

Baština Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

Prefiks ga- u gotskom jeziku – prilog učenju o glagolskom vidu

Pudić, Ivan

1956.

Akademija nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/items/2782708d-b866-4c34-9424-7ec3bd3cb1df>

Preuzeto s Baštine Akademije nauka i umjetnosti Bosne i Hercegovine

<https://bastina.anubih.ba/>

НАУЧНО ДРУШТВО НР БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДЈЕЛА

Књ. VII

ОДЈЕЉЕЊЕ ИСТОРИСКО-ФИЛОЛОШКИХ НАУКА

Књ. 6

ИВАН ПУДИЋ

ПРЕФИКС GA-
У ГОТСКОМ ЈЕЗИКУ

— ПРИЛОГ УЧЕЊУ О ГЛАГОЛСКОМ ВИДУ —

Научно дело

ИЗДАВАЧКА УСТАНОВА САН

БЕОГРАД

1957

НАУЧНО ДРУШТВО НР БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДЈЕЛА

Књ. VII

ОДЈЕЉЕЊЕ ИСТОРИСКО-ФИЛОЛОШКИХ НАУКА

Књ. 6

ИВАН ПУДИЋ

ПРЕФИКС GA-
У ГОТСКОМ ЈЕЗИКУ

— ПРИЛОГ УЧЕЊУ О ГЛАГОЛСКОМ ВИДУ —

САРАЈЕВО
1956

УРЕДНИК
ХЕНРИК БАРИЋ,
редовни члан Научног друштва Н. Р. БиХ

Слог: „Научно Дело“, Београд, Вука Караџића 5.
Штампа и повез: Графичко предузеће „Академија“, Београд, Космајска 28.

САДРЖАЈ

	Страна
Напомене писца	4
I Увод	5
II А. Готски глаголи сложени са префиксом ga-	18
Б. Мјеста у којима су грчки глаголи преведени готским композитом са ga-	21
III А. Готским композитима са ga- одговарају грчки композити са префиксима ἀνά, ἀμφί, ἀντί, ἀπό, διά, εἰς, ἐκ, ἐπί, κατά, μετά, παρά, περί, πρός, σύν, ὑπό	155
Б. Превод грчких простих глагола готским композитима са ga-	213
IV Три функције префикса ga- у промјени глаголског вида	299
V Мјеста у којима су грчки прости глаголи преведени готским простим глаголима или композитом са ga-	314
VI Улога префикса ga- у надокнађивању времена у готском	317
1) Гот. презент-грчки презент	319
2) Гот. презент-грчки футур	328
3) Гот. презент-грчки аорист, имперфект, перфект, плусквамперфект	337
4) Гот. претерит-грчки аорист, перфект, имперфект, плусквамперфект	346
Закључак	389
Zusammenfassung	392
Употребљена литература	398
Скраћенице	400

НАПОМЕНЕ ПИСЦА

Овај рад је завршен и брањен као докторска теза 1954 године. Услед тога у њему се, при испитивању префикса *ga* у готском, даје стање науке до тога времена, уз евентуални недостатак најновије литературе коју нисам могао провјерити.

Најтоплије захваљујем свом бившем учитељу проф. д-ру Хенрику Барићу на потстицају да приступим обради ове теме, као и на свесрдној помоћи коју ми је у току рада стално указивао. Нарочиту захвалност дугујем пријатељу д-ру Фрањи Баришићу, доценту Филозофског факултета у Београду, за добровољно читање ревизије грчког текста, као и сугестије приликом коначне редакције.

Осјећам се обавезним да изразим захвалност и Научном друштву НР БиХ у Сарајеву које је, и поред очигледних тешкоћа око штампања, мој рад уврстило у своја издања. Реч захвалности упућујем и Научном делу, издавачкој установи Српске академије наука, које је тешки посао штампања ове књиге не само спремно прихватило него и на достојан начин обавило.

И. П.

I

У предговору првом издању Српског рјечника (стр. 63)¹ Вук каже: „Сви наши глаголи (дјејствителни и средњепрелазни и непрелазни) могу се опет раздијелити: 1) на глаголе савршителне (*verba perfectiva*), који показују да је посао само један пут рађен и свршен (или да ће се радити и свршити), н. пр. закопати, записати, доћи, наћи, дати, рећи, викнути, дигнути, метнути, умријети, уздахнути и т.д. 2) на глаголе несвршителне (*verba imperfectiva*), који показују, да посао једнако траје, н. пр. копати, закопавати, писати, записивати, долазити, викали, дизати, метати, налазити, тражити, давати, говорити, умирати, уздизати и т.д. И ово је најважније раздјељеније наши глагола 1) зато, што су ови глаголи различити између себе, како у значењу тако и у спрезању . . . г) будући да посао савршителног глагола нема трајања ни мало, зато се њим и не може одговорити на питање шта чиниш?, него само шта си чинио и шта ћеш чинити? 2) што ове разлике немају ни Грци ни Латини, него то временима накнађују . . . а Нијемцима и осталим новим народима тешко је и доказати ову разлику између наши глагола. Нијемци имају н.пр. *gehen*-ићи, *kommen*-доћи, *suchen*-тражити, *finden*-наћи, али ми имамо доћи-долазити, наћи-налазити, дати-давати, чути-слушати, рећи-говорити, узети-узимати и тако готово код свију осталих глагола. Ми имамо дакле још један пут онолико глагола, колико остали народи“. J. Grimm² (Предговор преводу Српске Граматике, стр. XLIX под VI) осврнуо се на ове Вукове поставке: „Sehr richtig erklärt der Verfasser die üblichen Einteilungen der Verba in Activa und Neutra, in Transitive und Intransitive hier für unnütz. Dagegen will er eine andere, allen slavischen Sprachen eigentümliche, besonders ausgezeichnet wissen: die in Perfectiva und Imperfectiva. Es wird einem Deutschen nicht so leicht, sich davon den gehörigen Begriff zu bilden.“ Грим не улази дубље у ово питање. Примајући Вукову констатацију он закључује (о.с. XLIX, VI): „Vollkommene Bildsamkeit jedes Verbums zu allen Temporalunterschieden scheint freilich das Vorzüglichste. Wenn aber untergegangene Flexionen des Tempus durch doppelte Verba ersetzt werden, so haben Sprachen, wie die deutsche, die ihrer früheren Tem-

¹ Скупљени граматички и полемички списи Вука Стеф. Караџића, књига друга, XI. Београд 1894—1895.

² Wuk's Stephanowitsch kleine Serbische Grammatik verdeutscht und mit einer Vorrede von Jacob Grimm, Leipzig und Berlin 1824.

pusflexion gleichfalls verlustig gehen, die slavische Sprache um den ihnen versagten Ersatz zu beneiden.“

У системи индоевропског глагола нарочито мјесто заузима глаголски вид (Aktionsart, Aspekt). Врло исцрпан и критичан историски преглед о томе питању дао је G. Herbig у I F Bd VI³. Дефиниција за *Zeitart* и *Zeitstufe* дата од G. Curtius-a најјасније је формулисана у његовим „Erläuterungen zu meiner griechischen Schulgrammatik“, Праг 1863 стр. 171—179 (према G. Herbig-у, о.с. стр. 185). Према тој дефиницији код *Zeitstufe* ради се о временском ставу који заузима говорно лице према глаголској радњи: то су садашњост, прошлост и будућност. *Zeitart* значи да се ради о разлици која се налази унутар саме радње, не само о односу на нешто што се налази изван радње; радња може бити трајна, свршена или ингресивна. Да би се у питању глаголског вида избјегло мјешање са појмом времена Brugmann је предложио термин *Aktionsart*, мјесто *Zeitart*.

Глаголске категорије у слов. глаголској системи, у којој је глаголски вид до краја израђен, служиле су као полазна тачка за изучавање и у другим језицима, нарочито у германским. Пошто и основни рад W. Streitberg-a⁴ о глаголском виду у германским језицима полази од Leskien-ових предавања „Vergleichende Syntax der slav. Sprachen (S S 1893) то ћу према њима, за оријентацију, дати глаголске категорије у словенском (схема према Miklosich—Leskien-у, види G. Herbig о. с.) и то само колико је у вези са нашим проблемом питања перфективних и имперфективних глагола.

У слов. могу се глаголске категорије груписати на слиједећи начин:

1. И м п е р ф е к т и в н и г л а г о л и

- а) дуративни
- б) итеративни — имперфективни
б и т и — б и в а т и

2. П е р ф е к т и в н и г л а г о л и

- а) моментано — перфективни:
 - α) неучестали
 - β) учестали
у б и т и — у б и в а т и
- б) дуративно-перфективни:
 - α) неучестали
 - β) учестали

Mourek (ZfdA XXXIX (1895) стр. 195) оспорава посљедњу категорију (26). Она се у ствари формално не разликује од категорије 2а, тако да нам остаје само категорија п е р ф е к т и в н и — и м п е р ф е к т и в н и глаголи, како то Вук и Grimm констатују (n.n. тј.). И м п е р ф е к т и в н и вид претставља радњу у њеном непрекинутом трајању или континуитету (Streitberg: stsl. lěsti „steigen“). Перфективни вид додје садржајном значењу које има глагол још нуспојам завршавања.

³ G. Herbig, Aktionsart und Zeitstufe, IF VI Bd. str. 157—269.

⁴ W. Streitberg, Perfective und imperfective Aktionsart im Germanischen PBB 15, 70—177.

Значи, дакле, не само континуирану глаголску радњу, него у погледу на момент завршавање, постизавање резултата (Streitberg: *vъzlěsti „erstiegen“*). У слов. језицима перфективност или имперфективност код простих неизведених глагола резултат је природе њиховог стварног значења без обзира да ли су употребљени самостално или у реченици⁵⁾: писати-дизати; стати-сјести. Прости глаголи могу бити само перфективни или само имперфективни у свим облицима били они самостално употребљени или при макаквој употреби у реченици (Белић, о. с. стр. 4). Значи: сваки глаголски облик има само једно видско значење, т.ј. глаголски вид је морфологисан, он је саставни дио глаголског значења. И у осталим индоевропским језицима глагол има свој вид; он је перфективан или имперфективан, али та особина није саставни дио његовог значења нити облика, него је то факултативна особина — синтактички условљена — према ситуацији у реченици⁶⁾. Глаголи других језика видски су слободни, у слов. језицима они су видски уочени.

У словенским језицима додавањем префикса простом глаголу мјења се не само значење глагола него и његов вид.: писати-записати, а од перфективних мјењањем основе постају имперфектизовани: пасти: падати. Тако су добивени перфектизирани односно имперфектизирани глаголи.

Глаголски вид простих глагола (перфективни-имперфективни) је примарни или природни (*Aspect primaire*), ових других (перфектизирани — имперфектизирани) секундарни или граматички (*Aspect dérivé, secondaire*). У слов. језицима и примарни и секундарни гл. вид је морфологисан; перфективизирани глаголи су увијек перфективни, имперфектизирани увијек имперфективни. У језицима са факултативним видом зависи од ситуације у реченици да ли ће се мјесто перфективног глагола употребити имперфективни или имперфектизирани и обрнуто. Глаголи секундарног (изведеног, граматичког вида) у сл. језицима у свему се друкчије владају од глагола примарног вида (издавати, удавати, продавати и т.д.; сачувано је трајно значење глагола, али је та трајност унеколико потиснута; главно значење добивено је од префикса). Значајно дјело о слов. секундарном глаголском виду (у пољском језику, и то само перфективизирање помоћу префикса), дао је S. Agrell⁷⁾. Agrell констатује да има префикса који у пољском утичу само на измјену глаголског значења; перфективни глаголи и са префикском остају перфективни, али та перфективност није исте врсти; префикс јој даје нову нијансу. Agrell налази око 22 категорије перфектизираних глагола у пољском.

Врло је вјероватно да се морфологисање слов. глаголског вида извршило прво у секундарном, а преко њега у примарном виду⁸⁾.

⁵⁾ А. Белић, Постапак прасловенске глаголске системе (1—41), Глас САН CLXIV. Други разред 84, Бгд. 1935, стр. 4.

⁶⁾ А. Белић, о. с. стр. 6 сл.

⁷⁾ S. Agrell, *Aspektänderung und Aktionsartbildung beim polnischen Zeitworte* (Lunds Univ. Årsskrift N.F. Afd. 1 Bd 4 № 2)

⁸⁾ III међународни конгрес слависта. Збирка одговора на питања № I, стр. 35—37. Београд 1939.

Још су многа основна питања слов. глагола неријешена: морфологисање вида — да ли се самим додавањем префикса мијења глаголски вид како мисли Н. Hirt (Syntax I, 1934 (233—536) или је он добивен на основу односа префикса према претериталној основи, те је радња пренесена у други положај задржала одређено значење вида; однос глаголског вида и времена⁹⁾.

У германским језицима, као и у другим несловенским, глаголски вид је слободан, одређен ситуацијом у реченици. Он није морфологисан као у слов. језицима¹⁰⁾. И у њима додавањем префикса имперфективни глаголи постају перфективни, тј. перфектизирани. Ситуација је међутим овдје утолико друкчија што се ради о факултативном виду. Треба прво уврдити вид простог глагола у тој реченичкој ситуацији, да ли је она захтјевала промјену вида која се врши датим граматичким сретствима. Питање перфективизирања глагола помоћу префикса скренуло је немачку школу са Streitberg-ом на челу да су пошлци од поставке глаголске системе у слов. језицима и хтјели да исту систему нађу и у германским језицима и, разумије се, нису могли доћи до жељених резултата. Други су сматрали да се глаголски вид у слов. језицима не да непосредно језички анализирати или су (Hermann, Koschmieder) покушавали да слов. вид објасне метафором.

Како је у слов. језицима однос глаголског вида према времену још неријешен, пошло се, већ раније, правилним путем да се тај однос испита у језицима са факултативним видом. Индоевропска глаголска система најбоље је (углавном) очувана у грчком језику. Зато је од значаја проучавање глаголске системе Wulfilinog готског језика да се види којим се језичким сретствима Wulfila служио да у готском, који има факултативни вид, надокнади празнине у глаголској системи времена, и то у тексту Библије који је у вријеме борби за ортодоксност црква био нарочито осјетљив.

У готском је глагол имперфективан, перфективан или перфективизиран помоћу префикса према ситуацији у реченици:

- I 7,40 πολλοὶ οὖν ἐκ τοῦ ὄχλου ἀκούσαντες τῶν λόγων ἔλεγον. managai þan þizos manageins ha us ja nda ns þize waurde qeþun:
I 10,20 ἔλεγον δὲ πολλοὶ ἐξ αὐτῶν· δαιμόνιον ἔχει καὶ μαίνεται· τί αὐτοῦ ἀκούετε; qeþunuh managai ize: unhulþon habaiþ jah dwalmoþ; þa þamma ha useiþ?

Глагол ha us ja n у I 7,40 је перфективан, у I 10,20 је имперфективан.

Зато сам из склопа питања о глаголу у готском језику, посебно о глаголском виду, захватио једно: утицај префикса на измјену вида. И овдје сам се ограничио само на префикс g a--- јер је он — по досадашњим испитивањима — најраширенији и игра најзначајнију улогу у перфективизирању глагола.

Префикс g a- је, као и други префикси, био адвербијална ријеч са својим одговарајућим значењем и употребом. У Wulfilinom готском језику не налазимо га самосталног; везан је с другим ријечима, нај-

⁹⁾ А. Белић, О језичкој природи и језичком развоју, СКА. СХХХIV. Фил.-филол. списи 35 Бгд 1941 Стр. 313—458

¹⁰⁾ А. Белић, О језичкој природи — и. н. мј.

више са глаголима, иако имамо примјера гдје је још одвојен од ријечи: *ga-u-l̥a-se-ŋi* (Мк 8,23), *ga-u-laubjats* (М 9,28), *ga-ŋan-laubidedeiþ* (I 5,46), *ga-u-laubeis* (I 9,35), *ga-ba-dauþniþ* (I 11,25), *gaþ-ŋan-traua* (т 1,5), *gaþ-ŋan-miþ-sandidem* (к 8,18) [као лат. *ob vos sacro-vos obsecro, sub vos placo-vos subplico*] Код перфективизирања глагола *ga-* има истакнутију улогу од свих других префикса. Ту улогу, као „*Perfektivierungsmittel* *κατ' ἐξουχην*“ сачувао је до срвњ. периода. Тада се постепено губи осјећај за ту функцију, тако да су се у нвњ. сачували само реликти глаголских сложеница с њим. Његову функцију преузели су други префикси (најчешће *er-*, *ver-*, и др.), али не у толиком обиму нити са истом моћи перфективизирања (види о томе Н. Paul, *Deutsche Grammatik*, Bd IV Syntax, (Zweite Hälfte), § 316 (1920).

Префикс *ga-* је у готском постао скоро формално сретство за перфективизирање. На то указују његове сложенице и са оним глаголима који су изведени од именице са *ga-* и са глаголима који већ имају један *ga-* (двоструко *ga-*) н. пр. *ga-gáleikon* (*sich verwandeln*), *ga-gáhaftjan* (*verbinden*), *ga-gámainjan* (*verunreinigen*), *ga-gátilon* (*zusammenfügen*), *ga-gáwairþjan /-þnan/* (*versöhnen*). На чему се заснива та особина префикса *ga-*? Brugmann¹¹ приписује моћ перфективизирања у исвр. језицима највише оним префиксима чије је првобитно значење „са“, *mit*, *zusammen*: стинд. *sám* (*sám pár* „привести крају“, *sám tar* „hinübersetzen“), грч. *σύν* (*συνορῶν* „угледати“), лат. *cum* (*conficere, conqueri*), сл. *с(ъ)*, *с(ъ)бити* (се). Истог је мишљења и Н. Hirt¹² (*ga-* = „*s, zusammen*“).

Стинд. *sám* по значењу одговара germ. *ga-*; *sám* спојен с глаголом значи: спајање, састављање, сабирање (*σύν, cum, zusammen, s*) и то а) везивање извршиоца радње с неким другим: *sám pa* „заједно пити“, б) утиче на предмет глаголске радње: *sám piþ* „стиснути“ с) само појачава глаголско значење: *sám bhu* „постати, настати“. (Примјери по Delbrücku, Vgl. Syntax, I. Auflg.). Delbrück¹³ примјећује да у стинд. *sám-an* „уздахнути“, *sám-jiv* „оживјети“ долази до изражаја скупљање, а у *sám-paþ* „привести крају“, и *sám-tar* „über etwas hinübergehen-setzen“ свршеност „die Anschauung des Sammelns zum Ausdruck kommt und der Gedanke der Vollendung hervortritt (о. с. стр. 730 сл.).

Гот. *ga-* одговара сл. *съ* са истим значењем; Miklosich¹⁴: „Als Präfix bezeichnet *съ* entsprechend dem griech. *σύν*, лат. *cum*, гот. *ga-* а) ein zusammen, so dass entweder durch die Handlung eine Vereinigung mehrerer Gegenstände bewirkt (*colligere*) oder so, dass eine Handlung von mehreren Subjekten zugleich unternommen wird (*convivere*), б) bewirkt es mit dem Schwinden der Bedeutung des *съ* bloss Perfektivierung des Verbums“. S. Agrell¹⁵ сматра да сл. *съ* указује на

¹¹ K. Brugmann, Kurze vgl. Gr. d. idg. Spr. 1922

¹² H. Hirt, Handbuch des Urgermanischen, III. Teil, Heidelberg 1934.

¹³ B. Delbrück. Vgl. Syntax d. idg. Spr. I Auflage, Strassburg 1893—1900.

¹⁴ Fr. Miklosich, Vgl. Syntax d. slav. Sprachen. Wien 1874, 1883.

¹⁵ S. Agrell, о. с. стр. 84 сл.

основно значење: заједно, *zusammen*, скупљање и да су сл. *съ* и гот. *ga-* по свом значењу и функцији једнаки. Оба префикса су сретство за перфективирање „*per perfectum*“, оба имају локално (материјално) значење: скупа, заједно, спајање: *съ-vezъ-gabundi*, *съbirati-ga-bairan*, *събожьство-gagudei*, *съдърати-gatairan*, *съsęd-garazna* и др.

Гот. *ga-* по значењу одговора грч. *σύν-*:

gagaggan — *συνέρχεσθαι*
galisan — *συνάγειν*
garinnan — *συνέρχεσθαι*
gahaitan — *συγκαλεῖσθαι*

K. Dorfeld¹⁶ полази од истог материјалног значења *ga-* и сматра да су придружена још и даљња значења: „*ga-* bezeichnet die Vereinigung, das Zusammensein, 2) bezeichnet Vollständigkeit und geht allmählich in eine Verstärkung über, 3) bezeichnet temporale Vollendung” и подвлачи да се у сваком случају не могу повући одређене границе између њих. Adelung¹⁷ (стр. 314) мисли да *ga-* потиче из истог извора као и лат. *con*, *co* и да га Wulfila употребљава као знак спајања: „als ein Merkmal der Verbindung“, а по Tableru (цитат по A. Beer. Три студије, стр. 5 и сл.) *ga-* је „*particula expletiva, nihil fere significans*“. J. Grimm¹⁸ сматра да је *ga-* сродан са лат. *cum*, *con* ако не и једнак њему, првенствено због свог значења, и наводи примјере: *consors- gahlozo*, *consonus-gahel* и др.

Према свему основно материјално значење префикса *ga-* јесте: сабирање, дружење, скупљање, привођење крају. И по Гриму, међутим, важније је питање сличности облика *ga-*: *cum*, којој се на први поглед противи почетни глас као и то што нема крајње ликвиде. Лат. *c* би свакако одговарало germ. *h-*. Грим овде помишља на појаву као и код крајњег *-ag* у готском (ствњ. *-aс*) које је паралелно са лат. *-ic*, *-ac* и (стр. 309—310 о. с.) наводи ове примјере: *hosticus*, *unicus* (*einig*), *rusticus*, *oculus-augo* и помишља да је *-ag* можда само метатеза? Значајнијим и важнијим сматра Грим трагове старог *gam-*, *ham-*, *han-*, за *ga-* у слиједећим примјерима: *ham-edii* (*coniuratores*); *g-eido* (формирано од *eid*, *coniurator*) франачк. *ham-ēdjo* (*ēdjo* ствњ. *eidēo*, *eidō-*); *ham-mallus* ствњ. *ga-mahalo* (*socius, defensor in lite*), *hamallare* *ga-hamallan* (*advocatum constituere*); *cumi-stadul*, *cumi-studalo*, *cumi-stuadlo* (*pastorum potentissimus, princeps equorum, Stallmeister*). Уз Гриму претпоставку да је у *cumi* и погрешно писано мјесто а добили би *cam-stadalo*, *lombard. ca-staldus*, гот. *ga-stalds*, ствњ. *ka-stallo*.

Због скоро потпуног слагања у значењу гот. *ga-* и лат. *cum*, како је напријед истакнуто, многи аутори настоје попут Грима да

¹⁶) K. Dorfeld, Über die Funktion des Präfixes *ge-* in der Composition mit Verben, Teil I, (1885) — citat po A. Beeru, Tri studie ... стр. 5 i sl.

¹⁷) Adelung, citat према A. Beeru, Tri studie ... стр. 5 i sl.

¹⁸) J. Grimm, Deutsche Grammatik, 2/752

утврде и њихову етимолошку једнакост. S. Bugge¹⁹ поставља да су прагерм. k, t, p у првом периоду дали у почетку ријечи (Anlaut) герм. h, þ, f. Ако је главни нагласак био на трећем слогу или даље према крају ријечи онда да су h, þ, f помјерени у звучне спиранте g, d, b, а ови касније прешли у g, d, b. Према томе би префикс ga- прошао ове фазе: k̥m > ko > ka > ha > ga > ga. То помјерање је извршено због даљине нагласка, нарочито у сложенацима. Процесом једначења потиснуто је касније почетно h (у Anlautu) и тамо гдје је по нагласку било остало.

Има, истина, случајева гдје k, t, p нису ни у почетку ријечи помјерени у h. þ, f, него постају звучни. Тако Hirt²⁰ наводи примјер ствњ. bach, стенгл. bess, стнорд. bekkт које се може ставити уз грч. πηγή (izvor).

И Hirt (о. с. стр. 94) признаје да се гот. ga- и лат. cum- подударају у својој употреби:

gamains — communis, gadigan — confingo,
gajuka — conjux, gajiman — convenio,
gabrikan — confringo, gateihan — condico,
garahan — conticeo.

Међутим то би исто вриједило и за лат. cum-: грч. σύν-, али је јасно да обе ријечи, иако имају исто значење, немају етимолошке везе.

Има низ етимологија које говоре у прилог мишљења да су и у почетку (Anlaut) остали звучни спиранти, касније b, d, g, те да је ga- и етимолошки једнак лат. cum (con, co):

Ствњ. biost (colostrum)- грч. πύς- стинд. pijušam „Biestmilch“; гот. brusts-stind. prštis „Rebro“; гот. bautan „ударити“ - лат. paviō - грч. παίω „ударам“ (примјери по Hirt, о. с. стр. 94). Подвлачим нарочито гот. dis- лат. dis, грч. διά, ствњ. zer. Osthoff²¹, објашњавајући гот. handugs (σοφός мудар) полази од han-dug-s, гдје је han ievr *kom лат. com-cum, грч.* κομ (у κοινός < *κομ-ιός). S. Agrell²² изводи сл. sъ герм. ga- од иевр. k̥m и скреће пажњу на сткинр. cant (can-t-) које такође значи „с“.

Прелаз k > x > g у гот. ga-: лат. con објашњавам са sandhi-јем, услјед које су се појаве и у другим и у слов. језицима јавиле промјене које по правилу стоје у супротности са фонетским ликом тих језика (Brugmann, Kurze vergl. Gram. стр. 261), упор. н. пр. ствњем. mezzis-sahs уместо mezzis-rachs „Speisemesser“, stlat. kn/gn:gnixus:nixus (о. с. § 350); pragerm. s < ks: гот. sauls, ствњем sul. „Säule“: грч. ξύλον „балван“; упор. и алтернацију t/k/p:d/g/b према разлици на крају ријечи, напр. in tih- герм. im dih (Brugmann о. с. § 361, Grdr. 1² S. 935 f., Jellinek Z. f. Öst. G. 1898 st. 516). Сравнијем. tw за dw напр. twerh „quer“ гот. þwairhs; гот. jugs: juhiza, гот. fags „passend“ ствњем. fagar „schön“; грч. πύσος „колац“ *πύσος; гот. aih-aigum. Другим ријечима ga- уместо ha- јавља се услед дејства Вернерова закона у sandhi, а то се доцније уопштило на непосредном почетку.

¹⁹ S. Bugge, Etym. Studien über germ. Lautverschiebung PBB XII, 3 Heft.

²⁰ H. Hirt, Hdb. d. Urgerm., I Teil. (1931) стр. 94.

²¹ Osthoff, Etymologia I, PBB XIII (395—463)

²² S. Agrell, о. с. стр. 84.

последица додавања ког префикса или промјене основе. Grimm²³ је опрезан када каже: „Es ist nicht unmöglich Spuren eines die slavische Sprache so durchdringenden Unterschieds auch in der deutschen aufzufinden. Composita mit ver-, be-, hin-, durch- etc. (wie im Slavischen mit po-, do-, na-, etc.) böten etwa Perfectiva dar, unzusammengesetzte dagegen Imperfectiva ... Vielleicht entdecken wir bei näherer Aufmerksamkeit auf diesem Gegenstand, dass die altdeutsche Sprache der Slavischen hierin genauer folgte, als die heutige, welche zumal einfache slavische Perfectiva nur durch Umschreibungen auszudrücken imstande wäre, meist aber, wie die feineren griechischen Tempora, unausgedrückt lässt.“

У даљем проучавању овог питања већина аутора су склони да само у слов. сложеним глаголима виде глаголе перфективног вида, то преносе на германски и сматрају да је прости глагол имперфективан; погрешно и за словенске и за германске глаголе. Тако је настало питање да ли сви префикси перфективизирају глагол и који највише, и зашто су неки најчешће сретство за перфективизирање. Глагол у германском и у словенском може бити перфективан или имперфективан — у словенском се зна да ли је перфективан или имперфективан и кад је изван реченице — док у германском само свака конкретна реченичка ситуација одређује вид. Према томе када у германском имамо глаголску сложеницу са префиксом — и оним који по правилу перфективизира глагол — значи ли да је глагол без префикса био имперфективан? То можемо знати када тај прости глагол нађемо у истој реченичкој ситуацији (зато је Wulfilin језик погодан за испитивање овог проблема, јер је природа текста таква да се реченице стално понављају, и јер се ради о преводу). Поставити категорички да неки префикс увијек перфективизира глагол, значи тврдити да је сваки simplex тога глагола имперфективан. То није ни у словенским језицима, још мање у германским, гдје не зависи од значења и облика глагола каквог је вида, него од реченичке ситуације.

У готском имамо глаголе који су само simplicia, глаголе који који су само composita и глаголе који имају посвједочен и simplex и compositum. Зато се, због природе самог вида у германском, не може никакo поћи од поставке да су сви прости глаголи само имперфективни, нити да су сложени само перфективни. Ту се мјеша примарни и секундарни вид (природни и граматички), и може се говорити о простом глаголу једног или другог вида — према реченичкој ситуацији, — исто тако о сложеном глаголу; да ли је он перфективизирао или имперфективизирао.

Streitbergу је²⁴ као полазна тачка за дефиницију имперфективног односно перфективног вида у германском служио словенски: 1) „Imperfective Actionsart (durative-kontinuative) stellt die Handlung in ihrer ununterbrochenen Dauer oder Continuität dar, 2) Die perfektive Actionsart... fügt dem Bedeutungsinhalt, der dem Verbum innewohnt, noch den Nebenbegriff des vollendet werdens hinzu. Sie bezeichnet also die

²³) Према: A. Beor, *Trfi studie* ... str. 7.

²⁴) W. Streitberg, *Perfective und imperf.* ... str. 70.

Handlung des Verbums nicht in ihrem Fortgang, ihrer Continuität, sondern stets im Hinblick auf den Moment der Vollendung, die Erzielung des Resultates (о.с. стр. 70). Од тога полази и Н. Paul²⁵: Imperfektivisch ist ein Verbum, wenn es einen Vorgang in seiner Dauer, in seinem Verlauf bezeichnet; perfektivisch, wenn es sich auf einen Moment bezieht, entweder auf den Abschluss eines Vorganges oder auf den Eintritt eines Zustandes (о.с. § 316). В. Delbrück²⁶ сматра да је у свим иевр. језицима било перфективизирања додавањем препозиције простом глаголу: „Es gab, wie es scheint in allen indg. Sprachen eine Perfektivierung in dem Sinne, dass durch die Verbindung einer Präposition mit einer Form des Ind. Präs. der Vorstellung einer Handlung die Nebenvorstellung der Vollendung hinzugefügt wird“²⁷. С правом примјећује Streitberg (о.с. стр. 58 сл.) да би према томе у готском постојао само перфективни презент. Delbrück даље мисли да се сложени глаголи у германском односе према сложеним глаголима у словенском као германски прости гл. према слов. простим глаголима.

Улога префикса *ga-* у готском — од употребе у чистом материјалном значењу па до постојања самог сретства за перфективизирање — објашњавана је различито. Дошло се на једној страни до резултата по којима изгледа да *ga-* има специфичну моћ перфективизирања, а на другој страни до скоро потпуног негирања тога. Grimm се задржава више на самом значењу префикса и његовој етимологији, како сам раније споменуо: „*g e-* entspricht dem lat. *co m, co n, co-* und bestimmt gleich diesem den Sinn des einfachen Wortes (D. Gr. 2, стр. 724 сл.). Налази да је Wulfila једнако употребно *sai ð an — gasai ð an, swiltan - gaswiltan*. Слаби глаголи I коњ. скоро не мењају значења када имају *ga-*: *bairhtjan-gabairhtjan; domjan-gadomjan* и др.

Међу глаголе који никада не долазе без *ga-* убројно је и слиједеће: *gadailjan, gahaftjan, gahrainjan, gamaudjan, gasigljan i gatulgjan*. Међутим ови глаголи долазе без префикса *ga-* у слиједећим мјестима: *dailjan* R 12,8 E 4,28 K 12,11 — *haftjan* R 12,9 T 3,8 R 12,12 Kol 4,2 — *hrainjan* k 7,1 — *maudjan* Sk 6,4 — *sigljan* k 1,22 и *tulgjan* k 2,8 Sol 3,13, С друге стране међу глаголе који не долазе никада са *ga-* убраја и слиједеће: *blauþjan, natjan i sandjan*, а који долазе и са *ga-*: *gablauiþjan* Kol 2,15 — *ganatjan* L 7, 44 и *gasandjan* K 16, 16 и k 1,16.

Grimm (о. с. стр. 825) сматра потпуно схватљивим што се претерит служи *ge-* обликом „*weil die Vergangenheit eine Vollbringung der Handlung in sich schliesst*“ и закључује (стр. 853, примједба) да Wulfila радо употребљава *ga-* гдје у грч. долази аугмент (*ε-*) или редупликација, ако неки други моменат не преовладава. Ова посљедња Гримова констатација углавном је тачна, јер испитани текстови показују да *ga-* сложенце преводе већим дијелом глаголске облике аорисне основе.

²⁵) Н. Paul, Deutsche Gram. Bd IV T IV, Syntax (2 H) 1920.

²⁶) В. Delbrück, Vgl. Syntax d. idg. Spr. II T. 1897.

²⁷) Anzeiger für idg. Spr. — und Altertumskunde XI Bd., str. 56.

A. Beer²⁸ је у праву када примјећује да ови Гримови назори нису довољно оцијењени нити од W. Streitberga који се највише тим питањем бавио. Streitberg је својим радовима о аспект у готском језику створио читаву школу. И док су с једне стране Hirt²⁹, Behagel³⁰ и други сматрали да се Streitberg превише поводи за глаголском системом словенских језика, дотле Streitberg то исто приписује Beeri као Славену.

Streitberg је у свом главном раду о глаголском виду у готском³¹ пошао од радова Bernhardta³² и Dorfelda (o. c.) Уствари му је узор био Navratil³³, како то W. Pollak³⁴ констатује. Streitberg сматра да је Dorfeldov закључак погрешан. Dorfeld полази од основног значења префикса *ga-* = *com*, *so*, *zusammen*. Појам „спајања“ изазива појам „потпуности“ и даље појам „појачавања (свршености)“. Streitberg налази да је основног значења *ga-* = *zusammen* (*s*, *sum*, спајање) у степену развоја готског језика који ми налазимо (Wulfilin готски) код највећег броја случајева нестало у готским сложеницама, или је бар изблиједило. Јасно се уочава само код неколико глагола који имају чисто локално значење. Према томе је *ga-* најмање од свих других префикса сачувао своју индивидуалну садржину, а премашује све њих својом моћи перфективизирања. У томе Streitberg види нелогичност и закључује да се управо у том минимуму у материјалном значењу налази основа његове способности за перфективизирање. *Sai ĩa n — in sai ĩa n* требало би да се разликују по значењу и видски: имперфективан-перфективан и означавање правца по препозицији *in*. *Sai ĩa n - ga sai ĩa n* требало би да се разликују само видски. Овдје је Streitberg дошао до тачних резултата, али се са објашњењем не бисмо сложили. До видске разлике *sai ĩa n - ga sai ĩa n* дошло је утицајем префикса *ga-* не због тога што је *ga-* изгубио своје материјално значење, него што то материјално значење укључује у себи и изазива појам свршености, привођења крају — перфективности. Једино префикс *ga-*, јер му је материјално значење *zusammen*, *sa*, *сов* *sum* = *скупљање*, укључује у себи највише појам завршавања, привођења крају, перфективизирања.

Док други префикси перфективизирају глагол по опћем правилу у индсвр. језицима само зато јер се додају глаголима, префикс *ga-* има ту моћ не само због спајања са глаголом, него и због свога материјалног значења које указује на тачку свршености. Зато је *ga-* „Perfektivierungsmittel“ *κατ' ἐξοχήν* у готском језику. За ово налазимо потврде у испитаним текстовима, изузев малог броја случајева које ћемо касније цитирати, а у којима преовладавају друге околности.

²⁸ A. Beer, Tři studie o videch slovesného děje v gotštině. Část první: dějiny otázky. Prag 1915.

²⁹ H. Hirt, Handbuch des Urgermanischen, III Teil 1934.

³⁰ O. Behagel, PBB 42, 43 (passim).

³¹ W. Streitberg, o. c. Die Perfekt. und imperf. PBB 15.

³² E. Bernhardt, Wulfila oder die gotische Bibel, Halle 1875.

³³ Navratil, Beitrag zum Studium des slavischen Zeitwortes aller Dialekte. Wien 1856. — Prema A. Beeru. o. c. str. 5 i sl.

³⁴ H. W. Pollak, Studien zum germ. Verbum. I Über Actionsarten.

Streitberg налази у готском „perfective simplicia“ и „durative simplicia“ што би према терминологији слов. глаголског вида одговарало примарном **виду** — дакле просте глаголе који су увијек перфективни односно имперфективни. Перфективни прости глаголи (simplicia) су: *briggan*, *findan*, *frapjan*, *gaumjan*, *giban*, *letan*, *ni-man*, *qiman*, *qiþan*, *wairþan* и вјероватно *blandan* и *bairgan*. Да су ови глаголи перфективни Streitberg закључује по томе што никада не долазе са *ga-*, а долазе с другим префиксима који им дају и своје материјално значење. *Ganiman*, *gaqiman* и *gaqiþan* нису изузеци, јер је ту *ga-* сачувао своје материјално значење. Имперфективни прости глаголи (imperfective simplicia) су: *wisan*, *liban*, *merjan*, *frijon*, *fiþan* и т.д. Остају исто тако увијек имперфективни и не додаје им се никада *ga-*. Другим ријечима Streitberg налази у готском просте глаголе који су увијек или перфективни или имперфективни. Дакле, ти глаголи били би видски уочени, њихов вид не зависи од ситуације у реченици, није факултативан, него би био морфологисан као у слов. језицима.

Задовољићемо се само једним примјером: *briggan* је према Streitbergу само перфективан (perfectivum simplex), међутим у M7,13 *briggan* је имперфективан:

innaggaiþ pairh aggwu daur, unte braid daur jah rums wigs sa brigganda in fralustai, jah managai sind þai innag-leiþandans pairh þata. εἰσέλθετε διὰ τῆς στενῆς πύλης ὅτι πλατεῖα ἡ πύλη καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἡ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπόληαν, καὶ πολλοὶ εἰσὶν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς.

Уђите кроз уска врата, јер су широка врата и простран пут који води у пропаст, и много их има који на њих улазе. Погрешан је Streitbergов закључак: „Das Gotische kennt den Unterschied zwischen perfectiver und imperfectiver Actionsart ebenso wohl wie das Slavische“, јер готски нема морфологисаног примарног глаголског вида, него само граматички, само изведени — најчешће помоћу префикса. Ту је Streitberg глаголски вид у германском базирао на погрешној аналогiji са слов. глаголском системом.

Против Streitbergовог учења о глаголском виду устали су нарочито Wustmann³⁵, Mourek³⁶, Beer³⁷, Trnka³⁸ и Delbrück³⁹.

Delbrück је добро уочио управо оно што је Streitbergу промакло, у чему га је завео глаголски систем слов. језика. Streitberg пребацује Delbrückу да ствара нове термине, а сам проблем запоставља. Delbrück назива у германском перфективним само оне глаголе који су

³⁵ R. Wustmann, *Verba perfectiva namentlich im Heliand*, Leipzig 1894.

³⁶ Mourek, V. E. *Syntaxis gotskych predložek*, Prag 1890.

³⁷ A. Beer, *Tři studie o videch slovesného děje v gotštině*, Část první, Prag 1915.

³⁸ Trnka, Some remarks an the perfective and imperfective aspects in Gothic (Don. Nat. Schrijnen).

³⁹ B. Delbrück, *Perfektivierung durch Verbindung mit Präpositionen*, Vgl. Syntax der idg. Sprachen II.

сложени с префиксима. Прости глаголи су по Delbrücku „punktueller Zeitwörter“. Већ у неколико изнијетих примјера се види да у готском нема простих перфективних глагола којима је, према Streitbergu: „der Moment der Vollendung von Haus aus eigen“. Њихова перфективност-имперфективност условљена је ситуацијом у реченици, они нису увијек само перфективни.

Моурек не сумња да *ga-* према околности мијења имперфективни вид у перфективни. Та првобитна моћ *ga-* према Moureku — је исчезла, а остала је само формална. Послије категоризације времена која су преведена готским сложеницама са *ga-* Mourek констатује наводну Wulfilinu недоследност коју је оставио необјашњену, слично као и Beer.

И Hirt⁴⁰ сматра да *ga-* перфективизира глагол, али не у сваком случају. Иначе, прихвата Streitbergovo учење у цијелости.

Међу ауторима који сасвим одбацују Streitbergovo учење о глаголском виду је и Mirowicz Anatol⁴¹. Mirowicz разликује: 1) случајеве у којима је могућ перфективни и имперфективни вид, према субјективном схватању онога који говори и 2) случајеве у којима је објективно могућ само један вид, дакле нужен је само један вид. У готском језику испитује само ове друге случајеве и налази да тамо гдје је могућ само перфективни вид готски има врло често *simplicia*, а тамо напротив гдје би требало да стоји имперфективни глагол готски има врло често *composita*. Из тога закључује Mirowicz — а то прима и К. Н. Meyer — да глаголски вид у готском језику није био језички формиран (*sprachlich geschieden*).

Mirowicz је пошао од погрешне Streitbergove поставке, да је сваки симплекс имперфективан, а сваки композитум перфективан и дошао до резултата који је исто тако погрешан. Раније смо истакли да од ситуације у реченици зависи да ли је симплекс перфективан или имперфективан — то је факултативни вид. Није ни сваки композитум перфективан. Видјећемо у испитаним текстовима да ни сваки композитум са *ga-* није сваки пут перфективан — гдје *ga-* модифицира само значење глагола, а не мијења вид. То још више вриједи за композита са осталим префиксима који још чешће одређују само начин извршења радње, односно показују правац радње. Исто се може рећи и за мишљење Allan Lake Rice⁴² који свим сложеницама приписује перфективни, а свим простим глаголима имперфективни вид.

⁴⁰ H. Hirt, *Handbuch des Urgermanischen*, III Teil str. 128 sl.

⁴¹ A. Mirowicz, *Die Aspektfrage im Gotischen* (Rozsprawy i mater. wydzialu I Towarzystwa prsyjaciot nauk w Wilnie VI, I) Wilno 1935. Po recenziji K. H. Meyera u IF Bd LV II Heft str. 161.

⁴² Allan Lake Rice, *Gothic prepositional compounds in their relation to their Greek originals* (A thesis), Philadelphia 1932 (IF Bd LII).

II

А. У Вулфилиној готској Библији долазе слиједећа кампозита са префиксом *ga-*⁴⁸

1	<i>ga-aggwjan</i>	32	<i>ga-digan</i>
2	<i>ga-aiginon</i>	33	<i>ga-diupjan</i>
3	<i>ga-ainan</i>	34	<i>ga-domjan</i>
4	<i>ga-aistan</i>	35	<i>ga-draban</i>
5	<i>ga-aiwiskon</i>	36	<i>ga-dragan</i>
6	<i>ga-arman</i>	37	<i>ga-dragkjan</i>
7	<i>ga-aukan</i>	38	<i>ga-drausjan</i>
8	<i>ga-baidjan</i>	39	<i>ga-drigkan</i>
9	<i>ga-bairan</i>	40	<i>ga-driusan</i>
10	<i>ga-bairgan</i>	41	<i>ga-drobnan</i>
11	<i>ga-bairhtjan</i>	42	<i>ga-fahan</i>
12	<i>ga-bandwjan</i>	43	<i>ga-fahrjan</i>
13	<i>ga-batnan</i>	44	<i>ga-fastan</i>
14	<i>ga-bauan</i>	45	<i>ga-filhan</i>
15	<i>ga-beidan</i>	46	<i>ga-fraihnan</i>
16	<i>ga-beistjan</i>	47	<i>ga-fraujinon</i>
17	<i>ga-bidjan</i>	48	<i>ga-frisahtjan</i>
18	<i>ga-bindan</i>	49	<i>ga-frisahtnan</i>
19	<i>ga-biugan</i>	50	<i>ga-fripon</i>
20	<i>ga-blaupjan</i>	51	<i>ga-fulljan</i>
21	<i>ga-bleipjan</i>	52	<i>ga-fullnan</i>
22	<i>ga-blindjan</i>	53	<i>ga-gaggan</i>
23	<i>ga-botjan</i>	54	<i>ga-geigen</i>
24	<i>ga-brannjan</i>	55	<i>ga-haban</i>
25	<i>ga-brikan</i>	56	<i>ga-haftjan</i>
26	<i>ga-daban</i>	57	<i>ga-gahaftjan</i>
27	<i>ga-dailjan</i>	58	<i>ga-haftnan</i>
28	<i>ga-daubjan</i>	59	<i>ga-hailjan</i>
29	<i>ga-daursan</i>	60	<i>ga-hailnan</i>
30	<i>ga-daupjan</i>	61	<i>ga-haitan</i>
31	<i>ga-daupnan</i>	62	<i>ga-hamon</i>

⁴⁸ У раду сам се ослонио на издање W. Streitberga *Die gotische Bibel*, 2 Aufl., Heidelberg 1919.

63 ga-hardjan
 64 ga-haunjan
 65 ga-hausjan
 66 ga-hilpan
 67 ga-hnaiwjan
 68 ga-hnipnan
 69 ga-horinon
 70 ga-hrainjan
 71 ga-hugjan
 72 ga-huljan
 73 ga-ħeilan
 74 ga-ħeitjan
 75 ga-ħotjan
 76 ga-ibnjan
 77 ga-idreigon
 78 ga-jiukan
 79 ga-kannjan
 80 ga-karon
 81 ga-kausjan
 82 ga-kiusan
 83 ga-kroton
 84 ga-kunnan
 85 ga-kunnan
 86 ga-lagjan
 87 ga-laisjan
 88 ga-laistjan
 89 ga-latjan
 90 ga-laþon
 91 ga-laubjan
 92 ga-laugnjan
 93 ga-lausingjan
 94 ga-leikan
 95 ga-galeikon
 96 ga-leipan
 97 inn-ga-leipan
 98 ga-leikinon
 99 ga-lewjan
 100 ga-lisan
 101 ga-liugan
 102 ga-liuhtjan
 103 ga-lukan
 104 ga-luknan
 105 ga-magan
 106 ga-gamainjan
 107 ga-maitan
 108 ga-malwjan
 109 ga-manwjan
 110 ga-markon
 111 ga-marzjan

112 ga-matjan
 113 ga-maudjan
 114 ga-maurgjan
 115 ga-meljan
 116 ga-mikiljan
 117 ga-mitan
 118 ga-motan
 119 ga-motjan
 120 ga-munan
 121 ga-nagljan
 122 ga-naitjan
 123 ga-namnjan
 124 * ga-nanþjan
 125 ga-nasjan
 126 ga-natjan
 127 ga-nawistron
 128 ga-niman
 129 ga-nisan
 130 ga-niutan
 131 ga-nohjan
 132 ga-nohnan
 133 ga-paidon
 134 ga-qiman
 135 ga-qipan
 136 ga-qiujan
 137 ga-qiunan
 138 ga-raginon
 139 ga-rahnjan
 140 ga-raidjan
 141 ga-raihtjan
 142 ga-rapjan
 143 ga-redan
 144 ga-rinnan
 145 ga-saiħan
 146 ga-sakan
 147 ga-salbon
 148 ga-saljan
 149 ga-sandjan
 150 ga-satjan
 151 ga-sibjon
 152 ga-sigljan
 153 ga-siggqan
 154 ga-sitan
 155 ga-skaidan
 156 ga-skaidnan
 157 ga-skaman
 158 ga-skapjan
 159 ga-skaþjan
 160 ga-skeirjan

161	ga-slawan	203	ga-timrjan
162	ga-sleipjan	204	ga-tiuhan
163	ga-slepan	205	ga-trauan
164	ga-smeitan	206	ga-trudan
165	ga-smipon	207	ga-tulgjan
166	ga-sniumjan	208	ga- p ahan
167	ga-sniwan	209	ga- p airsan
168	ga-sokjan	210	ga- p arbon
169	ga-sopjan	211	ga- p aursnan
170	ga-speiwan	212	ga- p eihan
171	ga-spillon	213	ga- p iupjan
172	ga-stagqjan	214	ga- p iwan
173	ga-staldan	215	ga- p lahsnan
174	ga-standan	216	ga- p laihan
175	ga-staurknan	217	ga- p liuhan
176	ga-steigan	218	ga- p rafstjan
177	ga-stiggqan	219	ga- p reihan
178	ga-stojan	220	ga- p ulan
179	ga-straujan	221	ga- p wastjan
180	ga-suljan	222	ga-wadjon
181	ga-sunjon	223	ga-wagjan
182	ga-supon	224	ga-wairpan
183	ga-sweran	225	ga-gawairpjan
184	ga-swikunpjan	226	ga-gawairpnan
185	ga-swiltan	227	ga-waknan
186	ga-swinpjan	228	ga-waldan
187	ga-swinpnan	229	ga-waljan
188	ga-swogjan	230	ga-wandjan
189	ga-taiknjan	231	ga-wargjan
190	ga-tairan	232	ga-wasjan
191	ga-talzjan	233	ga-waurkjan
192	ga-tamnjan	234	ga-weihan
193	ga-tandjan	235	ga-fulla-weisjan
194	ga-tarhjan	236	ga-weison
195	ga-tarnjan	237	ga-wenjan
196	ga-taujan	238	ga-widan
197	ga-taurnan	239	ga-wigan
198	ga-teihan	240	ga-winnan
199	ga-tewjan	241	ga-wisan
200	ga-tilon	242	ga-wrikan
201	ga-gatilon	243	ga-wrisqan
202	ga-timan	244	*ga-wundon

В Мјеста у којима долазе готски глаголи наведени по II A и грчки облици који су преведени са ga-композита.

1 ga-aggwjan

k 4,8 in allamma þraihanai, akei ni gaaggwidai; — ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι.

2 ga-aiginon

k 2, 11 ei ni gaaiginondau fram Satanin;... — ἵνα μὴ πλεονεκτῇ θῶμεν ὑπὸ τοῦ σατανᾶ...

3 ga-ainan

Sol. 2,17 abþan weis, broþrjus, gaain(an)aidai af izwis du mela heilos,... — ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν ὥρας...

4 ga-aistan

Mk 12,6 þanuh nauhþanuh ainana sunu aigands liubana sis, insandida jah þana du im spedistana, qipands þatei gaaistand sunu meinana. — ἔτι οὖν ἓνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλεν καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον, λέγων ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱὸν μου.

5 ga-aiwiskon

K 11,4 hazuh abne bidjands aipþau praufetjands gahulidamma haubida gaaiwiskoþ haubiþ sein. — πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων κατὰ στήνους τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.

R 10,11 ... hazuh sa galaubjands du imma ni gaaiwiskoda. — ... πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ κατὰ στήνους ἔσεται.

K 11,5 iþ hoh qinono bidjandei aipþau praufetjandei andhulidamma haubida gaaiwiskoþ haubiþ sein;... — πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχόμενη ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτω τῇ κεφαλῇ κατὰ στήνους τὴν κεφαλὴν αὐτῆς...

K 11,22 ibai auk gardins ni habaiþ du matjan jah drigkan? þau aiklesjon gudis frakunnub, jah gaaiwiskoþ þans unhabandans?... — μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθλεῖν καὶ πίνειν; ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε καὶ κατὰ στήνους τοὺς μὴ ἔχοντας;...

- k 7,14 unte jabai ha imma fram izwis haihlop, ni gaaiwiskoþs warþ; — ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατησχύνθην...
- k 9,4 ibai jabai qimand miþ mis Makidoneis jah bigitand izwis unmanwjans, gaaiwiskondau weis;... — μήπως ἐὼν ἐλθῶσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὐρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καταισχύνθῃμεν ἡμεῖς...
- k 10,8 aþþan sweþauh jabai ha managizo hlopam bi waldufni unsar, þatei atgaf frauja unsis du timreinai jah ni du gataurþai izwarai: ni gaaiwiskonda. — ἐάν τε γὰρ περισσότερόν τι καυχῆσωμα, περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν ἥς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθαίρεσιν ὑμῶν, οὐκ αἰσχυνθήσομαι.
- Fil 1,20 bi usbeisnai jah wenai meinaim, unte ni in waihtai gaaiwiskoþs wairþa, ... — κατὰ τὴν ἀποκαρδοκίαν καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνθήσομαι, ...
- R 9,33 ...sai, galagja in Sion stain bistuggqis jah hallu gamarzeinai, jah/sa/ galaubjands du imma ni gaaiwiskoda. — ἰδοὺ τὴν ἑλπίδα ἐν Σιών λίθον προσκόμματος καὶ πέτραν σκάνδαλου, καὶ πᾶς ὁ πιστευὼν ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται.
6. ga-arkan
- Mk 5,19 ...gagg du garda þeinamma du þeinaim jah gateih im, han filu þus frauja gatawida jah gaarmaida þuk — ... ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς καὶ ἀναγγέλιον αὐτοῖς ὅσα σοὶ ὁ κύριος πεποίηκεν καὶ ἡλέησέν σε.
- R 9,15 du Mose auk qipþ: gaarma þanei arma, jah gableipja þanei bleipja. — τῷ γὰρ Μωσῇ λέγει· ἐλέησω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτερήσω ὃν ἂν οἰκτείρω.
- R 11,30 swaswe raihtis jus suman ni galaubideduþ guda, iþ nu gaarmaidai waurþuþ þizai ize ungalaubeinai — ὥσπερ γὰρ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ θεῷ, νῦν δὲ ἡλεήθητε τῇ τοῦτων ἀπειθείᾳ.
- R 11,31 swa jah þai nu ni galaubidedun izwarai armaion, ei jah eis gaarmaindau. — οὕτως καὶ οὗτοι νῦν ἠπειθήσαν τῷ ὑμετέρῳ ἐλεεί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσιν.
- R 11,32 galauk auk guþ allans in ungalaubeinai, ei allans gaarmai. — συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλέησῃ.
- K 7,25 ...iþ ragin giba swe gaarmaiþs fram frauþin du triggws wisan. — ... γνώμην δὲ δίδωμι ὥς ἡλεημένος ὑπὸ κυρίου πιστὸς εἶναι.
- k 4,1 Dupþe habandans þata andbahtei, swaswe gaarmaidai waurþum, ni wairþam usgrudjans, — Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς ἡλεήθημεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν,
- Fil 2,27 jah auk siuks was neha dauþau, alkei guþ ina gaarmaida;... — καὶ γὰρ ἡσθῆνησεν παραπλήσιον θανάτῳ· ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτὸν ἡλέησεν...

T 1,13 ikei faura was wajamerjands jah wraks jah ufbrikands, akei gaarmaiþs was,... — τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διόκτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλὰ ἡλεήθην...

T 1,16 akei duþþe gaarmaiþs warþ,... — ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἡλεήθην,...

7 ga-aukan

Sol 4,1 þannu nu, broþrjus, anahaitam bidai izwis jah bidjam in frauþin Iesua, ei swaswe andnemuþ at uns þaiwa skuluþ gaggan jah galeikan guda, swa(swe) jah gaggaiþ jah gaaukaþ mais. — Λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ὑμᾶς καὶ παρακαλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρέσκειν θεῷ, ἵνα περισσεύητε μᾶλλον.

8 ga-baidjan

k 12,11 warþ unwita þopands, jus mik gabaidideduþ;... — γέγονα ἄφρων καυχώμενος· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε...

9 ga-bairan

I 8,41 ...þanuh qeþun imma: weis us horinassau ni sijum gabaauranai;... — ...εἶπον οὖν αὐτῷ· ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννημέθα,...

I 9,2 ...rabbei, ɪlas frawaurhta, sau þau fadrein is, ei blinda gabaaurans warþ? — ...ῥαββί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἵνα τυφλὸς γεννηθή;...

I 16,21 ...iþ biþe gabaauran ist barn, ni þanaseiþs ni gaman þizos aglons faura fahedai, unte gabaaurans warþ manna in fairþau — ...ὅταν δὲ γεννηθήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαράν, ὅτι ἐγεννηθή ἀνθρώπος εἰς τὸν κόσμον.

I 18,37 ...ik du þamma gabaaurans im jah du þamma qam in þamma fairþau ei weitwodjau sunjai... — ...ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγεννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον ἵνα μαρτυρήσω τῇ ἀληθείᾳ...

I 9,19 ...sau ist sa sunus izwar þanei jus qifiþ þatei blinda gabaaurans waurþi?... — ...οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ὑμῶν, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι τυφλὸς ἐγεννηθή;...

I 9,20 ...witum þatei sa ist sunus unsar, jah þatei blinda gabaaurans warþ; — ...οἶδαμεν ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ υἱὸς ἡμῶν καὶ ὅτι τυφλὸς ἐγεννηθή.

I 9,34 andhofun jah qeþun du imma: in frawaurhtim þu gabaaurans wairst alls jah þu laiseis unsis?... — ἀπειρήθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ· ἐν ἀμαρτίαις σὺ ἐγεννηθής ὅλος καὶ σὺ διδάσκεις ἡμᾶς;...

L 1,13 :...ni ogs þus, Zakaria, duþe ei andhausida ist bida þaina, jah qens þaina Aileisabaþ gabaairid sunu þus,... — ...μή φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι ἐσηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι,...

- L 1,31 jah sai, ganimis in kilpein jah gabairis sunu jah haitais namo is Iesu. — και ιδού συλλήψῃ ἐν γαστρὶ και τέξῃ υἱόν και καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.
- L 1,35 ...ahma weihs atgaggip ana þuk, jah mahts hauhistins ufar-skadweid þus, duþe ei (jah) saei gabairada weihs haitada sunus gudis — ... πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, και δύναμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοι· διὸ και τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ.
- L 1,57 ip Aileisabaiþ usfullnoda mel du bairan jah gabar sunu. — τῇ δὲ Ἑλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, και ἐγέννησεν υἱόν.
- L 2,7 jah gabar sunu seinana þana frumabaur... — και ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον...
- L 2,11 þatei gabaurs ist izwis himma daga nasjands, ... — ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ...
- Mk 4,30 jah gap: he galeikom þiudangardja gudis, aipþau in hileikai gajukon gabairam þo? — και ἔλεγεν· τίνι ὁμοιώσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, ἣ ἐν ποίᾳ παραβολῇ παραβάλωμεν αὐτήν;
- G 4,23 akei þan sa us þiujai bi leika gabaurs was, ... — ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδείας κατὰ σάρκα γεγέννηται, ...
- G 4,29 akei þan swaswe sa bi leika gabaurs wrak þana bi ahmin, swah jah nu. — ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκεν τὸν κατὰ πνεῦμα, οὕτως και νῦν.
- R 9,11 aþþan nauþpanuh (ni) gabaursanai wesun, ... — μήπω γεννηθέντων...
- t 2,23 ip þos dwalons jah untalons soknins biwande, witands þatei gabairand sakjons. — τὰς δὲ μωρὰς και ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννώσιν μάχας·

10 ga-bairgan

- M 9,17 ...ak giutand wein juggata in baigins niujans, jah bajopum gabairgada — ... ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσχοῦς καινούς, και ἀμφοτέροι συντηροῦνται.

11 ga-bairhtjan

- I 17,6 gabairhtida peinata namo mannam þanzei atgaft mis us þamma fairhau... — ἐφ' ἀνέρωσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου...
- I 14,21 ...jah ik frijo ina jah gabairhtja imma mik silban — ... καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν και ἐμφανίσω οὐτῷ ἐμαυτῶν.
- I 14,22 ...frauja, ha warþ, ei unsis munais gabairhtjan þuk silban, ... — ... κύριε, τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίζειν σεαυτῶν, ...
- L 1,79 gabairhtjan þaim in riqiza jah skadau daupus sitandam, ... — ἐπιφθῆναι τοῖς ἐν σκότει και σκιᾷ θανάτου καθημένοις...

Mk 4,22 nih allis ist /la fulginis patei ni gabairhtjaidau:... — οὐ γὰρ ἐστὶν τι κρυπτόν δ' ἐὰν μὴ φανερωθῇ... .

R 9,17 gipib auk pata gamelido du Faraoni, unte in pize jah raisida puk, ei gabairhtjau bi pus maht meina... — λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραὼ ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδελέωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου,...

k 2,14 apban guda awiliud pamma sinteino ustaiknjandin hropeigans uns in Xristau jah daun kunbjis seinis gabairhtjandin in allaim stadim pairh uns; — τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμ, βεβουνη ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ καὶ τὴν ὁσμὴν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ.

k 7,12 ...ak du gabairhtjan usdaudein unsara... — ἀλλ' ἔνεκεν τοῦ φανερωθῆναι τὴν σπουδὴν ἡμῶν...

k 11,6 ...apban in allamma gabairhtidai in allaim du izwis. — ...ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πᾶσιν εἰς ὑμᾶς.

G 4,19 barnilona meina panzei aftra fita, unte gabairhtjaidau Xristus in izwis. — τεκνία μου, οὗς πάλιν ὠδίνω ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν.

Kol 4,4 ei gabairhtjau po, swaswe skuljau rodjan — ἵνα φανερώσω αὐτὸ ὡς δεῖ με λαλῆσαι.

T 3,16 jah unsataba mikils ist gagudeins runa saei gabairhtips warp in leika,... — καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον, ὅς ἐφανερώθη ἐν σαρκί,...

12 ga-bandwjan

L 1,62 gabandwidedun pan attin is, pata haiwa wildedi haitan ina. — ἐν ἐνευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν.

Skeir 6,16 ...bairhtaba gabandwjandona patei fram attin insandips was us himina.

13 ga-batnan

Mk 7,11 ip jus gipib: jabai qipai manna attin seinamma aipbau aipein: kaurban, patei ist maipms, hislah patei us mis gabatnis; — ὑμεῖς δὲ λέγετε· ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ· κορβαῖν, ὃ ἐστὶν δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἐμοῦ ὠφελῇ θῇς.

14 ga-bauan

Mk 4,32 ...swaswe magun uf skadau is fuglos himinis gabauan. — ...ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιάν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκαρῶν.

15 ga-beidan

K 13,7. allata pulaip, allata galaubeip, all wenciip, all gabeidip. — πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐγκρίζει, πάντα ὑπομένει.

16 *ga-beistjan*

- K 5,6 ni goda so hoftuli izwara; niu wituþ þatei leitil beistis allana daig gabeisteiþ? — οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν· οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὄλον τὸ φύραμα ζυμοῖ;

17 *ga-bidjan*

- sol 3,1 þata anþar ga bidja iþ jah bi unsis, broþrjus, ... — Τὸ λοιπὸν προσερχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ...

18 *ga-bindan*

- M 27,2 jah gabindandans ina gatauhun jah anafulhun ina Pauntiau Peilatau kindina. — καὶ δῆσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν οὐτόν Ποντίῳ Πειλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.
- I 11,44 jah urrann sa dauþa gabundans handuns jah fotuns faskjam. ... — καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκώς δεδεμένος τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας χειρίαις, ...
- I 18,12 þarūh hansa jah sa þusundifaps jah andbahtos Iudaie undgripun Iesu jah gabundun ina, — ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλιάρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν οὐτόν,
- L 19,30 qipands: gaggats in þo wiþrawairþon haim, in þizaiei inngaggandans bigitats fulan asilaus gabundana, ... — εἰπὼν· ὑπάγετε εἰς τὴν κατέναντι κώμην, ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον, ...
- Mk 5,3 ... jah ni naudibandjom eisarneinaim manna mahta ina gabindan, — ... καὶ οὔτε ἀλύσεσιν οὐδεὶς ἐδύνατο οὐτόν δῆσαι,
- Mk 5,4 unte is ufta eisarnam bi fotuns gabuganaim jah naudibandjom eisarneinaim gabundans was... — διὰ τὸ αὐτόν πολλάκις πέδαις καὶ ἀλύσεσιν δεδέσθαι...
- Mk 11,2 ... jah sunsaiw inngaggandans in þo (baurg) bigitats fulan gabundana, ... — ... καὶ εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον, ...
- Mk 11,4 galipun þan jah bigetun fulan gabundana at daura uta ana gagga; ... — ἀπῆλθον δὲ καὶ εὗρον πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφοδίου, ...
- Mk 15,1 ... jah alla so gafaurds gabindandans Jesu brahtedun ina at Peilatau — ... καὶ ὄλον τὸ συνέδριον, δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπῆνεγκαν καὶ παρέδωκαν τῷ Πειλάτῳ.
- Mk 15,7 wasuh þan sa haitana Barabbas miþ þaim miþ imma drobjandam gabundans, ... — ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν δεδεμένος, ...

R 7,2 jah auk ufwaira qens at libandin abin gabundana ist witoda;... — ἡ γὰρ ὑπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεταί νόμῳ'...

K 7,27 gabundans is qenai, ni sokei lausjan;... — δέδεσαι γυναικί, μὴ ζῆται λύσιν'...

Kol. 4,3 ...in þizoei jah gabundans im, — ...διὸ καὶ δέδεμαι,
t 2,9 ...akei waurd gudis nist gabundan — ...ἀλλ'ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ δέδεταί.

19 ga-biugan

Mk 5,4 unte is ufta eisarnam bi fotuns gabuganaim jah... — διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καί...

20 ga-blaupjan

Kol 2,15 andhamonds sik leika, reikja jah waldufnja gatarhida balþaba, gablaupjands þo bairhtaba in sis. — ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβέσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ.

21 ga-bleipjan

Mk 9,22 ...akei jabai mageis, hilp unsara, gableipjands unsis. — ...ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς.

R 9,15 du Mose auk qipip: gaarma þanei arma, jah gableipja þanei bleipja. — τῷ γὰρ Μωσῇ λέγει· ἐλεῆσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτείρῃσω ὃν ἂν οἰκτείρω.

22 ga-blindjan

I 12,40 gablindida ize augona jah gadaubida ize hairtona,... — τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν,...

k 4,4 in þaimei guþ þis aiwis gablindida frapja þize ungalaubjandane,... — ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων...

23 ga-botjan

Mk 9,12 ip is andhafjands qap du im: Helias sweþauh qimands faurþis aftra gaboteip alla;... — ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἡλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθίσταξαι πάντα'...

24 ga-brannjan

K 13,3 ...jah jabai atgibau leuk mein ei gabrannjaidau,... — ...καὶ εἰάν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθῇσωμαι,...

Skeir 3,15 ...azgon kalbons gabrannidaizos utana bibaurgeinais;

25 ga-brikan

- L 9,16 ...insaihands du himina gapiupida ins jah gabrak jah...
—...ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐβλόγησεν αὐτοῦς καὶ κατέ-
κλασεν καὶ...
- L 9,39 jah sai, ahma nimip ina unhrains jah anaks hropeiþ jah tahjiþ
ina miþ ʔaþon jah ʔalisaiw aflinnip af imma ga b r i k a n d s
ina. — καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτὸν καὶ ἐξαίφνης κράζει καὶ
σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἁφροῦ καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ' αὐτοῦ
συντρίβον αὐτόν.
- L 9,42 þaruh nauhþan duatgaggandin imma, ga b r a k ina sa unhulþa
jah tahida... — ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν
τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν...
- Mk 8,6 ... jah nimands þans sibun hlaibans jah awiliudonds ga b r a k
jah atgaf... — ...καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ εὐχαριστήσας
ἔκλασεν καὶ ἐδίδου...
- Mk 8,19 þan þans fimf hlaibans ga b r a k fimf þusundjom,... — ὅτε
τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους...
- K 11,24 jah awiliudonds ga b r a k jah qaþ: nimip, matjiþ, þata ist leik
mein, þata in izwara ga b r u k a n o... — καὶ εὐχαριστήσας
ἔκλασεν καὶ εἶπεν· λάβετε φάγετε, τοῦτό μου ἐστὶν τὸ σῶμα
τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κλωμένον...

26 ga-daban

- Mk 10,32 ...jah andnimands aftra þans twalif dugann im qīþan þoei
habaidedun ina ga d a b a n — ...καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς δώδεκα
ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβάλειν.
- E 5,3, ...swaswe gadob ist weihaim,—...καθὼς πρέπει ἁγίοις,
- T 2,10 ak patei gadob ist qinom... — ἀλλ' ὁ πρέπει γυναιξίν...
- Skeir 3,17 ...swaswe gadob,...

27 ga-dailjan

- I 6,11 namuh þan þans hlaibans Iesus jah awiliudonds ga d a i l i d a
þaim anakumbjandam;... — ἔλαβεν δὲ τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς
καὶ εὐχαριστήσας διέδωκεν τοῖς ἀνακειμένοις,...
- L 18,22 gahausjands þan þata Iesus qaþ du imma: ... all þatei habais
frabugei jah ga d a i l e i unledaim,... — ἀκούσας δὲ ταῦτα
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ... πάντα ὅσα ἔχεις πώλησον καὶ δίδω
πτωχοῖς,...
- L 19,8 ...sai, halbata aiginis meinis, frauja, ga d a i l j a unledaim,...
— ...ἰδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, κύριε, δίδωμι τοῖς
πτωχοῖς,...

- Mk 3,24 jah jabai piudangardi wiþra sik gadailjada, ... — και εὖν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, ...
- M 3,25 jah jabai gards wiþra sik gadailjada, ... — και εὖν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, ...
- Mk 3,26 jah jabai Satana usstoþ ana sik silban an gadailiþs warþ, ... — και εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν και μεμέρισται, ...
- R 12,3 ... ak fraþjan du waila fraþjan, Һarjammeh swaswe guþ gadailida mitaþ galaubeinaiš — ... ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἑκάστῳ ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισεν μέτρον πίστεως.
- K 7,17 ni ei, Һarjammeh swaswe gadailida guþ, ... — εἰ μὴ ἑκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ θεός, ...
- T 6,2 ... unte galaubjandans sind jah liubai, þaiei wailadedais gadailans sind... — ... ὅτι πιστοὶ εἰσιν και ἀγαπητοὶ οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβαίνοντες...

28 ga-daubjan

- I 16,6 akei unte þata rodida izwis, gauriþa gadaubida izwar hairto. — ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν.
- I 12,40 gablindida ize augona jah gadaubida ize hairtona, ... — τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς και πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ...

29 ga-daursan

- L 20,40 niþ-þan þanaseiþs gadaurstedun fraihnan ina ni waihtais. — οὐκέτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.
- Mk 12,34 ... jah ainshun þanaseiþs ni gadaursta ina fraihnan — ... και οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.
- K 6,1 Gadars Һas izwara, ... — Τολμᾷ τις ὑμῶν...
- k 10,2 ... þizaiei man gadaursan ana sumans þans munandans uns swe bi leika gaggandans — ... ἢ λογίζομαι τολμῆσαι ἐπὶ τινὰς τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας.
- k 11,21 ... iþ in þammei Һe Һas anananþeis, in unfrodein qiþa, gadars jah ik; — ... ἐν ᾧ δ' ἄν τις τολμᾷ, ἐν ἀφροσύνῃ λέγω, τολμᾷ καγώ.
- k 10,12 unte ni gadaursum domjan unsis silbans... — οὐ γὰρ τολμᾷμεν ἐγκρίναι ἑαυτούς...
- Fil 1,14 ... managistans broþre in frauþin gatrauandans bandjom meinaim mais gadaursan unagandans waurd grudis rodjan — ... πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου περισσοτέρως τολμᾷν ἀφόβως τὸν λόγον τοῦ θεοῦ λαλεῖν.

30 ga-dauḅjan

- R 8,36 swaswe gameliḅ ist ḅatei in ḅuk ga da uḅ ja n da all dagis, ...
— καθὼς γέγραπται ὅτι ἕνεκεν σοῦ θανάτου μεθ' αὐτὴν ἡμέραν, ...

31 ga-dauḅnan

- M 8,32 ... jah sai, run gawaurhtedun sis alla so hairda and driuson in marein jah ga da uḅ n o d e d u n in watnam. — ... καὶ ἰδοὺ ὥρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασι.
- I 6,50 sa ist hlaifs saei us himina atstaig, ei saiei ḅis matjai, ni ga da uḅ n a i. — οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ.
- I 6,58 sa ist hlaifs saei us himina atstaig, ni swaswe matidedun attans izwarai manna jah ga da uḅ n o d e d u n; ... — οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον ...
- I 8,21 ḅanuh qaḅ aftra du im Iesus: ik galeiḅa, jah sokeiḅ mik, jah in frawaurhtai izwarai ga da uḅ n i ḅ. — εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε ...
- I 8,24 qaḅ nu izwis ḅatei ga da uḅ n i ḅ in frawaurhtim izwaraim; jabai auk ni galaubeiḅ ḅatei ik im, ga da uḅ n i ḅ in frawaurhtim izwaraim. — εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.
- I 8,52 ... Abraham ga da uḅ n o d a jah praufeteis, ... — ... Ἀβραάμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται, ...
- I 8,53 ibai ḅu maiza is attin unsaramma Abrahama, saiei ga da uḅ n o d a ? jah praufeteis ga da uḅ n o d e d u n. — μὴ σὺ μερίζων εἰ τοῦ πατρὸς ὑμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανεν; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον ...
- I 11,21 ḅanuh qaḅ Marḅa du Iesua: frauja, iḅ weseis her, ni ḅau ga da uḅ n o d e d i broḅar meins. — εἶπεν οὖν Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν· κύριε, εἰ ἤς ᾤδε, οὐκ ἂν ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός μου.
- I 11,25 qaḅ ḅan (izai) Iesus: ik im so usstass jah libains; saei galaubeiḅ du mis, ḅauh ga - b a - da uḅ n i ḅ, libaid; — εἶπεν δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ καὶ ἀποθάνῃ, ζήσεται.
- I 11,26 jah ḅazuh saei libaiḅ jah galaubeiḅ du mis, ni ga da uḅ n i ḅ aiw. — καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα ...

- I 12,33 batub-pan qab bandwjand; hileikamma dauþau skulda g a d a u-
þ n a n — τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἡμελλεν ἀπο-
θνήσκειν.
- L 8,49 ... qibands du imma þatei g a d a u þ n o d a dauhtar þeina; ...
— ... λέγων οὕτῳ ὅτι τέθνηκεν ἡ θυράτηρ σου, ...
- L 20,28 qibandans: laisari, Moses gamelida uns, jabai his broþar g a-
d a u þ n a i aigands qen, jah unbarnahts g a d a u þ n a i, ...
— λέγοντες· διδάσκαλε, Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ἐάν τινος ἀδελφὸς
ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ...
- L 20,29 sibun nu broþrjus wesun, jah sa frumista nimands qen g a d a u-
þ n o d a unbarnahts. — ἐπεὶ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν. καὶ ὁ πρῶτος
λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος.
- L 20,32 Spedista allaize g a d a u þ n o d a jah so qens — ὕστερον πάντων
ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή.
- Mk 5,39 ... ha auhþob jah gretip? þata barn ni g a d a u þ n o d a, ak
slepip — ... τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν
ἀλλὰ καθεύδει.
- Mk 9,48 þarei maþa ize ni g a d a u þ n i þ jah fon ni af h a p n i þ. —
ὅπου ὁ σκόληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.
- Mk 12,19 laisari, Moses gamelida unsis þatei jabai his broþar g a d a u-
þ n a i jah ... — διδάσκαλε, Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι ἐάν τινος
ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ ...
- Mk 12,21 jah anþar nam þo jah g a d a u þ n o d a jah ni sa bilaip
fraiwa ... — καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν καὶ ἀπέθανεν,
καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκεν σπέρμα ...
- R 7,6 ip nu, sai, andbundanai waurþum af witoda, g a d a u þ n a n d a n s
in þammei gahabaidai wesum, ... — νυνὶ δὲ κατηγορήθημεν
ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειχόμεθα, ...
- R 7,10 ip ik g a d a u þ n o d a, jah bigitana warþ mis anabusns, ...
— ἐγὼ δὲ ἀπέθανον, καὶ εὐρέθη μοι ἡ ἐντολή ...
- K 15,22 unte swaswe in Adama allai g a d a u þ n a n d, swah in Xristau
allai gaqunand. — ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνή-
σκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιήθονται.
- Kol 3,3 unte g a d a u þ n o d e d u þ jah libains izwara gafulgina ist
miþ Xristau in guda. — ἀπεθάνετε γὰρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέ-
κρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν θεῷ.

32 ga-digan

- T 2,13 Adam auk fruma g a d i g a n s w a r þ, þaþroh Aiwwa; —
Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐκλάσθη, εἴτα Εὔα.

33 *ga-diupjan*

- L 6,48 ...saei grob jah gadiupida jah gasatida... — ... ὅς
ἔσκαψεν καὶ ἐβάδιυνεν καὶ ἔθηκεν...

34 *ga-domjan*

- M 11,19 ...jah uswaurhta gadomida warþ handugei fram barnam
seinaim — ... καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς.
- Mk 14,64 ...þaruh eis allai gadomidedun ina skulan wisan daupau.
— ... οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι ἑνοχὸν θανάτου.
- k 10,12 unte ni gadaursum domjan unsis silbans aipþau gadomjan
uns du þaim sik silbans anafilhandam; ak eis in sis silbam
sik silbans mitandans jah gadomjandans sik silbans du
sis silbam ni fraþjand. — οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρῖναι ἡ συγ-
κρίναι ἑαυτοὺς τισιν τῶν ἑαυτοὺς ανιστανόντων· ἀλλὰ οὗτοι ἐν
ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς
οὐ συνιοῦσιν.
- T 3,16 jah unsahtaba mikils ist gagudeins runa saei gabairhtips warþ in
leika, garaihts gadomiþs warþ in ahmin,... — καὶ ὁμολογου-
μένως μέγα ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας, μυστήριον, ὃς ἐφανερώθη ἐν σαρκὶ
ἐδικαιώθη ἐν πνεύματι,...
- Fil 3,12 ni þatei ju andnemaju aipþau ju garaihts gadomiþs sijau,...
— οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελείωμαι,...

35 *ga-draban*

- Mk 15,46 ...þatei was gadraban us staina,... — ... ὃ ἦν
λελῆστομῆμον ἐκ πέτρας,...

36 *ga-dragan*

- t 4,3 ..,ak du seinaim lustum gadragand sis laisarjans,...
— ... ἀλλὰ πρὸς τὰς ἰδίας ἐπιθυμίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύουσιν
διδασκάλους...

37 *ga-dragkjan*

- M 10,42 jah saei gadragkeiþ ainana þize minnistane... — καὶ ὃς
ἐὰν ποτίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τούτων...
- Mk 9,41 saei auk allis gadragkjai izwis stikla watins in namin
meinamma,... — ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος
ἐν ὀνόματι μου...

38 *ga-drausjan*

- L 1,52 gadrausida mahteigans af stolam jah ushauhida gahnai-
widans; — καθεῖλεν θυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσεν ταπεινοὺς,

L 10,15 jah þu Kafarnaum, þu und himin ushauhido, und halja gadrausjaza. — και σὺ Καπερναοὺμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθεῖσα, ἕως ἄδου καταβιβασθήσῃ.

k 4,9 wrikanai, akei ni bilipanai: gadrausidai, akei ni fraqistidai, — διωκόμενοι ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλείπόμενοι, καταβαλλόμενοι ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι.

39 ga-drigkan

L 17,8 ... jah biþe gamatjis jah gadrigkais þu? — ... και μετα ταῦτα φάγεσαι και πίεσαι σὺ;

40 ga-driusan

M 5,29 ... jah ni allata leik þein gadriusai in gaiainnan. — ... και μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν.

M 5,30 ... jah ni allata leik þein gadriusai in gaiainnan. — ... και μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν.

M 7,25 ... jah ni gadraus, unte gasuliþ was ana staina — ... και οὐκ ἔπесεν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.

M 7,27 ... jah gadraus, jah was drus is mikils. — ... και ἔπесεν, και ἦν ἡ πτώσις αὐτῆς μεγάλη.

M 10,29 niu twai sparwans assarjau bugjanda? jah ains ize ni gadriusiþ ana airþa inuh attins izwaris wiljan. — οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; και ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ πесеῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἀνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν.

I 12,24 amen amen qiþa izwis: nibai kaurno ʔaiteis gadriusando in airþa gaswiltiþ, ... — ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκορος τοῦ σίτου πесῶν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, ...

I 18,6 þaruh swe qap im þatei ik im, galiþun ibukai jah gadrusun dalap. — ὥς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω και ἔπесον χαμαί.

L 6,39 qapuh þan gajukon im: ibai mag blinds blindana tiuhan? niu bai in dal gadriusand? — εἶπεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς· μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφοτέρω εἰς βόθυνον πесοῦνται;

L 6,49 ... þatei bistagqflodus, jah suns gadraus, ... — ... ἡ προσέρρηξεν ὁ ποταμός, και εὐθὺς ἔπесεν, ...

L 8,5 ... jah miþþanei saiso, sum gadraus faur wig jah gatrudan warþ ... — ... και ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὁ μὲν ἔπесεν παρὰ τὴν ὁδὸν και κατεπατήθη, ...

L 8,6 jah anþar g'ad'raus ana staina jah ... — και ἕτερον ἔπесεν ἐπὶ τὴν πέτραν, ...

- L 8,7 jah sum g a d r a u s in midumai þaurniwe, . . . — και ἕτερον ἔπescen ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, . . .
- L 8,8 jah anþar g a d r a u s ana airþai godai . . . — και ἕτερον ἔπescen εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν. . .
- L 8,14 iþ þata in þaurnuns g a d r i u s a n d o þai sind . . . — τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πecón, οὗτοι εἰσιν. . .
- L 16,17 iþ azetizo ist himin jah airþa hindarleipan þau witodis ainana writ g a d r i u s a n. — εὐκοπώτερον δὲ ἐστὶν τὸν οὐρανὸν και τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραίαν πecεῖν.
- Mk 4,4 jah warþ, miþþanei saiso, sum raihtis g a d r a u s faur wig, . . . — και ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν δὲ μὲν ἔπescen παρὰ τὴν ὁδόν, . . .
- Mk 4,5 anþaruh-þan g a d r a u s ana stainahamma, . . — ἄλλο δὲ ἔπescen ἐπὶ τὸ πετρῶδες, . . .
- Mk 4,7 jah sum g a d r a u s in þaurnuns; . . — και ἄλλο ἔπescen εἰς τὰς ἀκάνθας, . . .
- Mk 4,8 jah sum g a d r a u s in airþa goda . . — και ἄλλο ἔπescen εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν. .
- Mk 5,22 . . . jah saiþands ina g a d r a u s du fōtum Iesuis — . . . και ἰδὼν αὐτὸν πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ.
- R 11,11 . . . ei g a d r u s e i n a ? nis sijai! . . — . . . ἵνα πέσωσιν; μὴ γένοιτο . . .
- R 11,22 sai nu selein jah ῥassein (garaihta) gudis; aþþan ana þaim þaiei g a d r u s u n, ῥassein, . . — ἴδε οὖν χρηστότητα και ἀποτομίαν θεοῦ, ἐπὶ μὲν τοὺς πecόντας ἀποτομίαν, . . .
- R 15,3 . . . þize idweitjandane þuk g a d r u s u n ana mik. — . . τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπescον ἐπ' ἐμέ.
- K 13,8 friaþwa aiw ni g a d r i u s iþ, . . — ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει . .

41 ga-drobnan

- I 12,27 nu saiwala meina g a d r o b n o d a, jah ῥa qiþau? . . — νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάρακται, και τί εἶπω; . .
- L 1,12 jah g a d r o b n o d a Zakarias gasaiþands, . . — και ἐταρ-ράχθῃ Ζαχαρίας ἰδὼν, . .

42 ga-fahan

- I 7,30 sokidedun þan ina g a f a h a n, . . — ἐζήτουν οὖν αὐτὸν πecάσαι, . .
- I 7,32 . . . inuhsandidedun andbahtans þai Fareisaieis jah þai auhumistans gudjans, ei g a f a i f a h e i n a i n a — . . και ἀπέστειλαν ὑπηρέτας οἱ Φαρισαῖοι και οἱ ἀρχιερεῖς, ἵνα πecάσωσιν αὐτόν.

- I 10,39 sokidedun ina aftra g a f a h a n, jah usiddja us handum ize. — ἐξήτουν αὐτὸν πάλιν πι ἄσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.
- I 12,35 . . . gaggiþ þande liuhaf habaiþ, ei riqiz izwis ni g a f a h a i; ... — . . . περιπατεῖτε, ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ . . .
- L 20,20 jah affeipandans insandidedun ferjans, þans us liutein taiknjandans sik garaihtans wisan, ei g a f a i f a h e i n a is waurdei jah . . . — καὶ παρατηρήσαντες ἀπέστειλαν ἐγκαθέτους ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου. . .
- L 20,26 jah ni mahtedun g a f a h a n is waurde . . . — καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλάβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος . . .
- Mk 9,18 jah þisʒaruh þei ina g a f a h i þ, gawairpiþ ina, . . . — καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, . . .
- R 9,30 ʒla nu qiþam? þatei þiudos þos ni laistjandeins garaihtein g a f a i f a h u n garaihtein, . . . — τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην κατέλαβεν δικαιοσύνην, . . .
- k 11,32 in Damaskon fauramaþleis þiudos Araitins þiudanis witaida baurg Damaskai g a f a h a n mik wiljands, — ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν πόλιν Δαμασκηῶν πι ἄσαι με θέλων.
- G 6,1 Broþrjus, jabai g a f a h a i d a u manna in ʒizai missadede, ... — Ἀδελφοί, ἐὰν πρὸ ληφθῇ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπτώματι, . . .
- Fil 3,12 ni þatei ju andnemjau aiþþau ju garaihts gadomiþs sijau, aþþan ik afargagga, ei g a f a h a ũ in þammei g a f a h a n s w a r þ fram Xristau. — οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελείωμαι, διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφθην ὑπὸ Χριστοῦ Ἰησοῦ.
- Fil 3,13 broþrjus, ik mik silban ni nauh man g a f a h a n; — ἀδελφοί, ἐγὼ ἑμαυτὸν οὐπω λογίζομαι κατελεῆσθαι.
- Soi 5,4 aþþan jus, broþrjus, ni sijuþ in riqiza, ei sa dags izwis swe þiubs g a f a h a i; — ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκότει, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὥς κλέπτῃς καταλάβῃ.
- t 2, 26 jah usskarjaindau us unhulþins wruggon, fram þammei g a f a h a n a i tiuhanda afar is wiljin. — καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐξ ὧ γρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκεῖνου θέλημα.
- E 3,18 ei in friapwai gawaurhtai jah gasulidai mageiþ g a f a h a n miþ allaim þaim weiham ʒa sijai braidei jah laggei jah hauhei jah diupei; — ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ θεμελιωμένοι ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μήκος καὶ βάθος καὶ ὕψος,

43 ga-fahrjan

- L 1,17 jah silba fauraqimid in andwairþja is in ahmin jah mahtai Haileiins gawandjan hairtona attane du barnam jah untalans in frodein garaihtaize, manwjan frauin managein gafahrida. — και αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι και δυνάμει Ἑλίου, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα και ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἐτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον.

44 ga- fastan

- I 17,6 ... þeinai wesun jah mis atgaft ins, jah þata waurd þeinata gafastaidedun — ... σοι ἤσαν και ἐμοὶ αὐτοῦς δέδωκας, και τὸν λόγον σου τετηρήκασιν.
- I 17,12 ... þanzei atgaft mis gafastaida, ... — ... οὓς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, ...
- L 2,19 iþ Maria alla gafastaida þo waurda, ... — ἡ δὲ Μαρία πάντα συνετήρει τὰ ῥήματα ...
- L 4,10 gamelid ist auk þatei aggilum seinaim anabiudip bi þuk du gafastan þuk, — γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξαι σε.
- L 2,51 ... jah aiþei is gafastaida þo waurda alla in hairtin seinamma — ... και ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει τὰ ῥήματα ἅπαντα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
- L 5,38 ak wein juggata in balgins niujans giutand, jah bajops gafastanda. — ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον, και ἀμφοτέροι συντηροῦνται.
- L 18,21 Iþ is qapuh: þata allata gafastaida us jundai meinai. — ὁ δὲ εἶπεν· ταῦτα πάντα ἐφύλαξά με ἡν ἐκ νεότητός μου.
- Mk 10,20 ... laisari, þo alla gafastaida us jundai meinai — ... διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφύλαξά με ἡν ἐκ νεότητός μου.
- t 4,7 haifst þo godon haifstida, run ustauh, galaubein gafastaida; — τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἡγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα.
- Sol 5,23 aþþan silba guþ gawairþjis gaweiþhai izwis allandjo jah gahailana izwarana ahman, jah saiwala jah leik usfairinona in quma frauins unsaris Iesuis Xristaus gafastaindau. — αὐτὸς δὲ ὁ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς, και ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα και ἡ ψυχὴ και τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθείη.

45 ga-filhan

- M 8,21 ... frauja, uslaubei mis frumist galeiþan jah gafilhan attan meinana — ... κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν και θάψαι τὸν πατέρα μου.

- M 8,22 ip Iesus qap du imma: laistei afar mis jah let þans dauþans (ga)filhan seinans dauþans. — ó δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ · ἀκούσθαι μοι, καὶ ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἑαυτῶν νεκροὺς.
- I 8,59 ... ip Iesus þan gafal h sik jah usiddja us alh... — ... Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ...
- I 12,36 ... þata rodida Iesus, jah galaiþ jah gafal h sik faura im. — ... ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.
- L 16,22 ... gaswalt þan jah sa gabeiga jah gafulhans warþ. — ... ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλοῦσιος καὶ ἐτάφη.

46 ga-fraihnan

- Mk 2,1 Jah galaiþ aftra in Kafarnaum afar dagans, jah gafrehun þatei in garda ist. — Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν καὶ ἡ κοῦσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστιν.
- R 10,20 ... bigitans warþ þaim mik ni gasokjandam, swikunþs warþ þaim mik ni gafraihnandam — ... εὐρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανῆς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν.

47 ga-fraujinon

- Mk 10,42 ... wituþ þatei (þaiei) puggkjand reikinon þiudom, gafraujinond im,... — ... οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν...

48 ga-frisahjan

- k 3,7 aþþan jabai andbahti dauþaus in gameleinim gafrisahtip in stainam warþ wulþag,... — εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν ἐντετυπωμένη ἐν λίθοις ἐγενήθη ἐν δόξῃ...

49 ga-frisahnan

- G 4,19 (A) Randglosse: du laudjai gafrisahtnai... οὗ μορφωθήῃ unte gabairhtjaidau.

50 ga-frifon

- Kol 1,20 jah þairh ina gafriþon alla in imma,... — καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν...
- Kol 1,21 ip nu gafriþodai in leika mammons... — νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκός...
- k 5,18 aþþan alla us guda, þamma gafriþondin uns sis þairh Xristu jah gibandin uns andbahti gafriþonais. — τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ καταλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Χριστοῦ καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς,
- k 5,19 unte sweþauh guþ was in Xristau manaseþ gafriþonds sis,... — ὥς ὅτι θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον καταλλάσσων ἑαυτῷ,...

- E 2,16 jah gafriþodedi þans bans in ainamma leika guda þairh galgan... — και αποκαταλλάξη τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ...

51 ga-fulljan

- I 6,13 þanuh galesun jah gafullidedun · ib · tainjons gabruko... — συνήγαγον οὖν και ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων...
- L 1,15 wairþiþ auk mikils in andwairþja frauþins jah wein jah leiþu ni drigkid jah ahmins weihis gafulljada nauhþan in... — ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου και οἶνον και σίκερα οὐ μὴ πίη και πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται...
- L 5,7 ...jah qemun jah gafullidedun ba þo skipa, swe sugqun. — ...και ἤλθον, και ἐπλησαν ἀμφοτέρα τὰ πλοῖα ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά.
- Mk 15,36 þragjands þan ains jah gafulljands swam akeitis,... — δραμὼν δὲ εἰς και γεμίσας σπόγγον ὄξους...

52 ga-fullnan

- L 1,41 ...jah gafullnoda ahmins weihis Aileisabaþ, — ...και ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ,
- L 1,67 jah Zakarias, atta is, gafullnoda ahmins weihis... — και Ζαχαρίας ὁ πατήρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου...
- L 8,23 ...jah atiddja skura windis in þana marisaiw, jah gafullnodedun jah birekjai waurþun — ...και κατέβη λαίλαψ ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, και συνεπληροῦντο και ἐκινδύνεον.
- Mk 4,37 jah warþ skura windis mikila jah wegus waltidedun in skip, swaswe ita juþan gafullnoda. — και γίνεται λαίλαψ ἀνέμου μεγάλη και τὰ κύματα ἀπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι.

53 ga-gaggan

- I 18,2 wissuh þan jah Iudas sa galewjands ina þana stad, þatei ufta gaiddja Iesus jainar miþ siponjam seinaim. — ἤδει δὲ και Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.
- L 8,4 gaqumanaim þan hiuam managaim jah þaim þaiei us baurgim gaiddjedun du imma,... — συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ και τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτόν,...
- Mk 3,20 jah atiddjedun in gard, jah gaiddja sik (aftra) managei,... — και ἔρχονται εἰς οἶκόν · και συνέρχεται πάλιν ὁ ὄχλος...
- Mk 6,30 jah gaiddjedun apaustauleis du Iesua... — και συναγαγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν...

- Mk 11,23 ...ushafei þuk jah wairþ þus in marein, jah ni tuzwerjai in hairtin seinamma, ak galaubjai þata, ei þatei qiþiþ gagag-giþ, ... — ...ἔρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγει γίνεταί, ...
- Fil 1,19 unte wait ei þata mis gagaggiþ du ganistai... — οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν...
- K 5,4 in namin frauþins unsaris Iesuis Xristaus, samap gagag-gandam izwis jah meinamma ahmin, ... — ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συνάχθεντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος...

54 ga-geigan

- L 9,25 ho allis þaurfte gatauþiþ sis manna, gageigands þo manased alla, ... — τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ...
- Mk 8,36 ha auk boteiþ mannan, jabai gageigaiþ þana fairhu allana jah gasleiþiþ sik saiwalai seinai? — τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἂν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;
- K 9,19 ...ei managizans gageigaidedjau. — ...ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω.
- K 9,20 ...ei Judaiuns gageigaid(edj)au; ... ei þans uf witoda gageig(g)aidedjau; — ...ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω... ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω.
- K 9,21 ...ei gageig(g)/aidedj/au witodalausans. — ...ἵνα κερδήσω ἄνομους.
- K 9,22 ...ei unmahteigans gageig(g)aidedjau, ... — ...ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω...

55 ga-haban

- L 4,42 ...jah manageins sokidedun ina jah gemun und ina jah gahabaidedun ina, ... — ...καὶ οἱ ὄχλοι ἐζήτουν αὐτὸν καὶ ἤλθον ἕως αὐτοῦ καὶ κατέϊχον αὐτόν...
- L 8,15 ip þata ana þizai godon airþai þai sind þai ize in hairtin godamma jah seljamma gahausjandans þata waurd gahaband jah akran bairand in þulainai. — τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.
- Mk 3,21 jah hausjandans fram imma bokarjos jah anþarai usiddjedun gahaban ina; ... — καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξηλθον κρατῆσαι αὐτόν...
- Mk 6,17 sa auk raihtis Herodes insandjands gahabaida Johannēn... — αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην...

- Mk 10,23 ...sai, h̄aiwa agluba h̄ai faiho gahabandans in biudan-gardja gudis galeisand. — ... πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται.
- R 7,6 ip̄ nu, sai, andbundanai waurbum af witoda, gadaupnandans in pammei gahabaidai wesum, ... — νυνὶ δὲ κατηγορήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατεῖχόμεθα, ...
- K 7,9 ip̄ jabai ni gahabaina sik, liugandau; ... — εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεύονται, γαμησάτωσαν' ..
- Sol 4,3 h̄ata auk ist wilja gudis, weihih̄a izwara, ei gahabaip̄ izwis af kalkinassau(s), — τοῦτο γὰρ ἐστὶν θέλημα τοῦ θεοῦ, ὁ ἀγίασμός ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας,
- Sol 5,21 ap̄pan all uskiusaip̄; h̄atei god sijai, gahabaip̄. — πάντα δὲ δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε.
- Filem 13 h̄anei ik wilda at mis gahaban, ... — ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἑμαυτὸν κατέχειν, ...
- Skeir ...jah ni uslaubjandein faur mel sik gahaban...

56 ga-haftjan

- L 15,15 jah gaggands gahaftida sik sumamma baurgjane jainis gaujis, ... — καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκείνης, ...

57 ga-gahaftjan

- E 4,16 us pammei all laik gagatilo(h) gagahaftip̄ pairh allos gawissins andstaldis, ... — ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον, καὶ συμβιβάζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας...

58 ga-haftnan

- L 10,11 jah stubju h̄ana gahaftnandan unsis us h̄izai baurg izwara... — καὶ τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῖν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν...

59 ga-hailjan

- M 8,7 jah gap̄ du imma Iesus: ik qimands gahailja ina. — καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ἐλθὼν θέρῃ σε αὐτόν.
- M 8,16 ...jah uswarp h̄ans ahmans waurda jah allans h̄ans ubil habandans gahailida — ... καὶ ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ καὶ πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθέρῃσεν.
- L 4,40 ...ip̄ is ainharjammeh ize handuns analagjands gahailida ins, — ... ὁ δὲ ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεὶς ἐθέρῃσεν αὐτούς.

- L 6,18 ...jah þai anahabaidans fram ahmām unhrainjaim, jah gahailidai waurþun. — ...καὶ οἱ ὀχλούμενοι ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, καὶ ἐθεράπευον το.
- L 7,21 inuh þan þizai ȝeilai gahailida managans af sauhtim... — ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων...
- L 9,1 Gahaitands þan þans twalif apaustauluns atgaf im maht jah waldufni ufar allaim unhulþom jah sauhtins gahailjan. — Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα ἀποστόλους ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους θεράπευειν.
- L 9,2 jah insandida ins merjan þiudangardja gudis jah gahailjan allans þans unhailans. — καὶ ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ καὶ ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθενούντας,
- L 9,11 ...jah andnimands ins rodida du im þo bi þiudangardja gudis jah þans þarbans leikinassus gahailida. — ...καὶ δεξιόμενος αὐτοὺς ἐλάλει αὐτοῖς τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς χρεῖαν ἔχοντας θεραπειάς ἰᾶτο.
- L 9,42 ...gaȝotida þan Iesus ahmin þamma unhrainjin jah gahailida þana magu jah atgaf ina attin is. — ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.
- Mk 1,34 jah gahailida managans ubil habandans missaleikaim sauhtim... — καὶ ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις...
- Mk 3,10 managans auk gahailida,... — πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν,...
- Mk 6,5 jah ni mahta jainar ainohun mahte gataujan, niba fawaim siukaim handuns galagjands gahailida. — καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν.
- Mk 6,13 jah unhulþons managos usdribun jah gasalbodedun alewa managans siukans jah gahailidedun. — καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον καὶ ἡλείφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον.

60 ga-hailnan

- M 8,8 ...frauja, ni im wairþs ei uf hrot mein inngaggais, ak þatainei qīþ waurda jah gahailniþ sa þiumagus meins. — ...κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ μόνον ἐπεὶ λόγῳ, καὶ ἰαθῇ σέται ὁ παῖς μου.
- M 8,13 ...jah gahailnoda sa þiumagus is in jainai ȝeilai. — ...καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ.
- L 7,7 ...ak qīþ waurda, jah gahailnid sa þiumagus meins. — ...ἀλλὰ εἰπέ λόγῳ, καὶ ἰαθῇ σέται ὁ παῖς μου.

L 8,47 gasaiḡandei þan so qino þatei ni galaugnida, reirandei (qam) jah atdriusandei du imma, in þizei attaitok imma, gataih imma in andwairþja allaizos manageins jah ḡaiwa gahailnoda suns. — ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέμουσα ἤλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ, διὲ ἦν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ, ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὥς ἰάθη παραχρῆμα.

Mk 5,29 jah sunsaiw gaþaursnoda sa brunna bloþis izos, jah ufkunþa ana leika þatei gahailnoda af þamma slaha. — καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἔαται ἀπὸ τῆς μάστιγος.

61 ga-haitan

L 9,1 Gahaitands þan þans twalif apaustauluns atgaf im maht jah waldufni ufar allaim unhulþom jah sauhtins gahailjan. — Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα ἀποστόλους ἔδωκεν αὐτοῖς θύναμιν καὶ ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια καὶ νόσους θεραπεύειν.

L 15,9 jah bigitandei gahaitiþ frijondjos jah garaznons qibandei: ... — καὶ εὐροῦσα συγκαλεῖται τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας λέγουσα: ...

Mk 14,11 iþ eis gahausjandans faginodedun jah gahaihaitun imma faihu giban; ... — οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν καὶ ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἄργύριον δοῦναι, ...

Mk 15,16 iþ gadrauhteis gatauhun ina innana gardis, þatei ist praitoriaun, jah gahaihaitun alla hansa — οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὅ ἐστιν πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν.

T 2,10 ak þatei gadob ist qinom gahaitandeim guþ blotan þairh waurstwa goda. — ἀλλ' ὁ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελιομέναις θεοσέβειαν δι' ἔργων ἀγαθῶν.

Tit 1,2 du wenai libainais aiweinons þoei gahaihait unliugands guþ(a) faur mela aiweina, — ἐπ' ἐλπιδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς θεὸς πρὸ χρόνων αἰώνων,

Skeir 3,19 iþ Johannes idreigos daupein merida jah missadede aflet þaim ainfaþaba gawandjandam gahaihait;

Skeir 5,10 ... gahaitands þize ungalaubjandane ...

62 ga-hamon

R 13,14 ak gaham oþ frauin unsaramma Xristau Iesua jah leikis mun ni taujaip in lustuns. — ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιήσθε εἰς ἐπιθυμίαν.

K 15,53 skuld ist auk þata riurjo gahamon unriurein, jah þata diwano gahamon undiwanein. — δεῖ γάρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν.

- E 4,24 jah gahamop þamma niujin mann þamma bi guda gaska-
panin... — και ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ
θεὸν κτισθέντα...
- E 6,11 gahamop izwis sarwam gudis,... — ἐνδύσασθε τὴν πα-
νοπλίαν τοῦ θεοῦ...
- G 3,27 swa managai auk swe in Xristau daupidai wesup, Xristau
gahamodai sijup. — ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε,
Χριστὸν ἐνεδύσασθε.
- Kol 3,10 jah gahamop niujamma, þamma ananiwidin du ufkunþja
bi... — και ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον
εἰς ἐπίγνωσιν...
- Kol 3,12 gahamop izwis nu swe gawalidai gudis,... — ἐνδύ-
σασθε οὖν ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ...
- Sol 5,8 ip weis dagis wisandans unskawai sijaima, gahamodai
brunjon galaubeinai jah friapwos jah hilma wenai nas(s)ei-
nais. — ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώ-
ρακα πίστεως και ἀγάπης και περικεφαλαίαν ἐλπίδα σωτηρίας,

63 ga-hardjan

- R 9,18 þannu nu jai þanei wili armaip, ip þanei wili gahardeip.
— ἄρα οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ, ὃν δὲ θέλει σκληρύνει.

64 ga-haunjan

- k 12,21 ibai aftra qimandan mik gup gahaunjai at izwis... — μὴ
πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς...
- Fil 2,8 ...gahaunida sik silban, waurþans ufhausjands attin und...
— ...ἐταπεινώσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπῆκοος μέχρι...

65 ga-hausjan

- M 8,10 gahausjands þan Iesus sildaleikida jah qap du þaim afar-
laistjandam: ... — ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν και εἶπεν
τοῖς ἀκολουθοῦσιν...
- M 9,12 ip Iesus gahausjands qap du im:... — ὁ δε Ἰησοῦς
ἀκούσας εἶπεν αὐτοῖς...
- M 10,27 þatei qiþa izwis in riqiza, qiþaiþ in liuhada, jah þatei in auso
gahauseip, merjaiþ ana hrotam. — ὁ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ,
εἰπατε ἐν τῷ φωτί · και ὁ εἰς τὸ οὐς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ
τῶν δωματίων.
- M 11,2 Ip Iohannes gahausjands in karkarai waurstwa Xristaus,...
— ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκοῦσας ἐν τῷ δεσμοτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ
Χριστοῦ...

- M 11,5 blindai ussai^hand, ... jah baudai gahausjand, ... — τυφλοί ἀναβλέπουσι ... καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν! ...
- M 11,15 saei habai ausona hausjandona, gahausjai. — ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκούέτω.
- M 26,65 ... þaurbum weitwode? sai, nu gahausideduþ þo waja-
merein is. — ... χρειάζομεν μαρτύρων; ἴδε νῦν ἡ κοῦσατε τὴν
βλασφημίαν αὐτοῦ.
- M 27,47 iþ sumai þize jainar standandane gahausjandans qeþun
þatei Helian wopeiþ sa. — τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἐστῶτων ἀκού-
σαντες ἔλεγον ὅτι Ἡλίαν φωνεῖ οὗτος.
- I 6,60 þanuh managai gahausjandans þize siponje is qeþun: ...
— πολλοὶ οὖν ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον: ...
- I 9,32 fram aiwa ni gahausiþ was þatei ... — ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ
ἤκουσθη ὅτι ...
- I 11,4 iþ is gahausjands qar: ... — ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν: ...
- I 12,12 ifturnin daga manageins filu sei qam at dulþai, gahausjan-
dans þatei qimip Iesus in Iairausaulwmai, — τῇ ἐπαύριον
ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτὴν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται
Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα,
- I 12,29 managei þan sei stop gahausjandei, ... — ὁ οὖν ὄχλος
ὁ ἐστὼς καὶ ἀκούσας ...
- I 19,8 biþe gahausida Peilatus þata waurd, mais ohta sis. —
ὅτε οὖν ἤκουσεν ὁ Πειλάτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφο-
βήθη,
- L 2,18 jah allai þai gahausjandans sildaleikidedun bi þo rodi-
dona fram þaim hairdjam du im. — καὶ πάντες οἱ ἀκού-
σαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων
πρὸς αὐτούς·
- L 7,3 gahausjands þan bi Iesu insandida du imma sinistans
Iudaie, ... — ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλεν πρὸς
αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων ...
- L 7,9 gahausjands þan þata Iesus sildaleikida ina ... — ἀκού-
σας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτὸν ...
- L 7,29 jah alla managei gahausjandei jah motarjos ... — καὶ
παῖς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ...
- L 8,14 iþ þata in þaurnuns gadriusando þai sind þai(ei) gahausjan-
dans jah af saurgom ... — τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗ-
τοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν ...
- L 8,15 iþ þata ana þizai godon airþai þai sind þai ize in hairtin
godamma jah seljamma gahausjandans þata waurd gaha-

band... — τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν...

- L 8,21 ...aipei meina jah broþrjus meinai þai sind, þai waurd gudis gahausjandans jah taujandans. — ...μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν, οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιοῦντες.
- L 9,7 gahausida þan Herodis sa taitrarkes þo waurþanona fram imma alla jah þahta,... — ἤκουσεν δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὰ γενόμενα ὑπ' αὐτοῦ πάντα καὶ διηπόρει...
- L 14,15 gahausjands þan sums þizei anakumbjandane þata qap du imma:... — ἀκούσας δὲ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ...
- L 14,35 ...saei habai ausona (ga)hausjandona, gahausjai. — ...ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκουέτω.
- L 15,25 ...jah qimands atiddja neiz razn jah gahausida saggwins jah laikins. — ...καὶ ὥς ἐρχόμενος ἤγγισεν τῇ οἰκίᾳ, ἤκουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν.
- L 16,14 gahausidedun þan þo alla jah þai Fareisaieis,... — ἤκουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι...
- L 18,22 gahausjands þan þata Iesus qap du imma:... — ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ...
- L 18,23 iþ is gahausjands þata gaurs warþ;... — ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περιλυπὸς ἐγένετο...
- L 18,36 gahausjands þan managein faurgaggandein frah iza wesi þata. — ἀκούσας δὲ ὄχλου διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἶη τοῦτο.
- L 19,11 at gahausjandam þan im þata,... — ἀκούοντων δὲ αὐτῶν ταῦτα...
- L 20,16 .,gahausjandans qeþun þan: nis-sijai. — ...ἀκούσαντες δὲ εἶπον· μὴ γένοιτο.
- L 10,24 ...jah hausjan þatei jus (ga)hausciþ jah ni (ga)hausidedun. — ...καὶ ἀκοῦσαι ἀκούετε καὶ οὐκ ἤκουσαν.
- L 20,45 at gahausjandein þan allai managein qap du siponjam seinaim: — ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ.
- Mk 2,17 jah gahausjands Iesus qap du im:... — καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς...
- Mk 3,8jah þai bi Twra jah Seidona, manageins filu, gahausjandans þan filu is tawida,... — ...καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολὺ, ἀκούσαντες ὅσα ἐποίει...
- Mk 4,9 jah qap: saei habai ausona hausjandona, gahausjai. — καὶ ἔλεγεν· ὅς ἔχει ὧτα ἀκούειν, ἀκουέτω.

- Mk 4,15 ap̄ban þai wiþra wig sind, þarei saiada þata waurd, jah þan gahausjand unkarjans,... — οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ παρὰ τῆν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν,...
- Mk 4,23 jabai ʔas habai ausona hausjandona, gahausjai — εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκοῦειν, ἀκουέτω.
- Mk 5,27 gahausjandei bi Iesu,... — ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ,...
- Mk 5,36 iþ Iesus sunsaiw gahausjands þata waurd rodiþ,... — ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως ἀκούσας τὸν λόγον λαλοῦμενον...
- Mk 6,14 jah gahausida þiudans Herodes,... — καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης,...
- Mk 6,16 gahausjands þan Herodes qap... — ἀκούσας δὲ ὁ Ἡρώδης εἶπεν...
- Mk 6,29 jah gahausjandans siponjos is qemun jah usnemun leuk... — καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤλθον καὶ ἦραν τὸ πτῶμα...
- Mk 7,16 jabai ʔas habai ausona hausjandona, gahausjai. — εἴ τις ἔχει ὦτα ἀκοῦειν, ἀκουέτω.
- Mk 7,25 gahausjandei raihtis qino bi ina,... — ἀκούσασα γὰρ γυνὴ περὶ αὐτοῦ,...
- Mk 8,18 augona habandans ni gasaiþiþ jah ausona habandans ni gauseiþ jah ni gamunup. — ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε καὶ οὐ μνημονεύετε.
- Mk 10,41 jah gahausjandans þai taihun dugunnun unwerjan bi Iakobu jah Iohannen. — καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.
- Mk 10,47 jah gahausjands þatei Iesus sa Nazoraius ist,... — καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖός ἐστιν,...
- Mk 11,14 ...jah gahausidedun þai siponjos is. — ...καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
- Mk 11,18 jah gahausidedun þai bokarjos jah... — καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ...
- Mk 12,28 jah duatgaggands ains þize bokarje, gahausjands ins samana sokjandans,... — καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων,...
- Mk 14,11 iþ eis gahausjandans faginodedun jah gahaihaitut imma faihu giban;... — οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν καὶ ἀπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι...
- Mk 15,35 jah sumai þize atstandandane gahausjandans qepun:... — καὶ τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον'...

- E 1,13 in þammei jah þus gahausjandans waurd sunjos, aiwag-
geli ganistais izwaraizos, ... — ἐν ᾧ καὶ ὁ μετῆς, ἀκούσαντες
τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὤμων, ...
- E 1,15 duppe jah ik, gahausjands izwara galaubein in frauin...
— διὰ τοῦτο καὶ γὰρ, ἀκούσας τὴν καθ' ὁμᾶς πρίστιν ἐν τῷ κυρίῳ ...
- k 12,6 aþþan jabai wiljau ʒopan, ni sijau unwita, unte sunja qīþa,
iþ freidja, ibai ʒas in mis ʒa muni ufar þatei gasaiʒiþ.
aiþþau gahauseiþ ʒa us mis. — εἰς δὲ θελήσω καυχῆσασθαι,
οὐκ ἔσομαι ἄφρων, ἀλήθειαν γὰρ ἔρω · φειδομαι δὲ, μή τις εἰς
ἐμὲ λογισγῇ ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ.
- Fil 1,27 ... ei jappē qimau jah gasaiʒau izwis, jappē aljaþro gahausja u
bi izwis, ... — ... ἵνα, εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὁμᾶς εἴτε ἀπὼν,
ἀκούσω τὰ περὶ ὧν, ...
- Skeir 4,20 jah þatei gasaʒ jag-gahausida þata weitwods, jah...
- Skeir 4,24 ak himinakunda anafilhands fulhsnja þoei gasaʒ jag-gahau-
sida at attin.
- Skeir 6,23 nih stibna is ʒanhun gahausideduþ nih siun is ga-
seʒuþ, ...
- Skeir 6,26 unte at þaim gaʒairbam frakunnan ni skuld ist, iþ sumai jah
stibna is gahausidedun,

66 ga-hilpan

- k 6,2 mela auk, qīþiþ, andanemjamma andhausida þus jah in daga
naseinaiš gahalp þeina... — λέγει γὰρ· καιρῷ δεκτῷ ἐπὶ χουσα.
σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβόηθησά σοι...

67 ga-hnaiwjan

- L 1,52 gadrausida mahteigans af stolam jah ushauhida gahnaiwi-
dans; — καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσεν ταπεινοὺς.
- L 3,5 all dalei usfulljadi jah all fairgunje jah hlaine gahnaiw-
jada, ... — πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς
ταπεινωθήσεται, ...
- L 14,11 unte ʒazuh saei hauheiþ sik silba, gahnaiwjada, jah saei
hnaiweiþ sik silban, ushauhjada. — ὅτι πᾶς ὁ ὕψων ἑαυτὸν
ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινὸν ἑαυτὸν ὕψωθήσεται.
- L 18,14 ... unte saʒazuh saei hauheiþ sik silba, gahnaiwjada, iþ
saei hnaiweiþ sik silba, ushauhjada. — ... ὅτι πᾶς ὁ ὕψων
ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινὸν ἑαυτὸν ὕψωθήσεται.

68 *ga-hnipnan*

Mk 10,22 ip is gahnipnands in þis waurdis galaip gauris;... —
ὁ δὲ στυγνάζας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπῆλθεν λυπούμενος....

69 *ga-horinon*

M 5,28 aþþan ik qiþa izwis, þatei hazuh saci saiþiþ qinon du luston
izos, ju gahorinoda izai in hairtin seinamma. — ἐγὼ δὲ
λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτήν
ἤδη ἔμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

70 *ga-hrainjan*

M 8,2 ... frauja, jabai wileis, magt mik gahrainjan. — ... κύριε,
ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθάρσαι.

I 15,2 ... jah all akran bairandane, gahraineiþ ita, ei managizo
akran bairaina — ... καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθάρει
αὐτὸ ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ.

L 3,17 habandans winþiskauron in handau seinai jah gahraineiþ
gaþrask sein... — οὐ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ δια-
καθαρίει τὴν ἄλωνα αὐτοῦ...

L 4,27 ... jah ni ainshun ize gahrainids was, ... — καὶ οὐδεὶς
αὐτῶν ἐκαθάρισθη, ...

L 17,17 ... niu taihun þai gahrainidai waurþun? ... — ... οὐχὶ
οἱ δέκα οὗτοι ἐκαθάρισθησαν; ...

L 17,14 ... jah warþ, miþþanei galipun, gahrainidai waurþun.
— ... καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοῦς ἐκαθάρισθησαν.

L 7,22 ... þrutsfillai gahrainjanda, ... — ... λεπροὶ καθαρί-
ζονται...

Mk 1,40 ... jah qiþands du imma þatei jabai wileis, magt mik ga-
hrainjan — ... καὶ λέγων αὐτῷ, ὅτι ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με
καθαρίσαι.

Mk 7,19 unte ni galeiþiþ imma in hairto, ak in wamba, jah in urrunsa
usgaggiþ, gahraineiþ allans matins. — ὅτι οὐκ εἰσπορεύ-
εται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν
ἀφεδρῶνα εἰσπορεύεται καθάρων πάντα τὰ βρώματα;

L 5,14 ... ak gagg jah ataugei þuk silban gudjin jah atbair imma fram
þizai gahraineinai þeinai þatei anabaud Moses... — ...
ἀλλὰ ἀπελθὼν δεῖξον σεαυτὸν τῷ ἱερεῖ καὶ προσένεγκε περὶ τοῦ
καθαρισμοῦ σου καθὼς προσέταξεν Μωσῆς — ...

L 5,12 ... frauja, jabai wileis, magd mik gahrainjan. — ... κύριε,
ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι,

E 5,26 ei þo gaweihadedi gahrainjands þwahla watins in waurda,
— ἵνα αὐτὴν ἀγιασῇ καθάρσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι,

71 *ga-hugjan*

- k 9,7 ʔarjizuh swaswe fauragahugida hairtin, ... — ἑκαστος καθώς προήρηται τῇ καρδίᾳ...

72 *ga-huljan*

- M 8,24 jah sai, wegs mikils warþ in marein, swaswe þata skip gahuliþ wairþan fram wegim; iþ is saislep. — καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτεσθαι ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδεν.
- M 10,26 ...ni waiht auk ist gahuliþ, þata ni andhuljaidau, ... — ...οὐδὲν γὰρ ἐστὶν κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται...
- L 9,45 iþeis ni froþun þamma waurda, jah was gahuliþ faura im, ... — οἱ δὲ ἠγνόουν τὸ ῥῆμα τοῦτο, καὶ ἦν παρακεκαλυμμένον ἀπ' αὐτῶν...
- K 11,4 hazuh abne bidjands aiþþau praufetjands gahulidamma haubida gaaiwiskoþ haubiþ sein. — πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων καταισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.
- K 11,6 ... iþ jabai agl ist qinon du kapillon aiþþau skaban, gahuljai... — ... εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατὰ καλύπτέσθω...
- k 4,3 aþþan jabai ist gahulida aiwaggeljo unsara, in þaim fralusnandam ist gahulida, — εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν κεκαλυμμένον.

73 *ga-ʔeilan*

- L 10,6 jah jabai sijai jainar sunus gawairþjis, gaʔeilaiþ sik ana imma gawairþi izwar; ... — καὶ ἐὰν ἡ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν...
- K 13,8 friaþwa aiw ni gadriusiþ, iþ jappē praufetja gatairanda jappē razdos gaʔeiland jappē kunþi gataurniþ. — ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει· εἴτε δὲ προφητεῖται, καταργηθήσονται, εἴτε γλῶσσαι, παύσονται, εἴτε γνώσεις, καταργηθήσεται.

74 *ga-ʔeitjan*

- Mk 9,3 jah wastjos is waurþun glitmunjandeins, ʔeitos swe snaiws, swaleikos swe wullareis ana airþai ni mag gaʔeitjan. — καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένοντο στίλβοντα λευκὰ λίαν ὥς χιῶν, οἷα γναφεὺς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται λευκᾶναι.

75 *ga-ʔotjan*

- L 4,35 jah gaiʔotida imma Iesus qibands: ... — καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων...

- L 9,21 ip is þan gaħotjands im faurbauþ ei mann ni qifaina þata; — ó δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλεν μηδενὶ εἰπεῖν τοῦτο,
- L 9,42 ...gaħotida þan Iesus ahmin þamma unhrainjin jah... — ...ἐπετίμησεν δὲ ó Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ...
- Mk 1,43 jah gaħotjands imma suns ussandida ina — καὶ ἐμβρι-
μησάμενος αὐτῷ εὐθέως ἐξέβαλεν αὐτόν,
- Mk 9,25 gasai ħands þan Iesus þatei samap rann managei, gaħotida ahmin þamma unhrainjin, qipands du imma: ... — ἰδὼν δὲ ó Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ...
- t 4,2 merei waurd, stand ohteigo unuhteigo, gasak, gaplahi, gaħo-
tei in allai usbeisnai jah laiseinai. — κήρυξον τὸν λόγον, ἐπί-
στηθι εὐκαίρως καίρως, ἔλεγχον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον,
ἐν πάσῃ μακροθυμίᾳ καὶ διδαχῇ.
- Skeir 1,15 ak uslutondin mannan jah þairh liugn gaħotjandin ufar-
gaggan anabusn...

76 ga-ībnjan

- L 19,44 jah airþai þuk gaībnjand jah barna þeina in þus... — καὶ
ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοί...

77 ga-īdreigon

- L 10,13 ...Unte ip in Twrai jah Seidonai waurþeina mahteis þozei
waurþun in izwis, airis þau in sakkum jah azgon sitandeins
gaīdreigodedeina. — ...ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο
αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάουκῳ καὶ σποδῷ κα-
θήμεναι μετενόησαν.

78 ga-jiukan

- I 16,33 ...akei þrafsteiþ izwis, ik gajiukaida þana fairħu. —
...ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.
- R 12,21 ni gajiukaizau af unþiurþa, ak gajiukais(af) þiurþa un-
þiurþ. — μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νίκα ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ
κακόν.
- Kol 2,18 ni ħashun izwis gajiukai,... — μηδεὶς ὑμᾶς καταβρα-
βευέτω...

79 ga-kannjan

- E 3,3 unte bi andhuleinai gakannida was mis so runa,...
— ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνωρίσθη μοι τὸ μυστήριον...
- Kol 1,8 saei jah gakannida uns izwara friapwa in ahmin. — ó καὶ
δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι.

- Kol 1,27 þaimeí wilda guþ gakan njan gabein wulþaus þizos runos in þiudom, . . . — οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνῶρίσαι τί τὸ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, . . .
- Kol 4,7 þatei bi mik ist, all gakan ne iþ izwis Twkekus, . . . — τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνῶρίσει ὑμῖν Τυχικός, . . .
- Kol 4,9 miþ Aunisimau þamma liubin jah triggwin broþr, saei ist us izwis, þaiei all izwis gakan njan d þatei her ist. — σὺν Ὁνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν, πάντα ὑμῖν γνωρισοῦσιν τὰ ὧδε.
- I 15,15 . . . unte skalks ni wait ʔa taujiþ is frauja, iþ ik izwis qap frijonds, unte all þatei hausida at attin meinamma, gakan nida izwis. — . . . ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμεῖς δὲ εἰρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρὸς μου ἐγνώρισα ὑμῖν.
- I 17,26 jah gakan nida im namo þeinata jah kannja, . . . — καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, . . .
- L 2,15 . . . þairhgaggaima ju und Beplahaim jah sai ʔaima waurd þata waurþano, þatei frauja gakan nida unsis — . . . διελθωμεν δὴ ἕως Βηθλεὲμ καὶ ἴδωμεν τὸ βῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν.
- R 9,23 ei gakan nidedi gabein wulþaus seinis bi kasam armaions þoei fauragamanwida du wulþau; — ʔνα γνῶρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεύῃ ἐλέους, ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν;
- L 2,17 gasai ʔandans þan gakan nidedun bi þata waurd þatei rod iþ was . . . — ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς, . . .
- K 11,26 swa ufta auk swe matjaiþ þana hlaif jab-þana stikl drigka iþ, dauþau frauþins gakan nja iþ, unte qimai. — ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ.
- k 12,11 . . . aþþan ik skulds was fram izwis gakan njan, . . . — . . . ἐγὼ γὰρ ὥφελον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι, . . .
- Skeir 4,25 þo nu insakana wesun fram Iohanne ni in þis þatainei, ei frauþins mikilein gakan nidedi, . . .

80 ga-karon

- T 3,5 iþ jabai ʔas seinamma garda fauragaggan ni mag, ʔaiwa aikklesjon gudis gaka roþ? — εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῇνα, οὐκ οἶδεν, πῶς ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται;

81 ga-kausjan

- k 8,22 insandidedum þan miþ im broþar unsarana þanei gaka usi-dedum in managaim ufta usdaudana wisandan, . . . — συνεπέμ-

ψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς
πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, . . .

82 *ga-kiusan*

- K 11,28 abban gakiusai sik silban manna jah swa bis hlaibis matjai
jab-bis stiklis drigkai. — δοκιμαζέτω δὲ ἑαυτὸν ἄνθρωπος
καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω.
- K 16,3 abban bipe qima, banzei gakiusiþ pairh bokos þans sandja
briggan anst izwara in Iairusalem. — ὅταν δὲ παραγένωμαι,
οὗς ἔάν δοκιμάσῃτε δι' ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω ἀπενεργεῖν
τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλὴμ.
- E 5,10 gakiusandans þatei sijai waila galeikaib frauin, — δοκι-
μάζοντες τί ἐστὶν εὐάρεστον τῷ κυρίῳ.
- T 3,10 jab-pai þan gakiusaindau frumist jas-swa andbahtjaina
ungafairinodai wisandans. — καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν
πρῶτον, εἴτα διακονεῖτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες.
- R 12,2 ni galeikob izwis þamma aiwa, (ak inmaidjaib) ananiujipai
frapjis izwaris du gakiusan þa sijai wilja gudis, . . . — καὶ
μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνα-
καινώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμαεῖν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα
τοῦ θεοῦ. . .
- R 14,18 saei auk in þaim skalkinob Xristau, waila galeikaib guda jah
gakusans ist mannam. — ὁ γὰρ ἐν τούτοις δουλεύων τῷ
Χριστῷ εὐάρεστος τῷ θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις.
- k 10,18 unte ni saei sik silban gaswikunþeib, jains ist gakusan(d)s,
ak þanei frauja gaswikunþeib. — οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συνιστάνων,
ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος ἀλλ' ὃν ὁ κύριος συνίστησιν.
- k 13,5 . . . nibai aufto ungakusanai sijub — . . . εἰ μήτι ἀδόκι-
μοί ἐστε.
- k 13,6 abban wenja þatei kunneib ei weis ni sium ungakusanai.
— ἐλπίζω δὲ ὅτι γνώσεσθε ὅτι ἡμεῖς οὐκ ἐσμεν ἀδόκιμοι.
- k 13,7 . . . ni ei weis (un)gakusanai þugkjaima, ak ei jus þata godo
taujaib, iþ weis swe ungakusanai þugkjaima. — . . . οὐχ
ἵνα ἡμεῖς δόκιμοι φανῶμεν, ἀλλ' ἵνα ὑμεῖς τὸ καλὸν ποιῇτε,
ἡμεῖς δὲ ὡς ἀδόκιμοι ὦμεν.
- t 2,15 usdaudei þuk silban gakusanana usgiban guda waurstwjan
unaiwiskana, raihtaba raidjandan waurd sunjos. — σπουδάσον
σεαυτὸν δόκιμον παραστήσαι τῷ θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον,
ὁρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας.

83 *ga-kroton*

- L 20,18 þazuh saei driusiþ ana þana stain, gakrotuda; . . . — πᾶς
ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκεῖνον τὸν λίθον συνθλασθήσεται. . .

84 *ga-kunnan*

- K 7,6 batup-pan qiba gakunnands, ni bi haitjai. — τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν.
- K 15,28 panuh bibe alla gakunnun sik faura imma, panup-pan is silba sunus gakan n sik faura bamma ufhnaiwjandin uf ina bo alla, ei sijai guḅ alla in allaim. — ὅταν δὲ ὑποταγῇ αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ἡ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.
- G 2,5 baimei ni Neilohun gakunbedum ufhnaiwein, ... — οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν ἐῖξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ...

85 *ga-kunnan*

- M 6,28 jah bi wastjos ἡα sorgaiḅ? gakunnaiḅ blomans haiḅjos, ἡaiwa wahsjand; nih arbaidjand nih spinnand. — καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾷτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει,
- L 1,4 ei gakunnais bize bi boei galaisips is wurde (a)stab. — ἵνα ἐπιγνῶς περὶ τῶν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.
- L 8,17 ni auk ist analaugn, batei swikunḅ ni wairpai, ni fulgin, batei ni gakunnaidau jah in swekunbamma qimai. — οὐ γὰρ ἔστιν κρυπτόν ὃ οὐ φανερόν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ γνωσθήσεται καὶ εἰς φανερόν ἔλθῃ.
- L 19,15 jah warḅ, bibe atwandida sik aftra, andnimands biudangardja jah haihait wopjan du sis pans skalkans baimei atgaf bata silubr, ei gakunnaidedi ἡα ἡarjizuh gawaurhtedi. — καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους οἷς ἔδωκεν τὸ ἀργύριον, ἵνα γνῶ τίς τίς διεπραγματεύσατο.
- Mk 12,26 abban bi daubans, batei urreisand, niu gakunnaideduḅ ana bokom Mosezis ana aihatundjai, ... — περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωσέως ἐπὶ τοῦ βᾶτου...
- k 1,14 swaswe gakunnaideduḅ uns bi sumata, unte ἡoftuli izwara sijum, ... — καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν, ...
- G 4,9 iḅ nu sai, ufkunnandans guḅ, maizup-pan gakunnaidai fram guda, ... — νῦν δὲ γνόντες θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ...

86 *ga-lagjan*

- M 6,30 jah pande bata hawi haiḅjos himma daga wisando jah gistradagis in auhn galagip guḅ swa wasjip, ἡaiwa inais izwis leitil galaubjandans? — εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὐρίον εἰς κλίβανον βάλλωμενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιέννυσιν, οὐ πολλῷ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;

- M 5,25 sijais waila hugjands andastauin þeinamma sprauto, und þatei is in wiga miþ imma, ibai ʔan atgibai þuk sa andastaua stauin, jah sa staua þuk atgibai andbahta, jah in karkara gala gja za. — ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχύ, ἕως ὅτου εἴ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ· μήποτε σε παραδῶ ὁ ἀντίδικος τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτής σε παραδῶ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθῇ σῆ.
- M 27,60 jah galagida ita in niujamma seinamma hlaiwa þatei ushu-loda ana staina jah... — καὶ ἔσθῃ κεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ...
- I 9,15 ...fani galagida mis ana augona jah afþwoh, jah saiʔa. — ... πηλὸν ἐπέσθῃ κεν μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἐνψάμην καὶ βλέπω.
- I 19,2 jah þai gadrauhteis uswundun wipja us þaurnum jah galagi-dedun ima ana haubid jah... — καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέσθῃ κεν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν καὶ...
- L 1,66 jah galagidedun allai þai hausjandans in hairtin sei-namma... — καὶ ἔσεν το πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν...
- L 2,12 jah þata izwis taikns: bigitid barn biwundan jah galagid in uzetin. — καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον, εὐρήσετε βρέφος ἐσπαρ-γανωμένον καὶ κείμενον ἐν φάτνῃ.
- L 3,9 ... all nu bagme unbairandane akran god usmaitada jah in fon gala gja da, — ... πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.
- L 5,18 jah sai mans bairandans ana ligra mannan saei was usliþa, jah sokidedun ʔaiwa ina innatbereina jah galagidideina in andwairþja is. — καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνῃς ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ εἰς τὴν αὐτῶν ἐνώπιον αὐτοῦ.
- L 9,58 ... iþ sunus mans ni habaiþ ʔar haubiþ gala gja i. — ... ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει.
- L 19,20 jah sums qam qipands: frauja, sai, sa skats þeins þanei habaida galagidana in fanin; — καὶ ἕτερος ἦλθεν λέγων· κύριε, ἰδοὺ ἡ μνῆ σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ.
- L 20,43 unte ik gala gja fijands þeinans ʔotubaurd fotiwe þeinaize. — ἕως ἄν θῷ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.
- Mk 8,25 þaproh aftra galagida handuns ana þo augona is jah gatawida ina ussaiʔan;... — εἶτα πάλιν ἐπέσθῃ κεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι...
- Mk 11,7 jah brahtedun þana fulan at Iesua jah gala gide dun ana (ina) wastjos seinos, ... — καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπέβη αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ...

- Mk 12,36 ...unte ik galagja fijands þeinans fotaubaurd fotiwe þeinaize. — ... έως αν θ ρ τους εχθρους σου υποποδιον των ποδων σου.
- Mk 15,46 jah usbugjands lein jah usnimands ita biwand þamma leina jah galagida ita in hlaiwa, ... — και αγορασας σινδωνα και καθελων αυτων ενελησεν τη σινδوني και κατεθηκεν αυτων εν μνημειω...
- Mk 15,47 ip Marja so Magdalene jah Marja Iosezis sehun þar galagips wes i. — η δε Μαρια η Μαγδαληνη και Μαρια Ιωση εθεωρουν που τε θειται.
- Mk 16,6 ...nist her, urrais, sai þana stap þarei galagidedun ina. — ... ουκ εστιν ωδε· ιδε ο τοπος ου ουκ εστιν αυτων.
- K 15,25 skal auk is þiudanon und þatei galagjip (gub) allans fijands is uf fotuns imma. — δεῖ γάρ αυτων βασιλευειν, αχρις ου θ η παντας τους εχθρους υπο τους ποδας αυτου.
- t 4,8 þapro þan galagips ist mis waips garaihteins, ... — λοιπων αποκεταί μοι ο της δικαιοσύνης στεφανος, ...
- R 9,33 swaswe gamelip ist: sai, galagja in Sion stain bistuggqis jah hallu gamarzeinai, ... — καθως γεγραπται· ιδου τιθημι εν Σιων λιθον προσκομματος και πέτραν σκανδαλου, ...
- Mk 6,5 jah ni mahta jainar ainohun mahte gataujan, niba fawaim siukaim handuns galagjands gahailida. — και ουκ εδυνατο εκει ουδεμιαν δυναμιν ποιησαι, ει μη ολιγοις αρρωστοις επιθειε τις χειρας εθεραπευσεν.
- Mk 6,29 jah gahausjandans siponjos is qemun jah usnemun leuk is jah galagidedun ita in hlaiwa. — και ακουσαντες οι μαθηται αυτου ηλθον και ηραν το πτωμα αυτου και εθηκεν αυτο εν μνημειω.
- Mk 15,36 þragjands þan ains jah gafulljands swam akeitis, galagjands ana raus, dragkida ina qipands: ... — δραμων δε εις και γεμισας σπογγον θξους περιθειε τε καλαμφ εποτιζεν αυτον, λεγων·
- L 2,7 ...jah biwand ina jah galagida ina in uzetin, ... — ... και εσπαργανωσεν αυτον και ανεκλινεν αυτον εν τη φάτνη...
- I 15,6 niba saei wisip in mis, uswairpada ut swe weinatains, jah gabaursnib jah galisada, jah in fon galagjand jah inbrannjada. — εαν μη τις μελνη εν εμοι, εβληθη εξω ως το κλημα και εξηρανθη, και συνάγουσιν αυτο και εις το πυρ βαλλουσιν, και καίεται.
- Mk 9,42 ...gop ist imma mais ei galagjaidau asiluqairnus ana halsaggan is jah ... — ...καλόν εστιν αυτω μᾶλλον ει περικειται λιθος μυλικός περι τον τράχηλον αυτου...
- Skeir 3,2 ni nauhþanuh galagips was in karkarai Iohannes.

87 *ga-laisjan*

- L 1,4 ei gakunnais bize bi poei galaisips is waurde (a)stap. — ἔνα ἐπιγνώψ περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.
- Fil 4,9 batei jah galaisidedup izwis jah... ἀ καὶ ἐμαθετε καὶ...
- Fil 4,11 ni batei bi parbai qipau, unte ik galaisida mik in paimei im ganohips wisan. — οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον ἐν οἷς εἰμι αὐτάρκης εἶναι.
- T 2,11 qino in haunipai galaisjai sik in allai ufhouseinai; — γυνὴ ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ.
- T 2,12 ip galaisjan qinon ni uslaubja, ... — διδάσκειν δὲ γυναῖκα οὐκ ἐπιτρέπω...
- T 5,4 ip jabai ho widuwono barna aipbau barne barna habai, galaisjaina (sik) faurpis swesana gard barusnjan, ... — εἰ δὲ τις χήρα τέκνα ἢ ἐκγόνα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν...
- t 3,14 ip bu framwairpis wisais in paimei galaisides buk jah... — σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ...
- Skeir 5,5 patuh pan insok kunnands bize anawairpane airzein, ei galaisjaina sik bi pamma twa andwairbja attins...

88 *ga-laisjan*

- R 12,13 andawiznim weihaize gamainjandans; gastigodein galaistjandans; — ταῖς χρεῖαις τῶν ἀγίων κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξενίαν διώκοντες.
- T 4,6 pata insakands broprum gops wairpis andbahts Xristaus Iesuis, alands waurdam galaubeinai jah godaizos laiseinai poei galaistides. — ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλῶς ἔση διδάκονος Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ἣ παρηκολούθηκας.
- t 3,10 ip bu galaista is laiseinai meinai, ... — σὺ δὲ παρηκολούθηκας μου τῇ διδασκαλίᾳ, ...

89 *ga-laijan*

- G 5,7 runnup waila; 'las izwis galatida sunjai ni ufhausjan? — ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἐνέκοψεν τῇ ἀληθείᾳ μὴ πεῖθεσθαι;

90 *ga-lapön*

- M 25,38 hanuh pan buk selzum gast jah galapodedum? ... — πότε δὲ σε εἶδομεν ξένον καὶ σὺ νηγάγομεν; ...
- M 25,43 gasts (was) jan-ni galapodedup mik; ... — ξένος ἤμην καὶ οὐ σὺ νηγάγετέ με, ...

- L 15,6 jah qimands in garda galaþoþ frijonds jah ... — και ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ τοὺς φίλους και ...
- K 1,24 iþ þaim galaþoda m Iudaie jah þiudo Xristu, ... — αὐτοῖς δὲ τοῖς κλητοῖς, Ἰουδαίους τε και Ἑλλήσιν, ...
- K 7,18 bimaitans galaþoda warþ ʔas, ni ufrakjai; miþ faura-fillja galaþoþs warþ ʔas, ni bimaitai. — περιτετμημένος τις ἐκλήθη, μὴ ἐπισπάσθω ἐν ἀκροβυστίᾳ κέκληται τις, μὴ περιτεμνέσθω.
- K 7,21 skalks galaþoþs wast, ni karos; ... — δοῦλος ἐκλήθης, μή σοι μελέτω ...
- K 7,17 ni ei, ʔarjammeh swaswe gadailida guþ, ain ʔarjatoh swaswe galaþoda guþ, swa gaggai; ... — εἰ μὴ ἐκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ θεός, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ κύριος, οὕτως περιπαιτῶ ...

91 ga-laubjan

- M 6,30 ... ʔaiwa mais izwis leiril galaubjandans? — ... οὐ πολλῷ μᾶλλον ὅμᾳς, ὁ λιγότεροι; ...
- M 8,13 jah qab Iesus þamma hundafada: gagg, jah swaswe galaubides wairþai þus ... — και εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἐκατοντάρχη ὕπαγε, και ὡς ἐπίστευσας γεννηθήτω σοι ...
- M 8,26 ... ʔa faurhteip, leiril galaubjandans! ... — ... τί δειλοί ἐστε, ὁ λιγότεροι; ...
- M 9,28 ... jah qab im Iesus: ga-u-laubjats patei magjau þata taujan? ... — ... και λέγει αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· πιστεύετε ὅτι δύνάμει τοῦτο ποιῆσαι; ...
- M 27,42 ... Israelis ist, atsteigadau nu af þamma galgin (ei gasai ʔaima) jah galaubjam imma. — ... Ἰσραὴλ ἐστίν, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, και πιστεύσομεν ἐπ' αὐτῷ.
- I 5,46 jabai allis Mose galaubidedeip, ga-þau-laubidedeip mis; ... — εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωσῇ, ἐπιστεύετε ἀν ἐμοί ...
- I 5,47 þande nu jainis melam ni galaubeip, ʔaiwa meinaim waurdam galaubjaiþ? — εἰ δὲ τοῖς ἐκείνου γράμμασιν οὐ πιστεύετε, πῶς τοῖς ἐμοῖς ῥήμασιν πιστεύσητε;
- I 6,29 ... þat-ist waurstw gudis, ei galaubjaiþ þammei insan-dida jains. — ... τοῦτό ἐστὶν τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ ἔνχ' πιστεύσητε εἰς ὃν ἀπέστειλεν ἐκεῖνος.
- I 6,30 qeþun du imma: aþþan ʔa taujis þu taikne, ei sai ʔaima jah galaubjam a þus? ... — εἶπον οὐκ αὐτῷ· τί οὖν ποιεῖς σὺ σημεῖον ἵνα ἴδωμεν και πιστεύσωμεν σοι, ...

- I 6,35 ... pana gaggandan du mis ni huggreip jah pana galaubei-
jandand du mis ni paurseip hanhun. — ... ὁ ἐρχόμενος πρὸς
με οὐ μὴ πεινάσῃ, καὶ ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ διψήσῃ
πώποτε.
- I 6,40 patuh pan ist wilja bis sandjandins mik, ei hazuh saei saihip
pana sunu jah galaubeip du imma, ... — τοῦτο δὲ ἐστὶν
τὸ θέλημα τοῦ πέμψαντός με ἵνα πᾶς ὁ θεωρῶν τὸν υἱὸν καὶ πι-
στεύων εἰς αὐτὸν ...
- I 6,47 amen amen qiba izwis: saie galaubeip du mis aih libain
aiweinon. — ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ
ἔχει ζωὴν αἰώνιον.
- I 6,64 akei sind izwara sumai, paiei ni galaubjand. wissuh pan
us frumistja Iesus harjai sind pai ni galaubjandans, ...
— ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἳ οὐ πιστεύουσιν. ἤδει γὰρ
ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἳ μὴ πιστεύοντες ...
- I 6,69 jah weis galaubidedum jah ufkunpedum patei pu is
Xristus, ... — καὶ ἡμεῖς πεπιστεύκαμεν καὶ ἐγνώκαμεν
ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστός, ...
- I 7,5 ni auk pai broþrjus is galaubidedun imma. — οὐδὲ
γὰρ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.
- I 7,31 ip managai þizos manageins galaubidedun imma jah
qerun: ... — πολλοὶ δὲ ἐκ τοῦ ὄχλου ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν,
καὶ ἔλεγον ...
- I 7,38 saei galaubeip du mis, ... — ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, ...
- I 7,39 patuh pan qap bi ahman panei skuldedun niman pai galaub-
jandans du imma; ... — τοῦτο δὲ εἶπεν περὶ τοῦ πνεύ-
ματος οὗ ἔμελλον λαμβάνειν οἳ πιστεύοντες εἰς αὐτόν ...
- I 7,48 sai, jau ainshun þize reike galaubidedi imma aipbau
Fareisaie? — μή τις ἐκ τῶν ἀρχόντων ἐπίστευσε εἰς αὐτόν
ἢ ἐκ τῶν Φαρισαίων;
- I 8,24 ... jabai auk ni galaubeip patei ik im, ... — ... ἐὰν γὰρ
μὴ πιστεύσῃτε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ...
- I 8,30 pata imma rodjandin managai galaubidedun imma.
— ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος, πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.
- I 8,31 panuh qap Iesus du þaim galaubjandam sis Iudaium: ...
— ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστεύκοντας αὐτῷ
Ἰουδαίους ...
- I 8,45 ip ik, patei sunja rodida, ni galaubeip mis. — ἐγὼ δὲ
ὅτι τὴν ἀλήθειαν λέγω, οὐ πιστεύετε μοι.
- 1.8 46 ... pande sunja qiba, du he ni galaubeip mis? — ... εἰ
ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετε μοι;

- I 9,18 ni galaubidedun pan Iudaieis bi ina patei is blinds wesi jah ussehi, ... — οὐκ ἐπίστευσαν οὐν οἱ Ἰουδαῖοι περὶ αὐτοῦ, ὅτι τυφλὸς ἦν καὶ ἀνέβλεψεν, ...
- I 9,35 ... jah bigat ina qabuh du imma: þu ga-u-laubeis du sunau gudis? — ... καὶ εὐρῶν αὐτὸν εἶπεν αὐτῷ· σὺ πιστεύεις εἰς τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ;
- I 9,36 andhof jains jah qab: an has ist, frauja, ei galaubja u du imma? — ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· καὶ τίς ἐστίν, κύριε, ἵνα πιστεύσω εἰς αὐτόν;
- I 9,38 ip is qabuh: galaubja, frauja; jah inwait ina. — ὁ δὲ ἔφη· πιστεύω, κύριε, καὶ προσεκύνησεν αὐτῷ.
- I 10,25 andhof (im) Iesus: qab izwis, jah ni galaubeiþ; ... — ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς· εἶπον ὑμῖν καὶ οὐ πιστεύετε, ...
- I 10,26 akei jus ni galaubeiþ, ... — ἀλλ' ὑμεῖς οὐ πιστεύετε, ...
- I 10,37 niba taujau waurstwa attins meinis, ni galaubeiþ mis; — εἰ οὐ ποιῶ τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς μου, μὴ πιστεύετε μοι·
- I 10,38 ip jabai taujau, niba mis galaubja iþ, þaim waurstwam galaubja iþ, ei ufkunna iþ jah galaubja iþ patei in mis atta jah ik in imma. — εἰ δὲ ποιῶ, κἂν ἔμοι μὴ πιστεύητε, τοῖς ἔργοις πιστεύσατε, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε ὅτι ἐν ἔμοι ὁ πατὴρ κἀγὼ ἐν αὐτῷ.
- I 10,42 jah galaubidedun managai du imma jainar. — καὶ ἐπίστευσαν πολλοὶ εἰς αὐτὸν ἐκεῖ.
- I 11,15 jah fagino in izwara, ei galaubja iþ, unte ni was jainar; ... — καὶ χαίρω δι' ὑμᾶς, ἵνα πιστεύσητε, ὅτι οὐκ ἤμην ἐκεῖ. ...
- I 11,25 ... saei galaubeiþ du mis, þauh ga-ba-daupniþ, libaid; — ... ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ κἂν ἀποθάνῃ, ζήσεται.
- I 11,26 jah hazuh saei libaiþ jah galaubeiþ du mis, ni gadaupniþ aiw. galaubeis þata? — καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα· πιστεύεις τοῦτο;
- I 11,27 qab imma: jai, frauja, ik galaubida þatei þu is Xristus. ... — λέγει αὐτῷ· ναί, κύριε· ἐγὼ πεπίστευκα ὅτι σὺ εἶ ὁ Χριστός. ...
- I 11,40 qab izai Iesus: niu qab þus þatei jabai galaubeis, gasaihis wulþu gudis? — λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· οὐκ εἰπὸν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς ὅψῃ τῇν δόξῃν τοῦ Θεοῦ;
- I 11,42 ... akei in manageins þizos bistanandeins qab, ei galaubja in a þatei þu mik insandides. — ... ἀλλὰ διὰ τὸν ὄχλον τὸν περιεστώτα εἶπον, ἵνα πιστεύσωσιν ὅτι σὺ μὲ ἀπέστειλας.
- I 12,11 ... jah galaubidedun Iesua. — ... καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

- I 12,36 pande liuhap. habaiþ, galaubeiþ du liuhada, ... — ἔως τὸ φῶς ἔχετε, πιστεύετε εἰς τὸ φῶς. . .
- I 12,37 swa filu imma taikne gataujandin in andwairþja ize, ni galaubidedun imma, — τοσαῦτα αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἔμπροσθεν αὐτῶν, οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν,
- I 12,38 ... frauja, ʔas galaubida hauseinai unsarai? — ... κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν; . . .
- I 12,39 dubbe ni mahtedun galaubjan; ... — διὰ τοῦτο οὐκ ἠδύναντο πιστεῦειν. . .
- I 12,42 panuh þan sweþauh jah us þaim reikam managai galaubidedun du imma, ... — ὅμως μέντοι καὶ ἐκ τῶν ἀρχόντων πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν, . . .
- I 12,44 Iþ Iesus hropida jah qap: saei galaubeiþ du mis ni galaubeiþ du mis, ak du þamma sandjandin mik. — Ἰησοῦς δὲ ἔκραξεν καὶ εἶπεν· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ πιστεύει εἰς ἐμὲ ἀλλ' εἰς τὸν πέμψαντά με,
- I 12,46 ik liuhad in þamma fairʔau qam, ei ʔazuh saei galaubjai du mis, in riqiza ni wisai — ἐγὼ φῶς εἰς τὸν κόσμον ἐλήλυθα, ʔνα πᾶς ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ ἐν τῇ σκοτίᾳ μὴ μείνῃ.
- I 12,47 jah jabai ʔas meinaim hausjai waurdam jah galaubjai, ... — καὶ ἐάν τις μου ἀκούσῃ τῶν ῥημάτων καὶ πιστεύσῃ, . . .
- I 13,19 fram himma qiþa izwis, faurbizei waurþi, ei biþe wairþai, galaubjaiþ þatei ik im. — ἅπ' ἄρτι λέγω ὑμῖν πρὸ τοῦ γενέσθαι, ʔνα ὅταν γένηται, πιστεύσῃτε ὅτι ἐγὼ εἰμι.
- I 14,1 Ni indrobnai izwar hairto; galaubeiþ du guda jah du mis galaubeiþ. — Μὴ ταρασσέσθω ὑμῶν ἡ καρδία· πιστεύετε εἰς τὸν Θεόν, καὶ εἰς ἐμὲ πιστεύετε.
- I 14,10 niu galaubeis þatei ik in attin jah atta in mis ist? ... — οὐ πιστεύεις ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοὶ ἐστιν; . . .
- I 14,11 Galaubeiþ mis þatei ik in attin jah atta in mis; iþ jabai (ni), in þize waurstwe (ni) galaubeiþ mis. — πιστέψτε μοι ὅτι ἐγὼ ἐν τῷ πατρὶ καὶ καὶ ὁ πατὴρ ἐν ἐμοί· εἰ δὲ μή, διὰ τὰ ἔργα αὐτὰ πιστέψετε μοι.
- I 14,12 amen amen qiþa izwis, saei galaubeid mis: ... — ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ, . . .
- I 14,29 jäh nu qap izwis, faurbizei waurþi, ei biþe wairþai, galaubjaiþ. — καὶ νῦν εἰρηνα ὑμῖν πρὶν γενέσθαι ʔνα, ὅταν γένηται, πιστεύσῃτε.
- I 16,9 bi frawaurht raihtis, (þata) þatei ni galaubjand du mis; — περὶ ἀμαρτίας μέν, ὅτι οὐ πιστεύουσιν εἰς ἐμὲ·

- I 16,27 ak silba atta frijop izwis, unte jus mik frijodedup jah g a l a u b i d e d u p patei ik fram guda urrann. — αὐτὸς γὰρ ὁ πατήρ φιλεῖ ὑμᾶς, ὅτι ὑμεῖς ἐμὲ πεφιλήκατε καὶ πεπιστεύκατε ὅτι ἐγὼ παρὰ Θεοῦ ἐξῆλθον.
- I 16,30 ...bi pamma g a l a u b j a m patei pu fram guda urrant. — ... ἐν τούτῳ πιστεύομεν ὅτι ἀπὸ Θεοῦ ἐξῆλθε.
- I 16,31 andhof im Iesus: nu g a l a u b e i p ? — ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἄρτι πιστεύετε;
- I 17,8 ...jah eis nemun bi sunjai patei fram bus urrann, jah g a l a u b i d e d u n patei pu mik insandides. — ... καὶ αὐτοὶ ἔλαβον ἀληθῶς ὅτι παρὰ σοῦ ἐξῆλθον, καὶ ἐπίστευσαν ὅτι σύ με ἀπέστειλας.
- I 17,20 apban ni bi pans bidja ainans, ak(jah) bi pans g a l a u b j a n d a n s pairh waurda ize du mis, — οὐ περὶ τούτων δὲ ἐρωτῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περὶ τῶν πιστεύόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν εἰς ἐμέ,
- I 17,21 ei allai ain sijaina, swaswe pu, atta, in mis jah ik in bus, ei jah pai in uggkis ain sijaina, ei so manaseps g a l a u b j a i patei pu mik insandides. — ἵνα πάντες ἐν ὧσιν, καθὼς σύ, πάτερ, ἐν ἐμοὶ καὶ ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν ὧσιν, ἵνα ὁ κόσμος πιστεύσῃ ὅτι σύ με ἀπέστειλας.
- L 1,20 jah(sai) sijais bahands jah ni magands rodjan und pana dag ei wairpai bata, dupe ei ni g a l a u b i d e s waurdam meinaim,... — καὶ ἰδοὺ ἔση σιωπῶν καὶ μὴ δυνάμενος λαλῆσαι ἔχρη ἧς ἡμέρας γένηται ταῦτα, ἀνθ' ὧν οὐκ ἐπίστευσας τοῖς λόγοις μου...
- L 1,45 jah audaga so g a l a u b j a n d e i patei wairpip ustauhts pize rodidane izai fram frauin. — καὶ μακαρία ἡ πιστεύσασα ὅτι ἔσται τελείωσις τοῖς λελαλημένοις αὐτῇ παρὰ κυρίου.
- L 8,12 ...paproh qimip diabolus jah usnimip bata wurd af hairtin ize, ei g a l a u b j a n d a n s ni ganisaina. — ... εἴτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσωντες σωθῶσιν.
- L 8,13 ... jah pai waurtins ni haband, paiei du mela g a l a u b j a n d jah in mela fraistubnjos afstandand. — ... καὶ οὗτοι ῥίξαν οὐκ ἔχουσιν, οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσιν καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται.
- L 8,50 ... ni faurhte; patainei g a l a u b e i, jah ganasjada. — ... μὴ φοβοῦ· μόνον πιστεύε, καὶ σωθήσεται.
- L 9,41 andhafjands pan Iesus qap: o kuni u n g a l a u b j a n d o jah inwido, ... — ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ὦ γενεὰ ἀπιστος καὶ διεστραμμένη, ...

- L 16,11 jabai nu in inwindamma faihubraihna triggwai ni waurpup, bata sunjeino has izwis galaubeip? — ei oñv en tō dēikō maw-nā pistoi oūk ēgēnesōe, tō alēthīnōn tīs ūmīn pistesēi;
- L 20,5 ... us himina, qipip: apban duhe ni galaubidedup imma? — ... ēx ouranoū, ēreī' diatī oñv oūk ēpistēsate autō;
- L 20,6 ip jabai qipam: us mannam, alla so managei stainam afwairpip unsis; triggwaba galaubjand auk allai Iohannen prau-fetu wisan. — ēān dē ēipōmen ēx ānθrōpōn, pās ō laōs katale-thāsei hēmas' pēpēismenos γάρ ἐστιν Ἰωάννην προφήτην εἶναι.
- Mk 1,15 ... idreigop jah galaubeip in aiwaggeljon. — ... μετανο-εῖτε καὶ πιστεῦετε ἐν τῷ εὐαγγελίῳ.
- Mk 9,23 ip Iesus qap du imma bata jabai mageis galaubjan; allata mahteig pamma galaubjandin. — ō dē 'Iησοῦς ēipen autō tō ei dōnassai pistesēai' πάντα δυνατὰ τῷ πιστεύοντι.
- Mk 9,24 jah sunsaiw ufthropjands sa atta bis barnis mip tagram qap: galaubja; ... — καὶ εὐθέως κράξας ὁ πατήρ τοῦ παιδίου μετὰ δακρῶν ἔλεγεν' πιστεύω' ...
- Mk 9,42 jah sa' hazuh saei gamarzejai ainana pize galaubjandane du mis, ... — καὶ ὅς ἐάν σκανδαλίση ἓνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευ-όντων εἰς ἐμέ, ...
- Mk 11,23 ... ushafei buk jah wairp bus in marein, jah ni tuzwerjai in hairtin seinamma, ak galaubjai bata, ... — ... ἄρθητι καὶ βλήθητι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεῦσῃ ὅτι ...
- Mk 11,24 ... allata bishah bei bidjandans sokeip, galaubeip patei nimip, jah wairp izwis. — ... πάντα ὅσα ἂν προσευχόμενοι αἰτεῖσθε, πιστεῦετε ὅτι λαμβάνετε, καὶ ἔσται ὑμῖν.
- Mk 11,31 ... apban duhe ni galaubidedup imma? — ... diatī oñv oūk ēpistēsate autō;
- Mk 13,21 jah pan jabai has izwis qipai: sai, her Xristus, aipbau sai, jainar, ni galaubjai; — καὶ τότε ἐάν τις ὑμῖν εἴπῃ ἰδοὺ ὧδε ὁ Χριστός, ἢ ἰδοὺ ἐκεῖ, μὴ πιστεῦσῃτε.
- Mk 15,32 sa Xristus, sa biudans Israelis, atsteigadau nu af pamma galgin, ei gasai' zaima jah galaubjaima. ... — ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεῦσωμεν. ...
- Mk 16,11 jah eis hausjandans patei libaip jah gasai' zans warp fram izai, ni galaubidedun. — κάκεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς ἠπίστησαν.

- R 9,33 ... sai, galagja in Sion stain bistuggqis jah hallu gamarzeinai, jah(sa) galaubjands du imma ni gaaiwiskoda. — ... ἰδοὺ τῆθιμι ἐν Σιών λίθον προσκύματος καὶ πέτραν σκανδάλου, καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐν αὐτῷ οὐ κατασχυνθήσεται
- R 10,9 bei jabai andhaitis in munba beinamma frauin Iesu jah galaubeis in hairtin beinamma ... — ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου κύριον Ἰησοῦν καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ...
- R 10,10 hairto auk galaubeib du garaihtipai, ... — καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην ...
- R 10,14 haiwa nu bidjand du pammei ni galaubidedun? aibpau haiwa galaubjand pammei ni hausidedun? ... — πῶς οὖν ἐπικαλέσονται εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; πῶς δὲ πιστεύσουσιν οὐ οὐκ ἤκουσαν; ...
- R 10,16 ... Esaías auk qibip: frauja, has galaubida hauseinai unsarai? — ... Ἰσαΐας γὰρ λέγει· κύριε, τίς ἐπίστευσε ν τῇ ἀκοῇ ἡμῶν;
- R 11,30 swaswe raihtis jus suman ni galaubidedub guda, ... — ὥστε γὰρ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ θεῷ, ...
- R 11,31 swa jah pai nu ni galaubidedun izwarai armaion, ... — οὕτως καὶ οὗτοι νῦν ἠπειθήσαν τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει, ...
- R 13,11 ... unte nu neh'is ist nasein unsara pau pan galaubidedum. — ... νῦν γὰρ ἐγγύτερον ἡμῶν ἡ σωτηρία ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν.
- R 14,2 sums raihtis galaubeib matjan allata; ... — ὁς μὲν πιστεύει φαγεῖν πάντα. ...
- K 13,7 allata pulaiþ, allata galaubeib, all weneib, ... — πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, ...
- K 15,2 ... in ho saupo wailamerida izwis, skuluþ gamunan, niba sware galaubidedub. — ... τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε.
- K 15, 11 iþ jabþe ik jabþe jainai, swa merjam, jah swa galaubidedub. — εἴτε οὖν ἐγὼ εἴτε ἐκεῖνοι, οὕτως κηρύσσομεν καὶ οὕτως ἐπιστεύσατε.
- k 4,13 ... galaubida, in þizei jah rodida, jah weis galaubjam, in þizei jah rodjam. — ... ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν.
- G 2,16 ... jah weis in Kristau Iesua galaubidedum, ei garaihtai wairpaima us galaubeinai Kristaus Iesus jah ... — ... καὶ ἡμεῖς εἰς Χριστὸν Ἰησοῦν ἐπιστεύσαμεν, ἵνα δικαιωθῶμεν ἐκ πίστεως Χριστοῦ ...

- G 3,6 swaswe jah Abraham galaubida guda ... — καθὼς
καὶ Ἀβραάμ ἐπίστευσεν τῷ Θεῷ ...
- Sol 2,13 ...patei jah waurkei (p) in izwis juzei galaubeip. —
... ὅς καὶ ἐνεργεῖται ἐν ὑμῖν τοῖς πιστευούσιν.
- sol 1,10 ...unte galaubida ist weitwodei unsara du izwis in daga
jainamma. — ... ὅτι ἐπίστεύθη τὸ μαρτύριον ἡμῶν ἐφ'
ὑμᾶς, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
- T I,16 akei dubbe gaarmaips warþ, ei in mis frumistamma ataugidedi
Xristaus Iesus alla usbeisnein du frisahtai þaim ize anawairþai
wesun du galaubjan imma du libainai aiweinon. —
ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἡλεήθη, ἵνα ἐμοὶ πρώτῳ ἐνδείξηται Ἰησοῦς
Χριστὸς τὴν πᾶσαν μακροθυμίαν, πρὸς ὑποτύπωσιν τῶν μελλόντων
πιστεῦειν ἐπ' αὐτῷ εἰς ζωὴν αἰώνιον.
- t 1,12 ...akei nih skama mik, unte wait hamma galaubida,
... — ... ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ὅτι πεπίστευκα,...
- Skeir. 6,3 in þizei nu du leitolai heilai galaubjan Iohanne hausjan
(dans) þuhtedun,
- Skeir 6,25 þande þanei insandida jains, þammuh jus ni galaubeip.
- Skeir 8,15 sai, jau ainshun þize reike galaubidedi imma aipþau.,
- Skeir 8,18 ei ni ain(s)hun reike aipþau Fareisaie galaubidedi imma.
- Skeir 8,22 at jainaim qipbandam þatei ni ainshun þize reike jah Fareisaiei
galaubida, ...
- Skeir 8,24 ... jah ains reike ustaikniþs us þaim fraqipanam was galaub-
jan ds frauþin, ...

92 ga-laugnjan

- L 1,24 afaruh þan þans dagans inkiþþo warþ Aileisabaip qens is jah
galaugnida sik menops fimf, qipandei: — μετὰ δὲ ταύτας
τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἑλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ περιέκρυβεν
ἐαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα
- L 8,47 gasailzandei þan so qino þatei ni galaugnida, ... —
ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, ...
- Mk 7,24 jah jainþro usstandands galaip in markos Twre jah Seidone
jah galeipands in gard ni wilda witan mannan jah ni mahta
galaugnjan. — καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια
Τύρου καὶ Σιδῶνος. καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν οὐδένα ἤθελεν γινῶναι
καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν.

93 ga-lausjan

- L 1,74 unagein us handau fijande unsaraize galausidaim skal-
kinon imma — ἀφόβως ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας
λατρεύειν αὐτῷ

- L 19,23 ...jah (ik) qimands mip wokra galausidedjau pata.
— ... και ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό.
- Mk 5,4 unte is ufta eisarnam bi fotuns gabuganaim jah naudibandjom eisarneinaim gabundans was jah galausida af sis þos naudibandjos jah þo ana fotum eisarna gabrak, ... — διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις και ἀλύσειν δεδέσθαι και διεσπασθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις και τὰς πέδας συντετρῖφθαι, ...
- K 7,27 ...galausips is qenai, ni sokei qen. — ...λέλυσαι ἀπὸ γυναικός, μὴ ζῇται γυναῖκα.
- k 1,10 izei us swaleikaim daupum uns galausida jah galauseip, du þammei wenidedum ei galauseip, — δες ἐκ τηλικούτων θανάτων ἐρρύσατο ἡμᾶς και ῥύσεται, εἰς δὲν ἡλπίκαμεν ὅτι και ἔτι ῥύσεται,
- Kol 1,13 saei galausida izwis us waldufnja riqizis jah... — δες ἐρρύσατο ὑμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκοτόους και... .
- t 3,11 ...jah us allaim mik galausida frauja. — ...και ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ κύριος.
- R 7,2 ...apþan jabai gaswiltip aba, galausjada af þamma wītoda abins. — ...ἔὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατῆργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός.
- sol 3,3 apþan triggws frauja saei gatulgeip izwis jah galausjai izwis af þamma ubilin. — πιστὸς δὲ ἔστιν ὁ κύριος, δες στηρίξει ὑμᾶς και φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.
- Skeir 1,10 waldufnja þataine gudiskamma galausjan allans us diabulaus anamahtai;

94 ga-leikan

- L 1,3 galeikaida jah mis (jah ahmin weihamma) fram anastodeinai allaim... — ἔδοξεν καὶ μοι παρηκολουθηκότι ἀνωθεν παῖσιν...
- L 3,22 ...þu is sunus meins sa liuba, in þuzei waila galeikada. — ...σὺ εἰ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ ἡ ὑδόκησα.
- L 10,21 ...Jai, atta, unte swa warþ galeikaip in andwairþja þeinamma... — ...ναί, ὁ πατήρ, ὅτι οὕτως ἐγένετο εὐδοκία ἐμπροσθέν σου...
- Mk 1,11 ...þu is sunus meins sa liuba, in þuzei waila galeikada. — ...σὺ εἰ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.
- Kol 3,20 ...unte þata waila galeikaip ist in frauþin. — ...τοῦτο γάρ ἐστιν εὐάρεστον ἐν κυρίῳ.
- R 8,8 apþan þai in leika wisandans guda galeikan ni maþun. — οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες θιῶν ἀρέσται οὐ δύνανται.

- R 12,1 Bidja nu izwis, broprjus, pairh bleibein gudis, usgiban leika izwara saud qiwana, weihana, waila galeikaidana guda, ... — Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν τοῦ Θεοῦ, παραστῆσαι τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν ζῶσαν ἁγίαν ἐὺ ἀρεστον τῷ Θεῷ...
- R 12,2 ni galeikob izwis þamma aiwa (ak inmaidjaib) ananiujipai frapjis izwaris du gakiusan ha sijai wilja gudis, patei gob jah galeik a i b jah ustauhan. — καὶ μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἵῳ τοῦτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμᾶζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ἁγαθὸν καὶ ἐὺ ἀρεστον καὶ τέλειον.
- R 14,18 saei auk in þaim skalkinob Xristau, waila galeikaib guda jah gakusans ist mannam. — ὁ γὰρ ἐν τοῦτοις δουλεύων τῷ Χριστῷ ἐὺ ἀρεστος τῷ Θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις.
- K 1,21 unte auk in handugein gudis ni ufkunnaida sa fairhus þairh handugein gub, galeikaida guda þairh þo dwaliba þizos. . . — ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, ἐὺ δόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας. . .
- k 5,9 inuh þis usdaudjam, jabbe anahaimjai jabbe afhaimjai, waila galeikan imma. — διὸ καὶ φιλοτιμούμεθα, εἴτε ἐνδημοῦντες εἴτε ἐκδημοῦντες, ἐὺ ἀρεστοὶ αὐτῷ εἶναι.
- k 12,10 in þizei mis galeikaib in siukeim, ... — διὸ ἐὺδοκῶ ἐν ἀσθενείᾳ, ...
- Sol 2,15 þaiei jah frauþin usqemun Iesua jah swesaim praufetum jah uns frawrekun jah guda ni galeikandans jah allaim mannam andaneipans sind, — τῶν καὶ τὸν κύριον ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν καὶ τοὺς ἰδίους προφῆτας, καὶ ἡμᾶς ἐκδιωξάντων καὶ Θεῷ μὴ ἀρεσκόντων καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων,
- Sol 3,1 In þizei ni uspulandans þanamais, galeikaida uns ei bilipanai weseima in Aþeinim ainai. — Διὸ μηκέτι στέγοντες ἐὺδοκῆσαμεν καταλειφθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι,
- Sol 4,1 ... ei swaswe andnemub at uns haiwa skulub gaggan jah galeikan guda, ... — ... καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ὑμᾶς περιπατεῖν καὶ ἀρεσκεῖν Θεῷ. . .
- Kol 1,10 ei gaggaib wairpaba frauþins in allamma patei galeikai, ... — περιπατῆσαι ὑμᾶς ἁξίως τοῦ κυρίου εἰς πᾶσαν ἀρεσκειαν. . .
- Kol 1,19 unte in imma galeikaida alla fullon bauan, — ὅτι ἐν αὐτῷ ἐὺδοκῆσεν πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι
- E 5,10 gakiusandans þatei sijai waila galeikaib frauþin, — δοκιμάζοντες τί ἐστὶν ἐὺ ἀρεστον τῷ κυρίῳ.
- Mk 6,22 jah atgaggandein inn dauhtar Herodiadins jah plinsjandein jah galeikandein Heroda. . . — καὶ ἐισελθούσης τῆς θυ-

γατρὸς αὐτῆς τῆς Ἡρωδιάδος καὶ ὀρχησαμένης καὶ ἀρροσῆς
τῇ Ἡρώδῃ. . .

- t 2,4 ni ainshun drauhtinonds frauin dugawindip sik gawaurkjam bizos
aldais, ei galeikai bammei drauhtinop. — οὐδεις στρατευ-
όμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατο-
λογήσαντι ἀρῶσῃ.

95 ga-galeikon

- k 11,15 nist mikil, jabai andbahtos is gagaleikond sik swe and-
bahtos garaihteins, . . . — οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ
μετασχῇ ματίζονται ὥς διάκονοι δικαιοσύνης. . . .
- k 11,13 unte bai swaleikai galiuga-apaustauleis, waurstwjans hindarweisai,
gagaleikondans sik du apaustaulum Xristaus. — οἱ
γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάται δόλιοι, μετασχῇ μα-
τίζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ.
- k 11,14 jah nist sildaleik, unte silba Satana gagaleikop sik aggil-
(1)au liuhadis. — καὶ οὐ θαυμαστόν· αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς με-
τασχῇ ματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός.

96 ga-leiþan

- M 8,18 gasaihands þan Iesus managans hiuhmans bi sik, haihait ga-
leiþan siponjans hindar marein. — ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς
ὄχλους περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν.
- M 8,21 . . . frauja, uslaubei mis frumist galeiþan jah gafilhan
attan meinana. — . . . κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν
καὶ θᾶψαι τὸν πατέρα μου.
- M 8,31 . . . jabai uswairpis uns, uslaubei uns galeiþan in þo
hairda sweine. — . . . εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν
εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων.
- M 8,32 jah qap du im: gaggip! iþ eis usgaggandans galiþun in
hairda sweine: . . . — καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ὑπάγετε, οἱ δὲ ἐξελθόντες
ἀπὸ τῆς ἀγέλης τῶν χοίρων. . . .
- M 8,33 iþ bai haldandans gablauhun jah galeiþandans gataihun
in baurg all bi þans daimonarjans. — οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον,
καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ
τῶν δαιμονιζομένων.
- M 9,7 jah urreisands galaip in gard seinana. — καὶ ἐγερεῖς
ἀπὸ τῆς γῆς εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
- M 11,23 jah þu Kafarnaum, þu und himin ushauhida, dalap und halja
galeiþis: . . . — καὶ σὺ Καπερναούμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ
ὕψωθεῖσα, ἕως ἔθους καταβήσῃ. . . .

- M 25,46 jah galeipand pai in balwein aiweinon, ip pai garaihtans in libain aiweinon. — και ἀπολεῦσονταί οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.
- M 27,5 jah atwairpands paim silubr(ein)am in alh aflaiþ, jah galeipands ushaihah sik. — και ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ ἀνεχώρησεν, και ἀπελθὼν ἀπήγξατο.
- I 6,1 Afar bata galaip Iesus ufar marein þo Galeilaie jah Tibai-riade. — Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας και τῆς Τιβεριάδος.
- I 6,22 iftumin daga managei sei stop hindar marein, sehun batei skip anþar ni was jainar alja ain, jah patai miþ-ni-qam siponjam seinaim Iesus in bata skip, ak ainai siponjos is galiþun. — τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἐστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης εἶδον ὅτι πλοιάριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἓν, και ὅτι οὐ συνεισῆλθεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοιάριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον.
- I 6,66 uzuh þamma mela managai galiþun siponje is ibukai jah þanaseips miþ imma ni iddjedun — ἐκ τούτου οὖν πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὅπισω και οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν.
- I 6,67 þaruh qap Iesus du þaim twalibim:ibai jah jus wileip galeipand? — εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· μὴ και ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;
- I 6,68 þaruh andhof imma Seimon Paitrus: frauja, du þamma galeipaima? . . . — ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, πρὸς τίνα ἀπελεύσομεθα; . . .
- I 7,8 jus galeipip in dulþ þo, ip ik ni nauh galeipa in þo dulþ, . . . — ὑμεῖς ἀναβήτε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην· ἐγὼ οὐπω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, . . .
- I 7,10 ip biþe galiþun þai broþrjus is, þaruh jah is galaip in þo dulþ ni andaugjo, ak swe analaugniba. — ὥς δὲ ἀνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε και αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτὴν, οὐ φανερώς ἀλλ' ὥς ἐν κρυπτῷ.
- I 7,45 galiþun þan þai andbahtos du þaim auhumistam gudjam jah Fareisaium; . . . — ἡλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς και Φαρισαίους, . . .
- I 8,14 . . . jah jabai ik weitwodja bi mik silban, sunja ist so weitwodiþa meina, unte wait þapro qam jah þap galeipa, ip jus ni wituþ þapro qima, aiþþau þap galeipa. — . . . καὶ ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, ἀληθὴς ἐστὶν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον και ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἰδατε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ ὑπάγω.

- I 8,21 panuh qab aftra du im Iesus: ik g a l e i p a, jah sokeip mik,...
— εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ὁ π ά γ ω, καὶ ζητή-
σετέ με, . . .
- I 10,40 jah g a l a i p aftra ufar Iaurdanu in pana stad parei was Iohan-
nes frumist daupjands, jah salida jainar. — καὶ ἀ π ῆ λ θ ε ν
πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ
πρῶτον βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ.
- I 11,28 jah bata qibandei g a l a i p jah wopida Marjan, . . . — καὶ
ταῦτα εἰποῦσα ἀ π ῆ λ θ ε ν καὶ ἐφώνησεν Μαρίαν . . .
- I 11,46 sumaiþþan ize g a l i p u n du Fareisaium jah qebun du im batei
gatawida Iesus. — τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀ π ῆ λ θ ο ν πρὸς τοῦς
Φαρισαίους καὶ εἶπον αὐτοῖς ἀ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς.
- I 12,19 panuh þai Fareisaieis qebun du sis misso: saiþip batei ni boteip
waiht; sai, so manaseds afar imma g a l a i p. — οἱ οὖν Φαρισαῖοι
εἶπον πρὸς αὐτοῦς· θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν· ἰδὲ ὁ κόσμος
ὀπίσω αὐτοῦ ἀ π ῆ λ θ ε ν.
- I 12,36 . . . bata rodida Iesus, jah g a l a i p jah gafalh sik faura im.
— . . . ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀ π ε λ θ ῶ ν ἐκρίβη ἀπ' αὐτῶν.
- I 13,27 jah afar þamma hlaiba þan g a l a i p in jainana Satana. . . —
καὶ μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εἰ σ ῆ λ θ ε ν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς. . .
- I 13,30 biþe andnam þana hlaib jains, suns g a l a i p ut. wasuh þan
nahts, þan g a l a i p ut. — λαβὼν οὖν τὸν ψωμίον ἐκεῖνος εὐ-
θίως ἐ ξ ῆ λ θ ε ν· ἦν δὲ νύξ ὅτε ἐ ξ ῆ λ θ ε ν.
- I 19,9 jah g a l a i p in praitauria(un) aftra jah qab du Iesua: . . . —
καὶ εἰ σ ῆ λ θ ε ν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ . . .
- I 18,33 (þaruh) g a l a i p in praitauria aftra Peilatus jah . . . —
εἰ σ ῆ λ θ ε ν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πειλάτος καλ. . .
- I 18,6 þaruh swe qab im batei ik im, g a l i p u n ibukai jah gadrusun
dalap. — ὥς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀ π ῆ λ θ ο ν εἰς
τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσον χαμαί.
- I 18,1 bata qibands Iesus usiddja miþ sipoþjam seinaim ufar rinnon
þo Kaidron, þarei was aurtigards, in þanei g a l a i p Iesus jah
sipoþjos is. — Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθη-
ταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ Κεδρῶν, ὅπου ἦν κήπος, εἰς
ὃν εἰ σ ῆ λ θ ε ν αὐτός καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
- I 16,7 akei ik sunja izwis qiba: batizo ist izwis ei ik galciþau;
unte jabai ik ni g a l e i p a, parakletus ni qimip at izwis . . .
— ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λέγω, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ
ἀ π ε λ θ ῶ· ἐὰν γὰρ ἐγὼ μὴ ἀ π ε λ θ ῶ, ὁ παράκλητος οὐκ
ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς. . .

- I 14,28 Hausidedub ei ik qar izwis: galeiþa jah qima at izwis;... — ἡκοῦσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· ὑπάργω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς...
- I 14,23 ... jabai has mik frijop, (jah) waurd mein fastaiþ, jah atta meins frijop ina, jah du imma galeiþos jah salipwos at imma gataujos. — ... ἐάν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτόν ἐλϵυσόµεθα καὶ µονὴν παρ' αὐτοῦ ποιήσοµεν.
- L 1,23 jah warþ, biþe usfullnodedun dagos andbahteis is, gala iþ du garda seinamma. — καὶ ἐγένετο ὡς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
- L 1,28 jah galeiþands inn sa aggilus du izai qar: ... — καὶ εἰσελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπεν...
- L 1,38 ...jah gala iþ fairra izai sa aggilus. — ...καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.
- L 1,40 jah gala iþ in gard Zakariins jah golida Aileisaba iþ. — καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου καὶ ἡσπάσατο τὴν Ἐλισάβετ.
- L 2,15 jah warþ, biþe galiþun fairra im in himin þai aggiljus, ... — καὶ ἐγένετο ὡς ἀπῆλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι,...
- L 4,16 jah qam in Nazara iþ, þarei was fodiþs, jah gala iþ inn bi biuhtja seinamma in daga sabbato in sw nagogei n jah usstop sig-gwan bokos. — καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρέθ, οὗ ἦν τεθραµµένος καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὸς αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι.
- L 4,38 usstandands þan us þizai sw nagogai gala iþ in gard Seimonis.... — ἀναστὰς δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος.
- L 4,42 biþeh þan warþ dags, usgaggands gala iþ ana aubjana stad, ... — γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον,...
- L 5,3 gala iþ þan in ain þize skipe, þatei was Seimonis; ... — ἐµβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν τοῦ Σίμωνος,...
- L 5,25 jah unsaiw usstandands in andwairþja ize, ushafjands ana þam-mei lag, gala iþ in gard seinana mikiljands guþ. — καὶ παρὰ ῥῆμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ' ὃ κατέκειτο, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν θεόν.
- L 6,6 jah warþ þan in anþaramma daga sabbato galeiþan imma in sw nagogei n jah laisjan ... — ἐγένετο δὲ καὶ ἐν ἑτέρῳ σαββάτῳ εἰσελθὼν αὐτόν εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ διδάσκειν. ...
- L 7,1 Biþe þan usfullida alla þo waurda seinana in hlumans manageins, gala iþ in Kafarnaum. — Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ.

- L 7,24 at galeipandam þan þaim airum Iohannes dugann rod-
jan... — ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου ἤρξατο
λέγειν...
- L 8,22 warþ þan in ainamma pize dage, jah is galaip in skip jah
siponjos is, jah qap du im: galeipam hindar þana mari-
saiw! jah galiþun. — ἐγένετο δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν καὶ αὐτὸς
ἐνέβη εἰς πλοῖον καὶ οἱ μαθηταὶ οὗτου, καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς·
διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης· καὶ ἀνήχθησαν.
- L 8,30 ...unte unhulþons managos galiþun in ina. — ... ὅτι δαι-
μόνια πολλὰ εἰσῆλθεν εἰς αὐτόν.
- L 8,31 jah bad ina ei ni anabudi im in afgrundipa galaipan. —
καὶ παρακάλει αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον
ἀπελθεῖν.
- L 8,32 ...jah bedun ina ei uslaubidedi im in þo galaipan... — καὶ
παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκεῖνους εἰσελθεῖν...
- L 8,33 usgaggandans þan suns þai unhulþans af þamma mann ga-
liþun in þo sweina, ... — ἐξελθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ
ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους, ...
- L 9,12 ...fralet þo managein, ei galeipandans in þos bisu-
njane haimos jah... — ...ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα ἀπελθόντες
εἰς τὰς κύκλῳ κώμας καὶ...
- L 9,46 galaip þan mitons in ins, þata ʘarjis þau ize maists wesi.
— εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴῃ μείζων
αὐτῶν.
- L 9,52 jah insandida airuns faura sis, jah gaggandans galiþun in
haim Samareite, swe manwjan imma. — καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέ-
λους πρὸ προσώπου ἑαυτοῦ. καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς
κώμην Σαμαρειτῶν, ὥστε ἐτοιμάσαι αὐτοῖς.
- L 9,59 ...frauja, uslaubei mis galaipan faurþis jah.usfilhan attan
meinana. — ... κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι
τὸν πατέρα μου.
- L 10,30 ...manna (sums) galaip af Iairusalem in Iaireikon jah... —
... ἄνθρωπός τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱε-
ρειχὼ καὶ...
- L 14,18 ...sa frumista qap: land bauhta jah þarf galaipan jah saiþan
þata;... — ... ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρὸν ἡγόρασα καὶ ἔχω
ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν...
- L 17,23 jah qiband izwis: sai her, aipbau sai jainar; ni galaipaiþ
nih laistjaiþ. — καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ὧδε ἡ· ἰδοὺ ἐκεῖ· μὴ
ἀπέλθῃτε μὴδὲ διώξητε.
- L 17,27 etun jah drugkun, liugaidedun jah liugaidos wesun, und panei
dag galaip Nael in arka;... — ἡσθιον, ἐπινον, ἐγάμουν,

ἐξεγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εἰς ἣ λ θ ε ν Νῶε εἰς τὴν κι-
βωτόν. . .

- L 18,25 rabizo allis ist ulbandau pairh pairko neplos pairhleipan pau ga-
bigamma in piudangardja gudis galeip an. — εὐκοπώ-
τερον γὰρ ἐστὶν κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς βαφίδος διελθεῖν ἢ πλοῦ-
σιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰς ε λ θ ε ν.
- L 19,32 galeip andans pan pai insandidans bigetun, swaswe qar-
du im. — ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον καθὼς
εἶπεν αὐτοῖς.
- L 19,45 jah galeipands in alh dugann uswairpan pans frabug-
jandans. . . — καὶ εἰς ε λ θ ὦ ν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν
τοὺς πωλοῦντας. . .
- Mk 1,20 . . . jah afletandans attan seinana Zaibaidaiu in bamma skipa mip
asnjam, galip un afar imma. — . . . καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα
αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπ ἣ λ θ ο ν
ὀπίσω αὐτοῦ.
- Mk 1,21 jah galip un in Kafarnaum, jah suns sabbato daga g a-
leipands in swnagogen laisida ins. — καὶ εἰς πορεὺ-
όνται εἰς Καπερναοὺμ καὶ εὐθέως τοῖς σάββασις εἰς ε λ-
θ ὦ ν εἰς τὴν συναγωγὴν ἐδίδασκεν.
- Mk 1,35 jah air uhtwon usstandands usiddja jah galaip ana aubjana
stap jah jainar bab. — καὶ πρωτὶ ἐννυχον λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθεν
καὶ ἀπ ἣ λ θ ε ν εἰς ἔρημον τόπον καὶ ἐκεῖ προσηύχετο.
- Mk 1,45 ip is usgaggands dugann merjan filu jah usqip an bata waurd,
swaswe is juban ni mahta andaugjo in baurg galeip an. . .
— ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ καὶ διαφημίζειν τὸν λόγον,
ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερωῆς εἰς πόλιν εἰς ε λ θ ε ν. . .
- Mk 2,1 Iah galaip aftra in Kafarnaum afar dagans, . . . — Καὶ
εἰς ἣ λ θ ε ν πάλιν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν. . .
- Mk 2,13 jah galaip aftra faur marein, . . . — καὶ ἐξ ἣ λ θ ε ν πάλιν
παρὰ τὴν θάλασσαν. . .
- Mk 2,26 haiwa galaip in gard gudis uf Abiapara gudjin jah . . . —
πῶς εἰς ἣ λ θ ε ν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ ἀρχιερέως
καὶ. . .
- Mk 3,1 Jah galaip aftra in swnagogen, . . . — Καὶ εἰς ἣ λ θ ε ν
πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν, . . .
- Mk 3,13 jah ustaig in fairguni jah athaihait panzei wilda is, jah g a l i-
p u n du imma. — καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος καὶ προσκαλεῖται οὓς
ἤθελεν αὐτός, καὶ ἀπ ἣ λ θ ο ν πρὸς αὐτόν.
- Mk 3,27 ni manna mag kasa swinpis galeipands in gard is wil-
wan, . . . — οὐδεὶς δύναται τὰ σκεύη τοῦ ἰσχυροῦ εἰς ε λ θ ὦ ν
εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ διαρπάσαι, . . .

- Mk 5,12 ... insandei unsis in þo sweina, ei in þo galeiþaima. — ...πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εἰσελάβωμεν.
- Mk 5,13 ... jah usgaggandans ahmans þai unhrainjans galipun in þo sweina, ... — ...καὶ ἐξελεθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰς τὴν λαοὺς εἰς τοὺς χοίρους, ...
- Mk 5,17 jah dugunnun bidjan ina galeiþan hindar markos seinos. — καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.
- Mk 5,20 jah galaip jah dugann merjan in Daikapaulein, ... — καὶ ἀπὸ τῆς λαοῦς καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει, ...
- Mk 5,24 jah galaip miþ imma, ... — καὶ ἀπὸ τῆς λαοῦς μετ' αὐτοῦ, ...
- Mk 5,38 jah galaip in gard þis swinagogafadis jah ... — καὶ ἔρχεταί εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου καὶ ...
- Mk 6,27 ... ip is galeiþands afmaimait imma haubip in karkarai — ...ὁ δὲ ἀπὸ τῆς λαοῦς ἀπεκεφάλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ καὶ ...
- Mk 7,17 jah þan galaip in gard us þizai managein, ... — καὶ ὅτε εἰς τὴν λαοῦς εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ...
- Mk 7,19 unte ni galeiþip imma in hairto, ... — ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ...
- Mk 7,24 jah jainbro usstandands galaip in markos Twre jah Seidone jah galeiþands in gard ni wilda witan mannan jah ni mahta galaugnjan. — καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπὸ τῆς λαοῦς εἰς τὰ μεθόρια Τύρου καὶ Σιδῶνος. καὶ εἰσελάβων εἰς οἰκίαν οὐδένᾳ ἦθελεν γινῶναι καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν.
- Mk 7,30 jah galeiþandei du garda seinamma bigat unhulþon ... — καὶ ἀπὸ τῆς λαοῦς εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς εὗρεν τὸ δαυμόνιον...
- Mk 7,31 jah aftra galeiþands af markom Twre jah Seidone ... — καὶ πάλιν ἐξελεθὼν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ Σιδῶνος...
- Mk 8,10 jah galaip sunsaiw in skip miþ siponjam seinaim, ... — καὶ ἐμβὰς εὐθέως εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ...
- Mk 8,13 jah afletands ins, galeiþands aftra in skip uslaip hindar marein. — καὶ ἀφείς αὐτοὺς ἐμβὰς πάλιν εἰς πλοῖον ἀπῆλθεν εἰς τὸ πέραν.
- Mk 9,43 ... goþ þus ist hamfamma in libain galeiþan, þau twos handuns habandin galeiþan in gaiainnan, in fon þata unþapnando, — ...καλὸν σοὶ ἐστὶν κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν, εἰς τὸ πῦρ τὸ ἄσβεστον,
- Mk 9,45 ... goþ þus ist galeiþan in libain faltamma, ... — ...καλὸν σοὶ ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ...

- Mk 9,47 ...gop þus ist haihamma galeip an in þiudangardja gудis,...
— ... καλὸν σοὶ ἐστὶν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ,...
- Mk 10,24 ... barnilona, haiwa aglu ist þaim hugjandam afar faihau in þiudangardja gудis galeip an. — ...τέκνα, πῶς δύσκολόν ἐστιν τοῦς πεποιθότας ἐπὶ χρήμασιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν.
- Mk 10,25 azitizo ist ulbandau þairh þairko neplos galeip an, þau gabigamma in þiudangardja gудis galeip an. — εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τῆς τρυμαλιᾶς τῆς βαφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλοῦσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν.
- Mk 11,4 galip un þan jah bigetun fulan gabundanana at daura uta ana ganga;... — ἀπὸ τῆς λείας δὲ καὶ εὖρον πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφοδου, ...
- Mk 11,11 jah galaip in Iairusaulwma Iesus jah in alh;... — καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς καὶ εἰς τὸ ἱερόν. ...
- Mk 12,12 ...jah afletandans ina galip un. — ...καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπὸ τῆς λείας.
- Mk 14,10 jah Iudas Iskarioteis, ains þize twalibe, galaip du þaim gudjam, ... — καὶ ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἰς τῶν δώδεκα, ἀπὸ τῆς λείας πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ...
- Mk 14,12 ...har wileis ei galeip andans manwjaima, ei matjais paska... ποῦ θέλεις ἀπελθεῖντες ἐτοιμάσωμεν ἡμεῖς φάγῃς τὸ πάσχα;
- Mk 14,68 ...jah galaip faur gard, jah hana wopida. — ... καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸ προαύλιον, καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.
- Mk 15,43 qimands Iosef af Areimabaias, ... anananþjands galaip inn Peilatau jah þaþ þis leikis Iesus. — ἐλθὼν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, ... τολμήσας εἰσῆλθεν πρὸς Πειλάτον καὶ ᾤκνησεν τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.
- R 10,18 ...and alla airþa galaip drunjus ize jah and andins midjungardis waurda ize. — ... εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.
- R 13,12 nahts framis galaip, ... — ἡ νύξ προέκοψεν, ...
- K 16,4 jah þan jabai ist mis wairþ galeip an, galeip and mip mis. — ἐὰν δὲ ἡ ἀξίον τοῦ καμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἡμοῖς πορεύσονται.
- k 1,16 jah þairh izwis galeip an in Makidonja jah ... — καὶ δι' ὧν ἀπελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, ...
- k 2,13 ... ak twistandands imma galaip in Makidonja. — ... ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθεν εἰς Μακεδονίαν.

- k 8,17 ... abban usdaudoza wisands silba wiljands galaip du izwis. — ... σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων ἀθθαίρετος ἐξ ἧ λ θ ε ν πρὸς ὑμᾶς.
- k 9,5 naudipaurft nu man bidjan bropruns, ei galeipaina du izwis... — ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα π ρ ο έ λ θ ω σ ι ν εἰς ὑμᾶς...
- T 1,3 swaswe bap puk saljan in Aifaison galeipands Makedonais, ... — καθὼς παρεκάλεσά σε προσμεῖναι ἐν Ἐφέσῳ, πο ρ ε υ δ μ ε ν ο ς εἰς Μακεδονίαν, ...
- t 4,10 unte Demas mis bilaiþ, frijonds þo nu ald, jah galaip du Paissalauneikai, ... — Δημᾶς γάρ με ἐγκατέλειπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰδῶνα καὶ ἐ π ο ρ ε ύ θ η εἰς Θεσσαλονίκην, ...

97 inn-ga-leiþan

- M 7,13 ... jah managai sind þai in ngaleipandans þairh þata. — ... καὶ πολλοὶ εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς.
- M 7,21 ni hazuh saei qipip mis: frauja, frauja! in ngaleipip in þiudangardja himine, ... — οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι· κύριε κύριε, εἰ σ ε λ ε ύ σ ε τ α ι εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ...
- L 6,4 haiwa in ngalaip in gard gudis jah. ... — ὥς εἰ σ ἧ λ θ ε ν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ ...
- L 18,24 ... haiwa agluba þai faihu habandans in ngaleipand in þiudangardja gudis! — ... πῶς δισκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰ σ ε λ ε ύ σ ο ν τ α ι εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
- L 19,1 Iah in ngaleipands þairhlaip Iaireikon. — Καὶ εἰ σ ε λ θ ὶ ν διήρχετο τὴν Ἱερicho.
- R 11,25 ni auk wiljau izwis unweisans, broþrius, þizos runos, ei ni sijaip in izwis silbam frodai, unte daubei(bi) sumata Israela warþ, und þatei fullo þiudo in ngaleipai. — οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ᾗτε ἐν ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πώρως ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν, ἄχρις οὐ τὸ πλήρωμα τῶν ἐθνῶν. εἰ σ έ λ θ η.
- Skeir 2,20 ... ni mag in ngaleipan in þiudangardja gudis.

98 ga-leikinson

- L 8,2 jah qinons þozei wesun galeikinodos ahmane ubilaize jah sauhte, ... — καὶ γυναικὲς τινες αἱ ᾗσαν τ ε θ ε ρ α π ε υ μ έ ν α ι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, ...
- L 8,43 jah qino wisandei in runa bloþis jera twalif, soei in lekjans fraqam allamma aigina seinamma, jah ni mahta was fram aino-mehun galeikinson, — καὶ γυνή οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτῶν δώδεκα, ᾗτις λατροῖς προσαναλώσασα ὄλον τὸν βίον αὐτῆς οὐκ ἔσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θ ε ρ α π ε υ θ ἧ ν α ι,

- M 27,4 ... frawaurhta mis galewjands blop swikn. ... —
... ἡμαρτον παρὰ δούς αἵμα ἀθῶον...
- M 27,3 panuh gasai hzands Iudas sa galewjands ina... — τότε
ἰδὼν Ἰούδας ὁ παρὰ διδούς αὐτόν...
- I 6,64 ... jah has ist saei galeiweiþ ina. — ... καὶ τίς ἐστὶν ὁ
παρὰ δώσω αὐτόν.
- I 6,71 qabuh þan þana Iudan Seimonis, Iskariotu, sa auk habaida ina
galewjan, ains wisands þize twalibe. — ἔλεγεν δὲ τὸν
Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτην· οὗτος γὰρ ἡμελλεν αὐτόν παρὰ-
διδόναι εἰς ὧν ἐκ τῶν δώδεκα.
- I 12,4 qab þan ains þize siponje is, Iudas Seimonis sa Iskariotes, izei
skaftida sik du galewjan ina: — λέγει οὖν εἰς ἐκ τῶν μα-
θητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος ὁ Ἰσκαριώτης ὁ μέλλων αὐτόν
παρὰ διδόναι·
- I 13,21 ... amen amen, qiba izwis þatei ains izwara galeweiþ
mik. — ... ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰς ἐξ ὑμῶν παρὰ δώσει με.
- I 18,2 wissuh þan jah Iudas sa galewjands ina þana stad, ...
— ἥδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παρὰ διδούς αὐτόν τὸν τόπον...
- I 18,36 andhof Iesus: þiudangardi meina nist us þamma fairhau; iþ us
þamma fairhau wesi meina þiudangardi, aiþþau andbahtos meinai
usdauidedeina, ei ni galewiþs wesja u Iudaium... —
ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· ἡ βασιλεία ἡ ἐμὴ οὐκ ἐστὶν ἐκ τοῦ κόσμου τούτου.
εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ ἐμὴ βασιλεία, οἱ ὑπηρέτῃαι ἂν οἱ ἐμοὶ
ἡγωνίζοντο ἵνα μὴ παρὰ δοῖ τούτοις Ἰουδαίους...
- I 19,11 ... duþpe sa galewjands mik þus maizein frawaurht
habaid. — ... διὰ τοῦτο ὁ παρὰ διδούς μέ σοι μερίζονα ἁμαρτίαν
ἔχει.
- Mk 3,19 jah Iudan Iskarioten, saei jah galewida ina. — καὶ Ἰούδαν
Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρὲδωκεν αὐτόν.
- Mk 14,10 jah Iudas Iskarioteis, ains þize twalibe, galaiþ du þaim gudjam,
ei galewidedi ina im. — καὶ ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης,
εἰς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα παρὰ δῷ
αὐτόν αὐτοῖς.
- Mk 14,11 ... jah sokida haiwa gatilaba ina galewidedi. — ... καὶ
ἐζήτει πῶς εὐκαίρως αὐτόν παρὰ δῷ.
- Mk 14,41 ... sai, galewjada sunus mans in handuns frawaurh-
taize. — ... ἰδοὺ παρὰ δίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὰς
χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν.
- L 6,16 Iudan Iakobaus iah Iudan Iskarioten, saie jah warþ ga-
lewjands ina. — Ἰούδαν Ἰακώβου καὶ Ἰούδαν Ἰσκαρι-
ώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδότης.

L 6,29 þamma stautandin þuk bi kinnu, galewei imma jah an-
þara; ... — τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγόνα π ἄ ρ ε χ ε καὶ τὴν
ἄλλην; ...

K 11,23 unte ik andnam at frauin þatei jah anafalh izwis, þatei frauja
Iesus in þizaiei naht galewips was, ... — ἐγὼ γὰρ
παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου, ὁ καὶ παρέδωκε ὑμῖν... ἐν τῇ νυκτὶ
ἣ παρεδίδοτο, ...

100 ga-lisan

I 6,13 þanuh galesun jah gafullidedun·ib· tainjons gabruko... —
συνήγαγον οὖν καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων...

I 6,12 ... qap du siponjam seinaim: galisip þos afifnandeins
drauhsnos, þei waihtai ni fraqistnai. — ... λέγει τοῖς μαθηταῖς
οὗτοῦ· συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μὴ τι
ἀπόληται.

I 11,47 galesun þan þai auhumistans gudjans jah þai Fareisaieis. ... —
συνήγαγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι. ...

I 15,6 niba saei wisip in mis, uswairpada ut swe weinatans, jah ga-
þaurisip jah galisada, jah. ... — εἰ μὴ τις μείνη ἐν ἐμοί,
ἐβλήθη ἔξω ὥς τὸ κλῆμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν
αὐτὰ καὶ...

L 17,37 jah andhafjandans qeþun du imma: har, frauja,? ip is qap im:
þarei leuk, jaindre galisand sik arans. — καὶ ἀποκριθέντες
λέγουσιν αὐτῷ· ποῦ, κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ
συναχθήσονται οἱ ἄετοί.

Mk 4,1 Iah aftra (Iesus) dugann laisjan at marein, jah galesun sik
du imma manageins filu, ... — Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ
τὴν θάλασσαν. καὶ συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολὺς, ...

Mk 13,27 jah þan insandeip aggiluns seinans jah galisip þans gawa-
lidans seinans af fidwor windam fram andjam airþos und andi
himinis. — καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ ἐπι-
συνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ’
ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.

Neh 5,16 jah waurstw pizos baurgswaddjaus inswinþida, jah þaurp ni ga-
staistald, jah þiwos meinai jah allai þai galisanans du
þamma waurstwa. — καὶ ἐν ἔργῳ τοῦ τείχους τούτου κατίσχυσα
καὶ ἄγρὸν οὐκ ἐκτήσαμεν καὶ τὰ παιδάριά μου καὶ πάντες οἱ
συνήγμενοι ἐκεῖ ἐπὶ τὸ ἔργον.

101 ga-liugan

Mk 6,17 sa auk raihtis Herodes insandjands gahabaida Iohannen jah ga-
band ina in karkarai in Hairodiadins qenais Filippaus broþrs
seinis, unte þo galiugaida. — αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀπο-
στείλας ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ διὰ

Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν :

102 ga-liuhtjan

K 4,5 pannu nu ei faur mel ni stojaip, unte qimai frauja, saei jah g a l i u h t e i p analaugn riqizis jah gabairhteip runos hairtane;... — ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἂν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φ ω τ ί σ ε ι τὰ κρυπτὰ τοῦ σκότους καὶ φανερώσει. . .

t 1,10 ip gaswikunþida nu þairh gabairhtein nasjandis unsaris Iesuis Xristaus gatairandins raihtis dauþau, ip g a l i u h t j a n d i n s libain jah unriurein þairh aiwaggeljon, — φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φ ω τ ί σ α ν τ ο ς δὲ ζώων καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου,

103 ga-lukan

M 6,6 ip þu þan bibjais, gagg in heþjon þeina jah g a l u k a n d s haurdai þeinai bidei du attin þeinamma in fulhsnja, . . . — σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἰσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου καὶ κ λ ε ί σ α ς τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, . . .

M 27,66 ip eis gaggandans g a l u k u n þata hlaiw, faursigljandans þana. . . — οἱ δὲ πορευθέντες ἡ σ φ α λ ί σ α ν τ ο τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν. . .

L 3,20 anaai auk jah þata ana alla jah g a l a u k Iohannen in karkarai. — προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι καὶ κ α τ έ κ λ ε ι σ ε ν τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.

L 5,6 jah þata taujandans g a l u k u n manageins fiske filu, swe natja dishupnodedun ize. — καὶ τοῦτο ποιήσαντες σ υ ν έ κ λ ε ι σ α ν πλῆθος ἰχθύων πολὺ, διερρήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν.

R 11,32 g a l a u k auk guþ allans in ungalaubeinai, ei allans gaarmai. — σ υ ν έ κ λ ε ι σ ε ν γάρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπείθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ.

104 ga-luknan

L 4,25 abþan bi sunjai qipa izwis þatei managos widuwons wesun in dagam Heleiins in Israela, þan g a l u k n o d a himins du jeram þrim jah menops saihs, swe warþ huhrus mikils and alla airþa: — ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλαὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡλίου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐ κ λ ε ί σ θ η ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἑτὶ τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὥς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν,

105 ga-magan

G 5,6 unte in Xristu Iesu nih bimait waitht g a m a g : nih faurafilli, ak galaubeins þairh friapwa waurstweiga. — ἐν γάρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ἰ σ χ ύ ε ι οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη.

106 ga-gamainjan

- Mk 7,23 *po alla ubilona innabro usgaggand jah g a g a m a i n j a n d mannan. — ταῦτα πάντα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοῖνοῦ τὸν ἄνθρωπον.*

107 ga-maitan

- Fil 3,2 *saihib pans hundans, saihib pans ubilans waurstwjans, saihib po g a m a i t a n o n. — βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κ α τ α τ ο μ ῆ ν.*

108 ga-malwjan

- L 4,18 *ahma fraujsins ana mis, in bizei gasalboda mik du wailamerjan unledaim, insandida mik du ganasjan pans g a m a l w i d a n s hairtin, — πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὐ εἶνεκεν ἔχρισέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέν με ἰάσασθαι τοὺς σ υ ν τ ε τ ρ ι μ - μ έ ν ο υ ς τὴν καρδίαν,*

109 ga-manwjan

- M 11,10 *...sai, ik insandja aggilu meinana faura þus, saei g a m a n w e i þ wig þeinana faura þus. — ...ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κ α τ α σ κ ε υ ά σ ε ι τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.*

- L 6,40 *nist siponeis ufar laisari seinana; ip g a m a n w i d s harjizuh wairpai swe laisaris is. — οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ· κ α τ η ρ τ ι σ μ έ ν ο ς δέ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ.*

- L 7,27 *...sai, ik insandja aggilu meinana fauara andwairþja þeinamma, saei g a m a n w e i d wig þeinana faura þus. — ...ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κ α τ α σ κ ε υ ά σ ε ι τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.*

- Mk 1,2 *...sai, ik insandja aggilu meinana faura þus, saei g a m a n w e i þ wig þeinana faura þus. — ...ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κ α τ α σ κ ε υ ά σ ε ι τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.*

- R 9,22 *ip jabai wiljands guþ ustai knjan þwairhein jah uskannjan þata mahteigo usbeidands (was) in managai laggamodein bi kasam þwairhteins g a m a n w i d a i m du fralustai, — εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὀργὴν καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατόν αὐτοῦ ἦνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκευὴ ὀργῆς κ α τ η ρ τ ι σ μ έ ν α εἰς ἀπώλειαν,*

- k 5,5 *apþan saei jah g a m a n w i d a uns du þamma guþ, saei jah gaf uns wadi ahman. — ὁ δὲ κ α τ ε ρ γ α σ ά μ ε ν ο ς ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ καὶ δοῦς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος.*

- k 9,2 ...unte Akaja g a m a n w i d a ist fram fairnin jera, ... —
... ὅτι Ἀχάτα παρῆσκε ὑασταὶ ἀπὸ πέρυσι, ...
- k 9,3 abban fauragasandida brobruns, ei hōftuli unsara so fram izwis
ni waurbi lausa in bizai halbai, ei swaswe qab, g a m a n w i d a i s i j a i b; — ἐπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφοὺς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα
ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τοῦτω, ἵνα καθὼς ἔλεγον
π α ρ α σ κ ε υ α σ μ έ ν ο ι ἦτε,
- τ 2,21 abban jabai has gahrainjai sik bizei, wairbib kas du sweribai,
gaweihaib, bruk frauji, du allamma waurstwe godaize g a m a n w i b. — ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται
σκευὸς εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον, καὶ εὐχρηστον τῷ δεσπότη, εἰς πᾶν
ἔργον ἀγαθὸν ἡ τ ο ι μ α σ μ έ ν ο ν.
- τ 3,17 ei ustauhans sijai manna gudis, du allamma waurstwe godaize
g a m a n w i b s. — ἵνα ἄρτιος ᾖ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς
πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐ ξ η ρ τ ι σ μ έ ν ο ς.
- Neh 5,18 ...jah gaits ('a') g a m a n w i d a was mis; ... — ...
καὶ χίμαρος ἐ γ ί ν ε τ ό μοι ...

110 ga-markon

- G 4,25 Seina fairguni ist in Arabia, g a m a r k o (b) bizai nu Iairusa-
lem, ... — (τὸ γὰρ Ἀγαρ) Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ,
σ υ σ τ ο ι χ ε ῖ δὲ τῇ νῦν Ἱερουσαλήμ, ...

111 ga-marzjan

- M 11,6 jah audags ist hazuh saei ni g a m a r z j a d a in mis. — καὶ
μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σ κ α ν δ α λ ι σ θ ῇ ἐν ἐμοί.
- I 6,61 ib witands Iesus in sis silbin patei birodidedun bata bai siponjos
is, qab du im: bata izwis g a m a r z e i b? — εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς
ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς
τοῦτο ὑμεῖς σ κ α ν δ α λ ί ζ ε ι;
- L 7,23 jah audags ist sa hazuh saei ni g a m a r z j a d a in mis. —
καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σ κ α ν δ α λ ι σ θ ῇ ἐν ἐμοί.
- Mk 4,17 ... baproh, bibe qimiþ aglo aipþau wrakja in bis waurdis, suns
g a m a r z j a n d a. — ... εἶτα γενομένης θλίψεως ἡ διωγμοῦ
διὰ τὸν λόγον εὐθείως σ κ α ν δ α λ ί ζ ο ν τ α ι.
- Mk 6,3 ...jah gamarzdai waurþun in þamma. — ... καὶ
ἐ σ κ α ν δ α λ ί ζ ο ν τ ο ἐν αὐτῷ.
- Mk 9,42 jah sa hazuh saei g a m a r z j a i ainana bize leitilane bize
galaubjandane du mis, ... — καὶ ὃς ἐὰν σ κ α ν δ α λ ί σ η
ἓνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, ...
- K 8,13 dupþe jabai mats g a m a r z e i b broþar, ni matja mimz aiw,
ei ni g a m a r z j a u broþar meinana. — διόπερ εἰ βρώμα

σκα ν δ α λ ί ζ ε ι τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκα ν δ α λ ί σ ω.

112 ga-matjan

- L 17,8 ...manwei ha du naht matjau jah bigaurdans andbahtei mis, unte matja jah drigka, jah biþe ga matjis jah gadrigkais þu? — ... ἐτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι, ἕως φάγω καὶ πῖω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσσι καὶ πίεσαι σύ;
- Mk 8,8 ga matide dun þan jah sadai waurþun, ... — ἔφαγον δὲ καὶ ἐχορτάσθησαν, ...

113 ga-maudjan

- I 14,26 abþan sa parakletus, ahma sa weiha, þanei sandeiþ atta in namin meinamma, sa izwis laiseiþ allata jah ga mau deiþ izwis allis þatei qab du izwis. — ὁ δὲ παρακλῆτος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν.
- † 1,6 in þizozei waihtais ga mau dja þuk anaqiujan anst gudis, ... — δι' ἣν αἰτίαν ἀναμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ Θεοῦ, ...
- † 2,14 þizei ga mau dei, weitwodjands in andwairþja frauþins; ... — ταῦτα ὑπομίμνησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ κυρίου ...
- Skeir 7,21 akei nauh us þamma filu mais siponjans fullafahida jah anþarans ga mau dida gaumjan. ...

114 ga-maurgjan

- Mk 13,20 jah ni frauja ga maurgidedi þans dagans, ni þauh ganesi ainhun leike; akei in þize gawalidane, þanzei gawalida, ga maurgida þans dagans. — καὶ εἰ μὴ κύριος ἐκὼλ ὅσω σε ν τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθῃ πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, οὓς ἐξελέξατο, ἐκὼλ ὅσω σε ν τὰς ἡμέρας.
- R 9,28 waurd auk ustiuhands jah ga maurgjands in garaihtein, unte waurd ga maurgip tauþip frauja ana airþai. — λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συντετέμημένον ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς.

115 ga-meljan

- M 11,10 sa ist auk bi þanei gamelip ist: ... — οὗτος γὰρ ἐστὶν περὶ οὗ γέγραπται ...
- I₂ 5,46 ...bi mik auk jains gamelida. — ... περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν.
- I 6,31 ...swaswe ist gamelip: ... — ... καθὼς ἐστὶν γεγραμμένον ...

- I 6,45 ist gameliþ ana praufetum: ... — ἔστιν γεγραμ-
μένον ἐν τοῖς προφήταις...
- L 1,63 iþ is sokjands spilda (nam) ga(h)meliða qipands: ...
— καὶ αὐτῆσας πινακίδιον ἔγραψεν λέγων. ...
- L 2,1 Warþ þan dagans jainans, urranþ gagrefts fram kaisara Agustau,
gameljan allana midjungard. — Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις
ἐκείναις ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Καίσαρος Αὐγούστου ἀπογραφ-
εσθαι πάσαν τὴν οἰκουμένην.
itd. vrlo često!

116 ga-mikiljan

- L 1,58 jah hausidedun bisitands jah ganiþjos izos, unte gamiki-
liða frauja armahairtein seina bi izai, ... — καὶ ἤκουσαν
οἱ περίουκοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγαλυνεν κύριος
τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, ...

117 ga-mitan

- k 10,13 iþ weis ni inu mitaþ ʾhopam, akei bi mitaþ garaideinaiþ poei
gamat unsis guþ mitaþ fairrinnandein und jah izwis. —
ἡμεῖς δὲ οὐκ εἰς τὰ ἅμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον
τοῦ κανόνος, οὗ ἐμέτρησεν ἡμῖν ὁ θεὸς μέτρου, ἐφικέσθαι
ἄχρι καὶ ὑμῶν.

118 ga-motan

- I 8,37 ... akei sokeiþ mis usqiman, unte waurd mein ni gamot
in izwis. — ... ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς
οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν.
- Mk 2,2 jah suns gagemun managai, swaswe jupan ni gamostedun
nih at daura, ... — καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι
χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν ...
- k 7,2 gamoteima in izwis; ... — χωρήσατε ἡμᾶς ...

119 ga-motjan

- M 8,28 jah qimandin imma hindar marein in gauja Gairgaisaine, ga-
motidedun imma twai daimonarjos us hlaiwasnom rin-
nandans, — καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν
τῶν Γεργεσηνῶν, ὅπῃ νῆτασαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ
τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι ...
- I 11,30 niþ-þan nauhþanuh qam Iesus in weihsa, ak was nauhþanuh
in þamma stada þarei gamotida imma Marþa. — οὐπω
δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἔτι ἐν τῷ τόπῳ ὅπου
ὅπῃ νῆτασαν αὐτῷ ἡ Μάρθα.
- I 12,18 dubþe iddjedun gamotjan imma managei, ... — διὰ τοῦτο
ὅπῃ νῆτασαν αὐτῷ ὁ ὄχλος. ...

- L 8,27 usgaggandin þan imma ana airþa, g a m o t i d a imma wairsums us baurg saei habaida unhulþons mela lagga... — ἐξελεῖσθοντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὅπῃ ν τ η σ ε ν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχεν δαιμόνια...
- L 9,18 jah warþ, miþþanei was is bidjands sundro, g a m o t i d e d u n imma siponjos is, .. — καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσευχόμενον κατὰ μόνας σ υ ν ῇ ν τ η σ α ν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,...
- L 9,37 warþ þan in þamma (afar)daga, dalaþ atgaggandam im af fairgunja, g a m o t i d a imma manageins filu. — ἐγένετο δὲ ἐν τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ κατελεθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους σ υ ν ῇ ν τ η σ ε ν αὐτῷ ὄχλος πολὺς.
- L 14,31 aipþau ʔas þiudans gaggands stigqan wiþra anþarana þiudan du wigan (i)na, niu gasitands faurþis þankeiþ, siaiu mahteigs miþ taihun þusundjom g a m o t j a n þamma miþ twaim tigung þusundjo gaggandin ana sik? — ἢ τίς βασιλεὺς πορευόμενος συμβαλεῖν ἐτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλευεται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκα χιλιάσιν ἀπ α ν τ ῆ σ α ι τῷ μετὰ ἑκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν;
- L 17,12 ... g a m o t i d e d u n imma taihun þrutsfillai mans, ... — ... ἀπ ῇ ν τ η σ α ν αὐτῷ δέκα λεπτοὶ ἄνδρες, ...
- Mk 5,2 jah usgaggandin imma us skipa suns g a m o t i d a imma manna us aurahjom in ahmin unhrainjamma, — καὶ ἐξελεῖσθοντι αὐτῷ ἐκ τοῦ πλοίου εὐθέως ἀπ ῇ ν τ η σ ε ν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἀνθρώπου ἐν πνεύματι ἀκαθάρτου,
- Mk 14,13 ... gaggats in þo baurg, jah g a m o t e i þ igqis manna kas watins bairands: gaggats afar þamma. — ... ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπ α ν τ ῆ σ ε ι ὑμῖν ἀνθρώπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ,
- Sol 4,17 þabro þan weis þai libandans, þai aflifnandans suns miþ imma frawilwanda in milhmam du g a m o t j a n frauþin in luftau jah (swa) framwigis miþ frauþin wairþam. — ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι ἅμα σὺν αὐτοῖς ἀρπαγησόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπ ᾶ ν τ η σ ι ν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα· καὶ οὕτως πάντοτε σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα.

120 *ga-munan*

- M 5,23 jabai nu bairais aibr þein du hunslastada jah jainar g a m u n e i s batei broþar þeins habaiþ ʔa bi þuk, — εἰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ κεῖ μ ν η σ θ ῆ ς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ,
- M 26,75 jah g a m u n d a Paitrus waurdis Iesuis qipanis du sis: ... — καὶ ἐ μ ν ῆ σ θ ῆ ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος Ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ, ...

- M 27,63 ... frauja, g a m u n d e d u m patei jains airzjands qap nauh libands: ... — ... κύριε, ἐ μ ν ή σ θ η μ ε ν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν' ...
- I 12,16 ... ak bipe gasweraips was Iesus, panuh g a m u n d e d u n patei pata was du pamma gamelip, ... — ... ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐ μ ν ή σ θ η σ α ν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα. ...
- I 16,4 akei pata rodida izwis, ei bipe qimai so heila ize, g a m u n e i p bize patei ik qap izwis. ... — ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα αὐτῶν, μ ν η μ ο ν ε ύ η τ ε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν. ...
- I 15,20 g a m u n e i p bis waurdis patei ik qap du izwis: ... — μ ν η μ ο ν ε ύ ε τ ε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν' ...
- L 1,54 hleibida Israela piumagu seinamma, g a m u n a n d s arma-hairteins, — ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μ ν η σ θ η ν α ι ἐλέους,
- L 1,72 taujan armahairtipa bi attam unsaraim jah g a m u n a n trigg-wos weihaizos seinaihos, — ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ μ ν η σ θ η ν α ι διαθήκης ἀγίας αὐτοῦ,
- L 17,32 g a m u n e i p qenais Lodis. — μ ν η μ ο ν ε ύ ε τ ε τῆς γυναικὸς Λῳτ.
- I 16,21 qino, pan bairip, saurga habaid, unte qam heila izos; ip bipe gabauran ist barn, ni panaseips ni g a m a n pizos aglons faura fahedai, unte gabaurans warp manna in fairhau. — ἡ γυνὴ ὅταν τίκτη λύπην ἔχει, ὅτι ἤλθεν ἡ ὥρα οὐτῆς· ὅταν δὲ γεννήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μ ν η μ ο ν ε ύ ε ι τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαράν, ὅτι ἐγεννήθη ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.
- Mk 8,18 ... jah ausona habandans ni gahauseip jah ni g a m u n u p. — ... καὶ ὧτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε καὶ οὐ μ ν η μ ο ν ε ύ ε τ ε.
- Mk 11,21 jah g a m u n a n d s Paitrus qap du imma: ... — καὶ ἀ ν α μ ν η σ θ ε ις ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ' ...
- Mk 14,72 ... jah g a m u n d a Paitrus pata waurd, ... — ... καὶ ἀ ν ε μ ν ή σ θ η ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα, ...
- K 11,2 hazjuppan izwis, brobrjus, bei allata mein g a m u n a n d a n s sijup, ... — ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μ ε μ ν η σ θ ε ...
- K 15,2 ... in ho saupo wailamerida izwis, skulup g a m u n a n, ... — ... τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν εἰ κ α τ έ χ ε τ ε, ...
- k 7,15 jah brusts is ufarassau du izwis sind, g a m u n a n d i n s po allaize izwara ufausein, ... — καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστίν, ἀ ν α μ ι μ ν η σ κ ο μ έ ν ο υ τὴν πάντων ὑμῶν ὑπακοήν, ...

- E 2,11 *dubpe gamuneib patei jus piudos simle wesup in leika,...*
— διὸ μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτε τὰ ἔθνη ἐν σαρχί,...
- G 2,10 *patainei pizei unledane ei gamuneima patei usdaudida*
pata silbo taujan. — μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν,
ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.
- Kol 4,19 *gamuneib meinaizos bandjos. ... — μνημονεύετε*
μου τῶν δεσμῶν...
- t 1,4 *gairnjands puk gasaihan, gamunands tagre beinaize,...*
— ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων...
- t 2,8 *Gamuneis Xristu Iesu urrisanana us dauþaim us fraiwa*
Daweidis bi aiwaggeljon meinai, — μνημόνευε Ἰησοῦν
Χριστὸν ἐγγεγεμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαυεὶδ, κατὰ τὸ
εὐαγγέλιόν μου,

121 *ga-nagljan*

- Kol 2,14 *afswairbands þos ana uns wadjabokos raginam seinaim, patei*
was andaneibo uns, jah þata usnam us midumai ganagljangs
ita du galgin, — ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς
δόγμασιν, ὃ ἦν ὑπεναντίον ἡμῖν, καὶ αὐτὸ ἦρκεν ἐκ τοῦ μέσου,
πρὸς ἡλῶσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ,

122 *ga-naitjan*

- Mk 12,4 ... *jah þana stainam wairpandans (gaaiwiskodedun jah) haubip-*
wundan brahtedun jah insandidedun ganaitidana. —
... κάκεῖνον λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν καὶ ἀπέστειλαν ἡτί-
μωμένον.

123 *ga-namnjan*

- Skeir 2,24 *dubpe gatemiba and þana pize laist jah twos ganamnida*
waihts, ...

124 *ga-nanfjan*

- L 5,4 *bipen þan gaandida (ganannþida) rodjands, qab du*
Seimonau: ... — ὥς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸς τὸν Σί-
μωνα: ...

125 *ga-nasjan*

- M 9,22 ... *þrafstei puk dauhtar! galaubeins þeina ganasida puk...*
— ... θάρσει, θύγατερ· ἡ πίστις σου σέσωκεν σε...
- I 12,40 *gabindida ize augona jah gadaubida ize hairtona, ei ni gaumi-*
dedeina augam jah froþeina hairtin jah gawandidedeina jah
ganasideddjau ins. — τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς
καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς
καὶ νοήσωσι τῇ καρδίᾳ καὶ ἐπιστραφῶσι καὶ ἰέσωμαί αὐτούς.

- I 12,47 ... nih þan qam ei stojau manased, ak ei g a n a s j a u manased. — ... οὐ γὰρ ἦλθον ἵνα κρίνω τὸν κόσμον, ἀλλ' ἵνα σ ῶ σ ω τὸν κόσμον.
- L 6,9 ... fraihna izwis h̥a skuld ist sabbato dagam, þiup̥ taujan þau unþiup̥ taujan, saiwala g a n a s j a n þau usqistjan? — ... ἐπερωτήσω ὑμᾶς· τί ἐξεστὶν τοῖς σάββασιν, ἀγαθοποιῆσαι ἢ κακοποιῆσαι, ψυχὴν σ ῶ σ α ι ἢ ἀποκτεῖναι;
- L 6,19 jah alla managei sokidedun attekan imma, unte mahts af imma usiddja jah g a n a s i d a allans. — καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτει ἀπεσεῖσθαι οὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰ ᾶ τ ο πάντας.
- L 7,50 þi is qap þan du þizai qinon: galaubeins þeina g a n a s i d a þuk, gagg in gawairþi. — εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· ἡ πίστις σου σέ σ ω κέ ν σε, πορεύου εἰς εἰρήνην.
- L 8,48 ... galaubeins þeina g a n a s i d a þuk; ... — ... ἡ πίστις σου σέ σ ω κέ ν σε. ...
- L 8,50 ... þatainei galaubei, jah g a n a s j a d a. — ... μόνον πίστευε, καὶ σ ω θ ἡ σ ε τ α ι.
- L 9,24 ... abþan saei fraqisteiþ saiwalai seinai in meina, g a n a s j i þ þo. — ... ὅς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ, οὗτος σ ῶ σ ε ι αὐτήν.
- L 17,19 jah qap du imma: usstandands gagg, galaubeins þeina g a n a s i d a þuk. — καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέ σ ω κέ ν σε.
- L 17,33 saei sokeiþ saiwala seinai g a n a s j a n, fraqisteiþ izai, jah saei fraqisteiþ izai in meina, g a n a s j i þ þo. — ὅς ἐάν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σ ῶ σ α ι, ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὅς ἐάν ἀπολέσῃ αὐτήν ἕνεκεν ἐμοῦ ζ ω ο γ ο ν ἡ σ ε ι αὐτήν.
- Mk 5,34 iþ is qap du izai: dauhtar, galaubeins þeina g a n a s i d a þuk, ... — ὁ δὲ εἶπεν αὐτῇ· θύγατερ, ἡ πίστις σου σέ σ ω κέ ν σε. ...
- Mk 8,35 saei allis wili saiwala seinai g a n a s j a n, fraqisteiþ izai: iþ saei fraqisteiþ saiwalai seinai in meina jah in þizos aiwaggeljons, g a n a s j i þ þo. — ὅς γὰρ ἂν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σ ῶ σ α ι, ἀπολέσει αὐτήν· ὅς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, σ ῶ σ ε ι αὐτήν.
- Mk 10,52 iþ Iesus qap du imma: gagg, galaubeins þeina g a n a s i d a þuk. ... — ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ὑπάγε, ἡ πίστις σου σέ σ ω κέ ν σε. ...
- Mk 15,31 ... anþarans g a n a s i d a, iþ sik silban ni mag g a n a s j a n. — ... ἄλλους ἔ σ ω σ ε ν, ἐαυτὸν οὐ δύναται σ ῶ σ α ι.
- R 11,14 ei h̥aiwa in aljana· briggau leuk mein jah g a n a s j a u sumans us im. — εἰ πως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα καὶ σ ῶ σ ω τινὰς ἐξ αὐτῶν.

- K 7,16 ʔa nuk-kannt þu, qino(n), ei aban g a n a s j a i s? aipþau ʔa kannt, guma, þatei qen þeina g a n a s j a i s? — τί γάρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σ ῶ σ ε ι ς; ἢ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σ ῶ σ ε ι ς;
- E 2,8 unte anstai sij u þ g a n a s i d a i þairh galaubein, ... — τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σ ε σ ω σ μ έ ν ο ι διὰ τῆς πίστεως, ...
- T 4,16 ... þatuh auk taujands jah þuk silban g a n a s j i s jah hausjandans þus. — ... τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σ ῶ σ ε ι ς καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.
- L 4,18 ... insandida mik du g a n a s j a n þans gamalwidans hairtin, — ... ἀπέσταλκέν με λ ἱ ἄ σ α σ θ α ι τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν,
- L 7,3 gahausjands þan bi Iesu insandida du imma sinistans Iudaie, bidjands ina ei qimi jah g a n a s i d e d i þana skalk is. — ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν πρεσβυτέρους τῶν Ἰουδαίων ἐρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν δι α σ ῶ σ η τὸν δοῦλον αὐτοῦ.
- K 1,21 unte auk in handugein gudis ni ufkunnaida sa fairþus þairh handugein guþ, galeikaida guda þairh þo dwalipa þizos wailamereinais g a n a s j a n þans galaubjandans — ἐπεὶ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεόν, εὐδόκησεν ὁ Θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σ ῶ σ α ι τοὺς πιστεύοντας.
- K 9,22 ... allaim was all, ei ʔaiwa sumans g a n a s j a u. — ... τοῖς πᾶσιν γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σ ῶ σ ω.

126 ga-naſjan

- L 7,44 ... iþ si tagram seinaim g a n a t i d a meinans fotuns jah skufta seinamma biswarb. — ... αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβ ρ ε ξ έ ν μου τοὺς πόδας καὶ ταῖς θριξίν αὐτῆς ἐξέμαξεν.

127 ga-nawistron

- K 15,4 jaþ-þatei g a n a w i s t r o þ s w a s, jah þatei urrais, ... — καὶ ὅτι ἐ τ ἄ φ η καὶ ὅτι ἐ γ ῆ γ ε ρ τ α ι . . .
- Kol 2,12 miþ g a n a w i s t r o d a i imma in daupeinai, ... — σ υ ν τ α φ έ ν τ ε ς αὐτῷ ἐν τῷ β α π τ ι σ μ α τ ι , . . .

128 ga-niman

- M 9,13 Apþan gaggaiþ, g a n i m i þ ʔa sijai: ... — πορευθέντες δὲ μ ἄ θ ε τ ε τί ἐστιν . . .
- I 6,45 ... ʔazuh nu sa gahausjands at attin jah g a n a m gaggip du mis. — ... πᾶς οὖν ὁ ἀκούων παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μ ἄ θ ῶ ν ἐρχεται πρὸς με.

- L 1,31 jah sai, ganimis in kilbein jah gabairis sunu... — και ιδού σ υ λ λ ή ψ η έν γαστρί και τέξη υίόν... .
- L 2,21 jah bipe usfulnodedun dagos ahtau du bimaitan ina, jah haitan was namo is Iesus, bata qipano fram aggilau faurpizei g a n u m a n s w e s i in wamba. — και ότε έπλήσθησαν ήμέραι όκτώ τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν, και εκλήθη το όνομα αὐτοῦ 'Ιησοῦς, τὸ κληθέν ὑπὸ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ σ υ λ λ η φ θ ῆ ν α ι αὐτόν έν τῇ κοιλίᾳ.
- L 9,28 waurpun ban afar bo waurda swe dagos ahtau, g a n i m a n d s Paitru jah Iakobu... — έγένοντο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους, ὥσει ήμέραι όκτώ, π α ρ α λ α β ὶ ν Πέτρον και 'Ιάκωβον... .
- L 18,31 ganimands ban bans 'ib' qap du im:... — π α ρ α λ α β ὶ ν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπεν πρὸς αὐτούς'...
- Mk 5,40 jah bihlohun ina. ip is uswairpands allaim g a n i m i p attan bis barnis jah aiþein jah... — και κατεγέλων αὐτοῦ. ό δὲ εκβαλὼν πάντας π α ρ α λ α μ β ᾶ ν ε ι τὸν πατέρα τοῦ παιδίου και τὴν μητέρα... .
- Mk 9,2 jah afar dagans saih s g a n a m Iesus Paitru jah Iakobu... — και μεθ' ήμέρας έξ π α ρ α λ α μ β ᾶ ν ε ι ό 'Ιησοῦς τὸν Πέτρον και τὸν 'Ιάκωβον... .
- Mk 13,28 abban af smakkabagma ganimip bo gajukon... — ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μ ᾶ θ ε τ ε τὴν παραβολήν... .
- K 4,6 abban (bo), broþrjus, pairhgaleiko(n)da in mis jah Apauillon in izwara, ei in ugkis g a n i m a i p ni ufar batei gamelip ist frapjan,... — ταῦτα δὲ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἑμαυτὸν και 'Απολλῶν δι' ὧμάς, ἵνα έν ἡμῖν μ ᾶ θ η τ ε τὸ μὴ ὑπὲρ δ γέγραπται φρονεῖν,... .
- K 15,50 bata auk qipa, broþrjus, þei leik jah bloþ biudinassu gudis g a n i m a n ni magun,... — τοῦτο δὲ φημι, ἀδελφοί, ότι σὰρξ και αἷμα βασιλείαν θεοῦ κ λ η ρ ο ν ο μ ῆ σ α ι οὐ δύνανται,... .
- k 5,10 unte allai weis ataugjan skuldai sijum faura stauastola Xristaus, ei g a n i m a i þarjizuh bo swesona leikis,... — τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κ ο μ ῖ σ η τ α ι ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος... .
- E 4,20 ip jus ni swa g a n e m u þ Xristu, — ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐ μ ᾶ θ ε τ ε τὸν Χριστόν.
- E 6,8 ... taujip þiupis, bata g a n i m i þ at frauþin,... — ... ποιήση ἀγαθόν, τοῦτο κ ο μ ι ε ῖ τ α ι παρὰ τοῦ κυρίου,... .
- G 2,1 Ðabro bi 'id' jera usiddja aftra in Iairusaulwma miþ Barnabin, g a n i m a n d s miþ mis jah Teitu. — "Επειτα διὰ δεκατεσσάρων ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς 'Ιεροσόλυμα μετὰ Βαρνάβα, σ υ μ π α ρ α λ α β ὶ ν και Τίτον.

- Kol 1,7 swaswe g a n e m u p at Aipafrin pamma liubin gaskalkja un-saramma, ... — καθὼς ἔμαθετε ἀπὸ Ἐπαφροῦ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν, ...
- Fil 4,9 batei jah galaisidedup izwis jah g a n e m u p jah gahausidedup, ... — ἀ καὶ ἐμάθετε καὶ πα ρ ε λ ά β ε τ ε καὶ ἡκούσατε. ...
- t 3,14 ip bu framwairpis wisais in paimai galaisides puk jah gatrauida sind bus, witands at hamma g a n a m t, — σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες,

129 ga-nisan

- M 9,21 qabuh auk in sis: jabai patainei atteka wastjai is, g a n i s a. — ἔλεγεν γάρ ἐν ἑαυτῇ· ἂν μόνον ἄψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σ ω θ ῆ σ ο μ α ι.
- M 9,22 ... jah g a n a s so qino fram bizai lzeilai jainai. — ... καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
- I 10,9 ik im pata daur. pairh mik jabai has innaggip, g a n i s i p, jah. ... — ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα. δι' ἐμοῦ ἐάν τις εἰσέλθῃ, σ ω θ ῆ σ ε τ α ι καὶ. ...
- L 8,12 ... paproh qimip diabolus jah usnimip pata waurd af hairtin ize, ei galaubjandans ni g a n i s a i n a. — ... εἰτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σ ω θ ῶ σ ι ν.
- L 8,36 gataihun pan im jah bai gasaihandans haiwa g a n a s sa daimon-nareis. — ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαίμονισθεις.
- L 18,26 qebun pan bai gahausjandans: an has mag g a n i s a n? — εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· καὶ τίς δύναται σ ω θ ῆ ν α ι;
- Mk 5,23 jah bab ina filu, qipands batei dauhtar meina aftumist habaip, ei qimands lagjais ana bo handuns, ei g a n i s a i jah libai. — καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλά, λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει, ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας, ἵνα σ ω θ ῇ καὶ ζήσῃ.
- Mk 5,28 unte qab batei jabai wastjom is atteka, g a n i s a. — ἔλεγεν γάρ ὅτι καὶ τῶν ἱματίων αὐτοῦ ἄψωμαι, σ ω θ ῆ σ ο μ α ι.
- Mk 6,56 ... jah swa managai swe attaitokun imma, g a n e s u n. — ... καὶ ὅσοι αὖν ἤπτοντο αὐτοῦ, ἐσώζοντο.
- Mk 10,26 ip cis mais usgeisnodedun qibandans du sis misso: jah has mag g a n i s a n? — οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες πρὸς αὐτούς· καὶ τίς δύναται σ ω θ ῆ ν α ι;

- Mk 13,20 jah ni frauja gamaurgidedi þans dagans, ni þauh ganesi ainhun leike; ... — και ει μη κύριος εκολόβωσεν τας ημέρας, ουκ αν εσ ω θ η πασα σάρξ' ...
- R 9,27 ...jabai wesi rapjo suniwe Israelis swaswe malma mareins, laibos ganisand. — ... εαν η ο αριθμός των υιών 'Ισραήλ ως η αμμος της θαλάσσης, το κατάλειμμα σω θ ή σε τα ι.
- R 10,9 þei jabai andhaitis in munþa þeinamma frauġin Iesu jah galau-beis in hairtin þeinamma þatei guþ ina urraisida us dauþaim, ganisis. — οτι εαν ομολογήσης εν τῷ στόματί σου κύριον 'Ιη-σοῦν και πιστεύσης εν τῇ καρδίᾳ σου οτι ο θεός αὐτὸν ἡγειρεν εκ νεκρών, σω θ ή σ η.
- R 11,26 jah swa allai Israel ganisand, swaswe gameliþ ist: ... — και οὕτως πας 'Ισραήλ σω θ ή σε τα ι, καθώς γέγραπται' ...
- K 1,18 unte þata waurd galgins þaim fralusnandam dwaliþa ist, iþ þaim ganisandam mahts gudis ist. — ο λόγος γάρ ο του σταυ-ροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστίν, τοῖς δὲ σωζομένοις ἡμῖν θύναμις θεοῦ ἐστίν.
- K 5,5 atgiban þana swaleikana unhulþin du qisteinai leikis, ei ahma ganisai in daga frauġins Iesus. — παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σω θ η εν τῇ ἡμέρα του κυρίου 'Ιησοῦ.
- K 10,33 swaswe ik allaim all leika, ni sokjands þatei mis bruk sijai, ak þatei þaim managam, ei ganisaina. — καθὼς καὶ γὼ πάντα πασιν ἀρέσκω, μή ζητῶν τὸ ἑμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σω θ ῶ σ ι ν.
- K 15,2 þairh þatei jah ganisip: ... — δι οὗ και σ ῶ ζ ε σ θ ε' ...
- R 10,13 hazuh auk saei anahaitip bidai namo frauġins, ganisip. — πας γάρ ος αν επικαλέσεται τὸ ὄνομα κυρίου, σω θ ή σε τα ι.
- k 2,15 unte Xristaus dauns sijum wopi guda in þaim ganisandam jah in þaim fraqistnandam; — οτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις και ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις,
- Sol 2,16 warjandans uns du þiudom rodjan ei ganisaina, akei ... — κωλυόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσιν λαλῆσαι ἵνα σω θ ῶ σ ι ν, ...
- T 2,4 saei allans mans (ga)wili ganisan jah in ufkunþja sunjos qiman — ος πάντας ἀνθρώπους θέλει σω θ η ν α ι και εἰς ἐπίγνω-σιν ἀληθείας ἐλθεῖν.
- T 2,15 iþ ganisip þairh barne gabaurþ, ... — σω θ ή σε τα ι δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ...

130 ga-niutan

- L 5,9 sildaleik auk dishabaida aina jah allans þans miþ imma in ga-fahis þize fiske þanzei ganutun; — θάμβος γάρ περιέσχε'

αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἔγγραφῃ τῶν ἐχθρῶν ὧν
σ υ ν ἔ λ α β ο ν ,

Mk 12,13 jah insandidedun du imma sumai pize Fareisaie jah Herodiane
ei ina ganuteina waurda. — καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς
αὐτὸν τινὰς τῶν Φαρισαίων καὶ Ἑρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀ γ ρ ε ὕ-
σ ω σ ι ν λόγῳ.

131 ga-nohjan

E 1,8 poei ufarassau ganohida in uns in allai handugein jah
frodein, — ἦς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ
φρονήσῃ,

T 6,8 abban habandans usfodein jah gaskadwein paimuh ganohi-
dai sijaima. — ἔχοντες δὲ διατροφήν καὶ σκεπάσματα
τούτοις ἀρκέσθησόμεθα.

Fil 4,11 ni batei bi parbai qipau, unte ik galaisida mik in pamei im
ganohips wisan. — οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ
ἐμαυτὸν ἐν οἷς εἰμι αὐτὰρ κηρὶς εἶναι.

Skeir. 7,12 panzei nimands jah awiliudonds gapiupida, jah swa managai
ganohjands ins wailawiznai ni batainei ganauhan paurftais
im fragaf, —

132 ga-nohman

Sol 3,12 abban izwis frauja managjai jah ganohnan gataujai friapwai
in izwis misso jah allans swaswe jah weis in izwis, — ὑμᾶς δὲ
ὁ κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλή-
λους καὶ εἰς πάντας καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς,

133 ga-paidon

E 6,14 standaip nu, ufgaurdanai hupins izwarans sunjai jah gapai-
dodai brunjon garaihteins, — στήτε οὖν περιζωσάμενοι
τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δυσάμενοι τὸν θώρακα
τῆς δικαιοσύνης,

134 ga-qiman

M 27,17 gaqumana im pan im, qap im Peilatus: . . . — σ υ ν η γ-
μέ ν ω ν οὖν οὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος: . . .

M 27,62 iftumin pan daga, saei ist afar paraskaiwein, gaqemun
auhimistans gudjans jah Fareisaieis du Peilatau — τῇ δὲ ἐπαύριον,
ἥτις ἐστὶν μετὰ τὴν παρασκευὴν, σ υ ν ἡ χ θ ῆ σ α ν οἱ ἀρχιερεῖς
καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πειλᾶτον

I 11,19 jah managai Iudaie gaqemun bi Marpan jah Marjan, . . .
— καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς περὶ
Μάρθαν καὶ Μαρίας, . . .

- I 18,20 ...ik sinteino laisida in gaqumpai jah in gudhusa, parei sinteino Iudaeis gaqiman d, jah piubjo ni rodida waiht. — ... ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν.
- L 5,17 ...jah wesun sitandans Fareisaieis jah witodalaisarjos, paiei wesun gaqumana i us allamma haimo Galeilaia jah Iudaias... — ...καὶ ἦσαν καθήμενοι Φαρισαῖοι καὶ νομοδιδάσκαλοι, οἱ ἦσαν συνελήλυθοτες ἐκ πάσης κώμης τῆς Γαλιλαίας καὶ Ἰουδαίας...
- L 8,4 gaqumana im pan hiuman managaim jah paim paiei us baurgim gaiddjedun du imma, qap pairh gajukon: — συνιόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτόν, εἶπεν διὰ παραβολῆς.
- Mk 2,2 jah suns gaqemun managai, swaswe jupan ni gamostedun nih at daura, jah rodida im waurd. — καὶ εὐθέως συνήχθη ἡ σὰν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον.
- Mk 5,21 jah usleibandin Iesua in skipa aftra hindar marein, gaqemun sik manageins filu du imma, jah was faura marein. — καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν.
- Mk 7,1 Jah gaqemun sik du imma Fareisaieis jah sumai pize bokarje, ... — Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτόν οἱ Φαρισαῖοι καὶ τινες τῶν γραμματέων...
- Mk 10,1 ...jah gaqemun sik aftra manageins du imma, ... — ...καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν...
- K 14,23 jabai gaqimip alla aikklesjo samana jah rodjand razdom allai, ... — ἂν οὖν συνελθῇ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν, ...
- Fil 3,11 ei haiwa gaqimau in usstassai us daupaim. — εἰ πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν.
- Kol 3,18 jus qinons, ufhausjaip wairam izwaraim, swe gaqimip in frauin. — αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἀνδράσιν, ὡς ὁ ἄνθρωπος ἐν κυρίῳ.

135 ga-qifan

- I 9,22 pata qepun pai fadrein is, unte ohtedun sis Iudaiuns; jupan auk gaqepun sis Iudaeis, ei, jabai Nas ina andhaihaiti Xristu, utana swagogais wairpai. — ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἡδὴ γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τις αὐτόν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται.

136 ga-qiujan

- k 3,6 izei jah wairpans brahta uns andbahtans niujaizos triggwos, ni bokos, ak ahmins; unte boka usqimip, ip ahma gaqiujip.

— δε καὶ ἰκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμμα-
τος ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωο-
ποιεῖ.

E 2,5 jah wisandans uns daupans frawaurhtim, miþ gaqiwiða
uns Xristau ... — καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν
συνεζωοποίησεν τῷ Χριστῷ ...

T 6,13 anabiuda in andwairþja gudis þis gaqiujandins alla jah
Xristaus Iesuis ... — παραγγέλλω ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωο-
ποιοῦντος τὰ πάντα καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ ...

Skeir 5,10 ei swesamma wiljin jah swesai mahtai galeikonðs þamma faurþis
gaqiujandin daupans, ...

137 ga-qiunan

L 15,24 unte sa sunus meus daups was jah gaqiunoda, ... —
ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν. ...

L 15,32 ... unte broþar þeins daups was jah gaqiunoda, ... —
ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, ...

R 7,9 iþ ik qius (was) inu witop simle, iþ qimandein anabusnai fra-
waurhts gaqiunoda; — ἐγὼ δ' ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ·
ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν,

K 15,22 unte swaswe in Adama allai gadaupnand, swah in Xristau allai
gaqiunand. — ὥστε γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνή-
σκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιήθη-
σονται.

138 ga-ragion

I 18,14 wasuh þan Kajafa, saei garagionoda Iudaium þatei batizo
ist ainana mannan fraqistjan faur managein. — ἦν δὲ Καϊάφας
ὁ σύμβουλος τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι συμφέρει ἓνα
ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

139 ga-rainjan

M 27,9 .. jah usnemun þrins tiguns silubreinaize andawairþi þis wair-
þodins, þatei garahnidedun fram sunum Israelis, —
... καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου,
ὃν ἐτιμήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ,

140 ga-raidjan

L 3,13 þaruh qap du im: ni waiht ufar þatei garaid sijai izwis,
lausjaip. — ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτοῦς· μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατε-
ταγμένον ὑμῖν πρᾶσσετε.

K 16,1 Iþ bi gabaur þata þaim weiham, swaswe garaidida aik-
klesjom Galaitiais, swe jah jus taujaip. — Περὶ δὲ τῆς λογίας

τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε.

- Tit 1,5 in pizozei waihtais bilaib þus in Kretai, (in þize) ei wanata atgaraihtjais jah gasatjais and baurgs praiþwtairein, swaswe ik þus garaidida, — τοῦτου χάριν κατέλειπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγώ σοι διέταξα ἐμῇ ν.

141 ga-raihtjan

- L 1,79 gabairhtjan þaim in riqiza jah skadau daupus sitandam, du garaihtjan fotuns unsarans in wig gawairþjis. — ἐπιφάναι τοῖς ἐν σκοτίᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένους τοῦ κατευθύναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.
- K 4,4 nih waiht auk mis silbin miþwait; akei ni in þamma garaihtjais im, — οὐδὲν γὰρ ἑμαυτῷ σβννοῖδα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδιξαίωμαι. . . .
- Sol 3,11 aþþan silba guþ jah atta unsar jah frauja unsar Iesus Kristus garaihtjai wig unsarana du izwis. — αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατευθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς.
- sol 3,5 ak frauja garaihtjai hairtona izwara in friapwai gudis jah in usþulainai Xristaus. — ὁ δὲ κύριος κατευθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.

142 ga-raþþjan

- M 10,30 aþþan izwara jah tagla haubidis alla garaþþana sind. — ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἡριθμημέναι εἰσίν.

143 ga-redan

- k 8,21 gareðandans auk goda ni þatainei in andwairþja gudis, — προνοοῦμενοι γὰρ καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου. . .

144 ga-rinman

- I 12,11 unte managai in þis garunnun Iudaiei jah galaubidedun Iesua. — ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.
- L 5,15 usmernoda þan þata waurd mais bi ina, jah garunnun hiuhmans managai hausjon jah leikinon fram imma sauhte seinai. — διήρχετο δὲ ὁ λόγος μᾶλλον περὶ αὐτοῦ, καὶ συνηρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκούειν καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν.
- Mk 1,33 jah so baurgs alla garunnana was at daura. — καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνήγμενη ἦν πρὸς τὴν θύραν.

- Mk 14,53 ...jah garunnun miþ imma auhumistans gudjans allai jah þai sinistans jah bokarjos. — ... και συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς και οἱ πρεσβύτεροι και οἱ γραμματεῖς.
- K 9,24 ...swa rinnaiþ, ei garinnaiþ. — ...οὕτως τρέχετε ἵνα καταλάβῃτε.
- K 14,26 Һa nu ist, broþrjus? þan samap garinnaiþ, Һarjizuh izwara psalmon habaiþ, ... — τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί, ὅταν συνέρχῃ σθ; ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, ...
- E 4,13 unte garinnaima allai in ainamundiþa galaubeinas jah. . . — μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως. . .

145 *ga-saihan*

- M 5,16 swa liuhtjai liuhap izwar in andwairþja manne, ei gasaihanaina izwara goda waurstwa jah hauhjaina attan izwarana þana in himinam. — — οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα και δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
- M 6,16 apþan bibe fastaiþ, ni wairþaiþ swaswe þai liutans gaurai; fra-wardjand auk andwairþja seina, ei gasaihanaina in d au mannam fastandans. . . — ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες. . .
- M 6,18 ei ni gasaihanaina in d au mannam fastands, ak attin þeinamma þamma in fulhsnja, jah atta þeins saei saihan in fulhsnja, usgibiþ þus. — ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, και ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι.
- M 8,14 jah qimands Iesus in garda Paitraus, (jah) gasaihan swaihron is ligandein (jah) in heitom. — και ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου εἶδεν τὴν πενθεράν αὐτοῦ βεβλημένην και πυρέσσουσαν.
- M 8,18 gasaihanands þan Iesus managans hiuhmans bi sik, . . . — ἰδὼν δὲ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν. . .
- M 8,34 jah sai, alla so baurgs usiddja wipra Iesu, jah gasaihanands ina bedun ei usliþi hindar markos ize. — και ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ, και ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.
- M 9,2 ...jah gasaihanands Iesus galaubein ize qap du þamma usliþiþn: . . . — ... και ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν τῷ παραλυτικῷ . . .
- M 9,8 gasaihanands þan manageins ohtedun sildaleikjandans... — ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν και ἐδόξασαν τὸν θεόν. . .

- M 9,9 jah pairhleipands Iesus jainbro gasaiɿ mannan sitandan at motai, ... — και παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἰδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον, ... —
- M 9,22 ip Iesus gawandjands sik jah gasaiɿands þo qap: ... — ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν: ...
- M 9,23 jah qimands Iesus in garda þis reikis jah gasaiɿands swigljans (jah haurnjans haurnjandans) jah managein auhjon-dein, qap du im: — και ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἄρχοντος καὶ ἰδὼν τοὺς αὐλητὰς καὶ τὸν ὄχλον θορυβοῦμενον λέγει αὐτοῖς.
- M 9,36 gasaiɿands þan þos manageins in feinoda in ize, ... — ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ...
- M 26,71 usgaggandan þan ina in daur, gasaiɿ ina anþara jah qap: ... — ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη καὶ λέγει: ...
- M 27,3 þaruh gasaiɿands Iudas sa galewjands ina þatei du stauai gatauhans warþ, ... — τότε ἰδὼν Ἰοῦδας ὁ παραδιδοὺς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, ...
- M 27,42 ... Israelis ist, atsteigadau nu af þamma galgin(ei gasaiɿaiɿaima) jah galaubjam imma. — Ἰσραὴλ ἐστίν, καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, καὶ πιστεύσομεν ἐπ' αὐτῷ.
- M 27,54 ip hundafaps jah miþ imma witandans Iesua, gasaiɿands þo reiron jah þo waurþanona, ... — ὁ δὲ ἑκατόνταρχος καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμόν καὶ τὰ γενόμενα: ...
- I 6,2 jah laistida ina manageins filu, unte gaseɿun taiknins þozei gatawida bi siukaim. — και ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι ἐώρων τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων.
- I 6,14 þaruh þai mans gasaiɿandans þoei gatawida taikn Iesus, ... — οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ...
- I 6,19 þaruh farjandans swe spaurde ·k· jah ·e· aipbau ·l· gasaiɿands Iesu gaggandan ana marein jah nehja skipa qimandan jah ohtedun sis. — ἐληλακότες οὖν ὥς σταδίους εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν.
- I 6,24 þaruh þan gasaiɿ managei þatei Iesus nist jainar nih siponjos is, ... — ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἐστίν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ...
- I 6,36 akei qap izwis þatei gaseɿup mik jah ni galaubeiþ. — ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι ἐωράκατέ με καὶ οὐ πιστεύετε.
- I 6,62 jabai nu gasaiɿip sunu mans ussteigan, þadei was faurþis? — εἰάν οὖν θιέωρητε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον;

- I 8,38 ik patei gasai h at attin meinamma rodja, ... — ἐγὼ ἃ ἐώρακα παρὰ τῷ πατρὶ μου λαλῶ ...
- I 8,51 amen amen qiba izwis: jabai has waurd mein fastaip, daupu ni gasai h i b aiwa dage. — ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θείωρ ῆσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.
- I 8,56 Abraham atta izwar sifaidda ei gase h i dag meinana, jah gasai h jah faginoda. — Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἡγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμὴν, καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη.
- I 9,37 qap ban imma Iesus: jah gasai h t ina jah saei rodeip mip bus, sa ist. — εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἐώρακας αὐτόν, καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκτείνος ἐστίν
- I 9,41 qap im Iesus: ip blindai weseip, ni pau habaidedeip fra-waurhtais; ip nu qibip patei gasai h a m; eipan frawaurhts izwara pairhwisip. — εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁρματίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν· ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει.
- I 10,12 ip asneis jah saei nist hairdeis, bizei ni sind lamba swesa, gasai h i b wulf qimandan jah bileipip paim lambam jah bliuhip, ... — ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν, οὗ οὐκ εἰσὶν τὰ πρόβατα ἴδια, θείωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει, ...
- I 11,31 Iudaicis ban pai wisandans mip izai in garda prafstjandans ija, gasai h a n d a n s Marjan patei sprauto usstoj jah usiddja, ... — οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ' αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυθούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ ἐξῆλθεν ...
- I 11,32 ip Marja, sunsei qam parei was Iesus, gasai h a n d e i i n a draus imma du fotum qipandei du imma: — ... ἡ οὖν Μαρία ὡς ἦλθεν ὅπου ἦν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπεσεν αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας λέγουσα αὐτῷ ...
- I 11,33 panuh Iesus, sunsei gasai h ija greitandein jah ... — Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ ...
- I 11,40 qap izai Iesus: niu qap bus patei jabai galaubeis, gasai h i s wulpu gudis? — λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· οὐκ εἰπὸν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, ὁψῇ τὴν δόξαν τοῦ θεοῦ;
- I 12,21 ... jah bedun ina qibandans: frauja, wileima Iesu gasai h a n. — ... καὶ ἡρώτων αὐτὸν λέγοντες· κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν.
- I 14,7 ip kunbedeip mik, aipbau kunbedeip jah attan meinana; jah pan fram himma kunnub ina jah gasai h i b i n a. — εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώσκετε ἂν· καὶ ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἐώρακα τε αὐτόν.

- I 14,9 þaruh qap imma Iesus: swalauð melis miþ izwis was, jah ni
ufkunþes mik, Filippu? saei gasa h mik, gasa h attan, ...
— λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ
ἔγνωκάς με, Φίλιππε; ὁ ἑώρακώς ἐμεῖ ἑώρακεν τὸν πατέρα., .
- I 16,16 Leitil nauh jah ni sai h iþ mik; jak aftra leitil jah gasa i h iþ
mik, unte ik gagga du attin. — μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με,
καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὀψεσθε με, ὅτι ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα.
- I 16,17 ... lza ist þata þatei qip iþ unsis: leitil ei ni sai h iþ mik, jah
aftra leitil jah gasa i h iþ mik, jah þatei ik gagga du attin?
— ... τί ἐστὶν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν· μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ
πάλιν μικρὸν καὶ ὀψεσθε με; καὶ ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πα-
τέρα;
- I 16,19 ... leitil jah ni sai h iþ mik, jah aftra leitil jah gasa i h iþ
mik. — ... μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὀψε-
σθε με;
- L 1,12 jah gadrobnoda Zakarias gasa i h ands, jah agis disdraus
ina. — καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ'
αὐτόν.
- L 1,22 usgaggands þan ni mahta du im rodjan, jah froþun þammei
siun gasa h in alh; ... — ἐξελθὼν δὲ οὐκ ἠδύνατο λαλῆσαι
αὐτοῖς, καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ* ...
- L 1,29 iþ si gasa i h andei gablahsnoda bi innatgahtai is jah... —
ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ καὶ ...
- L 2,17 gasa i h andans þan gakannidedun bi þata waurd þatei ro-
diþ was du im bi þata barn. — ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ
τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου.
- L 2,48 jah gasa i h andans ina sildaleikidedun, ,. — καὶ ἰδόν-
τες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν
- L 3,6 jah gasa i h iþ all leike nasein qudis. — καὶ ὀψεται πᾶσα
σάρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ.
- L 5,2 jah gasa h twa skipa standandona at þamma saiwa, ... —
καὶ εἶδεν δύο πλοῖα ἐστῶτα παρὰ τὴν λίμνην* ...
- L 5,12 jah warþ, miþþanei was is in ainai baurge, jah sai, manna
fulls þrutsfillis jah gasa i h ands Iesu driusands ana and-
wairþi bad ina qipands: ... — καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν
μιᾷ τῶν πόλεων, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας· καὶ ἰδὼν τὸν
Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων* ...
- L 5,20 jah gasa i h ands galaubein ize qap du þamma uslipin: ...
— καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν αὐτῷ* ...
- L 5,26 jah usfilmei dissat allans. jah mikilidedun guþ jah fullai
waurþun agisis qipandans þatei gasa i h a m wulþaga himma

daga. — και ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας και ἐδόξαζον τὸν Θεὸν και ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντες ὅτι εἶδομεν παράδοξα σημερον.

L 5,27 jah afar pata usiddja jah gasaiz motari, — και μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν και ἐφείσατο τελώνην ...

L 7,13 jah gasaizands þo frauja (Iesus) infeinoda du izai jah qarþ du izai: ni gret! — και ἰδὼν αὐτήν ὁ κύριος ἐσπλαγχνίσθη ἐπ' αὐτῇ και εἶπεν αὐτῇ· μὴ κλαῖε.

L 7,39 gasaizands þan sa Fareisaius, saei haihait ina, ... — ἰδὼν δὲ ὁ Φαρισαῖος ὁ καλέσας αὐτὸν ...

L 7,44 jah gawandjands sik du þizai qinon qarþ du Seimona: gasaizis þo qinon? ... — και στραφείς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη· βλέπεις ταύτην τὴν γυναῖκα; ...

L 8,10 ... ip þaim anþaraim in gajukom, ei saizandans ni gasaizaina, jah gahausjandans ni frapjaina. — ... τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν και ἀκούοντες μὴ συνῶσιν.

L 8,20 jah gataihan warþ imma þatei aipei þeina jah broþrjus þeinai standand uta gasaizand þuk gairnjandona. — και ἀπηγγέλη αὐτῷ ὅτι ἡ μήτηρ σου και οἱ ἀδελφοί σου ἐστήκασιν ἔξω ἰδεῖν σε θέλοντες.

L 8,28 gasaizands þan Iesu jah ufþropjands draus du imma jah... — ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν και ἀνακράξας προσέτεσεν αὐτῷ ...

L 8,34 gasaizandans þan þai haldandans pata waurþano gablauhun ... — ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγεννημένον ἔφυγον ...

L 8,36 gataihun þan im jah þai gasaizandans izaiwa ganas sa daiamonareis. — ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς και οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαίμονισθείς.

L 8,47 gasaizandei þan so qino þatei ni galaugnida, ... — ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν ...

L 8,53 jah bihlohun ina gasaizandans þatei gaswaiz. — και κατεγγέλων αὐτοῦ ἰδόντες ὅτι ἀπέθανεν.

L 9,9 ... jah sokida ina gasaizand. — ... και ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.

L 9,27 qipuh þan izwis sunja: sind sumai þize her standandane, þaiei ni kausjand daupau, unte gasaizand þiudinassau gudis. — λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσὶν τινες τῶν ὧδε ἐστῶτων οἳ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἰδῶσι τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ.

L 9,31 þai gasaizandans in wulþau qebun urruns is, þoci skulda usfulljan in Iairusalem. — οἱ ὁφθέντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἔξοδον αὐτοῦ ἣν ἔμελλεν πληροῦν ἐν Ἱερουσαλὴμ.

- L 9,47 ip Iesus gasaiħands þo miton hairtins ize, fairgreipands barn gasatida faura sis — ó δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτοῦ
- L 9,49 andhafjands þan Iohannes qap: talzjand, gaseħum sumana ana þeinamma namin usdreibandan unhuþons... — ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν· ἐπιστάτα, εἰδομένῃ τινὰ ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια...
- L 9,54 gasaiħandans þan siponjos is Iakobus jah Iohannes qeþun:... — ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπον...
- L 10,18 qap þan du im: gasaħ Satanana swe lauhmunja driusandan us himina. — εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ἐφεώρουσιν τὸν σατανᾶν ὡς ἄστραπην πεσόντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
- L 10,24 qiba auk izwis þatei managai praufeteis jah þiudanos wildedun saiħan þatei jus saiħiþ jah ni gaseħun,... — λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφητῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε καὶ οὐκ εἰδόν,...
- L 15,20 jah usstandands qam at attin seinamma. nauhþanuh þan fairra wisandan gasaħ ina atra is jah infeinoda jah þragjands draus ana hals is jah kukida imma. — καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντες, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγχνίσθη καὶ δραμὼν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τραχήλον αὐτοῦ καὶ κατεφιλήσεν αὐτόν.
- L 16,23 jah in haljai ushafjands augona seina wisands in balweinim gasaħ þan Abraham fairraþro jah Lazzaru in barmim is. — καὶ ἐν τῷ ᾧ ἔδωκεν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βαρσάνοις, ὁρᾷ τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Ἀάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ.
- L 17,22 qap þan du siponjam: aþþan qimand dagos, þan ga:rneip ainana þize dage sunaus mans gasaiħan jah ni gasaiħiþ. — εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ ὀψέσθε.
- L 18,15 ... gasaiħandans þan siponjos andbitun ins. — ... ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς.
- L 18,24 gasaiħanns þan ina Iesus gaurana waurþanana qap:... — ἰδὼν δὲ αὐτόν ὁ Ἰησοῦς περίλυπον γενόμενον εἶπεν...
- L 18,43 ... jah alla managei gasaiħandei gaf hazcin guda. — ... καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.
- L 19,3 jah sokida gasaiħan Iesu, ĩlas wesi, jah ni mahta faura managein, unte wahstau leitils was. — καὶ ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστίν, καὶ οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν.

- L 19,4 jah bipragjands faur usstaig ana smakkabagm, ei gasa: i ina, unte is and pata munaida pairhgaggan. — και προσδραμών ἐμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομοραίαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἐμελλεν διέχεσθαι.
- L 19,5 jah bibe qam, ana pamma stada, insai:zands iup Iesus gasa: i ina jah qap du imma: ... — και ὥς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας δὲ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν και εἶπεν πρὸς αὐτόν' ...
- L 19,7 jah gasai:zandans allai birodidedun, ... — και ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον, ...
- L 19,41 jah sunsei ne:za was, gasai:zands þo baurg gaigrot bi þo, qibands: — και ὥς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἐκλαυσεν ἐπ' αὐτὴν λέγων
- L 20,13 ...aucto þana gasai:zandans aistand. — ἴσως τοῦτον ἰδόντες ἐντραπήσονται.
- L 20,14 gasai:zandans þan ina þai aurtjans þahtedun miþ sis misso qibandans, ... — ἰδόντες δὲ αὐτόν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες' ...
- Mk 1,10 jah suns usgaggands us pamma watin gasa: i usluknans himinans jah ahman swe ahak atgaggandan ana ina. — και εὐθὺς ἀναβαίνων ἐκ τοῦ ὕδατος εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς και τὸ πνεῦμα ὥς περιστερὰν καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν.
- Mk 1,16 jah h:arbons faur marein Galeilais gasa: i Seimonu jah Andraian broþar is, ... — και παράγων παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν Σίμωνα και Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ...
- Mk 1,19 jah jainpro inngaggands framis leit(i)lat) gasa: i Iakobu þana Zaibaidaiaus jah lohanne broþar is, ... — και προβάς εἰσεῖθεν ὀλίγον εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου και Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ...
- Mk 2,5 gasai:zands þan Iesus galaubein ize qap du pamma uslipin: ... — ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ' ...
- Mk 2,12 jah urrais suns jah ushafjands badi usiddja faura andwairþja allaize, swaswe usgeisnodedun allai jah hauhidedun mikiljandans guþ, qibandans þatei aiw swa ni gasa: i un. — και ἡγέρθη εὐθὺς και ἔρας τὸν κράβαττον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας και δοξάζειν τὸν θεόν, λέγοντες ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν.
- Mk 2,14 jah h:arbons gasa: i Laiwwi þana Alfaiaus sitandan at motai jah qap du imma: ... — και παράγων εἶδεν Λευὶ τὸν τοῦ Ἀλφαίου κατήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον και λέγει αὐτῷ' ...
- Mk 2,16 jah þai bokarjos jah Fareisaieis gasai:zandans ina matjandan miþ þaim motarjam jah frawaurhtaim, ... — και οἱ γραμμα-

ματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἰδόντες αὐτὸν ἐσθλόντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν,...

- Mk 3,11 jah ahmans unhrainjans, þaih þan ina gaseh un,... — καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρει,...
- Mk 5,6 gasaihands þan Iesu fairrapro rann jah inwait ina — ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν μακρόθεν ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτόν
- Mk 5,15 jah atiddjedun du Iesua jah gasaihand þana woda sitandan jah gawasidana... — καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν δαίμονιζόμενον καθήμενον καὶ ἱματισμένον...
- Mk 5,16 jah spillodedun im þaiei gaseh un,... — καὶ διηγῆσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες...
- Mk 5,38 jah galaip in gard þis swnagogafadis jah gasah auhjodu jah gretandans jah waifairhlandans filu. — καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου καὶ θεωρεῖ θόρυβον καὶ κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλά.
- Mk 7,2 jah gasaihandans sumans þize siponje is gamainjaim handum,... — καὶ ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερσίν,...
- Mk 8,18 augona habandans ni gasaihip,... — ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε...
- Mk 8,23 jah fairgreipands handu þis blindins ustauh ina utana weihsis jah speiwands in augona is, atlagjands ana handuns seinos frah ina ga-u-ha-sehi? — καὶ ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς τοῦ τυφλοῦ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἔξω τῆς κόμης καὶ πύσας εἰς τὰ ὄρηματα αὐτοῦ, ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐπηρώτα αὐτὸν εἰ τι βλέπει.
- Mk 8,24 jah ussaihands qab: gasaiha mans, þatei swe bagmans gasaiha gaggandans. — καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν· βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὥς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας.
- Mk 8,25 ...jah aftra gasatips warþ jah gasah bairhtaba allans. — ...καὶ ἀπεκατεστάθη, καὶ ἐνέβλεψεν τηλαυγῶς ἅπαντας.
- Mk 8,33 ip is gawandjands sik jah gasaihands þans siponjans seinnans andbait Paitru qibands:... — ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητάς αὐτοῦ ἐπετίμησεν τῷ Πέτρῳ λέγων·...
- Mk 9,1 Jah qab du im: amen, qiba izwis þatei sind sumai pize her standandane, þai ize ni kausjand daupaus, unte gasaihand þiudinassu gudis qumanana in mahtai. — Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶν τινες τῶν ᾧδε ἐστηκότων οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.
- Mk 9,8 jah anaks insaihandans ni þanabeips ainohun gaseh un, alja Iesu ainana miþ sis. — καὶ ἐξάπινα περιβλεψάμενοι οὐκέτι οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν.

- Mk 9,9 dalap þan atgaggandam im af þamma fairgunja, anabaup im ei mannhun ni spillodeineina þatei gaseh un, niba bipe sunus mans us daupaim usstopi. — καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους, διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδὲν διηγήσωνται ἃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.
- Mk 9,14 jah qimands at siponjam gasah filu manageins bi ins... — καὶ ἔλθων πρὸς τοὺς μαθητάς εἶδεν ὄχλον πολὺν περὶ αὐτοῦς...
- Mk 9,15 jah sunsaiw alla managei gasaihandans ina usgeisnodedun jah durinnandans inwitun ina. — καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη, καὶ προστρέχοντες ἡσπάζοντο αὐτόν.
- Mk 9,20 ...jah gasaihandans ina sunsaiw sa ahma tahida ina;... — ...καὶ ἰδὼν αὐτόν, εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν,...
- Mk 9,25 gasaihandans þan Iesus þatei samaþ rann managei,... — ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος,...
- Mk 10,14 gasaihandans þan Iesus unwerida jah qap du im:... — ἰδὼν δὲ Ἰησοῦς ἡγανάκτησεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς'...
- Mk 11,13 jah gasaihandans smakkabagm fairrapro habandan lauf atiddja, ei aufto bigeti ha ana ima;... — καὶ ἰδὼν συκὴν μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα, ἤλθεν εἰ ἄρα εὐρήσει τι ἐν αὐτῇ,...
- Mk 11,20 jah in maurgin faurgaggandans gaseh un þana smakkabagm þaursjana us waurtim. — καὶ πρωτὶ παραπορευόμενοι εἶδον τὴν συκὴν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν.
- Mk 12,15 ip Iesus gasaihandans ize liutein qap du im: ha mik fraisip? atbairip mis skatt, ei gasaiha u. — ὁ δὲ Ἰησοῦς εἰδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς· τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον, ἵνα ἰδῶ.
- Mk 12,28 jah duatgaggands ains pize bokarje, gahausjands ins samana sokjandans, gasaihandans þatei waila im andhof,... — καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη,...
- Mk 12,34 jah Iesus gasaihandans ina þatei frodaba andhof,... — καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτόν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη.
- Mk 13,26 jah þan gasaihand sunu mans qimandan in milhmam mip mahtai managai jah wulpau. — καὶ τότε ὀφονται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης.
- Mk 13,29 swah jah jus, þan gasaihip þata wairpan, kunneip þatei neha sijup at... — οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἰδῇτε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ...

- Mk 14,62 ip is qabuh: ik im; jah gasaiħip pana sunu mans af taihs-won sitandan mahtais jah qimandan miþ milhmam himinis. — ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐγὼ εἰμι. καὶ ὁ ψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.
- Mk 14,67 jah gasaiħandei Paitru warmjandan sik, insaiħandei du imma qab: ... — καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει· ...
- Mk 14,69 jah piwi gasaiħandei ina aftra dugann qipan þaim faura-standandam, þatei sa þizei ist. — καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν ὅτι αὐτός ἐξ αὐτῶν ἐστίν.
- Mk 15,32 sa Hristus, sa þiudans Israelis, atsteigadau nu af þamma galgin, ei gasaiħaima jah galaubjaima... — ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν...
- Mk 15,39 gasaiħands þan sa hundafaps sa atstandands in andwairþja is þatei swa hropjands uzon, qab: ... — ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐναντίας αὐτοῦ ὅτι οὕτως κράζας ἐξέπνευσεν, εἶπεν.
- Mk 16,5 jah atgaggandeins in þata hlaiw gaseħun juggalaub sitandan in taihswai biwaibidana wastjai ħeitai; jah usgeisnodedun. — καὶ εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἰδὼν νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξιοῖς περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξεθαμβήθησαν.
- Mk 16,7 ... þaruh ina gasaiħip, swaswe qab izwis. — ... ἐκεῖ αὐτὸν ὁ ψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν.
- Mk 16,11 jah eis hausjandans þatei libaiþ jah gasaiħans warþ fram izai, ni galaubidedun. — ἀκαθεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς ἠπίστησαν.
- R 7,23 aþþan gasaiħa anþar witop in lipum meinaim, ... — βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν μου...
- G 2,7 ak þata wiþrawairþo, gasaiħandans þatei gatrauida was mis aiwaggeljo faurafilljis, swaswe Paitrau bimaitis, — ἀλλὰ τοῦναντίον ἰδόντες ὅτι πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκριβοσύνης καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς,
- K 8,10 jabai auk ħas gasaiħip þuk pana habandan kunþi in galiuge stada anakumbjandan, ... — ἐὰν γάρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, ...
- K 15,6 þaproh gasaiħans ist managizam þau fimf hundam broþre suns, ... — ἔπειτα ὧφεθη ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς...

- k 4,18 ni fairweitjandam pize gasaiḥanane, ak pizei ungasaiḥanane; unte po gasaiḥanona riurja sind, ip po ungasaiḥanona aiweina. — μη σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλέπομενα ἀλλὰ τὰ μὴ βλέπομενα· τὰ γὰρ βλέπομενα πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλέπομενα αἰώνια.
- k 7,8 ...unte gasaiḥa patei so aipistaule jaina, jabai (jah) du leitilai ḥeilai, gaurida izwis. — ...βλέπω γὰρ ὅτι ἡ ἐπιστολὴ ἐκείνη εἰ καὶ πρὸς ὥραν ἐλύπησεν ὑμᾶς.
- k 12,6 ...ip freidja, ibai ḥas in mis ḥa muni ufar patei gasaiḥip aipbau gahauseip ḥa us mis. — ...φειδوماί, δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογισθῇ ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ.
- G 2,14 ake bipe ik gasaḥ patei ni raihtaba gaggand du sunjai aiwaggeljons, ... — ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοδοθοῦσιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, ...
- Fil 1,27 ḥeh (patainei) wairpaba aiwaggeljons Xristaus usmitaip, ei jabbe qimau jah gasaiḥau izwis, ... — μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα, εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς...
- Fil 1,30 po samon haifst habandans, poei gasaiḥip in mis jah nu hauseip in mis. — τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἶον εἶδετε ἐν ἐμοί καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.
- Fil 2,23 panuh nu wenja sandjan, bipe gesaiḥa ḥa bi mik ist, suns. — τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι ὥς ἂν ἀπὶ δῶ τὰ περὶ ἐμὲ ἐξαυτῆς.
- Fil 2,28 sniumundos nu insandida ina, ei gasaiḥandans ina aftra faginob jah ik hlasoza sijau... — σπουδαιοτέρως οὖν ἐπεμψάμεν αὐτὸν ἵνα ἰδόντες αὐτὸν πάλιν χαρῇτε καὶ γὰρ ἀλυπότερος ὤ...
- Kol 1,15 saei ist frisahts gudis ungasaiḥanis, ... — ὅς ἐστιν εἰκὼν τοῦ θεοῦ τοῦ ἀοράτου, ...
- Kol 1,16 unte in imma gaskapana waurpun alla in himinam jah ana airpai, po gasaiḥanona jah po ungasaiḥanona, ... — ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα...
- Sol 3,6 ...jah patei gaminpi unsar habaip god sinteino, gairnjandans uns gasaiḥan, swaswe jah weis izwis, — ...καὶ ὅτι ἔχετε μνησθῆναι ἡμῶν ἀγαθὴν πάντοτε ἐπιποθοῦντες ἡμᾶς ἰδεῖν καὶ ἀπαπερκαὶ ἡμεῖς ὑμᾶς,
- Sol 3,10 naht jah daga ufarassau bidjandans ei gasaiḥaima andwairbja izwara... — νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπερεκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον...
- T 1,17 apḥan piudana aiwe, unriurjamma. ungasaiḥanamma, ... — τῷ δὲ βασιλεῖ τῶν αἰώνων, ἀφθάρτῳ, ἀοράτῳ...

- τ 1,4 gairnjands þuk gasaiħan, gamunands tagre þeinaize, ei fahedais usfullnau, — επιποθῶν σε ιδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ,
- Skeir 1,6 þata nu gasaiħands Iohannes, þo sei ustauhana habaida wairþan fram frauĵin,...
- Skeir 2,6 ...ni mag gasaiħan þiudangardja gudis,...
- Skeir 2,16 iþ nasjands þana anawairþan dom is gasaiħands jah þatei in galaubeinai þeiħan habaida,...
- Skeir 2,26 ...ei raihtis þata gasaiħan...
- Skeir 4,20 jah þatei gasaħ jag-gahausida þata weitwodeiþ,...
- Skeir 4,23 ak himinakunda anafilhands fulhsnja þoei gasaħ jaggahausida at attin.
- Skeir 6,23 nih stibna is ħanhun gahausideduþ nih siun is gaseħuþ,
- Skeir 6,28 þai hrainjahairtans, unte þai guþ gasaiħand,...

146 *ga-sakan*

- M 8,26 ...þanuh urreisands gasok windam jah marein, jah warþ wis mikil. — ...τότε ἐγερθεῖς ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη
- I 8,46 ħas izwara gasakiþ mik bi frawaurht?... — τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας;...
- I 16,8 jah qimands is gasakiþ þo manaseþ bi frawaurht jah bi garaihtipa jah bi staua; — καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως.
- L 3,19 iþ Herodes sa taitrarkes gasakans fram imma bi Herodiadein, qen broþrs is, ... — ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης, ἐλεγχομένοσ ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ...
- L 4,39 jah usstandands ufar ija gasok þizai brinnon, jah aflailot ija, ... — καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν...
- L 4,41 ...jah gasakands im ni lailot þos rodjan, ... — ...καὶ ἐπιτιμῶν οὐκ εἶα αὐτὰ λαλεῖν...
- L 8,24 ...iþ is urreisands gasok winda jah þamma wega watins; ... — ...ὁ δὲ ἐγερθεῖς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος...
- L 17,3 ...jabai frawaurkjai bropar þeins, gasak imma; ... — ...ἐὰν ἁμάρτη ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ...
- Mk 4,39 jah urreisands gasok winda jah qap du marein: ... — καὶ διεγερθεῖς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ θαλάσῃ...

- K 14,24 ip jabai allai praufetjand, ip innatgaggai has ungalaubjands aibpau unweis, gasakada fram allaim, ussokjada fram allaim, — εάν δε πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δέ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ὑπὸ πάντων,
- T 5,20 ip pans frawaurhtans in andwairbja allaize gasak, ei jah pai anparai agis habaina. — τοὺς ἀμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἐλέγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσιν.
- t 4,2 merei waurd, stand ohteigo unuhteigo, gasak, gaplaih, ... — κήρυξον τὸν λόγον, ἐπιστηθὶ εὐκαίρως ἀκαίρως, ἐλέγξον, ἐπιτίμησον ...
- Tit 1,9 andanemeigs bi laiseinai waurdis triggwis, ei mahteigs sijai jah gaplaihan in leiseinai hailai jah pans andstandandans gasakan. — ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνουσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.
- Tit 1,11 panzei skal gasakan, ... — οὗς δεῖ ἐπιστομίζειν ...
- Tit 1,13 ...in pizozei fairinos gasak ins hassaba, ei hailai sijaina in galaubeinai. — ... δι' ἣν αἰτίαν ἐλέγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει,
- L 9,55 gawandjands pan gasok im jah qab du im: ... — στραφεὶς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν ...
- Skeir 4,26 ei frauins mikilein gakannidedi, ak du gatarhjan jah gasakan bo afgudon haifst Sabailliaus jah Markailliaus, ...
- Skeir 5,11 ...gahaitands pize ungalaubjandane prasabalpein andbeitands gasoki.
- Skeir 7,4 ...analeiko swe. Filippus gasakada, ni waiht mikilis...

147 ga-salbon

- I 12,3 ip Marja nam pund balsanis nardaus pistikeinis filugalaubis jah gasalboda fotuns Iesua jah biswarb fotuns is skufta seinamma ... — ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα λίτραν μύρου νάρδου πιστικῆς πολυτίμου ἥ λειψεν τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξεν ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ ...
- L 4,18 ahma frauins ana mis, in pizei gasalboda mik du wailamerjan unledaim ... — πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὐ εἵνεκεν ἔχρισέν με εὐαγγελισασθαι πτωχοῖς, ...
- L 7,38 jah standandei faura fotim is aftaro greitandei, dugann natjan fotuns is tagram jah skufta haubidis seinis biswarb jah kukida fotum is jah gasalboda pamma balsana. — καὶ στᾶσα παρὰ τοὺς πόδας αὐτοῦ ὀπίσω κλαίουσα. ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν καὶ ταῖς θριξίν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσεν καὶ καταφίλει τοὺς πόδας αὐτοῦ καὶ ἥλειφεν τῷ μύρῳ.

L 7,46 alewa haubid meinata ni salbodcs; ip si balsana gasalboda foruns meinans. — ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας, αὕτη δὲ μύρω ἡ λείψεν τοῦς πόδας μου.

Mk 6,13 jah unhulbons managos usdribun jah gasalbodedun alewa managans siukans jah gahailidedun. — καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξ-έβαλλον καὶ ἡ λείπον ἐλαίῳ πολλοὺς ἄρρώστους καὶ ἐθεράπευον.

Mk 16,1 jah inwisandins sabbate dagis Marja so Magdalene jah Marja so Jakobis jah Salome usbauhtedun aromata, ei atgaggandeins gasalbodedeina ina. — Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου καὶ Σαλώμη ἠγόρασαν ἄρώματα, ἵνα ἐλθούσαι ἀλείψωσιν αὐτόν.

148 ga-saljan

K 8,10 jabai auk has gasaihib buk pana habandan kunpi in galiuge stada anakumbjandan, niu miþwissei is siukis wisandins timr-jada du galigagudam gasalib matjan? — ... οὐχὶ ἡ συνείδεις αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλόθυτα ἐσθίειν;

K 10,28 ip jabai has qibai patei galiugam gasalib ist, ni matjaip... — ἐὰν δὲ τις ὑμῖν εἴπῃ· τοῦτο εἰδωλόθυτόν ἐστιν, μὴ ἐσθίετε...

Skeir 1,5 ei, gasaljands sik faur uns hunsl jas-saup guda, ... —

149 ga-sandjan

K 16,6 ip at izwis waitei salja aipbau jah wintru wisa, ei jus mik gasandjaib bisladuh bei ik wrato. — πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὐ ἐὰν πορεύωμαι.

k 1,16 jah pairh izwis galeipan in Makidonja jah aftra af Makidonja¹ qiman at izwis, jah fram izwis gasandjan mik in Iudaia. — καὶ δι' ὑμῶν ἀπελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν.

k 8,18 gap-ban-mip-sandidedum imma broþar;... — συνεπέμψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν,...

k 9,3 abþan fauragasandida broþruns, ei hoftuli unsara so fram... — ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφοὺς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ...

150 ga-satjan

L 5,19 jah ni bigitandans haiwa innatbereina ina in manageins, ussteigandans ana hrot and skaljos, gasatidedun ina miþ þamma badja in midjaim faura Iesua. — καὶ μὴ εὐρόντες ποίας εἰσεστέγκωσιν αὐτόν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καὶ ἤκων αὐτόν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ.

- L 7,8 jah þan auk ik manna im uf waldufnja gasatids, ... — και γὰρ ἐγὼ ἀνθρώπος εἰμι ὑπὸ ἐξουσίαν τὰ σσόμενος, ...
- L 8,16 aþþan ni manna lukarn tandjands dishuljiþ ita kasa aipþau uf ligr (ga)satjiþ, ak ana lukarnastapi (ga)satjiþ, ... — οὐδεὶς δὲ λύχνον ἄψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθεισιν ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθεισιν...
- L 9,47 iþ Iesus gasaihands þo miton hairtins ize, fairgreipands barn gasatida faura sis. — ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἑαυτοῦ.
- L 14,29 ibai aufto, bipe gasatidedi grunduwaddju jah ni mahtedi ustiuhā, ... — ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θεμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι...
- Mk 3,16 jah gasatida Seimona namo Paitrus. — καὶ ἐπέθηκεν τῷ Σίμωνι ὄνομα Πέτρον.
- Mk 3,17 jah Iakobau þamma Zaibaidaiaus jah Iohanne broþr Iakobaus jah gasatida im namna Bauanairgais, þatei ist: sunjus þei hons. — καὶ Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργές, ὃ ἐστὶν υἱοὶ βροντῆς.
- R 13,1 ...unte nist waldufni alja fram guda, iþ þo wisandona fram guda gasatida sind. — ...οὐ γὰρ ἔστιν ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ θεοῦ, αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ θεοῦ τεταγμέναι εἰσίν,
- R 14,10 iþ þu, ha stojis broþar þeinana? aipþau jah þu, ha frakant broþr þeinamma? allai auk gasatjanda faura stauastola Xristaus. — σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου; πάντες γὰρ παρὰ στήσόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ.
- K 12,18 iþ nu guþ gasatida liþuns ain harjanoh ize in leika, swaswe wilda. — νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη, ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν.
- K 16,15 bidja izwis, broþrjus, wituþ gard Staifanaus, þatei sind anastodeins Akaije jah du andbahtja þaim weiham gasatidedun sik, — παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανῆ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξεν ἑαυτούς.
- k 4,14 witandans þatei sa urraisjands fraujan Iesu jah unsis þairh Iesu urraiseiþ jah fauragasatjiþ miþ izwis. — εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερσεὶ καὶ παρὰ στήσει σὺν ὑμῖν.
- E 1,11 in þammei hlauts gasatidai wesum... — ἐν ᾧ καὶ ἐκλήρωόθημεν...

- E 2,6 jah mipurraisidai jah mipgasatidai in himinakundaim in Xistau Iesu, — και συνήγειρεν και συνεκάθισεν εν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,
- T 1,12 jah awiliudo pamma inswinbjandin mik Xristau Iesu frauin unsaramma, unte trigggwana mik rahnida, gasatjands in andbahtja, — και χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἡγήσατο θέμενος εἰς διακονίαν,
- T 2,7 du pammei gasatips im ik merjands jah apaustaulus, ... — εἰς ὃ ἐτέθη ἡ ἐγὼ κήρυξ και ἀπόστολος ...
- t 1,11 in boei gasatips im ik merjands jah apaustaulus jah laisareis piudo, — εἰς ὃ ἐτέθη ἡ ἐγὼ κήρυξ και ἀπόστολος και διδάσκαλος ἐθνῶν.
- Tit 1,5 in bizoei waihtais bilaip bus in Kretai, (in bize) ei wanata atgaraihtjais jah gasatjais and baurgs praizbwtairein, swaswe ik bus garaidida. — τούτου χάριν κατέλειπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ και καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγὼ σοι διεταξάμην,
- Neh 7,1 Jah warp, swe gatimrida warp so baurgswaddjus, jah gasatida haurdins, ... Και ἐγένετο ἡνίκα φκοδομήθῃ τὸ τεῖχος και ἐπέστησα τὰς θύρας, ...
- L 6,48 galeiks ist mann timrjandin razn, saei grob jah gadiupida jah gasatida grunduwaddjau ana staina. ... — ὁμοίός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψεν και ἐβάθυνεν και ἐθήκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν ...
- L 4,9 paproh gatauh ina in Iairusalem jah gasatida ina ana giblin alhs jah qab du imma: ... — και ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ και ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, και εἶπεν αὐτῷ ...
- E 1,20 patei gawaurhta in Xristau, urraisjands ina us daupaim jah gasatida in taihswon seinai in himinam. — ἦν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, και ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς
- Mk 8,25 paproh aftra galagida handuns ana po augona is jah gatawida ina ussaihan; jah aftra gasatips warp jah gasah ... — εἶτα πάλιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ και ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι και ἀπεκατεστάθη, και ἐνέβλεψεν...
- Mk 9,36 jah nimands barn gasatida ita in midjaim im jah. ... — και λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν και ...
- Fil 1,16 sumai pan us friapwai, witandans patei du sunjonai aiwag-geljons gasatips im.; — οἱ μὲν ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαὶν τοῦ εὐαγγελίου κεῖται.

151 ga-sibjon

- M 5,24 aflet jainar þo giba þeina in andwairþja hunslastadis jah gagg faþrþis gasibjon broþr þeinamma, ... — ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὑπάγε πρῶτον διαλάττα γηθι τῷ ἀδελφῷ σου, ...

152 ga-sigljan

- I 6,27 ... þanuh auk atta gasigljida guþ. — ... τοῦτον γὰρ ὁ πατήρ ἐσφράγισεν ὁ θεός.
- E 1,13 in þammei jah jus gahausjandans waurd sunjos, aiwaggeli ganistais izwaraizos, þammei galaubjandans gasigljidai waurþuþ ahmin gahaitis þamma weihin, — ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ,
- E 4,30 jah ni gaurjaip þana weihaan ahman gudis, þammei gasigljidai sijup in daga uslauseinai. — καὶ μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον τοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως.

153 ga-siggqan

- Mk 1,32 andanahtja þan waurþanamma, þan gasaggq sauil, ... — ὁψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυσ ὁ ἥλιος, ...
- k 2,7 swaei þata andaneipþo izwis mais fragiban jah gablaihan, ibai aufto managizein saurgai gasigggqai sa swaleiks. — ὥστε τοῦναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύτῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος.

154 ga-sitan

- I 6,3 usiddja þan ana fairguni Iesus jah jainar gasat miþ siponjam seinaim. — ἀνῆλθεν δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθισεν μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.
- I 12,14 bigat þan Iesus asilu, (ja) gasat ana ina, ... — εὐρών δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, ...
- L 14,28 izwara has raihtis wiljands kelikn timbrjan, niu frumist gasitands rahneip manwiþo habaiu(þo) du ustiuhan; — τίς γὰρ ἐξ ὑμῶν θέλων πύργον οἰκοδομῆσαι οὐχὶ πρῶτον κατίσας ψηφίζει τὴν δαπάνην εἰ ἔχει τὰ εἰς ἀπαρτισμόν;
- L 14,31 aipþau has þiudans gaggands stigqan wiþra anþarana þiudan du wigan (i)na, niu gasitands faurþis þankeip, ... — ἡ τις βασιλεὺς πορευόμενος συμβαλεῖν ἑτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον οὐχὶ κατίσας πρῶτον βουλεύεται ...
- L 16,6 ... nim þus bokos jah gasitands sprauto gamelei fim tigungs. — ... δέξαι σου τὸ γράμμα καὶ καθίσας ταχέως γράψον πεντήκοντα.

Mk 4,1 Jah aftra (Iesus) dugann laisjan at marein, jah galesun sik du imma manageins filu, swaswe ina galeipan(don) in skip g-asitan in marein... — Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν. καὶ συνήχθη πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολὺς, ὥστε αὐτὸν ἐμβάντα εἰς τὸ πλοῖον καὶ θῆσθαι ἐν τῇ θαλάσῃ,...

Mk 11,7 jah brahtedun pana fulan at Iesua jah galagidedun ana (ina) wastjos seinos, jah gasat ana ina. — καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκείσεν ἐπ' αὐτῷ.

155 ga-skaidan

sol 3,6 appan anabiudam izwis, broprjus, in namin frauins unsaris Iesusi Xristaus, ei gaskaidaip izwis af allamma bropre... — παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στελλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ...

156 ga-skaidnan

K 7,11 ip jabai gaskaidnai, wisan unliugaida(i),... — ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος...

157 ga-skaman

sol 3,14 ...ni blandaip izwis miþ imma, ei gaskamai sik. — ...καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ.

158 ga-skappjan

Mk 2,27 jah qap im: sabbato in mans warþ gaskapans, ni manna in sabbato dagis; — καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον,

Mk 13,19 wairband auk þai dagos jainai aglo swaleika, swe ni was swaleika fram anastodeinai gaskaftais þoci gaskop guþ, und hita, jah ni wairþiþ. — ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλίψεις, οἷα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως, ἥς ἐκτισεν ὁ θεός, ἕως τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται.

E 2,10 ak is sijum tauī, gaskapana i in Xristau Iesu du waurstwam godaim,... — αὐτοῦ γὰρ ἐσμεν πόλημα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς...

E 3,9 jah inliuhtjan allans, hileik þata fauragaggi runos þizos gafulgins fram aiwam in guda þamma alla gaskapjandin. — καὶ φωτίσαι πάντας τὶς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι,

E 2,15 fijapwa, ana leika seinamma witop anabusne garaideinim gaitairands, ei þans twans gaskopi in sis silbin... — τὴν ἐχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ...

- E 4,24 jag-gahamob þamma niujin mann þamma bi guda gaskapanin in garaihtein jah weihþai sunjos. — και ἐνδυσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ και ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.
- Kol 1,16 unte in imma gaskapana waurþun alla in himinam jah ana airþai, þo gasaihanona jah þo unagasaihanona, jabbe reikja jabbe... alla þairh ina jah in imma gaskapana sind. — ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα ἐν τοῖς οὐρανοῖς και τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ και τὰ ἀόρατα. εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες... τὰ πάντα δι' αὐτοῦ και εἰς αὐτὸν ἐκτισται,
- Kol 3,10 jah gahamob niujamma, þamma ananiwidin du ufkunþja bi frisahtai þis, saei gaskop ina; — και ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτισάντος αὐτόν,
- T 4,3 warjandane liugos, gaþarban mate, þanzei guþ gaskop du andniman miþ awiliudam galaubjandam jah ufkunnandam sunja. — κωλύόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ θεὸς ἐκτίσεν εἰς μετέληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς και ἐπεγνωκόσιν τὴν ἀλήθειαν.

159 ga-skaþjan

- L 4,35 ...jah gawairpands ina sa unhulþa in midjaim urrann af imma, ni waihtai gaskaþjands imma. — ...και ῥῖψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς μέσον ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν.
- L 10,19 sai, atgaf izwis waldufni trudan ufaro waurme jah skaurþjono jah ana allai mahtai fijandis, jah waihte ainohun izwis ni gaskaþjip. — ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων και σκορπίων και ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, και οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ.
- G 4,12 ...ni waiht mis gaskoþuþ. — ...οὐδὲν με ἡδικήσατε.
- Filem 18 iþ jabai ha gaskoþ þus aiþbau skula ist, þata mis rahnei. — εἰ δέ τι ἡδίκησέν σε ἡ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγει.
- k 7,2 ...ni ainummehun gaskoþum, ... — ...οὐδένα ἡδικήσαμεν,...

160 ga-skeirjan

- I 9,7 jah qab du imma: gagg þwahan in swumsl Siloamis, batei gaskeirjada insandips... — και εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἐρμηνεύεται ἀπεσταλμένος...
- Mk 5,41 ...taleiþa kumei, batei ist gaskeirip: ... — ...ταλιθα κούμει, ὃ ἐστὶν μεθερμηνεύμενον'...
- Mk 15,22 ...Gaulgaupa staþ, batei ist gaskeirip haineins staps. — ...Γολγοθᾶ τόπον, ὃ ἐστὶν μεθερμηνεύμενον κρανίου τόπος.

Mk 15,34 ...ailoe ailoe, lima sibakpanei, patei ist gaskeirip: —
...έλωι έλωι λιμά σιβακθανεί, ό έστιν μεθερμηνευό-
μενον'...

Skeir 2,18 gaskeirjands imma, swe miþþan unkunnandin, qipands:

161 ga-slawan

Mk 4,39 ...jah qab du marein: gaslawai, afdumbn!... — ...καλ
είπεν τῇ θαλάσσῃ· σιώρα, πεφίμωσα...

162 ga-sleifjan

L 9,25 ho allis þaurfte gataujip sis manna, gageigands þo manased
alla, ip sis silbin fraqistjands aipþau gasleipjands? —
τί γάρ ωφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ
ἀπολέσας ἢ ζημιωθεῖς;

Mk 8,36 ha auk boteip mannan, jabai gageigaip þana fairhu allana
jah gasleipeip sik saiwalai seinai? — τί γάρ ωφελήσει
ἄνθρωπον ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν
αὐτοῦ;

k 7,9 ...saugaidedup auk bi gup, ei in waihtai ni gasleipjain-
dau us unsis. — ...ἐλυπήθητε γάρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ
ζημιωθῇτε ἐξ ἡμῶν.

Fil 3,8 aþþan sweþauh all domja sleipa wisan in ufarassaus kunþjis.
Xristaus Iesuis frauþins meinis, in þizei allamma gasleipþis.
im jah domja smarnos wisan allata,... — ἀλλὰ μὲν οὖν καὶ
ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Ἰησοῦ.
Χριστοῦ τοῦ κυρίου μου, δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ
ἡγοῦμαι σκύβαλα εἶναι,...

163 ga-slepan

I 11,11 þo qab jah afar þata qipip du im: Lazarus, frijonds unsar,
gasaizlep; akei gaggam, ei uswakjau ina. — ταῦτα εἶπεν,
καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς· Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοί-
μεται. ἀλλὰ πορεύομαι, ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν.

K 11,30 dupþe in izwis managai siukai jah unhailai, jag-gasle-
pand ganohai. — διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρω-
στοὶ καὶ κοιμῶνται ἱκανοί.

K 15,18 þannh jab-þai gaslepandans in Xristau fraqistnodedun.
— ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλοντο.

K 15,20 ip nu (pande) Xristus urrais us dauþaim, anastodeins gasle-
pandane waurþans; — νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγήγερται· ἐκ νεκρῶν,
ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο

164 *ga-smeltan*

- I 9,6 ... jah gasma it imma ana augona bata fani þamma blindin, — ... και ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ,

165 *ga-smiþon*

- k 7,10 unte so bi guþ saurga idreiga du ganistai gatulgidai ustiuhada; iþ þis fair h̄aus saurga dauþu gasmiþoþ. — ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται, ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται.

166 *ga-sniunjan*

- k 10,14 ni auk swaswe ni fairrinnandans und izwis ufarassau ufþanjam uns, unte jah und izwis gasniumidedum in aiwaggeþon Xristaus. — οὐ γὰρ ὥς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν ἑαυτοὺς, ἄχρι γὰρ και ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ

167 *ga-sniwan*

- R 9,31 iþ Israel laistjands witop garaihteins bi witop garaihteins ni gasna u. — Ἰσραὴλ δὲ, διώκων νόμον δικαιοσύνης, εἰς νόμον δικαιοσύνης οὐκ ἐφθασεν.

- Fil 3,16 apþan sweþauh du þammei gasnewum, ei samo hugia-ima ... — πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν ...

168 *ga-sokjan*

- R 10,20 iþ Esaias anananþeip jah qipip: bigitans warþ þaim mik ni gasokjandam, swikunþs warþ þaim mik ni gafraihnandam. — Ἡσαίας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει· εὐρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανῆς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν.

- Fil 4,17 ni þatei gasokja u giba, ak gasokja akran ... — οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν ...

169 *ga-soþjan*

- L 1,53 gredagans gasoþida þiuþe jah gabignandans insandida lausans. — πεινῶντας ἐν ἐπλησειν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντας ἐξ ἀπέστειλεν κενούς.

- Mk 8,4 jah andhofun imma siponjos is: h̄apro þans mag h̄as gasoþjan hlaibam ana auþidai? — καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· πόθεν τούτους δυνήσεται τις χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας;

170 *ga-speiwan*

- I 9,6 bata qipands gaspaiw dalap, jah gawaurhta fani us þamma spaiskuldra, ... — ταῦτα εἰπὼν ἐπετυσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος ...

171 *ga-spillon*

- L 9,60 qap þan du imma Iesus: let þans daupans uslfilhan seinans nawins: ip þu gagg jah gaspillo þiudangardja gudis. — εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἐαυτῶν νεκροὺς, σὺ δὲ ἀπελθὼν διάγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θικοῦ.

172 *ga-staggjan*

- L 4,11 jah þatei ana handum þuk ufhaband, ei hān ni gastagq-jais bi staina fotu þeinana. — καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀρουσῶν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πῶδα σου.

173 *ga-staldan*

- L 18,12 fasta twaim sinþam sabbataus jah afdailja taihundon daii allis þize gastalda. — νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι.
- K 7,28 abþan jabai nimis qen, ni frawaurhtes, jah jabai liugada mawi, ni frawaurhta, ip aglon leukis gastaldand þo swa-leika... — ἐὰν δὲ καὶ γήμης, οὐχ ἡμαρτες, καὶ ἐὰν γήμῃ ἡ παρ-θένος, οὐχ ἡμαρτεν· θλίψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἐξοῦσιν οἱ τοιοῦτοι...
- K 9,19 ...ei managizans gageigaidedjau (Randglosse: gastaistald-jau. — ...ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω.
- Sol 4,4 ei witi hārizuh izwara gastaldan sein kas in weihipai jah sweripai, — εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ ἑαυτοῦ σκευὸς κτᾶσθαι ἐν ἀγιασμῷ καὶ τιμῇ.
- Neh 5,16 jah waurstw þizos baurgswaddjaus inswinþida, jah þaurp ni gastaistald, ... — καὶ ἐν ἔργῳ τοῦ τείχους τούτου κατέσχυσα καὶ ἀγρὸν οὐκ ἐκτετήσαμεν...

174 *ga-standan*

- I 8,31 ...jabai jus gastandip in waurda meinamma, bi sunjai siponjos meinai sijub, — ...ἐὰν ὑμεῖς μένητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταὶ μοῦ ἐστε,
- I 8,44 ...jains manamaurþrja was fram frumistja jah in sunjai ni gastop:...; — ...ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἔστηκεν, ...
- L 1,56 gastop þan Mariam miþ izai swe menops þrins jah gawan-dida sik du garda seinamma. — ἔμεινεν δὲ Μαριάμ σὺν αὐτῇ ὥσει μῆνας τρεῖς καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
- L 6,8 ...urreis jah stand in midjaim. þaruh is urreisands gastop. — ...ἐγείρε καὶ στήθι εἰς τὸ μέσον· ὁ δὲ ἀναστὰς ἔστη.
- L 6,10 ...þaruh is ufrakida, jah gastop so handus is, swaswe so anþara. — ...ὁ δὲ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὥς ἡ ἄλλη.

- L 6,17 jah atgaggands dalap miþ im gastop ana stada ibnamma jah... — και καταβάς μετ' αὐτῶν ἔστη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, και...
- L 7,14 jah duatgaggands attaitok hilftrjom; ip þai bairandans gastopun;... — και προσελθὼν ἤψατο τῆς σοροῦ, οἱ δὲ βαστάζοντες ἔστησαν...
- L 8,44 atgaggandei du aftaro attaitok skauta wastjos is, jah suns gastop sa runs bloþis izos. — προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, και παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς.
- L 18,40 gastandands þan Iesus haihait ina tiuhan du sis... — σταθεῖς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν...
- Mk 3,5 ...ufrakei þo nahdu þeina! jah ufrakida, jah gastop aftra so handus is. — ...ἐκτεινον τὴν χεῖρά σου. και ἐξέτεινεν, και ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ.
- Mk 10,49 jah gastandands Iesus haihait atwopjan ina... — και στας ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτὸν φωνηθῆναι...
- R 11,20 waila! ungalaubeinai usbruknodedun, ip þu galaubeinai gastost;... — καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἔστηκας...
- R 14,4 þu has is, þuei stojis framþjana skalk? seinamma frauþin standip aipþau driusip: apþan standip; mahteigs auk ist frauja gastop (an)an ina. — σὺ τίς εἰ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ στήκει ἡ πίστις· σταθήσεται δέ, δυνατὸς γὰρ ἐστὶν ὁ κύριος στήσαι αὐτόν.
- K 7,24 harjizuh in þammei atlaþops was, broþrjus, in þamma gastandai at guda. — ἑκάστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ θεῶ.
- k 1,24 ni þatei frauþinoma izwarai galaubenai, ak gawaurstwans sijum anstais izwaraizos, unte galaubeinai gastopuþ. — οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοὶ ἐσμεν τῆς χάριτος ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστις ἔστηκε κατε.
- k 13,1 Þridjo þata qima at izwis. ana munþa twaddje weitrwode jabþrije gastandip all waurde. — Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων και τριῶν σταθήσεται πᾶν ῥῆμα.
- Sol 3,8 unte sai libam, jabai jus gastandip in frauþin, — ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς στήκετε ἐν κυρίῳ.
- L 17,12 jah inngaggandin imma in suma haimo, gamotidedun imma taihun brutsfilla mans, þaih gastopun fairrapro. — και εἰσερχομένου αὐτοῦ εἰς τινὰ κώμην ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἀνδρες, οἱ ἔστησαν πύρρωθεν.

Mk 3,26 jah jabai Satana usstop ana sik silban an gadailips warb, ni mag gastandan, ak andi habaip. — και ει ο σατανας ανεστη εφ' εαυτον και μεμερισται, ου δυναται σταθηναι, αλλα τελος εχει.

T 2,15 ip ganisip pairh barne gabaurb, jabai gastandand in ga-laubenai jah friapwai jah weihipai mip gafrapjein. — σωθησεται δε δια της τεκνογονιας, εαν μελινωσιν εν πιστει και αγαπη και αγιασμω μετα σωφοσύνης.

G 2,5 baimeini heilohun gakunpedum ufhnaiwein, ei sunja aiwag-geljons gastandai at izwis. — ος, ουδε προς ωραν ειξαμεν τη υποταγη, ινα η αληθεια του ευαγγελιου διαμελινη προς υμας.

L 2,43 jah ustiuhandam pans dagans, mippane gawandidedun sik aftra, gastob Iesus sa magus in Iairusalem, ... — και τελειωσάντων τας ημέρας, εν τω υποστρέφειν αυτούς, υπέμεινεν 'Ιησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ, ...

175 ga-staurknan

Mk 9,18 jah bislaruh bei ina gafahip, gawairpip ina, jah hapjip jah kriustip tunpuns seinans jah gastaurknip; ... — και οπου αν αυτον καταλάβη, ρήσσει ατόν, και ἀφρίζει και τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ και ξηραίνεται ...

176 ga-steigan

I 6,24 paruh pan gasal managei patei Iesus nist jainar nih siponjos is, gastigun in skipa jah qemun in Kafarnaum sokjandans Iesu. — ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι 'Ιησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ ουδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν εἰς τὰ πλοῖα και ἤλθον εἰς Καπερναοὺμ ζητοῦντες τὸν 'Ιησοῦν.

R 10,7 aipbau: has gasteigip in afgrundipa? ... — η· τις καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; ...

177 ga-stiggan

I 11,9 andhof Iesus: niu twalif sind heilos dagis? jabai has gaggip in dag, ni gastiggqip, unte liuhap bis fairhaus gasailip; — ἀπεκρίθη 'Ιησοῦς· οὐχὶ δώδεκά εἰσιν ὥραι τῆς ἡμέρας; εἴαν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει.

I 11,10 apban jabai has gaggip in naht, gastiggqip, unte liuhad nist in imma. — εἴαν δὲ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.

178 ga-stojan

K 5,3 ... ju gastauida swe andwairps pana swa bata gataujandan, — ... ἥδη κέκρικα ὡς παρὼν τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμενον.

k 2,1 Abban gastauida pata silbo at mis, ei aftra in saurgai ni qimau at izwis. — Ἐκρίνα δὲ ἑμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς.

sol 3,2 jah ei uslausjindau af gastojanaim jah ūbilaim man-nam;... — καὶ ἵνα ῥυσθῶμεν ἀπὸ τῶν ἀτόπων καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων...

179 ga-straujan

Mk 14,15 jah sa izwis taikneiþ kelikn mikilata, gastrawip, man-wjata;... — καὶ αὐτὸς ὑμῖν δείξει ἀνάγαιον μέγα ἐστρωμένον ἑτοιμον,...

180 ga-suljan

M 7,25 jah atiddja dalap rign jah qemun aħos jah waiwoun windos jah bistugqun bi þamma razna jainamma, jah ni gadraus, unte gasulip was ana staina. — καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἐπνεύσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσεν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.

L 6,48 ...at garunjon þan waurþanai bistagq aħa bi jainamma razna jah ni mahta gawagjan ita; gasulid auk was ana þamma staina. — ... πλημμύρας δὲ γενομένης προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ καὶ οὐκ ἴσχυσεν σαλεῦσαι αὐτήν. τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.

E 3,18 ei in friapwai gawaurhtai jah gasulidai mageip gafahan... — ἐν ἀγάπῃ ἔρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι...

181 ga-sunjon

L 7,35 jah gasunjoda warþ handugei fram barnam seinaim allaim. — καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς πάντων.

182 ga-supon

L 14,34 god salt; ip jabai salt baud wairþip. he gasupoda? — καλὸν τὸ ἄλας· ἐὰν δὲ τὸ ἄλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἄρτυθήσεται;

Kol 4,6 waurd izwar sinteino in anstai salta gasuporþ siai,... — ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἡρτυμένος...

183 ga-sweran

I 12,16 patup-þan ni kunþedun siponjos is frumist; ak biþe gasweraipþ was Iesus, þanuh gamundedun þatei þata was du þamma gameliþ, jah þata gatawidedun imma. — ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ.

- I 13,31 qap þan Iesus: nu gasweraids warþ sunus mans, jah gup-
hauhips ist in imma. — λέγει οὖν ὁ Ἰησοῦς· νῦν ἐδοξάσθη
ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ.

184 *ga-swikunþjan*

- L 19,11 at gahausjandam þan im þata, biaukands qap gajukon, bi þatei
neħa Iairusalem was, jah þuhta im ei suns skulda wesi þiu-
dangardi gudis gaswikunþjan. — ἀκούοντων δὲ αὐτῶν
ταῦτα προσθεὶς εἶπεν παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγύς αὐτὸν εἶναι Ἱερου-
σαλήμ καὶ δοκεῖν αὐτοῦς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ
ἀναφανέσθαι.

- Mk 3,12 jah filu andbait ins ei ina ni gaswikunþidedeina. — καὶ
πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερὸν αὐτὸν ποιήσωσιν.

- k 10,18 unte ni saei sik silban gaswikunþeip, jains ist gakusands,
ak þanei frauja gaswikunþeip. — οὐ γὰρ ὁ ἑαυτὸν συν-
ιστάνων, ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ κύριος συν-
ίστησιν.

- t 1,10 ip gaswikunþida nu þairh gabairhtein nasjandis un-
saris Iesus Xristaus... — φανερώθησαν δὲ νῦν διὰ τῆς
ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,...

- Kol 1,26 runa sei gafulgina was fram aiwam jah fram aldim, ip nu
gaswikunþida warþ þaim weiham is, — τὸ μυστήριον τὸ
ἀποκεκρυμμένον ἀπὸ τῶν αἰώνων καὶ ἀπὸ τῶν γενεῶν, νυνὶ δὲ
ἐφανερώθη τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ,

185 *ga-swiltan*

- M 9,18 mipþanei is rodida þata du im, þaruh reiks ains qimands
inwait ina, qipands þatei dauhtar meina nu gaswalt;...
— ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ ἄρχων εἰς ἐλθὼν προσεκύνηι
αὐτῷ λέγων ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν....

- M 9,24 afleipip, unte ni gaswalt so mawi, ak slepip... — ἀναχω-
ρεῖτε, οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει...

- I 6,49 attans izwarai matidedun manna in au þidai jah gaswultun.
— οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀπέθανον.

- I 11,14 þanuh þan qap du im Iesus swikunþaba: Lazarus gaswalt,
— τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ· Λάζαρος ἀπέθανεν.

- I 11,16 þanuh qap Þomas saei haitada Didimus þaim gahlaibam sei-
naim: gaggam jah weis, ei gaswiltaina mip imma. — εἶπεν
οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος τοῖς συμμαθηταῖς αὐτοῦ· ἄγωμεν
καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

- I 19,7 andhofun imma Iudaieis: weis witop aihun, jah bi þamma
witoda unsaramma skal gaswiltan,... — ἀπεκρίθησαν αὐτῷ.
οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν
ὀφείλει ἀποθάνειν...

- I 18,32 ei waurd frauins usfullnodedi, batei qap, bandwjands hi-leikamma daupau skulda gaswiltan. — ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυρίου πληρωθῇ, ὃν εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν.
- L 8,52 gaigrotun þan allai jah faiflokun þo. þaruh qap: ni gretip, unte ni gaswalt, ak slepiþ. — ἔκλαιον δὲ πάντες καὶ ἐκόπτοντο αὐτήν. ὁ δὲ εἶπεν· μὴ κλαίετε· οὐ γὰρ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει.
- L 8,53 jah bihlohun ina gasailþandans batei gaswalt. — καὶ κατεγέλων αὐτοῦ, ἰδόντες ὅτι ἀπέθανεν.
- L 16,22 warþ þan gaswiltan þamma unledin jah briggan fram aggilum in barma Abrahamis; gaswalt þan jah sa gabeiga jah gafulhans warþ. — ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη.
- L 20,30 jah nam anþar þo qen, jah sa gaswalt unbarnahs. — καὶ ἔλαβεν ὁ δευτερός τὴν γυναῖκα, καὶ οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος.
- L 20,31 jah þridja nam þo samalciko; samaleiko þan jah þai sibun, jah ni bilipun barne jah gaswultun. — καὶ ὁ τρίτος ἔλαβεν αὐτήν ὡσαύτως, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ ἑπτὰ, καὶ οὐ κατέλιπον τέκνα καὶ ἀπέθανον.
- L 20,36 nih allis gaswiltan þanaseiþs magun, ... — οὕτε γὰρ ἀποθάνειν ἔτι δύνανται, ...
- Mk 5,35 nauhþaruh imma rodjandin qemun fram þamma swnagogafada, qipandans batei dauhtar þeina gaswalt; ... — ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντες ὅτι ἡ θυγάτηρ σου ἀπέθανεν, ...
- Mk 9,26 jah hropjands jah filu tahjands ina usiddja; jah warþ swe dauþs, swaswe managai qeþun þatei gaswalt. — καὶ κράξαν καὶ πολλὰ σπαράξαν αὐτὸν ἐξῆλθεν· καὶ ἐγένετο ὥστε νεκρός, ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν.
- Mk 9,44 þarei maþa ize ni gaswiltip jah fon ni afþapniþ. — ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.
- Mk 9,46 þarei maþa ize ni gaswiltip jah fon ni afþapniþ. — ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.
- Mk 12,20 sibun broþrahans wesun; jah sa frumista nam qen jah gaswiltands ni bilaip fraiwa. — ἑπτὰ ἀδελφοὶ ἦσαν· καὶ ὁ πρωτός ἔλαβεν γυναῖκα καὶ ἀποθνήσκων οὐκ ἀφῆκεν σπέρμα.
- Mk 12,22 ... spedumista allaize gaswalt jah so qens. — ... ἐσχάτη πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή.
- Mk 15,44 iþ Peilatus sildaleikida ei is juþan gaswalt; ... — ὁ δὲ Πειλάτος ἐθαύμασεν εἰ πάλαι τέθνηκεν...

- R 7,3 ...ip jabai gaswiltip wair, frija ist pis witodis, — ...ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου...
- K 8,11 fraqistniþ auk sa unmahteiga ana þeinamma witubnja broþar in þize Xristus gaswalt. — ἀπόλλυται οὖν ὁ ἀσθενῶν ἀδελφός ἐπὶ τῇ σῇ γνῶσει δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν.
- K 15,3 atgaf auk izwis in frumistjam þatei andnam, ei Hristus gaswalt faur frawaurhtins unsaros afar bokom, — παρέδωκα ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς
- K 15,32 ...matjam jah drigkam, unte du maurgina gaswiltam. — ...φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὐριον γὰρ ἀποθνήσκουμεν.
- K 15,31 daga hammeþ gaswiltandans in izwaraizos hoftuljos, ... — καθ' ἡμέραν ἀποθνήσκοντες νῆ τὴν ὑμετέραν καύχησιν...
- K 15,51 sai, runa izwis qipa: allai auk ni gaswiltam, ip allai inmaidjanda. — ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω· πάντες μὲν οὐ κοιμηθήσόμεθα, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα
- k 5,15 domjandans þara þatei ains faur allans gaswalt, þanu allai gaswultun, jah faur allans gaswalt, ei þai libandans ni þanaseips sis silbam libaina, ak þamma faur sik gaswiltandin jah urreisandin. — κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἰς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν· ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον· καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν ἀλλὰ τῷ ὑπὲρ αὐτῶν ἀποθανόντι καὶ ἐγερθέντι.
- k 6,9 swe gaswiltandans jah sai libam, swe talzidai jah ni afdaupidai, — ὥς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν, ὥς παιδεύομενοι καὶ μὴ θανατούμενοι.
- G 2,19 unte ik þairh witop witoda gaswalt, ei guda libau. — ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα θεῷ ζήσω.
- G 2,21 ni faurqipa anstai gudis; unte jabai þairh witop garaihtei, aipþau jah Xristus sware gaswalt. — οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ. εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεὰν ἀπέθανεν.
- Fil 1,21 aþþan mis liban Xristus ist jah gaswiltan gawaurki. — ἐμοὶ γὰρ τὸ ζῆν Χριστὸς καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος.
- Kol 2,20 jabai gaswultup miþ Xristau af stabim þis fairhaus, ... — εἰ ἀπεθάνατε σὺν Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου...
- Sol 4,14 unte jabai galaubjam þatei Iesus gaswalt jah usstop, ... — εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη,...
- Sol 5,10 saei gaswalt faur uns, ... — τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν,...
- I 11,32 ...frauja, ip weiseis her, ni þauh gaswulti meins broþar. — ...κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέν μου ὁ ἀδελφός.

I 12,24 amen amen qiba izwis: nibai kaurno haitais gadriusando in airba gas wiltip, selbo ainata aflifnib: ip jabai gas wiltip, manag akran bairip. — ἀμήν ἀμήν λέγω ὑμῖν, ἐάν μὴ ὁ κόκκος τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτὸς μόνος μένει· ἐάν δὲ ἀποθάνῃ, πολὺν καρπὸν φέρει.

R 7,2 ... abban jabai gas wiltip aba, galausjada af bamma witodu abins. — ... ἐάν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατήργηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός.

R 14,15 ... ni nunu mata beinamma jainamma fraqistjais, faur panei Xristus gas walt. — ... μὴ τῷ βρώματί σου ἐκείνῳ ἀπόλλυε ὑπὲρ οὗ Χριστός ἀπέθανεν.

186 ga-swinbjan

Kol 1,11 in allai mahtai gaswinbidai bi mahtai wulpaus is, ... — ἐν πάσῃ δυνάμει δυναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ ...

187 ga-swinbjan

E 3,16 ei gibai izwis bi gabein wulpaus seinis mahtai gaswinbjan (inswipjan) pairh ahman seinana in innuman mannan, — ἵνα δῶῃ ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ δυνάμει κραταίωσθῇ· ναὶ διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἕσω ἀνδρωπον,

188 ga-swogjan

Mk 7,34 jah ussaihands du himina gaswogida jah qap du imma: ... — καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστέναξεν καὶ λέγει αὐτῷ: ...

189 ga-taiknjan

L 3,7 qap ban du baim atgaggandeim manageim daupjan fram sis: kuni nadre, has gataiknida izwis bliuhan faura bamma ana-wairpin hatiza? — ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;

190 ga-tairan

M 5,17 niu hugjaip ci qemjau gatairan witop aipbau praufetuns; ni qam gatairan, ak usfulljan. — μὴ νομίσητε ὅτι ἤλθον καταλῦσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας· οὐκ ἤλθον καταλῦσαι ἀλλὰ πληρῶσαι.

M 5,19 ip saei nu gatairip aina anabusne pizo minnistono jah laisja swa mans, ... — ὅς ἐάν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ...

I 7,23 jabai bimait nimip manna in sabbato, ci ni gatairaidau witop bata Moseczis; . . — εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωσέως, ...

- I 10,35 jabai jainans qap guda, du þaimei waurd gudis warþ, jah ni maht ist gatairan þata gamelido; — ei ἐκεῖνους εἶπεν θεοὺς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή·
- Mk 14,58 þatei weis gahausidedum qibandana ina þatei ik gataira alh þo handuwaurhton jah bi þrins dagans anþara unhanduwaurhta gatimrja. — ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποιήτον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποιήτον οἰκοδομήσω.
- Mk 15,29 ... o sa gatairands þo alh jah bi þrins dagans gatimrjands þo, ... — οὐκ ὁ καταλύων τὸν ναὸν καὶ ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν,
- R 14,20 ni nunu in matis gatair waurstw gudis, ... — μὴ ἔνεκεν βρώματος κατέλυε τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ...
- K 15,24 þaprob-þan andeis, þan(a) anafilhiþ þiudinassu guda jah attin, þan gatairiþ all reikjis jah waldufnjis jah mahtais. — εἶτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῶ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ καὶ πατρὶ, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν καὶ πᾶσαν ἐξουσίαν καὶ δύναμιν.
- K 15,26 alluh auk aufhnaiwida uf fotuns imma: aftumista fijands gatairada daupus. — ἔσχατος ἐχθρὸς καταργεῖται ὁ θάνατος...
- k 3,14 ak afdaubnodedun frapja ize, unte und hina dag þata samo hulistr in anakunnainai þizos fairnjons triggwos wisip unandhulip, unte in Xristau gatairada. — ἀλλ' ἐπωρώθῃ τὰ νοήματα αὐτῶν· ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον, ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖται.
- k 5,1 Witum auk þatei, jabai sa airbeina unsar gards þizos hleiþros gatairada, ei gatimrjon — Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκηνῶς καταλυθῇ, οἰκοδομήν... .
- k 10,5 mitonins gatairandans jah all hauhiþos ushafanaizos wiþra kunþi gudis jah... — λογισμοὺς καὶ αἰροῦντες καὶ πᾶν ὕψωμα ἐπαιρόμενον κατὰ τῆς γνώσεως τοῦ θεοῦ καὶ... .
- E 2,14 sa auk ist gawairþi unsar, saei garawida þo ba du samin jah midgardiwaddju fapros gatairands, — αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ἡ εἰρηρῆν ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμρότερα ἐν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας,
- E 2,15 fijapwa, ana leika seinamma witoþ anabusne garaideinim gatairands, ... — τὴν ἐχθρὰν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργήσας, ...
- G 2,18 unte jabai þatei gatar, þata aftra timrja, ... — ei γὰρ ὁ καταλύσας ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, ...

G 5,11 abban ik, broþrjus, jabai bimait merjau, duŕe panamais wri-kada? þannu gatauran ist marzeins galgins. — ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; ἄρα κα-τῆργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ.

K 13,8 friapwa aiw ni gadriusip, ip jabbe praufetja gatairanda jabbe razdos gaheiland jabbe kunþi gataurnip. — ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει. εἴτε δὲ προφητεῖται, καταργηθήσονται, εἴτε γλῶσσαι, παύσονται, εἴτε γινῶσις, καταργηθήσεται.

191 ga-talzjan

T 1,20 þizeei ist Hwmainaius jah Alaiksandrus, þanzei anafalh Sata-nin, ei gatalzjaindau ni wajamerjan. — ὦν ἐστὶν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ σατανᾷ ἵνα παιδεύθῃσιν μὴ βλασημεῖν.

192 ga-tamjan

Mk 5,4 ...jah manna ni mahta ina gatamjan. — ...καὶ οὐδεὶς ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι.

193 ga-tandjan

T 4,2 in liutein liugnawaurde jah gatandida habandane swesa miþwissein, — ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυστηριασμέ-νων τὴν ἰδίαν συνείδησιν,

194 ga-tarhjan

M 27,16 habaidedunuh þan bandjan gatarhidana (haitanana) Ba-rabban. — εἶχον δὲ τότε δέσμιον ἐπίσημον λεγόμενον Βαραββᾶν.

Kol 2,15 andhamonds sik leika, reikja jah waldufnja gatarhida bal-baba, gablauþjands þo bairhtaba in sis. — ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύ-σας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ.

sol 3,14 ip jabai ʔas ni ufhausjai waurda unsaramma þairh þos bokos, þana gatarhjaip; ... — εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε' ...

G 2,11 abban þan qam Paitrus in Antiokjai, in andwairþi imma and-stop, unte gatarhips was. — ὅτε δὲ ἦλθεν Πέτρος εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον αὐτῷ ἀντέστην, ὅτι κατεγνώσμε-νος ἦν.

Skeir 4,26 ...ak du gatarhjan jah gasakan þo afgudin ...

195 ga-tarnjan

T 6,5 usbalþeins frawardidaize manne ahin, at þaimci gatarnip ist sunja, ... — διαπατριβαὶ διεφθαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστερημένων τῆς ἀληθείας, ...

- M 5,36 nih bi haubida þeinamma swarais, unte ni magt ain tagl h̄cit aip̄pau swart gataujan. — μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ἡμόσης, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι.
- M 7,17 swa all bagme godaize akrana goda gataujiþ, ip̄sa ubila bagms akrana ubila gataujiþ. — οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποῦς καλοῦς ποιεῖ, τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποῦς πονηροῦς ποιεῖ.
- M 7,18 ni mag bagms þiuþeigs akrana ubila gataujan, nih bagms ubils akrana þiuþeiga gataujan. — οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν καρποῦς πονηροῦς ποιεῖν οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρποῦς καλοῦς ποιεῖν.
- M 7,22 managai qipand mis in jainamma daga: frauja, frauja! niu þeinamma n̄min praufetidedum, jah þeinamma namin unhulþons uswaurpunn, jah þeinamma namin mahtins mikilos gatawidedum? — πολλοὶ ἔροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· κύριε κύριε, οὐ ἴψ̄ σῶ ὀνόματι προσφητεύσαμεν, καὶ τῷ σῶ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σῶ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποίησαμεν;
- I 6,2 jah laistida ina manageins filu, unte gaseh̄un taiknins þozei gatawida bi siukaim. — καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι ἐφῶν τὰ σημεῖα αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων.
- I 6,14 þaruh þai mans gasaihandans þoei gatawida taikn̄ Iesu, ... — οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ...
- I 7,21 nadhof Iesus jah qap̄ du im: ain waurstw gatawida, jah allai sildaleikciþ. — ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐν ἔργον ἐποίησα καὶ πάντες θαυμάζετε.
- I 7,23 ... ip̄mis hatizop, unte allana mannan hailana gatawida in sabbato? — ... ἐμοὶ χολᾶτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὕγιῃ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ;
- I 9,26 þanah qeþun (du imma) aftra: ha gatawida þus? haiwa uslauk þus azgona? — εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν· τί ἐποίησέν σοι; πῶς ἤνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμοὺς;
- I 10,41 jah managai qemun at imma jah qeþun þatei Iohannes gatawida taikne ni ainokun; ... — καὶ πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐποίησεν σημεῖον οὐδέν, ...
- I 11,37 ... niu mahta sa izei uslauk augona þamma blindina gataujan ei jah sa ni gadauþnodedi? — ... οὐκ ἠδύνατο οὗτος ὁ ἀνόητος τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ ποιῆσαι ἵνα καὶ αὐτὸς μὴ ἀποθάνῃ;
- I 11,45 þaruh managai þize Iudaiei þai qimandans at Marjin jah saihandans þatei gatawida, galaubidedun imma. — πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ θεασάμενοι αὐτὸν ἐποίησαν, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν·

- I 11,46 sumaipban ize galipun du Fareisaium jah qepun du im patei gatawida Iesus. — τινές δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ εἶπον αὐτοῖς ὅτι ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς.
- I 12,16 ...ak biþe gasweraipþ was Iesus, þanuh gamundedun þatei þata war du þamma gameliþ, jah þata gatawidedun imma. — ...ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ.
- I 12,18 dubþe iddjedun gamotjan imma managei, unte hausidedun ei gatawidedi þo taikn. — διὰ τοῦτο ὑπῆντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἤκουσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.
- I 12,37 swa filu imma taikne gataujandin in andwairþja ize, ni galaubidedun imma, — τοσαῦτα αὐτοῦ σημεῖα πεποιηκότος ἐμπροσθεν αὐτῶν, οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν,
- I 13,12 Bipeh þan usþwoh fotuns ize jah nam wastjos seinos, anakumbjands aftra qap du im: witudu þa gatawida izwis? — ὅτε οὖν ἐνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· γινώσκετε τί πεποιήκα ὑμῖν;
- I 13,15 du frisahtai auk atgaf izwis, ei swaswe ik gatawida izwis, swa jus taujaip. — ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῆτε.
- I 14,23 ...jabai þas mik frijoþ, (jah) waurd mein fastaiþ, jah atta meins frijoþ ina, jah du imma galeipos jad salipwos at imma gataujos. — ...ἐάν τις ἀγαπή με, τὸν λόγον μου τηρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἐλευσόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτοῦ ποιήσομεν.
- I 15,24 iþ þo waurstwa ni gatawidedjau in im þoei anþar ains-hun ni gatawida, frawaurht ni habaidedeina; ... — εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ὅτι οὐδεὶς ἄλλος πεποιήκεν, ἀμαρτίαν οὐκ εἶχον' ...
- I 18,35 andhof Peilatus: waitei ik Iudaius im? so þiuda þeina jah gudjans anafulhun þuk mis; þa gatawides? — ἀπεκρίθη ὁ Πειλάτος· μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας;
- I 19,7 ...weis witoþ aihum, jah bi þamma witoda unsaramma skal gaswiltan, unte sik silban gudis sunu gatawida. — ...ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἐαυτὸν θεοῦ υἱὸν ἐποίησεν.
- L 1,25 þatei swa mis gatawida frauja in dagam þaimei insaht af-niman idweit mein in mannam. — ὅτι οὕτως μοι πεποιήκεν ὁ κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπειδὴν ὀφείλει τὸ ὄνειδος μου ἐν ἀνθρώποις.
- L 1,49 unte gatawida mis mikilein sa muhteiga, jah weih namo is. — ὅτι ἐποίησέν μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατός· καὶ ἄξιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

- L 1,51 gatawida swinbein in arma seinamma, ... — ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ, ...
- L 2,48 ...jah qab du imma so aipei is: magau, ha gatawides uns swa? ... — ... καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ· τέκνον, τί ἐποίησας ἡμῖν οὕτως; ...
- L 5,34 paruh is qab du im: ni magud sununs brupfadis, unte sa brupfads miß im ist, gatau jan fastan. — ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος, ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ' αὐτῶν ἐστίν, ποιῆσαι νηστεύειν;
- L 6,3 jah andhafjands wiþra ins Iesus qab: ni bata ussuggwud þatei gatawida Daweid, þan gredags was, silba jah þatei miß imma wesun? — καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτούς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν Δαυεὶδ, ὅποτε ἐπέλυσεν αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες;
- L 8,39 gawandei þuk du garda þeinamma jah usspillo han filu gatawida þus guþ. jah galaip and baurg alla merjands han filu gatawida imma Iesus. — ὑπόστρεψε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγῶ ὅσα ἐποίησέν σοι ὁ Θεός. καὶ ἀπῆλθεν, καὶ ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.
- L 9,10 jah gawandjandans sik apaustauleis usspillodedun imma, swa filu swe gatawidedun... — καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν...
- L 9,15 jah gatawidedun swe jah gatawidedun anakumbjan allans. — καὶ ἐποίησαν οὕτως καὶ ἀνέκλιναν ἅπαντας.
- L 9,25 ho allis þaurfte gatau jip sis manna, ... — τί γὰρ ὥφελε ἡμεῖς; ἄνθρωπος...
- L 9,43 usfilmans þan waurpun allai ana þizai mikilein gudis. at allaim þan sildalcikjandam bi alla þoei gatawida Iesus... — ἐξεπλήσσοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ Θεοῦ. πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς...
- L 9,54 ...frauja, wileizu ei qibaima, fon atgaggai us himina jah fraqimai im, swe jah Heleias gatawida? — ... κύριε, θέλεις εἰπώμεν πῦρ καταβῆναι ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀναλῶσαι αὐτούς, ὥς καὶ Ἠλίας ἐποίησεν;
- L 15,19 ju þanaseiþs ni im wairþs ei haitaidau sunus þeins; gatawei mik swe ainana asnje þeinaze. — οὐκέτι εἰμὶ ἄξιός κληθῆναι υἱός σου· ποίησόν με ὥς ἓνα τῶν μισθίων σου.
- L 16,8 jah hazida sa frauja þana fauragaggjan inwindipos, unte frodaba gatawida; ... — καὶ ἐπῆρσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν...
- L 17,9 iba þank þu fairhaitis skalka jainamma, unte gatawida þatei anabudan was? ni man. — μὴ χάριν ἔχει τῷ δοῦλῳ ἐκείνῳ ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα; οὐ δοκῶ.

- L 17,10 swa jah jus, þan taujaip alla þo anabudanona izwis, qipaiþ þatei skalkos unbrukjai sijum, unte þatei skuldedum taujan gatawidedum. — οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσῃτε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ὅτι ὁ ὀφειλόμεν ποιῆσαι πεποιήκαμεν.
- L 19,46 ...gamelip ist þatei gards meins gards bido ist; ip jus ina gatawideduþ du filegrja þiube. — ... γέγραπται ὅτι ὁ οἶκος μου οἶκος προσευχῆς ἐστίν· ὑμεῖς δὲ αὐτὸν ἐποιήσατε σπήλαιον ληστῶν.
- L 19,48 jah ni bigetun þa gatawidedeina;... — καὶ οὐχ εὕρισκον τί ποιήσωσιν·...
- Mk 1,17 jah qap im Iesus: hirjats afar mis, jah gatau ja igqis wairpan nutans manne. — καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἀλιεῖς ἀνθρώπων.
- Mk 2,25 jah is qap du im: niu ussuggwup aiw þa gatawida Da-weid,... — καὶ αὐτὸς εἶπεν αὐτοῖς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυεὶδ,...
- Mk 3,6 jah gaggandans þans Fareisaieis sunsaiw miþ þaim Herodia-num garuni gatawidedun bi ina, ei imma usqemeina. — καὶ ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθέως μετὰ τῶν Ἑρωδιανῶν συμβούλιον ἐποιοῦν κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.
- Mk 4,32 jah þan saiada, urrinnip jah wairþip allaize grase maist jah gatau jip astans mikilans,... — καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται πάντων τῶν λαχάνων μελίων καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους,...
- Mk 5,19 ...gagg du garda þeinamma du þeinaim jah gateih im, þan filu þus frauja gatawida jah gaarmaida þuk. — ... ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς καὶ ἀναγγεῖλον αὐτοῖς ὅσα σοι ὁ κύριος πεποίηκεν καὶ ἤλυσέν σε.
- Mk 5,20 jah galaip jah dugann merjan in Daikapaulein, þan filu ga-tawida imma Iesus;... — καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς...
- Mk 6,5 jah ni mahta jainar ainohun mahte gatau jan,... — καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναιμι ποιῆσαι...
- Mk 6,20 unte Herodis ohta sis Iohannen, kunnands ina wair garaihtana jah weihana, jah witaida imma jah hausjands imma manag gatawida jah gabaurjaba imma andhausida. — ὁ γὰρ Ἡρώδης ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἀνδρα δίκαιον καὶ ἄγιον, καὶ συνετῆρει αὐτὸν καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἐποίει καὶ ἡδέως αὐτοῦ ἤκουεν.
- Mk 6,30 ...jah gataihun imma allata jah swa filu swe gatawidedun... — ... καὶ ἀπηγγείλαν αὐτῷ πάντα καὶ ὅσα ἐποίησαν...

- Mk 7,37 jəh ufarassau sidaleikidedun qibandans: waila allata gata-wida jah baudans gata ujiḅ gahausjan jah unrodjandans rodjan. — και υπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες· καλῶς πάντα πεποίηκεν, και τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν και τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.
- Mk 8,25 paproh aftra galagida handuns ana ḅo augona is jah gata-wida in ussaiḷan;... — εἶτα πάλιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ και ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι και...
- Mk 9,13 akei qipa izwis patei ju Helias qam jah gatawidedun imma swa filu swe wil dedun, swaswe gameliḅ ist bi ina. — ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι και Ἡλίας ἐλήλυθεν, και ἐποίησαν αὐτῷ ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν.
- Mk 10,6 iḅ af anastodeinai gaskaftais gumein jah qinein gatawida guḅ. — ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν και θῆλυ ἐποίησεν αὐτοὺς ὁ θεός.
- Mk 14,8 patei habaida so gatawida;... — ὁ ἔσχεν αὕτη ἐποίησεν...
- Mk 14,9 amen, qipa izwis; piḅ haruh ḅei merjada so aiwaggeljo and alla manaseḅ, jah patei gatawida so rodjada du gamundai izos. — ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, και ὁ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.
- Mk 15,7 wasuh ḅan sa haitana Barabbas miḅ ḅaim miḅ imma drob-jandam gabundans, patei in auhjodau maurḅr gatawidedun. — ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν.
- Mk 15,14 iḅ Peilatus qap du im: ἵα allis ubilis gatawida?... — ὁ δὲ Πειλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν;
- R 9,20 ... ibai qipib gadikis du ḅamma digandin: ἵα mik gata-wides swa? — ... μὴ ἐρεῖ τὰ πλάσμα τῷ πλάσαντι· τί με ἐποίησας οὕτως;
- K 1,20 ... nih dwala gatawida guḅ handugein ḅis fairḷaus? — ... οὐχὶ ἐμώρανεν ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τοῦτου;
- k 5,10 ... ei ganimai ḷarjizuh ḅo swesona leikis, afar ḅaimei gatawida,... — ... ἵνα κομίσῃται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος πρὸς ἃ ἔπραξεν,...
- k 5,21 unte ḅana ize ni kunḅa frawaurht, faur uns gatawida fra-waurht,... — τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἀμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἀμαρτίαν ἐποίησεν...
- k 7,11 saiḷ(a) auk silbo ḅata bi guḅ saurgan izwis, ἵelauda gatawida izwis usdaudein,... ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς πόσῃν κατεργάσατο ὑμῖν σπουδῇ,...

- k 9,10 abban sa andstaldands fraiwa pana saiaandan jah hlaiba du mata andstaldip jah managjai fraiw izwar jah wahsjan gatauja i akkana uswaurhtais izwaraizos; — ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν χορηγήσει καὶ πληθυνεῖ τὸν σπόνρον ὑμῶν καὶ αὐξήσει τὰ γεμήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν
- k 11,5 man auk ni waihtai mik minnizo gataujan paim ufar mikil wisandam apaustaulum. — λογίζομαι γὰρ μηδὲν ὑστερήκειν αὐτῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων.
- k 11,25 ...ainamma sinba stainips was; prim sinbam usfarpon gatawida uskipa;... — ...ἀπαξ ἐλιθάσθην, τρις ἐναυάγησα, ...
- k 12,12 aipbau swebauh taikneis apaustaulus gatawidōs waurpun in izwis in allai pulainai, ... — τὰ μὲν σημεία τοῦ ἀποστόλου κατεργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ. . .
- E 2,14 sa auk ist gawairpi unsar, saei gatawida po ba du samin. . . — αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμρότερα ἐν καὶ . . .
- G 2,8 unte saei waurstweig gatawida Paitrau du apaustaulein bimaitis waurstweig gatawida jah mis in biudos, — ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς ἐν ἡργήσεν καὶ ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη,
- Fil 4,14 abban swebauh waila gatawidedup gamainja briggandans meina aglon. — πλὴν καλῶς ἐποίησατε συγκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει.
- T 5,12 habandeins staua, unte frumein galaubein wana gatawidedun. — ἔχουσαι κρίμα ὅτι τὴν πρώτην πίστιν ἡθέτησαν.
- Neh 5,13 ...jah qab alla gamainips: amen. jah hazidedun frauja jah gatawidedun bata waurd alla so managei. — ... καὶ εἶπε πᾶσα ἡ ἐκκλησία· ἀμήν. καὶ ἤνεσαν τὸν κύριον. καὶ ἐποίησαν τὸ ῥῆμα τοῦτο ὁ λαός.
- Skeir 5,8 swaswe auk atta urraiseip daupans jah liban gataujip, swa jah sunus panzei wili liban gataujip,
- Skeir 7,9 ip eis at hauja managamma wisandin in pamma stada, po filusna anakumbjan gatawidedun, ...
- Skeir 7,19 ...swa filu swe wilda andniman is, gatawida;
- Skeir 7,20 jah ni in waihtai waninassu bizai filusnai wairpan gatawida,

197 *ga-taurman*

- K 13,8 friapwa aiw ni gadriusip, ip jabbe praufetja gatairanda jabbe razdos galzeiland jabbe kunpi gataurnip. — ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει· εἴτε δὲ προφητεῖται, καταργηθῇσονται, εἴτε γλῶσσαι, παύσονται, εἴτε γινώσκεις, καταργηθήσεται.

- k 3,11 jabai auk þata gataurnando þairh wulþu, ... — εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον διὰ δόξης, ...
- k 3,13 ...duþe ei ni fairweitidedeina sunjus Israelis in andi þis gataurnandins; — ...πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου.
- k 3,7 ...,swaei ni mahtedeina sunjus Israelis fairweitjan du wlita Mosezis in wulþaus wlitis is þis gataurnandins, — ...ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην,

198 ga-teihan

- M 11,4 ...,gaggandans gateihiþ Iohanne þatei gahauseiþ jah gaisaihiþ. — ...πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἀκούετε καὶ βλέπετε.
- I 16,25 ...akei qimip ðeila, þanuh izwis ni þanaseiþs in gajukom rodja, ak andaugiba bi attan gateiha izwis. — ...ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς ἀναγγελέω ὑμῖν.
- I 16,13 ...nih þan rodeiþ af sis silbin ak swa filu swe hauseiþ rodeiþ, jah þata anawairþo gateihiþ izwis. — ...οὐ γὰρ λαλήσει ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούσει λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν.
- I 16,14 jains mik hauheiþ, unte us meinamma nimip jah gateihiþ izwis. — ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.
- I 16,15 alla þatei aih atta, mein ist; duhþe qap þatei us meinamma nimip jah gateihiþ izwis. — πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατὴρ ἐμὰ ἐστίν. διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ τοῦ ἐμοῦ λαμβάνει, καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.
- L 2,26 jah was imma gataihan fram ahmin þamma weihin ni sailzan dauþu, faurþize seiþi Xristu frauþins. — καὶ ἦν αὐτῷ κεχρηματισμένον ὑπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου μὴ ἰδεῖν θάνατον πρὶν ἢ ἰδῇ τὸν Χριστὸν κυρίου.
- L 7,18 jah gataihun Iohannen siponjos is bi alla þo. — καὶ ἀπήγγειλαν Ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων.
- L 7,22 jah andhafjands Iesus qap du im: gaggandans gateihats Iohannen þatei gaseizuts jah gahausideduts, ... — καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ἀεῖδετε καὶ ἠκούσατε, ...
- L 8,20 jah gataihan warþ imma þatei aiþci þeina jah broþrjus þeinai standand uta gasaihan þuk gairnjandon. — καὶ ἀπηγγ-

γέλη δὲ αὐτῷ ὅτι ἡ μήτηρ σου καὶ οἱ ἀδελφοί σου ἐστήκασιν ἔξω
ἰδεῖν σε θέλοντες.

- L 8,34 gasaiḥandans þan þai haldandans þata waurþano gaþlahun
jah gataihun in baurg jah in weihsa. — ἰδόντες δὲ οἱ
βόσκοντες τὸ γεγενημένον ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν
πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς.
- L 8,36 gataihun þan im jah þai gasaiḥandans ḥaiwa ganas sa
daimonareis. — ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ ἰδόντες πῶς
ἔσωθη ὁ δαιμονισθεὶς.
- L 8,47 gasaiḥandei þan so qino þatei ni galaugnida, reirandei (qam)
jah atdriusandei du imma, in þizei attaitok imma, gataih
imma in andwairþa allaizos manageins jah ḥaiwa gahailnoda
suns. — ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέμουσα ἦλθεν καὶ
προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν ἠψατο αὐτοῦ, ἀπήγγειλεν
αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὥς ἰάθη παραχρῆμα.
- L 14,21 jah qimands sa skalks gataih frauin seinamma þata, ...
— καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἀπήγγειλεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα...
- L 18,37 gataihun þan imma þatei Iesus Nazoraius þairhgaggip.
— ἀπήγγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται.
- Mk 5,19 ... gagg du garda þeinamma du þeinaim jah gateih im, ...
— ... ὕπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς καὶ ἀνάγγειλον
αὐτοῖς ...
- Mk 5,14 jah þai haldandans þo sweina gaþlahun jah gataihun in
baurg jah in haimom, ... — καὶ οἱ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυ-
γον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγροὺς ...
- Mk 6,30 jah gaiddjedun apaustauleis du Iesua jah gataihun imma
allata jah swa filu swe gatawidedun ... — καὶ συνάγονται οἱ
ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα καὶ
ὅσα ἐποίησαν ...
- M 8,33 ip þai haldandans gaþlahun jah galeipandans gataihun
in baurg alla bi þans daimonarjans. — οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον,
καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν
δαιμονιζομένων.
- Mk 16,10 soh gaggandei gataih þaim miþ imma wisandam, qainondam
jah gretandam. — ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖς μετ'
αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσιν καὶ κλαίουσιν.
- K 14,25 ... þanuh driusands ana andawleizn inweitip guþ, gatei-
h a n d s þatei bi sunjai guþ in izwis ist. — ... καὶ οὕτως πεσὼν
ἐπὶ πρόσωπον προσκυνήσει τῷ θεῷ, ἀπαγγέλλων ὅτι ὁ θεὸς
ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστίν.
- R 9,17 qipip auk þata gamelido du Faraoni, unte in þize jah raisida
buk, ei gabairhtjau bi þus maht meina jah gateihaida u
namo mein and alla airþa. — λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραῶ

ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμιν μου, καὶ ὅπως διαγγέλῃ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

G 4,16 ip nu swe fijands izwis warþ, sunja gatei hands izwis? — ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν;

Kol 1,28 þanci weis gatei ham talzjandans alla manne jah... — ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν νοουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον καὶ...

Sol 3,6 abþan nu at qimandin Teimaubaiu at unsis fram izwis jah gatei handin uns galaubein (jah) friabwa izwara,... — ἄρτι δὲ ἐλθόντος Τιμοθέου πρὸς ἡμᾶς ἀφ' ὑμῶν καὶ εὐαγγελισαμένον ἡμῖν τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην ὑμῶν,...

199 ga-teuwjan

k 8,19 abþan ni þat-ain, ak jah gatewips fram aikklesjom miþ gasinþam uns... — οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεὶς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν...

200 ga-tilon

t 2,10 inuh þis all gaþula bi þans gawalidans, ei jah þai ganist gatilona, sei ist Xristau Iesu miþ wulbau aiweinamma. — διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσιν τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου.

201 ga-gatilon

E 2,21 in þammei alla gatimrjþ gagatiloda wahseip du alh weiþai in frauþin, — ἐν ᾧ πᾶσα οἰκοδομὴ συναρμοζομένη αὖξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν κυρίῳ,

E 4,16 us þammei all leik gagatiloþ (jah) gagahaftiþ þairh allos gawissins andstaldis,... — ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμοζογούμενον καὶ συμβιβάζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας...

202 ga-timan

L 5,36 qaþuh þan jah gajukon du ima, þatei ainshun plat snagins niujis ni lagjid ana snagan fairnjana, aiþbau jah sa niuja aftaurnid, jah þamma fairnjin ni gatimid þata af þamma niujin. — ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι οὐδεὶς ἐπιβλημα ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ μήγε, καὶ τὸ καινὸν σχίζει, καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ τὸ ἀπὸ τοῦ καινοῦ.

203 ga-timrjan

M 7,24 hazuh nu saei hauseip waurda meina jah taujip þo, galeiko ina waira frodamma, saei gatimrida razn sein ana staina. — πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησεν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν.

- M 7,26 ...galeikoda mann dwalamma, saei gatimrida razn sein ana malmin. — ...ὁμοιωθήσεται ἄνδρι μωρῷ, ὅστις φκοδόμησησεν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμμον.
- L 4,29 jah usstandans uskusun imma ut us baurg jah brahtedun ina und auhumisto þis fairgunjis ana þammei so baurgs ize gatimrida was, du afdrausjan ina þapro. — καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὁφρύος τοῦ ὄρους ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν φκοδόμητο, εἰς τὸ κατακρημνίσαι αὐτόν.
- L 7,5 unte frijoþ þiuda unsara, jah swnagogein is gatimrida unsis. — ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτοῦ φκοδόμησεν ἡμῖν.
- Mk 12,1 Jah dugann im in gajukom qiban: meinagard ussatida manna jah bisatida ina fapom jah usgrof dal uf mesa jah gatimrida kelikn jah anafalh ina waurstwjam jah aflaiþ aljaþ. — Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν· ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ ὠρυξεν ὑπολήνιον καὶ φκοδόμησεν πύργον καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν.
- Mk 14,58 þatei weis gahausidedum qibandan ina þatei ik gataira alh þo handuwaurhton jah bi þrins dagans anþara unhanduwaurhta gatimrja. — ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποιήτον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποιήτον οἰκοδομήσω.
- E 2,22 in þammei jah jus miþgatimridai sijup du bauainai gudis in ahmin. — ἐν φ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ θεοῦ ἐν πνεύματι.
- Neh 7,1 Jah warþ, swe gatimrida warþ so baurgswaddjus, ... — Καὶ ἐγένετο ἡνίκα φκοδομήθη τὸ τεῖχος...

204 *ga-tiuhan*

- M 27,2 jah gabindandans ina gatauhun jah anafulhun ina Pauntiau Peilatau kindina. — καὶ δέσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πειλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.
- M 27,3 þanuh gasairands Iudas sa galewjands ina þatei du stauai gatauhans warþ, ... — τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, ...
- I 9,13 gatiuhand ina du Fareisaium, þana saei was blinds. — ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε τυφλόν.
- I 18,13 jah gatauhun ina du Annin frumist; ... — καὶ ἀπήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἀνναν πρῶτον...
- L 4,9 þabroh gatauh ina in Iairusalem jah gasatida ina ana ... — καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον...

- Ł 5,11 jah gatiuhandans þo skipa ana airþa afleitandans allata laistidedun afar imma. — και καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν ἀφέντες ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτῷ.
- Mk 15,16 ip gadrauhteis gatauhun ina innana gardis, . . . — οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς. . .
- Mk 14,53 jah gatauhun Iesu du auhumistin gudjin; . . . — και ἀπὴγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα, . . .

205 *ga-trauan*

- R 8,38 gatraua auk þatei ni dauþus (ni libains) nih aggeljus ni. . . πέπεισμαι γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζῶή οὔτε ἄγγελοι. . .
- R 14,14 wait jag-gatraua in frauin Iesua, . . . — οἶδα και πέπεισμαι ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ. . .
- k 5,6 gatrauandans nu sinteino jah witandans þatei. . . — θαρροῦντες οὖν πάντοτε και εἰδότες ὅτι. . .
- k 5,8 abþan gatrauam jah waljam mais usleiban us þamma leika. . . — θαρροῦμεν δὲ και εὐδοκοῦμεν μᾶλλον ἐκδημησαι ἐκ τοῦ σφάματος. . .
- k 7,16 fagino nu, unte in allamma gatraua in izwis. — χαίρω οὖν ὅτι ἐν παντὶ θαρρῶ ἐν ὑμῖν.
- k 10,1 Abþan ik silba Pawlus bidja izwis bi qairrein jah mukamo-dein Xristaus, ikei ana andaugi raihtis hauns im in izwis, abþan aljar wisands gatraua in izwis. — Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος και ἐπιεικειᾶς τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς.
- k 10,2 abþan bidja(n) ei ni andwairþs gatrauau trauainai, . . . — δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιθήσει. . .
- k 10,7 þo bi andwairþja saiþip. jabai has gatrauairþ sik silban Xristaus wisan, . . . — τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε. εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ Χριστοῦ εἶναι. . .
- G 5,10 ik gatraua in izwis in frauin þatei ni waiht aljis hugjip; . . . ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν κυρίῳ ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε. . .
- Fil 1,14 . . . managistans broþre in frauin gatrauandans bandjom meinaim mais gadaursan unagandans waurd gudis rodjan. — . . . πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ πεποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου περισσοτέρως τολμᾶν ἀφόβως τὸν λόγον τοῦ θεοῦ λαλεῖν.
- Fil 2,24 abþan gatraua in frauin, þammei jah silba sprauto qima. — πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ ὅτι και αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι.
- Fil 3,3 abþan weis sijum bimait, weis ahmin guda skalkinondans jah ʔopandans in Xristau Iesu, jah ni in leika gatrauam, — ἡμεῖς

- γάρ ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι θεῷ λατρεύοντες καὶ καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες,
- sol 3,4 apþan gatrauam in frauþin in izwis, ... — πεποιθάμεν δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ...
- T 1,11 sei ist bi aiwaggeli wulþaus þis audagins gudis þatei gatrau-
aiþ ist mis. — κατὰ τὸ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου
θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθη ἐγώ.
- t 1,5 ... qab-þan-traua þatei jah in þus. — ...πέπεισμαι δὲ
ὅτι καὶ ἐν σοὶ.
- t 1,12 ... jah gatraua þammei mahteigs ist þata anafilh mein
fastan in jainana dag. — ...καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός
ἐστὶν τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν.
- Tit 1,3 iþ ataugida mela swesamma waurd sein in mereinai, sei ga-
trauaida ist mis bi anabusnai nasjandis unsaris gudis, —
ἐφανερώσεν δὲ καιροῖς ἰδίῳς τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι, ὃ ἐπι-
στεύθη ἐγώ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ.
- Filem 21 gatrauands ufhouseinai þeinai gamelida þus, ... — πε-
ποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι...
- k 2,3 ... gatrauands in allaim izwis þatei meina faheds allaize
izwara ist. — ...πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χαρὰ
πάντων ὑμῶν ἐστίν.
- G 2,7 ak þata wiþrawairþo, gasai hãandans þatei gatrauaida was
mis aiwaggeljo faurafilljis, ... — ἀλλὰ τοὺναντίον ἰδόντες ὅτι
πεπίστευμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας καθὼς...
- ι 3,14 iþ þu framwairþis wisais in þaimei galaisides þuk jah gatrau-
aida sind þus, witands at hamma ganamt, — σὺ δὲ μένε ἐν
οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστεύθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες.

206 ga-trudan

- L 8,5 ... sum gadraus faur wig jah gatrudan warþ, ... — ...ὁ
μὲν ἔπescen παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ κατεπατήθη, ...

207 ga-tulgjan

- L 9,51 warþ þan in þammei usfulnodedun dagos andanumtais is, jah
is andwairþi seinata gatulgida du gaggan in Iairusalem.
— ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως
αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήριξεν τοῦ πορεύ-
εσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ,
- R 11,23 jah jainai, niba gatulgjand sik in ungalaubeinai, intrusg-
janda... — καὶ ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσιν τῇ ἀπιστίᾳ,
ἐγκεντρισθήσονται...

- R 15,8 qipa auk Xristu Iesu andbaht waurbanana (bimaitis) fram sunjai gudis du gatulgjan gahaita attane, — λέγω γάρ Χριστὸν Ἰησοῦν διδάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων,
- k 1,6 abban jabbe preihanda in izwaraizos gablaihtais jah naseinai pizos waurstweigons in stiwitja pizo samono bulaine, pozei jah weis winnam, jah wens unsara gatulgida faur izwis;... — εἴτε δὲ διλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθιμάτων ὧν καὶ ἡμεῖς ἀσχομεν, καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν...
- k 7,10 unte so bi guþ saurga idreiga du ganistai gatulgidai ustiuhada;... — ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται,...
- Sol 3,2 ... jah andbaht gudis in aiwaggeljon Xristaus, ei izwis gatulgjai jah bidjai bi galaubein izwara, — ... καὶ διδάκονον τοῦ θεοῦ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑπὲρ τῆς πίστεως ὑμῶν
- sol 2,17 gabrafstjai hairtona izwara jah gatulgjai in ailaim waurst-wam jah waurdam godaim. — παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας καὶ στηρίξαι ἐν παντὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ ἀγαθῷ.
- sol 3,3 abban triggs frauja saei gatulgeip izwis jah galausjai izwis af þamma ubulin. — πιστὸς δὲ ἐστὶν ὁ κύριος, ὃς στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.
- Kol 1,23 jabai sweþauh þairhwisip in galaubeinai gabwastidai jah gatulgidai jah ni afwagidai... — εἴγε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι καὶ μὴ μετακινούμενοι...

208 ga-fahan

- L 20,26 jah ni mahtedun gafahan is waurde in andwairþja manageins jah sidaleikjandans andawaurde is gabahaidedun. — καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ καὶ θαυμάζαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν.
- Mk 10,48 jah ʔotidedun imma managei ei gabahaidedi;... — καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ...

209 ga-fairsan

- Mk 3,1 Jah galaip aftra in swanagogen, jah was jainar manna gabaur-sana habands handu. — Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένον ἔχων τὴν χεῖρα.
- Mk 3,3 jah qap du þamma mann þamma gabaur-sana habandin handu:... — καὶ λέγει τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἐξηραμμένον ἔχοντι τὴν χεῖρα...

210 *ga-þarban*

- K 9,25 ip hazuh saei haifstjan sniwip, allis sik gaþarb(a)ip;...
— πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται,...
- T 4,3 warjandane liugos, gaþarban mate, ... — κωλύοντων γα-
μεῖν, ἀπέχουσι βρωμάτων,...

211 *ga-þaursnan*

- I 15,6 niba saei wisip in mis, uswairpada ut swe weinatains, jah
gaþaursnip jah galisaba, ... — ἐὰν μή τις μεῖνῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη
ἔξω ὡς τὸ κλήμα καὶ ἐξηρανθή, καὶ συνάγουσιν...
- L 8,6 jah anþar gadraus ana staina jah uskijanata gaþaursno-
da, ... — καὶ ἕτερον ἔπρεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν καὶ φυνὲν ἐξηρανθή...
- Mk 4,6 at sunnin þan urrinnandin ufbrann, jah unte ni habaida
waurtins, gaþaursnoda. — ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυμα-
τίσθη καὶ διὰ τὸ μή ἔχειν ῥίζαν ἐξηρανθή.
- Mk 5,29 jah sunsaiw gaþaursnoda sa brunna bloþis izos, ... —
καὶ εὐθέως ἐξηρανθή ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς,...
- Mk 11,21 ...rabbei, sai, smakkabagms þanei fraqast gaþaursnoda.
— ...ῥαββί, ἴδε ἡ συκῇ ἣν κητέρωσω ἐξηρανται.

212 *ga-þeihjan*

- Fil 4,10 abþan faginoda in frauþin mikilaba, unte ju þan gaþaiþub
du faur mik fraþjan, ... ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως ὅτι ἤδη
ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν...
- Skeir 4,10 ip frauþins laiseins anastodjandei af Iudaia jah and allana mi-
djungard gaþaiþ,...

213 *ga-þiubþjan*

- Mk 8,7 jah habaidedun fiskans fawans, jah þans gabiubþjands
qap... — καὶ εἶχον ἰχθυῖδας ὀλίγας καὶ ταῦτα εὐλογῆσας εἶπεν...
- L 9,16 nimands þan þans fimf hlaibans jah twans fiskans, insaiþands
du himina gabiubþida ins jah gabrak... — Λαβὼν δὲ τοὺς
πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθυῖδας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν
εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκλυσεν...
- E 1,3 þiubþips guþ jah atta frauþins unsaris Iesuis Xristaus, izei ga-
þiubþida uns in allai þiubþinai ahmeinai in himinakundaim
in Xristau. — εὐλογητὸς ὁ θεὸς καὶ πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν
Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁ εὐλόγησας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευμα-
τικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ,
- Skeir 7,12 ...jah twans fiskans, þanzei nimands jah awiliudonds ga-
þiubþida,...

214 *ga-fiwan*

- K7,15 ...nist gapiwaid's bropar aipbau swistar in paim swalei-kaim;... — οὐ δεδοθῶταί· ὁ ἀδελφὸς ἢ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιοῦτοις...
- k 11,20 uspulaip, jabai has iswis gapiwaip, jabai has fraitip,... — ἀνέχεσθε γὰρ εἴ τις ὑμᾶς καταδουλώτῃ, εἴ τις κατεσθίει,...
- G 2,4 apban in pizei ufslupandane galiugabrobre, paiei innufslupun biniuhsjan freihals unsarana pancei aihum in Xristau Iesu, ei unsis gapiwaidedeina; — διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδ-αδελφούς, οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπεῖσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσωσιν·
- T 6,10 waurts allaize ubilaize ist faihugeiro, pizoei sumai gairnjandans afairzidai waurpun af galaubeinai jas-sik silbans gapiwai-dedun sairam managaim. — ῥίξα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἔστιν ἡ φιλαργυρία ἣς τινες ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς.
- T 1,10 horam, mannans gapiwandam, liugnjam, ufarswaram... — πόρνοις, ἀρσενοκοίταις, ἀνδραποδισταῖς, ψεύταις, ἐπίρ-κοις,...

215 *ga-flahsnan*

- L 1,29 ip si gasaihandei gaplahsnoda bi innatgahtai is jah... — ἢ δὲ ἰδοῦσα διετεράχθη ἐπὶ λόγῳ αὐτοῦ καί...

216 *ga-flaihan*

- Mk 10,16 jah gaplaihands im, lagjands handuns ana po piupida im. — καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτά, τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά εὐλόγει αὐτά.
- k 2,7 swaei pata andaneipo izwis mais fragiban jag-gaplaihan,... — ὥστε τοῦναντίον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι,...
- k 5,20 faur Xristu nu airinom, swe at guda gaplaihandin pairh uns;... — ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὥς τοῦ θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν....
- k 7,6 akei sa gaplaihands hnaiwidaim gaprafstida uns gup... ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεισεν ἡμᾶς ὁ θεός...
- Sol 2,11 swaswe witup ainharjanoh izwara, swe atta barna seina, bidjan-dans izwis jah gaplaihandans, — καθάπερ οἶδατε ὡς ἕνα ἕκαστον ὑμῶν ὡς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ παρακαλοῦντες ὑμᾶς καὶ πα-ραμυθιζομένους,
- T 5,1 Seneigana ni andbeitais, ak gaplaih swe attin,... — Πρεσβυ-τέρῳ μὴ ἐπιπλήξῃς ἀλλὰ παρακάλει ὡς πατέρα,...
- T 5,8 apban jabai has swesaim pishun ingardjam ni gaplaihip,... — εἰ δὲ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ,...

T 6,2 ...pata laisei jah qaplah. — ...ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει
 τ 4,2 merei waurd. stand ohteigo unuhteigo, gasak, gaplah, ga-
 hotei. . . — κήρυξον τὸν λόγον, ἐπιστήθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἐλεγξον,
 ἐπιτίμησον, παρακάλεσον, . . .

Tit 1,9 andanemeigs bi laiseinai waurdis triggwis, ei mahteigs sijai jah
 gaplahan in laiseinai hailai jah þans andstandandans gasa-
 kan. — ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνα-
 τὸς ᾗ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνουσῃ καὶ τοὺς
 ἀντιέχοντας ἐλέγχειν.

217 ga-þliuhan

M 8,33 ip þai haldandans gaplahun jah galeipandans gataihun in
 baurg... — οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν
 πόλιν ἀπήγγειλαν . . .

L 8,34 gasai handans þan þai haldandans þata waurþano gaplahun
 jah gataihun in baurg jah in weihsa. — ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες
 τὸ γεγενημένον ἔφυγον καὶ ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς
 τοὺς ἀγροὺς.

Mk 5,14 jah þai haldandans þo sweina gaplahun jah gataihun in
 baurg... — καὶ οἱ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον καὶ ἀπήγ-
 γειλαν εἰς τὴν πόλιν . . .

Mk 14,50 jah afletandans ina gaplahun allai. — καὶ ἀφέντες αὐτὸν
 ἔφυγον πάντες.

Mk 14,52 ip is bilcibands þamma leina naqaps gaplah faura im. — ὁ δὲ
 καταλιπὼν τὴν σινδὼνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν.

Mk 16,8 jah usgaggandeins af þamma hlaiwa gaplahun; . . . — καὶ
 ἐξελθούσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου, . . .

218 ga-þrafstjan

I 11,19 jah managai Iudaie gagemun bi Marþan jah Marjan, ei ga-
 þrafstidedeina ijos bi þana broþar izo. — καὶ πολλοὶ
 ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίας,
 ἵνα παραμυθίσωνται αὐτάς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν.

K 16,18 gaþrafstidedun auk jah meinana ahman jah izwarana; . . .
 — ἀνέπαυσαν γὰρ καὶ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὕμῶν . . .

k 1,4 saei gaþrafstida uns ana allai aglon unsarai, ei mageima
 weis gaþrafstjan þans in allaim aglom þairh þo gaplaiht
 þizaiei gaþrafstidai sijum silbans fram guda. — ὁ πα-
 ρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς
 παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει διὰ τῆς παρακλήσεως ἧς πα-
 ρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ,

k 7,13 inuh bis gaþrafstidai sijum; . . . — διὰ τοῦτο παρακα-
 λήμεθα . . .

- k 13,11 pata anpar, broprjus, faginob, ustauhanai sijaip, gaḅrafstidai sijaip, ... — τὸ λοιπὸν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρκαλέεσθε, ...
- k 1,6 ...jabbe gaḅrafstjanda in izwaraizos gaḅlaihtais jah nascinais, ... — εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας,
- k 7,6 akei sa gaḅlaihands hnaiwidaim gaḅrafstida uns guḅ in quma Teitais; — ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεισεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου.
- k 7,7 ... ak jah in gaḅlaihtai, bizaiei gaḅrafstips was ana izwis, ... — ...ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ἣ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῶν, ...
- E 6,22 pañci insandida du izwis, duḅbe ei kunneip ḥa bi mik ist, jah gaḅrafstjai hairtona izwara. — ὃν ἐπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακάλεισθαι τὰς καρδίας ὑμῶν.
- Kol 4,8 pañci insandida du izwis duḅbe ei kunnjai ḥa bi izwis ist, jah gaḅrafstjai hairtona izwara, — ὃν ἐπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακάλεισθαι τὰς καρδίας ὑμῶν,
- Sol 3,7 inuh bis gaḅrafstidai sijum, broprjus, ... — διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν, ἀδελφοί...
- sol 2,17 gaḅrafstjai hairtona izwara jah gatulgjai in allaim... — παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας καὶ στηρίξαι ἐν παντί...

219 *ga-freihan*

- sol 1,6 swepauh jabai garaiht ist at guda usgildan baim gaḅreihandam izwis aggwipa, — εἴπερ δίκαιον παρὰ θεῶ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν,

220 *ga-fulan*

- L 17,25 abpan faurbis skal manag gaḅula n jah uskiusada fram bamma kunja. — πρῶτον δὲ δεῖ πολλὰ παθεῖν αὐτὸν καὶ ἀποδοκιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.
- Mk 5,26 jah manag gaḅulandei fram managaim lekjam jah... — καὶ πολλὰ παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν ἱατρῶν καὶ...
- t 2,10 inuh bis all gaḅula bi pans gawalidans, ... — διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ...
- t 2,12 jabai gaḅulam, jah miḅbiudanom; ... — εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν...

221 *ga-fwastjan*

- K 16,13 wakaiþ standaiduh in galaubcinai, wairaleiko taujaiþ, gaþ was-tidai sijaib. — γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε.
- k 1,21 abþan sa gaþwastjands uns miþ izwis in Xristau jah sai-bonds uns guþ, — ὁ δὲ βεβαιωὺν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν καὶ χρίσας ἡμᾶς θεός,
- Kol 1,23 jabai sweþauh þairhwisip in galaubeinai gaþwastidai jah garulgidai jah... — εἶγε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι...
- G 6,1 Broþrijus, jabai gafahaidau manna in lizai missadede, jus þai ahmeinsans gaþwastjaiþ þana swaleikana in ahmin qairreins,... — Ἀδελφοί, ἐάν προληφθῇ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πρα-ότητος,...

222 *ga-wadjon*

- k 11,2 unte aljanonds izwis gudis aljana; gawadjoda auk izwis ainamma waira mauja swikna du usgiban Xristau. — ζηλω γάρ ὑμεῖς θεοῦ ζήλω, ἡρμόσάμην γάρ ὑμεῖς ἐνὶ ἀνδρί παρθένον ἀγνήν παραστήσαι τῷ Χριστῷ.

223 *ga-wagjan*

- L 6,48 ... at garunjon þan waurþanai bistagq aþa bi jainamma razna jah ni mahta gawagjan ita;... — ...πλημύρας δὲ γενομένης προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ καὶ οὐκ ἴσχυσεν σα-λεῦσαι αὐτήν...
- Mk 13,25 jah stairnons himins wairþand driusandeins jah mahteis þos in himinam gawagjanda. — καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται πίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς αὐρανοῖς σαλευθῇσονται.
- k 9,2B unte wait gairnein izwara, þizaiei fram izwis lžopa at Maki-don(n)im, unte Axaþa gumanwida ist fram fairnin jera, jah þata us izwis aljan gawagida þans managistans izei. — οἶδα γάρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀχαῖα παρσελεύασται ἀπὸ πέρυσι, καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζήλος ἡρέθισεν τοὺς πλείονας.
- Skeir 3,13 wasuh þan jah frauja þo ahmeinson anafilhands daupein, eiþan garaihtaba warþ bi swiknein sokeins gawagida.

224 *ga-wairþan*

- Mk 9,18 jah þis hāruh þei ina gafahip, gawairpiþ ina,... — καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν,...

Mk 9,45 ... goþ þus ist galeiþan in libain haltamma, þau twans fotuns habandin ga wairpan in gaiainnan,... — καλὸν σοί ἐστιν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν,...

L 4,35 jah galʒotida imma Iesus qipands: afdobn jah usgagg us þamma. jah gawairpands ina sa unhulpa in midjaim urrann af imma, ni waihtai gaskapjands imma. — καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· φιμώθητι καὶ ἐξέλθε ἐξ αὐτοῦ. καὶ ῥῖψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς μέσον ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν.

225 ga-gawairþjan

K 7,11 iþ jabai gaskaidnai, wisan unliugaida(i), aipþau. du abin seinamma aftra gagawairþjan jah aban qen ni fraletan. — ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ ἰδίῳ ἀνδρὶ καταλλαγήτω, καὶ ἀνδρα γυναικα μὴ ἀφιέναι.

226 ga-gawairþnan

k 5,20 faur Xristu nu airinom, swe at guda gaplaihandin þairh uns; bidjam faur Xristu gagawairþnan guda. — ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὥς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν, δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ. καταλλάγητε τῷ Θεῷ.

227 ga-waknan

L 9,32 iþ Paitrus jah þai miþ imma wcsun kauridai slepa: gawaknandanþ þan gasehun wulpu is jah þans twans wairans þans miþstandandans imma. — ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὕπνῳ· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἀνδρας τοῦς συνεστῶτας αὐτῷ.

228 ga-waldan

Mk 10,42 iþ is athaitands ins qapdu im: wituþ þatei (þaiei) þuggkjand reikinon þiudom, gafraujinond im, iþ þai mikilans ize gawaldand im. — ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς· οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλαι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.

229 ga-waljan

I 6,70 andhof im Iesus: niu ik izwis ·ib· gawalida jah izwara ains diabaulus ist? — ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν.

I 13,18 ni bi allans izwis qipa. ik wait izarjans gawalida;... — οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω. ἐγὼ οἶδα τίνας ἐξελεξάμην·...

I 15,19 jabai þis fairʒau wcseip, aipþau so manaseds swesans frijodedi; aþþan unte us þamma fairʒau ni sijup, ak ik gawalida izwis us þamma fairʒau, dupþe fijand izwis so mana-

seps. — εἰ ἐκ τοῦ κόσμου ἦτε, ὁ κόσμος ἂν τὸ ἴδιον ἐφίλει· ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος.

- I 15,16 ni jus mik gawalidedup, ak ik gawalida izwis (jah gasatida izwis) ei jus sniwaip jah akran bairaiþ... — οὐχ ὑμεῖς με ἐξελεξάσθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς καὶ ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε...
- L 6,13 jah biþe warþ dags, atwopida siponjans seinans jah gawaljands us im twalib, þanzei jah apaustuluns namnida: — καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοὺς μαθητάς αὐτοῦ καὶ ἐκλεξάμενος ἀπ' αὐτῶν δώδεκα, οὓς καὶ ἀποστόλους ὠνόμασεν,
- L 18,7 ip guþ niu gawrikai þans gawalidans seinans, ... — ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδίκησιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ...
- E 1,4 swaswe gawalida unsis in imma faur gasatein fairɣaus, ... — καθὼς ἐξελέξατο ἡμεῖς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, ...
- T 5,9 widuwo gawaljaidau ni mins saihs tigung jere, ... — χήρα καταλεγέσθω μὴ ἔλαττον ἐτῶν ἐξήκοντα...
- Neh 5,18 jah was fraquman dagis hizuh stiur'a lamba gawalida q'... — καὶ ἦν γινόμενα εἰς ἡμέραν μίαν μόσχος εἷς πρόβατα ἐκλεκτά εἷς, ...
- Mk 13,20 jah ni frauja gamaurgidedi þans dagans, ni þauh ganesi ainhun leike; akei in þize gawalidane, þanzei gawalida, gamaurgida þans dagans. — καὶ εἰ μὴ κύριος ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθῃ πᾶσα σὰρξ· ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας.
- Mk 13,22 unte urreisand galiugaxristjus jah galiugapraufeteis jah giband taiknins jah fauratanja du afairzjan, jabai mahteig sijai, jah þans gawalidans. — ἐγερθήσονται γὰρ ψευδόχριστοι καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσι σημεῖα καὶ τέρατα πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνατόν, καὶ τοὺς ἐκλεκτούς.
- Mk 13,27 jah þan insandeip aggiluns seinans jah galisip þans gawalidans seinans af fidwor windam... — καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτούς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων...
- Kol 3,12 gahamob izwis nu swe gawalidai gudis, ... — ἐνδύσασθε οὖν ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ...
- T 5,21 weitwodja in andwairþja gudis jah frauþins unsaris Iesuis Xristaus jah þize gawalidane aggile, ... — διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων...
- τ 2,10 inuh þis all gabula bi þans gawalidans, ... — διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς...

Tit 1,1 Pawlus, skalks gudis, ip apaustaulus Iesusi Xristaus bi galau-
beinai gawalidaize gudis jah ufkunþja sunjos sei bi ga-
gudein ist, — Παῦλος δοῦλος θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ
κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν θεοῦ καὶ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ'
ἐσέβειαν

230 *ga-wandjan*

- L 1,16 jah managans suniwe Israelis gawandeip du frauin guda
ize. — καὶ πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον
τὸν θεὸν αὐτῶν.
- L 1,17 jah silba fauraqimid in andwairþja is in ahmin jah mahtai Hai-
leiins gawandjan hairtona attane du barnam jah... — καὶ
αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ἑλίου,
ἐπιστρέψει καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ...
- L 2,20 jah gawandidedun sik þai haidjos mikiljandans jah...
καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ...
- L 2,39 jah bipe ustauhun allata bi witoda frauins, gawandidedun
sik in Galeilaian, in baurg seina Nazaraip. — καὶ ὡς ἐτέλεσαν
ἅπαντα κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν.
εἰς τὴν πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέθ.
- L 2,43 jah ustiuhandam þans dagans, miþþane gawandidedun sik
aftra, ... — καὶ τελειώσαντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν
αὐτοῦς...
- L 2,45 jah ni bigitandona ina gawandidedun sik in Iairusalem
sokjandona ina. — καὶ μὴ εὐρόντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς
Ἱερουσαλὴμ ζητοῦντες αὐτόν.
- L 4,1 Ip Iesus, ahmins weihis fulls, gawandida sik fram Iaur-
danau... — Ἰησοῦς δὲ πνεύματος ἁγίου πλήρης ὑπέστρεψεν
ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου...
- L 4,14 jah gawandida sik Iesus in mahtai ahmins in Galeilaian, ...
— καὶ ὑπέστρεψεν Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν
Γαλιλαίαν...
- L 7,10 jah gawandjandans sik þai insandidans du garda bigetun
þana siukan skalk hailana. — καὶ ὑποστρέψαντες οἱ πεμ-
φθέντες εἰς τὸν οἶκον εὗρον, τὸν ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα.
- L 7,44 jah gawandjands sik du þizai qinon qap du Seimona: ...
— καὶ στραφεῖς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη.
- L 8,37 ... ip is galeipands in skip gawandida sik. — ... αὐτὸς δὲ
ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν.
- L 8,39 gawadei þuk du garda þeinamma jah usspillo izan filu
gatawida þus guþ... — ὑπέστρεφε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ.
ὅσα ἐποίησέν σοι ὁ θεός...

- L 8,40 warp þan, mibþanei gawandida sik Iesus, andnam ina managei;... — ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέψαι τὸν Ἰησοῦν ἀπεδῆξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος...
- L 8,55 jah gawandida ahman izos, jah ustob suns... — καὶ ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα...
- L 9,10 jah gawandjandans sik apaustauleis usspillodedun imma, swa filu swe gatawidedun... — καὶ ὑποστρέψαντες οἱ ἀπόστολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν...
- L 9,55 gawandjands þan gasok im jah qap du im:... — στραφεῖς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν...
- L 10,17 gawandidedun þan sik þai sibuntehund mib fahedai qipan-dans:... — ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἐβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς λέγοντες...
- L 10,21 ... jah gawandips du siponjam seinaim qap: — ... καὶ στραφεῖς πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ εἶπεν
- L 10,23 jah gawandips du siponjam seinaim sundro qap:... — καὶ στραφεῖς πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ κατ' ἰδίαν εἶπεν...
- L 14,25 mibiddjedun þan ima hiuhmans managai, jah gawandjands sik qap du im: — συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ στραφεῖς εἶπεν πρὸς αὐτοὺς
- L 17,4 jah jabai sibun sinþam ana dag frawaurkjai du þus, jah sibun sinþam ana dag gawandjai sik qibands:... — καὶ ἐὰν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἀμάρτη εἰς σὲ καὶ ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ λέγων...
- L 17,18 ni bigitanai waurpun gawandjandans giban wiulþu guda, niba sa aljakunja? — οὐχ ἐβρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι δόξαν τῷ θεῷ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὖτος;
- L 17,31 ... jah saei ana haibjai, samaleiko ni gawandjai sik ibukana. — ... καὶ ὁ ἐν τῷ ἄγρῳ ὁμοίως μὴ ἐπιστρέψάτω εἰς τὰ ὑπίσω.
- L 19,12 qap þan: manna sums godakunds gaggida landis franiman sis þiudangardja jah gawandida sik. — εἶπεν οὖν ἄνθρωπός τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακράν, λαβεῖν ἐαυτῷ βασιλείαν καὶ ὑποστρέψαι.
- Mk 4,12 ei saibandans saigaina jah ni gaumjaina, jah hausjandans hausjaina jah ni frapjaina, ibai þan gawandjaina sik jah afletaindau im frawaurhteis. — ἵνα βλέποντες βλέπωσιν καὶ μὴ ἴδωσιν, καὶ ἀκούοντες ἀκούωσιν καὶ μὴ συνιῶσιν, μήποτε ἐπιστρέψωσιν καὶ ἀφελῇ αὐτοῖς τὰ ἀμικτήματα.
- Mk 5,30 ... gawandjands sik in managein qap:... — ... ἐπιστραφεῖς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγεν...
- Mk 8,33 iþ is gawandjands sik jah gasaiþands þans siponjos seinans... — ὁ δὲ ἐπιστραφεῖς καὶ ἰδὼν τοὺς μαθητάς αὐτοῦ...

- K 7,5 ... paproh-pan samap gawandjaiḃ, ei ni fraisai izwara Satana in ungahobainais izwaraizos. — ... και πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ συνέρχῃσθε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρασίαν ὑμῶν.
- k 3,16 appan mibpaneī gawandeīḃ du frauḃin, afnimada pata hustr. — ἡνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα.
- t 4,4 appan af sunjai hausein afwandjand, iḃ du spillam gawand-jand sik. — και ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκορὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται.
- Skeir 1,17 batuh wesi wiḃra pata gadob, ei frauja qimands mahtai gudi-skai jah waldufnja, pana galausidedi jah naupai du gagudein gawandidedi;
- M 27,3 panuh gasaiḃands Iudas sa galewjands ina patei du stauai gatauhans warḃ, idreigonds gawandida pans prins tiguns silubrinaize gudjam jah sinistam — τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψεν τὰ τριᾶκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι και τοῖς πρεσβυτέροις
- L 10,6 jah jabai sijai jainar sunus gawairḃjis, gaḃeilaiḃ sik ana imma gawairḃi izwar; iḃ jabai ni, du izwis gawandjai. — και ἐὰν ἢ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπιαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν, εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακόμεψι.
- I 12,40 gablindida ize augona jah gadaubida ize hairtona, ei ni gau-midedeina augam jah froḃeina hairtin jah gawandidedeina jah ganasidedjau ins. — τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς και πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς και νοήσωσι τῇ καρδίᾳ και ἐπιστραφῶσι και ἴσωμαι αὐτούς.
- Skeir 3,18 iḃ Iohannes idreigos dauḃein merida jah missadede aflet paim ainfaḃbaba gawandjandam gahaihait;
- M 9,22 iḃ Iesus gawandjands sik jah gasaiḃands po qap: ... — ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς και ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν...
- G 4,9 iḃ nu sai, ufkunnandans guḃ, maizuḃ-pan gakunnaidai fram guda, ḃaiwa gawandideduḃ izwis aftra du paim unmahteigam jah halkam stapim, ... — νῦν δὲ γόνυτες θρόνον, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ και πτωχὰ στοιχεῖα, ...
- L 1,56 gastob pan Mariam miḃ izai swe menops prins jah gawandida sik du garda seinamma. — ἔμεινεν δὲ Μαριάμ σὺν αὐτῇ ὥσει μῆνας τρεῖς και ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
- L 17,15 iḃ ains pan ize gaumjands pammei hrains warḃ, gawandida sik miḃ stibnai mikilai hauhjands guḃ — εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψεν μετὰ φωνῆς μεγάλῃς δοῦλάων τὸν θεόν.

231 ga-wargjan

Mk 10,33 patei sai, usgaggam in Iairusaulwma jah sunus mans atgibada paim ufargudjam jah bokarjam, jah gawargjan in dau-pau... — ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ...

R 8,3 unte pata unmahteigo witodis, in pammei siuks was pairh leuk, guþ seinana sunü insändjands in galeikja leukis frawaurhtais jah bi frawaurht gawargida frawaurht in leika, — τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἡσθένει διὰ τῆς σαρκὸς, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινεν τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί,

232 ga-wasjan

M 6,29 qipuh pan izwis patei nih Saulaumon in allamma wulpau seinamma gawasida sik swe ains pize. — λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομών ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβόλετο ὡς ἐν τούτων.

M 11,8 akei ha usiddjedup sai han? mannan hnasqjaim wastjom gawasidana? ... — ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον; ...

L 7,25 akei ha usiddjedup sai han? mannan in hnasqjaim wastjom gawasidana? ... — ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον; ...

L 8,35 usiddjedun pan sai han para waurpano jah qemun at Iesua jah bigerun sitandan mannan af pammei unhulþons usiddjedun, gawasidana jah frapjandan faura forum Iesuis, jah ohtedun. — ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός καὶ ἡθλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εὖρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ὃς οὐ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν.

L 15,22 qap pan sa atta du skalkam seinaim: sprauto bringip wastja þo frumiston jah gawasjip ina jah gibip, .. — εἶπεν δὲ ὁ πατήρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ: ταχὺ ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν καὶ δότε...

L 16,19 aþþan manne sums was gabigs jah gawasids was pauppurai... — ἄνθρωπος δὲ τις ἦν πλούσιος καὶ ἐνεδύσκετο πορφύραν...

Mk 1,6 wasup-pan Iohannes gawasipis taglam ulbandaus jah... — ἦν δὲ Ἰωάννης ἐνδεδυσμένος τρίχας καμήλου καὶ...

Mk 15,17 jah gawasidedun ina pauppurai jah atlagidedun ana ina, ... — καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ...

Mk 15,20 jah biþe bilailaikun ina andwasidedun ina þizai pauppurai jah gawasidedun ina wastjom swesaim... — καὶ ὅτε ἐνέπαιξαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια...

- K 15,54 panup-pan pata diwano gawasjada undiwanein, ... — όταν δὲ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀθανασίαν.
- k 5,3 jabai swebauh gawasidai, ni naqadai bigitaindau. — εἶγε καὶ ἐνδυσάμενοι, οὗ γυμνοὶ εὐρεθισόμεθα...
- Mk 5,15 jah atiddjedun du Iesua jah gasaiʔand pana woda sirandan jah gawasidana jah frapjandan. . . — καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον κατῆμενον καὶ ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα...
- I 19,2 jəh pai gadrauhteis uswundun wipja us paurnum jah galagidedun imma ana haubid jah wastjai paupurodai gawasidedin ina, — καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν.
- L 8,27 usgaggandin pan imma ana airpa, gamotida imma wairsums us baurg saci habaida unhulpons mela lagga jah wastjom ni gawasips was jah in garda ni gawas, ak in hlaiwasnom. — ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήγησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχεν δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ...
- R 13,12 nahts framis galaip, ip dags atne ʔida; uswairpam nu waurstwam riqizis, ip gawasjam sarwam liuhadis. — ἡ νύξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν. ἀποθώμεθα οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκοτοῦς, ἐνδυσώμεθα δὲ τὰ ὅπλα τοῦ φωτός.

233 ga-waurkjan

- M 8,32 jah qap du im: gaggip? ip eis usgaggandans galipun in hairda sweine; jah sai, run gawaurhtedun sis alla so hairda and driuson in marein jah gadaupnodedun in watnam. — καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ὑπάγετε. οἱ δὲ ἐξελθόντες, ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων καὶ ἰδοὺ ὥρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασι.
- I 9,11 andhof jains jah qap: manna haitans Iesus fani gawaurhta jah. . . — ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν ὁ ἀνθρώπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν καὶ...
- I 9,14 wasuh pan sabbato, pan pata fani gawaurhta Iesus jah uslauk imma augona. — ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοῦς ὀφθαλμοῦς.
- I 12,2 paruh gawaurhtedun imma nahtamat jainar, jah Marpa andbaltida.... — ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διακόνει,...
- L 5,29 jah gawaurhta dauht mikila Laiwweis imma in garda seinamma, . . . — καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην Λευεὶς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ...

- L 9,14 ... qap þan du siponjam seinaim: gawaurkeiþ im ana-kumbjan kubituns, ana þarjanoh fimf tiguns. — εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ · κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεν-τῆχοντα.
- L 9,33 ... talzjand, god ist unsis her wisan, jah gawaurkjaima hleiþros þrins, ... — ... ἐπιστάτα, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιῆσωμεν σκηνὰς τρεῖς...
- L 9,50 (interpolacija!) ni ainshun auk ist manne, saei ni gawaurk-jai maht in namin meinamma. — nemo est enim qui non faciat virtutem in nomine meo
- L 14,16 þaruh qap imma frauja: manna sums gawaurhta nahtamat mikilana jah haihait managans. — ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ · ἀνθρωπὸς τις ἐποίησεν δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσεν πολλοὺς.
- L 19,16 qam þan sa frumista qibands: frauja, skatts þeina gawaurhta taihun skattans. — παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων· κύριε, ἡ μνᾶ σου προσεργάσατο δέκα μνᾶς.
- L 19,18 jah qam anþar qibands: frauja, skatts þeins gawaurhta fimf skattans. — καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων· κύριε, ἡ μνᾶ σου ἐποίησεν πέντε μνᾶς.
- Mk 3,14 jah gawaurhta twalif du wisan miþ sis, jah ei insandidedi ins merjan. — καὶ ἐποίησεν δώδεκα ἵνα ὦσιν μετ' αὐτοῦ καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν.
- Mk 9,5 rabbei, goþ ist unsis her wisan, jah gawaurkjam hli-jans þrins, ... — ... βαββί, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὧδε εἶναι, καὶ ποιῆσωμεν σκηνὰς τρεῖς, ...
- R 7,8 iþ lew nimandei frawaurhts þairh anabusn gawaurhta in mis allana lustu; ... — ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἀμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατεργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν...
- R 7,13 þata nu þiuþeigo warþ mis daupus? nis-sijail ak fravaurhts ei uskunþa waurþi frawaurhts, þairh þata þiuþeigo mis gawaurkjande i daupu, ... — τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ γέγονεν θάνατος; μὴ γένοιτο, ἀλλὰ ἡ ἀμαρτία, ἵνα φανῇ ἀμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θάνατον, ...
- R 7,18 ... unte wiljan atligiþ mis, iþ gawaurkjan goþ ni. — ... τὸ γὰρ θέλειν παράκειται μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὐ.
- E 1,20 þatei gawaurhta in Xristau, urraisjands ina us daupaim... — ἦν ἐν ἡργήσεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, ...
- E 3,18 ei in friaþwai gawaurhtai jah gasulidai mägeiþ gafahan... — ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ τεθμελιωμένοι ἵνα ἐξιχύσῃτε καταλαβέσθαι...

- I 9,6 pata qipands gaspaiw dalap, jah gawaurhta fani us þamma spaiskuldra, ... — ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος. . .
- L 1,68 þiubeigs frauja guþ Israelis, unte gaweisoda jah gawaurhta uslausein managein seinai, — εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ,
- L 3,19 ip Herodes sa taitrarkes gasakans fram imma bi Herodiadein, qen broþrs is, jah bi alla þoci gawaurhta ubila Herodes. — ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιδῆς τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἡρώδης,
- Skeir 1,6 ei, gasaljands sik faur uns hunsl jas-saup guda, þizos manas sedais gawaurhtedi usiunein.
- Skeir 1,13 akei kunnands þatei swaleikamma waldufnja mahtais nauþs ustaiknida wesi jan-ni þanseips fastaida garaihteins gareh(s)ns, ak nauþai gawaurhtedi manne ganist.
- L 19,15 jah warþ, biþe atwandida sik aftra, andnimands þiudangardja jah haihait wopjan du sis þans skalkans þaimei atgaf þata silubr, ei gakunnaidedi iza harjizuh gawaurhtedi. — καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δοῦλους τούτους οἷς ἔδωκεν τὸ ἀργύριον, ἵνα γνῶ τίς τί διεπραγματεύσατο.
- t 2,4 ni ainshun drauhtinonds frauþin dugawindip sik gawaurkjam þizos aldais, ei galeikai þammei drauhtinop. — ... ταῦς τοῦ βίουπραγματεῖαις —

234 ga-weihan

- I 10,36 þanei atta gaweihada jah insandida in þana fairhu, ... — ὃν ὁ πατήρ ἡγίασεν καὶ ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ...
- K 7,14 weihada ist qens so ungalaubjandei in abin, jah gaweihaidis ist aba sa ungalaubjands in qenai; ... — ἡγιάσται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, καὶ ἡγιάσται ἡ γυνὴ ἡ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρί. . .
- E 5,26 ei þo gaweihaidedi gahrainjands þwahla watins in waurda, — ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι.
- Sol 5,23 abþan silba guþ gawairþjis gaweihai izwis allandjo jah. ... — αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιάσαι ὑμᾶς ὀλοτελεῖς. . .
- T 4,5 gaweihada auk þairh waurd gudis jah bida. — ἀγιάζεται γὰρ διὰ λόγου θεοῦ καὶ ἐντελέεως.
- t 2,21 abþan jabai iza gahrainjai sik þizei, wairþip kas du sweripai, gaweihaiþ, þruk frauþin, ... — ἐὰν οὖν τις ἐκκαθήρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκευὸς εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον, καὶ εὐχρηστον τῷ δεσπότῃ, ...

- K 10,16 stikls piupiçissais panei ga wei ham, niu gamaindups blopis frauins ist? ... — τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστίν; ...

235 *ga-fulla-weisjan*

- L 1,1 Unte raihtis managai dugunnun meljan insaht bi þos ga-fulla weisidons in uns waihtins, — Ἐπειδὴ περ πολλοὶ ἐπεχείρησαν ἀνατάξασθαι διήγησιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων,

236 *ga-weison*

- M 25,43 ... siuks jah in karkarai jan-ni gaweisodedup meina. — ... ἀσθενῆς καὶ ἐν φυλακῇ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθέ με.

- L 1,68 piupeigs frauja guþ Israelis, unte gaweisoda jah gawaurhta... — εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν...

- L 1,78 pairh infeinanderin armahairtein gudis unsaris, in þammei gaweisoþ unsara urruns us hauhipai, — διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπισκέψεται ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους,

- Neh 7,1 ... jah gasatida haurdins, jah gaweisodai waurþun dau-rawardos jah liuparjos jah Laiwweiteis; — ... καὶ ἐπέστησα τὰς θύρας, καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ πυλῶροι καὶ οἱ ᾠδοὶ καὶ οἱ Λευῖται.

237 *ga-wenjan*

- L 7,43 andhafjands þan Seimon qap: þana gawenja þammei managizo fragaf... — ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· ὁ πολλαμβάνων ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο...

238 *ga-widan*

- Mk 10,9 þatei nu guþ gawaþ manna þamma ni skaidai. — ὁ οὖν ὁ θεὸς συνέζευσεν, ἄνθρωπος μὴ χωρίζετω.

239 *ga-wigan*

- L 6,38 gibaid, jah gibada izwis, mitads goda jah ufarfulla jah gawigan a jah ufargutana gibada in barm izwarana; ... — διδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον καλὸν καὶ πεπιεσμένον καὶ σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυνόμενον δώσουσιν εἰς τὴν κόλπον ὑμῶν...

240 *ga-winnun*

- G 3,4 swa filu gawunnunþ sware? aþþan jabai sware! — τοσαῦτα ἐπάθεται εἰκῇ; εἴγε καὶ εἰκῇ.

241 *ga-wisan*

- L 8,27 usgaggandin þan imma ana airþa, gamotida imma wair sums us baurg saei habaida un hulþons mela lagga jah wastjom ni gawasips was jah in garda ni gawas, ak in hlaiwasnom. — ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπὴντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως ὃς εἶχεν δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν.

242 *ga-wrikan*

- L 18,7 iþ guþ niu gawri kai þans gawalidans seinans, ... — ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδικήσιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ...
 L 18,8 aþþan qiþa izwis þatei gawrikiþ ins sprauto... — λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσῃ τὴν ἐκδικήσιν αὐτῶν ἐν τάχει...
 R 12,19 in izwis silþans gawrikandans, liubans, ... — μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί...

243 *ga-wrisqan*

- L 8,14 iþ þara iw þaurnuns gadriusando þai sind þai(ei) gahausjandans jah af saurgom jah gabein jah gabaurjopum þizos libainais gaggandans af þapnand jah ni gawrisqand. — τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοι εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν.

244 *ga-wundon*

- L 20,12 jah anaaiauk sandjan þridjan; iþ eis jah þana gawondondans uswaurpun. — καὶ προσέθετο πέμπαι τρίτον· οἱ δὲ καὶ τοῦτον τρυματίζαντες ἐξέβαλον.

Вулфила је употребио готски глагол са префиксом *ga-* за грчке глаголе са префиксом или без префикса. Редовно грчкој глаголској сложеници одговара и у готском сложеница. Није, међутим, мали број мјеста у којима грчком симплексу одговара готски композитум са *ga-* или грчком композитуму одговара готски симплекс.

А. Готском композитуму са *ga-* одговара у грчком глагол сложен са слиједећим префиксима:

1 ἀμφί, 2 ἀνά, 3 ἐντί, 4 ἀπό, 5 διά, 6 εἰς, 7 ἐκ, 8 ἐν, 9 ἐπί,
10, κατά, 11 μετά, 12 παρά, 13 περί, 14 πρός, 15 σύν, 16 ὑπό.

I ga-ἀμφί

232 *ga-wasjan* — ἀμφι-έννυμι

M 11,8 akei ĩa usiddjedub saihan? mannan hnasqjaim wastjom ga-wasidana?... — ἀλλὰ τί ἐξήλθετε ἰδεῖν, ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον;...

L 7,25 akei ĩa usiddjedub saihan? mannan in hnasqjaim wastjom gawasidana?... — ἀλλὰ τί ἐξεληλύθατε ἰδεῖν; ἄνθρωπον ἐν μαλακοῖς ἱματίοις ἡμφιεσμένον;...

II ga-ἀνά

8 *ga-baidjan* — ἀν-αγαγῶ

k 12,11 warþ unwita ĩopands, jus mik gabaididedub;... — γέγονα ἄφρων καυχώμενος· ὑμεῖς με ἠναγαγάσατε...

85 *ga-kunnan* — ἀνα-γιγνώσκω

Mk 12,26 apþan bi daupans, þatei urreisand, niu gakunnaidedub ana bokom Mosezis ana aiĥatundai, ĩaiwa imma qap guþ qibands... — περὶ δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωσέως ἐπὶ τοῦ βᾶτου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων'...

86 *ga-lagjan* — ἀνα-κλίνω

L 2,7 jah gabar sunu seinana þana frumabaur jah biwand ina jah galagida ina in uzetin, unte ni was im rumis in stada þamma. — καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον καὶ ἀσπαργά-νωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.

96 *ga-leiþan* — ἀνα-βαίνω

- I 7,8 jus galeiþiþ in dulþ þo, iþ ik ni nauh galeiþa in þo
dulþ, unte meinata mel ni nauh usfulliþ ist. — ὑμεῖς ἀνά-
βητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην· ἐγὼ οὕπω ἀναβαίνω εἰς τὴν
ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ ἔμδς καιρὸς οὕπω πεπλήρωται.
- I 7,10 iþ biþe galip un þai broþrjus is, þanuh jah is galaip in
þo dulþ ni andaugjo, ak swe analauginba. — ὥς δὲ ἀνέβησαν
οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε καὶ αὐτὸς ἀνέβη εἰς τὴν ἑορτήν, οὐ φα-
νερῶς ἀλλ' ὥς ἐν κρυπτῷ.
- L 8,22 ... jah qap du im: galeipam hindar pana marisaiw! jah ga-
lip un. — ... καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς
λίμνης· καὶ ἀνήχθησαν.

113 *ga-maudjan* — ἀνα-μινύσκω

- τ 1,6 in þizozei waihtais gamaudja þuk anaqiujan anst gudis.
sei ist in þus þairh analagein handiwe meinaizo. — δι' ἣν
αἰτίαν ἀναμινύσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ θεοῦ,
ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου.

120 *ga-munan* — ἀνα-μινύσκω

- Mk 11,21 jah gamunands Paitrus qap du imma: ... — καὶ ἀναμνή-
σθη εἰς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· ...
- Mk 14,72 ... jah gamunda Paitrus þata waurd, swe qap imma Iesus, ...
— ... καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα, ὃ εἶπεν αὐτῷ ὁ
'Ιησοῦς, ...
- k 7,15 jah brusts is ufarassau du izwis sind, gamunandins þo
allaize izwara ufhousein, swe miþ agisa jah reirom andnemuþ
ina. — καὶ τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ περισσοτέρως εἰς ὑμᾶς ἐστὶν,
ἀναμινύσκομένου τὴν πάντων ὑπακοήν, ὥς μετὰ φόβου
καὶ τρόμου ἐδέξασθε αὐτόν.

137 *ga-qiunan* — ἀνα-ζέω

- L 15,24 unte sa sunus meins dauþs was jah gaqiunoda, jah — ...
ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησεν, καὶ ...
- L 15,32 waila wisan jah faginon skuld was, unte broþar þeins dauþs
was jah gaqiunoda, jah fralusans jah bigitans warþ. — εὐ-
φρανθῆναι δὲ καὶ χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς
ἦν καὶ ἀνέζησεν, καὶ ἀπολωλὼς καὶ εὐρέθη.
- R 7,9 iþ ik qius (was) inu witop simle, iþ qimandein anabusnai
frawaurhts gaqiunoda; — ἐγὼ δ' ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ· ἐλ-
θούσης δὲ τῆς ἐντολῆς ἡ ἀμαρτία ἀνέζησεν,

184 *ga-swikunþjan* — άνα-φάινω

- L 19,11 at gahausjandam þan im þata, biau-kands qap gajukon, bi þatei ne þa Iairusalem was, jah þuhta im ei suns skulda wesi þiudangardi gudis gaswikunþjan. — άκούοντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθεῖς εἶπεν παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγύς αὐτῶν εἶναι Ἱερουσαλήμ καὶ δοκεῖν αὐτοῖς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεῖα τοῦ θεοῦ άναφαινεσθαι.

198 *ga-teihan* — άν-αγγέλλω

- I 16,13 iþ þan qimip jains, ahma sunjos, briggip izwis in allai sunjai; nih þan rodeip af sis silbin ak swa filu hauseip rodeip, jah þata anawairþo gateihip izwis. — ἔταν δὲ ἑλθὼν ἑκεῖνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν. οὐ γὰρ λαλήσει ἄφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ὃν ἀκούσει λαλήσει, καὶ τὰ ἔρχόμενα άναγγελεῖ ὑμῖν.

- I 16,14 jains mik hauheip, unte us meinamma nimip jah gateihip izwis. — ἑκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἔμοῦ λήψεται καὶ άναγγελεῖ ὑμῖν.

- I 16,15 alla þatei aih atta, mein ist; duhþe qap þatei us meinamma nimip jah gateihip izwis. — πάντα ὅσα ἔχει ὁ πατήρ ἐμὸς ἐστίν. διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι ἐκ ἔμοῦ λαμβάνει, καὶ άναγγελεῖ ὑμῖν.

- I 16,25 þata in gajukom rodida izwis; akei qimip heila, þanuh izwis ni þanaseips in gajukom rodja, ak andaugiba bi attan gateiha izwis. — ταῦτα ἐν παροιμίαις λελάληκα ὑμῖν· ἀλλ' ἔρχεται ὥρα ὅτε οὐκέτι ἐν παροιμίαις λαλήσω ὑμῖν, ἀλλὰ παρησίᾳ περὶ τοῦ πατρὸς άναγγελεῶ ὑμῖν.

- Mk 5,19 jah ni lailot ina, ak qap du imma: gagg du garda þeinamma du þeinam jah gateih im, þan filu þus frauja gatawida jah gaarmaida þuk. — καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν, ἀλλὰ λέγει αὐτῷ· ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς καὶ άναγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοὶ ὁ κύριος πεποίηκεν καὶ ἠλέησέν σε.

212 *ga-þeihon* — άνα-θάζω

- Fil 4,10 aþþan faginoda in frauþin mikilaba, unte ju þan gaþaihuþ du faur mik fraþjan, ana þammei jah froþuþ;... — ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως ὅτι ἤδη ποτὲ άνεθάζεστε τὸ ὑπὲρ ἔμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε,...

216 *ga-flaihan* — έν-αν-καλίζομαι

- Mk 10,16 jah gaþlaihands im, lagjands handuns ana þo þiupida im. — καὶ ένανκαλίσάμενος αὐτά, τιθεὶς τὰς χεῖρας ἐπ' αὐτά ἐβλόγει αὐτά.

218 *ga-þrafstjan* — άνα-πάύω

- K 16,18 gaþrafstidedun auk jah meinana ahman jah izwarana;... — άνεπαυσαν γάρ καὶ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν...

230 *ga-wandjan* — ἀνα-καμπτω

- L 10,6 jah jabai sijai jainar sunus gawairþjis, ga lzeilaip sik ana imma gawairþi izwar; ip jabai ni, du izwis gawandjai. — καὶ ἐὰν ἦ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν. εἰ δὲ μὴ, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακαμπεῖ.

III *ga-ánti*

27 *ga-dailjan* — ἀντι-λαμβάνω

- T 6,2 abþan þaiei galaubjandans haband frauþans, ni frakunneina, unte broþrjus sind, ak mais skalkinona, unte galaubjandans sind jah liubai, þaiei wailadedais gadailans sind... — οἱ δὲ πιστοὺς ἔχοντες δεσπότας μὴ καταφρονεῖτωσαν, ὅτι ἀδελφοί εἰσιν, ἀλλὰ μᾶλλον δουλεύετωσαν, ὅτι πιστοί εἰσιν καὶ ἀγαπητοί οἱ τῆς εὐεργεσίας ἀντιλαμβάνομενοι...

IV *ga-ápó*

3 *ga-ainan* — ἀπο-ορφανίζω

- Sol 2,17 abþan weis, broþrjus, gaain(an)aidai af izwis du mela lzeilos, andwairþja ni hairtin, ... — ἡμεῖς δέ, ἀδελφοί, ἀπορφανισθέντες ἀφ' ὑμῶν πρὸς καιρὸν ἄρας προσώψω ὑμᾶς καρδίᾳ, ...

23 *ga-borjan* — ἀπο-καθίστημι

- Mk 9,12 ip is andhafjands qap du im: Helias swepauh qimands faurþis aftra gaþotciþ alla; ... — ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς· Ἡλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστῆ πάντα' ...

31 *ga-dauþnan* — ἀπο-θνήσκω

- I 6,50 sa ist hlaiþs saei us himina atstaig, ei saei þis matjai, ni gadauþnai. — οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβαίνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ θανάτῃ.
- I 6,58 sa ist hlaiþs saei us himina atstaig, ni swaswe matidedun attans izwarai manna jah gadauþnodedun; ... — αὐτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, ὃς καθὼς ἐφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον' ...
- I 8,21 þanuh qap aftra du im Iesus: ik galeiþa, jah sokeiþ mik, jah in frawaurhtai izwarai gadauþniþ... — εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε' ...
- I 8,24 qap nu izwis þatei gadauþniþ in frawaurhtim izwaraim; jabai auk ni galaubeiþ þatei ik im, gadauþniþ in frawaurhtim izwaraim. — εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἀμαρτίαις ὑμῶν.
- I 8,52 ... Abraham gadauþnoda jah praufeteis. jah þu qipis: ... — ... Ἀβραάμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις' ...

- I 8,53 ibai du maiza is attan unsaramma Abrahamā, saei gadauḅnoda? jah praufeteis gadauḅnodedun. izana buk silban taujis bu? — μή σὺ μελίζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανεν; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν σὺ ποιεῖς;
- I 11,21 banuh qab Marḅa du Icsua: frauja, iḅ weseis her, ni bau gadauḅnodedi broḅar meins. — εἶπεν οὖν Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν· κύριε, εἰ ἦς ᾧδε, οὐκ ἔν ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός μου.
- I 11,25 qab ban (izai) Iesus: ik im so usstass jah libains; saei galaubeiḅ du mis, bauh ga-ba-dauḅniḅ, libaid; — εἶπεν δὲ αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ ζωὴ· ὁ πιστεύων εἰς ἐμὲ κἀν ἀποθάνῃ, ζήσεται.
- I 11,26 jah izazuh saei libaiḅ jah galaubeiḅ du mis, ni gadauḅniḅ aiw. galaubeiḅ bata? — καὶ πᾶς ὁ ζῶν καὶ πιστεύων εἰς ἐμὲ οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα· πιστεύεις τοῦτο;
- I 12,33 batuḅ-ban qab bandwjangs izileikamma dauḅau skulda gadauḅnan — τοῦτο δὲ ἔλεγεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλον ἀποθνήσκειν.
- L 20,28 qibandans: laisari, Moses gamelida uns, jabai izis broḅar gadauḅnai aigands qen, jah sa unbarnahs gadauḅnai, ei nimai broḅar is ḅo qen... — λέγοντες· διδάσκαλε, Μωσὴς ἔγραψεν ἡμῖν, ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ αὐτὸς ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα...
- L 20,29 sibun nu broḅrjus wesun, jah sa frumista nimands qen gadauḅnoda unbarnahs. — ἐπεὶ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν. καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος.
- L 20,32 Spedista allaize gadauḅnoda jah so qens. — ὕστερον πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή.
- Mk 5,39 jah innatgaggands qab du im: iza auhjḅ jah gretiḅ? bata barn ni gadauḅnoda, ak slepiḅ. — καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς· τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει.
- Mk 12,21 jah anḅar nam ḅo jah gadauḅnoda jah ni sa bilaiḅ fraiwa... — καὶ ὁ δευτέρος ἔλαβεν αὐτὴν καὶ ἀπέθανεν, καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκεν σπέρμα...
- R 7,6 iḅ nu, sai, andbundanai waurḅum af witoda, gadauḅnandans in ḅammei gahabaidai wesum,... — νυνὶ δὲ κατηγορήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατειργόμεθα...
- R 7,10 iḅ ik gadauḅnoda, jah bigitana warḅ mis anabusns, sei was du libainai, wisan du dauḅau. — ἐγὼ δὲ ἀπέθανον, καὶ εὐρέθῃ μοι ἡ ἐντολή ἡ εἰς ζώην, αὐτῇ εἰς θάνατον.
- K 15,22 unta swaswe in Adama allai gadauḅnand, swah in Xristau allai gaqiuand. — ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιγησονται.

Kol 3,3 unte gadaupnodedup jah libains izwara gafulgina ist mip Xristau in guda. — ἀπεθανετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν θεῷ·

M 8,32 ... jah sai, run gawaurhtedun sis alla so hairda and driuson in marein jah gadaupnodedun in watnam. — ... καὶ ἰδοὺ ὄρμησεν πᾶσα ἡ ἀγγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν ταῖς ὕδασι.

50 *ga-fripon* — ἀπο-, κατ-αλλάσσω

Kol 1,22 ip nu gafripodai in leika mammons is pairh daupu du atsatjan izwis weihans jah unwammans jah usfairinans faura imma, — νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου, παραστήσαι ὑμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους καὶ ἀνεγκλήτους κατενώπιον αὐτοῦ,

E 2,16 jah gafripodedi pans bans in ainamma leika guda pairh galgan... — καὶ ἀποκατάλλαξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ,...

Kol 1,20 jah pairh ina gafripon alla in imma, ... — καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκατάλλαξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν, ...

53 *ga-gaggan* — ἀπο-βαίνω

Fil 1,19 unte wait ei bata mis gagaggip du ganistai pairh izwara bida jah andstald ahmins Xristaus Iesuis, — οἶδα γάρ ὅτι τοῦτο μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως καὶ ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ,

55 *ga-haban* — ἀπ-έχω

Sol 4,3 bata auk ist wilja gudis, weihipa izwara, ei gahabaip izwis af kalkinassau(s), — τοῦτο γάρ ἐστιν θέλημα τοῦ θεοῦ, ὁ ἁγιασμὸς ὑμῶν, ἀπέχεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς πορνείας,

86 *ga-lagjan* — ἀπο-κεῖμαι

L 19,20 jah sums qam gipands: frauja, sai, sa skatts þeins þanei habaida galagidana in fanin; — καὶ ἕτερος ἦλθεν λέγων· κύριε, ἰδοὺ ἡ μὲν σου, ἣν εἶχον ἀποκειμένην ἐν σουδαρίῳ·

τ 4,8 þapro þan galagips ist mis waips garaihteins, þanei usgibip mis frauja in jainamma daga, ... — λοιπὸν ἀπόκειται μοι ὁ τῆς δικαιοσύνης στέφανος, ὃν ἀποδώσει μοι ὁ κύριος ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, ...

96 *ga-leiþan* — ἀπ-έρχομαι

M 8,21 anparuh þan siponje is qap du imma: frauja, uslaubei mis frumist galeiþan jah gafilhan attan meinana. — ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· κύριε, ἐπίτρεψόν μοι πρῶτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου.

- M 8,31 ip þo skohsla bedun ina qipadans : jabai uswairpis uns, uslaubei uns galeip̃an in þo hairda sweine. — οἱ δὲ δαίμονες παρεκάλουν αὐτὸν λέγοντες : εἰ ἐκβάλλεις ἡμᾶς, ἐπίτρεψον ἡμῖν ἀπελθεῖν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων.
- M 8,32 jah qap̃ du im: gaggiþ! ip̃ eis usgaggandans galip̃un in hairda sweine; . . . — καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ ὑπάγετε, οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπὸ τῆς λαθροῦν εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων. . .
- M 9,7 iah urreisands galaip̃ in gard seinana. — καὶ ἐγερθεὶς ἀπὸ τῆς λαθροῦν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
- M 25,46 jah galeip̃and þai in balwein aiweinon, ip̃ þai garaihtans in libain aiweinon. — καὶ ἀπελεόσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.
- M 27,5 jah atwairpands þaim silubr(ein)am in alh aflaiþ, jah galeip̃ands ushaihah sik. — καὶ ῥίψας τὰ ἀργύρια ἐν τῷ ναῷ ἤνεχώρησεν, καὶ ἀπελεθῶν ἀπὸ τῆς λαθροῦν.
- I 6,1 Afar þata galaip̃ Iesus ufar marein þo Galeilaie jah Tibai-riade. — Μετὰ ταῦτα ἀπὸ τῆς λαθροῦν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας καὶ τῆς Τιβεριάδος.
- I 6,22 iftumin daga managei sei stop̃ hindar marein, seþun batei skip anþar ni was jainar alja ain, jah þatai miþ-ni-qam siponjam seinaim Iesus in þata skip, ak ainai siponjos is galip̃un. — τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἐσπερὶς πέραν τῆς θαλάσσης εἶδον ὅτι πλοίαριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἓν, καὶ ὅτι οὐ συνεισῆλθεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοίαριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπὸ τῆς λαθροῦν.
- I 6,66 uzuh þamma mela managai galip̃un siponje is ibukai jah þanaseiþs miþ imma ni iddjedun. — ἐκ τούτου οὖν πολλοὶ ἀπὸ τῆς λαθροῦν τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω καὶ οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν.
- I 6,68 þanuh andhof imma Seimon Paitrus: frauja, du iþamma galeip̃aima? waurda libainais aiweinons habais — ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις.
- I 10,40 jah galaip̃ aftra ufar Iaurdanu in þana stad parei was Iohannes frumist daupjands, jah salida jainar. — καὶ ἀπὸ τῆς λαθροῦν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων, καὶ ἔμεινεν ἐκεῖ.
- I 11,28 jah þata qip̃andei galaip̃ jah wopida Marjan, . . . — καὶ ταῦτα εἰποῦσα ἀπὸ τῆς λαθροῦν καὶ ἐφώνησεν Μαρίας. . .
- I 11,46 sumaiþþan ize galip̃un du Fareisaium jah qeþun du im batei gatawida Iesus. — τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπὸ τῆς λαθροῦν πρὸς τοὺς Φαρισαίους καὶ εἶπον αὐτοῖς ὁ ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς.

- I 12,19 panuh bai Fareisaieis qebun du sis misso: sai hup batei ni boteip waiht; sai, so inmanaseds afar imma galaip. — ol oũn Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς ἐαυτούς· θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν· ἴδε ὁ κόσμος ὑπίσω αὐτοῦ ἀπὸ τῆς νῦν.
- I 12,36 ...pata rodida Iesus, jah galaip jah gafalh sik faura im. — ... ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.
- I 16,7 akei ik sunja izwis giþa: batizo ist izwis ei ik galeipau; unte jabai ik ni galeipau, parakletus ni qimip at izwis;... — ἀλλ' ἐγὼ τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λέγω, συμφέρει ὑμῖν ἵνα ἐγὼ ἀπελθῶ· ἐάν γάρ ἐγὼ μὴ ἀπελθῶ, ὁ παρακλητος οὐκ ἐλεύσεται πρὸς ὑμᾶς...
- I 18,6 paruh swe qab-im batei ik im, galipun ibukai jah gadrusun dalap. — ὥς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀπὸ τῆς νῦν εἰς τὴν ὑπὸ ὑμῶν καὶ ἐπεσον χαμαί.
- L 1,23 jah warþ, biþe usfullnodedun dagos andbahteis is, galaip du garda seinamma. — καὶ ἐγένετο ὥς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπὸ τῆς νῦν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
- L 1,38 ...jah galaip fairra izai sa aggilus. — ... καὶ ἀπὸ τῆς νῦν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἀγγελος.
- L 2,15 jah warþ, biþe galipun fairra im in himin bai aggilus, ... — καὶ ἐγένετο ὥς ἀπὸ τῆς νῦν ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἀγγελοι,...
- L 5,25 jah sunsaiw usstandands in andwairþja ize, ushafjands ana þammei lag, galaip in gard seinana mikiljands guþ. — καὶ παραχρημα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ' ὃ κατέκειτο, ἀπὸ τῆς νῦν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν θεόν.
- L 7,24 at galeipandam þan þaim airum Iohannes dugann rodjan du manageim bi Iohannen: ... — ἀπελθόντων δὲ τῶν ἀγγέλων Ἰωάννου ἤρξατο λέγειν πρὸς τοὺς ὄχλους περὶ Ἰωάννου...
- L 8,31 jah bad ina ei ni anabudi im in afgrundipa galeipand. — καὶ παρεκάλει αὐτὸν ἵνα μὴ ἐπιτάξῃ αὐτοῖς εἰς τὴν ἄβυσσον ἀπελθεῖν.
- L 9,12 ...fralet þo managein, ei galeipandans in þos bisunjane haimos jah weihsa saljaina jah bugjaina sis matins,... — ... ἀπόλυσον τὸν ὄχλον, ἵνα ἀπελθόντες εἰς τὰς πόλεις κώμας καὶ τοὺς ἀγρούς καταλύσωσιν καὶ εὐρωσιν ἐπισιτισμόν,...
- L 9,59 qab þan du anþaramma: laistei mik; ip is qab: frauja, uslaubei miþ galeipand faurþis jah usfilhan attan meinana. — εἶπεν δὲ πρὸς ἑτερον· ἀκούσθαι μοι· ὁ δὲ εἶπεν· κύριε, ἐπίτρεψόν μοι ἀπελθόντι πρῶτον θάψαι τὸν πατέρα μου.
- L 17,23 jah qiband izwis: sai her, aipþau sai jainar; ni galeipaiþ nih laistjaiþ. — καὶ ἐρωῶσιν ὑμῖν· ἰδοὺ ὧδε, ἢ, ἰδοὺ ἐκεῖ· μὴ ἀπελθῇτε μὴδὲ διώξτε.

- L 19,32 galeipandans þan þai insandidans bigetun, swaswe qap du im. — ἀπελθόντες δὲ οἱ ἀπεσταλμένοι εὗρον καθὼς εἶπεν αὐτοῖς.
- Mk 1,20 ...jah afletandans attan seinana Zaibaidaiu in þamma skipa miþ asnjam, galipun afar imma. — ...καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοῖῳ μετὰ τῶν μισθιωτῶν ἀπῆλθον ἐπίσω αὐτοῦ.
- Mk 1,35 jah air uhtwon usstandands usiddja jah galaip ana aupjana staþ jah jainar baþ. — καὶ πρωτὶ ἑννυχὸν λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν εἰς ἔρημον τόπον καὶ ἐκεῖ προσήχετο.
- Mk 3,13 jah ustaig in fairguni jah athaihair þanzei wilda is, jah galipun du imma. — καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος καὶ προσκαλεῖται οὓς ἤθελεν αὐτός, καὶ ἀπῆλθον πρὸς αὐτόν.
- Mk 5,17 jah dugunnun bidjan ina galeipan hendar markos seinos. — καὶ ἤρξαντο παρακαλεῖν αὐτὸν ἀπελθεῖν ἀπὸ τῶν ὄρων αὐτῶν.
- Mk 5,20 jah galaip jah dugann merjan in Daikapaulein, ... — καὶ ἀπῆλθεν καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει. ...
- Mk 5,24 jah galaip miþ imma, jah iddjedun afar imma manageins filu jah þraihun ina. — καὶ ἀπῆλθεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἤκούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, καὶ συνέθλιβον αὐτόν.
- Mk 6,27 ...ip is galeipands afmaimait imma haubip in karkarai. — ...ὁ δὲ ἀπελθὼν ἀπεκτεράλισεν αὐτὸν ἐν τῇ φυλακῇ.
- Mk 7,24 jah jainpro usstandands galaip in markos Twre jah Seidone. — καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια Τύρου καὶ Σιδῶνος. ...
- Mk 7,30 jah galeipandei du garda seinamma bigat unhulþon usgagana jah þo dauhtar ligandein ana ligra. — καὶ ἀπελθούσα εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς αὖρεν τὸ δαυμόνιον ἐξεληλυθὸς καὶ τὴν θυγατέρα βεβλημένην ἐπὶ τῆς κλίνης.
- Mk 9,43 jah jabai marzjai þuk handus þeina, afmait þo; goþ þus ist hamfamma in libain galeipan, þau twos handuns habandin galeipan in gaiainnan, in fon þata unþapnando, — καὶ ἐὰν σκηνδαλίῃ σε ἡ χεὶρ σου, ἀπόκοψον αὐτήν· καλὸν σοὶ ἐστὶν κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν. ...
- Mk 11,4 galipun þan jah bigetun fulun gabandanana at daura uta ana gagga; jah andbundun ina. — ἀπῆλθον δὲ καὶ εὗρον πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἕξω ἐπὶ τοῦ ἀμυρῶδου, καὶ λύουσιν αὐτόν.
- Mk 12,12 ...jah afletandans ina galipun. — ...καὶ ἀφέντες αὐτόν ἀπῆλθον.

Mk 14,10 jah Iudas Iskarioteis, ains pize twalibe, galaiþ du þaim gudjam, ei galewidedi ina im. — και ο 'Ιούδας ο 'Ισκαριώτης, εις τὸν δώδεκα, ἀπὸ τῶν πρὸς τοῦς ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδῇ αὐτὸν αὐτοῖς.

Mk 14,12 ...har wileis ei galeiþandans manwjaima, ei matjais paska? — ... ποῦ θέλεις ἀπελθεῖντες ἐτοιμάσωμεν ἵνα φάγης τὸ πάσχα;

k 1,16 jah þairh izwis galeiþan in Makidonja jah aftra af... — και δι' ὧν ἀπελθεῖν εἰς Μακεδονίαν,...

115 *ga-meljan* — ἀπο-γράφω

L 2,1 Warþ þan in dagans jainans, urrann gagrefts fram kaisara Agustau, gameljan allana midjungard. — Ἐγένετο δὲ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐξῆλθεν δόγμα παρὰ Καίσαρος Λαγούστου ἀπο-γράφεσθαι πᾶσαν τὴν οἰκουμένην.

119 *ga-mojan* — ἀπα-ντάω

Mk 5,2 jah usgaggandin imma us skipa suns gamotida imma manna us aurahjom in ahmin unhrainjamma, — και ἐξελθόντι αὐτῷ ἐκ τοῦ πλοίου εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ,

L 17,12 jah inngaggandin imma in suma haimo, gamotidedun imma taihun þrutsfillai mans, þaih gastopun fairrabro. — και εἰσερχομένου αὐτοῦ εἰς τινὰ κώμην ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπροὶ ἄνδρες, οἱ ἔστησαν πόρῳθεν,

Mk 14,13 jah insandida twans siponje seinaiþ qabuh du im: gaggats in þo baurg, jah gamoteiþ igqis manna kas watins bairands:... — και ἀποστέλλει δὺν τῶν μαθητῶν αὐτοῦ και λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, και ἀπαντήσει ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων·

Sol 4,17 þabro þan weis þai libandans, þai aflifnandans suns miþ imma frawilwanda in milhmam du gamotjan frauþin in luftau jah(swa) framwigis miþ frauþin wairþam. — ἔπειτα ἡμεῖς οἱ ζῶντες οἱ περιλειπόμενοι ἅμα σὺν αὐτοῖς ἀρπαγῆσόμεθα ἐν νεφέλαις εἰς ἀπάντησιν τοῦ κυρίου εἰς ἀέρα· και οὕτως πάντοτε σὺν κυρίῳ ἐσόμεθα.

L 14,31 aipþau þas þiudans gaggands stigqan wiþra anþarana þiudan du wigan (i)na, niu gasitands faurþis þankeiþ,, siaiu mahteigs miþ taihun þusundjom gamotjan þamma miþ twaim uigum þusundjo gaggandin ana sik? — ἡ τίς βασιλεὺς πορευόμενος συμβαλεῖν ἑτέρῳ βασιλεῖ εἰς πόλεμον οὐχὶ καθίσας πρῶτον βουλευέται εἰ δυνατός ἐστιν ἐν δέκῃ χιλιάσιν ἀπαντήσας τῷ μετὰ εἰκοσι χιλιάδων ἐρχομένῳ ἐπ' αὐτόν;

145 *ga-saiḡan* — ἀπο-ορᾶω

- Fil 2,23 panuh nu wenja sandjan, bipe gasaiḡa ḡa bi mik ist, suns. — τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι ὡς ἂν ἀπιδῶ τὰ περὶ ἐμῆ ἐξουσίας.

174 *ga-standan* — ἀπο-καθίστημι

- L 6,10 ...paruh is ufrakida, jah gastop so handus is, swaswe so anpara, — ... ὁ δὲ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστᾶθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡς ἡ ἄλλη.

- Mk 3,5 ...jah ufrakida, jah gastop aftra so handus is. — ... καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστᾶθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ.

185 *ga-swiltan* — ἀπο-θνήσκω

- M 9,24 afleipip, unte ni gaswalt so mawi, ak slepip... — ἀναχωρεῖτε, οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον, ἀλλὰ καθεύδει...

- I 6, 49 attans izwarai matidedun manna in aupidai jah gaswultun. — οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ καὶ ἀπέθανον.

- I 11,14 panuh pan qap du im Iesus swikunpaba: Lazarus gaswalt. — τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ. Λάζαρος ἀπέθανεν,

- I 11,16 panuh qap Domas saei haitada Didimus paim gahlaibam seinaim: gaggam jah weis, ei gaswiltaima miḡ imma. — εἶπεν οὖν Θωμᾶς ὁ λεγόμενος Δίδυμος τοῖς συμμαθηταῖς αὐτοῦ ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.

- I 19,7 andhofun imma Iudaeis: weis witop aihum, jah bi pamma witoda unsaramma skal gaswiltan, unte sik silban gudis sunu gatawida. — ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἑαυτὸν θεοῦ υἱὸν ἐποίησεν.

- I 18,32 ei waurd frauḡins usfullnodedi, batei qap, bandwjands ḡileikamma daubau skulda gaswiltan. — ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυρίου πληρωθῇ, ὃν εἶπεν σημαίνων ποίῳ θανάτῳ ἤμελλεν ἀποθνήσκειν.

- L 8,52 ...ni gretip, unte ni gaswalt, ak slepip. — ... μὴ κλαίετε· οὐ γὰρ ἀπέθανεν, ἀλλὰ καθεύδει.

- L 8,53 jah bihlohun ina gasaiḡandans batei gaswalt. — καὶ κατηγέλων αὐτοῦ, ἰδόντες ὅτι ἀπέθανεν.

- L 16,22 warp pan gaswiltan pamma unledin jah briggan fram aggilum in barna Abrahamis; gaswalt pan jah sa gabeiga jah gafulhans warp. — ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη.

- L 20,30 jah nam anbar þo qen, jah sa gaswalt unbarnahs. — και ελαβεν ο δευτερος την γυναικα, και ουτος απεθανεν ατεκνος.
- L 20,31 jah þridja nam þo samaleiko; samaleiko þan jah þai sibun, jah ni bilipun barne jah gaswultun. — και ο τριτος ελαβεν αυτην ωσαυτως, ωσαυτως δε και οι επτα, και ου κατελειπον τέκνα και απεθανον.
- L 20,36 nih allis gaswiltan þanaseips magun, ibnans aggilum auk sind jah sunjus sind gudis, ustassais sunjus wisandans. — ουτε γαρ αποθανειν ετι δυνανται, ισάγγελοι γαρ εισιν και υιοι εισιν του θεου, της αναστάσεως υιοι οντες.
- Mk 5,35 nauhþanuh imma rodjandin qemun fram þamma swnagoga-fada, qibandans þatei dauhtar þeina gaswalt;... — ετι αυτου λαλουντος ερχονται απο του αρχισυναγωγου λεγοντες οτι η θυγάτηρ σου απεθανεν,...
- Mk 9,26 ... jah warþ swe dauþs, swaswe managai qebun þatei gaswalt. — ...και εγενετο ωσει νεκρος, ωστε πολλους λεγειν οτι απεθανεν.
- Mk 12,20 sibun broþrahans wesun; jah sa frumista nam qen jah gaswiltands ni bilaiþ fraiwa. — επτα αδελφοι ησαν και ο πρωτος ελαβεν γυναικα και αποθνήσκων ουκ αφήκεν σπέρμα.
- Mk 12,22 ... spedumista allaize gaswalt jah so qens. — ...εσχάτη πάντων απεθανεν και η γυνή.
- R 7.2 ... aþþan jabai gaswiltip aba, galausjada af þamma wi-toda abins. — ...εάν δε αποθάνη ο άνήρ, κατηγορείται απο του νόμου του άνδρος.
- K 8,11 fraqistniþ auk sa unmahteiga ana þeinamma witubnja broþar in þize Xristus gaswalt. — απόλλυται ουν ο ασθενών αδελφος επί τη σή γνώσει δι' όν Χριστός απεθανεν.
- K 15,3 atgaf auk izwis in frumistjam þatei andnam, ei Xristus gaswalt faur frawaurhtins unsaros afar bokom, — παρέδωκα γάρ υμίν έν πρώτοις, ό και παρέλαβον, ότι Χριστός απεθανεν υπέρ των άμαρτιών ήμών κατό τάς γραφάς.
- K 15,31 daga hammah gaswiltandans in izwaraizos izoftuljos,... — καθ' ήμέραν αποθνήσκω νή την υμετέρην καύχησιν,...
- K 15,32 ...matjam jah drigkam, unte du maurgina gaswiltam. — ...φάγομεν και πίνομεν, αύριον γάρ αποθνήσκομεν.
- k 5,15 domjandans bata þatei ains faur allans gaswalt, þannu allai gaswultun, jah faur allans gaswalt, ei þai libandans ni þanaseips sis silbam libaina, ak þamma faur sik gaswiltandin jah urreisandin. — κρίνοντας τουτο, ότι εις υπέρ πάντων απεθανεν· άρα οι πάντες απεθανον· και υπέρ πάντων απεθανεν, ίνα οι ζώντες μηέτι έχυτοίς ζώσιν αλλά τω υπέρ αυτών αποθανόντι και έγερθέντι.

- k 6,9 swe gaswiltandans jah sai libam, swe talzidai jah ni afdaupidai, — ὥς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν, ὥς παι-
δεύομενοι καὶ μὴ θανατούμενοι,
- G 2,19 unte ik pairh witop witoda gaswalt, ei guda libau. — ἐγὼ
γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα θεῷ ζήσω.
- G 2,21 ni faurqiba anstai gudi; unte jabai pairh witop garaihtei, aipbau
jah Xristus sware gaswalt. — οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ·
εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστοῦς δωρεάν ἀπέθανεν.
- Fil 1,21 abban mis liban Xristus ist jah gaswiltan gawaurki. — ἐμοὶ
γὰρ τὸ ζῆν Χριστοῦ καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος.
- Kol 2,20 jabai gaswultup miþ Xristau afstabim ... — εἰ ἀπεθανετε
σὺν Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων...
- Sol 4,14 unte jabai galaubjam patei Iesus gaswalt jah usstop,..
— εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη...
- Sol 5,10 saei gaswalt faur uns, ei, jabbe slepaima jabbe wakaima,
samana miþ imma libaima. — τοῦ ἀποθανόντος ὑπὲρ ἡμῶν,
ἵνα, εἴτε γρηγορώμεν εἴτε καθεύδωμεν, ἅμα σὺν αὐτῷ ζήσωμεν.
- I 11,32 ... frauja, iþ weiseis her, ni þauh gaswulti meins broþar.
— ... κύριε, εἰ ἴδες ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανέν μου ὁ ἀδελφός.
- I 12,24 amen amen qiþa izwis: nibai kaurno haitais gadriusando in
airþa gaswiltiþ, silbo ainata aflifniþ: iþ jabai gaswiltiþ
manag akran bairiþ — ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκορος
τοῦ σίτου πεσῶν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, αὐτοῦ μόνος μένει·
ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, πολλὸν καρπὸν φέρει.
- R 7,3 ... iþ jabai gaswiltiþ wair, frija ist þis witodis, ... — ...
ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου...
- R 14,15 ... ni nunu mata þeinamma jainanīma fraqistjais, faur þanei
Xristus gaswalt. — ... μὴ τῷ βρώματι σου ἐκτεῖνον ἀπόλλυε
ὑπὲρ οὗ Χριστοῦς ἀπέθανεν.

195 *ga-tarnjan* — ἀπο-στειρώ

- T 6,5 usbalþeins frawardidaize manne ahin, at þaimeī gatarniþ
ist sunja, hugjandane faihugawaurki wisan gagudein; ... — δια-
παραισιάζει διεψυχαρμένων ἀνθρώπων τὸν νοῦν καὶ ἀπεστειρη-
μένῳ νῷ τῆς ἀληθείας, νομιζόντων πορισμὸν εἶναι τὴν εὐσέβειαν...

198 *ga-teihan* — ἀπαγγέλλω

- M 11,4 jah andhafjands Iesus qap du im: gaggandans gateihiþ
Iohanne þatei gahauseiþ jah gasaihiþ. — καὶ ἀποκριθεὶς ὁ
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ὁ
ἀκούετε καὶ βλέπετε·

- L 7,18 jah gataihun Iohannen siponjos is bi alla þo. — και ἀπὴ γ-
γειλαν Ἰωάννη οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων.
- L 7,22 jah andhafjands Iesus qap du im: gaggandans gateihats
Iohannen þatei gasehuts jah gahausideduts, ... — και ἀποκριθεὶς
ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς ὅτι πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ.
ὅτι εἶδετε και ἠκούσατε. . .
- L 8,20 jah gataihan warþ imma þatei aiþei þaina jah broþrjus
þeinai standand uta gasaihan þuk gairnjandona. — και ἀπὴ γ-
γέλη αὐτῷ ὅτι ἡ μήτηρ σου και οἱ ἀδελφοί σου ἐστήκασιν ἔξω.
ἰδεῖν σε θέλοντες.
- L 8,36 gataihun þan im jah þai gasaihandans haiwa ganas sa
daimonareis. — ἀπὴ γγειλαν δὲ αὐτοῖς και οἱ ἰδόντες πῶς
ἐσώθη ὁ δαιμονισθεὶς.
- L 9,36 ... jah eis bahaidehun jah mann ni gataihun in jainaim
dagam ni waiht þizei gasehun. — ... και αὐτοὶ ἐσίγησαν και οὐ-
δεν ἀπὴ γγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἐωρά-
κασιν.
- L 14,21 jah qimands sa skalks gataih frauin seinamma þata ... — και
παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἀπὴ γγειλεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. . .
- L 18,37 gataihun þan imma þatei Iesus Nazoraius þairhgaggip
— ἀπὴ γγειλαν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται. . .
- K 14,25 þo analaugnjona hairtins is swikunþa wairband. þanuh driu-
sands ana andawleizn inweitiþ gup, gateihands þatei bi
sunjai gup in izwis ist. — και οὕτως τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας
αὐτοῦ φανερά γίνονται, και οὕτως πεσὼν ἐπὶ πρῶσωπον προσκυ-
νήσει τῷ θεῷ, ἀπαγγέλλων ὅτι ὁ θεὸς ὄντως ἐν ὑμῖν ἐστιν.
- M 8,33 iþ þai haldandans gablahun jah galeipandans gataihun
in baurg all bi þans daimonarjans. — οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον,
και ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπὴ γγειλαν πάντα και τὰ τῶν
δαιμονιζομένων.
- L 8,34 gasaihandans þan þai haldandans þata waurþano gablahun
jah gataihun in baurg jah in weihsa. — ἰδόντες δὲ οἱ βό-
σκοντες τὸ γεγενημένον ἔφυγον και ἀπὴ γγειλαν εἰς τὴν πόλιν
και εἰς τοὺς ἀγρούς.
- L 8,47 gasaihandei þan so qino þatei ni galaugnida, reirandei (qam)
jah atdriusandei du imma, in þizei attaitok imma, gataih
imma in andwairþja allaizos manageins jah haiwa gahailnoda
suns. — ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέμουσα ἦλθεν και
προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ, ἀπὴ γγειλεν
αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, και ὥς ἰάθη παραχρῆμα.

Mk 5,14 jah þai haldandans þo sweina gablahun jah gataihun in baurg jah in haimon, ... — και οι βόσκοντες τους χοίρους ἔφυγον και ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν και εἰς τοὺς ἀγροὺς...

Mk 16,10 soh gaggandei gataih þaim miþ imma wisandam, ... — ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπήγγειλεν τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις...

204 *ga-tiuhun* — ἀπ-άγω

M 27,2 jah gabindandans ina gatauhun jah anafulhun ina Pauntiau Peilatau kindina. — και δῆσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον και παρ-έδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πειλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.

I 18,13 jah gatauhun ina du Annin frumist; ... — και ἀπ-ήγαγον αὐτὸν πρὸς Ἄνναν πρῶτον...

Mk 14,53 jah gatauhun Iesu du auhumistin gudjin; ... — και ἀπ-ήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα, ...

Mk 15,16 iþ gadrauhteis gatauhun ina innana gardis, ... — οι δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς...

210 *ga-farban* — ἀπ-έχω

T 4,3 warjandane liugos, gaþarban mate, ... — κωλύοντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ...

230 *ga-wandjan* — ἀπο-στρέφω

M 27,3 þanuh gasaihandas Iudas sa galewjands ina þatei du stauai gatauhans warþ, idreigonds gawandida þans þrins tiguns silubrindaize gudjam jah sinistam — τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παρα-διδούς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψεν τὰ τριᾶκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι και τοῖς πρεσβυτέροις

V *ga-διδά*

27 *ga-dailjan* — διδ-διδώμι

I 6,11 namuh þan þans hlaibans Iesus jah awiliudonds gadailida þaim anakumbjandam; ... — ἔλαβεν δὲ τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς και εὐχαριστήσας διέδωκεν τοῖς ἀνακειμένοις, ...

L 18,22 ... nauh ainis þus wan ist: all þatei habais frabugei jah ga-dailei unledaim, jah habais luzd in himina, jah hiri laistjan mik. — ... ἔτι ἐν σοὶ λείπει· πάντα ἅσα ἔχεις πώλησον και διάδος πτωχοῖς, και ἔξεις θησαυρὸν ἐν οὐρανῷ, και δεῦρο ἀκολουθεῖ μοι.

44 *ga-fastan* — διδ-τηρέω, -φυλάσσω

L 2,51 ... jah aiþei is gafastaida þo waurda alla in hairtin sei-namma. — ... και ἐκ μήτηρ αὐτοῦ διέτηρει τὰ ῥήματα ἅπαντα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

- L 4,10 gamelid ist auk patei aggilum seinaim anabiudip bi puk du gafastan puk, — γέγραπται γὰρ ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντέλεται περὶ σοῦ τοῦ διαφυλάξει σε,

70 *ga-hrainjan* — δια-καθαρίζω

- L 3,17 habands winpiskauron in handau seinai jah gahraineip garbrask sein jah... — οὗ τὸ πτόνον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διακαθαρίετ' τὴν ἄλωνα αὐτοῦ καὶ...

79 *ga-kannjan* — δια-γνώρίζω

- L 2,17 gasaihandans pan gakannidedun bi bata waurd patei rodip was du im bi bata barn. — ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου.

93 *ga-laushjan* — δια-σπάω

- Mk 5,4 unte is ufta eisarnam bi fotuns gabuganaim jah naudibandjom eisarneinaim gabundans was jah galausida af sis hos naudibandjos jah ho ana fotum eisarna gabrak, jah manna ni mahta ina gatamjan. — διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἀλύσεσιν δεδεδῶσθαι καὶ διεσπασθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις καὶ τὰς πέδας συντετρῖφθαι, καὶ οὐδεὶς ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι.

96 *ga-leifan* — δι-έρχομαι

- L 8,22 ...jah qab du im: galeipam hindar pana marisaiw! jah galipun. — ...καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς· διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης· καὶ ἀνήχθησαν.

140 *ga-raidjan* — δια-τάττω

- L 3,13 baruh qab du im: ni waiht ufar patei garaid sijai izwis, lausjaip. — ὁ δὲ εἶπεν πρὸς αὐτούς· μηδὲν πλέον παρὰ τὸ διατάττεσθαι ὑμῶν πράσσετε.

- K 16,1 Ip bi gabaur bata paim weiham, swaswe garaidida aik-klesjom Galatiais, swa jah jus taujaip. — Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε.

- Tit 1,5 in bizoei waihtais bilaiþ þus in Kretai, (in þize) ei wanata atgaraihtjais jah gasatjais and baurgs praiþbwtairein, swaswe ik þus garaidida, — τούτου χάριν κατελείπον σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὥς ἐγώ σοι διέταξα μὴν.

151 *ga-sibjon* — δι-αλλάσσω (— αλλάττω)

- M 5,24 aflet jainar þo giba þeina in andwairþja hunslastadis jah gagg faurþis gasibjon broþr þeinamma, . . . — ἄφες ἐκεῖ τὸ δῶρόν σου ἔμπροσθεν τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ὑπάγε πρῶτον δι-αλλά-
γῃ θι τῷ ἀδελφῷ σου, . . .

171 *ga-spillon* — δι-αγγέλλω

- L 9,60 qab þan du imma Iesus: let þans dauþans usfilhan seinans nawins; ip þu gagg jah gaspillo þiudangardja gudis. — εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἄφες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς ἔαυτῶν νεκρούς, σὺ δὲ ἀπελθὼν δι-άγγελλε τὴν βασιλείαν τοῦ θικοῦ.

174 *ga-standan* — δι-α-μείνω

- G 2,5 þaimei nih iheilohun gakuþbedum ufhnaiwein, ei sunja aiwag-geljons gastandai at izwis. — οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου δι-αμείνῃ πρὸς ὑμᾶς.

215 *ga-flahsnan* — δι-α-ταράττω

- L 1,29 ip si gasaiþandei gaþlahsnoda bi innargahtai is jah þahtha sis iþeleika wesi so goleins. . . — ἡ δὲ ἰδοῦσα δι-ετα-
ράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀπα-
σμός οὗτος.

233 *ga-waurkjan* — δι-α-πραγματεύω

- L 19,15 jah warþ, bipe atwandida sik aftra, andnimands þiudangardja jah haihait wopjan du sis þans skalkans þaimei atgaf þata silubr, ei gakunnaidedi þa iþarjizuh gawaurhtedi. — καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δοῦλους τοῦτους οἷς ἔδωκεν τὸ ἀργύ-
ριον, ἵνα γυνῶ τίς τί δι-επραγματεύσατο.

VI *ga* - εἶς

96 *ga-leiþan* — εἰς-έρχομαι

- I 13,27 jah afar þamma hlaiba þan galaip in jainana Satana. . . — καὶ μετὰ τὸ ψάμειον, τότε εἰς ἡλθεν εἰς ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς. . .
- I 19,9 jah galaip in praitauria (un) aftra jah qab du Iesua: . . . — καὶ εἰς ἡλθεν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν καὶ λέγει τῷ Ἰησοῦ. . .
- I 18,33 (þaruh) galaip in praitauria aftra Peilatus jah wopida Iesu qabuh imma: . . . — εἰς ἡλθεν οὖν εἰς τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πειλάτος καὶ ἐφώνησεν τὸν Ἰησοῦν καὶ εἶπεν αὐτῷ. . .
- I 18,1 Þata qibands Iesus usiddja miþ siponjam seinaim ufar rinnon þo Kaidron, þarei was aurtigards, in þanei galaip Iesus jah siponjos is. — Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μα-
θηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ Κεδρὼν, ὅπου ἦν κήπος,
εἰς ὃν εἰς ἡλθεν αὐτὸς καὶ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.

- L 1,28 jah galeipands inn sa aggilus du izai qap: ... — και εισελθὼν ὁ ἄγγελος πρὸς αὐτὴν εἶπεν: ...
- L 1,40 jah galaip in gard Zakariins jah golidā Aileisabaip. — και εισήλθεν εἰς τὸν οἶκον Ζαχαρίου και ἡσπάσατο τὴν Ἑλισάβετ.
- L 4,16 jah qam in Nazaraip, parei was fodips, jah galaip inn bi biuhtja seinamma in daga sabbato in swanagoein jah usstob siggwan bokos. — και ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρέθ, οὗ ἦν τεθραμμένος και εισήλθεν κατὰ εἰωθὸς αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν και ἀνέστη ἀναγνῶναι.
- L 4,38 usstandands pan us þizai swanagogai galaip in gard Seimonis... — ἀναστὰς δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς εισήλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος...
- L 6,6 jah warþ pan in anþaramma daga sabbato galeipān imma in swanagoein jah laisjan... — ἐγένετο δὲ και ἐν ἐτέρῳ σαββάτῳ εισελθεῖν αὐτὸν εἰς τὴν συναγωγὴν και διδάσκειν...
- L 7,1 Bipe pan usfullida alla þo waurda seina in hliumans manageins, galaip in Kafarnaum. — Ὅτι δὲ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εισήλθεν εἰς Καπερναοὺμ.
- L 8,30 ...unte unhulþons managos galipun in ina. — ... ὅτι δαιμόνια πολλά εισήλθεν εἰς αὐτόν.
- L 8,32 ...jah bedun ina ei uslaubidedi im in þo galeipān... — ... και παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα ἐπιτρέψῃ αὐτοῖς εἰς ἐκείνους εἰσελθεῖν...
- L 8,33 usgaggandans pan suns þai unhulþans af þamma mann galipun in þo sweina, ... — ἐξελεθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εισήλθον εἰς τοὺς χοίρους, ...
- L 9,46 galaip pan mitons in ins, þata þarjis þau ize maists wesi. — εισήλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν.
- L 9,52 jah insandida airuns faura sis, jah gaggandans galipun in haim Samareite, swe manwjan imma. — και ἀπέστειλεν ἄγγελους πρὸ προσώπου ἐκείνου. και πορευθέντες εισήλθον εἰς κώμην Συμαρείων, ὥστε ἐτοιμάσαι αὐτῷ.
- L 17,27 etun jah drugkun, liugaidedun jah liugaidos wesun, und þanci dag galaip Naueil in arka; ... — ἡσθιον, ἔπινον, ἐγάμουν ἐξεγαμίζοντο, ἄχρι ἧς ἡμέρας εισήλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν...
- L 18,25 rapizo allis ist ulbandau þairh þairko neplos þairhleipan þau gabigamma in þiundangardja gudis galeipān. — εὐκοπώτερον γὰρ ἐστὶν κάμηλον διὰ τρυμαλιᾶς ῥαπίδος διελθεῖν ἢ πλοῦσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν.

- L 19,45 jah galeipands in alh dugann uswairpan þans frabugjandans in izai jah bugjandans, — και εισελθὼν εἰς τὸ ἱερὸν ἤρξατο ἐκβάλλειν τοὺς πωλούντας ἐν αὐτῷ και ἀγοράζοντας,
- Mk 1,21 jah galipun in Kafarnaum, jah suns sabbato daga galeipands in swnagogen laisida ins. — και εισπορεύονται εἰς Καπερναοὺμ· και εὐθέως τοῖς σάββασιν εισελθὼν εἰς τὴν συναγωγὴν ἐδίδασκεν.
- Mk 1,45 ip is usgaggands dugann merjan filu jah usqipān þata waurd, swaswe is jupan ni mahra andaugjo in baurg galeipan, ak uta ana aubjaim stadim was;... — ὁ δὲ ἐξελθὼν ἤρξατο κηρύσσειν πολλὰ και διαφημίζειν τὸν λόγον, ὥστε μηκέτι αὐτὸν δύνασθαι φανερώς εἰς πόλιν εισελθῆναι, ἀλλ' ἔξω ἐν ἐρήμοις τόποις ἦν...
- Mk 2,1 Jah galaip aftra in Kafarnaum afar dagans, jah gafrehun batei in garda ist. — Και εἰσῆλθεν πάλιν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν και ἡκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστιν.
- Mk 2,26 izaiwa galaip in gard gudis uf Abiāpara gudjin jah hlai-bans faurlageinai matida,... — πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάπαρ ἀρχιερέως και τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν...
- Mk 3,1 Jah galaip aftra in swnagogen,... — Και εἰσῆλθεν πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν,...
- Mk 5,12 jah bedun ina allos þos unhulþons qipandeins: insandei unsis in þo sweina, ei in þo galeipaima. — και παρειάλασαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες λέγοντες· πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς εισέλθωμεν.
- Mk 5,13 jah uslaubida im Iesus suns. jah usgaggandans ahmans þai unhrainjans galipun in þo sweina,... — και ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐθέως ὁ Ἰησοῦς. και ἐξελθόντα τὰ πνεύματα τὰ ἀκαθάρτα εἰσῆλθόν εἰς τοὺς χοίρους...
- Mk 7,17 jah þan galaip in gard us þizai managein,... — και ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου...
- Mk 7,19 ūnte ni galeipip imma in hairto, ak in wamba,... — ὅτι οὐκ εισπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν κοιλίαν...
- Mk 7,24 jah jainpro usstandands galaip in markos Twrc jah Seidone, jah galeipands in gard ni wilda witan mannan jah ni mahta galaugnjan. — και ἐκείθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια Τύρου και Σιδῶνος. και εισελθὼν εἰς οἰκίαν οὐδένα ἦθελεν γινῶναι και οὐκ ἠδυνήθη λαβεῖν.
- Mk 9,28 jah galeipandan ina in gard, siponjos is frehun ina sundro:... — και εισελθόντα αὐτὸν εἰς οἶκον, οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἐπηρώτων αὐτὸν κατ' ἰδίαν...

- Mk 9,43 ...gop bus ist hamfamma in libain galeip̄an, pau twos handuns habandin galeip̄an in gaiainnan, in fon pata unizarpando. — ...καλὸν σοὶ ἐστὶν κυλλὸν εἰς τὴν ζωὴν εἰσελθεῖν, ἢ τὰς δύο χεῖρας ἔχοντα ἀπελθεῖν εἰς τὴν γέενναν. . .
- Mk 9,45 jah jabai fatus beins marzjai buk, afmait ina: gop bus ist galeip̄an in libain haltamma, . . . — καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκαυδαλιζῇ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλὸν σοὶ ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν χωλόν, . . .
- Mk 9,47 ...gop bus ist haihamma galeip̄an in piudangardja gudis. . . — ...καλὸν σοὶ ἐστὶν μονόφθαλμον εἰσελθεῖν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, . . .
- Mk 10,24 ...barnilona, h̄aiwa aglu ist paim hugjandam afar faihau in piudangardja gudis galeip̄an. — ...τέκνη, πῶς δύσκολόν ἐστιν τοῦς πεποιθότας ἐπὶ χρήμασιν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν.
- Mk 10,25 azitizo ist ulbandau pairh pairko neplos galeip̄an, pau gabigamma in piudangardja gudis galeip̄an. — εὐκοπώτερόν ἐστιν κάμηλον διὰ τῆς τριμαλιᾶς τῆς βαφίδος εἰσελθεῖν ἢ πλοῦσιον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελθεῖν.
- Mk 11,11 jah galaip̄ in Iairusaulwma Iesus jah in alh; . . . — καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς καὶ εἰς τὸ ἱερόν. . .
- Mk 15,43 qimands Iosef af Areimabaias, gaguds ragineis, saei was (jah) silba beidans piudangardjos gudis, anananbjands galaip̄ inn du Peilarau jah bab bis leikis Iesus. — ἐλθὼν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτῆς, ὅς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθαι πρὸς Πειλᾶτον καὶ ἡτήσατο τὸ σῶμα τοῦ Ἰησοῦ.

97 inn-ga-leiḡan — εἰς-έρχομαι

- M 7,13 ...unte braid daur jah rums wigs sa brigganda in fralustai, jah managai sind pai inngaleip̄andans pairh pata. — ...ὅτι πλατεῖα ἡ πόλις καὶ εὐρύχωρος ἡ ὁδὸς ἢ ἀπάγουσα εἰς τὴν ἀπώλειαν, καὶ πολλοὶ εἰσιν οἱ εἰσερχόμενοι δι' αὐτῆς.
- M 7,21 ni hazuh saei gibip̄ mis: frauja, frauja! inngaleip̄ip̄ in piudangardja himine, . . . — οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι· κύριε κύριε, εἰσελεῖσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, . . .
- L 6,4 h̄aiwa inngalaip̄ in gard gudis jah hlaibans saurlageinaiis usnam jah matida. . . — ὡς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλαβεν καὶ ἔφαγεν. . .
- L 19,1 Jah inngaleip̄andans pairhlaip̄ Iaireikon. — Καὶ εἰσελθὼν διήρχετο τὴν Ἱεριχῶ.
- R 11,25 ni auk wiljau izwis unweisans, broþrjus, pizos runos, ei ni sijaip̄ in izwis silbam frodai, unte daubei(bi) sumata Israela

warb, und patei fullo biudo inngaleipai. — οὐ γὰρ θέλω ὑμῶς ἀγνοεῖν, ἀδελφοί, τὸ μυστήριον τοῦτο, ἵνα μὴ ᾔτε ἐν ἑαυτοῖς φρόνιμοι, ὅτι πῶρως ἀπὸ μέρους τῷ Ἰσραὴλ γέγονεν, ἄχρις οὗ τὸ πλῆρωμα τῶν ἐθνῶν εἰσελέσθῃ.

VII ga — ἐκ

96 ga-leifan — ἐξ-έρχομαι

- I 13,30 bihe andnam pana hlaib jains, suns galaip ut. wasuh pan nahts, pan galaip ut. — λαβὼν οὖν τὸ ψωμὶον ἐκεῖνος εὐθὺς ἐξῆλθεν· ἦν δὲ νύξ ὅτε ἐξῆλθεν.
- L 14,18 ...sa frumista qap: land bauhta jah parf galeipan jah sailian bata;... — ...ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρόν ἡγόρασα καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελεῖν καὶ ἰδεῖν αὐτόν....
- Mk 2,13 jah galaip aftra faur marein,... — καὶ ἐξῆλθεν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν....
- Mk 7,31 jah aftra galeipands af markom Twre jah Seidone qam at marein Galeilaie miþ tweihnaim markom Daikapaulaios. — καὶ πάλιν ἐξελεῖν ἐκ τῶν ὁρίων Τύρου καὶ Σιδῶνος ἦλθεν πρὸς τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων τῆς Δεκαπόλεως.
- Mk 14,68 ...jah galaip faur gard, jah hana wopida. — ...καὶ ἐξῆλθεν ἐξω εἰς τὸ προαύλιον, καὶ ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.
- R 10,18 akei qipa: ibai ni hausidedun? raihtis: and alla airpa galaip drunjus ize jah and andins midjungardis waurda ize. — ἀλλὰ λέγω· μὴ οὐκ ἤκουσαν; μενοῦνγε· εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.
- k 2,13 ...ak twisstandands im galaip in Makaidonja. — ...ἀλλὰ ἀποταξάμενος αὐτοῖς ἐξῆλθεν εἰς Μακεδονίαν.
- k 8,17 unte raihtis bida andnam, apþan usdaudoza wisands silba wiljands galaip du izwis. — ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαίστερος δὲ ὑπάρχων ἀναιδέτως ἐξῆλθεν πρὸς ὑμᾶς.

109 ga-manwjan — ἐξ-αρτίζω

- t 3,17 ei ustauhans sijai manna gudis, du allamma waurstwe godaize gamanwips. — ἵνα ἄρτιος ᾦ ὁ τοῦ θεοῦ ἄνθρωπος, πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἐξαρτισμένος.

229 ga-waljan — ἐκ-λέγω

- I 6,70 andhof im Iesus: niu ik izwis ib ga walida jah izwara ains diabaulus ist? — ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δῶδεκα ἐξελέξαμεν; καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν.

- I 13,18 ni bi allans izwis qiba. ik wait harjans gawalida; ... — οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω. ἐγὼ οἶδα τίνας ἐξελεξάμην'...
- I 15,19 ...apban unte us þamma fairhau ni sijup, ak ik gawalida izwis us þamma fairhau,... — ... ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστὲ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου...
- I 15,16 ni jus mik gawəlidedup, ak ik gawalida izwis,... — οὐχ ὑμεῖς με ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς...
- L 6,13 jah bipe warp dags, atwopida siponjans seinans jah gawaljands us im twalib, ... — καὶ ὅτε ἐγένετο ἡμέρα, προσεφώνησεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ ἐκλεξάμενος ὑπ' αὐτῶν δώδεκα...
- L 18,7 ip gup niu gawrikai þans gawalidans seinans,... — ὁ δὲ θεὸς οὐ μὴ ποιήσῃ τὴν ἐκδύκῃσιν τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ...
- E 1,4 swaswe gawalida uns in imma faur gasatein fairhauus,... — καθὼς ἐξελέξατο ἡμεῖς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου...
- Neh 5,18 jah wás fraquman dagis izizuh stiur 'a' lamba gawalida 'q' jah gait's(a') gamanwida was mis; — καὶ ἦν γινόμενα εἰς ἡμέραν μίαν μόσχος εἷς, πρόβατα ἐκλεκτὰ ἕξ, καὶ χίμαρος ἐγένετό μοι.
- Mk 13,20 jah ni frauja gamaurgidedi þans daguns, ni þauh ganesi ainhun leike; akei in þize gawalidane, þanzei gawalida, gamaurgida þans dagans. — καὶ εἰ μὴ κύριος ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοῖς ἐκλεκτοῖς, οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας.
- Mk 13,22 unte urreisand galiugaxristjus jah galiugapraufeteis jah giband taiknins jah fauratanja du afairzjan, jabai mahteig sijai, jah þans gawalidans. — ἐγερθήσονται γὰρ ψευδοχριστοὶ καὶ ψευδοπροφῆται καὶ δώσουσι σημεῖα καὶ τέρατα πρὸς τὸ ἀποπλανᾶν, εἰ δυνάσιν, καὶ τοῖς ἐκλεκτοῖς.
- Mk 13,27 jah þan insandeip aggiluns seinans jah galisip þans gawalidans seinans af fidwor windam fram andjam airpos und andi himinis. — καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.
- Kol 3,12 gehamop izwis nu swe gawalidai gudis,... — ἐνδύσασθε οὖν ὡς ἐκλεκτοὶ τοῦ θείου,...
- T 5,21 weitwodja in andwairþja gudis jah frauþins unsaris Iesusis Xristaus jah þize gawalidane aggile,... — διαμαρτύρομαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ καὶ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἀγγέλων...
- t 2,10 inuh þis all gapula bi þans gawalidans,... — διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοῖς ἐκλεκτοῖς,...

Tit 1,1 Pawlus, skalks gudis, ip apaustaulus Iesuis Xristaus bi ga-laubeinai gawalidaize gudis jah ufkunþja sunjos sei bi gagudein ist, — Παῦλος δοῦλος θεοῦ, ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ πίστιν ἐκλεκτῶν θεοῦ καὶ ἐπὶ γινώσιν ἀληθείας τῆς κατ' εὐσέβειαν.

230 *ga-wandjan* — ἐκ-τρέπω

t 4,4 abþan af sunjai hausein afwandjand, ip du spillam gawand-jand sik. — καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν αἰσχρὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται.

242 *ga-wrikan* — ἐκ-δικέω

R 12,19 ni izwis silbans gawrikandans, liubans, ak gibip stap þwairhein;... — μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες, ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε τόπον τῇ ὀργῇ... .

VIII *ga- en*

4 *ga-aistan* — ἐν-τρέπω

Mk 12,6 þanuh nauhþanuh ainana sunu aigands liubana sis, insandida jah þana du im spedistana, qipands þatei gaaistand sunu meinana. — ἔτι οὖν ἓνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλεν καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον, λέγων ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱὸν μου.

11 *ga-bairhtjan* — ἐμ-φανίζω

I 14,21 ...jah þan saei frijop mik, frijoda fram attin meinamma, jah ik frijo ina jah gabaairhtja imma mik silban. — ...ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἑμαυτόν.

I 14,22 ... frauja, þa warþ, ei unsis munais gabaairhtjan þuk silban, ip þizai manasedai ni? — ... κύριε, τί γέγονεν ὅτι ἡμῖν μέλλεις ἐμφανίσειν σεαυτόν, καὶ οὐχὶ τῷ κόσμῳ;

R 9,17 qibip auk þara gamelido du Faraoni, unte in þize jah raisida þuk, ei gabaairhtjau bi þus maht meina jah gateihaidau namo mein and alla airþa. — λέγει γὰρ ἡ γραφή τῷ Φαραῶ ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

12 *ga-bandwjan* — ἐν-νεύω

L 1,62 gabandwidedun þan attin is, þata þaiwa wildedi haitan ina. — ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν.

48 *ga-frisahjan* — ἐν-τυπώω

k 3,7 abþan jabai andbahti dauþaus in gameleininim gafrisahtip in stainam warþ wulþag,... — εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν ἐντετυπωμένη ἐν λίθοις ἐγενήθη ἐν δόξῃ,...

62 *ga-hamon* — ἐν-δύω

- R 13,14 ak gahamop frauin unsaramma Xristau Jesua jah leikis mun ni taujaip in lustuns. — ἀλλ' ἐνδύσασθε τὸν κύριον Ἰησοῦν Χριστὸν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν μὴ ποιεῖσθε εἰς ἐπιθυμίαν.
- K 15,53 skuld ist auk þata riurjo gahamon unriurein, jah þata diwano gahamon undiwancin. — δεῖ γὰρ τὸ φθαρτὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀφθαρσίαν καὶ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσασθαι ἀθανασίαν.
- E 4,24 jah gahamop þamma niujin mann þamma bi guda gaskanin in garaihtein jah weihipai sunjos. — καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καὶνὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.
- E 6,11 gahamop izwis sarwam gudis, ei mageip standan wipra listins diabulaus; — ἐνδύσασθε τὴν πανοπλίαν τοῦ θεοῦ πρὸς τὸ δύνασθαι ὑμᾶς στῆναι πρὸς τὰς μεθοδείας τοῦ διαβόλου,
- G 3,27 swa managai auk swe in Xristau daupidai wesup, Xristau gahamodai sijuþ. — ὅσοι γὰρ εἰς Χριστὸν ἐβαπτίσθητε, Χριστὸν ἐνεδύσασθε.
- Kol 3,10 jah gahamop niujamma, þamma ananiwidin du ufkunþja bi frisahtai þis, saei gaskop ina; — καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαινούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτίσαντος αὐτόν,
- Kol 3,12 gahamop izwis nu swe gawalidai gudis, ... — ἐνδύσασθε οὖν ὡς ἑκλεκτοὶ τοῦ θεοῦ....
- Sol 5,8 ip weis dagis wisandans unskawai sijaima, gahamodai brunjon galaubeinai jah friaþwos jah hilma wenai nas(s)einai. — ἡμεῖς δὲ ἡμέρας ὄντες νήφωμεν, ἐνδυσάμενοι θώρακα πίστεως καὶ ἀγάπης καὶ περισκεφαλῆαν ἑλπίδα σωτηρίας.

89 *ga-laijan* — ἐν-κόπτω

- G 5,7 runnuþ willa; has izwis galatida sunjai ni ufhausjan? — ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἐνέκοψεν τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι;

133 *ga-paidon* — ἐν-δύω

- E 6,14 standaip nu, ufgaurdanai hupins izwarans sunjai jah gapaidodai brunjon garaihteins, — στῆτε οὖν περιζωσάμενοι τὴν ὀσφὺν ὑμῶν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν θώρακα τῆς δικαιοσύνης,

157 *ga-skaman* — ἐν-τρέπω

- sol 3,14 ip jabai has ni ufhausjai waurda unsaramma pairh þos bokos, þana gatarhjaip; ni blandaip izwis miþ imma, ei gaskamaisik. — εἰ δὲ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε· καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπή·

169 *ga-sofjan* — ἐν-πίμπλημι

- L 1,53 gredagans gasoþida þiube jah gabignandans insandida lausans. — πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν καὶ πλουτοῦντας ἐξ-ἀπέστειλεν κενούς.

196 *ga-taujan* — ἐν-εργεῖν

- G 2,8 unte saei waurstweig gatawida Paitrau du apaustaulein bimaitis, waurstweig gatawida jah mis in þiudos, — ὁ γὰρ ἐνεργήσας Πέτρῳ εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς ἐν ἡργήσεν καὶ ἔμοι εἰς τὰ ἔθνη,

210 *ga-farban* — ἐγ-κρατεύω

- K 9,25 iþ hazuh saei haifstjan sniwip, allis sik gaþarb(a)iþ;... — πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται,...

232 *ga-wasjan* — ἐν-δύω, -διδύσχω

- L 15,22 qap þan sa atta du skalkam seinaim: sprauto bringiþ wastja þo frumiston jah gawasjiþ ina jah gibip figgragulp in handu is jah gaskohi ana fotuns is; — εἶπεν δὲ ὁ πατὴρ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ· ταχὺ ἐξενέγκατε τὴν στολὴν τὴν πρώτην καὶ ἐνδύσατε αὐτὸν καὶ δότε δακτύλιον εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ ὑποδήματα εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ.

- L 16,19 apþan manne sums was gabigs jah gawasids was paur-paurai jah bwssaun jah waila wisands daga hammeþ bairhtaba. — ἄνθρωπος δὲ τις ἦν πλούσιος καὶ ἐνεδιδύσκετο πορφύραν καὶ βύσσον, εὐφραινόμενος καθ' ἡμέραν λαμπρῶς.

- Mk 15,17 jah gawasidedun ina paurpurai jah atlagidedun ana ina þaurneina wipja uswindandans — καὶ ἐνδύουσιν αὐτὸν πορφύραν καὶ περιτιθέασιν αὐτῷ πλέξαντες ἀκάνθινον στέφανον.

- Mk 15,20 jah biþe bilailaikun ina andwasidedun ina þizai paurpurai jah gawasidedun ina wastjom swesaim... — καὶ ὅτε ἐνέπαιζαν αὐτῷ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν καὶ ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια...

- K 15,54 þanup-þan pata diwano gawasjada undiwanein,... — ὅταν δὲ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀθανασίαν,...

- k 5,3 jabai sweþauh jah gawasidai, ni naqadai bigitaindau. — εἶγε καὶ ἐνδυσάμενοι, οὐ γυμνοὶ εὐρεθισόμεθα.

- L 8,27 usgaggandin þan imma ana airþa, gamotida imma wair sums us baurg saei habaida unhulþons mela lagga jah wastjom ni gawasips was jah in garda ni gawas, ak in hlaiwasnom. — ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχεν δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνημασιν.

- R 13,12 nahts framis galaip, ip dags atneħida; uswairpam nu waurstwam riqizis, ip g a w a s j a m sarwam liuhadis. — ή νύξ προέκοψεν, ή δε ήμέρα ήγγικεν· αποθώμεθα ούν τα έργα του σκότους, ένδυσωμεθα δε τα όπλα του φωτός.

243 *ga-waurkjan* — έν-εργεΐν

- E 1,20 patei g a w a u r h t a in Xristau, urraisjands ina us daupaim jah gasatida in taihswon seinai in himinam. — ήν έν ήργησεν έν τῷ Χριστῷ έγείρας αὐτόν εκ νεκρών, και έχάθισεν έν δεξιᾷ αὐτοῦ έν τοῖς ούρανοῖς.

IX ga — έπί

36 *ga-dragan* — έπι-σωρεύω

- t 4,3 wairpip mel pan haila laisein ni uspuland, ak du seinaim lustum g a d r a g a n d sis laisarjans, supjandans hausein; — έσται γάρ καιρός ότε τής ύγιαינוύσης διδασκαλλας ούκ άνέξονται, άλλὰ προς τας ιδίας επιθυμίας έαυτοῖς έπισωρεύσουσιν διδασκάλους κνηθόμενοι τήν ακοήν,

40 *ga-driusan* — έπι-πίπτω

- R 15,3 ... bize idweitjandane þuk gadrusun ana mik. — ... τῶν όνειδιζόντων σε έπέπεσον επ' έμέ.

42 *ga-fahan* — έπι-λαμβάνω

- L 20,26 jah ni mahtedun gafahan is waurde in andwairþja manageins jah sildaleikjandans andawaurde is gabahaidedun. — και ούκ ίσχυσαν έπιλαβέσθαι αὐτοῦ ρήματος έναντίον του λαοῦ και θαυμάσαντες επί τῇ αποκρίσει αὐτοῦ έσίγησαν.

- L 20,20 jah afleipandans insandidedun ferjans, pans us liutein taikn-jandans sik garaihtans wisan, ei gafai faheina is waurdei jah atgebeina ina reikja jah waldufnja kindinis. — και παρατηρήσαντες απέστειλαν έγκαθέτους ύποκρινομένους έαυτούς δικαίους εΐναι, ίνα έπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου εις τό παραδοῦναι αὐτόν τῇ αρχῇ και τῇ έξουσίᾳ του ήγεμόνος.

46 *ga-fraihnan* — έπ-ερωτάω

- R 10,20 ip Esaías anananþeip jah qipib: ... swikunþs warþ þaim mik ni gafraihnan dam. — 'Ησαΐας δε αποτολμαΐ και λέγει. ... έμφανής έγνομήν τοῖς έμὲ μη έπερωτῶσιν ...

53 *ga-gaggan* — έπι-πορεύω

- L 8,4 gaqumanaim pan hiuamam managaim jah þaim þaiei us baurgim gaiddjedun du imma, qab þairh gajukon: — συνιόντος δε όχλου πολλοῦ και τῶν κατὰ πόλιν έπιπορευομένων προς αὐτόν, είπεν δια παραβολῆς.

61 *ga-haitan* — ἐπ-αγγέλλω

- Tit 1,2 du wenai libainais aiweinons boei gahaihait unliugands gup(a) faur mela aiweina, — ἐπ' ἐλπιδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγέλλατο ὁ ἀψευδὴς θεὸς πρὸ χρόνων αἰώνων,
- Mk 14,11 ip eis gahausjandans faginodedun jah gahaihaitun imma faihu giban; jah sokida h'aiwa gatilaba ina galewidedi. — οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν καὶ ἐπηγγέλλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. καὶ ἐζήτει πῶς εὐκαίρως αὐτὸν παραδῶ.
- T 2,10 ak patei gadob ist qinom gahaitandaim gup blotan pairh waurstwa goda. — ἀλλ' ὁ πρέπει γυναιξὶν ἐπαγγελομέναις θεοσέβειαν δι' ἔργων ἀγαθῶν.

73 *ga-hzeilan* — ἐπ-ανα-παύω

- L 10,6 jah jabai sijai jainar sunus gawairbjis, ga hzeilaip sik ana imma gawairbi izwar; ... — καὶ ἐὰν ἡ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ εἰρήνη ὑμῶν. . .

75 *ga-hzoijan* — ἐπι-τιμάω

- L 4,35 jah ga hzoitida imma Iesus qibands: afdobn jah usgagg us bamma... — καὶ ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· φιδώθητι καὶ ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ. . .
- L 9,21 ip is ban ga hzoitjands im faurbaup ei mann ni qibeina bata; — ὁ δὲ ἐπιτιμήσας αὐτοῖς παρήγγειλεν μηδενὶ εἰπεῖν τοῦτο.
- L 9,42 ... ga hzoitida ban Iesus ahmin bamma unhrainjin jah gahailida pana magu jah atgaf ina attin is. — ... ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.
- Mk 9,25 gasaihands ban Iesus patei samap rann managei, ga hzoitida ahmin bamma unhrainjin, qibands du imma: ... — ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ. . .

80 *ga-karon* — ἐπι-μέλωμαι

- T 3,5 ip jabai has seinamma garda fauragaggan ni mag, haiwa aiklesjon gudis gakarop? — εἰ δὲ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστῆναι οὐκ οἶδεν, πῶς ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται;

85 *ga-kunman* — ἐπι-γινώσκω

- L 1,4 ei gakunnais pize bi boei galaisips is waurde (a)stap. — ἔνα ἐπιγινῶς περὶ ὧν κατηχήθης λόγων τὴν ἀσφάλειαν.

k 1,14 swaswe gakunnaidedup uns bi sumata, unte hɔftuli izwara sijum, ... — καθὼς καὶ ἐπέγων τε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καὶ ἡμεῖς ὁμῶν ἐσμεν, ...

86 *ga-lagjan* — ἐπι-τίθημι, -βάλλω

I 9,15 ...ip is qab jah paim: fani galagida mis ana augona jah afpwoh, jah sai ha. — .. ὁ δὲ εἶπεν καὶ αὐτοῖς· πηλὸν ἐπέθηκεν μου ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην καὶ βλέπω.

I 19,2 jah pai gadrauhteis uswundun wipja us paurnum jah gala-gidedun imma ana haubid jah wastjai paurpurodai gawasidedun ina, — καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκεν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν,

Mk 8,25 paproh aftra galagida handuns ana po augona is jah gatawida ina ussai han; ... — εἶτα πάλιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς αὐτοῦ καὶ ἐποίησεν αὐτὸν ἀναβλέψαι. . .

Mk 11,7 jab brahtedun pana fulan at Iesua jah galagidedun ana(ina) wastjos seinos, ... — καὶ ἤγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν. . .

Mk 6,5 jah ni mahta jainar ainohun mahte gataujan, niba fawaim siukaim handuns galagjands gahailida. — καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεῖς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν.

100 *ga-lisan* — ἐπι-συν-άγω

Mk 13 27 jah pan insandeip aggiluns seinans jah galisip pans gawalidans seinans af fidwor windam fram andjam airpos und andi himinis. — καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ἄκρου γῆς ἕως ἄκρου οὐρανοῦ.

144 *ga-rinnan* — ἐπι-συν-άγω

Mk 1,33 jah so baurgs alla garunnana was at daura. — καὶ ἡ πόλις ὅλη ἐπισυνηγμένη ἦν πρὸς τὴν θύραν.

146 *ga-sakan* — ἐπι-τιμάω-στομίζω

M 8,26 jah qab du im Iesus: ha faurhteip, leitil galaubjandans! panuh urreisands gasok windam jah marein, jah warp wis mikil. — καὶ λέγει αὐτοῖς (ὁ Ἰησοῦς)· τί δειλοὶ ἐστε, ὀλιγόπιστοι; τότε ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις καὶ τῇ θαλάσῃ, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.

L 4,39 jah atstandands ufar ija gasok bizai brinnon, jah aflailot ija. . . — καὶ ἐπιστάς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν. . .

- L 4,41 ...jah gasakands im ni lailot þos rodjan, unte wissedun (silban) Xristu ina wisan. — ... και ἐπιτιμῶν οὐκ εἶα αὐτὰ λαλεῖν, ὅτι ᾔδεισαν τὸν Χριστὸν αὐτὸν εἶναι.
- L 8,24 ...ip is urreisands gasok winda jah þamma wega watins;... — ... ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος'...
- L 17,3 ...jabai frawaurkjai broþar þeins, gasak imma;... — ... ἐὰν ἀμάρτη ὁ ἀδελφός σου, ἐπιτίμησον αὐτῷ,...
- Mk 4,39 jah urreisands gasok winda jah qap du marein:— και διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ θαλάσσῃ'...
- Tit 1,11 þanzei skal gasak an, þaiei gardins allans. — οὐς δεῖ ἐπιστομίζειν, ὅτινες ὅλους οἴκους...

150 *ga-saijan* — ἐπι-τίθημι, -ίστημι

- L 8,16 apþan ni manna lukarn tandjands dishuljip ita kasa aipþau uf ligr (ga)satjip, ak ana lukarnastapin gasatjip,... — οὐδεὶς δὲ λύχνον ἄσφας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθῃσιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθουσιν...
- Mk 3,16 jah gasatida Seimona namo Paitrus;— και ἐπέθηκεν τῷ Σίμωνι ὄνομα Πέτρον.
- Mk 3,17 jah Iakobau þamma Zaibaidaiaus jah Iohanne broþr Iakobaus jah gasatida im namna Bauanairgais,... — και Ἰακώβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργές,...
- Neh 7,1 Jah warþ, swe gatimrida warþ so baurgswaddjus, jah gasatida haurdins,... — Καὶ ἐγένετο ἡνῶκα φκοδομήθη τὸ τεῖχος καὶ ἐπεστήσα τὰς θύρας,...

164 *ga-smeitan* — ἐπι-χρίζω

- I 9,6 þata qipands gaspaiw dalap, jah gawaurhta fani us þamma spai-skuldra, jah gas mait imma ana augona þata fani þamma blindin,— αὐτὰ εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος καὶ ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ,

168 *ga-sokjan* — ἐπι-ζητέω

- Fil 4,17 ni þatei gasokjau giba, ak gasokja akran... — οὐχ ὅτι ἐπιζητῶ τὸ δόμα, ἀλλ' ἐπιζητῶ τὸν καρπὸν...

207 *ga-tulgjan* — ἐπι-μένω

- R 11,23 jah jainai, niba gatulgjand sik in ungalaubeinai, intrusgjanda ... — και ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσιν τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντριθοῦσονται'...

230 *ga-wandjan* — ἐπι-στρέφω

- L 1,16 jah managans suniwe Israelis gawandeip du frauþin guda ize. — και πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν.

- L 1,17 jah silba fauraqimid in andwairbja is in ahmin jah mahtaī Haileiins gawandjan hairtona attane du barnam jah untalans in frodein garaihtaize, manwjan frauin managein gafahrida. — και αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι και δυνάμει Ἑλίου, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα και ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἐτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον.
- L 8,55 jah gawandida ahman izos... — και ἐπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς...
- L 17,4 jah jabai sibun sinbam ana dag frawaurkjai du bus, jah sibun sinbam ana dag gawandjai sik qipands:... — και ἂν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἀμάρτη εἰς σέ και ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ λέγων...
- L 17,31 ...jah saei ana haipjai, samaleiko ni gawandjai sik ibukana. — ... και ὁ ἐν τῷ ἄγρῳ ὁμοίως μὴ ἐπιστρέψάτω εἰς τὰ ὀπίσω.
- Mk 4,12 ei saihandans saihaina jah ni gaumjaina, jah hausjandans hausjaina jah ni frapjaina, ibai han gawandjaina sik jah afletandau im frawaurhteis. — ἵνα βλέποντες βλέπωσιν και μὴ ἴδωσιν, και ἀκούοντες ἀκούωσιν και μὴ συνῶσιν, μήποτε ἐπιστρέψωσιν και ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἀμαρτήματα.
- Mk 5,30 ...gawandjands sik in managein qap:... — ... ἐπιστραφεῖς ἐν τῷ ὄχλῳ ἔλεγεν...
- Mk 8,33 ip is gawandjands sik jah gasaihands bans siponjos seinans andbait Paitru qipands:... — ὁ δὲ ἐπιστραφεῖς και ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησεν τῷ Πέτρῳ λέγων...
- k 3,16 apban mibpaneī gawandeip du frauin, afnimada bata hulist. — ἦνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ πρὸς κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα.
- I 12,40 gablindida ize augona jah gadaubida ize hairtona, ei ni gaudedeina augam jah fropeina hairtin jah gawandidedeina jah ganasidedjau ins. — τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς και πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς και νοήσωσι τῇ καρδίᾳ και ἐπιστραφῶσι και ἰάσωμαι αὐτούς.
- M 9,22 ip Iesus gawandjands sik jah gasaihands po qap:... δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεῖς και ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν...
- G 4,9 ip nu sai, ufkunnandans gub, maizup-ban gakunnaidai fram guda, haiwa gawandidedup izwis aftra du baim unmah-teigam... — νῦν δὲ γνόντες θεόν, πολλοὺς δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ...

236 *ga-weison* — ἐπισκέπτομαι

- M 25,43 gasts (was) jan-ni galapodedup mik; naqaps jan-ni wasidedup mik; siuks jah in karkarai jan-ni gaweisodedup meina. — ἕνεος ἡμην και οὐ συνηγάγετέ με, γυμνὸς και οὐ περιεβάλετέ με, ἀσθενὴς και ἐν φυλακῇ και οὐκ ἐπεσκέψασθέ με.

- L 7,16 dissat þan allans agis, jah mikilidedun guþ, qibandans þatei praufetus mikils urrais in unsis, jah þatei gaweisoda guþ manageins seinaiþos. — ἔλαβεν δὲ φόβος πάντας, καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες ὅτι προφήτης μέγας ἐγγήγερται ἐν ἡμῖν, καὶ ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.
- L 1,68 þiubeigs frauja guþ Israelis, unte gaweisoda jah gawaurhta uslausein managein seinai, — εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραήλ, ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ,
- L 1,78 þairh infeinanderin armahairtein gudis unsaris, in þammei gaweisop unsara urruns us hauþipai, — διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν, ἐν οἷς ἐπισκέπεται ἡμᾶς ἀνατολή ἐξ ὕψους,

X ga-κατά

5 ga-aiwiskon — κατ-αισχύνω

- R 10,11 qipib auk þata gamelip: hazuh sa galaubjands du imma ni gaaiwiskoda. — λέγει γὰρ ἡ γραφή · πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ κατ-αισχυνθήσεται.
- K 11,4 hazuh abne bidjands aipþau praufetjands gahulidamma haubida gaaiwiskop haubip sein. — πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων κατ-αισχύνει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.
- K 11,22 ibai auk gardins ni habaiþ du matjan jah drigkan? þau aiklesjon gudis frakunnub, jah gaaiwiskop þans unhabandans? ... — μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθτεῖν καὶ πίνειν; ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε καὶ κατ-αισχύνετε τοὺς μὴ ἔχοντας; ...
- k 7,14 unte jabai ha imma fram izwis haiþop, ni gaaiwiskops warþ; ... — ὅτι εἴ τι αὐτῷ ὑπὲρ ὑμῶν κεκαύχημαι, οὐ κατ-αισχύνθη, ...
- k-9,4 ibai jabai qimand miþ mis Makidoneis jah bigitand izwis unmanwjans, gaaiwiskondau weis, ... — μήπως ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὐρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, κατ-αισχύνθῃμεν ἡμεῖς; ...
- R 9,33 swaswe gamelip ist: sai, galagja in Sion stain bistuggqis jah hallu gamarzeinai, jah(sa) galaubjands du imma ni gaaiwiskoda. — καθὼς γέγραπται · ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιών λίθον προσκόμματος καὶ πέτραν σκανδάλου, καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ κατ-αισχυνθήσεται.

14 ga-bauan — κατ-α-σχενύω

- Mk 4,32 jah þan saida, urrinip jah wairþip allaiþe grase maist jah gatauþip astans mikilans, swaswe magun uf skadau is fuglos himinis ga-bauan. — καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβάνει καὶ γίνεται πάντων τῶν λαχάνων μελῶν καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τῇ σκιᾷ αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατ-α-σχενοῦν.

25 *ga-brikan* — κατα-κλῶ

- L 9,16 nimands þan þans fimf hlaibans jah twans fiskans, insai hands du himina gabiupida ins jah ga brak jah gaf siponjam du faurlagjan þizai managein. — λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παρατιθέναι τῷ ὄχλῳ.

34 *ga-domjan* — κατα-κρίνω

- Mk 14,64 hausidedup þo wajamerein is: ha izvis þugkeip? þaruh eis allai ga domidedun inaskulan wisan dauþau. — ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ· τί ὑμῖν φαίνεται; οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτὸν εἶναι ἐνοχὸν θανάτου.

38 *ga-drausjan* — κατα-βάλλω, -βιβάζω, -αἰρέω

- L 1,52 gadrausida mahteigans af stolam jah ushauhida gahnaiwids; — καθεῖλεν θρόνους ἀπὸ θρόνων καὶ ὕψωσεν ταπεινοὺς,
k 4,9 wrikanai, akei ni bilipanai: gadrausidai, akei ni fraqistidai, — διωκόμενοι ἄλλ' οὐκ ἐγκαταλείπόμενοι, καταβαλλόμενοι ἄλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι,
L 10,15 jah þu Kafarnaum, þu und himin ushauhido, und halja gadrausjaza. — καὶ σὺ Καπερναούμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα, ἕως ἔδου καταβιβασθήσῃ.

42 *ga-fahan* — κατα-λαμβάνω

- I 12,35 ... gaggip þande liuhap habaip, ei riqiz izwis ni gafahai... — ... περιπατεῖτε, ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτία ὑμᾶς καταλάβῃ...
Mk 9,18 jah þis haruh þei ina gafahip, gawairpiþ ina, ... — καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, ...
R 9,30 ha nu qipam? þatei þiudos þos ni laistjandeins garaihtein gafai fahun garaihtein, ... — τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἐθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην κατέλαβεν δικαιοσύνην, ...
Fil, 3,12 ni þatei ju andnemjau aipþau ju garaihts gadomips sijau, apþan ik afargagga, ei gafahau in þammei gafahans warþ fram Xristau. — οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελείωμαι, διώκω δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήφθην ὑπὸ Χριστοῦ Ἰησοῦ.
Fil 3,13 broþrjus, ik mik silban ni nauh man gafahan; — ἀδελφοί, ἐγὼ ἐμαυτὸν οὕτω λογίζομαι κατειληφέναι·
Sol 5,4 apþan jus, broþrjus, ni sijup in riqiza, ei sa dags izwis swe þiubs gafahai; — ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκοτίᾳ, ἵνα ἡ ἡμέρα ὑμᾶς ὥς κλέπτῃς καταλάβῃ.

- E 3,18 ei in friapwai gawaurhtai jah gasulidai mageip gafahan miþ allaim þaim weiham ʔa sijai braidei jah laggei jah... — ἐν ἀγάπῃ ἔρριζωμένοι καὶ τεθμελιωμένοι ἵνα ἐξισχύσητε κατὰ λαβέσθαι σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος καὶ μήκος καὶ βάθος καὶ ὕψος,

43 *ga-fahrjan* — κατὰ-σκευάζω

- L 1,17 jah silba fauraqimid in andwairþja is in ahmin jah mahtai Haileiins gawandjan' hairtona attane du branam jah untalans in frodein garaihtaize, manwjan frauþin managein gafa hrida. — καὶ αὐτὸς προελεύσεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν πνεύματι καὶ δυνάμει Ὑλιοῦ, ἐπιστρέψαι καρδίας πατέρων ἐπὶ τέκνα καὶ ἀπειθεῖς ἐν φρονήσει δικαίων, ἐτοιμάσαι κυρίῳ λαὸν κατεσκευασμένον.

44 *ga-fastan* — κατ-έχω

- K 11,2 hazjubþan izwis, broþrjus, þei allata mein gamunandans sijub, jas-swaswe anafalh izwis, anabusnins gafastaip. — ἐπαίνῳ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν, τὰς παραδόσεις κατέχετε.

47 *ga-fraujinon* — κατὰ-κυριεύω

- Mk 10,42 ip is athaitands ins qap du im: witub þatei (þaiei) þuggkjand reikinon þiudom, gafraujinond im, ip bai mikilans ize gawaldand im. — (ὁ δὲ Ἰησοῦς) προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς· οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατὰκυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.

50 *ga-friþon* — κατ-αλλάσσω

- k 5,18 aþþan alla us guda, þamma gafriþondin uns sis þairh Xristu jag-gibandin unsis andbahti gafriþonais. — τὰ δὲ πάντα ἐκ τοῦ θεοῦ τοῦ κατὰλλάξαντος ἡμᾶς ἑαυτῷ διὰ Χριστοῦ καὶ δόντος ἡμῖν τὴν διακονίαν τῆς καταλλαγῆς,
- k 5,19 unte sweþauh guþ was in Xristau manaseþ gafriþonds sis, ... — ὥς ὅτι θεὸς ἦν ἐν Χριστῷ κόσμον κατὰλλάσσων ἑαυτῷ...
- E 2,16 jah gafriþodedi þans bans in ainamma leika guda þairh galgan, ... — καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἁμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ,...
- Kol 1,20 jah þairh ina gafriþon alla in imma, ... — καὶ δι' αὐτοῦ ἀποκαταλλάξαι τὰ πάντα εἰς αὐτόν,...
- Kol 1,21 ...ip nu gafriþodai in leika mammons is þairh dauþu... — ... νυνὶ δὲ ἀποκατήλλαξεν ἐν τῷ σώματι τῆς σαρκὸς αὐτοῦ διὰ τοῦ θανάτου...

55 *ga-haban* — κατ-έχω

- Sol 5,21 apþan all uskiusaip; þatei god sijai, ga habaiþ. — πάντα δὲ δοκιμάζετε, τὸ καλὸν κατέχετε·
- Filem 13 þanei ik wilda at mis ga haban, ei faur þuk mis andbaltidedi in bandjom aiwaggeþjans. — ὃν ἐγὼ ἐβουλόμην πρὸς ἑμαυτὸν κατέχειν, ἵνα ὑπὲρ σοῦ μοι διακονῇ ἐν τοῖς δεσμοῖς τοῦ εὐαγγελίου,
- L 4,42 biþeh þan warþ dags, usgaggands galaip ana auþjana stad, jah manageins sokidedun ina jah gemun und ina jah ga habai dedun ina, ei ni affliþi fairra im. — γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξεληθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι ἐζήτουν αὐτὸν καὶ ἤλθον ἕως αὐτοῦ καὶ κατεῖχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν.
- L 8,15 iþ þata ana þizai godon airpai þai sind þai ize in hairtin godamma jah seljamma gahausjandans þata waurd ga haband jah akran bairand in þulainai. — τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οὔτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ,
- R 7,6 iþ nu, sai, andbundanai waurpum af witoda, gadauþnandans in þammei ga habaidai wesum, swaei skalkinoma in niuþipai ahmins jah ni fairniþai bokos. — νυνὶ δὲ κατηγορήθημεν ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες ἐν ᾧ κατεῖχόμεθα, ὥστε δουλεύειν ἡμᾶς ἐν καινότητι πνεύματος καὶ οὐ παλαιότητι γράμματος.

72 *ga-huljan* — κατα-καλύπτω

- K 11,6 unte jabai ni huljai sik qino, skabaidau; iþ jabai agl ist qinon du kapillon aipþau skaban, ga huljai... — εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω· εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναικὶ τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλυπτέσθω...

78 *ga-jiukan* — κατα-βραβεύω

- Kol 2,18 ni hʒashun izwis gajiukai, wiljands in hauneinai jah... — μηδεὶς ὑμᾶς καταβραβεύετω θέλων ἐν ταπεινοφροσύνῃ...

79 *ga-kannjan* — κατα-αγγέλλω

- K 11,26 swa ufta auk swe matjaip þana hlaif jaþ-þana stikl drigkaip, dauþau frauþins gakannjaip, unte qimai. — ὁσάκις γὰρ ἂν ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θάνατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ.

85 *ga-kunnan* — κατα-μανθάνω

- M 6,28 jah bi wastjos hʒa saurgaip? gakunnaiþ blomans haipþjos, hʒaiwa wahsjand; nih arbaidjand nih spinnand. — καὶ περὶ ἐνδύματος τί μεριμνᾶτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ οὐδὲ νήθει,

86 *ga-lagjan* — κατα-τίθημι

- Mk 15,46 jah usbugjands lein jah usnimands ita biwand þamma leina jah galagida ita in hlaiwa, þatei was gadrabān us staina, jah atwalwida stain du daura þis hlaiwis. — και ἀγοράσας σινδόνα και καθελών αὐτὸν ἐνέλησεν τῇ σινδόνι και κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, και προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου.

93 *ga-lausjan* — κατα-είργω

- R 7,2 jah auk ufwaira qens at libandin abin gabundana ist witoda; aþþan jabai gaswiltiþ aba, galausjada af þamma witoda abins. — ἡ γὰρ ὑπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, κατ'ἐρήρηται ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός.

96 *ga-leiþan* — κατα-βαίνω, -έρχομαι

- M 11,23 jah þu Kafarnaum, þu und himin ushauhida, dalap und halja galeiþiþ:... — και σὺ, Καπερναούμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψώθεισα, ἕως ἔδου καταβήσῃ...

- L 4,31 jah galaip in Kafarnaum, baurg Galeilais jah was laisjands ins in sabbatim. — και κατήλθεν εἰς Καπερναοὺ πόλιν τῆς Γαλιλαίας και ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασι.

- L 10,30 andhafjands þan Iesus qap; manna (sums) galaip af Iairu-salem in Iaireikon jah in waidedjans frarann,... — ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀνθρωπὸς τις κατέβαινε ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱερειχὸν και ληστὰς περιέπεσεν,...

103 *ga-lukan* — κατα-κλείω

- L 3,20 anaaiuk jah þata aua alla jah galauk Iohannen in karkarai. — προσέθηκεν και τοῦτο ἐπὶ πᾶσι και κατέκλεισεν τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.

107 *ga-maitan* — κατα-τέμνω.

- Fil 3,2 saiþiþ þans hundans, saiþiþ þans ubilans waurstwjans, saiþiþ þo gamaitanon. — βλέπετε τοὺς κύνας, βλέπετε τοὺς κακοὺς ἐργάτας, βλέπετε τὴν κατατομήν.

109 *ga-manwjan* — κατα-σκευάζω, -αρτίζω

- L 6,40 nist siponeis ufar laisari seinana: iþ gamanwids iþarjizuh wairþai swe laisaris is. — οὐκ ἔστιν μαθητὴς ὑπὲρ τὸν διδάσκαλον αὐτοῦ· κατηρτισμένος δὲ πᾶς ἔσται ὡς ὁ διδάσκαλος αὐτοῦ.

- L 7,27 sa ist, bi þanei gamelid ist: sai, ik insandja aggilu meinana faura andwairþja þeinamma, saei gamanweid wig þeinana faura þus. — οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.

R 9,22 ip jabai wiljands gup ustaiknjan bwairhein jah uskannjan pata mahteigo usbeidands(was) in managai langgamodein bi kasam bwairheins gamanwidaim du fralustai, — εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι τὴν ὁργὴν καὶ γνωρίσαι τὸ δυνατόν αὐτοῦ ἤνεγκεν ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ σκεύη ὁργῆς καταρτισμένα εἰς ἀπώλειαν,

k 5,5 abpan saei jah gamanwida uns du pamma gup, saei jah gaf uns wadi ahman.—ὁ δὲ κατεργασάμενος ἡμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο θεός, ὁ καὶ δοὺς ἡμῖν τὸν ἀρραβῶνα τοῦ πνεύματος.

M 11,10 sa ist auk bi panei gamelip ist: sai, ik insandja aggilu meinana faura þus, saei gamanweip wig þeinana faura þus. — οὗτος γάρ ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου.

Mk 1,2 swe gamelip ist in Esaïin praufetau: sai, ik insandja aggilu meinana faura þus, saei gamanweip wig þeinana faura þus. — ὥς γέγραπται ἐν τῷ Ἡσαΐα τῷ προφήτῃ· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδὸν σου ἔμπροσθέν σου.

120 ga-munan — κατ-έχω

K 15,2 þairh þatei jah ganisip: in ʔo saupo wailamerida izwis, skulup gamunan, niba sware galaubidedup. — δι' οὗ καὶ σώζεσθαι· τίμι λόγῳ εὐηγγελισάμεν ὑμῖν εἰ κατέχετε, ἐκτός εἰ μὴ εἰκὴ ἐπιστεύσατε.

134 ga-qiman — κατ-αντάω

Fil 3,11 ei ʔaiwa gaqimau in usstassai us daupaim. — εἴ πως κατ-αντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν.

141 ga-railujan — κατ-εϋθύνω

Sol 3,11 abpan silba gup jah atta unstar jah frauja unsar Iesus Xristus garaihtjai wig unasarana du izwis. — αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς καὶ πατὴρ ἡμῶν καὶ ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατεϋθύναι τὴν ὁδὸν ἡμῶν πρὸς ὑμᾶς.

sol 3,5 ak frauja garaihtjai hairtona izwara in fraipwai gudis jah in uspulainai Xristaus. — ὁ δὲ κύριος κατεϋθύναι ὑμῶν τὰς καρδίας εἰς τὴν ἀγάπην τοῦ θεοῦ καὶ εἰς τὴν ὑπομονὴν τοῦ Χριστοῦ.

L 1,79 gabairthjan þaim in riqiza jah skadau daupus sitandam, du garaihtjan fotuns unsarans in wig gawairþjis. — ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκοτει καὶ σκιᾷ θανάτου καὶ τημένους τοῦ κατεϋθύναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

144 *ga-rinnan* — κατα-λαμβάνω, -αντάω.

K 9,24 niu wiruþ batei þai in spaurd rinnandans allai rinnand, iþ ains nimiþ sigislaun? swa rinnaþ, ei garinnaiþ. — οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν, εἰς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; οὕτως τρέχετε ἵνα καταλάβητε.

E 4,13 unte garinnaima allai in ainamundiþa galaubeinaiš jah uf-kunþjis sunus gudis, ... — μέχρι καταντήσωμεν οἱ πάντες εἰς τὴν ἐνότητα τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιγνώσεως τοῦ υἱοῦ τοῦ θεοῦ, ...

150 *ga-saijan* — κατα-τίθημι, -ίστημι

L 5,19 jah ni biġitandans ħaiwa innatbereina ina in manageins, us-steigandans ana hrot and skaljos, gasatidedun ina miþ þamma badja in midjaim faura Iesua. — καὶ μὴ εὐρόντες ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καὶ ἔκκων αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἔμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ.

Tit 1,5 in þizozei waihtais bilaiþ þus in Kretai, (in þize) ei wanata atgaraihtjais jah gasatjais and baurgs praizbwtairein, swaswe ik þus garaidida, — τούτου χάριν κατέλειπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ καὶ καταστήσῃ κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὥς ἐγώ σοι διαταξάμην,

153 *ga-siggqan* — κατα-πίνω

k 2,7 swaei þata andaneipō izwis mais fragiban jah gablaihan, ibai aufto managizein saurgai gasiggqai sa swaleiks. — ὥστε τὸν ἀντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος.

165 *ga-smiþon* — κατα-εργάζομαι

k 7,10 unte so bi guþ saurga idreiga du ganistai gatulgidai ustiuhada; iþ þis fairġaus saurga dauþu gasmiþoþ. — ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται, ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται.

176 *ga-steigan* — κατα-βαίνω

R 10,7 aiþþau: ħas gasteigip in afgrundiþa?... — ἢ τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον;...

190 *ga-tairan* — κατα-λύω, -αργέω

M 5,17 ni hugjaiþ ei qamjau gatairan witōþ aiþþau praufetuns; ni qam gatairan, ak usfulljan. — μὴ νομίζετε ὅτι ἤλθον καταλύσαι τὸν νόμον ἢ τοὺς προφῆτας· οὐκ ἤλθον καταλύσαι ἀλλὰ πληρῶσαι.

- Mk 15,29 jah þai faurgaggandans wajameridedun ina, wiþondans haubida seinā jah qībandans: o sa gatairands þo alh jah bi þrins dagans gatimrjands þo, — και οι παραπορευόμενοι ἐβλασφήμουν αὐτὸν κινουῦντες τὰς κεφαλὰς αὐτῶν και λέγοντες· οὐκ ὁ καταλύων τὸν ναὸν και ἐν τρισὶν ἡμέραις οἰκοδομῶν,
- R 14,20 ni nunu in matis gatair waurstw gudis. . . — μή ἕνεκεν βρώματος καταλύε τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ. . .
- K 15,24 þəþrob-þan andeis, þan(a) anafilhiþ þiudinassu guda jah attin, þan gatairiþ all reikjis jah waldufnjis jah mahtais. — εἴτα τὸ τέλος, ὅταν παραδῇ τὴν βασιλείαν τῷ θεῷ και πατρί, ὅταν καταργήσῃ πᾶσαν ἀρχὴν και πᾶσαν ἐξουσίαν και δύναμιν.
- k 3,14 ak afdaubnodedun frapja ize, unte und hina dag þata samo hulistr in anakunnainai þizos fairnjons triggwos wisip unandhulip, unte in Kristau gatairada. — ἀλλ' ἐπαρώδη τὰ νοήματα αὐτῶν· ἄχρι γὰρ τῆς σήμερον τὸ αὐτὸ κάλυμμα ἐπὶ τῇ ἀναγνώσει τῆς παλαιᾶς διαθήκης μένει μὴ ἀνακαλυπτόμενον, ὅτι ἐν Χριστῷ καταργεῖται.
- k 5,1 Witum auk þatei, jabai sa airþeina unsar gards þizos hleiþros gatairada, ei gatimrjon us guda habam, . . . Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐὰν ἡ ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκήνου καταλυθῇ, οἰκοδομήν ἐκ θεοῦ ἔχομεν, . . .
- E 2, 15 fījaþwa, ana leika seinamma witop anabusne garaideinim gatairands, . . . — τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργήσας, . . .
- G 2,18 unte jabai þatei gatar, þata aftra timrja, missataujandan mik silban ustaiknja. — εἰ γὰρ ἡ καταλύσα ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἐμαυτὸν συνίστημι.
- G 5,11 abþan ik, broþrjus, jabai bimait merjau, duþe þanamais wri-kada? þannu gatauran ist marzeins galgins. — ἐγὼ δέ, ἀδελφοί, εἰ περιτομὴν ἔτι κηρύσσω, τί ἔτι διώκομαι; ἄρα κατήργηται τὸ σκάνδαλον τοῦ σταυροῦ.
- Mk 14,58 þatei weis gahausidedum qībandan ina þatei ik gataira alh þo handuwaurhton jah bi þrins dagans anþara unhanduwaurhta gatimrja. — ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποιήτον και διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποιήτον οἰκοδομήσω.
- K 13,8 friaþwa aiw ni gadriusip, ip jappē prauferja gatairanda jappē razdos gaþeiland jappē kunþi gataurnip. — ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει· εἴτε δὲ προφητεῖται, καταργηθήσονται, εἴτε γλῶσσαι, παύσονται, εἴτε γινώσις, καταργηθήσεται.

194 *ga-tarhjan* — κατα-γιγνώσκω

- G 2,11 abþan þan qam Pairus in Antiokjai, in andwairþi imma and-stop, unte gatarhips was. — ὅτε δὲ ἦλθεν Πέτρος εἰς Ἀντιόχειαν, κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἀνέστην, ὅτι κατεγνώσμενος ἦν.

196 *ga-taujan* — κατ-εργάζομαι

- k 7,11 *saiḥa auk silbo ḡata bi guḡ saurgan izwis, ḡelauda gata-wida izwis ustaudein, akei sunjon,...* — ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς πόσῃν κατεργάσατο ὑμῖν σπουδῇν, ἀλλὰ ἀπολογίαν,
- k 12,12 *aipḡau sweḡauh taikneis apaustaulaus gatawidos waurḡun in izwis in allai ḡulainai, taiknim jah fauratanjam jah mahtim* — τὰ μὲν σημεία τοῦ ἀποστόλου κατεργάσθη ἐν ὑμῖν ἐν πάσῃ ὑπομονῇ, ἐν σημείοις καὶ τέρασιν καὶ δυνάμεσιν.

197 *ga-taurnan* — κατ-αργέω

- K 13,10 *biḡe qimiḡ ḡatei ustauhan ist, gataurniḡ ḡatei us dailai ist.* — ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλειον, τὸ ἐκ μέρους καταργηθήσεται. ὅτε ἡμῃν νῆπιος,...
- k 3,11 *jabai auk ḡata gataurnando ḡairh wulḡu, und filu mais ḡata wisando in wulḡau.* — εἰ γὰρ τὸ καταργούμενον διὰ δόξης, πολλῷ μᾶλλον τὸ μένον ἐν δόξῃ.
- k 3,13 *jah ni swaswe Mosez lagida hulistr ana andawleizn, dupe ei ni fairweitidedeina sunjus Israelis in andi ḡis gataurnandins;* — καὶ οὐ καθάπερ Μωσῆς ἐτίθει κάλυμμα ἐπὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, πρὸς τὸ μὴ ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ τέλος τοῦ καταργουμένου.
- k 3,7 *apḡan jabai andbahti daupaus in gameleinim gafrisahrtip in stainam warḡ wulḡag, swaei ni mahte(de) deina sunjus Israelis fairweitjan du wlita Mosezis in wulḡaus wlitis is ḡis gataurnandins,* — εἰ δὲ ἡ διακονία τοῦ θανάτου ἐν γράμμασιν ἐντετυπωμένη, ἐν λίθοις ἐγενήθη ἐν δόξῃ, ὥστε μὴ δύνασθαι ἀτενίσαι τοὺς υἱοὺς Ἰσραὴλ εἰς τὸ πρόσωπον Μωσέως διὰ τὴν δόξαν τοῦ προσώπου αὐτοῦ τὴν καταργουμένην,

198 *ga-teihan* — κατ-αγγέλλω

- Kol 1,28 *ḡanci weis ḡateiham talzjandans all manne jah laisjandans all manne in allai handugein,...* — ὃν ἡμεῖς καταγγέλλομεν νοουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ,...

204 *ga-tiuhan* — κατ-άγω, -κρίνω

- L 5,11 *jah gatiuhands ḡo skipa ana airḡa afleitandans allara laistidedun afar imma.* — καὶ καταγαγόντες τὰ πλοῖα ἐπὶ τὴν γῆν ἀφέντες ἅπαντα ἠκολούθησαν αὐτῷ.
- M 27,3 *ḡanuh gasaitḡands Iudas sa galewḡands ina ḡatei du stauai gatauhans warḡ,...* — τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη,...

206 *ga-trudan* — κατα-πατέω

- L 8,5 urrann saians du saian fraiwa seinamma; jah miþþanei saiso, sum gadraus faur wig jah gatrudan warþ, ... — ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπóρον ἑαυτοῦ. καὶ ἐν τῷ σπεῖρειν αὐτὸν δὲ μὲν ἔπεσεν παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ κατεπατήθη, ...

214 *ga-fiwan* — κατα-δουλόω

- k 11,20 uspulaip, jabai has izwis gapiwaiþ, jabai has fraiþ, ... — ἀνέχεσθε γὰρ εἰ τις ὑμᾶς καταδουλοῖ, εἰ τις κατεσθίει, ...

- G 2,4 apþan in þizei ufslupandane galiugabroþre, þaiei innufslupun biniuhsjan freihals unsarana þanei aihum in Xristau Iesu, ei unsis gapiwaidedeina; — διὰ δὲ τοὺς παρεισάκτους ψευδ-αδελφούς, οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπεῖσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν ἣν ἔχομεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, ἵνα ἡμᾶς καταδουλώσωνται.

221 *ga-þwastjan* — κατα-αρτίζω

- G 6,1 Broþrjus, jabai gafahaidau manna in hizai missadede, jus þai ahmeinsans gaþwastjaip þana swaleikana in ahmin gairreins, — Ἀδελφοί, ἐὰν προληφθῇ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ κατααρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραότητος, ...

225 *ga-gawairþjan* — κατα-αλλάσσω

- K 7,11 ip jabai gaskaidnai, wisan unliugaida(i), aiþþau du abin seinamma aftra gagawairþjan, jah aban qen ni fraletan. — ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ ἰδίῳ ἀνδρὶ καταλλάγῃτω, καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι.

226 *ga-gawairþnan* — κατα-αλλάσσω

- k 5,20 faur Xristu nu airinom, swe at guda gablaihandin þairh uns; bidjam faur Xristu gagawairþnan guda. — ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὥς τοῦ Θεοῦ παρακαλοῦντος δι' ἡμῶν, δεόμεθα ὑπὲρ Χριστοῦ, καταλλάγητε τῷ Θεῷ.

228 *ga-waldan* — κατα-εξουσιάζω

- Mk 10,42 ... wituþ þatei (þaiei) þuggkjand reikinon þiudom, gafraujinond im, ip þai mikilans ize gawaldand im. — ...οἴδατε ὅτι οἱ δο-κοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.

229 *ga-waljan* — κατα-λέγω

- T 5,9 widuwo gawaljaidau ni mins saihs tigung jere, ... — χήρα καταλεγέσθω μὴ ἑλαττον ἑτῶν ἐξήκοντα...

231 *ga-wargjan* — κατα-κρίνω

Mk 10,33 patei sai, usgaggam in Iairusaulwma jah sunus mans atgibada paim ufargudjam jah bokarjam, jah gawargjanid ina dau-pau(jah)... — ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς γραμματεῦσιν, καὶ κατακρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ...

R 8,3 unte pata unmahteigo witodis, in pammei siuks was pairh leuk, guþ seinana sunu insandjands in geleikja leukis frawaurhtais jah bi frawaurht gawargida frawaurht in leika, — τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἡσθένει διὰ τῆς σαρκὸς ὁ Θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας κατακρινεν τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί,

233 *ga-waurkjan* — κατα-κλίνω, -εργάζω

L 9,14 wesun auk swe fimf þusundjos waire. qap þan du siponjam seinaim: gawaurkeiþ im anakumbjan kubituns, ana har-janoh fimf tiguns. — ἦσαν γὰρ ὡσεὶ ἄνδρες πεντακισχίλοι. εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ· κατακλίνατε αὐτοὺς κλισίας ἀνὰ πεντήκοντα.

R 7,8 iþ lew nimandei frawaurhts pairh anabusn gawaurhta in mis allana listu;... — ἀμορφὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐν-τολῆς κατεργάσατο ἐν ἑμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν...

R 7,13 ...ak frawaurhts ei uskunþa waurþi frawaurhts, pairh pata þiubeigo mis gawaurkjandei dauþu,... — ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανῇ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη θά-νατον,...

R 7,18 ...unte wiljan atligiþ mis, iþ gawaurkjan goþ ni. — ... τὸ γὰρ θέλειν παράκειται μοι τὸ δὲ κατεργάζεσθαι τὸ καλὸν οὐ.

XI *ga* — μετὰ

77 *ga-ǵdreigon* — μετὰ-νοέω

L 10,13 ...Unte iþ in Twrai jah Seidonai waurþeina mahteis þozei waurþun in izwis, airis þau in sakkum jah azgon sitandeins gaǵdreigodedeina. — ...ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγένοντο αἱ δυνάμεις αἱ γενόμεναι ἐν ὑμῖν, πάλαι ἂν ἐν σάκκῳ καὶ σποδῷ καθήμεναι μετενόησαν.

95 *ga-galeikon* — μετὰ-σχηματίζω

k 11,13 unte pai swaleikai galiuga-apaustaulcis, waurstwjans hindar-weisai, gagaleikondans sik du apaustaulum Xristaus. — οἱ γὰρ τοιοῦτοι ψευδαπόστολοι, ἐργάζεται δόλιοι, μετὰσχηματι-ζόμενοι εἰς ἀποστόλους Χριστοῦ.

k 11,14 jah nist sildaleik, unte silba Satana gagaleikoþ sik aggil(l)-au liuhadis. — καὶ οὐ θυμαστών· αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς μετὰ-σχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός.

k 11,15 nist mikil, jabai andbahtos is gagaleikond sik swe andbahtos garaihteins, pizeci andeis wairþip bi waurstwam ize. — οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι οὗτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης· ὧν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

160 *ga-skeirjan* — μεθ-ερμηνεύω

Mk 5,41 jah fairgraip bi handau pata barn qapuh du izai: taleipa kumei, þatei ist gaskeirip: mavilo, du þus qipa: urreis. — καὶ κρατήσας τῆς χειρὸς τοῦ παιδίου λέγει αὐτῇ· ταλιθα κούμει, ὃ ἔστιν μεθερμηνευσόμενον.· τὸ κοράσιον, σοὶ λέγω, ἔγειρε.

Mk 15,22 jak attauhun ina ana Gaulgaupā staþ, þatei ist gaskeirip ħairneins staþs. — καὶ φέρουσιν αὐτὸν ἐπὶ Γολγοθᾶ τόπον, ὃ ἔστιν μεθερμηνευσόμενον κρανίου τόπος.

Mk 15,34 jah niundon ħeilai wopida Iesus stibnai mikilai qipands: ailoe ailoe, lima sibakþanei, þatei ist gaskeirip: guþ meins,... καὶ τῇ ἐνάτῃ ὥρᾳ ἐβόησεν ὁ Ἰησοῦς φωνῇ μεγάλῃ λέγων· ἔλω! ἔλω! λιμὰ σιβακθανεῖ; ὃ ἔστιν μεθερμηνευσόμενον· ὁ θεός μου...

XII *ga* — παρὰ

9 *ga-bairan* — παρα-βάλλω

Mk 4,30 jah qap: ħe galeikom þiudangardja gudis, aipþau in ħileikai gajukon gabairam þo? — καὶ ἔλεγεν· τίνι ὁμοιωσωμεν τὴν βασιλείαν τοῦ θικοῦ, ἣ ἐν ποίᾳ παραβολῇ παραβάλλωμεν αὐτήν;

88 *ga-laistjan* — παρ-ακολουθεῖω

t 3,10 ip þu galaista is laiseinai meinai, usmeta, muna,... — σὺ δὲ παρηκολούθηκας μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει,...

99 *ga-lewjan* — παρα-δίδωμι

M 27,4 qipands: frawaurhta mis galewjan ds bloþ swikn... — λέγων. ἡμαρτον παραδούς αἴμα ἀθῶν...

I 6,64 akei sind izwara sumai, þaiei ni galaubjand. wissuh þan us frumistja Iesus ħarjai sind þai ni galaubjandans, jah ħas ist saei galeiweiþ ina. — ἀλλ' εἰσὶν ἐξ ὑμῶν τινες οἱ οὐ πιστεύουσιν. ἦδει γὰρ ἐξ ἀρχῆς ὁ Ἰησοῦς τίνες εἰσὶν οἱ μὴ πιστεύοντες καὶ τίς ἔστιν ὁ παραδῶσων αὐτόν.

I 6,71 qapuh þan þana Iudam Seimonis, Iskariotu, sa auk habaida ina galewjan, ains wisands pize tivalibe. — ἔλεγεν δὲ τὸν Ἰούδαν Σίμωνος Ἰσκαριώτην· οὗτος γὰρ ἡμέλλεν αὐτὸν παραδιδόναι εἰς ὧν ἐκ τῶν δώδεκα.

I 12,4 qap þan ains siponje is, Judas Seimonis sa Iskariotes, izei skaftida sik du galewjan ina: — λέγει οὖν εἰς ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ, Ἰούδας Σίμωνος ὁ Ἰσκαριώτης ὁ μέλλων αὐτὸν παραδιδόναι·

- I 13,21 pata qipands Iesus indrobnoda ahmin jah weitwodida jah qab: amen amen, qipa izwis batei ains izwara galeweib mik. — ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐταράχθη τῷ πνεύματι καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με.
- I 19,11 ...duhpe sa galewjands mik bus maizein frawaurht habaid. — ... διὰ τοῦτο ὁ παραδιδούς μέ σοι μείζονα ἁμαρτίαν ἔχει.
- I 18,36 ...ib us bamma fairhau wesi meina biudangardi, aibpau andbahtos meinai usdaudidedeina, ei ni galewips wesjau iudaium. — ... εἰ ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἦν ἡ ἐμὴ βασιλεία, οἱ ὑπηρέται ἂν οἱ ἐμοὶ ἡγωνίζοντο ἵνα μὴ παραδοθῶ τοῖς Ἰουδαίοις·...
- I 18,2 wissuh pan jah Iudas sa galewjands ina pana stad, .. — ἦδει δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν τὸν τόπον...
- Mk 3,19 jah Iudan Iskarioten, saei jah galewida ina. — καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.
- L 6,16 Iudan Iakobaus jah Iudan Iskarioten, saei jah warp galewjands ina. — Ἰούδαν Ἰακώβου καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ ἐγένετο προδότης.
- Mk 14,41 ...sai, galewjada sunus mans in handuns frawaurhtaize. — ... ἰδοὺ παραδίδοται ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου εἰ τὰς χεῖρας τῶν ἁμαρτωλῶν.
- L 6,29 bamma stautandin puk bi kinnu, galewei imma jah anpara; ... — τῷ τύπτοντί σε ἐπὶ τὴν σιαγὸνα πάρεχε καὶ τὴν ἄλλην, ...
- Mk 14,10 jah Iudas Iskarioteis, ains pize twalibe, galaib du paim gudjam. ei galewidedi ina im. — καὶ ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς τῶν δώδεκα, ἀπῆλθεν πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς.
- K 11,23 unte ik andnam at frauin batei jah anafalh izwis, batei frauja Iesus in pizaiei naht galewips was, nam hlaif — ἐγὼ γὰρ παρέλαβον ἀπὸ τοῦ κυρίου, ὃ καὶ παρέδωκα ὑμῖν, ὅτι ὁ κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτὶ ἣν παραδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον.
- M 27,3 panuh gasai hands Iudas sa galewjands ina batei du stauai gatauhans warp, ... — τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτόν ὅτι κατεκρίθη...

109 ga-manwjan — παρα-σκευάζω

- k 9,2 unte wait gairncin izwara, pizaiei fram izwis izopam at Makidonim, unte Akaja gamanwida ist fram fairnin jera, ... — οἶδα γὰρ τὴν προθυμίαν ὑμῶν, ἣν ὑπὲρ ὑμῶν καυχῶμαι Μακεδόσιν, ὅτι Ἀγαθαὶ παρασκευάσται ἀπὸ πέρουσι, ...

- k 9,3 aþþan fauragasandida broþruns, ei høftuli unsara so fram izwis ni waurþi lausa in þizai halbai, ei swaswe qaþ gamanwidai sijaiþ; — ἐπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφοὺς, ἵνα μὴ τὸ καύχημα ἡμῶν τὸ ὑπὲρ ὑμῶν κενωθῇ ἐν τῷ μέρει τούτῳ, ἵνα καθὼς ἔλεγον παρὰ σκευασμένοι ᾗτε.

128 *ga-niman* — παρ-λαμβάνω

- L 9,28 waurþun þan afar þo waurda swe dagos ahtau, ganimands Paitru jah Iakobu jah Iohannen isiddja in fairguni bidjan. — ἐγένοντο δὲ μετὰ τοὺς λόγους τούτους, ὥσει ἡμέραι ὀκτώ, παρὰ λαβὼν Πέτρον καὶ Ἰάκωβον καὶ Ἰωάννην ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος προσεύξασθαι.
- L 18,31 ganimands þan þans· ib· qaþ du im: ... — παρὰ λαβὼν δὲ τοὺς δώδεκα εἶπεν πρὸς αὐτούς· ...
- Mk 5,40 jah bihlohun ina. ip is uswairpands allaim ganimiþ attan þis barnis jah aiþein jah... — καὶ κατεγέλων αὐτοῦ. ὁ δὲ ἐκβαλὼν πάντα παρὰ λαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα...
- Mk 9,2 jah afar dagans saihs ganam Iesus Paitru jah Iakobu jah... — καὶ μεθ' ἡμέρας ἕξ παρὰ λαμβάνει ὁ Ἰησοῦς τὸν Πέτρον καὶ τὸν Ἰάκωβον...

150 *ga-satjan* — παρ-ίστημι

- R 14,10 ip þu, ha stojis broþar þeinana? aipþau jah þu, ha frakant broþr þeinamma? allai auk gasatjanda faura stauastola Xristaus. — σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; ἢ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς τὸν ἀδελφόν σου: πάντες γὰρ παρὰ στήσόμεθα τῷ βῆματι τοῦ Χριστοῦ.
- k 4,14 witandans þatei sa urraisjands frauja Iesu jah unsis þairh Iesu urraiseiþ jah fauragasatjiþ miþ izwis. — εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ παρὰ στήσει σὺν ὑμῖν.

216 *ga-þlaihan* — παρ-καλέω, — μυθεύω

- k 2,7 swaci þata andaneiþo izwis mais fragiban jah gaþlaihan, ibai aucto managizein saurgai gasiggqai sa swaleiks. — ὥστε τοῦναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρὰ καλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος.
- k 5,20 faur Xristu nu airinom, swe at guda gaþlaihandin þairh uns; ... — ὑπὲρ Χριστοῦ οὖν πρεσβεύομεν, ὥς τοῦ θεοῦ παρὰ καλοῦντος δι' ἡμῶν, ...
- k 7,6 akei sa gaþlaihan(d)s hnaiwidaim gaprafstida uns guþ in quma Teitais; — ἀλλ' ὁ παρὰ καλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου.

- k 7,7 ap̄pai ni p̄atainei in quma is, ak jah in gaḅlaihtai, p̄izaiei gaḅrafstips was ana izwis, ... — οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ἢ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν, ...
- Sol 2,11 swaswe witup̄ ainḥarjanoh izwara, swe atta barna seinā, -piq jandans izwis jah gaḅlaihandans, — καθάπερ οἴδατε ὥς ἓνα ἕκαστον ὑμῶν ὥς πατὴρ τέκνα ἑαυτοῦ παρακαλοῦντες καὶ παραμυθούμενοι.
- T 5,1 Seneigana ni andbeitais, ak gaḅlaih swe attin, juggans swe bropruns; — Πρεσβυτέρω μὴ ἐπιπλήξης ἀλλὰ παρακάλει ὥς πατέρα, νεωτέρους ὥς ἀδελφούς.
- T 6,2 ...p̄ata laisei jah gaḅlaih. — ...ταῦτα δίδασκε καὶ παρακάλει.
- τ 4,2 merei waurd, stand ohteigo unuhteigo, gasak, gaḅlaih, gaḥotei... — κήρυξον τὸν λόγον, ἐπίστηθι εὐκαίρως ἀκαίρως, ἔλεγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον...
- Tit 1,9 andanemeigs bi laiseinai waurdis triggwis, ei mahteigs sijai jah gaḅlaihan in laiseinai hailai jah p̄ans andstandandans gasakan. — ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδασχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ καὶ ὑγιαίνουσιν καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.
- 218 ga-ḡrafstjan — παρα-καλέω, -μυθεόμα
- k 1,4 saei gaḅrafstida uns ana allai aglon unasarai, ei mageima weis gaḅrafstjan p̄ans in allaim aglom pairh ḡ gaḅlaiht p̄izaiei gaḅrafstidai sijum silbans fram guda. — ὁ παρακαλῶν ἡμᾶς ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει ἡμῶν, εἰς τὸ δύνασθαι ἡμᾶς παρακαλεῖν τοὺς ἐν πάσῃ θλίψει διὰ τῆς παρεκλήσεως ἧς παρακαλούμεθα αὐτοὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ,
- k 7,13 inuh bis gaḅrafstidai sium;... — διὰ τοῦτο παρακεκλήμεθα...
- k 13,11 p̄ata anḡar, broḡrjus, faginob̄, ustauhanai sijaiḡ, gaḅrafstidai sijaiḡ, ... — τὸ λοιπόν, ἀδελφοί, χαίρετε, καταρτίζεσθε, παρακαλεῖσθε, ...
- Æ 6,22 p̄anei insandida du izwis, duppe ei kunneiḡ ḡa bi mik ist, jah gaḅrafstjai hairtona izwara. — ὃν ἐπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γνῶτε τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.
- Kol 4,8 p̄anei insandida du izwis dupe ei kunjai ḡa bi izwis ist, jah gaḅrafstjai hairtona izwara, — ὃν ἐπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γνῶ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν,
- :Sol 3,7 inuh bis gaḅrafstidai sijum, broḡrjus, fram izwis ana allai naupai jah aglon unsarai in izwaraizos galaubeinai; — διὰ τοῦτο παρεκλήθημεν, ἀδελφοί, ἐφ' ὑμῖν ἐπὶ πάσῃ τῇ θλίψει καὶ ἀνάγκῃ ἡμῶν διὰ τῆς ὑμῶν πίστεως,

- sol 2,17 gaḅrafstjai hairtona izwara jah gatulgjai in allaim waurstwam jah waurdam godaim. — παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας καὶ στηρίξαι ἐν παντὶ ἔργῳ καὶ λόγῳ ἀγαθῷ.
- I 11,19 jah managai Iudaie gaqemun bi Marpan jah Marjan, ei gaḅrafstidedeina ijos bi pana broḅar izo. — καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίαν, ἵνα παραμυθήσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν.
- k 1,6. abpan jabbe ḅreihanda in izwaraizos gaḅlaihtais jah naseinaiḥ ḅizos waurstwaeigons in stiwtja ḅizo samono ḅulaine, ḅozei jah weis winnam, jah wens unsara gatulgida faur izwis; jabbe gaḅrafstjanda in izwaraizos gaḅlaihtais jah naseinaiḥ. — εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς πάσχομεν, καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βηβαία ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε παρακαλούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας.
- k 7,6 akei sa gaḅlaihan(d)s hnaiwidaim gaḅrafstida uns guḅ in quma Teitauḥ; — ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρακάλεσεν ἡμᾶς ὁ θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου.
- k 7,7 abpan ni ḅatainei in quma is, ak jah in gaḅlaihtai, ḅizaiei gaḅrafstips was ana izwis, ... — οὐ μόνον δὲ ἐν τῇ παρουσίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ παρακλήσει ἣ παρεκλήθη ἐφ' ὑμῖν ...

XIII ga- περὶ

86 ga-lagjan — περὶ-τίθῃμι, -κεῖμαι

- Mk 9,42 jah saḥazuh saei gamarzejai ainana ḅize leitilane ḅize galaubjandane du mis, goḅ ist imma mais ei galaḡjaidau asilu-qairnus ana halsaggan is jah frawaurpans wesi in marein. — καὶ ὅς ἐάν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλὸν ἐστὶν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περικεῖται λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν.
- Mk 15,36 ḅragjands ḅan ains jah gafulljands swam akeitis, galaḡjands ana raus, dragkida ina qipands: ... — δραμῶν δὲ εἰς καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους περιθείς τε καλὰ μω ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων: ...

92 ga-laugnjan — περὶ-κρύπτω

- L 1,24 afaruh ḅan ḅans dagans inkilḅo warḅ Aileisabaip qens is jah galaugnida sik menops fimf, qipandei: — μετὰ δὲ ταῦτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα

214 ga-ḅiwan — περὶ-πεῖρω

- T 6,10 waurts allaize ubilaize ist faihugeiro, ḅizozei sumai gairnjandans afairzidai waurḅun af galaubeinai jah sik silbans gaḅiwaide-

dun sairam managaim. — ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία, ἣς τινες ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύνας πολλὰς.

232 *ga-wasjan* — περι-βάλλω

M 6,29 qibuh pan izwis batei nih Saulaumon in allamma wulpau seinamma gawasida sik swe ains bize. — λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομών ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβλέτεο ὡς ἐν τούτων.

I 19,2 jah pai gadrauhteis uswundun wipja us baurnum jah galagidedun imma ana haubid jah wastaji paurpurodai gawasidedun ina, — καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν,

XIV *ga-* πρὸς

17 *ga-bidjan* — προσ-εύχομαι

sol 3,1 Data anbar gabidjaiþ jah bi unsis, broþrjus, ei waurd frauþins þragjai jah mikiljaidau, swaswe jah at izwis. — Τὸ λοιπὸν προσεύχεσθε, ἀδελφοί, περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ λόγος τοῦ κυρίου τρέχῃ καὶ δοξάζεται καθὼς καὶ πρὸς ὑμᾶς,

71 (*faura*) *ga-hugjan* — προ-αἰρέω

k 9,7 harjizuh swaswe fauragahugida hairtin, ni us trigon aipbau us nauþai, ... — ἕκαστος καθὼς προήρηται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης ...

96 *ga-leiþan* — προ-κόπτω, -έρχομαι

R 13,12 nahts framis galaip, ip dags atneizida; ... — ἡ νύξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἡγγικεν ...

k 9,5 naudipaurft nu man bidjan broþruns, ei galeipaina du izwis jah fauragamanwjaina þana ... — ἀναγκαῖον οὖν ἡγήσαμένη παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς καὶ προκαταρτίσωσιν ...

121 *ga-nagljan* — προσ-ηλώω

Kol 2,14 afswairbands þos ana uns wadjabokos raginam seinaim, batei was andaneipþo uns, jah þata usnam us midumai ganagl-jands ita du galgin, — ἐξαλείψας τὸ καθ' ἡμῶν χειρόγραφον τοῖς δόγμασιν, ὃ ἦν ὑπεραντίον ἡμῶν, καὶ αὐτὸ ἥρκεν ἐκ τοῦ μέσου, προσηλώσας αὐτὸ τῷ σταυρῷ, ...

143 *ga-redan* — προ-νοέω

k 8,21 garedandans auk goda ni þatainei in andwairþja gudis, ak jah in andwairþja manne. — προνοοῦμενοι γὰρ καλὰ οὐ μόνον ἐνώπιον κυρίου ἀλλὰ καὶ ἐνώπιον ἀνθρώπων.

149 *ga-sandjan* — προ-πέμπω

- K 16,6 ip at izwis waitei salja aibpau jah wintru wisa, ei jus mik gasandjaip bis haduh be ik wrato. — πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ ἢ καὶ παραχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὐ ἐὰν πορεύωμαι.
- k 1,16 jah pairh izwis galeipan in Makidonja jah aftra af Makidonjai qiman at izwis, jah fram izwis gasandjan mik in Iudaia. — καὶ δι' ὑμῶν ἀπελθεῖν εἰς Μακεδονίαν, καὶ πάλιν ἀπὸ Μακεδονίας ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς καὶ ὅφ' ὑμῶν προπεμθῇναι εἰς τὴν Ἰουδαίαν.

172 *ga-staggjan* — προς-κόπτω

- L 4,11 jah batei ana handum buk ufhaband, ei han ni gastaggja is bi staina fotu seinana. — καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀρουσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.

177 *ga-stiggjan* — προς-κόπτω

- I 11,9 andhof Iesus: niu twalif sind heilos dagis? jabai has gaggip in dag, ni gastiggqip, unte liuhap bis fairhaus gasaihip; — ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὐχὶ δώδεκά εἰσιν ὥραι τῆς ἡμέρας; ἐὰν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει.
- I 11,10 abban jabai has gaggip in naht, gastiggqip, unte liuhad nist in imma. — ἐὰν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.

198 *ga-teihan* — προ-λέγω

- k 13,2 fauraqap jah aftra fauragateiha, ... — προείρηκα καὶ προλέγω, ...

233 *ga-waurkjan* — προς-εργάζομαι

- L 19,16 qap ban sa frumista qipands: frauja, skatts heins gawaurhta taihun skattans. — παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων· κύριε, ἡ μνᾶ σου προσεργάσατο δέκα μνᾶς.

XV *ga-* σύν

10 *ga-bairgan* — συν-τηρέω

- M 9,17 ...ak giutand wein juggata in balgins niujans, jah bajoþum ga bairgada. — ...ἀλλὰ βάλλουσιν οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς, καὶ ἀμφοτέροι συντηροῦνται.

25 *ga-brikan* — συν-τρίβω

- L 9,39 jah sai, ahma nimip ina unhrains jah anaks hropeip jah tahjip ina mip labon jah halisaip aflinnip af imma ga bri-

kands ina. — καὶ ἰδοὺ πνεῦμα λαμβάνει αὐτὸν καὶ ἐξαίφνης
κράζει καὶ σπαράσσει αὐτὸν μετὰ ἄφροῦ καὶ μόγις ἀποχωρεῖ ἀπ’
αὐτοῦ συντρίβον αὐτόν.

- Mk 5,4 unte is ufta eisarnam bi fotuns gabuganaim jah naudibandjom
eisarneinaim gabundans was jah galausida af sis þos naudi-
bandjos jah þo ana fotum eisarna gabrak, jah manna ni
mahta ina gatamjan. — διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ
ἀλύσεσιν δεδέσθαι καὶ διεσπάσθαι ὑπ’ αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις καὶ
τὰς πέδας συντετριῖσθαι, καὶ οὐδεὶς ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι.

26 ga-daban — συμ-βαλινω

- Mk 10,32 ...jah andrimands aftra þans twalif dūgann im qīþan þoei
habaidedun ina gadaban. — ...καὶ παραλαβὼν πάλιν τοὺς
δώδεκα ἤρξατο αὐτοῖς λέγειν τὰ μέλλοντα αὐτῷ συμβαλίνειν,

34 ga-domjan — συγ-κρίνω

- Lk 10,12 unte ni gadaursum domjan unsis silbans aīþþau gadomjan
uns du þaim sik silbans anafilhandam; ak eis sis in silbam sik
silbans mitandans jah gadomjandans sik silbans du sis
silbam ni frapjand. — οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρίναι ἢ συγκρί-
ναι ἑαυτοὺς τισιν τῶν ἑαυτοῦς συνιστανόντων· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν
ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυ-
τοῖς οὐ συνιοῦσιν.

44 ga-fastan — συν-τηρέω

- L 2,19 iþ Maria alla gafastaida þo waurda, þagkjandei in hairtin
seinamma. — ἡ δὲ Μαρία πάντα συντηρεῖ τὰ ῥήματα ταῦτα
συμβάλλουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
- L 5,38 ak wein juggata in balgins niujans giutand, jah bajoþs ga-
fastanda — ἀλλὰ οἶνον νέον εἰς ἀσκοὺς καινοὺς βλητέον,
καὶ ἀμφοτέροι συντηροῦνται.

52 ga-fulhnan — συμ-πληρόω

- L 8,23 þaruh þan swe faridedun, anasaislep; jah atiddja skura windis
in þana marisaiw, jah gafullnodedun jah birekjai waur-
þun. — πλεόντων δὲ αὐτῶν ἀφύπνωσεν. καὶ κατέβη λαίλαψ
ἀνέμου εἰς τὴν λίμνην, καὶ συνεπληροῦντο καὶ ἐκινδύνευον.

53 ga-gaggan — συν-άγω, -έρχομαι

- Mk 3,20 jah atiddjedun in gard, jah gaiddja sik(aftra) managei,
swaswe ni mahtedun nih hlaiþ matjan. — καὶ ἔρχονται εἰς
οἶκον· καὶ συνέρχεται πάλιν ὁ ὄχλος, ὥστε μὴ δύνασθαι
αὐτοὺς μήτε ἔρπον φαγεῖν.

Mk 6,30 jah gaiddjedun apaustauleis du Iesua jah gataihun imma allata jah swa filu swe gatawidedun... — καὶ συνάγονται οἱ ἀπόστολοι πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ πάντα καὶ ὅσα ἐποίησαν...

K 5,4 in namin frauins unsaris Iesusis Xristaus, samap gagag-gandam izwis jah meinamma ahmin, miþ mahtai frauins unsaris Iesusis Xristaus, — ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ συναχθέντων ὑμῶν καὶ τοῦ ἐμοῦ πνεύματος, σὺν τῇ δυνάμει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

I 18,2 wissuh þan jah Iudas sa galewjands ina þana stad, þatei ufta gaiddja jainar miþ siponjam seinaim. — ἦδε δὲ καὶ Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν τὸν τόπον, ὅτι πολλάκις συνήχθη ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖ μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.

57 *ga-gahafijan* — συμ-βιβάζω

E 4,16 us þammei all laik gagatiloþ (jah) gagahafitiþ þairh allos gawissins andstaldis... — ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολογούμενον καὶ συμβιβάζόμενον διὰ πάσης ἀφῆς τῆς ἐπιχορηγίας...

61 *ga-haitan* — συγ-καλέω

L 9,1 Gahaitands þan þans twalif apaustauluns atgaf im maht jah waldufni... — Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα ἀποστόλους ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ ἐξουσίαν...

L 15,9 jah bigidandei gahaitiþ frijondjos jah garaznons qipandei... — καὶ εὐροῦσα συγκαλεῖται τὰς φίλας καὶ τὰς γείτονας λέγουσα...

Mk 15,16 iþ gadrauhteis gatauhun ina innana gardis, þatei ist praitoriaun, jah gahaihaitun alla hansa. — οἱ δὲ στρατιῶται ἀπήγαγον αὐτὸν ἕσω τῆς αὐλῆς, ὅ ἐστιν πραιτώριον, καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν.

79 *ga-kamjan* — συν-ίσταμαι

k 12,11 ...apþan ik skulds was fram izwis gakannjan, unte ni waihtai mins habaida þaim ufar filu apaustaulum, jah jabai ni waihts im. — ... ἐγὼ γὰρ ὥφελον ὑφ' ὑμῶν συνίστασθαι· οὐδὲν γὰρ ὑστέρησα τῶν ὑπερλίαν ἀποστόλων, εἰ καὶ οὐδὲν εἰμι.

83 *ga-kroton* — συν-θλάω

L 20,18 þazuh saci driusiþ ana þana stain, gakrotuda; — ... πᾶς ὁ πεσὼν ἐπ' ἐκείνον τὸν λίθον συνθλάσθησεται...

84 *ga-kunnan*

K 7,6 þatuþ-þan qipa gakunnands, ni bi haitjai. — τοῦτο δὲ λέγω κατὰ συγγνώμην, οὐ κατ' ἐπιταγήν.

90 *ga-laḥon* — συν-άγω, -καλέω

- M 25,38 iḥanuh ḥan ḥuk seḥum gast jah galapodedum?... — τότε δέ σε εἶδομεν ξένον καὶ συνηγάγομεν;
- M 25,43 gasts(was)jan-ni galapodedub mik;... — ξένος ἦμην καὶ οὐ συνηγάγετέ με,...
- L 15,6 jah qimands in garda galapob frijonds jah garaznans qibands dū im:... — καὶ ἐλθὼν εἰς τὸν οἶκον συγκαλεῖ τοὺς φίλους καὶ τοὺς γείτονας λέγων αὐτοῖς... .

100 *ga-lisan* — συν-άγω

- I 6,12 ...qab du siponjam seinaim: galisib ḥos aflifnandeins drauhsnos, bei waihtai ni fraqistnai. — ...λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· συναγάγετε τὰ περισσεύσαντα κλάσματα, ἵνα μὴ τι ἀπόληται.
- I 6,13 ḥanuh galesun jah gafullidedun' ib' tainjons gabruko... — συνηγάγον οὖν καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων... .
- I 11,47 galesun ḥan ḥai auhumistans gudjans jah pai Fareisaieis... — συνηγάγον οὖν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι... .
- I 15,6 niba saei wisib in mis, uswairpada ut swe weinatains, jah gabaursnib jah galisada, jah in fon galagjand jah inbrannjada. — ἐὰν μὴ τις μείνῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλήμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συναγαγούσιν αὐτὸ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν, καὶ καίεται.
- L 17,37 jah andhafjandans qebun du imma: ḥar, frauja? ip is qab im: ḥarei leuk, jaindre galisand sik arans. — καὶ ἀποκριθέντες λέγουσιν αὐτῷ· ποῦ, κύριε; ὁ δὲ εἶπεν αὐτοῖς· ὅπου τὸ σῶμα, ἐκεῖ συναχθήσονται οἱ αἰετοί.
- Mk 4,1 Jah aftra (Iesus) dugann laisjan at marein, jah galesun sik du imma manageins filu,... — Καὶ πάλιν ἤρξατο διδάσκειν παρὰ τὴν θάλασσαν· καὶ συνηχθῆναι πρὸς αὐτὸν ὄχλος πολὺς...
- Neh 5,16 jah waurstw ḥizos baurgswaddjaus inswinbida, jah ḥaurp ni gastaistald, jah ḥiwos meinai jah allai ḥai galisanans du ḥamma waurstwa. — καὶ ἐν ἔργῳ τοῦ τείχους τούτου κατίσχυσα καὶ ἀγρὸν οὐκ ἐκτησάμην καὶ τὰ παιδιάριά μου καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐκεῖ ἐπὶ τὸ ἔργον.

103 *ga-lukan* — συν-κλείω

- L 5,6 jah bata taujandans galukun manageins fiske filu, swe natja dishnupnodedun ize — καὶ τοῦτο ποιήσαντες συνέκλεισαν πλῆθος ἰχθύων πολὺ, διερρήγνυτο δὲ τὸ δίκτυον αὐτῶν.

- R 11,32 gala uk auk guþ allans in aungalaubeinai, ei allans gaarmai.
— συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπειθειαν, ἵνα
τοὺς πάντας ἐλεήσῃ.

110 *ga-markon* — συ(ν)-στοιχέω

- G 4,25 Seina fairguni ist in Arabia, gamarko(b) þizai nu Iairu-
salem, ... — Σινᾶ ὄρος ἐστὶν ἐν τῇ Ἀραβίᾳ, συστοιχεῖ δὲ
τῇ νῦν Ἱερουσαλήμ...

114 *ga-maurgjan* — συν-τέμνω

- R 9,28 waurd auk ustiuhands jah gamaurgjands in garaihtein,
unte waurd gamaurgip taujip frauja ana airþai. — λόγον
γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, ὅτι λόγον συν-
τετμημένον ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς.

119 *ga-motjan* — συν-αντάω

- L 9,18 jah warþ, miþþanei was is bidjands sundro, gamotidedun
imma siponjos is, ... — καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν προσ-
ευχόμενον κατὰ μόνας συνήντησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ,...

- L 9,37 warþ þan in þamma (afar)daga, dalap atgaggandam im af fair-
gunja, gamotida imma manageins filu. — ἐγένετο δὲ ἐν
τῇ ἑξῆς ἡμέρᾳ κατελθόντων αὐτῶν ἀπὸ τοῦ ὄρους συνήντησαν
αὐτῷ ὄχλος πολὺς.

127 *ga-naewistron* — συν-θάπτω

- Kol 2,12 miþ ganawistrodai imma in daupeinai, in þizaiei jah
miþpurrisuþ þairh galaubein waurstwis gudis, ... — συντα-
φέντες αὐτῷ ἐν τῷ βαπτίσματι, ἐν ᾧ καὶ συνηγέρθητε διὰ
τῆς πίστεως τῆς ἐνεργείας τοῦ θεοῦ...

128 *ga-niman* — συλ-λαμβάνω

- L 2,21 jah bipe usfulnodedun dago ahtau du bimaitan ina, jah haitan
was namo is Iesus, þata qibano fram aggilau faurbizei ga-
numans wesi in wamba. — καὶ ὅτε ἐπλήσθησαν ἡμέραι
δοτῶ τοῦ περιτεμεῖν αὐτόν, καὶ ἐκλήθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦς,
τὸ κληθῆν ἐπὶ τοῦ ἀγγέλου πρὸ τοῦ συλλεφθῆναι αὐτόν ἐν
τῇ κοιλίᾳ.

- L 1,31 jah sai, ganimiþ in kilþein jah gabairis sunu jah haitais
namo is Iesu. — καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν ἱαστρὶ καὶ τέξῃ
οὐδὲν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.

- G 2,1 Þapro bi' id' jera usiddja aftra in Iairusaulwma miþ Barnabin,
ganimands miþ mis jah Teitu. — Ἐπειτα διὰ δεκατεσσάρων
ἐτῶν πάλιν ἀνέβην εἰς Ἱεροσόλυμα μετὰ Βαρνάβαν, συμπαρά-
λαβὼν καὶ Τίτον.

130 *ga-niutan* — συλ-λαμβάνω

- L 5,9 sildaleik auk dishabaida ina jah allans þans miþ imma in gafahis þize fiske þanzei ganutun; — θάμβος γὰρ περιέσχεν αὐτὸν καὶ πάντας τοὺς σὺν αὐτῷ ἐπὶ τῇ ἄγρᾳ τῶν ἰχθύων ὧν συνέλαβον,

134 *ga-qiman* — συν-έρχομαι, -άγω

- M 27,17 gaqumana im þan im, qap im Peilatus: ... — συνηγμύνων οὖν αὐτῶν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Πειλᾶτος...
- M 27,62 iftumin þan daga, saei ist afar paraskaiwein, gaqemun auhumistans gudjans jah Fareisaieis du Peilatau. — τῇ δὲ ἐπαύριον, ἥτις ἐστὶν μετὰ τὴν παρασκευὴν, συνήχθησαν οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς Πειλᾶτον
- I 18,20 ...ik sinteino laisida in gaqumþai jah in gudhusa, þarei sinteino Iudaeis gaqimand, jah þiubjo ni rodida waiht. — ... ἐγὼ πάντοτε ἐδίδαξα ἐν συναγωγῇ καὶ ἐν τῷ ἱερῷ, ὅπου πάντοτε οἱ Ἰουδαῖοι συνέρχονται, καὶ ἐν κρυπτῷ ἐλάλησα οὐδέν.
- L 5,17 jah warþ in ainamma dage, jah is was laisjands. jah wesun sitandans Fareisaies jah witodalaisarjos, þaiei wesun gaqumana i us allamma haimo Galeilaias jah Iudaias jah Iairusaulwmon;... — καὶ ἐγένετο ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν... οἱ ἦσαν συνελήλυθοτες...
- L 8,4 gaqumana im þan hiuumam managaim jah þaim þaiei us baurgin gaiddjedun du imma, ... — συνιδόντος δὲ ὄχλου πολλοῦ καὶ τῶν κατὰ πόλιν ἐπιπορευομένων πρὸς αὐτόν...
- Mk 2,2 jah suns gaqemun managai, swaswe jupan ni gamostedun nih at daura, ... — καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν, ...
- Mk 5,21 jah usleipandin Iesua in skipa aftra hindar marein, gaqemun sik manageins filu du imma, jah was faura marein. — καὶ διαπεράσαντος τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ πλοίῳ πάλιν εἰς τὸ πέραν, συνήχθη ὄχλος πολὺς ἐπ' αὐτόν, καὶ ἦν παρὰ τὴν θάλασσαν.
- Mk 7,1 Jah gaqemun sik du imma Fareisaieis jah sumai þize bo-karje, ... — Καὶ συνάγονται πρὸς αὐτόν οἱ Φαρισαῖοι καὶ τινες τῶν γραμματέων...
- Mk 10,1 ... jah gaqemun sik aftra manageins du imma, ... — ... καὶ συμπορεύονται πάλιν ὄχλοι πρὸς αὐτόν...
- K 14,23 jabai gaqimip alla aiklesjo samana jah rodjand razdom allai, ... — ἂν οὖν συνέλθῃ ἡ ἐκκλησία ὅλη ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ πάντες γλώσσαις λαλῶσιν...

135 *ga-qiban* — συν-τίθημι

- I 9,22 þata qeþun þai fadrein is, unte ohtedun sis Iudaiuns; jupan auk gaqeþun sis Iudaeis, ei, jabai izas ina andhaihaiti

Xristu, utana swnagogais wairpai. — ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους. ἡδὴ γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται.

136 *ga-giujan* — συν-ζωοποιέω

- B 2,5 jah wisandans uns dauþpans frawaurhtim miþ gaqiwiða uns Xristau, ... — καὶ ὄντας ἡμᾶς νεκροὺς τοῖς παραπτώμασιν συνεζωοποίησεν τῷ Χριστῷ ...

138 *ga-raginon* — συμ-βουλεύω

- I 18,14 wasuh þan Kajafa, saei garaginoda Iudaium þatei batizo ist ainana mannan fraqistjan faur managein. — ἦν δὲ Καϊάφας ὁ συμβουλεύσας τοῖς Ἰουδαίοις ὅτι συμφέρει ἓνα ἄνθρωπον ἀπολέσθαι ὑπὲρ τοῦ λαοῦ.

144 *ga-rinnan* — συν-έρχομαι

- L 5,15 usmernoda þan þata waurd mais bi ina, jah garunnun hiuhmans managai hausjon jah leikinon fram imma sauhte seinaizo. — διήρχετο δὲ ὁ λόγος μᾶλλον περὶ αὐτοῦ, καὶ συνήρχοντο ὄχλοι πολλοὶ ἀκοῦειν καὶ θεραπεύεσθαι ὑπ' αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀσθενειῶν αὐτῶν.
- K 14,26 ھا nu ist, broþrjus? þan samar garinnaiþ, ھاrjizuh izwara psalmon habaiþ, ... — τί οὖν ἐστίν, ἀδελφοί, ὅταν συνέρχησθε; ἕκαστος ὑμῶν ψαλμὸν ἔχει, ...
- Mk 14,53 jah gatauhun Iesu du auhumistin gudjin; jah garunnun miþ imma auhumistans gudjans allai jah þai sinistans jah bokarjos. — καὶ ἀπήγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα, καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς.

149 *ga-sandjan* — συν-πέμπω

- k 8,18 gaþ — þan-miþ-sandidedum imma broþar; ... — συνεπέψαμεν δὲ μετ' αὐτοῦ τὸν ἀδελφόν, ...

150 *ga-satjan* — συν-κάθημαι

- E 2,6 jah miþburraisida jah miþgasatida in himinakundaim in Xristau Iesu, — καὶ συνήγειρεν καὶ συνεκάθεισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ,

184 *ga-swikunþjan* — συν-ίστημι

- k 10,18 unte ni saei sik silban gaswikunþeiþ, jains ist gakusands, ak panci frauja gaswikunþeiþ — οὗ γὰρ ὁ ἐκυτὸν συνίστανων, ἐκεῖνός ἐστιν δόκιμος, ἀλλ' ὃν ὁ κύριος συνίστησιν.

201 *ga-gatilon* — συν-αρμολογέω

Ε 2,21 in þammei alla gatimrjo gagatiloðā wahseip du alh weihai
in frauījn — ἐν ᾧ πᾶσα οἰκοδομὴ συναρμολογούμενη αὕξει
εἰς ναὸν ἁγίον ἐν κυρίῳ.

Ε 4,16 us þammei all leik gagatiloþ (jah) gagahaftip þairh allos
gawissins andstaldis, ... — ἐξ οὗ πᾶν τὸ σῶμα συναρμολο-
γούμενον καὶ συμβιβάζόμενον διὰ πάσης ἁφῆς τῆς ἐπιχορηγίας...

202 *ga-timan* — συμ-φωνέω

Λ 5,36 qaþuh þan jah gajukon du im, þatei ainshun plat snagins
niujis ni lagjid ana snagan fairnjana, aipþau jah sa niuja
aftaurnid, jah þamma fairnjin ni gatimid þata af þamma
niujin. — ἔλεγεν δὲ καὶ παραβολὴν πρὸς αὐτοὺς ὅτι αὐδεῖς
ἐπιβλημα ἱματίου καινοῦ ἐπιβάλλει ἐπὶ ἱμάτιον παλαιόν· εἰ δὲ
μήγε, καὶ τὸ καινὸν σχίζει, καὶ τῷ παλαιῷ οὐ συμφωνεῖ τὸ
ἀπὸ τοῦ καινοῦ.

230 *ga-wandjan* — συν-έρχομαι

Κ 7,5 ...þaproh-þan samap gawandjaip, ei ni fraisai izwara
Satana in unghobainais izwaraizos. — ...καὶ πάλιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
συνέρχησθε, ἵνα μὴ πειράζῃ ὑμᾶς ὁ σατανᾶς διὰ τὴν ἀκρα-
σίαν ὑμῶν.

238 *ga-widan* — συν-ζεύγνυμι

Μκ 10,9 þatei nu guþ gawaþ, manna þamma ni skaidai. — ὁ οὖν ὁ
θεὸς συνέζευξεν, ἀνθρῶπος μὴ χωριζέτω.

XVI ga — ὑπό

15 *ga-beidan* — ὑπο-μένω

Κ 13,7 allata þulaip, allata galaubeip, all weneip, all gabeidip.
— πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.

84 *ga-kunnan* — ὑπο-τάττω

Κ 15,28 þanuh biþe alla gakunnun sik faura imma, þanuh-þan is
silba sunus gakan n sik faura þamma ufhnaiwjandin uf ina
þo alla, ei sijai guþ alla in alaim. — ὅταν δὲ ὑποταγῇ
αὐτῷ τὰ πάντα, τότε καὶ αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ
ὑποτάξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ᾗ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.

Γ 2,5 þaimei nih iʒeilohun gakunþedum ufhnaiwein, ei sunja
aiwaggeljons gastandai at izwis. — οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἰξα-
μεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ
πρὸς ὑμᾶς.

96 *ga-leiban* — ὑπ-άγω

- I 6,67 paruh qab Iesus du paim twalibim: ibai jah jus wileip *ga-leiban*? — εἶπεν οὖν ὁ Ἰησοῦς τοῖς δώδεκα· μὴ καὶ ὑμεῖς θέλετε ὑπάγειν;
- I 8,14 andhof Iesus jah qab du im: jah jabai ik weitwodja bi mik silban, sunja ist so weitwodipa meina, unte wait hapro qam jah has *galeipa*, ip jus ni witup hapro qima, aipbau hap *galeipa*. — ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· κὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθείης ἐστὶν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ ὑπάγω.
- I 8,21 panuh qab aftra du im Iesus: ik *galeipa*, jah sokeip mik,... — εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ με...
- I 14,28 Hausidedup ei ik qab izwis: *galeipa* jah qima at izwis;... — ἠκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς...

113 *ga-maudjan* — ὑπο-μινῆσκε

- I 14,26 abban sa parakletus, ahma sa weiha, panei sandeip atta in namin meinamma, sa izwis laiseip allata jah *gamaudeip* izwis allis batei qab du izwis. — ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὁ πέμψει ὁ πατήρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν.
- t 2,14 pizei *gamaudei*, weitwodjands in andwairbja frauins;... — ταῦτα ὑπομίνησκε, διαμαρτυρόμενος ἐνώπιον τοῦ κυρίου μὴ λογομαχεῖν,...

119 *ga-motjan* — ὑπ-αντάω

- M 8,28 jah qimandin imma hindar marein in gauja Gairgaisaine, *gamotidedun* imma twai daimonarjos us hlaiwasnom rinnandans,... — καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ὑπήντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι,...
- I 11,30 nip-pan nauhpanuh qam Iesus in weihsa, ak was nauhpanuh in hamma stada parei *gamotida* imma Marpa. — οὕτω δὲ ἐληλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἔτι ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπήντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα.
- I 12,18 duppe iddjedun *gamotjan* imma managei, unte hausidedun ei gatawidedi po taikn. — διὰ τοῦτο ὑπήντησεν αὐτῷ ὁ ὄχλος, ὅτι ἠκούσαν τοῦτο αὐτὸν πεποιηκέναι τὸ σημεῖον.
- L 8,27 usgaggandin pan imma ana airba, *gamotida* imma wairsums us baurg saei habaida unhulbons mela lagga... — ἐξεληθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἄνθρωπος ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχεν δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν...

144 *ga-rinnan* — ὑπ-άγω

- I 12,11 unte managai in þis garunnun Iudaiei jah galaubidedun Iesua. — ὅτι πολλοὶ δι' αὐτὸν ὑπέστηγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.

174 *ga-standan* — ὑπο-μένω

- L 2,43 jah ustiuhandam þans dagans, miþþane gawandidedun sik aftra, gastob Iesus sa magus in Iairusalem, jah ni wissedun Iosef jah aiþei is. — καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτούς, ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.

189 *ga-taiknjan* — ὑπο-δείκνυμι

- L 3,7 qab þan du þaim atgaggandeim manageim daupjan fram sis: kuni nadre, has gataiknida izwis þliuhan faura þamma anawairþin hatiza? — ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;

220 *ga-fulan* — ὑπο-μένω

- t 2,10 inuh þis all gaþula bi þans gawalidans, ... — διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ...
- t 2,12 jabai gaþulam, jah miþþiudaþom; jabai afaikam, ... — εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, ...

230 *ga-wandjan* — ὑπο-στρέφω

- L 2,20 jah gawandidedun sik pai hairdjos mikiljandans jah hazjandans gup — ... καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν θεόν...
- L 2,39 jah biþe ustauhun allata bi witoda frauþins, gawandidedun sik in Galeilaian, in baurg seinā Nazaraib. — καὶ ὥς ἐτέλεσαν ἅπαντα κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὴν πόλιν ἐαυτῶν Ναζαρέθ.
- L 2,43 jah ustiuhandam þans dagans, miþþane gawandidedun sik aftra, ... — καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτούς, ...
- L 2,45 jah ni bigitandona ina gawandidedun sik in Iairusalem sokjandona ina. — καὶ μὴ εὐρόντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ζητοῦντες αὐτόν.
- L 4,1 Ib Iesus, ahmins weihis fulls, gawandida sik fram Iaurdanau jah tauhans was in ahmin in aubidai — Ἰησοῦς δὲ πνεύματος ἁγίου πλήρης ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἦγετο τῷ πνεύματι ἐν τῇ ἐρήμῳ

- L 4,14 jah gawandida sik Iesus in mahtai ahmins in Galei-
laian, ... — και ὑπέστρεψεν Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ
πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν. ...
- L 7,10 jah gawandjandans sik pai insandidans du garda bigetun
pana siukan skalk hailana. — και ὑποστρέψαντες οἱ πεμ-
φθέντες εἰς τὸν οἶκον εὗρον τὸν ἀσθενοῦντα δοῦλον ὑγιαίνοντα.
- L 8,37 ... ip is galeipands in skip gawandida sik. — ... αὐτὸς δὲ
ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν.
- L 8,39 gawandei puk du garda peinamma jah usspillo han filu
gatawida þus guþ... — ὑποστρεψε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ
ὅσα ἐποίησέν σοι ὁ θεός...
- L 8,40 warþ þan, mibþanei gawandida sik Iesus, andnam ina
managei; ... — ἐγένετο δὲ ἐν τῷ ὑποστρέψαι τὸν Ἰησοῦν
ἀπεδέξατο αὐτὸν ὁ ὄχλος...
- L 9,10 jah gawandjandans sik apaustauleis uspillodedun imma,
swa filu swe gatawidedun. — και ὑποστρέψαντες οἱ ἀπό-
στολοι διηγήσαντο αὐτῷ ὅσα ἐποίησαν...
- L 10,17 gawandidedun þan sik pai sibuntehund mib fahedai qi-
bandans: ... — ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἑβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς λέ-
γοντες...
- L 17,18 ni bigitanai waurpun gawandjandans giban wulpu guda,
niba sa allakunja? — οὐχ εὐρέθησαν ὑποστρέψαντες δοῦναι
δόξαν τῷ θεῷ εἰ μὴ ὁ ἀλλογενὴς οὗτος;
- L 19,12 qap þan: manna sums godakunds gaggida landis franiman sis
þiudangardja jah gawandida sik. — εἶπεν οὖν ἄνθρωπός
τις εὐγενὴς ἐπορεύθη εἰς χώραν μακράν, λαβεῖν ἐαυτῷ βασιλείαν
καὶ ὑποστρέψαι.
- L 17,15 ip ains þan ize gaumjands þammei hrains warþ, gawan-
dida sik mib stibnai mikilai hauhjands guþ — εἰς δὲ ἐξ
αὐτῶν ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψεν μετὰ φωνῆς μεγάλης δο-
ξάζων τὸν θεόν
- L 1,56 gastop þan Mariam mib izai swe menoþs þrins jah gawan-
dida sik du garda seinamma. — ἔμεινεν δὲ Μαριάμ σὺν αὐτῇ
ὥσει μῆνας τρεῖς καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.

237 *ga-wenjan* — ὑπο-λαμβάνω

- L 7,43 andhafjands þan Seimon qap: pana gawenja þammei ma-
nagizo fragaf. þaruh is qap du imma: raihtaba stauides. —
ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον
ἐχαρίσατο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ. ὁρθῶς ἔκρινας.

В. Насупрот наведеним мјестима, у којима грчком композиту одговара готски композит са *ga-*, Вулфила је и већи број грчких простих глагола превео готским сложеницама са *ga-*.

Грчком симплексу одговара готски композит у слиједећим мјестима:

1 ga-aggwjan — στενοχωρέω

- k 4,8 in allamma þraihanai, akei ni gaaggwidai; andbitanai, akei ni afslaubidai; — ἐν παντί θλιβόμενοι ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι, ἀπορούμενοι ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι,

2 ga-aiginon — πλεονεκτέω

- k 2,11 ei ni gaaiginondau fram Satanin; unte ni sijum unwitandans munins is. — ἵνα μὴ πλεονεκτῇ θῶμεν ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἀγνοοῦμεν.

5 ga-aiwiskon — αἰσχύνομαι

- k 10,8 abþan sweþauh jabai ha managizo hōpam bi waldufni unsar, þatei atgaf frauja unsis du timreinai jah ni du gataurbai izwarai, ni gaaiwiskonnda. — ἐάν τε γὰρ περισσότερόν τι καυχῆσώμαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν ἣς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθάρσιν ὑμῶν, οὐκ αἰσχυνοῦμαι.

- Fil 1,20 bi usbeisnai jah wenai meinaim, unte ni in waihtai gaaiwiskonþs wairþa, ak in allai trauainai, ... — κατὰ τὴν ἀποκαρτοκλίαν καὶ ἐλπίδα μου, ὅτι ἐν οὐδενὶ αἰσχυνοῦμαι, ἀλλ' ἐν πάσῃ παρρησίᾳ...

6 ga-arkan — ἐλέεω

- Mk 5,19 ...gagg du garda þeinamma du þeinaim jah gateih im, han filu þus frauja gatawida jah gaarmaidan þuk. — ...ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοι ὁ κύριος πεποιήκεν καὶ ἡλέησέν σε.

- R 9,15 du Mose auk qipþ: gaurma þanei arma, jah gableiþja þanei bleiþja. — τῷ γὰρ Μωσῇ λέγει· ἐλέησω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτερήσω ὃν ἂν οἰκτείρω.

- R 11,30 swaswe raihuis jus suman ni galaubidedup guda, ip nu gaarmaidai waurpup bizai ize ungalaubeinai, — ὥσπερ γὰρ ὑμεῖς ποτε ἠπειθήσατε τῷ θεῷ, νῦν δὲ ἡλεήθητε τῇ τοῦτων ἀπειθείᾳ,
- R 11,31 swa jah pai nu ni galaubidedun izwarai armaion, ei jah eis gaarmaindau. — οὕτως καὶ οὗτοι νῦν ἠπειθήσαν τῷ ἡμετέρῳ ἐλέει, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσιν.
- R 11,32 galauk auk gup allans in ungalaubeinai, ei allans gaarmai. — συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπειθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ.
- K 7,25 abban bi maujos anabusn frauins ni haba; ip ragin giba swe gaarmaiþs fram frauin du triggws wisan. — περὶ δὲ τῶν παρθένων ἐπιταγὴν κυρίου οὐκ ἔχω, γνώμην δὲ δίδωμι ὥς ἡλεήμενος ὑπο κυρίου πιστὸς εἶναι.
- k 4,1 Dupbe habandans bata andbahtei, swaswe gaarmaidai waurpum, ni wairbam usgrudjans, — Διὰ τοῦτο ἔχοντες τὴν διακονίαν ταύτην, καθὼς ἡλεήθημεν, οὐκ ἐκκακοῦμεν,
- Fil 2,27 jah auk siuks was neha daupau, akei gup ina gaarmaida;... — καὶ γὰρ ἡσθénéησεν παραπλήσιον θανάτῳ· ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτὸν ἡλέησεν,...
- T 1,13 ikei faura was wajamerjands jah wraks jah ufrikands, akei gaarmaiþs was, unte unwitands gatawida in ungalaubeinai. — τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλὰ ἡλεήθη, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ.
- T 1,16 akei dupbe gaarmaiþs warþ, ei in mis frumistamma ataugidedi Kristaus Iesus... — ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἡλεήθη, ἵνα ἐν ἐμοὶ πρῶτῳ ἐνδείξῃται Ἰησοῦς Χριστὸς...

9 ga-bairan — τίκτω, γίγνομαι

- I 8,41 jus taujip toja attins izwaris. panuh qebun imma: weis us horinassau ni sijum gabauranai; ainana attan aigum, gup. — ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. εἶπον οὖν αὐτῷ· ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννημέθα, ἕνα πατέρα ἔχομεν τὸν θεόν.
- I 9,2 ...rabbei, has frawaurhta, sau pau fadrein is, ei blinds gabaurans warþ? — ...ῥαββί, τίς ἡμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς αὐτοῦ ἵνα τυφλὸς γεγεννηθῇ;
- I 16,21 qino, pan bairip, saurga habaid, unte qam heila izos; ip biþe gabauran ist barn,... — ἡ γυνὴ ὅταν τίκτη λύπην ἔχει, ὅτι ἤλθεν ἡ ὥρα αὐτῆς· ὅταν δὲ γεγεννησῇ τὸ παιδίον,...
- I 18,37 ...ik du þamma gabaurans im jah du þamma qam in þamma fairþau... — ...ἐγὼ εἰς τοῦτο γεγεννημαι καὶ εἰς τοῦτο ἐλήλυθα εἰς τὸν κόσμον...

- L 1,13 ...ni ogs þus, Zakaria, duþe ei andhausida ist bida þeina, jah qens þeina Aileisabaip gabairid sunu þus, jah haitais namo is Iohannen. — ...μή φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι εισηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἷόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην.
- L 1,31 jah sai, ganimis in kilþein jah gabairis sunu jah haitais namo is Iesu. — καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἷόν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.
- L 1,35 jah andhafjands sa aggilus qap du izai: ahma weihs atgaggip ana þuk, jah mahts hauhistins ufarskadweid þus, duþe ei(jah) saei gabairada weihs haitada sunus gudis. — καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἄγγελος εἶπεν αὐτῇ· πνεῦμα ἅγιον ἐπελεύσεται ἐπὶ σέ, καὶ δύνάμις ὑψίστου ἐπισκιάσει σοί· διὸ καὶ τὸ γεννώμενον ἅγιον κληθήσεται υἱὸς θεοῦ.
- L 1,57 ip Aileisabaip usfullnoda mel du bairan jah gabar sunu. — τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἷόν.
- L 2,7 jah gabar sunu seinana þana frumabaur jah biwand ina... — καὶ ἔτεκεν τὸν υἷόν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτόν...
- L 2,11 þatei gabaurans ist izwis himna daga nasjands, ... — ὅτι ἐτέχθη ὑμῖν σήμερον σωτήρ, ...
- G 4,23 akei þan sa us þiuja bi leika gabaurans was, ip sa us frijai bi gahaita; — ἀλλ' ὁ μὲν ἐκ τῆς παιδείας κατὰ σάρκα γεγέννηται, ὁ δὲ ἐκ τῆς ἐλευθέρως διὰ τῆς ἐπαγγελίας.
- G 4,29 akei þan swaswe sa bi leika gabaurana wrak þana bi ahmin, swah jah nu. — ἀλλ' ὥσπερ τότε ὁ κατὰ σάρκα γεννηθεὶς ἐδίωκεν τὸν κατὰ πνεῦμα, ...
- t 2,23 ip þos dwalons jah untalons soknins biwande, witands þatei gabairand sakjons. — τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδὼς ὅτι γεννώσιν μάχας.
- 11 ga-bairhtjan — φανερόω, μορφώω*
- I 17,6 gabairhtida þeinata namo mannam þanzei atgaft mis us þamma fairhau... — ἐφανερώσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου...
- Mk 4,22 nih allis ist þa fulginis þatei ni gabairhtjaidau; ... — οὐ γάρ ἐστίν τι κρυπτόν ὃν ἐὰν μὴ φανερωθῇ...
- k 2,14 aþþan guda awiliud þamma sinteino ustaiknjandin hroþeigans uns in Xristau jah daun kunþjis seinis gabairhtjaindin in allaim stadim þairh uns; — τῷ δὲ θεῷ χάρις τῷ πάντοτε θριαμβεῦντι ἡμᾶς ἐν τῷ Χριστῷ καὶ τὴν ὁσμήν τῆς γνώσεως αὐτοῦ φανεροῦντι δι' ἡμῶν ἐν παντὶ τόπῳ.

- k 11,6 jabai unhrains im waurda, akei ni kunþja; apþan in allamma gabairhtidai in allaim du izwis. — εἰ δὲ καὶ ἰδιώτης τῷ λόγῳ, ἀλλ' οὐ τῇ γνώσει, ἀλλ' ἐν παντὶ φανερωθέντες ἐν πασιν εἰς ὕμῃς.
- G 4,19 barnilona meina þanzei aftra fita, unte gabairhtjaidau Xristus in izwis. — τεχνία μου, οὐς πάλιν ὠδίνω ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν.
- Kol 4,4 ei gabairhtjau þo, swaswe skuljau rodjan. — ἵνα φανερωσῶ αὐτὸ ὥς δεῖ με λαλῆσαι.
- T 3,16 jah unsahþa mikils ist gagudeins runa saei gabairhtips warþ in leika... — καὶ ὁμολογουμένως μέγα ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον· ὅς ἐφανερωθῇ ἐν σαρκί,...

13 *ga-batnan* — ὠφελέω

- Mk 7,11 iþ jus qipib: jabai qipai manna attin seinamma aiþþau aiþein: kaurban, þatei ist maiþms, þisʒah þatei us mis gabatnis; — ὑμεῖς δὲ λέγετε· ἐὰν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ· κορβαῖν, ὃ ἐστὶν δῶρον, ὃ ἐὰν ἐξ ἑμοῦ ὠφελθῇ ἢ ἢς,

16 *ga-beistjan* — ζυμώω

- K 5,6 ni goda so ʒoftuli izwara; niu wituþ þatei leitul beistis allana daig gabeisteiþ? — οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν· οὐκ οἴδατε· ὅτι μικρὰ ζύμη ὄλον τὸ φύραμα ζυμοῖ;

18 *ga-bindan* — δέω

- M 27,2 jah gabindandans ina gatauhun jah anafulhun ina Pauntiau Peilatau kindina. — καὶ δέσαντες αὐτὸν ἀπήγαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πειλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.
- I 11,44 jah urrann sa dauþa gabundans handuns jah fotuns faskjam, jah wlits is auralja bibundans. — καὶ ἐξῆλθεν ὁ τεθνηκὼς δεδεμένος τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας κειρίαις, καὶ ἡ ὄψις αὐτοῦ σουδαρίῳ περιεδέδετο.
- I 18,12 paruh hansa jah sa þusundifaps jah andbahtos Iudaie undgripun Iesu jah gabundun una, — ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλιάρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδεσαν αὐτόν.
- L 19,30 qipands: gaggats in þo wiprawairþon haim, in þizaiei inngagandans bigitats fulan asilaus gabundana ana þammei ni ainshun aiw manne sat;... — εἰπὼν· ὑπάγετε εἰς τὴν κατάναντι κόμην, ἐν ᾗ εἰσπορευόμενοι εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐδεὶς πώποτε ἀνθρώπων ἐκάθισεν... .
- Mk 5,3 saei bauain habaida in aurahjom; jah ni naudibandjom eisar-neinain manna mahta ina gabindan. — ὅς τὴν κατοίκησιν εἶχεν ἐν τοῖς μνήμασιν, καὶ οὔτε ἀλύσεσιν οὐδεὶς ἐδύνατο αὐτὸν δῆσαι,

- Mk 11,2 jah qab du im: gaggats in haim þo wiprawairþon iggqis, jah sunsaiw inngaggandans in þo (baurg) bigitats fulan gabundana na, ana þammei nauh ainshun manne ni sat;... — και λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν κώμην τὴν κατέναντι ὑμῶν, και εὐθέως εἰσπορευόμενοι εἰς αὐτὴν εὐρήσετε πῶλον δεδεμένον, ἐφ' ὃν οὐπω οὐδεὶς ἀνθρώπων ἐκάθισεν...
- Mk 15,1 Jah sunsaiw in maurgin garuni taujandans þai auhumistans gudjans jah miþ þaim sinistam jah bokarjam, jah allaso gafaurds gabindandans Iesu brahtedun ina at Peilatau. — Καὶ εὐθέως ἐπὶ τὸ πρῶτον συμβούλιον ποιήσαντες οἱ ἀρχιερεῖς μετὰ τῶν πρεσβυτέρων και γραμματέων και ὅλον τὸ συνέδριον, δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν ἀπήνεγκαν και παρέδωκαν τῷ Πειλάτῳ.
- Mk 15,7 wasuh þan sa haitana Barabbas miþ þaim miþ imma drobjan-dam gabundans, þaiei in auhjodau maurþr gatawidedun. — ἦν δὲ ὁ λεγόμενος Βαραββᾶς μετὰ τῶν συστασιαστῶν δεδεμένος, οἵτινες ἐν τῇ στάσει φόνον πεποιήκεισαν.
- R 7,2 jah auk ufwaira qens at libandin abin gabundana ist wi-toda;... — ἡ γὰρ ὑπανδρος γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδετα ι νόμῳ...
- K 7,27 gabundans is qenai, ni sokei lausjan; galausips is qenai, ni sokei qen. — δέδεσαι γυναικί, μὴ ζῆται λύσιν· λέλυσαι ἀπὸ γυναικός, μὴ ζῆται γυναικα.
- Kol 4,3 bidjandans sumana jah bi uns ei guþ uslukai unsis haurd waurdis du rodjan runa Xristaus, in þizozei jah gabundans im, — προσευχόμενοι ἅμα και περὶ ἡμῶν, ἵνα ὁ θεὸς ἀνοίξῃ ἡμῖν θύραν τοῦ λόγου λαλῆσαι τὸ μυστήριον τοῦ Χριστοῦ, δι' ὃ και δέδεμαι,
- t 2,9 in þizaiei arbaidja und bandjos swe ubiltojis; akei waurd gudis nist gabundan. — ἐν ᾧ κακοπαθῶ μέχρι δεσμῶν ὡς κακοῦργος, ἀλλ' ὁ λόγος τοῦ θεοῦ οὐ δέδετα ι.
- Mk 11,4 galipun þan jah bigetun fulan gabundana na at daura uta ana gagga; jah andbundun ina. — ἀπῆλθον δὲ και εὖρον πῶλον δεδεμένον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφοδου, και λύουσιν αὐτόν.
- Mk 5,4 unte is ufta eisarnam bi fotuns gabugana'im jah naudibandjom eisarneinam gabundans was jah galausida af sis þos naudibandjos jah þo ana fotum eisarna gabrak, jah manna ni mahta ina gatamjan. — διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις και ἀλύσειν δεδέσθαι και διεσπᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις και τὰς πέδας συντετρῖσθαι, και οὐδεὶς ἔσχευεν αὐτὸν δαμάσαι.

19 *ga-biugan* — π ε δ ᾱ ω

- Mk 5,4 unte is ufta eisarnam bi fotuns gabugana'im jah naudibandjom eisarneinam gabundans was jah galausida... — διὰ

τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἀλύσεσιν δεδέσθαι καὶ δι-
πᾶσθαι...

20 *ga-blaufjan* — θριαμβεῖω

- Kol 2,15 andhamonds sik leika, reikja jah waldufnja gatarhida balpaba, gablaupjands þo bairhtaba in sis. — ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ.

21 *ga-bleifjan* — οἰκτεῖρω, σπλαγχνίζομαι

- Mk 9,22 jah ufta ina jah in fon atwarp jah in wato, ei usqistidedi imma: akei jabai mageis, hip unsara, gableipjands unsis. — καὶ πολλάκις αὐτὸν καὶ εἰς τὸ πῦρ ἔβαλεν καὶ εἰς ὕδατα, ἵνα ἀπολέσῃ αὐτόν, ἀλλ' εἴ τι δύνασαι, βοήθησον ἡμῖν σπλαγχνισθεὶς ἐφ' ἡμᾶς.

- R 9,15 du Mose auk qipip: gaarma panei arma, jah gableipja panei bleipja. — τῷ γὰρ Μωσῇ λέγει. ἐλέησω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτείρῃσω ὃν ἂν οἰκτείρω.

22 *ga-blindjan* — τυφλόω

- I 12,40 gablindida ize augona jah gadaubida ize hairtona, ... — τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ...

- k 4,4 in baimeigub þis aiwis gablindida frapja þize ungalaubjandane... — ἐν οἷς ὁ θγὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων...

24 *ga-brannjan* — καίω

- K 13,3 jah jabai fraatjau allos aihtins meinos, jah jabai atgibau leuk mein ei gabrannjaidaŭ, ip friapwa(ni) habau, ni waiht botos mis taujau. — καὶ ἐὰν ψωμίσω πάντα τὰ ὑπάρχοντά μου, καὶ ἐὰν παραδῶ τὸ σῶμά μου ἵνα καυθήσωμαι, ἀγάπην δὲ μὴ ἔχω, οὐδὲν ὠφελοῦμαι.

25 *ga-brikan* — κλάω, ῥήγνυμι, ῥήσσω

- Mk 8,6 jah anabaup þizai managein anakumbjan ana airpai; jah nimbands þans sibun hlaibans jah awiliudonds gabrak jah atgaf siponjam seinaim, ei atlagidedeina faur; ... — καὶ παρήγγειλεν τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἐπτά ἄρτους καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παραδῶσιν' ...

- Mk 8,19 þan þans fimf hlaibans gabrak fimf þusundjom, han managos tainjons fullos gabruko usnemup? qeþun du imma: twalif. — ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους κοφίλους πλήρεις κλασμάτων ἤρατε; λέγουσιν αὐτῷ· δώδεκα.

K 11,24 jah awiliudonds gabrak jah qap: nimip, matjip, ... — και ευχαριστήσας ἔκλασεν καὶ εἶπεν· λάβετε, φάγετε, ...

L 9,42 baruh nauhpan duatgaggandin imma, gabrak in sa unhulpa jah tahida. ... — ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν· ...

26 *ga-daban* — πρέπω

E 5,3 appan horinassus jah allos unhrainipos aipbau faihufrikei nih namnjaidau in izwis, swaswe gadob ist weihaim, — πορνεία δὲ καὶ πᾶσα ἀκαθαρσία ἣ πλεονεξία μηδὲ ὀνομαζέσθω ἐν ὑμῖν, καθὼς πρέπει ἁγίοις,

T 2,10 akei pafei gadob ist qinom gahaitandeim guḅ blotan pairh waurstwa goda. — ἀλλ' ὁ πρέπει γυναῖξιν ἐπαγγελλομένας θεοσέβειαν δι' ἔργων ἁγαθῶν.

Skeir 3,17 ...jah wullai raudai ufartrusnjandans, swaswe gadob, ...

27 *ga-dailjan* — δίδωμι, μερίζειν

L 19,8 standands pan Zakkaius qap du frauin: sai, halbata aigins meinis, frauja, gadailja unleidaim, jah jabai his hafholoda, fidurfalp fragilda. — σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν κύριον· ἰδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἰ τινὸς τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν.

Mk 3,24 jah jabai piudangardi wipra sik gadailjada, ni mag standan so piudangardi jaina. — καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ βασιλεία ἐκείνη.

Mk 3,25 jah jabai gards wipra sik gadailjada, ni mag standan sa gards jains. — καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἡ οἰκία ἐκείνη.

Mk 3,26 jah jabai Satana usstop ana sik silban an gadailips warḅ, ni mag gastandan, ak andi habaip. — καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ μεμέρισται, οὐ δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει.

R 12,3 qipa auk pairh anst gudis sei gibana ist mis, allaim wisandam in izwis, ni mais frapjan pau skuli frapjan, ak frapjan du waila frapjan, harjammeh swaswe guḅ gadailida mitap galau-beinai. — λέγω γὰρ διὰ τῆς χάριτος τοῦ θεοῦ τῆς δοθείσης μοι παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ υπερφρονεῖν παρ' ὁ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἐκάστω ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισεν μέτρον πίστεως.

K 7,17 ni ei, harjammeh swaswe gadalida guḅ, ain harjatoh swaswe galapoda guḅ, swa gaggai; jah swa in allaim aikkesjom anabiuda. — εἰ μὴ ἐκάστω ὡς ἐμέρισεν ὁ θεός, ἐκαστον ὡς κέκληκεν ὁ κύριος, οὕτως περιπατεῖτω. καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσομαι.

28 *ga-daubjan* — πωρόω, πληρόω

- I 12,40 gablindida ize augona jah gadaubida ize hairtona, ... — τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ πεπύρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ...
- I 16, 6 akei unte þata rodida izwis, gauripa gadaubida izwar hairto. — ἀλλ' ὅτι ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἡ λύπη πεπλήρωκεν ὑμῶν τὴν καρδίαν

29 *ga-daursan* — παρρησιάζομαι, τολμάω

- E 6,20 faur boei airino in kunawidom, ei ni izai gadaursjau, swe skuljau rodjan. — ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἀλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι ὡς δεῖ με λαλῆσαι.
- L 20,40 nip-þan þanaseiþs gadaurstedun fraihnan ina ni waihtais. — οὐκέτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.
- Mk 12,34 ...jah ainshun þanaseiþs ni gadaursta ina fraihnan. — ... καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.
- K 6,1 Gadars ðas izwara, wipra anþarana staua habands stojan fram inwindaim jah ni fram... — Τολμά τις ὑμῶν πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἑτερον κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων καὶ οὐχὶ ἐπὶ...
- k 10,2 appan bidja(n) ei ni andwairþs gatrauau trauainai, bizaiei man gadaursan ana sumans þans munandans uns swe bi leika gaggandans. — δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θαρρῆσαι τῇ πεποιθήσει ἢ λογίζομαι τολμήσαι ἐπὶ τινος τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας.
- k 10,12 unte ni gadaursum domjan unsis silbans aipþau gadomjan uns du þaim sik silbans anafilhandam; ... — οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρίναι ἢ συγκρίναι ἑαυτούς τισιν τῶν ἑαυτοὺς συνιστάνοντων...
- k 11,21 bi unsweripai qipa, swe þatei weis siukai weseima; ip in þammei ðe ðas anananþeiþ, in unfrodein qipa, gadars jah ik; — κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὡς ὅτι ἡμεῖς ἡσθιενήσαμεν· ἐν ᾧ δ' ἂν τις τολμᾷ, ἐν ἀφροσύνῃ λέγω, τολμῶ κάγω.
- Fil 1,14 ...managistans broþre in frauþin gatrauandans bandjom meinaim mais gadaursan unagandans waurd gudis rodjan. — ... πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ παποιθότας τοῖς δεσμοῖς μου περισσotέρως τολμᾷν ἀφόβως τὸν λόγον τοῦ θεοῦ λαλεῖν.

30 *ga-daufjan* — θανατῶω

- R 8,36 swaswe gameliþ ist þatei in þuk gadaupjanda all dagis, ... — καθὼς γέγραπται ὅτι ἔνεκεν σοῦ θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ...

31 *ga-dauſnan* — τελευτάω

- Mk 9,48 *parei maba ize ni gadauſniſ jah fon ni afſnapniſ. —*
 ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

32 *ga-digan* — πλάσσω

- T 2,13 *Adam auk fruma gadigans warſ, ƿaproh Aiwwa; —*
 Ἀδὰμ γὰρ πρῶτος ἐπλάσθη, εἶτα Ἔβα.

33 *ga-diupjan* — βαθύνω

- L 6,48 *galeiks ist mann timrjandin razn, saei grob jah gadiupida*
jah gasatida grunduwadɔjau ana staina... — ὁμοίως ἐστὶν
 ἀνθρώπων οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ
 ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν...

34 *ga-domjan* — δικάζω, τελέω

- M 11,19 *... jah uswaurhta gadomida warſ handſgei fram barnam*
seinaim. — ... καὶ ἐδικαίωθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς.

- Fil 3,12 *ni ƿatei ju andnemjau aiƿƿau ju garaihts gadomiſs siƿau,*
apƿan afargagga, ei gafahau in ƿammei gafahans warſ fram
Xristau. — οὐχ ὅτι ἤδη ἔλαβον ἢ ἤδη τετελείωμαι, διὼκα
δὲ εἰ καὶ καταλάβω, ἐφ' ᾧ καὶ κατελήμφθην ὑπὸ Χριστοῦ Ἰησοῦ.

- T 3,16 *jah unsahataba mikils ist gagudeins runa saei gabairhtips warſ*
in leika, garaihts gadomiſs warſ in ahmin, ... — καὶ
ὁμολογούμενως μέγα ἐστὶν τὸ τῆς εὐσεβείας μυστήριον, ὃς ἐφα-
νερώθη ἐν σαρκί, ἐδικαίωθη ἐν πνεύματι, ...

35 *ga-graban* — λατομέω

- Mk 15,46 *jah usbugjands lein jah usnimands ita biwand ƿamma leina*
jah galagida ita in hlaiwa, ƿatei was gadraban us staina,
jah atwalwida stain du daura ƿis hlaiwis. — καὶ ἀγοράσας
σινδῶνα καὶ καθελὼν αὐτὸν ἐνεκλήσεν τῇ σινδόνι καὶ κατέθηκεν
αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προ-
σεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου.

37 *ga-dragkjan* — ποτίζω

- M 10,42 *jah saei gadragkeiſ ainana ƿize minnistane stikla kaldis*
watins ƿatainei in namin siponeis, amen qiba izwis, ei ni
fraƿisteiſ mizdon seinai. — καὶ ὃς ἐὰν ποτίσῃ ἓνα τῶν
μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν
λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

- Mk 9,41 *saei auk allis gadragkjai izwis stikla watins in namin*
meinamma, unte Xristaus siƿuſ, amen qiba izwis ei ni fra-
qisteiſ mizdon seinai. — ὃς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον
ὕδατος ἐν ὀνόματί μου ὅτι Χριστοῦ ἐστέ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ
ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

- L 17,8 ak niu qibip du imma: manwei ha du naht matjau jah bi-
gaurdans andbahtei mis, unte matja jah drigka, jah bibe ga-
matjis jah gadrigkais pu? — ἀλλ' οὐχὶ ἔρεῖ αὐτῷ· ἐτοίμασον
τὶ δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι, ἕως φάγω καὶ
πίω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πίεσαι σὺ;

- M 5,29 ...batizo ist auk þus ei fraqistnai ains lipiwe þeinaize, jah
ni allata leik þein gadriusai in gaiainnan. — ...συμφέρει
γάρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου
βληθῇ εἰς γέενναν.
- M 5,30 ...batizo ist auk þus ei fraqistnai ains lipiwe þeinaize, jah
ni allata leik þein gadriusai in gaiainnan. — συμφέρει γάρ
σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου
βληθῇ εἰς γέενναν.
- M 7,25 jah atiddja dalap rign jah qemun a hos jah waiwoun windos
jah bistugqun bi þamma razna jainamma, jah ni gadraus,
unte gasulip was ana staina. — καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον
οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσον τῇ αἰετῇ ἐκεῖνῃ,
καὶ οὐκ ἔπεν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.
- M 7,27 jah atiddja dalap rign jah qemun a hos jah waiwoun windos
jah bistugqun bi jainamma razna, jah gadraus, jah was drus
is mikils. — καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ
ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκεῖνῃ, καὶ ἔπεν,
καὶ ἦν ἡ πτώσις αὐτῆς μεγάλη.
- M 10,29 niu twai sparwans assarjau bugjanda? jah ains ize ni gadri-
sip ana airpa inuh attins izwaris wiljan. — οὐχὶ δύο στρου-
θία ἀσσαρίου πωλεῖται; καὶ ἐν ἐξ αὐτῶν οὐ πρῶτον ἐπὶ τὴν
γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν.
- I 12,24 amen amen qiba izwis: nibai kaurno haiteis gadriusando
in airpa gaswiltip, ... — ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐὰν μὴ ὁ κόκκος
τοῦ σίτου πεσὼν εἰς τὴν γῆν ἀποθάνῃ, ...
- L 6,39 qabuh þan gajukon im: ibai mag blinds blindana tjuhan?
niu bai in dal gadriusand? — εἶπεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς·
μήτι δύνάται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφοτέρω εἰς βόθυνον
πρὸς οὖνται;
- L 6,49 ip sa hausjands jah ni taujands galeiks is mann timrjandin
razn ana airpai inuh grunduwaddju, þatei bistagq flodus, jah
suns gadraus, jah warþ so uswaltains þis raznis mikila.
— ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὁμοίως ἐστὶν ἀνθρώπῳ οἰκοδο-
μήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου, ἣ προσέρρηξεν ὁ πο-
ταμός, καὶ εὐθέως ἔπεν· ...

- L 8,5 urrann saians du saian fraiwa seinamma; jah miþþanei saiso, sum gadraus faur wig jah gatrudan warþ, jah fuglos himinis fretun þata. — ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπεῖραι τὸν σπόρον ἑαυτοῦ. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὁ μὲν ἔπесεν παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό·
- L 8,7 jah sum gadraus in midumai þaurniwe, jah miþuskeinan-dans þai þaurnjus af hāpidedun þata. — καὶ ἕτερον ἔπесεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ συμφυεῖσαι αἱ ἀκανθαὶ ἀπέπνιξαν αὐτό·
- L 8,6 jah anþar gadraus ana staina jah uskijanata gapaursnoda, ... — καὶ ἕτερον ἔπесεν ἐπὶ τὴν πέτραν καὶ φὺν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἱκμάδα.
- L 8,8 jah anþar gadraus ana airþai godai jah uskeinoda jah tawida akran taihuntaihundfalþ... — καὶ ἕτερον ἔπесεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν καὶ ἔφυν καὶ ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα...
- L 8,14 iþ þata in þaurnuns gadriusando þai sind þai(ei) gahaus-jandans jah af saurgom jah gabein... — τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πέσον, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου...
- L 16,17 iþ azetizo ist himin jah airþa hindarleipan þau witodis ainana writ gadriusan. — εὐκοπώτερον δὲ ἔστιν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν παρελθεῖν ἢ τοῦ νόμου μίαν κεραλίαν πεσεῖν.
- Mk 4,4 jah warþ, miþþanei saiso, sum raihtis gadraus faur wig, jah qemun fuglos jah fretun þata. — καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν ὁ μὲν ἔπесεν παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ ἦλθεν τὰ πετεινὰ καὶ κατέφαγεν αὐτό.
- Mk 4,5 anþarup-þan gadraus ana stainahamma, þarei ni habaida airþa managa, jah suns urrann, in þizei ni habaida diupaizos airþos; — ἄλλο δὲ ἔπесεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες, ὅπου οὐκ εἶχεν γῆν πολλήν, καὶ εὐθέως ἐξανέτειλεν διὰ τὸ μὴ ἔχειν βάθος γῆς·
- Mk 4,7 jah sum gadraus in þaurnuns;... — καὶ ἄλλο ἔπесεν εἰς τὰς ἀκάνθας...
- Mk 4,8 jah sum gadraus in airþa goda jah gaf akran urrinnando jah... — καὶ ἄλλο ἔπесεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπὸν ἀναβαίνοντα καὶ...
- Mk 5,22 jah sai, qimiþ ains þize swagogafade namin Jaeirus; jah saihands ina gadraus du fotum Iesuis. — καὶ ἰδοὺ ἔρχεται εἰς τῶν ἀρχισυναγῶγων, ὀνόματι Ἰάειρος καὶ ἰδὼν αὐτὸν πίπτει πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ
- R 11,11 ...ei gadruseina? nis-sijai!... — ἵνα πέσωσιν; μὴ γένοιτο...
- R 11,22 sai nu selein jah hassein (garaihta) gudis; apþan ana þaim þaiei gadrusun, hassein, iþ ana þus selein,... — ἴδε οὖν χρηστότητα καὶ ἀποτομίαν θεοῦ, ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας ἀποτομίαν, ἐπὶ δὲ σὲ χρηστότητα,...

- I 18,6 paruh swe qap im patei ik im, galipun ibukai jah gadrusun dalap. — ὥς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσον χαμαί.

41 *ga-drobnan* — ταρασσῶ (ταράττω)

- I 12,27 nu saiwala meina gadrobnoda, jah ha qibau? atta, nasei mik us bizai heilai. akei dubbe qam in bizai heilai. — νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάρακται. καὶ τί εἶπω; πάτερ, σῶσόν με ἐκ τῆς ὥρας ταύτης. ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἦλθον εἰς τὴν ὥραν ταύτην.
- L 1,12 jah gadrobnoda Zakarias gasaihands, jah agis disdraus ina. — καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.

42 *ga-fahan* — πιάζω, ζωγρέω

- I 7,30 sokidedun pan ina gafahan, jah ni ainshun uslagida ana ina handu, unte nauhpanuh ni atiddja heila is. — ἐξήτουν οὖν αὐτὸν πιάσαι, καὶ οὐδεὶς ἐπέβαλεν ἐπ' αὐτόν τὴν χεῖρα, ὅτι οὐπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
- I 7,32 ...inuhsandidedun andbahtans bai Fareisaieis jah bai auhumistans gudjans, ei gafafahaina ina. — ...καὶ ἀπέστειλαν ὑπηρέτας οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἵνα πιάσωσιν αὐτόν.
- I 10,39 sokidedun ina aftra gafahan, jah usiddja us handum ize. — ἐξήτουν αὐτὸν πάλιν πιάσαι· καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.
- k 11,32 in Damaskon fauramableis piudos Araitins piudanis witaida baurg Damaskai gafahan mih wiljands, — ἐν Δαμασκῷ ὁ ἐθνάρχης Ἀρέτα τοῦ βασιλέως ἐφρούρει τὴν πόλιν Δαμασκηνῶν πιάσαι μὲ θέλων.
- t 2,26 jah usskarjaindau us unhulpins wruggon, fram pammei gafahana i tiuhanda afar is wiljin. — καὶ ἀνανήψωσιν ἐκ τῆς τοῦ διαβόλου παγίδος, ἐζωγρημένοι ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὸ ἐκείνου θέλημα.

44 *ga-fastan* — φυλάσσω (— ττω)

- I 17,12 pan was mip im in pamma fairigau, ik fastaida ins in namin beinamma. panzei atgaft mis gafastaida, jah ainshun us im ni fraqistnoda, niba sa sunus fralustais, ei bata gamelido usfullip waurpi. — ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, οὐς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο εἰ μὴ ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ἵνα ἡ γραφὴ πληρωθῇ.
- L 18,21 ip is qapuh: bata allata gafastaida us jundai meinai. — ὁ δὲ εἶπεν· ταῦτα πάντα ἐφυλάξαμένην ἐκ νεότητός μου.

Mk 10,20 paruh andhafjands qab du imma: laisari, po alla gafastaيدا us jundai meinai. — ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφυλαξάμην ἐκ νεότητός μου.

t 4,7 haifst po godon haifstida, run ustauh, galaubein gafastaida; — τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν ἡγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα.

Sol 5,23 apban silba gup gawairbjis gaweihai izwis allandjo jah gahailana izwarana ahman, jah saiwala jah leik usfairinona in quma frauins unsaris Iesuis Xristaus gafastaindau. — αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς, καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθῆτε.

45 *ga-filhan* — κρύπτω, θάπτω

M 8,21 anparuh pan siponje is qab du imma: frauja, uslaubei mis frumist galeipen jah gafilhan attan meinana. — ἕτερος δὲ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ· κύριε, ἐπίτρεψόν μοι προῦτον ἀπελθεῖν καὶ θάψαι τὸν πατέρα μου.

M 8,22 ip Iesus qab du imma: laistei afar mis jah let pans daupans (ga)filhan seinans daupans. — ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀκολούθει μοι, καὶ ἄρες τοὺς νεκροὺς θάψαι τοὺς αὐτῶν νεκρούς.

I 8,59 panuh nemun stainans, ei waurpeina ana ina; ip Iesus pan gafalh sik jah usiddja us alh usleipands pairh midjans ins, jah harboda swa. — ἦραν οὖν λίθους, ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν καὶ παρήγεν οὕτως.

I 12,36 ...pata rodida Iesus, jah galaip jah gafalh sik faura im. — ...ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.

L 16,22 warp pan gaswiltan pamma unledin jah briggan fram aggilum in barma Abrahamis; gaswalt pan jah sa gabeiga jah gafalhanans warp. — ἐγένετο δὲ ἀποθανεῖν τὸν πτωχὸν καὶ ἀπενεχθῆναι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων εἰς τὸν κόλπον Ἀβραάμ· ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη.

49 *ga-frisahnan* — μορφόω

G 4,99 (A. Randgl.) barnilona meina panzei aftra fita, unte du laudjai gafrisahntnai Xristus in izwis. — μορφωθῇ.

51 *ga-fulljan* — γεμίζω, πληπλημι

L 1,15 wairpiþ auk mikils in andwairþja frauins jah wein jah leiþu ni drigkid jah ahmins weihis gafullja da nauhan in wambai aiþeins seinaiþos, — ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου καὶ οἴνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πίῃ καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται· ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ,

Mk 15,36 *pragjands þan ains jah gafulljands swam akeitis, galagjands ana raus, dragkida ina gipands:...* — δραμών δὲ εἷς καὶ γεμίσας σπόγγον ὄξους περιθεῖς τε καλάμῳ ἐπότιζεν αὐτόν, λέγων·...

L 5,7 *jah bandwidedun gamanam þoei wesun in anþamma skipa, ei atiddjedeina hilpan ize. jah qemun jah gafullidedun ba þo skipa, sve sugqun.* — καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἑτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντος συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον, καὶ ἐπλήσαν ἀμφοτέρα τὰ πλοῖα ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά.

I 6,13 *þanuh galesun jah gafullidedun· ib· tainjons gabruko us fimf hlaibam þaim barizeinam, þatei aflifnoda þaim matjandam.* — συνήγαγον οὖν καὶ ἐγέμισαν δώδεκα κοφίνους κλασμάτων ἐκ τῶν πέντε ἄρτων τῶν κριθίνων, ἃ ἐπερίσσευσεν τοῖς βεβρωκόσιν.

52 *ga-fullnan* — γεμίζω, πίμπλημι

L 1,41 *jah warþ, swe hausida Aileisabaip golein Mariins, lailaik barn in qibau izos, jah gafullnoda ahmins weihis Aileisabaip,* — καὶ ἐγένετο, ὥς ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ,

L 1,67 *jah Zakarias, atta is, gafullnoda ahmins weihis jah prau-fetida jah qap:* — καὶ Ζαχαρίας ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου καὶ προεφῆτευσεν λέγων.

Mk 4,37 *jah warþ skura windis mikila jah wegos waltidedun in skip, swaswe ita juþan gafullnoda.* — καὶ γίνεται λαίλαψ ἀνέμου μεγάλη καὶ τὰ κύματα ἐπέβαλλεν εἰς τὸ πλοῖον, ὥστε αὐτὸ ἤδη γεμίζεσθαι.

53 *ga-gaggan* — γίγνομαι

Mk 11,23 *amen auk qiba izwis, þis hazuh ei qibai du þamma fairgunja: ushaufei þuk jah wairp þus in marein, jah ni tuzwerjai in hairtin seinamma, ak galaubjai þata, ei þatei qibip gaggiþ, wairþip imma þis hazah þei qibip.* — ἀμὴν γάρ λέγω ὑμῖν, ὅτι ὃς ἂν εἴπῃ τῷ ὄρει τοῦτω· ἄρθῃτι καὶ βλήθῃτι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἃ λέγει γίνεται, ἔσται αὐτῷ ὃ ἂν εἴπῃ.

54 *ga-geigan* — κερδαίνω

L 9,25 *hio allis þaurfte gataujip sis manna, gageigands þo manased alla, ip sis silbin fraqistjands aipbau gasleipjands?* — τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδέσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθεὶς;

- Mk 8,36 *h̄a auk boteip mannan, jabai gageigaiḅ pana fair̄u allana jah gasleiḅeip sik saiwalai seinai? — τί γάρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἐὰν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;*
- K 9,19 *...ei managizans gageigaidedjau. — ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω.*
- K 9,20 *jah warḅ Iudaium swe Iudaius, ei Iudaiuns gageigaid(edj)au; ḅaim uf witoda swe uf witoda, ni wisands silba uf witoda ak uf anstai, ei ḅans uf witoda gageig(g)aidedjau; — καὶ ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὡς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὸ νόμον ὡς ὑπὸ νόμον, μὴ ὦν αὐτοὺς ὑπὸ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὸ νόμον κερδήσω.*
- K 9,21 *ḅaim witodalausam swe witodalaus, ni wisands witodis laus gudiḥ, ak inwitops(s) Xristaus, ei gageig[g](aidedj)au witodalausans. — τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος μὴ ὦν ἄνομος, θεοῦ, ἀλλ' ἔννομος Χριστοῦ, ἵνα κερδήσω ἀνόμους.*
- K 9,22 *was ḅaim unmahteigam swe unmahteigs, ei unmahteigans gageig(g)aidedjau; allaim was all, ei h̄aiwa sumans ganasjau. — ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω· τοῖς πᾶσιν γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω.*

55 *ga-haban* — κρατέω, ἔχω

- Mk 3,21 *jah hausjandans fram imma bokarjos jah anḅarai usiddjedun gahaban ina; qeḅun auk ḅarei usgaisips ist. — καὶ ἀκούσαντες οἱ παρ' αὐτοῦ ἐξήλθον κρατῆσαι αὐτόν· ἔλεγον γὰρ ὅτι ἐξέστη.*
- k 6,17 *sa auk raihtis Herodes insandjands gahabaida Iohannen jah gaband ina in karkarai in Hairodiadins qenais Filippaubroḅrs seinis, unte ḅo galiugaida. — αὐτὸς γάρ ὁ Ἑρῳδῆς ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ*
- M *διὰ Ἑρωδιᾶδα τὴν γυναικὰ Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν.*
- Mk 10,23 *jah bisaiḥands Iesus qaḅ sippnjam seinaim: sai, ḥaiwa agluba bai faiho gahabandans in ḅiudangardja gudiḥ galeiḅand. — καὶ περιβλεψάμενος ὁ Ἰησοῦς λέγει τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· πῶς δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ εἰσελεύσονται.*

56 *ga-haftjan* — κολλᾶω

- L 15,15 *jah gaggands gahaftida sik sumamma baurgjane jainis gaujis, jah insandida ina haiḅjos seinaiḥos haldan sweina. — καὶ πορευθεὶς ἐκολλήθη ἐν τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκεῖνης, καὶ ἔπρεμψεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους.*

- L 10,11 jah stubju þana ga-haftnandan unsis us þizai baurg izwarai ana fotuns unsarans afhrisjam izwis;... — και τὸν κονιορτὸν τὸν κολληθέντα ἡμῶν ἐκ τῆς πόλεως ὑμῶν εἰς τοὺς πόδας ἡμῶν ἀπομασσόμεθα ὑμῶν...

59 *ga-hailjan* — θεραπεύω, ἰάομαι

- M 8,7 jah qap du imma Iesus: ik qimands ga-hailja ina. — και λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ἐλθὼν θεραπεύσω αὐτόν.
- M 8,16 at andanahtja þan waurþanamma, atberun du imma daimonarjans managans, jah uswarþ þans ahmans waurda jah allans þans ubil habandans ga-hailida, — ὁψίας δὲ γενομένης προσήνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς· και ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ και πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν,
- L 4,40 miþþanei þan sagq sunno, allai swa managai swe habaidedun siukans sauhtim missaleikaim, brahtedun ins at imma: ip is ainþarjammeh ize handuns analagjands ga-hailida ins. — δύνοντας δὲ τοῦ ἡλίου πάντες ὅσοι εἶχον ἀσθενοῦντας νόσοις ποικίλαις, ἤγαγον αὐτοὺς πρὸς αὐτόν· ὁ δὲ ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθείς ἐθεράπευσεν αὐτούς.
- L 6,18 þaiei qemun hausjan imma jah hailjan sik sauhte seinai; jah þai anahabaidans fram ahmam unhrainjaim, jah ga-hailidai waurþun. — οἱ ἦλθον ἀκοῦσαι αὐτοῦ και ἰαθῆναι ἀπὸ τῶν νόσων αὐτῶν, και οἱ ὀχλούμενοι ἀπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων, και ἐθεράπευοντο.
- L 7,21 inuh þan þizai þeilai ga-hailida managans af sauhtim jah slahim jah ahmane ubilaize jah blindaim managaim fragaf siun. — ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων και μαστίγων και πνευμάτων πονηρῶν και τυφλοῖς πολλοῖς ἔχαρίσατο βλέπειν.
- L 9,1 Gahaitands þan þans twalif apaustauluns atgaf im maht jah waldufni ufar allaim unhulþom jah sauhtins ga-hailjan. — Συγκαλεσάμενος δὲ τοὺς δώδεκα ἀποστόλους ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν και ἐξουσίαν ἐπὶ πάντα τὰ δαιμόνια και νόσους θεραπεύειν.
- L 9,2 jah insandida ins merjan þiudangardja gudis jah ga-hailjan allans þans unhailans. — και ἀπέστειλεν αὐτοὺς κηρύσσειν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ και ἰᾶσθαι τοὺς ἀσθενοῦντας,
- L 9,11 ip þos manageins finþandeins laistidedun afar imma, jah andnimands ins rodida du imm þo bi þiudangardja gudis jah þans þarbans leikinassaus ga-hailida. — οἱ δὲ ὄχλοι γινόντες ἠκολούθησαν αὐτῷ, και δεξιόμενος αὐτοὺς ἐλάλει αὐτοῖς τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ και τοὺς χρεῖαν ἔχοντας θεραπεύας ἰᾶτο.

L 9,42 ...gaḡotida ḡan Iesus ahmin ḡamma unhrainjin jah gaḡa-
ilida ḡana magu jah atgaf ina attin is. — ...ἐπετίμησεν δὲ
ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ καθαρίῳ, καὶ ἰάσατο τὸν παῖδα
καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

Mk 3,10 managans' auk gaḡailida, swaswe drusun ana ina ei imma
attaitokeina, jah swa managai swe habaidedun wundufnjos —
πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιτίπτειν αὐτῷ ἵνα αὐτοῦ
ᾄψωνται· καὶ ὅσοι εἶχον μαστίγας...

Mk 6,5 jah ni mahta jainar ainohun mahte gatauja, niba fawaim siu-
kaim handuns galagjands gaḡailida. — καὶ οὐκ ἐδύνατο
ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπι-
θεῖς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν.

Mk 6,13 jah unhulḡons managos usdribun jah gasalbededun alewa ma-
nagans siukans jah gaḡailidedun. — καὶ δαιμόνια πολλὰ
ἐξεβαλλον καὶ ἡλείφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθερά-
πευον.

Mk 1,34 jah gaḡailida managans ubil habandans missalcikaim sauhtim
jah unhulḡons managos uswarp jah ni fralailot rodjan ḡos
unhulḡons, unte kunḡedun ina. — καὶ ἐθεράπευσεν πολ-
λοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξεβαλεν
καὶ οὐκ ᾔφειν λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ᾔδεισαν αὐτόν.

60 ga-hailnan — ἰάομα:

M 8,8 jah andḡafjands sa hundafaps qap: frauja, ni im wairp ei uf
hrot mein inngaggais, ak ḡatainei qip waurda jah gaḡailniḡ
sa ḡiumagus meus. — καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἐκατόνταρχος ἔφη·
κύριε, οὐκ εἰμὶ ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς· ἀλλὰ
μόνον εἰπέ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου.

M 8,13 jah qap Iesus ḡamma hundafada: gagg, jah swaswe galaubides
wairḡai ḡus. jah gaḡailnoda sa ḡiumagus is in jainai
iḡeilai. — καὶ εἶπεν ὁ Ἰησοῦς τῷ ἐκατοντάρχη· ὕπαγε, καὶ ὡς
ἐπίστευσας γενήθητω σοι. καὶ ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ
ἐκείνῃ.

L 7,7 dupei ni mik silban wairḡana rahnida at ḡus qiman; ak qip
waurda, jah gaḡailnid sa ḡiumagus meus. — διὸ οὐδὲ
ἐμυζόντων ἡξίωσα πρὸς σέ ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπέ λόγῳ, καὶ ἰαθή-
σεται ὁ παῖς μου.

L 8,47 gasaiḡandei ḡan so qino patei ni galaugnida, reirandei (qam)
jah atdriusandei du imma, in ḡizei attaitok imma, gataih imma
in andwairḡja allaizos manageins jah ḡaiwa gaḡailnoda
suns. — ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέμουσα ἦλθεν καὶ
προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν ἥψατο αὐτοῦ, ἀπήγγειλεν αὐτῷ
ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὡς ἰάθη παραχρῆμα.

63 *ga-hardjan* — σκληρύνει

- R 9,18 þannu nu jai þanei wili armaip, ip þanei wili gahardeip.
— ἔρα οὖν ὃν θέλει ἔλεεῖ, ὃν δὲ θέλει σκληρύνει.

64 *ga-haunjan* — ταπεινώνει

- k 12,21 ibai aftra qimandan mik guþ gahaunjai at izwis jah qaino managans þize faura frawurfjandane jah ni idreigondane ana unhrainipai þoei gatawidedun, horinassau jah aglaitein(o)
— μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προφημαρτηκότων καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελείᾳ ἣ ἔπραξαν.
- Fil 2,8 jah manualja bigitans swe manna. gahaunida sik silban, waurþans ufhausjands attin und... — καὶ σχήματι εὐρεθείς ὡς ἀνθρώπος, ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπὸ χροῶς μέχρι...

65 *ga-hausjan* — ἀκούω

- M 8,10 gahausjands þan Iesus sildaleikida jah qap du þaim afarlaistjandam:... — ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν καὶ εἶπεν τοῖς ἀκολουθοῦσιν...
- M 9,12 ip Iesus gahausjands qap du im: ni þaurbun hailai lekeis ak þai unhaili habandans. — ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας εἶπεν αὐτοῖς· οὐ χρεῖαν ἔχουσιν οἱ ἰσχυρόντες ἰατροῦ, ἀλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες.
- M 10,27 þatei qipa izwis in rigiza, qipaip in liuhada, jah þatei in auso gahauseip, merjaip ana hrotam. — ὁ λέγων ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἶπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὁ εἰς τὸ οὖς ἀκούετε, κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωματίων.
- M 11,2 ip Iohannes gahausjands in karakarai waurstwa Xristaus, insandjands bi siponjam seinaim qap du imma: — ὁ δὲ Ἰωάννης ἀκούσας ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τὰ ἔργα τοῦ Χριστοῦ πέμψας διὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπεν αὐτῷ·
- M 11,4 jah andhafjands Iesus qap du im: gaggandans gateihip Iohanne þatei gahauseip jah gasaihip. — καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ὅτι ἀκούετε καὶ βλέπετε.
- M 11,5 blindai ussaihand, jah haltai gaggand, prutsfillai hrainjai wairband, jah baudai gahausjand, jah daupai urreisand, jah unledai wailamerjanda: — τυφλοὶ ἀναβλέπουσι καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσι, καὶ νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται.
- M 11,15 saci habai ausona hausjandona, gahausjai. — ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκούετω.

- M 26,65 ...paurbum weitwode? sai, nu gahausidedup bo waja-
merein is. — ...χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων; Ἴδε νῦν ἡ κοῦσατε
τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ.
- M 27,47 ip sumai pize jainar standandane gahausjandans qebun
batei Helian wopeip sa. — τινὲς δὲ τῶν ἐκεῖ ἐστώτων ἀκού-
σαντες ἔλεγον ὅτι Ἡλίαν φωνεῖ οὗτος.
- I 6,45 ist gamelip ana praufetum: jah wairband allai laisidai gudis.
hazuh nu sa gahausjands at attin jah ganam gaggiþ du
mis. — ἔστιν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· καὶ ἔσονται πάντες
διδασκοί θεοῦ· πᾶς οὖν ὁ ἀκούων παρὰ ποῦ πατρὸς καὶ...
- I 6,60 panuh managai gahausjandans pize siponje is qebun:
hardu ist þata waurd, ha mag þis hausjon.? — πολλοὶ οὖν
ἀκούσαντες ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἶπον· σκληρός ἐστιν
οὗτος ὁ λόγος· τίς δύναται αὐτοῦ ἀκοῦειν;
- I 9,32 fram aiwa ni gahausip was þatei uslukip þas augona
blindamma gabauranamma. — ἐκ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἡκούσθη
ὅτι ἤνοιξέν τις ὀφθαλμοὺς τυφλοῦ γεγεννημένου.
- I 11,4 ip is gahausjands qap: so siukei nist du dauþau, ak in
hauheinais gudis, ei hauhjaidau sunus gudis þairh þata. —
ἀκούσας δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· αὕτη ἡ ἀσθένεια οὐκ ἔστιν
πρὸς θάνατον ἀλλ' ὑπὲρ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, ἵνα δοξασθῇ ὁ υἱὸς
τοῦ θεοῦ δι' αὐτῆς.
- I 12,12 iftumin daga manageins filu sei qam at dulpai, gahaus-
jandans þatei qimip Iesus in Iairausaulwmai, — τῇ ἐπαύριον
ὄχλος πολὺς ὁ ἐλθὼν εἰς τὴν ἑορτήν, ἀκούσαντες ὅτι ἔρχεται
Ἰησοῦς εἰς Ἱεροσόλυμα,
- I 12,29 managei þan sei stop gahausjande i, qebun þeiþon wairþan;
sumaih qebun: aggilus du imma rodida. — ὁ οὖν ὄχλος ὁ
ἐστὼς καὶ ἀκούσας ἔλεγεν βροντὴν γεγονέναι· ἄλλοι ἔλεγον·
ἄγγελος αὐτοῦ λελάληκεν.
- I 19,8 bipe gahausida Peilatus þata waurd, mais ohta sis. —
ὅτε οὖν ἡκούσεν ὁ Πειλᾶτος τοῦτον τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφο-
βήθη,
- L 2,18 jah allai þai gahausjandans sildaleikidedun bi þo rodi-
dona fram þaim hairdjam du im. — καὶ πάντες οἱ ἀκού-
σαντες ἐθαύμασαν περὶ τῶν λαληθέντων ὑπὸ τῶν ποιμένων πρὸς
αὐτούς.
- L 7,3 gahausjands þan bi Iesu insandida du imma sinistans
Iudaie, bidjands ina ei qimi jah ganasidedi þana skalk is. —
ἀκούσας δὲ περὶ τοῦ Ἰησοῦ ἀπέστειλεν πρὸς αὐτὸν πρεσβυ-
τέρους τῶν Ἰουδαίων, ἑρωτῶν αὐτὸν ὅπως ἐλθὼν διασώσῃ τὸν
δοῦλον αὐτοῦ.

- L 7,9 gahausjands þan þata Iesus sildaleikida ina jah wandjands sik du þizai afarlaistjandein sis managein qab: ... — ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς ἐθαύμασεν αὐτὸν καὶ στραφεὶς τῷ ἀκολουθοῦντι αὐτῷ ὅχλῳ εἶπεν: ...
- L 7,22 jah andhaffjands Iesus qab du im: gaggandans gateihats Iohannen þatei gasehuts jah gahausideduts, þatei blindai ussaihand, haltai gaggand, þrutsfillai gahrainjanda, baudai gahausjand, naweis urteisand, unledai wailamerjanda; — καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ὅτι εἶδετε καὶ ἤκούσατε, ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χῳλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται, κῳφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται.
- L 7,29 jah alla managei gahausjandei jah motarjos garaihtana domidedun guþ, ufdaupidai daupeinai Iohannis. — καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀκούσας καὶ οἱ τελῶναι ἐδικαίωσαν τὸν θεόν, βαπτισθέντες τὸ βάπτισμα Ἰωάννου.
- L 8,8 jah anþar gadraus ana airpai godai jah uskeinoda jah tawida akran taihuntaindalf: þata þan qibands ufwopida: saei habai ausona du hausjan, gahausjai. — καὶ ἕτερον ἔπεσεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν καὶ ἔφυνεν καὶ ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα. ταῦτα λέγων ἐφώνει· ὁ ἔχων ὧτα ἀκοῦειν ἀκουέτω.
- L 8,10 ip is qab: izwis atgiban ist kunnan runos þiudinassaus gudis; ip þaim anþaraim in gajukom, ei saihandans ni gasaiþaina, jah gahausjandans ni frapjaina, — ὁ δὲ εἶπεν· ὑμῖν δέδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες μὴ συνῶσιν.
- L 8,14 ip þata in þaurnuns gadriusando þai sind þai(ei) gahausjandans jah af saurgom jah gabein jah gabaurjopum þizos libainais gaggandans afþapnand jah ni gawrisqand. — τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθια πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν.
- L 8,15 ip þata ana þizai godon airpai þai sind þai ize in hairtin godamma jah seljamma gahausjandans þata waurd gahaband jah akran bairand in þulainai. — τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.
- L 8,21 is is andhaffjands qab du im: aiþei meina jah broþrjus meinai þai sind, þai waurd gudis gahausjandans jah taujandans. — ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν πρὸς αὐτούς· μήτηρ μου καὶ ἀδελφοί μου οὗτοί εἰσιν, οἱ τὸν λόγον τοῦ θεοῦ ἀκούοντες καὶ ποιῶντες.
- L 8,50 ip is gahausjands andhof imma qibands: ni faurhte; þatainei galaubei, jah ganasjada. — ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων· μὴ φοβοῦ· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται.

- L 9,7 gahausida pan Herodis sa taitrarkes po waurpanona fram imma alla jah bahta, unte qebun sumai patei Iohannes urrais us daupaim. — ἡκοουσεν δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὰ γινόμενα ὑπ' αὐτοῦ πάντα καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπὸ τινων ὅτι Ἰωάννης ἐγήγερται ἐκ νεκρῶν,
- L 10,24 qipa auk izwis patei managai praufeteis jah biudanos wilededun saihan patei jus saihjip jah ni gaschun, jah hausjan patei jus (ga)hauseip jah ni (ga)hausidedun. — λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε καὶ οὐκ εἶδον, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε καὶ οὐκ ἤκουσαν.
- L 14,15 gahausjands pan sums pizei anakumbjandanc pata qap du imma: audags saei matjip hlaif in biudangardjai gudis. — ἀκούσας δὲ τις τῶν συνανακειμένων ταῦτα εἶπεν αὐτῷ· μακάριος ὅς φάγεται ἄρτον ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ θεοῦ.
- L 14,35 nih du airpai, ni du maihstau fagr ist; ut uswairpand imma. saei habai ausona (ga)hausjandona, gahausjai. — οὐτε εἰς γῆν οὐτε εἰς κοπρίαν εὐθετόν ἐστιν· ἔξω βάλλουσιν αὐτό· ὁ ἔχων ὧτα ἀκούειν ἀκούετω.
- L 15,25 wasup-pan sunus is sa alpiza ana akra; jah qimands atiddja neih razn jah gahausida saggwins jah leikins. — ἦν δὲ ὁ υἱὸς αὐτοῦ ὁ πρεσβύτερος ἐν ἀγρῷ· καὶ ὡς ἐρχόμενος ἠγγίσειεν τῇ οἰκίᾳ, ἡκοουσεν συμφωνίας καὶ χορῶν,
- L 16,14 gahausidedun pan po alla jah pai Fareisaieis, faihufrikai wisandans, jah bimampidedun ina. — ἡκοουον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι φιλάργυροὶ ὑπάρχοντες καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν.
- L 18,22 gahausjands pan pata Iesus qap du imma: nauh ainis bus wan ist: ... — ἀκούσας δὲ ταῦτα ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἐτι ἓν σοι λείπει· ...
- L 18,23 ip is gahausjands pata gauris warp; was auk gabeigs filu. — ὁ δὲ ἀκούσας ταῦτα περίλυπος ἐγένετο· ἦν γὰρ πλούσιος σφόδρα.
- L 18,26 qebun pan pai gahausjandans; an ihas mag ganisan? — εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες; καὶ τίς δύναται σωθῆναι;
- L 18,36 gahausjands pan managein fauragaggandein frah iha wesi pata. — ἀκούσας δὲ ὁ γλῶσσος διαπορευομένου ἐπυνθάνετο τί εἶη τοῦτο.
- L 19,11 at gahausjandam pan im pata, biaukands qap gajukon, bi patei neih a Iairusalem was, jah puhta im ei suns skulda wesi biudangardi gudis gaswikunbjan. — ἀκούόντων δὲ αὐτῶν ταῦτα προσθίς εἶπεν παραβολήν, διὰ τὸ ἐγγὺς αὐτῶν εἶναι Ἱερουσαλὴμ καὶ δοκεῖν αὐτοῖς ὅτι παραχρῆμα μέλλει ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἀναφανέσθαι.

- L 20,16 qimib jah usqisteib aurtjam þaim jah gibib þana weinagard anþaraim. ga ha us jandans qeþun þan: nis-sijai. — ἐλεῖσεται καὶ ἀπολέσει τοὺς γεωργοὺς τούτους καὶ δώσει τὸν ἀμπελῶνα ἄλλοις. ἀκούσαντες δὲ εἶπον· μὴ γένοιτο.
- L 20,45 at ga ha us jandein þan allai managein qab du siponjam seinaim: — ἀκούοντος δὲ παντὸς τοῦ λαοῦ εἶπεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ·
- Mk 2,17 jah ga ha us jands Iesus qab du im: ni þaurbun swinþai lekeis, ak þai ubilaba habandans... — καὶ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς λέγει αὐτοῖς· οὐ χρειᾶν ἔχουσιν οἱ ἰσχυόντες ἰατροῦ ἄλλ' οἱ κακῶς ἔχοντες·...
- Mk 3,8 jah us Iudaia jah us Iairusaulwmim jah us Idumaia jah hindana Iaurdanas; jah þai bi Twra jah Seidona, manageins filu, ga ha us jandas ðan filu is tawida, qemun at imma. — καὶ ἀπὸ τῆς Ἰουδαίας καὶ ἀπὸ Ἱεροσολύμων καὶ ἀπὸ τῆς Ἰδουμαίας καὶ πέραν τοῦ Ἰορδάνου καὶ οἱ περὶ Τύρον καὶ Σιδῶνα, πλῆθος πολὺ, ἀκούσαντες ὅσα ἐποίει, ἤλθον πρὸς αὐτόν.
- Mk 4,9 jah qab: saci habai ausona hausjandona, ga ha us jai. — καὶ εἰπεν· ὅς ἔχει ὧτα ἀκούειν, ἀκούέτω.
- Mk 4,15 aþþan þai wiþra wig sind, þarei saiada þata waurd, jah þan ga ha us jand unkarjans, suns qimib Saranas jah usnimib waurd þata insaiano in hairtam ize. — οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθέως ἔρχεται ὁ σατανᾶς καὶ αἶρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν.
- Mk 4,23 jabai has habai ausona hausjandona, ga ha us jai. — εἰ τις ἔχει ὧτα ἀκούειν, ἀκούέτω.
- Mk 5,27 ga ha us jandei bi Iesu, atgaggandei in managein aftana attaitok wastjai is. — ἀκούσασα περὶ τοῦ Ἰησοῦ, ἐλθοῦσα ἐν τῷ ὄχλῳ ὅπισθεν ἤψατο τοῦ ἱματίου αὐτοῦ.
- Mk 5,36 ib Iesus sunsaiw ga ha us jands þata waurd rodib, qab du þamma swnagogafada: ni faurhtei, þatainei galaubei. — ὁ δὲ Ἰησοῦς εὐθέως ἀκούσας τὸν λόγον λαλοῦμενον λέγει τῷ ἀρχισυναγῶγῳ· μὴ φοβοῦ, μόνον πίστευε.
- Mk 6,14 jah ga ha usida þiudans Herodes, swikunþ allis was namo is, ... — καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, φανερόν γάρ ἐγένετο τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ...
- Mk 6,29 jah ga ha us jandans siponjos is qemun jah usnemun leuk is jah galagidedun ita in hlaiwa. — καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἤλθον καὶ ἤραν τὸ πτόμα αὐτοῦ καὶ εἶθκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.
- Mk 7,16 jabai has habai ausona hausjandona, ga ha us jai. — εἰ τις ἔχει ὧτα ἀκούειν, ἀκούέτω.

- Mk 7,25 gahausjandei raihtis qino bi ina, pizoei habaida dauhtar ahman unhrainjana, qimandei draus su fotum is. — ἀκούσασα γὰρ γυνή περὶ αὐτοῦ, ἥς εἶχεν τὸ θυγάτριον αὐτῆς πνεῦμα ἀκάθαρτον, ἐλθούσα προσέπεσεν πρὸς τοὺς πόδας αὐτοῦ.
- Mk 7,37 jah ufarassau sildaleikidedun qibandans: waila allata gatawida jah baudans gatauip gahausjan jah unrodjandans rodjan — καὶ ὑπερ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες· καλῶς πάντα πεποίηκεν, καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν καὶ τοὺς ἀλλόλους λαλεῖν.
- Mk 8,18 augona habandans ni gasaihip, jah ausona habandans ni gahauseip jah ni gamunup. — ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε καὶ οὐ μνημονεύετε.
- Mk 10,41 jah gahausjands pai taihun dugunnun unwerjan bi Iakobu jah Iohannen. — καὶ ἀκούσαντες οἱ δέκα ἤρξαντο ἀγανακτεῖν περὶ Ἰακώβου καὶ Ἰωάννου.
- Mk 10,47 jah gahausjands patei Iesus sa Nazoraius ist, dugann hropjan jah qiban: sunau Daweidis, Iesu, armai mik! — καὶ ἀκούσας ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖός ἐστιν, ἤρξατο κράζειν καὶ λέγειν· ὁ υἱὸς Δαβὶδ Ἰησοῦ, ἐλέησόν με.
- Mk 11,14 jah usbarands qap du imma: ni banseips us bus aiv manna akran matjai. jah gahausidedun pai siponjos is. — καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῇ· μηκέτι ἐκ σοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μηδεὶς καρπὸν φέρει. καὶ ἤκουον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
- Mk 11,18 jah gahausidedun pai bokarjos jah gudjane auhumistans jah sokidedun, izaiwa imma usqistidedeina: ... — καὶ ἤκουσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἐξήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν· ...
- Mk 12,28 jah duatgaggands ains pize bokarje, gahausjands ins samana sokjandans, gasaijands patei waila im andhof, frah ina: ... — καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, εἰδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν· ...
- Mk 14,11 ip eis gahausjandans faginodedun jah gahaihaitun imma faihu giban; jah sokida izaiwa gatilaba ina galewidedi. — οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν καὶ ἀπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. καὶ ἐξήτει πῶς εὐκαίρως αὐτὸν παρὰδῶ.
- Mk 14,58 patei weis gahausidedum qibandan ina patei ik gataira alh po handuaurhton jah bi prins dagans anpara unhanduaurhta gatimrja. — ὅτι ἡμεῖς ἤκουσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω.
- Mk 15,35 jah sumai pize atstandandane gahausjandans qepun: sai, Helian wopeip. — καὶ τινες τῶν παρεστηκότων ἀκούσαντες ἔλεγον· ἰδοὺ Ἠλίαν φωνεῖ.

- E 1,13 in þammei jah jus gahausjandans waurd sunjos, aiwag-geli ganistais izwaraizos, þammei galaubjandans gasiglidai waurþuþ ahmin gahaitis þamma weihin, — ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ καὶ πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τοῦ ἁγίου,
- E 1,15 dubbe jah ik, gahausjands izwara galaubein in frauin Iesu Xristau jah friabwa in allens þans weihans, — διὰ τοῦτο καὶ ἐγώ, ἀκούσας τὴν κατ' ὑμᾶς πίστιν ἐν τῷ κυρίῳ Ἰησοῦ καὶ τὴν ἀγάπην τὴν εἰς πάντας τοὺς ἁγίους,
- k 12,6 aþþan jabai wiljau ʔhopan, ni sijau unwita, unte sunja qiba, iþ freidja, ibai ʔas in mis ʔa muni ufar þatei gasaiʔiþ aibþau gahauseiþ ʔa us mis. — ἐὰν δὲ θελήσω καυχέσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων, ἀλήθειαν γὰρ ἔρω· φείδομαι δὲ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσσεται ὅτι βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ.
- Fil 1,27 ʔeh (þatainei) wairþaba aiwaggeljons Xristaus usmitaiþ, ei jabbe qimau jah gasaiʔau izwis, jabbe eljapro gahausjau bi izwis, þatei standiþ in ainamma ahmin, ainai saiwalai samana arbaidjandans galaubeinai aiwaggeljons, — μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα, εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς εἴτε ἀπὼν, ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ὅτι στήκετε ἐν ἐνὶ πνεύματι, μιᾷ ψυχῇ συναθροῦντες τῇ πίστει τοῦ εὐαγγελίου,
- Skeir 4,20 jah þatei gasaʔ jag-gahausida þata weitwodeiþ, jah þo weitwodida is ni ainshun nimib.
- Skeir 4,24 ...ak himinakunda anafilhands fulhsnja þoei gasaʔ jag-gahausida at attin.
- Skeir 6,23 nih stibna is ʔanhun gahausideduþ nih siun is gaseʔuþ,..
- Skeir 6,26 ...iþ sumai jah stibna is gahausidedun, sumai þan is siun seʔun.

66 *ga-hilpan* — βοήθειά

- k 6,2 mela auk, qibiþ, andanemjamma andhausida þus jah in daga naseinaiš ga halþ þeina... — λέγει γὰρ· καὶ ὁ δεκτὸς ἐπήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι...

67 *ga-lmaiwan* — ταπεινώ

- L 1,52 gadrausida mahteigans af stolam jah ushauhida gahnaiwidans; — καθεῖλεν δυνάστεας ἀπὸ θρόνων καὶ ὑψώσεν ταπεινούς,
- L 3,5 all dalei usfulljada jah all fairgunje jah hlaine gahnaiwjada, jah wairþiþ þata wraiþo du raihtamma jah usdrusteis du wigam slaihtaim. — πάντα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας.

L 14,11 unte hazuh saei hauheip sik silba, gahnaiwjada, jah saei hnaiweip sik silban, ushauhjada. — ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

L 18,14 ...unte sahzuh saei hauheip sik silba, gahnaiwjada, ip saei hnaiweip sik silba, ushauhjada. — ...ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.

68 *ga-hnipnan* — στυγνάζω

Mk 10,22 ip is gahnipnands in bis waurdis galaiþ gaur; was auk habands faihu manag. — ὁ δὲ στυγνάζσας ἐπὶ τῷ λόγῳ ἀπηλθεν λυπούμενος· ἦν γὰρ ἔχων κτήματα πολλά.

69 *ga-horinon* — μοιχεύω

M 5,28 apþan ik qiba izwis, patei hazuh saei sainip qinon du luston izos, ju gahorinoda izai in hairtin seinamma. — ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμήσαι αὐτήν ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.

70 *ga-hrainjan* — καθαρίζω, καθαίρω

M 8,2 jah sai, manna prutsfill habands durinands inwait ina qipands: frauja, jabai wileis, magt mik gahrainjan. — καὶ ἰδοὺ λεπρὸς προσελθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων· κύριε, ἐάν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι.

I 15,2 all taine in mis unbairandane akran gob, usnimip ita: jah all akran bairandane, gahraineip ita, ei managizo akran bairaina. — πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἶρει αὐτό, καὶ πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καθαίρει αὐτό, ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ.

L 4,27 jah managai prutsfillai wesun uf Haileisaiu praufetau in Israela, jah ni ainshun ize gahrainids was, alja Naiman sa Saur. — καὶ πολλοὶ λεπροὶ ἦσαν ἐπὶ Ἑλισαίου τοῦ προφήτου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐκαθαρίσθη, εἰ μὴ Ναϊμάν ὁ Σύρος.

L 17,17 andhaffjands þan Iesus qap: niu taihun þai gahrainidai waurþun? ... — ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· οὐχὶ οἱ δέκα οὗτοι ἐκαθαρίσθησαν;

Mk 1,40 jah qam at imma prutsfill habands, bidjands ina jah kniwam knussjands jah qipands du imma patei jabai wileis, magt mik gahrainjan. — καὶ ἔρχεται πρὸς αὐτὸν λεπρῶς, παρακαλῶν αὐτὸν καὶ γονυπετῶν αὐτὸν καὶ λέγων αὐτῷ, ὅτι ἐάν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι.

L 5,12 ...frauja, jabai wileis, magt mik gahrainjan. — ...κύριε, ἐάν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι.

L 17,14 ...jah warþ, miþþanei galipun, gahrainidai waurþun. — ...καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοῦς ἐκαθαρίσθησαν.

L 7,22 ...gaggandans gateihats Iohannen patei gasehuts jah gahesu-sideduts, patei blindai ussairand, haltai gaggand, prutsfillai gahrainjanda, baudai gahausjand,... — ...πορευθέντες ἀπαγγέilate Ἰωάννη & εἶδετε καὶ ἠκούσατε, ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσιν,...

Mk 7,19 unte ni galeipib imma in hairto, ak in wamba, jah in urrunsa usgaggit, gahraineib allans matins. — ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρώνει ἐκπορεύεται καθαρίζων πάντα τὰ βρώματα:

E 5,26 ei po gaweihaidedi gahrainjands bwahla watins in waurda, — ἵνα αὐτὴν ἀγιασῇ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι,

72 ga-huljan — καλύπτω

M 8,24 jah sai, wegs mikils warb in marein, swaswe pata skip gahulip wairban fram wegin; ip is saislep. — καὶ ἰδοὺ σεισμὸς μέγας ἐγένετο ἐν τῇ θαλάσῃ, ὥστε τὸ πλοῖον καλύπτει ὑπὸ τῶν κυμάτων· αὐτὸς δὲ ἐκάθευδεν.

M 10,26 ni nunu ogeip izwis ins; ni waiht auk ist gahulip, patei ni andhuljaidau, jah fulgin, patei nt ufkaunnaidau. — μὴ οὖν φοβηθῇτε αὐτούς. οὐδὲν γάρ ἐστιν κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτόν ὃ οὐ γνωσθήσεται.

k 4,3 abban jabai ist gahulida aiwaggeljo unsara, in paim fralusnandam ist gahulida, — εἰ δὲ καὶ ἔστιν κεκαλυμμένον τὸ εὐαγγέλιον ἡμῶν, ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις ἐστὶν κεκαλυμμένον,

73 ga-zeilan — παύω

K 13,8 friapwa aiw ni gadriusip, ip jabbe praufetja gatairanda jabbe razdos garzeiland jabbe kunbi gataurnip. — ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει· εἴτε δὲ προφητεῖται, καταργηθήσονται, εἴτε γλῶσσαι, παύσονται, εἴτε γνώσεις, καταργηθήσεται.

74 ga-zeitan — λευκαίνω

Mk 9,3 jah wastjos is waurpun glitmunjandeins, zeitos swe snaiws, swaleikos swe wullareis ana airpai ni mag garzeitan. — καὶ τὰ ἱμάτια αὐτοῦ ἐγένοντο στίλβοντα λευκὰ λίαν ὥς χιῶν, οἷα γναφεύς ἐπὶ τῆς γῆς οὐ δύναται λευκᾶναι.

76 ga-ibnjan — ἐδαφίζω

L 19,44 jah airpai puk gaibnjand jah barna peina in bus jah ni letand in bus stain ana staina, in pizei ni ufkunbes pata mel niuhseinais peinaizos. — καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα σου ἐν σοὶ καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ, ἀνθ' ὧν ἔγνωες τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου.

78 *ga-jiukan* — νικάω

- I 16,33 pata rodida izwis, bei in mis gawairpi aigeip. in pamma fairh, u aglons habaid; akei pafsteip izwis, ik gajukaيدا pana fairh, u. — ταῦτα λελάληκα ὑμῖν ἵνα ἐν ἐμοὶ εἰρήνην ἔχητε. ἐν τῷ κόσμῳ θλίψιν ἔχετε· ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.
- R 12,21 ni gajukaizau af unpiuβa, ak gajuka(is)af) piuβa unpiuβ. — μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νικά ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸν κακόν.

79 *ga-kannjan* — γνωρίζω, δηλώω

- E 3,3 unte bi andhuleinai gakannida was mis so runa, swe fauragamelida in leitilamma, — ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώρισθη μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν βίβλῳ,
- Kol 1,8 saei jah gakannida uns izwara friapwa in ahmin. — ὁ καὶ δηλώσας ἡμῖν τὴν ὑμῶν ἀγάπην ἐν πνεύματι.
- Kol 1,27 baimei wilda dup gakannjan gabein wulpaus pizos runos in piudom, batei ist Xristus in izwis, wens wulpaus, — οἷς ἠθέλησεν ὁ θεὸς γνωρίσαι τί τὸ πλοῦτος τῆς δόξης τοῦ μυστηρίου τούτου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὃ ἐστὶν Χριστὸς ἐν ὑμῖν, ἡ ἐλπίς τῆς δόξης,
- Kol 4,7 batei bi mik ist, all gakanneip izwis Twkekus, sa liuba bropar jah triggwa andbahts jah gaskalki in frauja, — τὰ κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικός ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφός καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ,
- Kol 4,9 mip Aunisimau pamma liubin jah triggwin bropr, saei ist us izwis, baiei all izwis gakannjand batei her ist. — σὺν Ὁνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὃς ἐστὶν ἐξ ὑμῶν, πάντα ὑμῖν γνωριοῦσιν τὰ ὧδε.
- I 15,15 panapeips izwis ni qipa skalkans; unte skalks ni wait hja taujip is frauja, ip ik izwis qap frijonds, unte all batei hausida at attin meinamma, gakannida izwis. — οὐκέτι ὑμεῖς λέγω δούλους, ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμεῖς δὲ εἴρηκα φίλους, ὅτι πάντα ἃ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρὸς μου ἐγνώρισα ὑμῖν.
- I 17,26 jah gakannida im namo peinata jah kannja, ei friapwa boei frijodes mik, in im sijai jah ik in im. — καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ἦ καὶ ἐν αὐτοῖς.
- L 2,15 ...pairhgaggaima ju und Beplahaim jah sairhaima waurd pata waurpano, batei frauja gakannida unsis. — ...διέλωμεν δὲ ἕως Βηθλὲμ καὶ ἰδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν.

- R 9,23 ei gakan nidedi gabein wulpaus seinis bi kasam armaions
 poei furagamanwida du wulpau; — ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον
 τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκευὴ ἐλέους, ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν;

81 *ga-kausjan* — δοκιμάζω

- K 8,22 insandidedum pan mip im bropar unsarana panei gaka usi-
 dedum in managaim ufta usdaudana wisandan, ... — συν-
 ἐπέμψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν
 πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα, ...

82 *ga-kiusan* — δοκιμάζω

- K 11,28 abpan gakiusai sik silban manna jah swa bis hlaibis matjai
 jab-bis stiklis drigkai. — δοκιμαζέτω δὲ ἑαυτὸν ἄνθρωπος
 καὶ οὕτως ἐκ τοῦ ἄρτου ἐσθιέτω καὶ ἐκ τοῦ ποτηρίου πινέτω.
 K 16,3 abpan bipe qima, panzei gakiusiþ pairh bokos pans sandja
 briggan anst izwara iz lairusalem. — ὅταν δὲ παραγένωμαι,
 οὗς ἐὰν δοκιμάσῃτε δι' ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω ἀπενεργεῖν
 τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλήμ.
 E 5,10 gakiusandans patei sijai waila galeikaib frauin, — δοκι-
 μαζόντες τί ἐστὶν εὐάρεστον τῷ κυρίῳ.
 T 3,10 jab-pai pan gakiusaindau frumist jas-swa andbahtjaina
 ungafairinodai wisandans. — καὶ οὗτοι δὲ δοκιμαζέσθωσαν
 πρῶτον, εἴτα διακονεῖτωσαν ἀνέγκλητοι ὄντες.
 R 12,2 ni galeikop izwis pamma aiwa, (ak inmaidjaib) ananiujibai
 frapjis izwaris du gakiusan ha sijai wilja gudis, patei gob
 jah galeikaib jah ustauhan. — καὶ μὴ συσχηματίζεσθε τῷ αἰῶνι
 τούτῳ, ἀλλὰ μεταμορφοῦσθε τῇ ἀνακαινώσει τοῦ νοῦς ὑμῶν, εἰς
 τὸ δοκιμάζειν ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, τὸ ἀγαθὸν καὶ
 εὐάρεστον καὶ τέλειον.
 R 14,18 saci auk in þaim skalkinop Xristau, waila galeikaib guda jah
 gakusans ist mannam, — ὁ γὰρ ἐν τούτοις δουλεύων τῷ
 Χριστῷ εὐάρεστος τῷ Θεῷ καὶ δόκιμος τοῖς ἀνθρώποις.

85 *ga-kunman* — γιγνώσκω

- L 8,17 ni auk ist analaugn, patei swikunþ ni wairpai, nih fulgin, patei
 ni gakunnaidau jah in swekunþamma qimai. — οὐ γάρ
 ἐστὶν κρυπτὸν ὃ οὐ φανερόν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ
 γνωσθὲν ἤσεται καὶ εἰς φανερόν ἐλθῇ.
 L 19,15 jah warþ, bipe atwandida sik aftra, andnimands þiudangardja
 jah haihait wopjan du sis pans skalkans þaimeit atgaf þata
 silubr, ei gakunnaidedi ha harjizuh gawaurhtedi. — καὶ
 ἐγένετο ἐν τῷ ἐπαγελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπεν
 φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους οἵς ἔδωκεν τὸ ἀργύριον,
 ἵνα γνῶ τίς τίς διεπραγματεύσατο.

G 4,9 ip nu sai, ufkunnandans guþ, maizup-þan gākunnaidai fram guda, ʔaiwa gawandidedup izwis aftra du þaim unmah-teigam jah halkam stabim, þaimeī aftra iupana skalkinon wileip? — νῦν δὲ γνόντες θεόν, μᾶλλον δὲ γνωσθέντες ὑπὸ θεοῦ, πῶς ἐπιστρέφετε πάλιν ἐπὶ τὰ ἀσθενῆ καὶ πτωχὰ στοιχεῖα, οἷς πάλιν ἀνωθεν δουλεύειν θέλετε;

86 *ga-lagjan* — τίθημι, κλίνω, βάλλω, κείμει

M 6,30 jah þande þata hawi haipjos himma daga wisando jah gistradagis in auhn galagip guþ swa wasjip, ʔaiwa mais izwis leitul galaubjandans? — εἰ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ σήμερον ὄντα καὶ αὖριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον ὁ θεὸς οὕτως ἀμφιένυσιν, οὐ πολλῶ μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι;

M 5,25 sijais waila hugjands andastauin þeinamma sprauto, und batei is in wiga miþ imma, ibai ʔan atgibai þuk sa andastaua stauin, jah sa staua þuk atgibai andbahta, jah in karkara gala gaza. — ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχύ, ἕως ὅτου εἶ ἐν τῇ ὁδῷ μετ' αὐτοῦ· μήποτε σε παραδῷ ὁ ἀντίδικός τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτῆς σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθῇ σῆ.

M 27,60 jah galagida ita in niujamma seinamma hlaiwa þatei ushuloda ana staina jah faurwalwjands staina mikilamma daurons þis hlaiwis galaiþ. — καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημεῖῳ, ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπῆλθεν.

L 1,66 jah galagidedun allai þai hausjandans in hairtin seinamma qibandans: ... — καὶ ἔθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες: ...

L 2,12 jah þata izwis taikns: bigitid barn biwundan jah galagid in uzetin. — καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον, εὐρήσατε βρέφος ἐσπαργανωμένον καὶ κείμενον ἐν φάτνῃ.

L 3,9 apþan ju so aqizi at waurtim bagme ligip: all nu bagme unbairandane akran god usmaitada jah in fon galagjada. — ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀξίνη πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κεῖται· πᾶν οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται· καὶ εἰς πῦρ βάλλεται.

L 5,18 jah sai mans bairandans ana ligra mannan sei was usliþa, jah sokidedun ʔaiwa ina innatbereina jah galagidideina in andwairþja is. — καὶ ἰδοὺ ἄνδρες φέροντες ἐπὶ κλίνης ἄνθρωπον ὃς ἦν παραλελυμένος, καὶ ἐζήτουν αὐτὸν εἰσενεγκεῖν καὶ θεῖναι ἐνώπιον αὐτοῦ.

L 9,58 ...ip sunus mans ni habaiþ ʔar haubip galagjai. — ...ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει.

Mk 12,36 silba auk Daweid qap in ahm'in weihamma: qipip frauja du frauin meinamma, sit af taihswon meinai, unte ik galagja

fijands þeinans fotaubaurd fotiwe þeinaize. — αὐτὸς γὰρ Δα-
υεὶδ εἶπεν ἐν πνεύματι ἁγίῳ· λέγει ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου·
κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον
τῶν ποδῶν σου.

Mk 15,47 ip Marja so Magdalene jah Marja Iosezis sehun har gala-
gips wesi. — ἡ δὲ Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία Ἰωσή
ἐπιθώρουν ποῦ τέθειται.

Mk 16,6 paruh qab du im: ni faurhteip izwis, Iesu sokeip Nazoraiu
pana ushramidan; nist her, urrais, sai pana stap barei gala-
lagidedun ina. — ὁ δὲ λέγει αὐταῖς· μὴ ἐκθαμβεῖσθε·
Ἰησοῦς ζητεῖτε τὸν Ναζωραῖον τὸν ἐσταυρωμένον· ἠγέρθη, οὐκ
ἔστιν ὧδε· ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἔθηκεν αὐτόν.

K 15,25 skal auk is þiudanon und þatei galagjiþ (guþ) allans fi-
jands is uf fotuns imma. — δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεύειν, ἀχρις
οὗ θὶ ἡ πάντας τοὺς ἐχθρούς ὑπὲρ τοὺς πόδας αὐτοῦ.

R 9,33 swaswe gameliþ ist: sai, galagja in Sion stain bistuggqis
jah hallu gamarzeinai, jah (sa) galaubjands du imma ni
gaaiiwiskoda. — καθὼς γέγραπται· ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιών λίθον
προσκύματος καὶ πέτρην σκανδάλου, καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ’
αὐτῷ οὐ καταισχυνησεται.

Mk 6,29 jah gahausjandans siponjos is qemun jah usnemun leik is jah
galagidedun ita in hlaiwa. — καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ
αὐτοῦ ἦλθον καὶ ἦραν τὸ πτῶμα αὐτοῦ καὶ ἔθηκεν αὐτὸ ἐν
μνημείῳ.

I 15,6 niba saei wisip in mis, uswairpada ut swe weinatains, jah
gabaurnip jah galisada, jah in fon galagjand jah inbran-
njada. — ἔάν μή τις μείνῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλημα
καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὸ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν,
καὶ καίεται.

L 20,43 unte ik galagja fijands þeinans fotubaurd fotiwe þeinaize.
— ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

87 *ga-laisjan* — διδάσκω, μανθάνω

Fil 4,9 þatei jah galaisidedup izwis jah ganemup jah... — ἀ
καὶ ἐμάθειτε καὶ παρελάβετε καὶ...

Fil 4,11 ni þatei bi þarbai qipau, unte ik galaisida mik in þaime
im ganohips wisan. — οὐχ ὅτι καὶ ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ
ἐμαθὼν ἐν οἷς εἰμι αὐτάρκης εἶναι.

T 2,11 qino in haunipai galaisjai sik in allai ufhouseinai; — γυνὴ
ἐν ἡσυχίᾳ μανθανέτω ἐν πάσῃ ὑποταγῇ.

T 2,12 ip galaisjan qinon ni uslaubja, ni frauinon faura waira,
ak wisan in þahainai. — διδάσκειν δὲ γυναῖκι οὐκ ἐπιτρέπω,
οὐδὲ ἀνθεντεῖν ἀνδρός, ἀλλ’ εἶναι ἐν ἡσυχίᾳ.

T 5,4 ip jabai ho widuwono barna aipbau barne barna habai, galaisjaina (sik) faurpis swesana gard barusnjan jah anda-launi usgiban fadreinam;... — εἰ δέ τις χήρα τέκνα ἢ ἔκγονα ἔχει, μανθανέτωσαν πρῶτον τὸν ἴδιον οἶκον εὐσεβεῖν καὶ ἀμοιβὰς ἀποδιδόναι τοῖς προγόνοις'...

t 3,14 ip bu framwairpis wisais in baime galaisides buk jah gatrauida sind bus, witands at hamma ganamt, — σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστάτης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες.

88 *ga-laisjan* — διώκω

R 12,13 andawiznim weihaize gamainjandans; gastigodein galaist-jandans; — ταῖς χρεῖαις τῶν ἀγίων κοινωνοῦντες, τὴν φιλοξενίαν διώκοντες.

90 *ga-lafon* — καλέω

K 7,18 bimaitans galaþoda warþ has, ni ufrakjai; mip faura-fillja galaþops warþ has, ni bimatai. — περιτετμημένος τις, ἐκλήθη, μὴ ἐπισπάσθω ἐν ἀκροβυστίᾳ κέκληται τις μὴ περιτεμνέσθω.

K 7,17 ni ei, harjammeþ swaswe gadailida gub, ainharjatoh swaswe galaþoda gub, swa gaggai; jah swa in allaim aikkesjom anabiuda. — εἰ μὴ ἐκάστω ὡς ἐμέρισεν ὁ θεός, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ κύριος, οὕτως περιπατέτω. καὶ οὕτως ἐν ταῖς ἐκκλησίαις πάσαις διατάσσονται.

K 7,21 skalks galaþops wast, ni karos;... — δοῦλος ἐκλήθης, μὴ σοι μελέτω'...

91 *ga-laubjan* — πιστεύω

Види V стр. 57.

92 *ga-laugnjan* — λανθάνω

L 8,47 gasairlandeþ þan so qino þatei ni galaugnida, reirandeþ (qam) jah atdriusandeþ du imma, in þizeþ attaitok imma,... — ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέμουσα ἦλθεν καὶ προσπεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ'...

Mk 7,24 jah jainpro usstandands galaip in markos Twre jah Seidone jah galeipands in gard ni wilda witan mannan jah ni mahta galaugnjan. — καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπῆλθεν εἰς τὰ μεθόρια Τύρου καὶ Σιδωνός. καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν οὐδένα ἤθελεν γινῶναι καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν.

93 *ga-laushjan* — λύω, ῥύομαι, πράττω, φυλάσσω

L 1,74 unagein us handau fijande unsaraize galausidaim skal-kinon imma — ἀφύβως ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσιέν-τας λατρεύειν αὐτῷ

- L 19,23 jah duŕe ni atlagides pata silubr mein du skattŕam? jah (ik) qimands miþ wokra galausidedjau pata. — και διατί ουκ ἔδωκάς μου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τράπεζαν; και ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό.
- K 7,27 ... galausips is qenai, ni sokei qen. — ...λέλυσαι ἀπὸ γυναικός, μὴ ζῇται γεναῖκα.
- k 1,10 izei us swaleikaim daupum uns galausida jah galauseip, du þammei wenidedum ei galauscip, — δς ἐκ τηλικούτων θανάτων ἐρρύσατο ἡμᾶς και ῥύσεται, εἰς ὃν ἠλπίζαμεν ὅτι και ἔτι ῥύσεται,
- Kol 1,13 saei galausida izwis us waldufnja riqizis jah atnam in þiudangardja* sunaus friapwos seinaizos, — δς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκοτούς και μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ,
- t 3,11 ...jah us allaim mik galausida frauja. — ...και ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ κύριος.
- sol 3,3 apþan triggws frauja saei gatulgeip izwis jah galausjai izwis af þamma ubilin. — πιστὸς δέ ἐστιν ὁ κύριος, δς στηρίξει ἡμᾶς και φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.
- 94 *ga-leikan* — ἀρέσαι, εὐδοκέω
- k 12,10 in þizei mis galeikaip in siukeim, in anamahtim, ... — διὸ εὐδοκῶ ἐν ἀσθενείαις, ἐν ὕβρεσιν...
- Kol 1,19 unte in imma galeikaida alla fullon bauan, — ὅτι ἐν αὐτῷ εὐδόκησεν πᾶν τὸ πλήρωμα κατοικῆσαι
- Sol 2,15 þaiei jah frauin usqemun Iesua jah swesaim praufetum jah uns frawrekun jah guda ni galeikandans jah allaim mannam andaneipans sind, — τῶν και τὸν κύριον ἀποκτεινάντων Ἰησοῦν και τοὺς ἰδίους προφῆτας, και ἡμᾶς ἐκδιωξάντων και θεῷ μὴ ἀρεσκόντων και πᾶσιν ἀνθρώποις ἐναντίων,
- Sol 3,1 In þizeijuni uspulandans þanamais, galeikaida uns ei biliþanai weseima in Aþeinim ainai. — Διὸ μηκέτι στέγοντες εὐδοκήσαμεν καταλειθῆναι ἐν Ἀθήναις μόνοι,
- Sol 4,1 Þannu nu, broþrjus, anahaitam bidai izwis jah bidjam in frauin Iesua, ei swaswe andnemuþ at uns ŕaiwa skuluþ gaggan jah galeikan guda, swa(swe) jah gaggaiþ jah gaaukaip mais. — Λοιπὸν οὖν, ἀδελφοί, ἐρωτῶμεν ἡμᾶς και παρκαλοῦμεν ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, καθὼς παρελάβετε παρ' ἡμῶν τὸ πῶς δεῖ ἡμᾶς περιπατεῖν και ἀρέσκειν θεῷ, ἵνα περισσεύσῃτε μᾶλλον.
- t 2,4 ni ainshun drauhtinonds frauin dugawindip sik gawaurkjam þizos aldais, ei galeikai þammei drauhtinop. — οὐδεὶς

στρατευόμενος ἐμπλέκεται ταῖς τοῦ βίου πραγματείαις, ἵνα τῷ στρατολογήσαντι ἀρέσῃ.

R 8,8 abban pai in leika wisandans guda galeikan ni magun. — οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῷ ἀρέσαι οὐ δύνανται.

L 1,3 galeikaida jah mis (jah ahmin weihamma) fram anastodeinai allaim glaggwuba afariaistjandin gahahjo þus meljan, batista Ðaiaufeilu, — ἔδοξεν κάμοι παρηκολουθηκότι ἀνωθεν πᾶσιν ἀκριβῶς καθεξῆς σοι γράψαι, κράτιστε Θεόφιλε,

K 1,21 unte auk in handugein gudis ni ufkunnaida sa fairhus þairh handugein guþ, galeikaida guda þairh þo dwalipa þizos wailamereinaiš ganasjan þans galaubjandans. — ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν θεόν, εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι τοὺς πιστευόντας.

Mk 1,11 jah stibna qam us himinam: þu is sunus meins sa liuba, in þuzei waila galeikaida. — καὶ φωνὴ ἐγένετο ἐκ τῶν οὐρανῶν· σὺ εἰ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν ᾧ εὐδόκησα.

L 3,22 jah atiddja ahma sa weiha leikis siunai swe ahaks ana ina, jah stibna us himina warþ qipandei: þu is sunus meins sa liuba, in þuzei waila galeikaida. — καὶ καταβῆναι τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον σωματικῶς εἶδει ὥσει περιστερὰν ἐπ' αὐτόν, καὶ φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ γενέσθαι λέγουσαν· σὺ εἰ ὁ υἱός μου ὁ ἀγαπητός, ἐν σοὶ ἡ εὐδόκησα.

96 *ga-leiþan* — ἐρχομαι

I 7,45 galipun þan pai andbahtos du þaim auhumistam gudjam jah Fareisaium; þaruh qeþun du im jainai: duze ni attauhuþ ina? — ἤλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους, καὶ εἶπον αὐτοῖς ἐκεῖνοι· διατί οὐχ ἡγάγετε αὐτόν;

Mk 5,38 jah galaip in gard þis swnagogafadis jah gasaþ auhjodu jah gretandans jah waifairhjandans filu. — καὶ ἔρχεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου καὶ θεωρεῖ θόρυβον καὶ κλαίοντας καὶ ἀλαλάζοντας πολλὰ.

98 *ga-leikinon* — θεραπεύω

L 8,2 jah qinons þozei wesun galeikinodos ahmane ubilaize jah sauhte, ... — καὶ γυναῖκές τινες αἱ ᾗσαν τε θεραπευόμεναι ἀπὸ πνευμάτων πονηρῶν καὶ ἀσθενειῶν, ...

L 8,43 jah qino wisandei in runa blobis jera twalif, soei in lekjans fraqam allamma aigina seinamma, jah ni mahta was fram ainomchun galeikinon, — καὶ γυνὴ οὖσα ἐν ῥύσει αἵματος ἀπὸ ἐτών δώδεκα, ἥτις ἰατροῖς προσαναλώσασα ὅλον τὸν βίον αὐτῆς οὐκ ἴσχυσεν ὑπ' οὐδενὸς θεραπευθῆναι.

101 *ga-liugan* — γαμέω

- Mk 6,17 sa auk raihtis Herodes insandjands gahabaida Iohannen jah gaband ina in karkarai in Hairodiadins qenais Filippaus broþrs seinis, unte þo galiugaida. — αὐτὸς γάρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδωκεν αὐτὸν ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν.

102 *ga-liuhtjan* — φωτίζω

- K 4,5 þannu nuei faur mel ni stojaiþ, unte qimai frauja, saei jah galiuhteip analaugn riqizis jah gabairhteip runos hairtanc; jab-þan hazeins wairþip þarjammeþ fram guda. — ὥστε μὴ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἄν ἔλθῃ ὁ κύριος, ὃς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκοτοῦς καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν· καὶ τότε ὁ ἔπαινος γενήσεται ἐκάστῳ ἀπὸ τοῦ θεοῦ.

- t 1,10 ip gaswikunþida nu þairh gabairhtein nasjandis unsaris Iesuis Xristaus, gatairandins raihtis dauþau, ip galiuhtjandins libain jah unriurein þairh aiwaggeljon. — φανερωθεῖσαν δὲ νῦν διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, καταργήσαντος μὲν τὸν θάνατον, φωτίσαντος δὲ ζῶν καὶ ἀφθαρσίαν διὰ τοῦ εὐαγγελίου,

103 *ga-lukan* — κλείω, ἀσφαλίζομαι

- M 6,6 ip þu þan bidjais, gagg in heþjon þeina jah galukands haurdai þeinai bidei du attin þeinamma þamma in fulhsnja, jah atta þeins saei saiþip in fulhsnja, usgibip þus in þairhtein. — σὺ δὲ ὅταν προσεύχῃ, εἰσελθε εἰς τὸ ταμεῖόν σου καὶ κλείσας τὴν θύραν σου πρόσευξαι τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι ἐν τῷ φανερῷ.
- M 27,66 ip eis gaggandans galukun þata hlaiw, faursigljandans þana... — οἱ δὲ πορευθέντες ἡσφάλισαν τοὺς τάφους σφραγίσαντες τὸν...

104 *ga-luknan* — κλείω

- L 4,25 abþan bi sunjai qiba izwis þatei managos widuwons wesun in dagam Heleiins in Israela, þan galuknoda himins du jeram þrim jah menoþs saihs, swe warþ huhrus mikils and alla airþa: — ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλὰ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡλίου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτῃ τρία καὶ μῆνας ἕξ, ὥς ἐγένετο λιμὸς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν,

105 *ga-magan* — ισχύω

- G 5,6 unte in Xristu Iesu nih bimait waiht gamag nih faurafilli, ak galaubeins þairh friapwa waurstweiga. — ἐν γὰρ Χριστῷ Ἰησοῦ οὔτε περιτομή τι ισχύει οὔτε ἀκροβυστία, ἀλλὰ πίστις δι' ἀγάπης ἐνεργουμένη.

106 *ga-gamainjan* — κοινῶ

- Mk 7,23 þo alla ubilona innapro usgaggand jah gagamainjand mannan. — ταῦτα πάντα τὰ πονηρὰ ἔσωθεν ἐκπορεύεται καὶ κοῖνοί τὸν ἀνθρώπον.

108 *ga-manwjan* — ἐτοιμάζω

- τ 2,21 aþþan jabai ʔas gahrainjai sik þizei, wairþiþ kas du sweripai, gaweihaip, bruk frauþin, du allamma waurstwe godaize gamanwiþ. — ἔὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκεῦος εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον, καὶ εὐχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον.

III *ga-marzjan* — σκανδαλίζω

- M 11,6 jah audags ist ʔazuh saei ni gamarzzjada in mis. — καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.
- I 6,61 ip witands Iesus in sis silbin þatei birodidedun þata þai siponjos is, qap du im: þata izwis gamarzeip? — εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο ὑμεῖς σκανδαλίζετε;
- L 7,23 jah audags ist saʔazuh saei ni gamarzzjada in mis. — καὶ μακάριός ἐστιν ὃς ἐὰν μὴ σκανδαλισθῇ ἐν ἐμοί.
- Mk 4,17 jah ni haband waurtins in sis, ak ʔeilahairbai sind; þaproh, biþe qimip aglo aipþau wrakja in þis waurdis, suns gamarzzjanda. — καὶ οὐκ ἔχουσιν ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροὶ εἰσιν· εἴτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθὺς σκανδαλίζονται.
- Mk 6,3 niu þata ist sa timrja, sa sunus Marjins, ip broþar Iakoba(us) jah Iuse(zis) jah Iudins jah Seimonis? jah niu sind swistrjus is her az unsis? jah gamarzdai waurþun in þamma. — οὐχ οὗτός ἐστιν ὁ τέκτων, ὁ υἱὸς Μαρίας, ἀδελφὸς δὲ Ἰακώβου καὶ Ἰωσὴ καὶ Ἰούδα καὶ Σίμωνος; καὶ οὐκ εἰσὶν αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ ὧδε πρὸς ἡμᾶς; καὶ ἐσκανδαλίζονται ἐν αὐτῷ.
- Mk 9,42 jah saʔazuh saei gamarzzjai ainana þize leitolane þize galaubjandane du mis, goþ ist imma mais ei galagjaidau asiluqairnus ana halsaggan is jah frawaurpans wesi in marein. — καὶ ὃς ἐὰν σκανδαλίσῃ, ἔνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλὸν ἐστὶν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περικεῖται λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν.
- K 8,13 duppe jabai mats gamarzeip broþar, ni matja mimz aiw, ei ni gamarzzjau broþar meinana. — διόπερ εἰ βρώμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἔνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

112 *ga-maijan* — φαγεῖν

L 17,8 ak niu qipib du imma: manwei ha du naht matjau jah bigaurdans andbahtei mis, unte matja jah drigka, jah biþe gamatjis jah gadrigkøis þu? — ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ· ἐτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι, ἕως φάγω καὶ πῖω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγεσαι καὶ πλεσαι σύ;

Mk 8,8 gamatidedun þan jah sadai waurþun; jah usnemun laibos gabruko sibun spwreidans. — ἔφαγον δὲ καὶ ἐχορτάσθησαν, καὶ ἦραν περισσεύματα κλασμάτων ἑπτὰ σπυρίδας.

114 *ga-maurgjan* — κολοβώω

Mk 13,20 jah ni frauja gamaurgidedi þans dagans, ni þauh ganesi ainhun leike; akei in þize gawalidane, þanzei gawalida, gamaurgida þans dagans. — καὶ εἰ μὴ κύριος ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας, οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ· ἀλλὰ διὰ τοῦς ἐκλεκτοῦς, οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας.

115 *ga-meljan* — γράφω

Види V стр. 81.

116 *ga-mikiljan* — μεγαλύνω

L 1,58 jah hausidedun bisitands jah ganipjos izos, unte gamikilida frauja armahairtein seina bi izai, jah miþfaginodedun izai. — καὶ ἤκουσαν οἱ περὶοικοὶ καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγαλυνεν κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ.

117 *ga-mitan* — μετρέω

k 10,13 iþ weis ni inu mitaþ hōpam, akei bi mitaþ garaideinaiþ poei gamat unsis guþ mitaþ fairrinnandein und jah izwis. — ἡμεῖς δὲ οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος, οὗ ἐμέτρησεν ἡμῖν ὁ θεὸς μέτρου, ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὑμῶν.

118 *ga-motan* — χωρέω

I 8,37 wait þatei fraiwi Abrahams sijub; akei sokeiþ mis usqiman, unte waurd mein ni gamot in izwis. — οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτείνει, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν.

k 7,2 gamotei ma in izwis; ni ainummehun gaskoþum, ni ainnohun frawardidedum, ni ainnohun bifaihodedum. — χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἡδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθειράμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν.

Mk 2,2 jah suns gagemun managai, swaswe juþan ni gamostedun nih at daura, jah rodida im waurd. — καὶ εὐθέως συνήχθησαν πολλοί, ὥστε μηκέτι χωρεῖν μηδὲ τὰ πρὸς τὴν θύραν, καὶ ἐλάλει αὐτοῖς τὸν λόγον.

- M 5,23 jabai nu bairais aibr þein du hunslastada jah jainar gamuneis þatei broþar þeins habaiþ ʔa bi þuk, — εἰν οὖν προσφέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κάκεῖ μνησθήῃς ὅτι ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ,
- M 26,75 jah gamunda Paitrus waurdis Iesuis qipanis du sis: ... — καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος Ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτοῦ, ...
- M 27,63 qipandans: frauja, gamundedum þatei jains airzjands qap nauh libands: afar þrins dagans urreisa. — λέγοντες· κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνος εἶπεν ἔτι ζῶν· μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι.
- I 16,4 akei þata rodida izwis, ei biþe qimai so ʔeila ize, gamuneib þize þatei ik qap izwis... — ἀλλὰ ταῦτα λελάληκα ὑμῖν, ἵνα ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα αὐτῶν, μνημονεύητε αὐτῶν, ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν...
- I 15,20 gamuneib þis waurdis þatei ik qap du izwis: nist skalks maiza frauþin seinamma... — μνημονεύετε τοῦ λόγου οὗ ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· οὐκ ἔστιν δοῦλος μελίζων τοῦ κυρίου αὐτοῦ...
- L 1,54 hleibida Izraela þiumagu seinamma, gamunands armahairteins, — ἀντελάβετο Ἰσραὴλ παιδὸς αὐτοῦ, μνησθῆναι ἐλέους,
- L 1,72 taujan armahairtipa bi attam unsaraim jah gamunan triggwos weihaizos seinaiþos, — ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἀγίας αὐτοῦ,
- L 17,32 gamuneib qenais Lodis. — μνημονεύετε τῆς γυναικὸς Λῶτ.
- K 11,2 ʔazjuþ-þan izwis, broþrjus, þei allata mein gamunandans sijuþ, jas-swaswe anafalh izwis, anabusnins gafastaip. — ἐπαινῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, ὅτι πάντα μου μέμνησθε καὶ καθὼς παρέδωκα ὑμῖν, τὰς παραδόσεις κατέχετε.
- E 2,11 duþþe gamuneib þatei jus þiudos simle wesuþ in leika, þai namnidans unbimaitanai fram þizai namnidon bimait in leika handuaurht. — διὸ μνημονεύετε ὅτι ὑμεῖς ποτὲ τὰ εἶνῃ ἐν σαρκί, οἱ λεγόμενοι ἀκροβυστία ὑπὸ τῆς λεγομένης περιτομῆς ἐν σαρκὶ χειροποιήτου,
- G 2,10 þatainei þizei unledanc ei gamuneima þatei usdaudida þata silbo taujan. — μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν, ὃ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.
- Kol 4,19 gamuneib meinaizos bandjos. ansts miþ izwis, amen. — μνημονεύέτέ μου τῶν δεσμῶν. ἡ χάρις μεθ' ὑμῶν. ἀμήν.
- t 2,8 Gamuncis Xristu Iesu urrisanana us daupaim us fraiwa Dawcidis bi aiwaggeljon meinai, — μνημόνευε Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγγεγεμμένον ἐκ νεκρῶν, ἐκ σπέρματος Δαυεὶδ, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου,

I 16,21 qino, þan bairip, saurga habaid, unte qam heila izos; ip bipe gabauran ist barn, ni þanaseips ni gaman þizos aglons faura fahedai, unte gabaurans warþ manna in fairhau. — ή γυνή όταν τίκτη λύπην έχει, ότι ήλθεν ή ώρα αὐτῆς· όταν δὲ γεννήσῃ τὸ·παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαράν, ὅτι ἐγεννήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.

Mk 8,18 augona habandans ni gasaihip, jah ausona habandans ni gahauseip jah ni gamunup. — ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε καὶ οὐ μνημονεύετε.

I 12,16 þatup-þan ni kunþedun siponjos is frumist; ak bipe gasweraips was Iesus, þanuh gamundedun þatei þata was du þamma gamelip, jah þata gatawidedun imma. — ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ.

t 1,4 gairnjands þuk gasaihan, gamunands tagre þeinaize, ei fahedais usfullnau. — ἐπιποθῶν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ,

122 ga-naitjan — ἀτιμῶ

Mk 12,4 jah afira insandida du im anþarana skalk; jah þana stainam wairpandans (gaaiwiskodedun jah) haubipwundan brahtedun jah insandidedun ganaitidana. — καὶ πάλιν ἀπέστειλεν πρὸς αὐτοὺς ἄλλον δοῦλον. κακῆνον λιθοβολήσαντες ἐκεφαλαίωσαν καὶ ἀπέστειλαν ἡτιμωμένον.

123 ga-namjan — καλέω

Skeir 2,24 — duppe gatemiba and þana þize laist jah twos ganamnida waihts,...

124 ga-nanþjan (ga-andjan) — παύω

L 5,4 biþeh þan gaandida (ganandida) rodjands, qap du Seimonau:... — ὥς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸς τὸν Σίμωνα...

125 ga-nasjan — σώζω-ιάομαι

M 9,22 ip Iesus gawandjands sik jah gasaijands þo qap: þrafstei þuk dauhtar! galaubeins þeina ganasida þuk. jah ganaso qino fram þizai heilai jainai. — ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν· θάρσει, θυγάτερ. ή πίστις σου σέσωκέν σε. καὶ ἐσώθη ή γυνή ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.

I 12,40 gablindida ize augona jah gadaubida ize hairtona, ei ni gaumidedeina augam jah froþcina hairtin jah gawandidedeina jah ganasidedjau ins, — τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν, ἵνα μὴ ἴδωσι τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ νοήσωσι τῇ καρδίᾳ καὶ ἐπιστραφῶσι καὶ ἰάσωμαι αὐτούς.

- I 12,47 iah jabai has meinaim hausjai waurdam jah galaubjai, ik ni stoja ina; nih ban qam ei stojau manased, ak ei ganasjan manased. — και εαν τις μου ακουση των ρημάτων και πιστευση, εγω ου κρινω αυτον· ου γαρ ηλθον ινα κρινω τον κοσμον, αλλ' ινα σωσω τον κοσμον.
- L 6,9 qap ban Iesus du im: fraihna izwis ha skuld ist sabbato dagam, piup taujan pau unpiup taujan, saiwala ganasjan pau usqistjan? — ειπεν ουν ο Ιησοϋς προς αυτους· επερωτησω υμας· τι εξεστιν τοις σαββασιν, αγαθοποιησαι η κακοποιησαι, ψυχην σωσαι η αποκτειναι;
- L 6,19 jah alla managei sokidedun attekan imma, unte mahts af imma usiddja jah ganasida allans. — και πας ο οχλος εξητει απτεσθαι αυτοϋ, οτι δυναμις παρ' αυτοϋ εξηρχετο και ιατο παντας.
- L 7,50 ip is qap ban du bizai qinon: galaubeins beina ganasida buk, gagg in gawairpi. — ειπεν δε προς την γυναικα· η πιστις σου σε σωκεν σε, πορευου εις ειρηνην.
- L 8,48 ip Iesus qap du izai: brafstei buk, dauhtar: galubeins beina ganasida buk; gagg in gawairbja. — ο δε Ιησοϋς ειπεν αυτη· θαρσει, θυγατερ, η πιστις σου σε σωκεν σε· πορευου εις ειρηνην.
- L 8,50 ip is gahausjands andhof imma qibands: ni faurhte; batainei galaubei, jah ganasjada. — ο δε Ιησοϋς ακουσας απεκριθη αυτη λεγων· μη φοβου· μονον πιστευε, και σωθησεις.
- L 9,24 saei allis wili saiwala seinan nasjan, fraqisteip izai; apban saei fraqisteip saiwalai seinai in meina, ganasjip po. — ος γαρ εαν θελη την ψυχην αυτοϋ σωσαι, απολεσει αυτην· ος δ' αν απολεση την ψυχην αυτοϋ ενεκεν εμου, ουτος σωσει αυτην.
- L 17,19 lah qap du imma: usstandands gagg, galaubeins beina ganasida buk. — και ειπεν αυτη· αναστας πορευου. η πιστις σου σε σωκεν σε.
- L 17,33 saei sokeip saiwala seinan ganasjan, fraqisteip izai, jah saei fraqisteip izai in meina, ganasjip po. — ος εαν ζητηση την ψυχην αυτοϋ σωσαι, απολεσει αυτην, και ος εαν απολεση αυτην ενεκεν εμου ζωογονησει αυτην.
- L 18,42 jah Iesus qap du imma: ussaiha, galaubeins beina ganasida buk. — και ο Ιησοϋς ειπεν αυτη· αναβλεπον, η πιστις σου σε σωκεν σε.
- Mk 5,34 ip is qap du izai: dauhtar, galaubeins beina ganasida buk, gagg in gawairpi jah sijais haila af pamma slaha beinamma. — ο δε ειπεν αυτη· θυγατερ, η πιστις σου σε σωκεν σε; υπαγε εις ειρηνην και ισθι υγιης απο της μαστιγος σου.
- Mk 8,35 saei allis wili saiwala seinan ganasjan, fraqisteip izai; ip saei fraqisteip saiwalai seinai in meina jah in bizos aiwaggeljons, ganasjip po. — ος γαρ αν θελη την ψυχην αυτοϋ σωσαι,

ἀπολέσει αὐτήν · ὅς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἔνεκεν ἐμοῦ·
καὶ τοῦ εὐαγγελίου, σὼσει αὐτήν.

Mk 10,52 ip Iesus qab du imma: gagg, galaubeins peina ganasida
buk, jah sunsaiw ussaiḡ jah laistida in wiga Iesu. — ὁ δὲ
Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. καὶ
εὐθέως ἀνέβλεψεν καὶ ἠκολούθει τῷ Ἰησοῦ ἐν τῇ ὁδῷ.

Mk 15,31 samaleiko jah bai auhumistans gudjans bilaikandans ina miḡ
sis misso miḡ baim bokarjam qebun: anḡarans ganasida, ip
sik silban ni mag ganasjan. — ὁμοίως καὶ οἱ ἀρχιερεῖς
ἐμπαίζοντες πρὸς ἀλλήλους μετὰ τῶν γραμματέων ἔλεγον· ἄλλους
ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι.

R 11,14 ei ḡaiwa in aljana briggau leuk mein jah ganasjau su-
mans us im. — εἴ πως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα καὶ σῶσω
τινάς ἐξ αὐτῶν.

K 7,16 ḡa nuk-kannt ḡu, qino(n), ei aban ganasjais? aipḡau ḡa
kannt, guma, batei qen peina ganasjais? — τί γὰρ οἶδας,
γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σῶσεις; ἢ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα
σῶσεις;

E 2,8 unte anstai sijub ganasidai pairh galaubein, jah bata
ni us izwis, ak gudis giba ist; — τῇ γὰρ χάριτί ἐστε σεσω-
σμένοι διὰ τῆς πίστεως, καὶ τοῦτο οὐκ ἐξ ὑμῶν, θεοῦ τὸ δῶρον·

T 4,16 atsaiḡ du pus silbin jah du laiseinai usdaudo, baiḡwis in
baim; patuh auk taujands jah buk silban ganasjis jah haus-
jandans pus. — ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ, ἐπίμενε
αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σῶσεις καὶ τοὺς ἀκού-
οντάς σου.

L 4,18 ahma frauḡins ana mis, in bizei gasalboda mik du wailamerjan
unledaim, insandida mik du ganasjan pans gamalwidans
hairtin, — πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὐ εἵνεκεν ἔχρισέν με εὐαγ-
γελίσασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέν με ἰάσασθαι τοὺς συντε-
τριμμένους τὴν καρδίαν.

K 1,21 unte auk in handugein gudis ni ufkunnaida sa fairḡus pairh
handugein gub, galeikaida guda pairh bo dwalipa bizos wai-
lamereinaiḡ ganasjan pans galaubjandans. — ἐπειδὴ γὰρ
ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνων ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν
θεόν, εὐδόκησεν ὁ θεὸς διὰ τῆς μωρίας τοῦ κηρύγματος σῶσαι
τοὺς πιστεύοντας.

K 9,22 was baim unmahteigam swe unmahteigs, ei unmahteigans ga-
geig(g)aidedjau; allaim was all, ei ḡaiwa sumans ganasjau.
— ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὥς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερ-
δήσω· τοῖς πᾶσιν γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σῶσω.

126 *ga-naḡjan* — βρέχω

L 7,44 ...ip si tagram seinaim ganatida meinan sfotuns jah skufta
seinamma biswarb. — ... αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου τοὺς
πόδας καὶ ταῖς ὀρεῖν αὐτῆς ἐξέμαξεν.

K 15,4 jab-patei ganawistrops was, jab patei urrais bridjin daga afar bokom, — καὶ ὅτι ἐτάφη καὶ ὅτι ἐγήγερται τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφάς

128 *ga-niman* — μὲν θάνω, κομίζω, κληρονομέω

M 9,13 Appan gaggaiþ, ganimib þa sijai: armahairtiþa wiljau jah ni hunsl; niþ-þan qam laþon uswaurhtans, ak frawaurhtans. — πορευθέντες δὲ μὲν εἰτε τί ἐστὶν ἔλεον θέλω καὶ οὐ θυσίαν. οὐ γὰρ ἤλθον καλέσαι δικαίους ἀλλ' ἀμαρτωλοὺς.

Mk 13,28 appan af smakkabagma ganimib þo gajukon. þan þis juþan asts þlaqus wairþiþ, jah uskeinand laubos, kunnup þatei neþa ist asans. — ἀπὸ δὲ τῆς συκῆς μὲν εἰτε τὴν παραβολὴν. ὅταν αὐτῆς ἦδῃ ὁ κλάδος ἀπαλὸς γένηται, καὶ ἐκφύῃ τὰ φύλλα, γινώσκετε ὅτι ἐγγὺς τὸ θέρος ἐστίν.

k 5,10 unte allai weis ataugjan skuldai sijum faura stauastola Xristaus, ei ganimai þarjizuh þo swesona leikis, afar þamei gatawida, jabþe þiup jabþe unþiup. — τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἔμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομισῇται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος πρὸς ᾧ ἔπραξεν, εἴτε ἀγαθὸν εἴτε κακόν.

E 4,20 iþ jus ni swa ganemup Xristu, — ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμὲν εἰτε τὸν Χριστόν,

E 6,8 ... taujiþ þiupis, þata ganimiþ at frauþin, jabþe skalks jabþe freis. — ... ποιῆση ἀγαθόν, τοῦτο κομίζεται παρὰ τοῦ κυρίου, εἴτε δοῦλος εἴτε ἐλεύθερος.

Kol 1,7 swaswe ganemup at Aipafrin þamma liubin gaskaikja unsa-ramma, saei ist triggws faur izwis andbahts Xristaus Iesuis, — καθὼς ἐμὲν εἰτε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀρχιεπιστοῦ συνδούλου ἡμῶν, ὅς ἐστιν πιστὸς ὑπὲρ ὑμῶν διάκονος τοῦ Χριστοῦ,

Fil 4,9 þatei jah galaisidedup izwis jah ganemup jah gahausidedup jah gasehup in mis, þata taujaþ, jah guþ gawairþeis sijai miþ izwis. — ἃ καὶ ἐμὲν εἰτε καὶ παρελάβετε καὶ ἠκούσατε καὶ ἴδετε ἐν ἐμοί, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.

I 6,45 ist gameliþ ana praufetum: jah wairþand allai laisidai gudis. izazuh nu sa gahausjands at attin jah ganam gaggip du mis. — ἐστὶν γεγραμμένον ἐν τοῖς προφήταις· καὶ ἔσονται πάντες διδασκοὶ θεοῦ. πᾶς οὖν ὁ ἀκούων παρὰ τοῦ πατρὸς καὶ μεθ' ὧν ἔρχεται πρὸς με.

K 4,6 appan (þo), broþrjus, þairhgaleikonda in mis jah Apaullon in izwara, ei ni ugkis ganimaiþ ni ufar þatei gameliþ ist fraþjan, ei ains faur ainana ana anþarana ufþlesans ni sijai. — ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἐμαυτὸν καὶ Ἀπολλῶ δι' ὑμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μὲν ἦτε τὸ μὴ ὑπὲρ ὃ γέγραπται φρονεῖν ἵνα...

- t 3,14 ip pu framawairbis wisais in paime galaisides puk jah gatrauida sind pus, witands at hamma ganamt, — σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστώθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες,
- K 15,50 pata auk qipa, broþrjus, þei leuk jah bloþ þiudinassu gudis ganiman ni magun, nih riurei unriureins arbjo wairþip. — τοῦτο δὲ φημι, ἀδελφοί, ὅτι σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν θεοῦ κληρονομήσαι οὐ δύνανται, οὐδὲ ἡ φθορὰ τὴν ἀφθαρσίαν κληρονομεῖ.

129 ga-nisan — σὼζω

- M 9,21 qabuh auk in sis: jabai patainei atteka wastjai is, ganisa. — ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ. ἐὰν μόνον ᾄψωμαι τοῦ ὑματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι.
- M 9,22 ip Iesus gawandjands sik jah gasairands þo qap: þrafstei puk dauhtar! galaubeins þeina ganasida puk. jah ganas so qino fram þizai heilai jainai. — ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς καὶ ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν· θάρσει, θύγατερ· ἡ πίστις σοῦ σέσωκέν σε. καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
- L 8,12 ip þai wipra wig sind þai hausjandans; þaproh qimip diabolus jah usnimip pata waurd af hairtin ize, ei galaubjandans ni ganisaina. — οἱ δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν εἰσιν οἱ ἀκούοντες, εἰτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν.
- I 10,9 ik im pata daur. þairh mik jabai has inngaggip, ganisip, jah inngaggip jah utgaggip jah winja bigitip. — ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἐμοῦ ἐὰν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὐρήσει.
- L 18,26 qepun þan þai gahausjandans: an has mag ganisan? — εἶπον δὲ οἱ ἀκούσαντες· καὶ τίς δύναται σωθῆναι;
- Mk 5,23 jah þap ina filu, qipands þatei dauhtar meina aftumist habaiþ, ei qimands lagjais ana þo handuns, ei ganisai jah libai. — καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλά, λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει, ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας, ἵνα σωθῇ καὶ ζήσῃ.
- Mk 5,28 unte qap þatei jabai wastjom is atteka, ganisa. — ἔλεγεν γὰρ ὅτι καὶ τῶν ἱματίων αὐτοῦ ᾄψωμαι, σωθήσομαι.
- Mk 6,56 ... jah swa managai swe attaitokun imma, ganesun. — ...καὶ ὅσοι ἂν ἤπτοντο αὐτοῦ, ἐσώζοντο.
- Mk 10,26 ip eis mais usgeisnodedun qipandans du sis misso: jah has mag ganisan? — οἱ δὲ περισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες πρὸς ἑαυτούς· καὶ τίς δύναται σωθῆναι;
- R 9,27 ip Esaías hropeip bi Israel: jabai wesi rapjo suniwe Israelis swaswe malma mareins, laibos ganisand. — Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ· ἐὰν ᾗ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὥς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατὰλειμμα σωθήσεται.

- K 10,9 bei jabai andhaitis in munpa þeinamma frauþin Iesu jah galau-
beis in hairtin þeinamma þatei guþ ina urraisida us daupaim,
ganisis. — ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς ἐν τῷ στόματί σου κύριον
Ἰησοῦν καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἡγείρεν
ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ.
- R 11,26 jah swa Israel ganisand, swaswe gameliþ ist:... — καὶ
οὕτως πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γέγραπται:...
- K 1,18 unte þata waurd galgins þaim fralusnandam dwalipa ist, ip
þaim ganisandam mahts gudis ist. — ὁ λόγος γὰρ ὁ τοῦ
σταυροῦ τοῖς μὲν ἀπολλυμένοις μωρία ἐστίν, τοῖς δὲ σωζο-
μένοις ἡμῖν δύναμις θεοῦ ἐστίν.
- K 5,5 atgiban þana swaleikana unhulþin du qisteinai leikis, ei ahma
ganisai in daga frauþins Iesuis. — παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον
τῷ σατανᾷ εἰς ὅλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ
ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.
- k 2,15 unte Xristaus dauns sijum wopi guda in þaim ganisandam
jah in þaim fraqistmandam; — ὅτι Χριστοῦ εὐωδία ἐσμὲν τῷ
θεῷ ἐν τοῖς σωζομένοις καὶ ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις,
- Sol 2,16 warjandans uns du þiudom rodjan ei ganisaina, akei du
usfulljan seinos frawaurhtins sinteino;... — κωλυόντων ἡμᾶς
τοῖς ἐθνεσιν λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν
τὰς ἀμαρτίας πάντοτε...
- T 2,4 saei allans mans (ga)wili ganisan jah in ufkunþja sunjos
qiman. — ὃς πάντας ἀνθρώπους θίλει σωθήναι καὶ εἰς ἐπί-
γνωσιν ἀληθείας ἐλθεῖν.
- T 2,15 ip ganisip þairh barne gabaurþ, jabai gastandand in ga-
laubenai jah friapwai jah weihþai miþ gafraþjein. — σωθή-
σεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ
καὶ ἀγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.
- R 10,13 ẖazuh auk saei anahaitip bidai namo frauþins, ganisip. —
πᾶς γὰρ ὃς ἀν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου, σωθήσεται.
- K 15,2 þairh þatei jah ganisip; in ẖo sauþo wailamerida izwis,
skulup gamunan, niba sware galaubidedup. — δι' οὗ καὶ σω-
ζέσθαι· τῖνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ
εἰκῇ ἐπιστεύσατε.
- L 8,36 gataihun þan im jah þai gasaiẖandans ẖaiwa gaṉas sa daimo-
nareis. — ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ
δαίμονισθείς.
- Mk 13,20 jah ni frauja gamaurgidedi þans dagans, ni þauh gaṉesi
ainhun leike;... — καὶ εἰ μὴ κύριος ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας,
οὐκ ἂν ἐσώθη πᾶσα σάρξ:...

K 10,33 swaswe ik allaim all leika, ni sokjands þatei mis bruk sijai, ak þatei þaim managam, ei ganisaina. — καθώς καὶ γὰρ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἑμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν.

130 *ga-niutan* — ἀγρεύω

Mk 12,13 jah insandidedun du imma sumai þize Fareisaie jah Herodiane, ei ina ganuteina waurda. — καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτὸν τινὰς τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἑρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύ-σωσιν λόγῳ.

131 *ga-nohjan* — περισσεύω, ἀρκέω

E 1,8 þoei ufarassau ganohida in uns in allai handugein jah frodein, — ἥς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρονήσῃ,

T 6,8 aþþan habandans usfodein jah gaskadwein þaimuh ganohida i sijaima. — ἔχοντες δὲ διατροφήν καὶ σκεπάσματα τούτοις ἀρκέσθησόμεθα.

Skeir 7,12 ...jah swa managai ganohjands ins wailawiznai ni þatainei ganauhan þaurftais im fragaf, ak filaus maizo;

132 *ga-nohman* — περισσεύω

Sol 3,12 aþþan izwis frauja managjai jah ganohnan gataujai friapwai in izwis misso jah allans swaswe jah weis in izwis, — ὑμᾶς δὲ ὁ κύριος πλεονάσαι καὶ περισσεύσαι τῇ ἀγάπῃ εἰς ἀλλήλους καὶ εἰς πάντας καθάπερ καὶ ἡμεῖς εἰς ὑμᾶς,

134 *ga-qiman* — ἔρχομαι

I 11,19 jah managai Iudaie gaqemun bi Marþan jah Marjan, ei gabraftstidedeina ijos bi þana broþar izo. — καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς περὶ Μάρθαν καὶ Μαρίαν, ἵνα παραμυθίσωνται αὐτὰς περὶ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν.

136 *ga-qiujan* — ζωοποιέω

k 3,6 ...unte boka usqimip, ip ahma gaqiujiþ. — ...τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.

T 6,13 anabiuda in andwairþja gudis þis gaqiujandins alla jah Xristaus Iesus þis weitwodjandins uf Paunteau Peilatau þata godo andahait, — παραγγέλλω ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ τοῦ ζωοποιού ὡς τὰ πάντα καὶ Χριστοῦ Ἰησοῦ τοῦ μαρτυρήσαντος ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου τὴν καλὴν ὁμολογίαν,

139 *ga-rahmjan* — τιμᾶω

M 27,9 þanuh usfullnoda þata qipano þairh Iairaimian praufetu qipandan: jah usnemun þrins tiguns silubreinaize andawairþi þis

wairpodins, batei garahnidedun fram sunum Israelis, — τότε ἐπληρώθη τὸ ῥηθὲν διὰ Ἰερεμίου τοῦ προφήτου λέγοντος· καὶ ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἔτιμῃσαν το ἀπὸ υἱῶν Ἰσραήλ,

141 *ga-railhtjan* — δικαιοώ

- K 4,4 nih waih auk mis silbin mibwait; akei ni in þamma garaihtips im, iþ saei ussokeiþ mik, frauja ist. — οὐδὲν γὰρ ἐμαυτῷ σύνοιδα, ἀλλ' οὐκ ἐν τούτῳ δεδικαίωμαί· ὁ δὲ ἀνυκρίνων με κύριός ἐστιν.

142 *ga-raþjan* — ἀριθμέω

- M 10,30 abþan izwara jah tagla haubidis alla garabana sind. — ὑμῶν δὲ καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς πᾶσαι ἡριθμημέναι εἰσίν.

145 *ga-saiþjan* — ὁράω, φαίνομαι, θεωρέω, βλέπω

- M 5,16 swa liuhtjai liuhap izwar in andwairþja manne, ei gasaiþaina izwara goda waurstwa jah hauhjaina attan izwara þana in himinam. — οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων, ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάζωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

- M 6,16 abþan biþe fastaiþ, ni wairþaiþ swaswe þas liutans gaurai; frawardjand auk andwairþja seinu, ei gasaiþa indau mannam fastandans. amen, qiþa izwis, þatei andnemun mizdon seinu. — ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθῶποι· ἀφανίζουσι γὰρ τὰ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες...

- M 6,18 ei ni gasaiþa izau mannam fastands, ak attin þeinamma þamma in fulhsnja, jah atta þeins saei saiþiþ in fulhsnja, usgibiþ þus. — ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι.

- M 8,14 jah qimands Iesus in garda Paitraus, (jah) gasaiþ swaiþron is ligandein (jah) in heitom. — καὶ ἔλθων ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν Πέτρου εἰδὲν τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσσουσαν.

- M 8,18 gasaiþands þan Iesus managans hiuhmans bi sik, haihait galeiþan siponjans hindar marein. — ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς πολλοὺς ὄχλους περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν ἀπελθεῖν εἰς τὸ πέραν.

- M 8,34 jah sai, alla so baurgs ussiddja wiþra Iesu, jah gasaiþandans ina bedun ei usliþi hindar markos ize. — καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ πόλις ἐξῆλθεν εἰς συνάντησιν τῷ Ἰησοῦ, καὶ ἰδόντες αὐτὸν παρεκάλεσαν ὅπως μεταβῇ ἀπὸ τῶν ὁρίων αὐτῶν.

- M 9,2 panuh atberun du imma uslipan ana ligra ligandan. jah gasaiḥands Iesus galaubein ize qap du bamma uslipin: ... — και ἰδοὺ προσέφερον αὐτῷ παραλυτικὸν ἐπὶ κλίνης βεβλημένον· και ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν τῷ παραλυτικῷ...
- M 9,8 gasaiḥandeins pan manageins ohtedun sildaleikjandans jah mikilidedun guḅ pana gibandan waldufni swaleikata mannam. — ἰδόντες δὲ οἱ ὄχλοι ἐθαύμασαν και ἐδόξασαν τὸν θεόν τὸν δόντα ἐξουσίαν τοιαύτην τοῖς ἀνθρώποις.
- M 9,9 jah pairhleibands Iesus jainbro gasaiḥ mannan sitandan at motai, Maḅpaiu haitanana, jah qap du imma: ... — και παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκείθεν εἰδεν ἄνθρωπον καθήμενον ἐπὶ τῷ τελώνιον, Ματθαῖον λεγόμενον, και λέγει αὐτῷ...
- M 9,22 ip Iesus gawandjands sik jah gasaiḥands ḅo qap: ... — ὁ δὲ Ἰησοῦς ἐπιστραφεὶς και ἰδὼν αὐτὴν εἶπεν...
- M 9,23 jah qimands Iesus in garda ḅis reikis jah gasaiḥands swigl-jans jah managein auhjondein, qap du im: — και ἔλθων ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀρχοντος και ἰδὼν τοὺς αὐλητάς και τὸν ὄχλον θορυβούμενον λέγει αὐτοῖς.
- M 9,36 gasaiḥands pan ḅos manageins in feinoda in ize, unte wesun afdauidai jah frawaurpanai swe lamba ni habandona hairdeis. — ἰδὼν δὲ τοὺς ὄχλους ἐσπλαγχνίσθη περὶ αὐτῶν, ὅτι ἦσαν ἐσκυλμένοι και ἐρριμμένοι ὥσει πρόβατα μὴ ἔχοντα ποιμένα.
- M 26,71 usgaggandan pan ina in daur, gasaiḥ ina anḅara jah qap du ḅaim jainar; ... — ἐξελθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν αὐτὸν ἄλλη και λέγει τοῖς ἐκεῖ...
- M 27,3 panuh gasaiḥands Iudas sa galewjands ina ḅatei du stauai gatauhans warḅ, ... — τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, ...
- M 27,42 ... Israelis ist, atsteigadau nu af bamma galgin (ei gasaiḥaima) jah galaubjam imma. [Zusatz nach Mc 15,32.]
- M 27,54 ip hundafaps jah ḅai mip imma witandans Iesua, gasaiḥandans ḅo reiron jah ḅo waurpanona, ohtedun abraḅa, qipandans: ... — ὁ δὲ ἑκατόνταρχος και οἱ μετ' αὐτοῦ τηροῦντες τὸν Ἰησοῦν, ἰδόντες τὸν σεισμόν και τὰ γενόμενα ἐφοβήθησαν σφόδρα, λέγοντες...
- I 6,2 iah laistida ina manageins filu, unte gasaiḥun taiknins ḅozei gatawida bi siukaim. — και ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, ὅτι ἑώρων τὰ σημεῖα ἃ ἐποίει ἐπὶ τῶν ἀσθενούντων.
- I 6,14 ḅaruh ḅai mans gasaiḥandans ḅoei gatawida taikn Iesus, qeḅun ḅatei sa ist bi sunjai praufetus sa qimanda in ḅo manaseḅ. — οἱ οὖν ἄνθρωποι ἰδόντες ὃ ἐποίησεν σημεῖον ὁ Ἰησοῦς, ἔλεγον ὅτι οὗτός ἐστιν ἀληθῶς ὁ προφήτης ὁ ἐρχόμενος εἰς τὸν κόσμον.

- I 6,19 paruh farjandans swe spaurde ·k· jah ·e· aibbau ·l· gasai-
 iz and Iesu gaggandan ana marein jah nehza skipa qimandan
 jah ohtedun sis. — ἑλληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἰκοσι πέντε ἢ
 τριάκοντα θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θα-
 λάσσης καὶ ἐγγύς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν.
- I 6,24 paruh þan gasai iz managei batei Iesus nist jainar nih sipon-
 jos is, gastigun in skipa jah qemun in Kafarnaum sokjandans
 Iesu. — ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ
 οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἀνέβησαν εἰς τὰ πλοῖα καὶ ἦλθον εἰς Καπερ-
 ναοῦμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν.
- I 6,36 akei qab izwis þatei gaseiz uþ mik jah ni galaubeip. — ἀλλ’
 εἶπον ὑμῖν ὅτι ἑώρακα τὸ μέ καὶ οὐ πιστεύετε.
- I 6,62 jabai nu gasai iz ip sunu mans ussteigan, þadei was faurpis?
 — εἰάν οὖν θεωρήτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου
 ἦν τὸ πρότερον;
- I 8,38 ik þatei gasai iz at attin meinamma rodja, jah jus þatei hausi-
 deduþ fram attin izwaramma taujip. — ἐγὼ ἂν ἑώρακα παρὰ
 τῷ πατρὶ μου λαλῶ καὶ ὑμεῖς οὖν ἂν ἠκούσατε παρὰ τοῦ πατρὸς
 ὑμῶν ποιεῖτε.
- I 8,51 amen amen qiba izwis: jabai izas waurd mein fastaiþ, dauþu
 ni gasai iz ip aiwa dage. — ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἰάν τις τὸν
 λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν
 αἰῶνα.
- I 8,56 Abraham atta izwar sifaida ei gaseizi dag meinana, jah
 gasai iz jah faginoda. — Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἠγαλλιάσατο
 ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη.
- I 9,37 qab þan imma Iesus: jah gasai iz ina jah saei rodeip miþ
 þus, sa ist. — εἶπεν δὲ αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· καὶ ἑώρακας αὐτόν,
 καὶ ὁ λαλῶν μετὰ σοῦ ἐκεῖνός ἐστιν
- I 9,41 qab im Iesus: ip blindai weseip, ni þau habaidedeip fra-
 waurhtais; ip nu qipip þatei gasai iz am; eipam frawaurhts
 izwara þairhwisip. — εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ τυφλοὶ ἦτε,
 οὐκ ἂν εἶχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν· ἡ οὖν
 ἁμαρτία ὑμῶν μένει.
- I 10,12 ip asneis jah saei nist hairdeis, þizei ni sind lamba swesa,
 gasai iz ip wulf qimandan jah bleipip paim lambam jah þliuhip,
 jahsa wulfs frawilwiþ þo jah distahjip þo lamba. — ὁ μισθωτὸς
 δὲ καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν, οἷ οὐκ εἰσὶν τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ
 τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει, καὶ ὁ
 λύκος ἀρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει τὰ πρόβατα.
- I 11,31 Iudaieis þan þai wisandans miþ izai in garda þrafstjandans ija,
 gasai iz andans Marjan þatei sprauto usstoþ jah usiddja, . . .
 — οἱ οὖν Ἰουδαῖοι οἱ ὄντες μετ’ αὐτῆς ἐν τῇ οἰκίᾳ καὶ παραμυ-
 θούμενοι αὐτήν, ἰδόντες τὴν Μαρίαν ὅτι ταχέως ἀνέστη καὶ
 ἐξῆλθεν . . .

- I 11,32 ip Marja, sunsei qam þarei was Iesus, gasaiiꝥ andei ina draus imma du fotum qipandei du imma: ... — ἡ οὖν Μαρία ὡς ᾗ λθεν ἔπου ᾗν ὁ Ἰησοῦς, ἰδοῦσα αὐτὸν ἔπescen αὐτοῦ εἰς τοῦς πόδας λέγουσα αὐτῷ: ...
- I 11,33 þanuh Iesus, sunsei gasaiiꝥ ija greitandein jah Iudaiuns þaiei qemun miþ izai gretandans, ... — Ἰησοῦς οὖν ὡς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοῦς συνελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτὸν,
- I 11,40 qap izai Iesus: niu qap þus þatei jabai galaubeis, gasaiiꝥ is wulþu gudis? — λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς: οὐκ εἰπὸν σοι ὅτι ἐὰν πιστεύσῃς, ὁ ψῆ τῇν δόξαν τοῦ θεοῦ;
- I 12,21 þai atiddjedun du Filippau, þamma fram Bepsacida Galeilaic, jah bedun ina qipandans: frauja, wuleima Iesu gasaiiꝥ an. — οὗτοι οὖν προσῆλθον Φιλίππῳ τῷ ἀπὸ Βηθσαϊδᾶ τῆς Γαλιλαίας, καὶ ἡρώτων αὐτὸν λέγοντες: κύριε, θέλομεν τὸν Ἰησοῦν ἰδεῖν.
- I 14,7 ip kunþedeip mik, aipþau kunþedeip jah attan meinana; jah þan fram himma kunnup ina jah gasaiiꝥ ip ina. — εἰ ἐγνώκειτέ με, καὶ τὸν πατέρα μου ἐγνώκειτε ἂν· καὶ ἀπ' ἄρτι γινώσκετε αὐτὸν καὶ ἐώρακά τε αὐτόν.
- I 14,9 þaruh qap imma Iesus: swalauð melis miþ izwis was, jah ni ufkunþes mik, Filippu? saei gasaiiꝥ mik, gasaiiꝥ attan, jah þaiwa þu qipis: augci unsis þana attan? — λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς: τοσοῦτον χρόνον μεθ' ὑμῶν εἰμι, καὶ οὐκ ἐγνώκάς με, Φίλιππε; ὁ ἐώρακὼς ἐμὲ ἐώρακεν τὸν πατέρα καὶ πῶς σὺ λέγεις: δεῖξον ἡμῖν τὸν πατέρα;
- I 16,16 Leitil nauh jah ni saiꝥip mik; jah aftra leitil jah gasaiiꝥ ip mik, unte ik gagga du attin. — μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὁ ψεσθῆ με, ὅτι ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα.
- I 16,17 þaruh qepun us þaim siponjam(is) du sis misso: ija ist þata þatei qipip unsis: leitil ei ni saiꝥip mik, jah aftra leitil jah gasaiiꝥ ip mik, jah þatei ik gagga du attin? — εἶπον οὖν ἐκ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους: τί ἐστὶν τοῦτο ὃ λέγει ἡμῖν: μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὁ ψεσθῆ με; καὶ ὅτι ἐγὼ ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα;
- I 16,19 ... leitil jah ni saiꝥip mik, jah aftra leitil jah gasaiiꝥ ip mik. — ... μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὁ ψεσθῆ με;
- L 1,12 jah gadrobnoda Zakarias gasaiiꝥ ands, jah agis disdraus ina. — καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.
- L 1,22 usgaggands þan ni mahta du im rodjan, jah froþun þammei siun gasaiiꝥ in alh; jah silba was bandwjands im jah gawas

dumbs. — ἐξεληθὼν δὲ οὐκ ἠδύνατο λαλῆσαι αὐτοῖς, καὶ ἐπέγνωσαν ὅτι ὀπτασίαν ἑώρακεν ἐν τῷ ναῷ· καὶ αὐτὸς ἦν διανεύων αὐτοῖς καὶ διέμενεν κωφός.

- L 1,29 ip si gasaiṛ andei gaḅlahsnoda bi innatgahtai is jah ḅahta sis ṛeleika wesi so goleins. — ἡ δὲ ἰδοῦσα διεταράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἴη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος.
- L 2,17 gasaiṛ andans ḅan gakannidedun bi ḅata waurd ḅatei rodip was du im bi ḅata barn. — ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τούτου.
- L 2,20 jah gawandidedun sik ḅai hairdjos mikiljandans jah hazjandans guḅ in allaize ḅizeei gahausidedun jah gasaiṛ un swaswe rodip was du im. — καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον, καθὼς ἐλαλήθη περὶ αὐτοῦς.
- L 2,48 jah gasaiṛ andans ina sildaleikidedun, jah qaḅ du imma so aiḅei is: . . . — καὶ ἰδόντες αὐτὸν ἐξεπλάγησαν· καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ . . .
- L 3,6 jah gasaiṛ ip all lcike nasein gudis. — καὶ ὅψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ.
- L 5,2 jah gasaiṛ twa skipa standandona at ḅamma saiwa, ip fiskjans atgaggandans af im usḅwohun natja. — καὶ εἶδεν δύο πλοῖα ἐστῶτα παρὰ τὴν λίμνην· οἱ δὲ ἄλιεῖς ἀποβάντες ἀπ' αὐτῶν ἀπέπλυναν τὰ δίκτυα.
- L 5,12 jah warḅ, miḅḅanei was is in ainai bourge, jah sai, manna fulls ḅrutsfillis jah gasaiṛ ands Iesu driusands ana andwairḅi bad ina qibands: frauja, jabai wileis, magt mik gahrainjan. — καὶ ἐγένετο ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν μιᾷ τῶν πόλεων, καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ πλήρης λέπρας· καὶ ἰδὼν τὸν Ἰησοῦν, πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον ἐδεήθη αὐτοῦ λέγων. κύριε, ἐὰν θέλῃς, δύνασαι με καθαρίσαι.
- L 5,20 jah gasaiṛ ands galeubein ize qaḅ du ḅamma uslipin: manna, afleitanda ḅus frawaurhteis ḅeinos. — καὶ ἰδὼν τὴν πίστιν αὐτῶν εἶπεν αὐτῷ. ἄνθρωπε, ἀφέωνταί σοι αἱ ἁμαρτίαι σου.
- L 5,26 jah usfilmei dissat allans, jah mikilidedun guḅ jah fullai waurḅun agisis qibandans ḅatei gasaiṛ am wulḅaga himma daga. — καὶ ἔκστασις ἔλαβεν ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν θεὸν καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντες ὅτι εἶδομεν παράδοξα σήμερον.
- L 5,27 jah afar ḅata usiddja jah gasaiṛ motari, namin Laiwwi, sitandan ana motastada, jah qaḅ du imma: laistei afar mis. — καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν καὶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνόματι Λεὺ καὶ ἠμυνον ἐπὶ τελώνιον καὶ εἶπεν αὐτῷ. ἀκολούθει μοι.

- L 7,13 jah gasaiḥands þo frauja (Iesus) infeinoda du izai jah qab du izai: ni gret! — και ιδων αυτην ο κυριος εσπλαγγνισθη επ' αυτη και ειπεν αυτη· μη κλαῖε .
- L 7,22 jah andhafjands Iesus qab du im: gaggandans gateihats Iohannen þatei gaseḥuts jah gahausideduts, ... — και αποκριθεις ο Ιησοϋς ειπεν αυτοις· πορευθεντες απαγγειλατε Ιωαννη ε ιδετε και ηκουσατε, ...
- L 7,39 gasaiḥands þan sa Fareisaius, saei haihait ina, rodida sis ains qipands: ... — ιδων δε ο Φαρισαῖος ο καλεσας αυτον ειπεν εν εαυτω λεγων· ...
- L 7,44 jah gawandjands sik du þizai qinon qab du Seimona: gasaiḥis þo qinon? atgaggandin in gard þeinana wato mis ana fotuns meinans ni gaft; ... — και στραφεις προς την γυναῖκα τῃ Σίμωνι ἔφη· βλέπεις ταύτην την γυναῖκα; εισηλθόν σου εις την οικίαν, ὅδωρ μοι ἐπὶ τοὺς πόδας μου οὐκ ἔδωκας· ...
- L 8,10 iþ is qab: izwis atgiban ist kunnan runos þiudinassaus gudis; iþ þaim anþaraim in gajukom, ei saiḥandans ni gasaiḥaina, jah gahausjandans ni frapjaina. — ο δε ειπεν· ὑμῖν δεδοται γινῶναι τὰ μυστήρια τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ. τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν και ακουοντες μὴ συνιῶσιν.
- L 8,20 jah gataihan warþ imma þatei aiþei þeina jah broþrjus þeina standand uta gasaiḥan þuk gairnjandona. — και απηγγελη αυτω οτι η μητηρ σου και οι αδελφοι σου εστηκασιν εξω ιδειν σε θελοντες.
- L 8,28 gasaiḥands þan Iesu jah ufþropjands draus du imma jah stibnai mikilai qab: ... — ιδων δε τον Ιησοϋν και ανακραξας προσεπεσεν αυτω και φωνη μεγάλη ειπεν· ...
- L 8,34 gasaiḥands þan þai haldandans þata waurþano gaþlahun jah gataihun in baurg jah in weihsa. — ιδοντες δε οι βοσκοντες το γεγεννημενον εφυγον και απηγγειλαν εις την πολιν και εις τους αγρους.
- L 8,36 gataihun þan im jah þai gasaiḥandans ḭaiwa ganas sa daimonareis. — απηγγειλαν δε αυτοις και οι ιδοντες πως εσωθη ο δαιμονισθεις.
- L 8,47 gasaiḥandei þan so qino þatei ni galaugnida, reirandei (qam) jah ... — ιδουσα δε η γυνη οτι οὐκ ελαθεν. τρέμουσα ηλθεν και ...
- L 8,53 jah bihlohun ina gasaiḥandans þatei gaswalt. — και κατεβλεπων αυτοῦ ιδοντες οτι απεθανεν.
- L 9,9 jah qab Herodes: Iohannau ik haubiþ afmaimait, iþ ḭas ist sa, bi þanei ik hausja swaleik? jah sokida ina gasaiḥan.

— καὶ εἶπεν Ἡρώδης· Ἰωάννην ἐγὼ ἀπεκεφάλισα· τίς δὲ ἐστὶν οὗτος περὶ οὗ ἐγὼ ἀκούω τοιαῦτα; καὶ ἐζήτει ἰδεῖν αὐτόν.

- L 9,27 gipuhpan izwis sunja: sind sumai pize her standandane, patei ni kausjand daupau, unte gasaiḥand piudinassau gudis. — λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσὶν τινες τῶν ὧδε ἐστῶτων οἱ οὐ μὴ γεύσονται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ.
- L 9,31 bai gasiḥanans in waulpau qebun urruns is, boei skulda usfulljan in Iairusalem. — οἱ δὲ φθίνοντες ἐν δόξῃ ἔλεγον τὴν ἐξοδὸν αὐτοῦ ἣν ἐμελλεν πληροῦν ἐν Ἱερουσαλὴμ.
- L 9,32 ip Paitrus jah bai mip imma wesun kauridai slepa: gawak-nandans pan gaseḥun wulpu is jah pans twans wairans pans mipstandandans imma. — ὁ δὲ Πέτρος καὶ οἱ σὺν αὐτῷ ἦσαν βεβαρημένοι ὑπνῷ· διαγρηγορήσαντες δὲ εἶδον τὴν δόξαν αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἀνδρας τοὺς συνεστῶτας αὐτῷ.
- L 9,36 jah mippaneī warp so stibna, bigitans warp Iesus ains. jah eis bahaiedun jah mann ni gataihun in jainaim dagam ni waiht pizeī gaseḥun. — καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν εὐρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ ἀπήγγειλαν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑώρακα σιν.
- L 9,47 ip Iesus gasaiḥands po miton hairtins ize, fairgreipands barn gasatida faura sis. — ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίου ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἐαυτοῦ.
- L 9,49 andhafjands pan Iohannes qap: talzjand, gaseḥum sumana ana beinamma namin usdreibandan unhulpons jah waridedun imma, unte ni laisteip mip unsis. — ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν· ἐπιστάτα εἶδομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν.
- L 9,54 gasaiḥandans pan siponjos is Iakobus jah Iohannes qae-bun: ... — ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ Ἰάκωβος καὶ Ἰωάννης εἶπον· ...
- L 10,18 qap pan du im: gasaiḥ Satanan swe lauhmunja driusandan us himina. — εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ἐθεώρουν τὸν σατανᾶν ὡς ἄστραπην πεσόντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
- L 10,24 pipa auk izwis patei managai praufeteis jah piudanos wildedun saiḥan patei jus saiḥip jah ni gaseḥun, ... — λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε καὶ οὐκ εἶδον, ...
- L 14,29 ibai aucto, biḥe gasatidedi grunduwaddju jah ni mahtedi ustiuhan, allai bai gasaiḥandans duginnaina bilaikan ina, — ἵνα μήποτε θέντος αὐτοῦ θιμέλιον καὶ μὴ ἰσχύοντος ἐκτελέσαι πάντες οἱ θιεωροῦντες ἄρξωνται ἐμπαίξιν αὐτῷ,

- L 15,20 jah usstandands qam at attin seinamma. nauhpanuh þan fairra wisandan gasaþi ina atta is jah infeinoda jah pragjands draus ana hals is jah kukida imma. — και ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα αὐτοῦ. ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτὸν ὁ πατήρ αὐτοῦ και ἐσπλαγγίσθη και δραμῶν ἐπέπεσεν ἐπὶ τὸν τράχηλον . . .
- L 16,23 jah in haljai ushafjands augona seina wisands in balweinin gasaþ þan Abraham fairrapro jah Lazzaru in barmim is. — και ἐν τῷ ᾧ ἔδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασάνοις, ὁ ρ ᾧ τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν και Λάζαρον ἐν τοῖς κόλποις αὐτοῦ.
- L 17,22 qap þan du siponjam: apþan qimand dagos, þan gairneip ainana þize dage sunaus mans gasaiþan jah ni gasaiþi þ. — εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς. ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθυμήσατε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, και οὐκ ὀφείσθε.
- L 18,15 berun þan du imma barna, ei im attaitoki. gasaiþandans þan siponjos andbitun ins. — προσέφερον δὲ αὐτῷ και τὰ βρέφη ἵνα αὐτῶν ἀπτηται· ἰδόντες δὲ οἱ μαθηταὶ ἐπετίμησαν αὐτοῖς.
- L 18,24 gasaiþands þan ina Iesus gaurana waurþanana qap: . . . — ἰδὼν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς περιλυπον γενόμενον εἶπεν . . .
- L 18,43 . . . jah alla managei gasaiþandei gaf hazein guda. — . . . και πᾶς ὁ λαὸς ἰδὼν ἔδωκεν αἶνον τῷ θεῷ.
- L 19,3 jah sokida gasaiþan Iesu, iþas wesi, jah ni mahta faura managein, unte wahstau leitils was. — και ἐζήτει ἰδεῖν τὸν Ἰησοῦν τίς ἐστιν, και οὐκ ἠδύνατο ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ὅτι τῇ ἡλικίᾳ μικρὸς ἦν.
- L 19,4 jah bipragjands faur usstaig ana smakkabagm, ei gaseþi ina, unte is and þata munaida þairhaggan. — και προσδραμῶν ἔμπροσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομορέαν, ἵνα ἰδῇ οὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἔμελλεν διέρχεσθαι.
- L 19,5 jah biþe qam ana þamma stada, insaiþands iup Iesus gasaþ ina jah qap du imma: . . . — και ὥς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀναβλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν και εἶπεν πρὸς αὐτόν . . .
- L 19,7 jah gasaiþandans allai birodidedun, qibandans patei du frawaurhtis mans galaip(in gard) ussaljan. — και ἰδόντες πάντες διεγόγγυζον, λέγοντες ὅτι παρὰ ἀμαρτωλῶ ἀνδρὶ εἰσῆλθεν κατὰλυσαι .
- L 19,41 jah sunsei neiþa was, gasaiþands þo baurg gaigrot bi þo, qibands: — και ὥς ἤγγισεν, ἰδὼν τὴν πόλιν ἔκλαυσεν ἐπ' αὐτήν λέγων . . .
- L 20,13 qap þan sa frauja þis weinagardis: iþa taujau? sandja sunu meinana þana liuban; aufto þana gasaiþandans aistand.

— εἶπεν δὲ ὁ κύριος τοῦ ἀμπελῶνος· τί ποιήσω; πέμψω τὸν υἱόν μου τὸν ἀγαπητόν· ἴσως τοῦτον ἰδόντες ἐντραπήσονται.

L 20,14 gasaiḡ andans þan ina þai aurtjans þahtedun miþ sis misso qibandans, sa ist sa arbinumja; ... — ἰδόντες δὲ αὐτὸν οἱ γεωργοὶ διελογίζοντο πρὸς ἑαυτοὺς λέγοντες· οὗτός ἐστιν ὁ κληρονόμος· ...

Mk 1,10 jah suns usgaggands us þamma watin gasaiḡ usluknans himinans jah ahman swe ahak atgaggandan ena ina. — καὶ εὐθέως ἀναβαίνων ἐκ τοῦ ὕδατος εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ πνεῦμα ὡς περιστερὰν καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν.

Mk 1,16 jab ḡarbonds faur marein Galeilaias gasaiḡ Seimonu jah Andraian bropar is, ... — καὶ παράγων παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν Σίμωνα καὶ Ἀνδρέαν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ...

Mk 1,19 jah jainþro inngaggandns framis leit(ilat)a gasaiḡ Iakobu þana Zaibaidaiaus jah Iohenne bropar is, jah þans in skipa manwjandans natja. — καὶ προβάς ἐκεῖθεν ὀλίγον εἶδεν Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ Ἰωάννην τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ αὐτοὺς ἐν τῷ πλοίῳ καταρτίζοντας τὰ δίκτυα,

Mk 2,5 gasaiḡ ands þan Iesus galaubein ize qab du þamma uslipin: ... — ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς τὴν πίστιν αὐτῶν λέγει τῷ παραλυτικῷ·

Mk 2,12 jah urrais suns jah ushofjands badi usiddja faura andwairþja allaize, swaswe usgeisnodedun allai jah hauhidedun mikiljandans guþ, qibandans þatei aiw swa ni gaseiḡ un. — καὶ ἡγέρθη εὐθέως καὶ ἄρας τὸν κράβαττον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν θεόν, λέγοντας ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν.

Mk 2,14 jah ḡarbonds gasaiḡ Laiwwi þana Alfaiaus sitandan at motai jah qab du imma: gagg afar mis ... — καὶ παράγων εἶδεν Λευὴν τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον ἐπὶ τὸ τελώνιον καὶ λέγει αὐτῷ· ἀκολούθει μοι.

Mk 2,16 jah þai bokarjos jah Fareisaieis gasaiḡ andans ina matjandan miþ þaim motarjam jah frawaurhtaim, qeþun du þaim siponjam is: ... — καὶ οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι, ἰδόντες αὐτὸν ἐσθλόντα μετὰ τῶν τελωνῶν καὶ ἁμαρτωλῶν, ἔλεγον τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ· ...

Mk 3,11 jah ahmans unhrainjans, þaih þan ina gaseiḡ un, drusun du imma jah hropidedun qibandans þatei þu is sunus gudis. — καὶ τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρῃσι, προσέπιπτεν αὐτῷ καὶ ἔκραζεν λέγοντα ὅτι σὺ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.

Mk 5,6 gasaiḡ ands þan Iesu fairrapro rann jah inwait ina — ἰδὼν δὲ τὸν Ἰησοῦν μακρόθεν ἔδραμεν καὶ προσεκύνησεν αὐτόν

- Mk 5,15 jah atiddjedun du Iesua jah gasaiḥ and pana woda sitan-
dan jah gawasidana jah frapjandan pana saei habaida laigaion,
jah ontedun. — και ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, και θεωροῦσιν
τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον και ιματισμένον και σωφρονοῦντα,
τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα, και ἐφοβήθησαν.
- Mk 5,16 jah spillodedun im paiei gaseḥ un, ḥaiwa warp bi pana
woda jah bi po sweina. — και διηγῆσαντο αὐτοῖς οἱ ἰδόντες
πῶς ἐγένετο τῷ δαιμονιζομένῳ και περὶ τῶν χοίρων.
- Mk 5,38 jah galaip in gard bis swanagogafadis jah gasaiḥ auhjodu jah
gretandans jah waifairḥjandans filu. — και ἔρχεται εἰς τὸν
οἶκον τοῦ ἀρχισυναγώγου και θεωρεῖ θόρυβον και κλαίοντας
και ἀλαλάζοντας πολλά.
- Mk 7,2 jah gasaiḥ andans sumans pize siponje is gamainjaim
handum, pat-ist unḡwahanaim, matjandans hlaibans; — και
ἰδόντες τινὰς τῶν μαθητῶν αὐτοῦ κοιναῖς χερσίν, τοῦτ' ἔστιν
ἀνίπτοις, ἐσθίοντας ἄρτους.
- Mk 8,18 augona habandans ni gasaiḥ ip, jah ausona habandans ni
gahauseip jah ni gamunup. — ὀφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε
και ὧτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε και οὐ μνημονεύετε.
- Mk 8,23 jah fairgreipands handu bis blindins ustauh ina utana weihsis
jah speiwands in augona is, atlagjands ana handuns seinos
frah ina ga-u-hva-seḥ i? — και ἐπιλαβόμενος τῆς χειρὸς
τοῦ τυφλοῦ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξω τῆς κώμης και πτύσας εἰς τὰ
ὄμματα αὐτοῦ, ἐπιθεις τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ἐπηρώτα αὐτὸν εἰ τι
βλέπει.
- Mk 8,24 jah ussaiḥands qap: gasaiḥ a mans, patei swe bagmans
gasaiḥ a gaggandans. — και ἀναβλέψας ἔλεγεν· βλέπω τοὺς
ἀνθρώπους, ὅτι ὥς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας.
- Mk 8,33 ip is gawandjands sik jak gasaiḥands pans siponjans
seinans andbait Paitru qipands:... — ὁ δὲ ἐπιστραφεὶς και
ἰδὼν τοὺς μαθητὰς αὐτοῦ ἐπετίμησεν τῷ Πέτρῳ λέγων...
- Mk 9,1 Jah qap du im: amen, qipa izwis patei sind sumai pize her
standandane, pai ize ni kausjand dauḡaus, unte gasaiḥ and
piudinassu gudis qumanana in mahtai. — και ἔλεγεν αὐτοῖς·
ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶν τινες τῶν ὧδε ἐστηκότων οἵτινες οὐ μὴ
γεύσωνται θανάτου, ἕως ἂν ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ
ἐληλυθῶσαν ἐν δυνάμει.
- Mk 9,8 jah anaks insaiḥandans ni panaseips ainohun gaseḥ un,
alla Iesu ainana mip sis. — και ἐξάпина περιβλεψάμενοι οὐκέτι
οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν.
- Mk 9,9 dalap pan atgaggandam im af pamma fairgunja, anabaup im
ei mannhun ni spillodedeina patei gaseḥ un, niba biḡe
sunus mans us dauḡaim usstopi. — κατὰβαινόντων δὲ αὐτῶν

ἀπὸ τοῦ ὅρους, διεστείλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ διηγήσωνται ὃ εἶδον, εἰ μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.

Mk 9,14 jah qimands at siponjam gasa iḥ filu manageins bi ins jah bokarjans sokjandans miḥ im. — καὶ ἐλθὼν πρὸς τοὺς μαθητάς εἶδεν ὄχλον πολλόν περὶ αὐτοῦ καὶ γραμματεῖς συζητοῦντας αὐτοῖς.

Mk 9,15 jah sunsaiw alla managei gasa iḥ andans ina usgeisnodedun jah flurinnandans inwitun ina. — καὶ εὐθέως πᾶς ὁ ὄχλος ἰδὼν αὐτὸν ἐξεθαμβήθη, καὶ προστρέχοντες ἡσπάζοντο αὐτόν.

Mk 9,20 jah brahtedun ina at imma. jah gasa iḥ ands ina sunsaiw sa ahma tahida ina; jah driusands ʔana airba walwisoda ḥab-jands. — καὶ ἤνεγκαν αὐτὸν πρὸς αὐτόν· καὶ ἰδὼν αὐτόν, εὐθέως τὸ πνεῦμα ἐσπάραξεν αὐτόν, καὶ πεσὼν ἐπὶ τῆς γῆς ἐκυλίετο ἀφρίζων.

Mk 9,25 gasa iḥ ands ʔan Iesus ʔatei samap rann managei, gaḥo-tida ahmin ʔamma unhrainjin, qipands du imma:... — ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησεν τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ:...

Mk 10,14 gasa iḥ ands ʔan Iesus unwerida jah qap du im:... — ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ἡγανάκτησεν καὶ εἶπεν αὐτοῖς:...

Mk 11,13 jah gasa iḥ ands smakkabagm fairrapro habandan lauf atiddja, ei aufto bigiti ἡa ana imma;... — καὶ ἰδὼν συκῇ μακρόθεν ἔχουσαν φύλλα, ἤλθιν εἰ ἄρα εὐρήσει τι ἐν αὐτῇ:...

Mk 11,20 jah in maurgin fauragaggandans gasa iḥ un ʔana smakkabagm ʔaursjana us waurtim. — καὶ πρῶτ' ἀπαπορευόμενοι εἶδον τὴν συκῇν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν.

Mk 12,15 ip Iesus gasa iḥ ands ize liutein qap du im: ἡa mik fraisip? atbairip mis skatt, ei gasa iḥ au. — ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶδὼς αὐτῶν τὴν ὑπόκρισιν εἶπεν αὐτοῖς: τί με πειράζετε; φέρετέ μοι δηνάριον, ἵνα ἴδω.

Mk 12,28 jah duatgaggands ains ʔize bokarje, gahausjands ins samana sokjandans, gasa iḥ ands ʔatei waila im andhof, frah ina: ἡarja ist allaizo anabusne frumista? — καὶ προσελθὼν εἰς τῶν γραμματέων, ἀκούσας αὐτῶν συζητούντων, εἶδὼς ὅτι καλῶς αὐτοῖς ἀπεκρίθη, ἐπηρώτησεν αὐτόν: ποία ἐστὶν πρώτη πάντων ἐντολή;

Mk 12,34 jah Iesus gasa iḥ ands ina ʔatei frodaba andhof, qap du imma:... — καὶ ὁ Ἰησοῦς ἰδὼν αὐτόν ὅτι νουνεχῶς ἀπεκρίθη, εἶπεν αὐτῷ:...

Mk 13,26 jah ʔan gasa iḥ and sunu mans qimandan in milhmam miḥ mahtai managai jah wulpau. — καὶ τότε ὀψόνται τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης.

- Mk 13,29 swah jah jus, þan gasaiiḷiþ þata wairþan, kunneip þatei neiḡa sijup at . . . — οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδῃτε ταῦτα γινόμενα, γινώσκετε ὅτι ἐγγύς ἐστιν ἐπὶ . . .
- M 14,62 iþ is qabuh: ik im; jah gasaiiḷiþ þana sunu mans af taihswon sitandan mahtais jah qimandan miþ milhmam himinis. — ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐγὼ εἰμι. καὶ ὁψεσθε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.
- Mk 14,67 jah gasaiiḷandei Paitru warmjandan sik, insaiiḷandei du imma qab: . . . — καὶ ἰδοῦσα τὸν Πέτρον θερμαινόμενον, ἐμβλέψασα αὐτῷ λέγει· . . .
- Mk 14,69 jah þiwi gasaiiḷandei ina aftra dugann qipan þaim faurastandandam, þatei sa þizei ist. — καὶ ἡ παιδίσκη ἰδοῦσα αὐτὸν πάλιν ἤρξατο λέγειν τοῖς παρεστηκόσιν ὅτι οὕτως ἐξ αὐτῶν ἐστιν.
- Mk 15,32 sa Xristus, sa þiudans Israelis, atsteigadau nu af þamma galgin, ei gasaiiḷaima jah galaubjaima . . . — ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν· . . .
- Mk 15,39 gasaiiḷands þan sa hundafaps sa arstandands in andwairþja is þatei swa hropjands uzon, qab: . . . — ἰδὼν δὲ ὁ κεντυρίων ὁ παρεστηκὼς ἐξ ἐκνότηας αὐτοῦ ὅτι οὕτως κράξας ἐξέπνευσεν· εἶπεν, . . .
- Mk 16,5 jak atgaggandeins in þata hlaiw gascḡun juggalaub sitandan in taihswai biwaibidana wastjai iḡeitai; jah usgeisnodedun. — καὶ εἰσελθούσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἰδὼν νεανίσκον καθήμενον ἐν τοῖς δεξινοῖς περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, καὶ ἐξέθαμβήθησαν.
- Mk 16,7 ſkei gaggip qibiduh du siponjam is jah du Paitru þatei faurbigaggip izwis in Galeilaian; þaruh ina gasaiiḷiþ, swaswe qab izwis. — ἀλλ' ὑπάγετε εἰπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὁψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν.
- Mk 16,11 jah cis hausjandans þatei libaiþ jah gasaiiḷans warþ fram izai, ni galaubidedun. — καὶ οἱ κληεῖνοι ἀκούσαντες ὅτι ζῇ καὶ ἐθεάθη ὑπ' αὐτῆς ἠπίστησαν.
- R 7, 3 ʌþpan gasaiiḷa anþar witop in lipum meinaim, . . . — βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν μου ἀντιστρατευόμενον . . .
- G 2,7 ak þata wiþrawairþo, gasaiiḷandans þatei gatrauida was mis aiwaggeljo faurafilljis, swaswe Paitrau bimaitis, —

ἀλλὰ τοῦναντίον ἰδόντες ὅτι πεπίστευμαι τῷ εὐαγγελίῳ τῆς ἀκροβυστίας καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς,

- K 8,10 jabai auk has gasaiḥip buk pana habandan kunpi in galiuge stada anakumbjandan, ... — ἐὰν γὰρ τις ἴδῃ σε τὸν ἔχοντα γνῶσιν ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, ...
- K 15,6 babroh gasaiḥans ist managizam pau fimf hundam (taihuntewjam) bropre suns, pizeei pai managistans sind und hita, sumaiḥ-pan gasaiḥepun. — ἔπειτα ὡφθῇ ἐπάνω πεντακοσίους ἀδελφοὺς ἐράπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν.
- k 4,18 ni fairweitjandam pize gasaiḥanane, ak pizei unga-saiḥanane; unte bo gasaiḥanona riurja sind, ip bo ungasaiḥanona aiweina. — μὴ σκοπούντων ἡμῶν τὰ βλεπόμενα ἀλλὰ τὰ μὴ βλεπόμενα· τὰ γὰρ βλεπόμενα πρόσκαιρα, τὰ δὲ μὴ βλεπόμενα αἰώνια.
- k 12,6 apban jabai wiljau ḥopan, ni sijau unwita, unte sunja qiba, ip freidja, ibai has in mis ḥa muni ufar batei gasaiḥip aipbau gahauseip ḥa us mis. — ἐὰν δὲ θελήσω καυχῆσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων, ἀλήθειαν γὰρ ἐρῶ· φείδομαι δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ.
- G 2,14 ake biḥe ik gasaiḥ batei ni raihtaba gaggand du sunjai aiwaggeljons, qab du Paitrau fuara allaim: ... — ἀλλ' ὅτε εἶδον ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον τῷ Πέτρῳ ἐμπροσθεν πάντων ...
- Fil 1,27 ἡ ἡ (batainei) wairpaba aiwaggeljons Xristaus usmitaiḥ, ei jabbe qimau jah jah gasaiḥau izwis, jabbe aljabro gahaus-jau bi izwis, ... — μόνον ἀξίως τοῦ εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ πολιτεύεσθε, ἵνα, εἴτε ἐλθὼν καὶ ἰδὼν ὑμᾶς εἴτε ἀπὼν, ἀκούσω τὰ περὶ ὑμῶν, ...
- Fil 1,30 bo samon haifst habandans, boei gasaiḥip in mis jah nu hauseip in mis. — τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες οἷον ἴδετε ἐν ἐμοὶ καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.
- Fil 2,28 sniumundos nu insandida ina, ei gasaiḥandans ina aftra faginob jah ik hlasoza sijau — σπουδαιότερως οὖν ἐπεμψα αὐτὸν ἵνα ἰδόντες αὐτὸν πάλιν χαρῇτε καὶ γὰρ ἀλυπότερος ὢ.
- Sol 3,10 naht jah daga ufarassau bidjandans ei gasaiḥaima and-wairbja izwara jah ustiuhaima waninassu galaubcainais izwarai-zos? — νυκτὸς καὶ ἡμέρας ὑπερεκπερισσοῦ δεόμενοι εἰς τὸ ἰδεῖν ὑμῶν τὸ πρόσωπον καὶ καταρτίσαι τὰ ὑστερήματα τῆς πίστεως ὑμῶν;
- t 1,4 gairnjands buk gasaiḥan, gamunands tagre ḥeinaize, ei fahedais usfullnau, — ἐπιποθὼν σε ἰδεῖν, μεμνημένος σου τῶν δακρύων ἵνα χαρᾶς πληρωθῶ.

- I 8,6 ἡσ izwara gasakiþ mik bi frawaurht? þande sunja qipa, duþe ni galaubeiþ mis? — τις ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; εἰ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετε μοι;
- I 16,8 jah qimands is gasakiþ þo manaseþ bi frawaurht jah bi garaihiþa jah bi staua; — καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως.
- L 3,19 iþ Herodes sa taitrarkes gasakans fram imma bi Herodia-dein, qen broþrs is, jah bi alla þoei gawaurhta ubila Herodes. — ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης, ἐλεγρόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἡρώδης,
- K 14,24 iþ jabai allai praufetjand, iþ innatgaggai ἡσ ungalaubjands aiþþau unweis, gasakada fram allaim, ussokjada fram allaim, — εἰάν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δὲ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ἀπὸ πάντων, ἀνακρίνεται ἀπὸ...
- T 5,20 iþ þans frawaurhtans in andwairþja allaiþe gasak, ei jah þai anþarai agis habaina. — τοὺς ἁμαρτάνοντας ἐνώπιον πάντων ἐλέγχε, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ φόβον ἔχωσιν.
- t 4,2 merei waurd, stand ohteigo unuhteigo, gasak, gablaiþ, gahotei... — κήρυξον τὸν λόγον, ἐπιστήθῃ εὐκαίρως ἀκαίρως, ἐλέγξον, ἐπιτίμησον, παρακάλεσον,...
- Tit 1,9 andanemeigs bi laiseinai waurdis triggwis, ei mahteigs sijai jah gablaiþan in laiseinai hailai jah þans andstandandans gasakan. — ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα δυνατὸς ᾖ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνουσῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν.
- Tit 1,13 so ist weitwodei sunjeina. in þizoei fairinos gasak ins ἡσsaba, ei hailai sijaina in galaubeinai. — ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν ἀληθής· δι' ἣν αἰτίαν ἐλέγχε αὐτοὺς ἀποτόμως, ἵνα ὑγιαίνωσιν ἐν τῇ πίστει,
- Skeir 4,26 ak du gatarhjan jah gasakan þo afgudon haifst Sabailiaus jah Markaill(i)aus,...
- Skeir 5,11 gahaitands þize ungalaubjandane þrasabalþein andbeitands gasoki.
- Skeir 7,4 enalaiko swe Filippus gasakada, ni waiht mikilis hugjands nih wairþidos laisareis andþaggkjands,...

- I 12,3 iþ Marja nam pund balsanis nardaus pistikeinis filugalaubis jah gasalþoda fotuns Iesua jah biswarb fotuns is skufta seinamma;... — ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα λίτρην μύρου νάρδου

πιστικῆς πολυτίμου ἡ λειψεν τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἐξέμαξεν
ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ . . .

- L 4,18 ahma fraujsins ana mis, in þizei gasalboda mik du waila-
merjan unledaim, insandida mik du ganasjan þans gamalwidans.
hairtin, — πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὐ εἵνεκεν ἔχρισέν με εὐαγ-
γελισασθαι πτωχοῖς, ἀπέσταλκέν με ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους
τὴν καρδίαν,
- L 7,38 jah standandei faura fotum is aftaro greitandei, dugann natjan
fotuns is tagram jah skufta haubidis seinis biswarb jah kukida
fotum isjah gasalboda þamma balsana. — καὶ στᾶσα παρὰ
τοὺς πόδας αὐτοῦ ὀπίσω κλαίουσα, ἤρξατο βρέχειν τοὺς πόδας
αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν καὶ . . . καὶ ἡλειψεν τῷ μύρῳ .
- L 7,46 alewa haubid meinata ni salbodes; iþ si balsana gasalboda
fotuns meinans. — ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἡλειψας, αὕτη
δὲ μύρῳ ἡλειψεν τοὺς πόδας μου .
- Mk 6,13 jah unhulþons managos usdribun jah gasalbodedun alewa
managans siukans jah gahailidedun. — καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξε-
βαλλον καὶ ἡλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους καὶ ἐθεράπευον.
- Mk 16,1 jah inwisandins sabbate dagis Marja so Magdalene jah Marja
so Iakobis jah Salome usbauhtedun aromata, ei atgaggandeins
gasalbodedeina ina. — Καὶ διαγενομένου τοῦ σαββάτου
Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου καὶ Σαλώμῃ ἡγόρασαν
ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν .

148 *ga-saljan* — εἰδωλόθυω

- K 8,10 jabai auk ɪas gasaiɪiþ þuk þana habandan kunþi in galiuge-
stada anakumbjandan, niu miþwissei is siukis wisandins timr-
jada du galiugagudam gasaliþ matjan? — ἐάν γάρ τις ἴδῃ
σε τὸν ἔχοντα γινώσιν ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, οὐχὶ ἡ συνείδησις
αὐτοῦ ἀσθενοῦς ὄντος οἰκοδομηθήσεται εἰς τὸ τὰ εἰδωλό-
θυτα ἐσθίειν ;
- K 10,28 iþ jabai ɪas qipai þatei galiugam gasaliþ ist, ni matjaip in
jainis þis bandwjandins jah þuhta(us): fraujsins ist auk airþa
jah fullo izos; — ἐάν δέ τις ὑμῖν εἴπῃ· τοῦτο εἰδωλόθυτόν
ἐστίν, μὴ ἐσθίετε δι' ἐκεῖνον τὸν μηνύσαντα καὶ τὴν συνείδησιν
τοῦ γάρ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς .
- Skeir 1,5 . . .ei, gasaljands sik faur uns hunsl jas-saub guda, þizos
manasedais gawaurhtedi uslunein.

150 *ga-saijan* — τιθεμι, ἵστημι, κληρώω, κεῖμαι, τάσσω, καθίζω

- L 7,8 jah þan auk ik manna im uf waldufnja gasatids, habands
uf mis silþin gadrauhtins; . . . — καὶ γάρ ἐγὼ ἀνθρωπός εἰμι
ὕπὸ ἐξουσίαν τασσόμενος, ἔχων ὑπ' ἐμαυτὸν στρατιώτας, . . .

- L 8,16 apþan ni manna lukarn tandjands dishuljib ita kasa aipþau uf ligr (ga) satjib, ak ana lukarnastapin (ga) satjib, ei þai inngaggandans saiðaina liuhad. — οὐδεὶς δὲ λόγνον ἄψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ᾗ ὑποκάτω κλίνης τίθεισιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθεισιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσι τὸ φῶς.
- L 9,47 ip Iesus gasaiðands þo miton hairtins ize, fairgreipands barn gasatida faura sis. — ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτοῦ, ἐπιλαβόμενος παιδίου ἑστῆσεν αὐτὸ παρ' αὐτοῦ.
- R 13,1 All saiwalo waldufnjam ufarwisandam ufhausjai; unte nist waldufni alja fram guda, ip þo wisandona fram guda gasatida sind. — Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις ὑποτασσέσθω, οὐ γὰρ ἔστιν ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ θεοῦ, αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ θεοῦ τεταγμέναι εἰσιν.
- K 12,18 ip nu guþ gasatida libuns ainðarjanoh ize in keika, swaswe wilda. — νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη, ἐν ἑκάστῳ αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν.
- E 1,11 in þammei hlauts gasatid ai wesum, fauragaredanai bi wiljin gudis þis alla in allaim waurkjandins bi muna wiljins seinis, — ἐν ᾧ καὶ ἐκλήρωθημεν προορισθέντες κατὰ πρόθεσιν τοῦ τὰ πάντα ἐνεργούντος κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θελήματος αὐτοῦ,
- T 1,12 jah awiliudo þamma inswinþjandin mik Kristau Iesu frauþin unsaramma, unte triggwana mik rahnida, gasatjands in andbahtja, — καὶ χάριν ἔχω τῷ ἐνδυναμώσαντί με Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν, ὅτι πιστόν με ἡγήσατο θέμενος εἰς διακονίαν,
- T 2,7 du þammei gasatiþs im ik merjands jah apaustaulus, ... — εἰς ὃ ἐτέθειν ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος, ...
- t 1,11 in þoei gasatiþs im ik merjands jaha paustaulus jah laisareis þiudo, — εἰς ὃ ἐτέθειν ἐγὼ κήρυξ καὶ ἀπόστολος καὶ διδάσκαλος ἐθνῶν.
- L 6,48 galeiks ist mann timijandin razn, saci grob jah gadiupida jah gasatida grunduwaddjau ana staina... — ὁμοίος ἐστὶν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτρην...
- E 1,20 þatei gawaurhta in Xristau, urraisjands ina us daupaim jah gasatida in taihswon seinai in himinam — ἦν ἐνῆργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ ἐκάθεισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς
- L 4,9 þaproh gatauh ina in Iairusalem jah gasatida ina ana giblin alhs jah qap du imma: ... — καὶ ἡγάγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἑστῆσεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερόγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ...

- Mk 9,36 jah nimads barn gasatida ita in midjaim im jah ana armins nimands ita qar du im : — και λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν και ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς .
- Fil 1,16 sumai þan us friapwai, witandans þatei du sunjonai aiwag-geljons gasatiþs im ; — οἱ μὲν ἐξ ἀγάπης, εἰδότες ὅτι εἰς ἀπολογίαν τοῦ εὐαγγελίου κεῖμαι .
- K 16,15 bidja izwis, broþrjus, wituþ gard Staifanaus, þatei sind anastodeins Akajfe jah du andbahtja þaim weiham gasatide du n sik, — παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανῶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀχαΐας και εἰς διακονίαν τοῖς ἁγίοις ἔταξαν ἑαυτούς .

152 *ga-sigljan* — σφραγίζω

- I 6,27 waurkjaip ni þana mat þana fralusanan, ak mat þana wisandan du libainai aiweinon, þanei sunus mans gibip izwis; þanuh auk atta gasiglida guþ. — ἐργάζεσθε μὴ τὴν βρῶσιν τὴν ἀπολλυμένην, ἀλλὰ τὴν βρῶσιν τὴν μένουσαν εἰς ζωὴν αἰώνιον, ἣν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ὑμῖν δώσει· τοῦτον γὰρ ὁ πατήρ ἐσφραγισεν ὁ θεός .
- E 1,13 in þammei jah jus gahausjands waurd sunjos, aiwaggeli gani-stais izwaraizos, þammei galaubjandans gasiglidai waurþuþ ahmin gahaitis þamma weihin, — ἐν ᾧ και ὑμεῖς, ἀκούσαντες τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, τὸ εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας ὑμῶν, ἐν ᾧ και πιστεύσαντες ἐσφραγίσθητε τῷ πνεύματι τῆς ἐπαγγελίας τῷ ἁγίῳ ,
- E 4,30 jah ni gaurjaip þana weiham ahman gudis, þammei gasiglidai sijup in daga uslauseinai. — και μὴ λυπεῖτε τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον τοῦ θεοῦ, ἐν ᾧ ἐσφραγίσθητε εἰς ἡμέραν ἀπολυτρώσεως .

153 *ga-siggan* — δύομαι

- Mk 1,32 andanahtja þan waurþanamma, þan gasaggq sauil, berun du imma allans þans ubil habadans jah unhulþons habandans. — ὁψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυν ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας και τοὺς δαιμονιζομένους .

155 *ga-skaidan* — στέλλω

- sol 3,6 apþan anabiudam izwis, broþrjus, in namin frauþins unsaris Iesuis Xristaus, ei gaskaidaiþ izwis af allamma broþre ʒairbandane ungatassaba jak ni bi anafilham þoei andnemup at uns. — παραγγέλλομεν δὲ ὑμῖν, ἀδελφοί, ἐν ὀνόματι τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, στέλλεσθαι ὑμᾶς ἀπὸ παντὸς ἀδελφοῦ ἀτάκτως περιπατοῦντος και μὴ κατὰ τὴν παράδοσιν ἣν παρελάβετε παρ' ἡμῶν .

156 *ga-skaidnan* — χωρίζω

- K 7,11 ip jabai gaskaidnai, wisan unliugaida(i), aipbau du abin seinamma aftra gagawairþjan, jah aban qen ni fraletan. — ἐὰν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ ἰδίῳ ἀνδρὶ καταλλαγήτω, καὶ ἄνδρα γυναῖκα μὴ ἀφιέναι.

158 *ga-skapjan* — κτίζω

- Mk 2,27 jah qap im: sabbato in mans warþ gaskapans, ni manna in sabbato dagis; — καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· τὸ σάββατον διὰ τὸν ἄνθρωπον ἐγένετο, οὐχ ὁ ἄνθρωπος διὰ τὸ σάββατον,
- E 2,10 ak is sijum tauī, gaskapanai in Xristau Iesu du waurstwam godaim, þoei fauragamanwida gup, ei in þaim gaggaima. — αὐτοῦ γὰρ ἐσμεν πολῆμα, κτισθέντες ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ ἐπὶ ἔργοις ἀγαθοῖς, οἷς προητοίμασεν ὁ θεὸς ἵνα ἐν αὐτοῖς περιπατήσωμεν.
- E 3,9 jah inliuhtjan allans, hileik þata fauragaggi runos þizos gafulginons fram aiwam in guda þamma alla gaskapjandin. — καὶ φωτίσαι πάντας τίς ἡ οἰκονομία τοῦ μυστηρίου τοῦ ἀποκεκρυμμένου ἀπὸ τῶν αἰώνων ἐν τῷ θεῷ τῷ τὰ πάντα κτίσαντι,
- Kol 1,16 unte in imma gaskapana waurþun alla in himinam jah ana airþai, þo gasaihanona jah þo ungasaihanona, jappē sitlos jappē frauþinassjus, jappē reikja jappē waldufnja, alla þairh ina jah in imma gaskapana sind. — ὅτι ἐν αὐτῷ ἐκτίσθη τὰ πάντα ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ τὰ ἐπὶ τῆς γῆς, τὰ ὁρατὰ καὶ τὰ ἀόρατα, εἴτε θρόνοι εἴτε κυριότητες εἴτε ἀρχαὶ εἴτε ἐξουσίαι· τὰ πάντα δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν ἐκτίσται,
- E 2,15 fijaþwa, ana leika seinamma witop anabusne garaideinim gatairands, ei þans twans gaskopi in sis silbin du ainamma niuþamma mann, waurkjands gewairþi, — τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην,
- E 4,24 jah gahamop þamma niuþin mann þamma bi guda gaskapanin in garaihtein jah weihþai sunjos. — καὶ ἐνδύσασθαι τὸν καινὸν ἄνθρωπον τὸν κατὰ θεὸν κτισθέντα ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ὁσιότητι τῆς ἀληθείας.
- Kol 3,10 jah gahamop niuþamma, þamma ananiwidin du ufkunþja bi frisahtai þis, saei gaskop ina; — καὶ ἐνδυσάμενοι τὸν νέον τὸν ἀνακαιούμενον εἰς ἐπίγνωσιν κατ' εἰκόνα τοῦ κτισαντος αὐτόν,
- T 4,3 warjandane liugos, gaþarban mate, þanzei gup gaskop du andniman miþ awiliudam galaubjandam jah ufkunnandam sunja. — κωλύόντων γαμεῖν, ἀπέχασθαι βρωμάτων, ἃ ὁ θεὸς ἐκτίσεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσιν τὴν ἀλήθειαν.

Mk 13,19 wairpand auk þai dagos jainai aglo swaleika, swe ni was swaleika fram anastodeinai gaskaftais þoei gaskoþ guþ, und hita, jah ni wairþiþ. — ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἔκτειναι θλίψεις, οἷα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως, ἣς ἔκτισεν ὁ θεός, ἕως τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται.

159 *ga-skaþþjan* — βλάπτω, ἀδικέω

L 10,19 sai, atgaf izwis waldufni trudan ufaro waurme jah skaurþjono jah ana allai mahtai fijandis, jah waihte ainohun izwis ni gaskaþþjiþ. — ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ.

G 4,12 abþan wairþaþ swe ik, unte jah ik swe jus, broþrjus, bidja izwis. ni waiht m'is gaskoþuþ. — γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι ἀγὼ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν. οὐδὲν με ἡδικήσατε.

L 4,35 ... jah gawairpands ina sa unhulþa in midjaim urrann af imma, ni waihtai gaskaþþjands imma. — ... καὶ ῥῖψαν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον εἰς μέσον ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν.

k 7,2 gamoteima in izwis; ni ainummehun gaskoþum, ni ainnohun frawardidedum, ni ainnohun bifaihodedum. — χωρήσατε ἡμᾶς· οὐδένα ἡδικήσαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν.

Filem 18 iþ jabai ða gaskoþ þus aipþau skula ist, þata mis rahnei. — εἰ δέ τι ἡδικήσῃς ἐν σοὶ ἡ ὀφείλει, τοῦτο ἔμοι ἐλλόγει.

160 *ga-skeirjan* — ἐρμηνεύω

I 9,7 jah qaþ du imma: gagg þwahan in swumsl Siloamis, batei gaskeirjada insandips... — καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἐρμηνεύεται ἀπεσταλμένος...

161 *ga-slawan* — σιγάω (σιωπάω)

Mk 4,39 jah urreisands gasok winda jah qaþ du marein: gaslawai, afdumbn! jah anasilaida sa winds jah warþ wis mikil. — καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ θαλάσῃ· σιώπα, πεφίμωσο. καὶ ἐκόπασεν ὁ ἄνεμος, καὶ ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.

162 *ga-sleiþjan* — ζημιόω

Fil 3,8 abþan sweþauh all domja sleiþa wisan in ufarassaus kunþjis Iesuis Xristaus frauþins meinis, in þizei allamma gasleiþiþs im jah domja smarnos wisan allata, ei Xristau du gawaurkja habau, — ἀλλὰ μὲν οὖν καὶ ἡγοῦμαι πάντα ζημίαν εἶναι διὰ τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ κυρίου μου, δι' ὃν τὰ πάντα ἐζημιώθην, καὶ ἡγοῦμαι σκύβαλα εἶναι, ἵνα Χριστὸν κερδήσω,

- L 9,25 iho allis baurfte gatauip sis manna, gageigands þo manased alla, ip sis silbin fragistjands aipbau gasleipjands? — τί γὰρ ὠφελεῖται ἄνθρωπος κερδήσας τὸν κόσμον ὅλον, ἑαυτὸν δὲ ἀπολέσας ἢ ζημιωθείς;
- Mk 8,36 iha auk boteip mannan, jabai gageigaiþ pana fairhu allana jah gasleipeip sik saiwalai seinai? — τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἔαν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;
- k 7,9 nu fagino, ni unte gauridai wesup, ak unte gauridai wesup du idreigai; saurgaidedup auk bi guþ, ei in waihtai ni gasleipjaindau us unsis. — νῦν χαίρω, οὐχ ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῇτε ἐξ ἡμῶν.

163 *ga-slepan* — κοιμάω

- I 11,11 þo qap jah afar þata qipip du im: Lazarus, frijonds unsar, gasaizlep; akei gaggam, ei uswakjau ina. — ταῦτα εἶπεν, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς· Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ πορεύομαι, ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν.
- K 11,30 dupbe in izwis managai siukai jah unhailai, jag-gaslepand ganohai. — διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι καὶ κοιμῶνται ἱκανοί.
- K 15,18 þanuh jap-þai gaslepandans in Xristau fragistnodedun. — ἄρα καὶ οἱ κοιμηθέντες ἐν Χριστῷ ἀπώλonton.
- K 15,20 ip nu (þande) Xristus urrais us daupaim, anostodeins gaslepandane waurþans; — νυνὶ δὲ Χριστὸς ἐγέργεται ἐκ νεκρῶν, ἀπαρχὴ τῶν κεκοιμημένων ἐγένετο.
- K 15,6 þaproh gasaiþands ist managizam þau fimf hundam (taihun-tewjam) broþre suns, þizeei þai managistans sind und hita, sumaiþ-þan gasaizlepun. — ἔπειτα ὡφθῇ ἐπάνω πεντακοσίοις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς δὲ καὶ ἐκοιμήθησαν.

166 *ga-sniunjan* — φθάνω

- k 10,14 ni auk swaswe ni fairrinnandans und izwis ufarassau ufþanjam uns, unte jah und izwis gasniumidedum in aiwaggeljon Xristaus. — οὐ γὰρ ὥς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν ἐκυτούς, ἄχρι γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ.

167 *ga-sniwan* — φθάνω

- R 9,31 ip Israel laistjands witop garaihteins bi witop garaihteins ni gasnau. — Ἰσραὴλ δὲ, διώκων νόμον δικαιοσύνης, εἰς νόμον δικαιοσύνης οὐκ ἐφθασεν.
- Fil 3,16 apþan sweþauh du þamnei gasnewum, ei samo hugjaima (jah samo frapjaima). — πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι τὸ αὐτὸ φρονεῖν.

108 *ga-sokjan* — ζητέω

- R 10,20 ip Esaías anananbeip jah qipip: bigitans warp þaim mik ni gasokjandam, swikunþs warp þaim mik ni gafraihnandam. — Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ καὶ λέγει· εὐρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανῆς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν.

169 *ga-soþjan* — χορτάζω

- Mk 8,4 jah andhofun imma siponjos is: ɪaþro þans mag ɪas gasoþjan hlaibam ana auþidai? — καὶ ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· πόθεν τούτους δυνήσεται τις χορτάσαι ἄρτων ἐπ' ἐρημίας;

170 *ga-speiwan* — πτόω

- I 9,6 þata qipands gaspaiw dalap, jah gawaurhta fani us þamma spaiskuldra, jah gasmait imma ana augona þata fani þamma blindin. — ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος καὶ ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ,

173 *ga-staldan* — κτάομαι — ἔχω

- L 18,12 fasta twaim sinþam sabbataus jah afdailja taihundon dail allis þize gastalda. — νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι.
- K 7,28 apþan jabai nimis qen, ni frawaurhtes, jah jabai liugada mawi, ni frawaurhta, ip aglon leikis gastaldand þo swaleika. ip ik izwis freidja... — εἰάν δὲ καὶ γήμης, οὐχ ἡμαρτες, καὶ εἰάν γήμη ἡ παρθένος, οὐχ ἡμαρτεν· θλίψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἔξουσιν οἱ τοιοῦτοι, ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι...
- Sol 4,4 ei witi ɪarjizuh izwara gastaldan sein kas in weiþipai jah sweripai, — εἰδέναι ἕκαστον ὑμῶν τὸ αὐτοῦ σκευὸς κτᾶσθαι ἐν ἀγιασμῷ καὶ τιμῇ,
- Nehem 5,16 jah waurstw þizos baurgswaddjaus inswinþida, jah þaurp ni gastaistald, jah þiwos meinai jah allai þai galisanans du þamma waurstwa. — καὶ ἐν ἔργῳ τοῦ πείχους τούτου κατέσχυσα καὶ ἄγρὸν οὐκ ἐκτετήσαμην καὶ τὰ παιδάριά μου καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐκεῖ ἐπὶ τὸ ἔργον.
- K 9,19 (Randglose) gageigaidedjau — (gastaistaldjau) (κερδήσω).

174 *ga-standan* — ἵστημι, μένω

- I 8,31 þanuh qap Iesus du þaim galaubjandam sis Iudaium: jabai jus gastandip in waurda meinamma, bi sunjai siponjos meinai sijup, — ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· εἰάν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταὶ μου ἔστε,

- I 8,44 jus us attin diabaulau sijup jah lustuns bis attins izwaris wi-leip taujan. jains manamaurþrja was fram frumistja jah in sunjai ni gastopþ; unte nist sunja in imma. — ὁμοῖς ἐκ τοῦ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστὲ καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν· ἐκεῖνος ἀνθρωποκτόνος ἦν ἀπ’ ἀρχῆς καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ ἔσθηκεν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ.
- L 1,56 gastopþ þan Mariam miþ izai swe menoþs þrins jah gawan-dida sik du garda seinamma. — ἔμεινεν δὲ Μαριάμ σὺν αὐτῇ ὥσει μῆνας τρεῖς καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
- L 6,8 ip is wissuh mitonins ize jah qap du þamma mann, þamma þaursja habandin handu: urreis jah stand in midjaim. þaruh is urreisands gastopþ. — αὐτὸς δὲ ἤδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν καὶ εἶπεν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ζηρᾶν ἔχοντι τὴν χεῖρα· ἔγειρε καὶ στήθι εἰς τὸ μέσον· ὁ δὲ ἀναστάς ἔσθη.
- L 6,17 jah atgaggands dalap miþ im gastopþ ana stada ibnamma jah hinma siponje is jah hansa mikila manageins af allamma Iudaias jah Iairusalem jah þize faur marein Twre jah Seidone — καὶ καταβὰς μετ’ αὐτῶν ἔσθη ἐπὶ τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ, καὶ πλῆθος πολὺ τοῦ λαοῦ ἀπὸ πάσης τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἱερουσαλὴμ καὶ τῆς παραλίου Τύρου καὶ Σιδῶνος,
- L 7,14 jah duatgaggands attaitok ðilftrjom; ip þai bairandans gastopþun; jah qap: uggalaud, du þus qiþa: urreis! — καὶ προσελθὼν ἤψατο τῆς σοροῦ, οἱ δὲ βραστάζοντες ἔσθησαν καὶ εἶπεν· νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι.
- L 8,44 atgaggandei du aftaro attaitok skauta wastjos is, jah suns gastopþ sa runs bloþis izos. — προσελθοῦσα ὀπισθὸν ἤψατο τοῦ κρσπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔσθη ἡ ῥύσις τοῦ αἵματος αὐτῆς.
- L 18,40 gastandands þan Iesus haihait ina tiuhan du sis.... — σταθεῖς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀχθῆναι πρὸς αὐτόν...
- Mk 10,49 jah gastandands Iesus haihait atwopjan ina. jah wopidedun þana blindan, qibandans du imma: þrafstei þuk; urreis, wopeiþ þuk. — καὶ σταθὺς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτόν· φωνηθῆναι, καὶ φωνοῦσιν τὸν τυφλὸν λέγοντες αὐτῷ· θάρσει, ἔγειρε, φωνεῖ σε.
- R 11,20 waila! ungalaubeinai usbruknodedun, ip þu galaubeinai gastost; ni hugei hauhaba, ak ogs. — καλῶς· τῇ ἀπιστίᾳ ἐξεκλάσθησαν, σὺ δὲ τῇ πίστει ἔσθηκας, μὴ ὑψηλοφρόνει, ἀλλὰ φοβοῦ.
- R 14,4 þu ʒas is, þuei stojis framþjana skalk? seinamma frauin standiþ aipbau driusip; apþan standiþ; mahteigs auk ist frauja gastopþ(an)an ina. — σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον οἰκέτην; τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει ἢ πίπτει· σταθήσεται δέ, δυνατὸς γάρ ἐστιν ὁ κύριος στήσαι αὐτόν.

- K 7,24 harjizuh in bammei atlabops was, brobrjus, in bamma gastandai at guda. — ἑκαστος ἐν ᾧ ἐκλήθη, ἀδελφοί, ἐν τούτῳ μενέτω παρὰ θεῶ.
- k 1,24 ni batei frauinoma izwarai galaubeinai, ak gawaurstwans sijum anstais izwaraizos, unte galaubeinai gastopun. — οὐχ ὅτι κυριεύομεν ὑμῶν τῆς πίστεως, ἀλλὰ συνεργοί ἐσμεν τῆς χάριτος ὑμῶν· τῇ γὰρ πίστει ἐστήκατε.
- k 13,1 Dridjo pata qima at izwis. ana munpa twaddje weitwode jah prijē gastandai all waurde. — Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθίζεται πᾶν ῥῆμα.
- Sol 3,8 unte sai libam, jabai jus gastandip in frauin. — ὅτι νῦν ζῶμεν, ἐὰν ὑμεῖς ἐστήκετε ἐν κυρίῳ.
- L 17,12 jah inngaggandin imma in suma haimo, gamotidedun imma taihun prutsfillai mans, baih gastopun fairrapro. — καὶ εἰσερχομένου αὐτοῦ εἰς τινὰ κώμην ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα λεπτοὶ ἄνδρες, οἱ ἐστήσαν πόρρωθεν,
- Mk 3,26 jah jabai Satana usstop ana sik silban an gadailips warp, ni mag gastandan, ak andi habaip. — καὶ εἰ ὁ σατανᾶς ἀνέστη ἐφ' ἑαυτὸν καὶ μεμέρισται, οὐ δύναται σταθῆναι, ἀλλὰ τέλος ἔχει.
- T 2,15 ip ganisip pairh barne gabaurp, jabai gastandand in galaubeinai jah friapwai jah weihpai miþ gafrapjein. — σωθήσεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγίασμῳ μετὰ σωφοσύνης.

175 *ga-staurknan* — ξηραίνω

- Mk 9,18 jah bistharuh bei ina gafahip, gawairpip ina, jah hapjip jah kriustip tunbuns seinans jah gastaurkniþ; jah qap siponjam þeinaim ei usdreibeina ina, jah ni mahtedun. — καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς μαθηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἔσχυσαν.

178 *ga-stojan* — κρίνω

- K 5,3 ...ju gastauida swe andwairps pana swa pata gatauandan, — ...ἤδη κέκρικα ὡς παρῶν τὸν οὕτως τοῦτο κατεργασάμενον,
- k 2,1 Abþan gastauida pata silbo at mis, ei aftra in saurgai ni qimau at izwis. — Ἐκρίνα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν λύπῃ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς.

179 *ga-straujan* — στρώνωμι

- Mk 14,15 jah sa izwis taikneip kelikn mikilata, gastrawip, manwjata; jah jainar manwjaip unsis. — καὶ αὐτὸς ὑμῖν δεῖξει ἀνάγκαιον μέγα ἐστρωμένον ἔτοιμον, ἐκεῖ ἐτοιμάσατε ἡμῖν.

180 *ga-suljan* — θεμελιόω

- M 7,25 jah atiddja dalap rign jah qemun aḡos jah waiwoun windos jah bistugqun bi ḡamma razna jainamma, jah ni gadraus, unte gasulib was ana staina. — και κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκεῖνῃ, καὶ οὐκ ἔπεσεν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.
- L 6,48 galeiks ist mann timrjandin razn, saei grob jah gadiupida jah gasatida grunduwaddjau ana satina. at garunjon ḡan waur-ḡanai bistagq aḡa bi jainamma razna jah ni mahta gawagjan ita; gasulid auk was ana ḡamma staina. — ὁμοίός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν· πλημμύρας δὲ γενομένης προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκεῖνῃ καὶ οὐκ ἔσχυσεν σαλευσθαι αὐτήν, τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.
- E 3,18 ei in friapwai gawaurhtai jah gasulidai mageip gafahan miḡ allaim ḡaim weiham ḡa sijai braidei jah laggei jah hauhei jah diupe; — ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι καὶ τεθεμελιωμένοι ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν πᾶσιν τοῖς ἁγίοις τὸ πλάτος καὶ μῆκος καὶ βάθος καὶ ὕψος,

181 *ga-sunjon* — δικαιοόω

- L 7,35 jah gasunjoda warḡ handugei fram barnam seinaim allaim. — καὶ ἐδικαιώθη ἡ σοφία ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῆς πάντων.

182 *ga-supon* — ἄρτυω

- L 14,34 god salt; ip jabai salt baud wairbiḡ, ḡe gasupoda? — καλὸν τὸ ἄλας· ἐὰν δὲ τὸ ἄλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἄρτυθήσεται;
- Kol 4,6 waurd izwar sinteino in anstai salta gasupoḡ siai, ei wi-teip ḡaiwa skuleip ainḡarjammeh andhafjan. — ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἅλατι ἡρτυμένος, εἰδέναι πῶς δεῖ ὑμᾶς ἐνὶ ἐκάστῳ ἀποκρίνεσθαι.

183 *ga-sweran* — δοξάζω

- I 12,16 ḡaup-ḡan ni kunbedun siponjos is frumist; ak biḡe gaswe-raiḡs was Iesus, ḡanuh gamundedun ḡatei ḡata was du ḡamma gameliḡ, jah ḡata gatawidedun imma. — ταῦτα δὲ οὐκ ἔγνωσαν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ὑἱοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ.
- I 13,31 ḡap ḡan Iesus: nu gasweraiḡs warḡ sunus mans, jah ḡuḡ ḡauhiḡs ist in imma. — λέγει οὖν ὁ Ὑἱοῦς· νῦν ἐδοξάσθη ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ὁ θεὸς ἐδοξάσθη ἐν αὐτῷ.

185 *ga-swiltan* — τελευτάω

- M 9,18 miḅḅanei is rodida pata du im, ḅaruh reiks ains qimands inwait ina, qīḅands ḅatei dauhtar meina nu gaswalt; akei qimands atlagei handu ḅeina ana ija, jah libaiḅ. — ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ ἄρχων εἰς ἐλθὼν προσεκύνει αὐτῷ λέγων ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν, ἀλλὰ ἐλθὼν ἐπίθεις τὴν χεῖρά σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ζήσεται.
- Mk 9,44 ḅarei maḅa ize ni gaswiltiḅ jah fon ni afḗapniḅ. — ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.
- Mk 9,46 ḅarei maḅa ize ni gaswiltiḅ jah fon ni afḗapniḅ. — ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

186 *ga-swinḅian* — δύναιμαι

- Kol 1,11 in allai mahtai gaswinḅidai bi mahtai wulḅaus is, in allai usḅulainai jah usḅeisnai miḅ fahedai, — ἐν πάσῃ δυνάμει δουναμούμενοι κατὰ τὸ κράτος τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ μακροθυμίαν μετὰ χαρᾶς.

187 *ga-swinḅnan* — κραταιόομαι

- E 3,16 ei gibai izwis bi gabein wulḅaus seinis mahtai gaswinḅnan ḅairh ahman seinana in innuman mannan, — ἵνα δόξη ὑμῖν κατὰ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ δυνάμει κραταιωθῆναι διὰ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ εἰς τὸν ἔσω ἄνθρωπον,

188 *ga-swogjan* — στενάζω

- Mk 7,34 jah ussaiḗands du himina gaswogida jah qap du imma: aiffapa, ḅatei ist: uslukn. — καὶ ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐστενάξεν καὶ λέγει αὐτῷ· ἔφφαθα, ὁ ἐστίν· διανοίχῃτι.

190 *ga-tairan* — λύω

- M 5,19 iḅ saei nu gatairiḅ aina anabusne ḅizo minnistono jah laisjai swa mans, minnista haitada in ḅiudangardjai himine... — ὅς ἐάν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων τῶν ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἄνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν...
- I 7,23 jabai bimait nimib manna in sabbato, ei ni gatairaidau witoḅ ḅata Mosezis; iḅ mis hatizob, unte allana mannan hailana gatawida in sabbato? — εἰ περιτομὴν λαμβάνει ἄνθρωπος ἐν σαββάτῳ, ἵνα μὴ λυθῇ ὁ νόμος Μωσέως, ἐμοὶ χολᾷτε ὅτι ὅλον ἄνθρωπον ὑγιῇ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ;
- I 10,35 jabai jainans qap guda, du ḅaimeci waurd gudis warḅ, jah n, maht ist gatairan ḅata gamelido; — εἰ ἐκείνους εἶπεν θεοῦς, πρὸς οὓς ὁ λόγος τοῦ θεοῦ ἐγένετο, καὶ οὐ δύναται λυθῆναι ἡ γραφή.

- E 2,14 sa auk ist gawairþi unsar, saei gatawida þo ba du samin jah miþgardawaddjau fabos gatairands, — αὐτὸς γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρωθεν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας,

191 *ga-talzjan* — παίδεύω

- T 1,20 þizcei ist Hwmainaius jah Alaiksandrus, þanzei anafalh Satanin, ei gatalzjaindau ni wajamerjan. — ὧν ἐστιν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ σατανᾷ ἵνα παιδεύῃ αὐτοὺς μὴ βλασφημεῖν.

192 *ga-tamjan* — δαμάζω

- Mk 5,4 unte is ufta eisarnam bi fotuns gabuganaim jah naudibandjom eisarnceinaim gabundans was jah galausida af sis þos naudi-bandjos jah þo ana fotum eisarna gabrak, jah manna ni mahta ina gata mjan. — διὰ τὸ αὐτὸν πολλάκις πέδαις καὶ ἀλύσσειν δεδέσθαι καὶ διεσπᾶσθαι ὑπ' αὐτοῦ τὰς ἀλύσεις καὶ τὰς πέδας συντετρῖφθαι, καὶ οὐδείς ἴσχυεν αὐτὸν δαμάσαι.

193 *ga-tandjan* — καυστηριάζω

- T 4,2 in liutein liugnawaurde jah gata ndida habandane swesa miþwissein, — ἐν ὑποκρίσει ψευδολόγων, κεκαυστηρισμένων τὴν ἰδίαν συνείδησιν.

194 *ga-tarhjan* — δειγματίζω-σημειόω

- Kol 2,15 andhamonds sik leika, reikja jah waldufnja gatarhida balþaba, gablaupjands þo bairhtaba in sis. — ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας ἐδειγματίσεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοὺς ἐν αὐτῷ.

- sol 3,14 iþ jabai has ni ufhausjai waurda unsaramma pairh þos bokos, þana gatarhjaiþ; in blandaþ izwis miþ imma, ei gaskamai sik. — εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε· καὶ μὴ συναναμίγνυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ.

196 *ga-taujan* — ποιέω, πράττω, ἀθετέω

- M 5,36 nih bi haubida þeinamma swarais, unte ni magt ain tagl heit aiþpau swart gataujan. — μήτε ἐν τῇ κεφαλῇ σου ὁμώσης, ὅτι οὐ δύνασαι μίαν τρίχα λευκὴν ἢ μέλαιναν ποιῆσαι.

- M 7,17 swa all bagme godaize akrana goda gataujiþ, iþ sa ubila bagms akrana ubila gataujiþ. — οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ, τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ.

- M 7,18 ni mag bagms þiuþeigs akrana ubila gataujan, nih bagms ubils akrana þiuþeiga gataujan. — οὐ δύναται δένδρον ἀγαθὸν

καρπούς πονηροὺς ποιεῖν οὐδὲ δένδρον σαπρὸν καρπούς καλοὺς ποιεῖν·

- M 7,22 managai qiband mis in jainamma daga: frauja, frauja! niu þeinamma namin praufetidedum, jah þeinamma namin unhuþbons uswaurpum, jah þeinamma namin mahtins mikilos gatawidedum? — πολλοὶ ἔροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· κύριε, κύριε, οὐ τῷ σὺ δυνάμει προσφγητεύσαμεν, καὶ τῷ σὺ δυνάμει δαιμόνια ἐξεβάλομεν, καὶ τῷ σὺ δυνάμει δυνάμεις πολλὰς ἐποίησαμεν;
- I 7,21 andhof Iesus jah qab du im: ain waurstw gatawida, jah allai sildaleikeiþ. — ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· ἐν ἔργον ἐποίησα καὶ πάντες θαυμάζετε.
- I 9,26 þanuh qebun (du imma) aftra: iza gatawida þus? iza iwa uslauk þus augona? — εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν· τί ἐποίησέν σοι; πῶς ἡγοιζέεν σου τοὺς ὀφθαλμούς;
- I 10,41 jah managai qemun at imma jah qebun þatei Iohannes gatawida taikne ni ainhun; iþ allata þatei qab Iohannes bi þana, sunja was. — καὶ πολλοὶ ἤλθον πρὸς αὐτὸν καὶ ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐποίησεν σημεῖον οὐδέν, πάντα δὲ ὅσα εἶπεν Ἰωάννης περὶ τοῦτου ἀληθῆς ἦν.
- I 11,37 sumai þan ize qebun; niu mahta sa izei uslauk augona þamma blindin gataujan ei jah sa ni gadaubnodedi? — τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν εἶπον· οὐκ ἠδύνατο οὗτος ὁ ἀνοίξας τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ τυφλοῦ ποιεῖσαι; ἵνα καὶ οὗτος μὴ ἀποθάνῃ;
- I 11,45 þanuh managai þize Iudaiei þai qimandans at Marjin jah sai-landans þatei gatawida, galaubidedun imma. — πολλοὶ οὐκ ἐκ τῶν Ἰουδαίων οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν καὶ θεωσάμενοι ἃ ἐποίησεν, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.
- I 12,37 swa filu imma taikne gataujandin in andwairþja ize, ni galaubidedun imma, — τοσαῦτα αὐτοῦ σημεῖα πεποιήκοτος ἐμπροσθεν αὐτῶν, οὐκ ἐπίστευον εἰς αὐτόν,
- I 13,12 Bipeh þan usþwoh fotuns ize jah nam wastjos seinos, anakumbjands aftra qab du im: witudu iza gatawida izwis? — ὅτε οὖν ἐνιψεν τοὺς πόδας αὐτῶν καὶ ἔλαβεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ, ἀναπεσὼν πάλιν εἶπεν αὐτοῖς· γινώσκετε τί πεποιήκα ὑμῖν;
- I 13,15 du frisahtai auk atgaf izwis, ei swaswe ik gatawida izwis, swa jus taujaip. — ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῇτε.
- I 15,24 iþ þo waurstwa ni gatawidedjau in im þoei anþar ains-hun ni gatawida, frawaurht ni habaidedeina; iþ nu jah gaseihun mik jah fijaidedun jah mik jah attan meinana. — εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν, ἁμαρτίαν οὐκ εἶχον· νῦν δὲ καὶ ἐωράκασι καὶ μεμισήκασι καὶ ἐμὲ καὶ τὸν πατέρα μου.

- I 18,35 andhof Peilatus: waitei ik Iudaius im? so biuda þeina jah gud-jans anafulhun þuk mis; iza gatawides? — ἀπεκρίθη ὁ Πει-
λάτος· μήτι ἐγὼ Ἰουδαῖός εἰμι; τὸ ἔθνος τὸ σὸν καὶ οἱ ἀρχιερεῖς
παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας;
- L 1,25 þatei swa mis gatawida frauja in dagam þaimei insaiz af-
niman idweit mein in mannam. — ὅτι οὕτως μοι πεποίηκεν
ὁ κύριος ἐν ἡμέραις αἷς ἐπεῖδεν ἀφελεῖν τὸ θνητὸς μου ἐν ἀνθρώποις.
- L 1,49 unte gatawida mis mikilein sa mahteiga, jah weih namo is.
— ὅτι ἐποίησέν μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατός· καὶ ἄγιον τὸ ὄνομα
αὐτοῦ,
- L 1,51 gatawida swinþein in arma seinamma, distahida mikilþuh-
tans gahugdai hairtins seinis; — ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι,
αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν,
- L 5,34 þaruh is qap du im: nu magud sununs brupfadis, unte sa
brupfads miþ im ist, gataujan fastan. — ὁ δὲ εἶπεν πρὸς
αὐτούς· μὴ δύνασθε τοὺς υἱοὺς τοῦ νυμφῶνος ἐν ᾧ ὁ νυμφίος μετ'
αὐτῶν ἐστίν, ποιῆσαι νηστεύειν;
- L 6,3 jah andhafjands wiþra ins Iesus qap: ni þata ussuggwud þatei
gatawida Daweid, þan gredags was, silba jah þaiei miþ imma
wesun? — καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς· οὐδὲ
τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν Δαυεὶδ, ὁπότε ἐπείνασεν αὐτὸς καὶ οἱ
μετ' αὐτοῦ ὄντες;
- L 9,15 jah gatawidedun swa jah gatawidedun anakumb-
jan allans. — καὶ ἐποίησαν οὕτως καὶ ἀνέκλιναν ἑπαντας·
- L 9,43 usfilmans þan waurþun allai ana þizai mikilein gudis. at allaim
þan sildaleikjandam bi alla þoei gatawida Iesus... — ἐξεπλήσ-
σοντο δὲ πάντες ἐπὶ τῇ μεγαλειότητι τοῦ θεοῦ. πάντων δὲ θαυμα-
ζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς...
- L 15,19 ju þanaseips ni im wairþs ei haitaidau sunus þeins; gatawei
mik swe ainana asnje þeinaize. — οὐκέτι εἰμὶ ἄξιος κληθῆναι
υἱός σου· ποιήσόν με ὥς ἓνα τῶν μισθίων σου.
- L 16,8 jah hazida sa frauja þana fauragaggjan inwindipos, unte frodaba
gatawida;... — καὶ ἐπήνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον τῆς
ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν...
- L 17,9 iba þank þu fairhaitis skalka jainamma, unte gatawida þatei
anabudan was? ni man. — μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ ἐκείνῳ ὅτι
ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα; οὐ δοκῶ.
- L 17,10 swa jah jus, þan taujaiþ alla þo anabudanona izwis, qipaiþ þatei
skalkos unbrukjai sijum, unte þatei skuldedum taujan gata-
widedum. — οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ δια-
ταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ἥτις ὃ ὀφειλομέν-
ποιῆσαι πεποίηκαμεν.

- L 19,48 jah ni bigetun ḡa gatawidedeina; managei auk alakjo hahaida du hausjan imma. — και ουχ ευρισκον τι ποιησωσιν· ο λαος γαρ απας εξεκρεματο αυτου ακουων.
- Mk 1,17 jah qab im Iesus: hirjats afar mis, jah gatauja igqis wairban nutans manne. — και ειπεν αυτοις ο 'Ιησους· δευτε οπισω μου, και ποιησω υμας γενεσθαι αλιεις ανθρωπων.
- Mk 2,25 jah is qab du im: niu ussuggwup aiw ḡa gatawida Daweid, ban þaurfta jah gredags was, is jah þai miþ imma? — και αυτος ελεγεν αυτοις· ουδεποτε ανεγνωτε τι εποίησεν Δαυειδ, οτε χρεϊαν εσχεν και επεινασεν, αυτος και οι μετ' αυτου;
- Mk 3,6 jǝh gaggandans þan Fareisaieis sunsaiw miþ þaim Herodianum garuni gatawidedun bi ina, ei imma usqemeina. — και εξελθόντες οι Φαρισαϊοι ευθές μετὰ τῶν 'Ηρωδιανῶν συμβούλιον ἐποιοουν κατ' αυτου, οπως αυτον απολεσωσιν·
- Mk 4,32 jah þan saiada, urrinnip jah wairþip allaize grase maist jah gataujiþ astans mikilans, swaswe magun uf skadau is fuglos himinis gabauan. — και οταν σπαρη, αναβαινει και γινεται παντων των λαχανων μελζων και ποιει κλαδους μεγάλους, ωστε δυνασθαι υπο την σκιαν αυτου τα πετεινα του ουρανου κατασκηνουν.
- Mk 6,5 jah ni mahta jainar ainohun mahte gataujan, niba fawaim siukaim handuns galagjands gahailida. — και ουκ εδυνατο εκει ουδεμιν δυναμιν ποιησαι, ει μη ολιγοις αρρωστοις επιθεις τας χειρας εθεραπευσεν.
- Mk 6,20 unte Herodis ohta sis Iohannen, kunnands ina wair garaihtana jah weihana, jah witaida imma jah hausjands imma manag gatawida jah gabaurjaba imma andhausida. — ο γαρ 'Ηρώδης εφοβεϊτο τον 'Ιωαννην, ειδως αυτον ανδρα δικαιον και αγιον, και συνετηρει ουτον και ακουσας αυτου πολλα εποιει και ηδεως αυτου ηκουεν.
- Mk 7,37 jah ufarassau sildaleikidedun qibandans: waila allata gatawida jah baudans gataujiþ gahausjan jah unrodjandans rodjan. — και υπερπερισσως εξεπλησσοντο λεγοντες· καλως παντα πεποιηκεν, και τους κωφους ποιει ακουειν και τους αλαλους λαλειν.
- Mk 9,13 akei qiþa izwis þatei ju Helias qam jah gatawidedun imma swa filu swe wildedun. swaswe gameliþ ist bi ina. — αλλα λεγω υμιν οτι και 'Ηλιας εληλυθεν, και εποιησαν αυτω οσα ηθελησαν, καθως γεγραπται επ' αυτον·
- Mk 10,6 iþ af anastodeinai gaskaftais gumein jah qinein gatawida guþ. — απο δε αρχης κτισεως αρσεν και θηλυ εποίησεν αυτους ο θεος.
- Mk 14,8 þatei habaida so gatawida; faursnau salbon mein leuk du usfilha. — ο εσχεν αυτη εποιησεν. προελαβεν μυρισαι μου το σωμα εις τον ενταφιασμον.

- T 5,12 habandeins staua, unte frumein galaubcin wana gatawide-
dun. — ἔχουσαι κρίμα ὅτι τὴν πρῶτην πίστιν ἡθέτησαν·
- Mk 14,9 amen, qiba izwis: bisiharuh bei merjada so aiwaggeljo and alla
manaseb, jah batei gatawida so rodjada du gumundai izos.
— ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς
ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὃ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνη-
μόσυνον αὐτῆς.
- Mk 15,14 ip Peilatus qab du im: ἦa allis ubilis gatawida?... — ὁ
δὲ Πειλάτος ἔλεγεν αὐτοῖς· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν;...
- R 9,20 pannu nu jai, manna, bu lhas is, ei andwaurdjais guda? ibai
qibip gadikis du ḡamma digandin: ἦa mik gatawides swa?
— μενούγγε, ὦ ἄνθρωπε, σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος τῷ θεῷ;
μὴ ἔρεϊ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι· τί με ἐποίησας οὕτως;
- K 1,20 ἦar handugs? ἦar bokareis? ἦar sokareis bis aiwis? nih
dwala gatawida guḡ handugein bis fairḡaus? — ποῦ
σοφός; ποῦ γραμματεὺς; ποῦ συζητητῆς τοῦ αἰῶνος τούτου; οὐχὶ
ἐμῶρανεν ὁ θεός τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου;
- k 12,21 ibai aftra qimandan mik guḡ gahaunjai at izwis jah qaino
managans bize faura frawaurkjandane jah ni idreigondane ana
unhrainipai boei gatawidedun, horinassau jah aglaitein(o).
— μὴ πάλιν ἐλθόντα με ταπεινώσῃ ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ
πενθήσω πολλοὺς τῶν προσημαρτηκότων καὶ μὴ μετανοησάντων
ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελείᾳ ἣ ἔπραξαν.
- k 9,10 abban sa andstaldands fraiwa pana saiandan jah hlaiba du
mata andstaldip jah managjai fraiw izwar jah wahsjan ga-
tauujai akrana uswaurhtais izwaraizos; — ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν
σπέρμα τῷ σπεύρουτι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν χορηγῇ καὶ πληθύνει
τὸν σπόρον ὑμῶν καὶ αὐξήσει τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης
ὑμῶν.
- k 11,25 prim sinbam wandum usblugḡwans was; ainamma sinba stainip
was; prim sinbam usfarbon gatawida us skipa;... — τρις
ἔρραβδίσθην, ἅπαξ ἐλιθάσθην, τρις ἐνχυρήγησα, νυχθήμερον ἐν τῷ
βυθῷ πεποίηκα.
- E 2,14 sa auk ist gawairpi unsar, saei gatawida po ba du samin
jah miḡgardawaddju faḡos gatairnads, — αὐτὸς γὰρ ἐστὶν ἡ
εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμώτερα ἐν καὶ τὸ μεσότοιχον
τοῦ φραγμοῦ λύσας,
- E 3,11 bi muna aiwe panci gatawida in Xristau Iesu frauin unsa-
ramma, — κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἦν ἐποίησεν ἐν Χριστῷ
'Ιησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν,
- Fil 4,14 abban swebauh waila gatawideduḡ gamainja briggandans
meina aglon. — πλὴν καλῶς ἐποίησατε συγκοινωνήσαντές
μου τῇ θλίψει.

Nehem 5,13 ...jah qap alla gamainps: amen. jah hazidedun frauja jah gata widedun þata waurd alla so managei. — ...καὶ εἶπε πᾶσα ἡ ἐκκλησία· ἀμήν· καὶ ἤνεσαν τὸν κύριον. καὶ ἐποίησαν τὸ ῥῆμα τοῦτο ὁ λαός.

198 *ga-teihan* — ἀληθεύω

G 4,16 ip nu swe fijands izwis warp, sunja gateihands izwis? — ὥστε ἐχθρὸς ὑμῶν γέγονα ἀληθεύων ὑμῖν;

ga-tewjan — χειροτονέω

k 8,19 apþan ni þat-ain, ak jah gatewips fram aikklesjom miþ gasinþam uns miþ anstai þizai andbahtidon fram uns du frau- jins wulþau jah gairnein unsarai; — οὐ μόνον δὲ ἀλλὰ καὶ χειροτονηθεῖς ὑπὸ τῶν ἐκκλησιῶν συνέκδημος ἡμῶν σὺν τῇ χάριτι ταύτῃ τῇ διακονουμένῃ ὑφ' ἡμῶν πρὸς τὴν τοῦ κυρίου δόξαν καὶ προθυμίαν ἡμῶν,

200 *ga-tilon* — τυγχάνω

t 2,10 inuh þis all gapula bi þans gawalidans, ei jah þai ganist gatilon, sei ist in Xristau Iesu miþ wulþau aiweinamma. — διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σω- τηρίας τύχωσιν τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου.

203 *ga-tinrjan* — οἰκοδομέω

L 4,29 jah usstandands uskusun imma ut us baurg jah brahtedun ina und auhumisto þis fairgunjis ana þammei so baurgs ize ga- timrida was, du afdrausjan in þapbro. — καὶ ἀναστάντες ἐξέβαλον αὐτὸν ἔξω τῆς πόλεως καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἕως ὄφρου τοῦ ὄρους ἐφ' οὗ ἡ πόλις αὐτῶν ᾠκοδόμηται, εἰς τὸ κατα- κρημνίσαι αὐτόν.

L 7,5 unte frijop þiuda unsara, jah swnagogein is gatimrida unsis. — ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτὸς ᾠκοδόμησεν ἡμῖν.

Mk 12,1 Jah dugann im in gajukom qiþan: weinagard ussatida manna jah bisatida ina fapom jah usgrof dal uf mesa jah gatimrida kelikn jah anafalh ina waurstwjam jah aflaiþ aljap. — Καὶ ἤρξατο αὐτοῖς ἐν παραβολαῖς λέγειν· ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρω- πος καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ ὠρυξεν ὑπολήνιον καὶ ᾠκοδό- μησεν πύργον καὶ ἐξέδωτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν.

M 7,24 I hazuh nu saei hauseip waurda meina jah taujip þo, galeiko ina waira frodamma, saei gatimrida razn sein ana staina. — πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιώσω αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησεν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν.

- M 7,26 jah řazuh saei hauseip waurda meina jah ni taujip řo, galeikoda mann dwalamma, saei gatimrida řazn sein ana malmin. — και πας ο ακουων μου τους λογους και μη ποιων αυτους ομοιω-
θήσεται ανδρι μωρῳ, οστις φκοδομησεν την οικιαν αυτου επ-
την αμμον.
- Mk 14,58 patei weis gahausidedum qipandan ina patei ik gataira alh řo handuwaurhton jah bi řrins dagans anřara unhanduwaurhta gatimrja. — οτι ημεις ηκουσαμεν αυτου λεγοντος οτι εγω καταλυσω τον ναον τουτον τον χειροποιητον και δια τριων ημερων
αλλον αχειροποιητον οικοδομησω.
- Nehem 7,1 Jah warř, swe gatimrida warř so baurgswaddjus, jah gasatida haurdins, jah gaweisodai waurřun daurawardos jah liuparjos jah Laiwweiteis; — Και εγενετο ηνικα φκοδομηθη
το τεϊχος και επεστησα τας θυρας, και επεσκεπησαν οι πυλωροι και οι φδοι και οι Λευϊται.

204 *ga-tiuhan* — αγω

- I 9,13 gatiuhand ina du Fareisaium, řana saei was blinds. —
αγουσιν αυτον προς τους Φαρισαιους, τον ποτε τυφλον.
- L 4,9 řapřoh gatauh ina in Iairusalem jah gasatida ina ana giblin alhs jah qap du imma:... — και ηγαγεν αυτον εις Ιερου-
σαλημ και εστησαν αυτον επι το πτερυγιον του ιερου, και ειπεν
αυτω·

205 *ga-trauan* — θαρρεω-πειθομαι

- R 8,38 gatraua auk patei ni dauřus (ni libains) nih aggeljus ni reikja ni mahteis nih andwairřo nih anawairřo, — πεπεισμαι
γαρ οτι ουτε θανατος ουτε ζωη ουτε αγγελοι ουτε αρχαι ουτε
δυναμεις ουτε ενεστωτα ουτε μελλοντα
- R 14,14 wait jag-gatraua in frauřin Iesua, patei ni waiht gawamm řairh sik silbo, niba řamma munandin (řa unhrain wisan) řamma gamain ist. — οϊδα και πεπεισμαι εν κυριῳ Ιησου
οτι ουδεν κοινον δι' εαυτου, ει μη τῳ λογιζομενω τι κοινον ειναι,
εκεινω κοινον.
- k 5,6 gatrauandans nu sinteino jah witandans patei wisandans in řamma leika afřaimjai sijum fram frauřin; — θαρρουντες
ουν παντοτε και ειδότες οτι ενδημουντες εν τῳ σωματι εκδημουμεν
απο του κυριου·
- k 5,8 abřan gatrauam jah walřam mais usleipān us řamma leika jah anahaimjaim wisan at frauřin. — θαρρουμεν δε και
ευδοκουμεν μλλον εκδημησαι εκ του σωματος και ενδημησαι
προς τον κυριον.
- k 7,16 řagino nu, unte in allamma gatraua in izwis. — χαλω ουν
οτι εν παντι θαρρω εν υμιν.

- k 10,1 Abban ik silba Pawlus bidja izwis bi qaiŕrein jah mukamodein Xristaus, ikei ana andaugi raihtis hauns im in izwis, abban aljar wisands gatraua in izwis. — Αὐτὸς δὲ ἐγὼ Παῦλος παρακαλῶ ὑμᾶς διὰ τῆς πραότητος καὶ ἐπιεικείας τοῦ Χριστοῦ, ὃς κατὰ πρόσωπον μὲν ταπεινὸς ἐν ὑμῖν, ἀπὼν δὲ θ·α·ρ·ρ·ῶ εἰς ὑμᾶς.
- k 10,2 abban bidja(n) ei ni andwairps gatrauau trauainai, pizaiei man gadaursan ana sumans þans munandans uns swe bi leika gaggandans. — δέομαι δὲ τὸ μὴ παρὼν θ·α·ρ·ρ·ῆ·σαι τῇ πεποιθῆσει ἢ λογιζομαι τολμῆσαι ἐπὶ τινὰς τοὺς λογιζομένους ἡμᾶς ὡς κατὰ σάρκα περιπατοῦντας.
- k 10,7 þo bi andwairþja saiþiþ. jabai ʒas gatrauaip sik silban Xristaus wisan, þata þagkjai aftra af sis silbin, ei swaswe is Xristaus, swa jak weis. — τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε. εἴ τις πέποιθεν ἐαυτῷ Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἀφ' ἐαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ, οὕτως καὶ ἡμεῖς.
- G 5,10 ik gatraua in izwis in frauin þatei ni waiht aljis hugjib; abban sa drobjaands izwis sa bairai þo wargiba, saʒazuh saei sijai. — ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν κυρίῳ ὅτι οὐδὲν ἄλλο προνήσετε· ὁ δὲ ταρασσὼν ὑμᾶς βαστάσει τὸ κρίμα, ὅστις ἐάν ᾤ.
- Fil 1,14 ...managistans broþrl in frauin gatrauandans bandjom meinaim mais gadaursan unagandans waurd gudis rodjan. — ...πλείονας τῶν ἀδελφῶν ἐν κυρίῳ πεποιθότες τοῖς δεσμοῖς μου περισσotέρως τολμᾷν ἀφόβως τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ λαλεῖν.
- Fil 2,24 abban gatraua in frauin, þammei jah silba sprauto qima. πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι.
- Fil 3,3 abban weis sijum bimait, weis ahmin guda skalkinondans jah ʒopandans in Xristau Iesu, jah ni in leika gatrauam, — ἡμεῖς γὰρ ἐσμεν ἡ περιτομή, οἱ πνεύματι θεῷ λατρεῦντες καὶ καυχώμενοι ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ καὶ οὐκ ἐν σαρκὶ πεποιθότες,
- sol 3,4 abban gatrauam in frauin in izwis, ei þatei anabudum izwis, jah taujib jah taujan habaiþ. — πεποιθαμεν δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἂν παραγγέλλομεν ὑμῖν καὶ ποιεῖτε καὶ ποιήσετε.
- T 1,11 sei ist bi aiwaggeli wulþaus þis audagins gudis þatei gatrau-aip ist mis. — κατὰ δὲ εὐαγγέλιον τῆς δόξης τοῦ μακαρίου Θεοῦ, ὃ ἐπιστεύθη ἐγώ.
- t 1,5 gamaudein andnimands þizos sei ist in þus unliutons galau-beinai sei bauaida faurþis in awon þeinai Laidjai jah aiþein þeinai Aiwneikai, gaþ-þan-traua þatei jah inþus. — ὑπόμνησιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνέφκησεν πρῶτον ἐν τῇ μάμμη σου Λοῖδι καὶ τῇ μητρὶ σου Εὐνίχῃ, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί.

- t 1,12 in pizozei fairinos jah pata winna; akei nih skama mik, unte wait hamma galaubida, jah gatraua pammei mahteigs ist pata anafilh mein fastan in jainana dag. — δι' ἣν αἰτίαν καὶ ταῦτα πάσχω, ἀλλ' οὐκ ἐπαισχύνομαι· οἶδα γὰρ ὅτι πεπisteυκα καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστὶν τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν.
- Tit 1,3 ip ataugida mela swesamma waurd sein in mereinai, sei gatrauada ist mis bi anabusnai nasjandis unsaris gudis, — ἐφ' ἧς ἐφ' ἡμεῖς καὶ οἱ ἄλλοι τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι, ὃ ἐπιστεύθη ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν θεοῦ,
- Filem 21 gatrauands afhauseinai beinai gamelida bus, witands batei ufar bateiqiba taujis. — πεποιθὼς τῇ ὑπακοῇ σου ἔγραψά σοι, εἰδὼς ὅτι καὶ ὑπὲρ ὃ λέγω ποιήσεις.
- k 2,3 jah pata silbo gamelida izwis, ei qimands saurga ni habau fram paimei skulda faginon, gatrauands in allaim izwis batei meina faheds allaize izwara ist. — καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτὸ ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην ἔχω ἀφ' ὧν ἑδεῖ με χαίρειν, πεποιθὼς ἐπὶ πάντας ὑμᾶς ὅτι ἡ ἐμὴ χάρις πάντων ὑμῶν ἐστίν.
- G 2,7 ak pata wiprawairpo, gasaifhandans batei gatrauada was mis aiwaggeljo fraurafilljis, swaswe Paitrau bimaitis, — ἀλλὰ τοὺναντίον ἰδόντες ὅτι πεπisteυμαι τὸ εὐαγγέλιον τῆς ἀκροβυστίας καθὼς Πέτρος τῆς περιτομῆς.
- t 3,14 ip bu framwairpis wisais in paimei galaisides buk jah gatrauada sind bus, witands at hamma ganamt, — σὺ δὲ μένεις ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστάθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες.

207 *ga-tulgjan* — στηρίζω-βεβαίω

- L 9,51 warp pan in pammei usfulnodedun dagos andanumtais is, jah is andwairpi seinata gatulgida du gaggan in Iairusalem. — ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστήριξεν τοῦ πῶρευσθαι εἰς Ἱερουσαλήμ,
- R 15,8 qiba auk Xristu Iesu andbaht waurpanana (bimaitis) fram sunjai gudis du gatulgjan gahaita attane, — λέγω γὰρ Χριστὸν Ἰησοῦν διάκονον γεγενῆσθαι περιτομῆς ὑπὲρ ἀληθείας θεοῦ, εἰς τὸ βεβαίωσαι τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων,
- k 1,6 ...jah wens unsara gatulgida faur izwis;... — ...καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν...
- Sol 3,2 jah insandidedum Teimaupaiu, bropar unsarana jah andbaht gudis in aiwaggeljon Xristaus, ei izwis gatulgjai jah bidjai bi galaubcin izwara, — καὶ ἐπέψαμεν Τιμόθεον, τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν καὶ διάκονον τοῦ θεοῦ ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ, εἰς τὸ στηρίξαι ὑμᾶς καὶ παρακαλέσαι ὑπὲρ τῆς πίστεως ὑμῶν,

- sol 3,3 abban triggws frauja saei gatulgeip izwis jah galausjai izwis af þamma ubilin. — πιστός δέ ἐστιν ὁ κύριος, ὃς στηρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.
- sol 2,17 gaþrafstjai hairtona izwara jah gatulgjai in allaim waurstwam jah waurdam godaim. — παρακαλέσαι ὑμῶν τὰς καρδίας καὶ στηρίξαι ἐν παντί ἔργῳ καὶ λόγῳ ἀγαθῷ.
- Kol 1,23 jabai sweþauh þairhwisip in galaubeinai gaþwastidai jah gatulgidai jah ni efwagidai af wenai aiwaggeljons, — ...εἴγε ἐπιμένετε τῇ πίστει τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου...

208 *ga-þahan* — σιγάω-σιωπάω

- Mk 10,48 jah ʒotidedun imma managai ei gaþahaidedi; ip is filu mais hropida: sunau Daweidis, armai mik! — καὶ ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ· ὁ δὲ πολλῶ μᾶλλον ἔκραζεν· υἱὲ Δαυεὶδ, ἐλέησόν με.
- L 20,26 jah ni mahtedun gafahan is waurde in andwairþja manageins jah sildaleikjandans andawaurde is gaþahaidedun. — καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν.

209 *ga-þairsan* — ξηραίνω

- Mk 3,1 Jah galaip aftra in swnagogen, jah was jainar manna gaþaursana habands handu. — Καὶ εἰσῆλθεν ἄλιν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα.

211 *ga-þaursnan* — ξηραίνω

- I 15,6 niba saei wisip in mis, uswairpada ut swe meinatans, jah gaþaursniþ jah galisada, jah in fon galagjand jah inbranþjada. — ἐὰν μὴ τις μείνῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ κλήμα καὶ ἐξηράνθη, καὶ συνάγουσιν αὐτὸ καὶ εἰς τὸ πῦρ βάλλουσιν, καὶ καίεται.
- L 8,6 jah anþar gadraus ana staina jah uskijanata gaþaursnoda, in þizei ni habaida qrammiþa. — καὶ ἕτερον ἔπεσεν ἐπὶ τὴν πέτραν καὶ φυν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα.
- Mk 4,6 at sunnin þan urrinnandin ufbrann, jah unte ni habaida waurtins, gaþaursnoda. — ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη.
- Mk 5,29 jah sunsaiw gaþaursnoda sa brunna bloþis izos, jah ufkunþa ana leika þatei gahainoda af þamma slaha. — καὶ εὐθὺς ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἵαται ἀπὸ τῆς μαστίγος.
- Mk 11,21 jah gamunands Paitrus qaþ du imma: rabbei, sai, smakkabagms þanei fraqast gaþaursnoda. — καὶ ἀναμνησθεὶς ὁ Πέτρος λέγει αὐτῷ· ῥαββί, ἴδε ἡ συκὴ ἣν κατηράσω ἐξηράνται.

213 *ga-þiuþjan* — εὐλογέω

Mk 8,7 jah habaidedun fiskans fawans, jah þans gaþiuþjands qap ei atlagidedeina jah þans. — και εἶχον ἰχθυῖδια ὀλίγα· και ταῦτα εὐλογήσας εἶπεν παραθεῖναι και αὐτά.

E 1,3 þiuþips guþ jah atta frauþins unsaris Iesuis Xristaus, izei gaþiuþida uns in allai þiuþeinai ahmeinai in himinakundaim in Xristau. — εὐλογητὸς ὁ θεὸς και πατὴρ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁ εὐλογήσας ἡμᾶς ἐν πάσῃ εὐλογίᾳ πνευματικῇ ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ.

L 9,16 nimands þan þans fimf hlaibans jah twans fiskans, insaiþands du himina gaþiuþida ins jah gabrak jah gaf siponjam du faurlagjan þizai managein. — λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους και τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς και κατέκλασεν και ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παρατιθέναι τῷ ὄχλῳ.

214 *ga-þiwan* — δουλόω

K 7,15 ip jabai sa ungalaubjands skaidip sik, skaidai; nist gaþiwaids broþar aiþþau swisa in þaim swaleikaim; ... — εἰ δὲ ὁ ἄπιστος χωρίζεται, χωρίζεσθω· οὐ δεδούλωται ὁ ἀδελφὸς ἡ ἡ ἀδελφὴ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ...

217 *ga-þliuhan* — φεύγω

M 8,33 ip þai haldandans gaþlauhun jah galeibandans gataihun in baurg all bi þans daimonarjans. — οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, και ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπήγγειλαν πάντα και τὰ τῶν δαιμονιζομένων.

L 8,34 gasaiþandans þan þai haldandans þata waurþano gaþlauhun jah gataihun in baurg jah in weihsa. — ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγεννημένον ἔφυγον και ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν και εἰς τοὺς ἀγροὺς.

Mk 5,14 jah þai haldandans þo sweina gaþlauhun jah gataihun in baurg jah in haimom, jah qemun saiþan þa wesi þata waurþano. — και οἱ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον και ἀπήγγειλαν εἰς τὴν πόλιν και εἰς τοὺς ἀγροὺς· και ἦλθον ἰδεῖν τί ἐστὶν τὸ γεγονός.

Mk 14,50 jah afletandans ina gaþlaunun allai. — και ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον πάντες.

Mk 14,52 ip is bileipands þamma leina naqaps gaþlauh faura im — ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδὼνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν.

Mk 16,8 jah usgaggandeins af þamma hlaiwa gaþlauhun; ... — και ἐξεληθοῦσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημεῖου ...

219 *ga-freihan* — θλίβω

- sol 1,6 swebauh jabai garaiht ist at guda usgildan paim gaþreihandam izwis aggwipa, — εἰπερ δικαιοὶ παρὰ θεῶ ἀνταποδοῦναι τοῖς θλίβουσιν ὑμᾶς θλίψιν,

220 *ga-fulan* — παύω-θλίβω

- L 17,25 aþþan faurþis skal manag gaþulan jah uskiusada fram þamma kunja. — πρῶτον δὲ δεῖ πολλά παθεῖν αὐτὸν καὶ ἀποδοιμασθῆναι ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης.
- Mk 5,26 jah manag gaþulandei fram managaim lekjam jah fraqi-mandei allamma scinamma jah ni waihtai botida, ak mais wairs habaida, — καὶ πολλά παθοῦσα ὑπὸ πολλῶν λατρῶν καὶ διαπανήσασα τὰ παρ' αὐτῆς πάντα καὶ μηδὲν ὠφεληθεῖσα ἄλλὰ μᾶλλον εἰς τὸ χεῖρον ἐλθοῦσα,
- sol 1,7 jah izwis gaþulandam iusila miþ uns in andhuleinai frau-jins unsaris Iesuis af himinam miþ aggilum mahtais is, — καὶ ὑμῖν τοῖς θλιβομένοις ἄνεσιν μεθ' ἡμῶν ἐν τῇ ἀποκαλύψει τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ ἀπ' οὐρανοῦ μετ' ἀγγέλων δυνάμεως αὐτοῦ

221 *ga-fwastjan* — βεβαιόω-θεμελιόω-κραταιόομαι

- K 16,13 wakaiþ standaiduh in galaubeinai, wairaleiko taujaip, gaþwastidai sijaip. — γρηγορεῖτε, στήκετε ἐν τῇ πίστει, ἀνδρίζεσθε, κραταιοῦσθε.
- k 1,21 aþþan sa gaþwastjands unsis miþ izwis in Xristau jah salbonds uns gup, — ὁ δὲ βεβαιῶν ἡμᾶς σὺν ὑμῖν εἰς Χριστὸν καὶ χρίσας ἡμᾶς θεός,
- Kol 1,23 jabai swebauh pairhwisip in galaubeinai gaþwastidai jah gatulgidai jah ni afwagidai af wenai aiwaggeljons, ... — εἴγε ἐπιμένετε τῇ πίστει θεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι καὶ μὴ μετακινούμενοι ἀπὸ τῆς ἐλπίδος τοῦ εὐαγγελίου...

222 *ga-wadjon* — ἀρμόζω

- k 11,2 unte aljanonds izwis gudis aljana; gawadjoda auk izwis ainamma waira mauja swikna du usgiban Xristau. — ζηλῶ γὰρ ὑμᾶς θεοῦ ζήλω, ἡρμοσάμην γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ παρθένον ἀγνὴν παραστήσαι τῷ Χριστῷ.

223 *ga-wagjan* — σαλεύω-ἐρεθίζω

- Mk 13,25 jah stairnons himinis wairband driusandeins jah mahteis þos in himinam gawagjanda. — καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται πίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται.

L 6,48 ...at gorunjon þan waurþanai bistagq... aþa bi jainamma razna jah ni mahta gawagjan ita;...—πλημμύρας δὲ γενομένης προσέρρηξεν ὁ ποταμὸς τῇ οἰκίᾳ ἐκείνῃ καὶ οὐκ ἴσχυσεν σάλαεσσαι αὐτήν...

k 9,2B ...jah þata us izwis aljan gawagida þans managistans izei. ...καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἡρέθισε ἐν τοῖς πλείονας.

Skeir 3,13 eipan garaihtaba warþ bi swiknein sokeins gawagida.

224 *ga-wairpan* — βαλλω-ρίπτω-ρήσω

Mk 9,45 jah jabai fotuns þeins marzjai þuk, afmait ina; goþ þus ist galeipan in libain haltamma, þau twans fotuns habandin gawairpan in gaiainnan, in fon þata unþapnando, — καὶ ἐὰν ὁ πούς σου σκανδαλίζῃ σε, ἀπόκοψον αὐτόν· καλὸν σοὶ ἐστὶν εἰσελθεῖν εἰς τὴν ζωὴν ἢ τοὺς δύο πόδας ἔχοντα βληθῆναι εἰς τὴν γέενναν...

Mk 9,18 jah þisþaruh þei ina gafahiþ, gawairpiþ ina, jah þarpiþ jah kriustiþ tunþuns seinans jah gestaurkniþ;... — καὶ ὅπου ἂν αὐτόν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ καὶ ξηραίνεται...

L 4,35 jah gahotida imma Iesus qibands: afdobn jah usgagg us þamma. — jah gawairpands ina sa unhulþa in midjaim urrann if imma, ni waihtai gaskapjands imma. — ...καὶ ῥίψαν αὐτόν τὸ δαιμόνιον εἰς μέσον ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ, μηδὲν βλάψαν αὐτόν.

230 *ga-wandjan* — στρέφω

L 7,44 jah gawandjands sik du þiazi qinon qap du Seimona:... — καὶ στραφεῖς πρὸς τὴν γυναῖκα τῷ Σίμωνι ἔφη:...

L 9,55 gawandjands þan gasok im jah qap du im: niu wituþ þis ahmane siþuþ? — στραφεῖς δὲ ἐπετίμησεν αὐτοῖς καὶ εἶπεν· οὐκ οἴδατε ποίου πνεύματος ἐστε;

L 10,21 ...jah gawandiþs du siponjam seinaim qap: — ...καὶ στραφεῖς πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ εἶπεν·

L 10,23 jah gawandiþs du siponjam seinaim sundro qap:... — καὶ στραφεῖς πρὸς τοὺς μαθητάς αὐτοῦ κατ' ἰδίαν εἶπεν·...

L 14,25 mipiddjedun þan imma hiuhmans managai, jah gawandjands sik qap du im: — συνεπορεύοντο δὲ αὐτῷ ὄχλοι πολλοί, καὶ στραφεῖς εἶπεν πρὸς αὐτούς·

232 *ga-wasjan* — ἰματίζω

L 8,35 usiddjedun þan saiþan þata waurþano jah qemun at Iesua jah bigetun sitandan þana mannan af þammei unhulþons

usiddjedun, gawasidana jah frabjandan faura fotum Iesuis, jah obtedun. — ἐξῆλθον δὲ ἰδεῖν τὸ γεγονός καὶ ἦλθον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ εὗρον καθήμενον τὸν ἄνθρωπον, ἀφ' οὗ τὰ δαιμόνια ἐξεληλύθει, ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, καὶ ἐφοβήθησαν.

Mk 5,15 jah atiddjedun du Iesua jah gasaihand pana wotan sitandan jah gawasidana jah frabjandan pana saei habaida laigaion, jah ohtedun. — καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καθήμενον καὶ ἱματισμένον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν.

233 *ga-waurkjan* — ποιέω-ῥιζόω

I 9,11 andhof jains jah qab: manna haitans Iesus fani gawaurhta jah bismait mis augona jah qab mis: ... — ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἀπέχρισέν μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέν μοι·

I 9,14 wasuh pan sabbato, pan pata fani gawaurhta Iesus jah uslauk imma augona. — ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέφξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς.

I 12,2 paruh gawaurhtedun imma nahtamat jainar, jah Marpa andbahtida, ip Lazarus was sums pize anakumbjandane mip imma. — ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει, ὁ δὲ Ἀλέξαρος εἷς ἦν τῶν ἀνακειμένων σὺν αὐτῷ.

L 5,29 jah gawaurhta dauht mikila Laiwweis imma in garda seinamma, jah was managei motarje mikila jah anbaraize, paiei wesun mip im anakumbjandans. — καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην Λευεῖς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ...

L 9,33 ...talzjand, god ist unsis her wisan, jah gawaurkja ima hleipios prins, aina bus jah aina Mose jah aina Heliin, ni witands ha qipib. — ...ἐπιστάτα, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὥδε εἶναι, καὶ ποιήσωμεν σκηναὶς τρεῖς, μίαν σοὶ καὶ μίαν Μωσεῖ καὶ μίαν Ἡλίᾳ, μὴ εἰδῶς ὃ λέγει.

L 9,50 jah qab du im Iesus: ni warjib, unte saei nist wipra izwis, faur izwis ist. (ni ainshun auk ist manne, saei ni gawaurkja i maht in namin meinamma.) — nemo est enim qui non faciat virtutem in nomine meo.

L 14,16 paruh qab imma frauja: manna sums gawaurhta nahtamat mikilana jah haihait managans. — ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπός τις ἐποίησεν δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσεν πολλοὺς.

L 19,18 jah qam anpar qipands: frauja, skatts þein gawaurhta fimf skattans. — καὶ ἦλθεν ὁ δεύτερος λέγων· κύριε, ἡ μὲν σου ἐποίησεν πέντε μνᾶς.

Mk 3,14 jah gawaurhta twalif du wisan mip sis, jah ei insandidedi ins merjan. — καὶ ἐποίησεν δώδεκα ἄνδρας ὡσιν μετ' αὐτοῦ καὶ ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν.

- Mk 9,5 jah andhafjands Paitrus qab du Iesua: rabbei, goþ ist unsis her wisan, jah gawaurkjam hlijans þrins, þus ainana jah Mose ainana jah ainana Helijin. — και αποκριθεις ο Πέτρος λέγει τῷ Ἰησοῦ· ῥαββί, καλὸν ἐστὶν ἡμᾶς ὥδε εἶναι, και ποιήσωμεν σκηνὰς τρεῖς, σοι μίαν και Μωσεῖ μίαν και Ἑλίας μίαν.
- E 3,18 ei in friapwai gawaurhtai jah gasulidai mageip gafahan mip allaim þaim weiham þa sijai braidei jah laggei jah hauhei jah diupei; — ἐν ἀγάπῃ ἐρριζωμένοι και τεθεμελιωμένοι ἵνα ἐξισχύσητε καταλαβέσθαι σὺν παῶσιν τοῖς ἁγίοις τί τὸ πλάτος και μήκος και βάθος και ὕψος,
- I 9,6 þata qipands gaspaiw dalap, jah gawaurhta fani us þamma spaiskuldra, jah gasmait imma ana augona þata fani þamma blindin, — ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ και ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος και ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ,
- L 1,68 þiupeigs frauja guþ Israelis, unte gaweisoda jah gawaurhta uslausein managein seinai, — εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο και ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ,
- L 3,19 ip Herodes sa taitrarkes gasakans fram imma bi Herodia-dein, qen broþrs is, jah bi alla þoei gawaurhta ubila Herodes. — ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ και περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἡρώδης,
- M 8,32 jah qab du im: gaggip! ip eis usgaggandans galipun in hairda sweine; jah sai, run gawaurhtedun sis alla so hairda and driuson in marein jah gadauþnodedun in watnam. — και εἶπεν αὐτοῖς· ὑπάγετε, οἱ δὲ ἐξεληθόντες ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων· και ἰδοὺ ὥρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, και ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν.
- Skeir 1,6 ei, gasaljands sik faur uns hunsl jas-sauþ guda, þizos manasedais gawaurhtedi uslunein.
- Skeir 1,13 ...ak naupai gawaurhtedi manne ganist.

234 *ga-weiha*n — ἁγιαζω-εὐλογέω

- I 10,36 þanei atta gaweihaida jah insandida in þana fairþu, jus qipip þatei wajamerjau, unte qab: sunus gudis im? — ὃν ὁ πατὴρ ἡγίασεν και ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον, ὑμεῖς λέγετε ὅτι βλασφημεῖς, ὅτι εἶπον· υἱὸς τοῦ θεοῦ εἰμι;
- K 7,14 weihaida ist qens so ungalaubjandei in abin, jah gaweihaids ist aba sa ungalaubjands in qenai;... — ἡγιάσται γὰρ ὁ ἀνὴρ ὁ ἄπιστος ἐν τῇ γυναικί, και ἡγιάσται ἡ γυνὴ ἄπιστος ἐν τῷ ἀνδρὶ...

- E 5,26 ei þo gaweihaidedi gahrainjands þwahla watins in waurda, — ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ καθαρίσας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι,
- Sol 5,23 abban silba guþ gawairþjis gaweihai izwis allandjo jah gahailana izwarana ahman, jah saiwala jah leuk usfairinona in guma frauþins unsaris Iesuis Xristaus gafastaindau. — αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς, καὶ ὁλόκληρον ὑμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθεῖη.
- T 4,5 gaweihada auk þairh waurd gudis jah bida. — ἀγιάζεται γὰρ διὰ λόγου θεοῦ καὶ ἐντεύξεως.
- t 2,21 abban jabai ḥas gahrainjai sikn þizei, wairþiþ kas du swerþai, gaweihaiþ, bruk frauþin, du allamma waurstwe godaize gamanwiþ. — ἐὰν οὖν τις ἐκκαθάρῃ ἑαυτὸν ἀπὸ τούτων, ἔσται σκευὸς εἰς τιμὴν, ἡγιασμένον, καὶ εὐχρηστον τῷ δεσπότῃ, εἰς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἡτοιμασμένον.
- K 10,16 stikls þiupiqissais þanei gaweiham, niu gamainduþs bloþis frauþins ist? . . . — τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ Χριστοῦ ἐστίν; . . .

235 *ga-(fulla)-weisjon* — πληροφορέω

- L 1,1 Unte raihtis managai dugunnun meljan insaht bi þos ga-fulla-weisidons in uns waihtins, — Ἐπειδήπερ πολλοὶ ἐπεχέλησαν ἀνατάξασθαι διηγῆσιν περὶ τῶν πεπληροφορημένων ἐν ἡμῖν πραγμάτων,

239 *ga-wigan* — σαλεύω

- L 6,38 gibaid, jah gibada izwis, mitads goda jah ufarfulla jah gawigana jah ufargutana gibada in barm izwarana; þizai auk samon mitadjon þizaiei mitid mitada izwis. — δίδοτε, καὶ δοθήσεται ὑμῖν· μέτρον καλὸν καὶ πεπιεσμένον καὶ σεσαλευμένον καὶ ὑπερεκχυννόμενον δώσουσιν εἰς τὸν κόλπον ὑμῶν· τῷ γὰρ αὐτῷ μέτρῳ ᾧ μετρεῖτε, μετρηθήσεται ὑμῖν.

240 *ga-winnan* — πάσχω

- G 3,4 swa filu gawunnuþ sware? abban jabai sware! — τοσαῦτα ἐπάθειτε εἰκῇ· εἶγε καὶ εἰκῇ.

241 *ga-wisan* — μένω

- L 8,27 usgaggandin þan imma ana airþa, gamotida imma wair sums us baurg saei habaida unhulþons mela lagga jah wastjom ni gawasips was jah in garda ni gawas, ak in hlaiwasnom. — ἐξεληθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπήντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχεν δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν καὶ ἰμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνημασιν.

243 *ga-wrisqan* — τελεσφορέω

- L 8,14 ip para in þaurnuns gadriusando þai simd þai(ei) gahaus-
jandans jah af saurgom jah gabein jah gabaurjōpum þizos
libainais gaggandans afþapnand jahni ga wrisqand. — τὸ
δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες καὶ ὑπὸ με-
ριμῶν καὶ πλοῦτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται
καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν.

244 *ga-wundon* — τραυματίζω

- L 20,12 jah anaaiauk sandjan þridjan; ip eis jah þana gawondon-
dans uswaurgun. — καὶ προσέθετο πέμψαι τρίτον· οἱ δὲ καὶ
τοῦτον τραυματίσαντες ἐξέβαλον.

IV

Префикс *ga-* је, због свог ранијег — првобитног материјалног значења *sa, sum, ...* (скупљање, свршавање, привођење крају), постао најчешће морфолошко средство за перфективизирање глагола. То нам показују мјеста наведена по III A, гдје је 16 грчких префикса сложених са глаголом, упркос њиховог различитог значења, преведено у готском са *ga-* композитом, иако је Wulfila имао на располагању одговарајући други готски префикс. Перфективизирајућу улогу *ga-* још боље нам показују мјеста наведена по III B: грчки симплекс — готски композит са *ga-*. Избјегавање готског симплекса за превод грчког симплекса свједочи с једне стране о осјећању видске разлике, с друге стране о употреби префикса *ga-* као најраширенијег средства за измјену глаголског вида у готском. Свакако гдје је још изразито очувано материјално значење префикса *ga-* глагол њиме није увијек перфективизиран, како се то најбоље види у групи *ga- stn* (III A, 15.)

Напријед пружени материјал показује да су у Wulfilinom готском језику очуване три фазе префикса *ga-*:

- 1) Сачувано је потпуно материјално значење префикса, *ga-* не утиче на измјену вида,
- 2) Сачувано је материјално значење префикса, али он прима улогу средства за перфективизирање као и други префикси,
- 3) Префикс *ga-* је потпуно изгубио своје материјално значење и постао само средство за перфективизирање, што није случај код осталих префикса.

Разлог зашто је управо *ga-* постао најраширеније средство за перфективизирање лежи у његовом ранијем материјалном значењу. Зато је Wulfila употребио *ga-* са глаголом и у оним случајевима гдје је могао употребити неки други префикс, њиме је била сигурније изражена перфективност глагола.

Wulfila се, разумије се, као и у другим питањима језика при преводу, и у овоме, често поводио за грчким текстом са којег је преводио, те налазимо композит са *ga-* и тамо гдје му није мјесто, али је врло често и самостално поступно стављајући композит за грчки симплекс, да би нагласио видску разлику (свакако и паралелна мјеста одиграла су своју улогу и у овом погледу).

Према поменутиим трима фазама префикса *ga-* констатујемо следеће његове три функције у промјени глаголског вида у готском језику:

А Префикс *ga-* са глаголом, било да преводи који грчки глагол са префиксом или без префикса, има само своје материјално значење. Не перфективизира глагол — не утиче на измјену вида,

В Префикс *ga-* са глаголом, било да преводи који грчки глагол са префиксом или без префикса, задржавајући своје материјално значење он и перфективизира глагол — утиче и на измјену вида,

С Префикс *ga-* са глаголом, било да преводи који грчки глагол са префиксом или без префикса, изгубио је своје првобитно материјално значење и постао само средство за перфективизирање.

А

Префикс *ga-* са глаголом има само своје материјално значење, било да преводи грчки глагол са префиксом или без префикса; не утиче на измјену вида:

- 34 *ga-domjan* — συγκρίνω k 10,12 (стр. 32)
- 44 *ga-fastan* — συντηρέω L 2,19 (стр. 36)
- 79 *ga-kannjan* — συνίσταμαι k 12,11 (стр. 51)
- 144 *ga-rinnan* — συνέρχομαι L 5,15 (стр. 94)

В

Префикс *ga-* са глаголом, било да преводи грчки глагол са префиксом или без префикса, задржава своје материјално значење и перфективизира глагол; утиче на измјену вида.

- 10 *ga-bairgan* — συντηρέω M 9,17 (стр. 24).
- 25 *ga-brikan* — συντρέβω Mk 5,4 (стр. 203).
- 26 *ga-daban* — συμβαίνω Mk 10,32 (стр. 28).
- 34 *ga-domjan* — συγκρίνω k 10,12 (стр. 32).
- 44 *ga-fastan* — συντηρέω L 5,38 (стр. 36).
- 52 *ga-fullnan* — συμπληρώω L 8,23 (стр. 38).
- 53 *ga-gaggan* — συνάγω-συνέρχομαι Mk 3,20 (стр. 38).
Mk 6,30 (стр. 38), K 5,4 (стр. 39), I 18,2 (стр. 38).
- 57 *ga-gahaftjan* — συμβιβάζω : E 4,16 (стр. 40).
- 61 *ga-haitan* — συγκαλέω : L 9,1 (стр. 42).
L 15,9 (стр. 42), Mk 15,16 (стр. 42).
- 83 *ga-kroton* — συνθλάω : L 20,18 (стр. 52).
- 84 *ga-kunnan* — κατὰ συγγνώμην : K 7,6 (стр. 53).
- 90 *ga-lapon* — συνάγω-συγκαλέω : M 25,38 (стр. 56), M 25,43 (стр. 56), L 15,6 (стр. 57).

- 100 ga-lisan — συνάγω : I 6,12 (стр. 77), I 6,13 (стр. 77), I 11,47 (стр. 77), L 17,37 (стр. 77), I 15,6 (стр. 77), Mk 4,1 (стр. 77), Nehem 5,16 (стр. 77).
- 103 ga-lukan — συν-κλείω : L 5,6 (стр. 78), R 11,32 (стр. 78).
- 110 ga-markon — συστοιχέω : G 4,25 (стр. 80).
- 114 ga-maurgjan — συντέμνω : R 9,28 2 пут (стр. 81).
- 119 ga-motjan — συναντάω : L 9,18 (стр. 83), L 9,37 (стр. 89).
- 127 ga-nawistron — συνθάπτω : Kol 2,12 (стр. 87).
- 128 ga-niman — συλλαμβάνω : L 1,31 (стр. 88), L 2,21 (стр. 88), G 2,1 (стр. 88).
- 130 ga-niutan — συλλαμβάνω : L 5,9 (стр. 90).
- 134 ga-qiman — συνάγω-συνέρχομαι : M 27,17 (стр. 91), M 27,62 (стр. 91), I 18,20 (стр. 92), L 5,17 (стр. 92), L 8,4 (стр. 92), Mk 2,2 (стр. 92), Mk 5,21 (стр. 92), Mk 7,1 (стр. 92), Mk 10,1 (стр. 92), K 14,23 (стр. 92).
- 135 ga-qiban — συντίθημι : I 9,22 (стр. 92).
- 136 ga-qiujan — συνζωοποιέω : E 2,5 (стр. 93).
- 138 ga-raginon — συμβουλεύω : I 18,14 (стр. 93).
- 144 ga-rinnan — συνέρχομαι : K 14,26 (стр. 95), Mk 14,53 (стр. 95).
- 149 ga-sandjan — συνπέμπω : k 8,18 (стр. 108).
- 150 ga-satjan — συνκάθημαι : E 2,6 (стр. 110).
- 184 ga-swikunþjan — συνίστημι : k 10,18 2 пут (стр. 120).
- 202 ga-timan — συμφωνέω : L 5,36 (стр. 134).
- 230 ga-wandjan — συνέρχομαι : K 7,5 (стр. 148).
- 238 ga-widan — συνζεύομαι : Mk 10,9 (стр. 153).

C

Префикс ga- са глаголом, било да преводи који грчки глагол са префиксом или без префикса, изгубио је своје првобитно материјално значење и постао само средство за перфективизирање.

- 8 ga-baidjan — ἀναγκάζω : k 12,11 (стр. 23).
- 85 ga-kunnap — ἀναγιγνώσκω : Mk 12,26 (стр. 53).
- 86 ga-lagjan — ἀνακλίνω : 2,7 (стр. 55).
- 96 ga-leiban — ἀναβαίνω : I 7,8 2 пут (стр. 68). I 7,10 2 пут (стр. 68), L 8,22 (стр. 71).
- 113 ga-maudjan — ἀναμιμνήσκω : t, 1,6 (стр. 81).
- 120 ga-munan — ἀναμιμνήσκω : Mk 11,21 (стр. 84), Mk 14,72 (стр. 84), k 7,15 (стр. 84).
- 137 ga-qiuþan — ἀναζέω : L 15,24 (стр. 93), L 25,32 (стр. 93), R 7,9 (стр. 93).
- 184 ga-swikunþjan — ἀναφαίνω : L 19,11 (стр. 120).
- 198 ga-teihan — ἀναγγέλλω : I 16,13 (стр. 132), I 16,14 (стр. 132), I 16,15 (стр. 132), I 16,25 (стр. 132), Mk 5,19 (стр. 133).
- 212 ga-þeiþan — ἀναθάλλω : Fil 4,10 (стр. 139).

- 216 ga-ḫlaihan — ἐναγκαλίζομαι : Mk 10,16 (стр. 140).
 218 ga-ḫrafstjan — ἀναπαύω : K 16,18 (стр. 141).
 230 ga-wandjan — ἀνακάμπτω : L 10,6 (стр. 148).
 27 ga-dailjan — ἀντιλαμβάνω : T 6,2 (стр. 29).
 3 ga-ainan — ἀπορφανίζω : Sol 2,17 (стр. 21).
 23 ga-botjan — ἀνακαθίστημι : Mk 9,12 (стр. 27).
 31 ga-daupnan — ἀποθνήσκω : I 6,50 (стр. 30), I 6,58 (стр. 30), I 8,21 (стр. 30), I 8,24 (стр. 30), I 8,52 (стр. 30), I 8,53 (стр. 30), I 11,21 (стр. 30), I 11,25 (стр. 30), I 11,26 (стр. 30), I 12,33 (стр. 31), L 8,49 (стр. 31), L 20,28 (стр. 31), L 20,29 (стр. 31), L 20,32 (стр. 31), Mk 5,39 (стр. 31), Mk 12,19 (стр. 31), Mk 12,21 (стр. 31), R 7,6 (стр. 31), R 7,10 (стр. 31), K 15,22 (стр. 31), Kol 3,3 (стр. 31), M 8,32 (стр. 30).
 50 ga-fripon — ἀποκαταλλάσσω : Kol 1,22 (стр. 37), E 2,16 (стр. 38), Kol 1,20 (стр. 37).
 53 ga-gaggan — ἀποβαίνω : Fil 1,19 (стр. 39).
 55 ga-haban — ἀπέχω : Sol 4,3 (стр. 40).
 86 ga-lagjan — ἀποτίθημι-κειμαι : L 19,20 (стр. 54), τ 4,8 (стр. 55).
 96 ga-leipan — ἀπέρχομαι : M 8,21 (стр. 67), M 8,31 (стр. 67), M 8,32 (стр. 67), M 9,7 (стр. 67), M 25,46 (стр. 68), M 27,5 (стр. 68), I 6,1 (стр. 68), I 6,22 (стр. 68), I 6,66 (стр. 68), I 6,68 (стр. 68), I 10,40 (стр. 69), I 11,28 (стр. 69), I 11,46 (стр. 69), I 12,19 (стр. 69), I 12,36 (стр. 69), I 18,6 (стр. 69) I 16,7 2 пут (стр. 69), L 1,23 (стр. 70), L 1,38 (стр. 70), L 2,15 (стр. 70), L 5,25 (стр. 70), L 7,24 (стр. 71), L 8,31 (стр. 71), L 9,12 (стр. 71), L 9,59 (стр. 71), L 17,23 (стр. 71), L 19,32 (стр. 72), Mk 1,35 (стр. 72), Mk 3,13 (стр. 72), Mk 5,17 (стр. 73), Mk 5,20 (стр. 73), Mk 5,24 (стр. 73), Mk 6,27 (стр. 73), Mk 7,24 (стр. 73), Mk 7,30 (стр. 73), Mk 9,43 (стр. 73), Mk 11,4 (стр. 74), Mk 12,12 (стр. 74), Mk 14,10 (стр. 74), Mk 14,12 (стр. 74), k 1,16 (стр. 74).
 115 ga-meljan — ἀπογράφω : L 2,1 (стр. 82).
 119 ga-motjan — ἀπαντάω : Mk 5,2 (стр. 83), L 17,12 (стр. 83), Mk 14,13 (стр. 83), Sol 4,17 (стр. 83), L 14,31 (стр. 83).
 145 ga-saiḫjan — ἀποράω : Fil 2,23 (стр. 105).
 174 ga-standan — ἀποκαθίστημι : L 6,10 (стр. 116), Mk 3,5 (стр. 117).
 185 ga-swiltan — ἀποθνήσκω : M 9,24 (стр. 120), I 6,49 (стр. 120), I 11,14 (стр. 120), I 11,16 (стр. 120), I 19,7 (стр. 120), I 18,32 (стр. 121), I 8,52 (стр. 121), L 8,53 (стр. 121), L 16,22 2 пут (стр. 121), L 20,30 (стр. 121), L 20,31 (стр. 121), L 20,36 (стр. 121), Mk 5,35 (стр. 121), Mk 9,26 (стр. 121), Mk 12,20 (стр. 121), Mk 12,25 (стр. 121), R 7,3 (стр. 122), K 8,11 (стр. 122), K 15,3 (стр. 122), K 15,31 (стр. 122), K 15,32 (стр. 122), k 5,15 4 пута (стр. 122), k 6,9 (стр. 122), G 2,19 (стр. 122), G 2,21 (стр. 122), Fil 1,21 (стр. 122), Kol 2,20 (стр. 122), Sol 4,14 (стр. 122), Sol 5,10 (стр. 122), I 11,32 (стр. 122), I 12,24 2 пут (стр. 123), R 7,2 (стр. 123), R 14,15 (стр. 123).
 195 ga-tarnjan — ἀποστερέω : T 6,5 (стр. 125).
 198 ga-teihan — ἀπαγγέλλω : M 11,4 (стр. 132), L 7,18 (стр. 132), L 7,22 (стр. 132), L 8,20 (стр. 132), L 8,36 (стр. 133), L 9,36 (стр. 133).

168), L 14,21 (стр. 133), L 18,37 (стр. 133), K 14,25 (стр. (стр. 133), M 8,33 (стр. 133), L 8,34 (стр. 133), L 8,47 (стр. 133), Mk 5,14 (стр. 133), Mk 16,10 (стр. 133).

204 ga-tiuhan — ἀπάγω : I 18,13 (стр. 135), Mk 14,53 (стр. 136), Mk 15,16 (стр. 136), M 27,2 (стр. 135).

210 ga-parban — ἀπέχω : T 4,3 (стр. 139).

230 ga-wandjan — ἀποστρέφω : M 27,3 (стр. 148).

232 ga-wasjan — ἀμφιέννυμι : M 11,8 (стр. 149), L 7,25 (стр. 7,25).

27 ga-dailjan — διαδίδωμι : I 6,11 (стр. 28), L 18,22 (стр. 28).

44 ga-fastan — διατηρέω, — φυλάσσω : L 4,10 (стр. 36).

70 ga hrainjan — διακαθαρίζω : L 3,17 (стр. 48).

79 ga-kannjan — διαγνωρίζω : L 2,17 (стр. 51).

93 ga-lausjan — διασπάω : Mk 5,4 (стр. 65).

140 ga-raidjan — διατάττω : L 3,13 (стр. 93), K 16,1 (стр. 93).
Tit 1,5 (стр. 94).

151 ga-sibjon — διαλλάσσω : M 5,24 (стр. 111).

171 ga-spillon — διαγγέλλω : L 9,60 (стр. 116).

174 ga-standan — διαμένω : G 2,5 (стр. 118).

215 ga-plahsnan — διαταράττω : L 1,29 (стр. 140).

233 ga-waurkjan — διαπραγματεύω : L 19,15 (стр. 152).

96 ga-leipban — εισέρχομαι-πορεύω : I 13,27 (стр. 69), I 19,9 (стр. 69), I 18,33 (стр. 69), I 18,1 (стр. 69), L 1,28 (стр. 70), L 1,40 (стр. 70), L 4,16 (стр. 70), L 4,38 (стр. 70), L 6,6 (стр. 70), L 7,1 (стр. 70), L 8,30 (стр. 71), L 8,32 (стр. 71), L 8,33 (стр. 71), L 9,46 (стр. 71), L 9,52 (стр. 71), L 17,27 (стр. 71), L 18,25 (стр. 72), L 19,45 (стр. 72), Mk 1,21 — 2 пут (стр. 72), Mk 1,45 (стр. 72), Mk 2,1 (стр. 72), Mk 2,26 (стр. 72), Mk 3,1 (стр. 72), Mk 5,12 (стр. 73), Mk 5,13 (стр. 73), Mk 7,17 (стр. 73), Mk 7,24 (стр. 73), Mk 7,19 (стр. 72), Mk 9,28 (стр. 173), Mk 9,43 (стр. 73), Mk 9,45 (стр. 73), Mk 9,47 (стр. 74), Mk 10,24 (стр. 74), Mk 10,25 — 2 пут (стр. 74), Mk 11,11 (стр. 74) Mk 15,43 (стр. 74).

97 inn-ga-leipban — εισέρχομαι : M 7,13 (стр. 75), M 7,21 (стр. 75), L 6,4 (стр. 75), L 19,1 (стр. 75), R 11,25 (стр. 75).

96 ga-leipban — ἐξέρχομαι : I 13,30 (стр. 69) 2 пут, L 14,18 (стр. 71), Mk 2,13 (стр. 72), Mk 7,31 (стр. 73), Mk 14,68 (стр. 74), R 10,18 (стр. 74), k 2,13 (стр. 74), k 8,17 (стр. 75).

109 ga-manwjjan — ἐξαπείζω : t 3,17 (стр. 80).

229 ga-waljan — ἐκλέγω : I 6,70 (стр. 144), I 13,18 (стр. 144), I 15,19 (стр. 144), I 15,16 (стр. 145) 2 пут, L 6,13 (стр. 145), E 1,4 (стр. 145), Nehem 5,18 (стр. 145), Mk 13,20 (стр. 145).

4 ga-aistan — ἐντρέπω : Mk 12,6 (стр. 21).

II ga-bairhtjan — ἐμφανίζω : I 14,21 (стр. 24), I 14,22 (стр. 24), R 9,17 (стр. 25).

12 ga-bandwjjan — ἐννεύω : L 1,62 iter (стр. 25).

48 ga-frisahtjan — ἐντυπώω : k 3,7 (стр. 37).

62 ga-hamon — ἐνδύω : R 13,14 (стр. 42), K 15,53 (стр. 42) E 4,24 (стр. 43), E 6,11 (стр. 43), G 3,27 (стр. 43), Kol 3,10 (стр. 43) Kol 3,12 (стр. 43), Sol 5,8 (стр. 43).

- 89 ga-latjan — ἐγκόπτω : G 5,7 (стр. 56).
 133 ga-paidon — ἐνδύω : E 6,14 (стр. 91).
 157 ga-skaman — ἐντρέπω : sol 3,14 (стр. 112).
 169 ga-sopjan — ἐμπίμπλημι : L 1,53 (стр. 115).
 196 ga-taujan — ἐνεργεῖν : k 11,25 (стр. 131), G 2,8 (стр. 131).
 210 ga-þarban — ἐγκρατεύομαι : K 9,25 (стр. 139).
 232 ga-wasjan — ἐνδύω-διδύσκω : L 15,22 (стр. 149), L 16,19 (стр. 149), Mk 1,6 (стр. 149), Mk 15,17 (стр. 149), Mk 15,20 (стр. 149), K 15,54 (стр. 150), k 5,3 (стр. 150), Mk 5,15 (стр. 150), L 8,27 (стр. 150), R 13,12 (стр. 150).
 233 ga-waurkjan — ἐνεργεῖν : E 1,20 (стр. 151).
 36 ga-dragan — ἐπισωρεύω : t, 4,3 (стр. 32).
 40 ga-driusan — ἐπιπίπτω : R 15,3 (стр. 34).
 42 ga-fahan — ἐπιλαμβάνω : L 20,20 (стр. 35), L 20,26 (стр. 35).
 46 (ga-fraihnan — ἐπερωτάω : R 10,20 (стр. 37).
 53 ga-gaggan — ἐπιπορεύω : L 8,4 (стр. 38).
 61 ga-haitan — ἐπαγγέλλω : Tit 1,2 (стр. 42), Mk 14,11 (стр. 42), T 2,10 (стр. 42).
 73 ga-ʔeilan — ἐπαναπαύω : L 10,6 (стр. 49).
 75 ga-ʔotjan — ἐπιτιμάω : L 4,35 (стр. 49), L 9,21 (стр. 50), L 9,24 (стр. 50), Mk 9,25 (стр. 50), t 4,2 (стр. 50).
 80 ga-karon — ἐπιμέλομαι : T 3,5 (стр. 51).
 85 ga-kunnan — ἐπιγιγνώσκω : L 1,4 (стр. 53), k 1,14 (стр. 53).
 86 ga-lagjan — ἐπιτίθῃμι-βάλλω I 9,15 (стр. 54), I 19,2 (стр. 54), Mk 8,25 (стр. 54), Mk 11,7 (стр. 54), Mk 6,5 (стр. 55).
 100 ga-lisan — ἐπι-συν-άγω : Mk 13,27 (стр. 77).
 144 ga-rinnan — ἐπι-συν-άγω : Mk 1,33 (стр. 94).
 146 ga-sakan — ἐπιτιμάω, ἐπιστομίζω : M 8,26 (стр. 108), L 4,39 (стр. 106), L 4,41 (стр. 106), L 8,24 (стр. 106), L 17,3 (стр. 106), Mk 4,39 (стр. 106), Tit 1,11 (стр. 107).
 150 ga-satjan ἐπιτίθῃμι, — ἵστημι : L 8,16 (стр. 109), Mk 3,16 (стр. 109), Mk 3,17 (стр. 109), Nehem 7,1 (стр. 110).
 164 ga-smeitan — ἐπιχρίζω : I 9,6 (стр. 115).
 168 ga-sokjan — ἐπιζητέω : Fil 4,17 (стр. 115) 2 п.т.
 207 ga-tulgjan — ἐπιμένω : R 11,23 (стр. 137).
 230 ga-wandjan — ἐπιστρέφω : L 1,16 (стр. 146), L 1,17 (стр. 146), L 17,4 (стр. 147), L 17,31 (стр. 147), Mk 4,12 (стр. 147), Mk 5,30 (стр. 147), Mk 8,33 (стр. 147), k 3,16 (стр. 148), I 12,40 (стр. 148), M 9,22 (стр. 148), G 4,9 (стр. 148).
 236 ga-weison — ἐπισκέπτομαι : L 7,16 (стр. 185), L 1,68 (стр. 153), L 1,78 (стр. 153), M 25,43 (стр. 153), Neh 7,1 (стр. 153).
 5 ga-aiwiskon — καταισχύνω : R 10,11 (стр. 21), K 11,4 (стр. 21), K 11,5 (стр. 21), K 11,22 (стр. 21), k 7,14 (стр. 22), k 9,4 (стр. 22), R 9,33 (стр. 22).
 14 ga-bauan — κατασκηνόω : Mk 4,32 (стр. 25).
 25 ga-brikan — κατακλάω : L 9,16 (стр. 28).
 34 ga-domjan — κατακρίνω : Mk 14,64 (стр. 32).
 38 ga-drausjan — καταβάλλω-βιβάζω-αίρέω : L 1,52 (стр. 32), k 4,9 (стр. 33), L 10,15 (стр. 33).

- 42 ga-fahan — καταλαμβάνω : I 12,35 (стр. 35), Mk 9,18 (стр. 35), R 9,30 (стр. 35), Fil 3,13 (стр. 35), Sol 5,4 (стр. 35), E 3,18 (стр. 35).
- 43 ga-fahrjan — κατασκευάζω : L 1,17 (стр. 36).
- 47 ga-fraujinon — κατακυριεύω : Mk 10,42 (стр. 37).
- 50 ga-fripon — καταλλάσσω : k 5,18 (стр. 37), k 5,19 (стр. 37), E 2,16 (стр. 38), Kol 1,20 (стр. 37).
- 55 ga-haban — κατέχω : Sol 5,21 (стр. 40) Filem 13 (стр. 40), L 4,42 (стр. 39), L 8,15 (стр. 39), R 7,6 (стр. 40).
- 72 ga-huljan — κατακαλύπτω : K 11,6 (стр. 49).
- 78 ga-jiukan — καταβραβεύω : Kol 2,18 (стр. 50).
- 79 ga-kannjan — καταγγέλλω : K 11,26 (стр. 51).
- 85 ga-kunnan — καταμανθάνω : M 6,28 (стр. 53).
- 86 ga-lagjan — κατατίθημι : Mk 15,46 (стр. 55).
- 93 ga-laushjan — κατείργω (ἐργεῖν) ? : R 7,2 (стр. 65).
- 96 ga-leiban — καταβαίνω-έρχομαι : M 11,23 (стр. 67), L 4,31 (стр. 189), L 10,30 (стр. 71).
- 103 ga-lukan — κατακλείω : L 3,20 (стр. 78).
- 107 ga-maitan — κατατέμνω : Fil 3,2 (стр. 79).
- 109 ga-manwjan — κατασκευάζω-αρτίζω : L 6,40 (стр. 79), L 7,27 (стр. 79), R 9,22 (стр. 79), k 5,5 (стр. 79), M 11,10 (стр. 79), Mk 1,2 (стр. 79).
- 120 ga-munan — κατέχω : K 15,2 (стр. 84).
- 134 ga-qiman — καταντάω : Fil 3,11 (стр. 92).
- 141 ga-raihtjan — κατευθύνω : Sol 3,11 (стр. 94), sol 13,5 (стр. 94), L 1,79 (стр. 94).
- 144 ga-rinnan — καταλαμβάνω-αντάω : K 9,24 (стр. 95), E 4,13 (стр. 95).
- 150 ga-satjan — κατατίθημι-ίστημι : L 5,19 (стр. 108), Tit 1,5 (стр. 110).
- 153 ga-siggqan — καταπίνω : k 2,7 (стр. 111).
- 165 ga-smipon — κατεργάζομαι : k 7,10 (стр. 115).
- 176 ga-steigan — καταβαίνω : R 10,7 (стр. 118).
- 190 ga-tairan — καταλύω-αργέω : Mk 5,17 (стр. 123) 2 пут, Mk 15,29 (стр. 124), R 14,20 (стр. 124), K 15,24 (стр. 124), K 15,26 (стр. 124), k 3,14 (стр. 124), k 5,1 (стр. 124), E 2,15 (стр. 124), G 2,18 (стр. 124), G 5,11 (стр. 125), Mk 14,58 (стр. 124), K 13,8 (стр. 125).
- 194 ga-tarhjan — καταγιγνώσκω : G 2,11 (стр. 125).
- 196 ga-taujan — κατεργάζομαι : k 7,11 (стр. 130), k 12,12 (стр. 131).
- 197 ga-taurman — καταργέω : K 13,10 (стр. 193), k 3,7 (стр. 132), k 3,13 (стр. 132), k 3,11 (стр. 132).
- 204 ga-tiuhan — κατάγω, κατακρίνω : K 5,11 (стр. 136), M 27,3 (стр. 135).
- 206 ga-trudan — καταπατέω : L 8,5 (стр. 137).
- 214 ga-piwan — καταδουλόω : k 11,20 (стр. 140), G 2,4 (стр. 140).
- 221 ga-pwastjan — καταρτίζω : G 6,1 (стр. 143).
- 225 ga-gawairþjan — καταλλάσσω : K 7,11 (стр. 144).
- 226 ga-gawairþnan — καταλλάσσω : k 5,20 (стр. 144).
- 229 ga-waljan — καταλέγω : T 5,9 (стр. 145).

- 231 ga-wargjan — κατακρίνω : Mk 10,33 (стр. 149), R 8,3 (стр. 149).
- 233 ga-waurkjan — κατακλινω, — εργάζω : L 9,14 (стр. 151), R 7,8 (стр. 151), R 7,13 (стр. 151), R 7,18 (стр. 171).
- 77 ga-ïdreigon — μετανοέω : L 10,13 (стр. 50).
- 95 ga-galeikon — μετασχηματίζω : k 11,13 (стр. 67), k 11,14 (стр. 67), k 11,15 (стр. 67).
- 160 ga-skeirjan — μεθερμηνεύω : Mk 5,41 (стр. 113), Mk 15,22 (стр. 113), Mk 15,34 (стр. 113).
- 9 ga-bairan — παραβάλλω : Mk 4,30 (стр. 24).
- 88 ga-laistjan — παρακολουθέω : t 3,10 (стр. 56).
- 99 ga-lewjan — παραδίδωμι : M 27,4 (стр. 76), I 6,64 (стр. 76), I 6,71 (стр. 76), I 12,4 (стр. 76), I 13,21 (стр. 76), I 19,11 (стр. 76), I 18,2 (стр. 76), I 18,36 (стр. 76), Mk 3,19 (стр. 76), Mk 14,41 (стр. 76), L 6,29 (стр. 77), Mk 14,10 (стр. 76), Mk 14,11 (стр. 76), K 11,23 (стр. 77), M 27,3 (стр. 76).
- 109 ga-manwjan — παρασκευάζω : k 9,2 (стр. 80), k 9,3 (стр. 80).
- 128 ga-niman — παραλαμβάνω : L 9,28 (стр. 88), L 18,31 (стр. 88), Mk 5,40 (стр. 88), Mk 9,2 (стр. 88).
- 150 ga-satjan — παρίστημι : R 14,10 (стр. 109), k 4,14 (стр. 109).
- 216 ga-plaihan — παρακαλέω-μυθεόμαι : k 2,7 (стр. 140), k 5,20 (стр. 140), k 7,6 (стр. 140), Sol 2,11 (стр. 140), T 5,1 (стр. 140), Tit 1,9 (стр. 141), T 6,2 (стр. 141).
- 218 ga-brafstjen — παρακαλέω-μυθεόμαι : k 1,4 (стр. 141) 3 пук k 7,13 (стр. 141), k 13,11 (стр. 142), E 6,22 (стр. 142), Kol 4,8 (стр. 142), Sol 3,7 (стр. 142), sol 12,17 (16) (стр. 142), I 11,19 (стр. 141), k 1,6 (стр. 142), k 7,6 (стр. 142), k 7,7 (стр. 142).
- 86 ga-lagian — περιτίθημι, — κείμαι : Mk 15,36 (стр. 55), Mk 9,42 (стр. 55).
- 92 ga-laugnjan — περικρύπτω : L 1,24 (стр. 64).
- 214 ga-biwan — περιτείρω : T 6,10 (стр. 140).
- 232 ga-wasjan — περιβάλλω : M 6,29 (стр. 149), I 19,2 (стр. 150).
- 17 ga-bidjan — προσεύχομαι : sol 3,1 (стр. 26).
- 71 ga-hugjan — προαιρέω : k 9,7 (стр. 49).
- 96 ga-leipan — προκόπτω, — έρχομαι : R 13,12 (стр. 201), K 16,4 (стр. 74) 2 пук, k 9,5 (стр. 75).
- 121 ga-naglian — προσηλόω : Kol 2,14 (стр. 85).
- 143 ga-redan — προνοέω : k 8,21 (стр. 94).
- 149 ga-sandjan — προπέμπω : K 16,6 (стр. 108), k 1,16 (стр. 108).
- 172 ga-staggjan — προσκόπτω : L 4,11 (стр. 116).
- 177 ga-stiggqan — προσκόπτω : I 11,9 (стр. 118), I 11,10 (стр. 118).
- 198 ga-teihan — проλέγω : k 13,2 (стр. 202).
- 233 ga-waurkjan — προσεργάζομαι : L 19,16 (стр. 151).
- 15 ga-beidan — υπομένω : K 13,7 (стр. 25).
- 84 ga-kunnan — υποτάττω : K 15,28 (стр. 53) 2 пук, G 2,5 (стр. 53).
- 96 ga-leipan — υπάγω : I 6,67 (стр. 68), I 8,14 (стр. 68) 2 пук, I 8,21 (стр. 69), I 14,28 (стр. 70).
- 113 ga-maudjan — υπομνησκω : I 14,26 (стр. 81), t 2,14 (стр. 81).

- 119 ga-motjan — ὑπαντάω : M 8,28 (стр. 82), I 11,30 (стр. 82), I 12,18 (стр. 82), L 8,27 (стр. 83).
- 144 ga-rinnan — ὑπάγω : I 12,11 (стр. 94).
- 174 ga-standan — ὑπομένω : L 2,43 (стр. 118).
- 189 ga-taiknjan — υποδείκνυμι : L 3,7 (стр. 123).
- 220 ga-pulan — ὑπομένω : τ 2,10 (стр. 142), τ 2,12 (стр. 142).
- 230 ga-wandjan — υποστρέφω : L 2,20 (стр. 146), L 2,39 (стр. 146), L 2,43' (стр. 146), L 2,45 (стр. 146), L 4,1 (стр. 146), L 4,14 (стр. 146), L 7,10 (стр. 146), L 8,37 (стр. 146), L 8,39 (стр. 146), L 8,40 (стр. 147), L 8,55 (стр. 147), L 9,10 (стр. 147), L 10,17 (стр. 147), L 17,18 (стр. 147), L 19,12 (стр. 147), L 1,56 (стр. 148), L 17,15 (стр. 148).
- 237 ga-wenjan — ὑπολαμβάνω : L 7,43 (стр. 153).
- 1 ga-aggwjan — στενοχωρέω : k 4,8 (стр. 21).
- 2 ga-aiginon — πλεονεκτέω : k 2,11 (стр. 21).
- 5 ga-aiwiskon — αἰσχύνω : k 10,8 (стр. 22), Fil 1,20 (стр. 22).
- 6 ga-arnan — ἐλεέω : R 9,15 (стр. 22), R 11,30 (стр. 22), R 11,31 (стр. 22), K 7,25 (стр. 22), k 4,1 (стр. 22), Fil 2,27 (стр. 22), T 1,13 (стр. 23), T 1,16 (стр. 23), R 11,32 (стр. 22), Mk 5,19 (стр. 22).
- 9 ga-bairan — τίκτω, γίγνομαι : I 8,41 (стр. 23), I 9,2 (стр. 23), I 18,37 (стр. 23), I 16,21 (стр. 23), L 1,13 (стр. 23), L 1,31 (стр. 24), L 1,35 (стр. 24), L 1,57 (стр. 24), L 2,7 (стр. 24), L 2,11 (стр. 24), G 4,23 (стр. 24), G 4,29 (стр. 24), τ 2,23 (стр. 24).
- 11 ga-bairhtjan — φανερόω, μορφώω : I 17,6 (стр. 24), Mk 4,22 (стр. 25), k 2,14 (стр. 25), k 7,12 (стр. 25), k 11,6 (стр. 25), G 4,19 (стр. 25), Kol 4,4 (стр. 25), T 3,16 (стр. 25).
- 13 ga-batnan — ὠφελέω : Mk 7,11 (стр. 25).
- 16 ga-beistjan — ζυμόω : K 5,6 (стр. 26).
- 18 ga-bindan — δέω : M 27,2 (стр. 26), I 11,44 (стр. 26), I 18,12 (стр. 26), L 19,30 (стр. 26), Mk 5,3 (стр. 26), Mk 11,2 (стр. 26), Mk 15,1 (стр. 26), Mk 15,7 (стр. 26), R 7,2 (стр. 27), K 7,27 (стр. 27), Kol 4,3 (стр. 27), τ 2,9 (стр. 27), Mk 11,4 (стр. 26), Mk 5,4 (стр. 26).
- 20 ga-blaupjan — θριαμβεύω : Kol 2,15 (стр. 27).
- 21 ga-bleipjan — οἰκτείρω, σπλαγχνίζομαι : Mk 9,22 (стр. 27), R 9,15 (стр. 27).
- 22 ga-blindjan — τυφλόω : k 4,4 (стр. 27), I 12,40 (стр. 27).
- 24 ga-brannjan — καίω : K 13,3 (стр. 27).
- 25 ga-brikan — κλάω, ῥήγνυμι : Mk 8,6 (стр. 28), Mk 8,19 (стр. 28), K 11,24 (стр. 28), L 9,42 (стр. 28).
- 26 ga-daban — πρέπω : E 5,3 (стр. 28), T 2,10 (стр. 28).
- 27 ga-dailjan — δίδωμι, μερίζειν : L 19,8 (стр. 28), Mk 3,24 (стр. 29), Mk 3,25 (стр. 29), Mk 3,26 (стр. 29), R 12,3 (стр. 29), K 7,17 (стр. 29).
- 28 ga-daubjan — παρόω, πληρόω : I 16,6 (стр. 29), I 12,40 (стр. 29).
- 29 ga-daursan — παρρησιάζομαι, τολμάω : E 6,20 (стр. 220), L 20,40 (стр. 29), Mk 12,34 (стр. 29), K 6,1 (стр. 29), k 10,2 (стр. 29), k 10,12 (стр. 29), k 11,21 (стр. 29), Fil 1,14 (стр. 29).
- 30 ga-daupjan — θανατώω : R 8,36 (стр. 30).

- 32 ga-digan — πλάσσω : T 2,13 (стр. 31).
 33 ga-diurjan — βαθύνω : L 6,48 (стр. 32).
 34 ga-domjan — δικαιόω, τελέω : M 11,19 (стр. 32), Fil 3,12 (стр. 32), T 3,16 (стр. 32).
 35 ga-draban — λατομέω : Mk 15,46 (стр. 32).
 37 ga-dragkjan — ποτίζω : M 10,42 (стр. 32), Mk 9,41 (стр. 32).
 39 ga-drigkan — πίνω : L 17,8 (стр. 33).
 40 ga-driusan — πίπτω, βάλλω : M 5,29 (стр. 33), M 5,30 (стр. 33), M 7,25 (стр. 33), M 7,27 (стр. 33), M 10,29 (стр. 33), I 12,24 (стр. 33), L 6,39 (стр. 33), L 6,49 (стр. 33), L 8,5 (стр. 33), L 8,6 (стр. 33), L 8,7 (стр. 34), L 8,8 (стр. 34), L 8,14 (стр. 34), L 16,17 (стр. 34), Mk 4,4 (стр. 34), Mk 4,5 (стр. 34), Mk 4,7 (стр. 34), Mk 4,8 (стр. 34), Mk 5,22 (стр. 34), R 11,11 (стр. 34), R 11,22 (стр. 34), I 18,6 (стр. 33).
 41 ga-drobnan — ταρασσώ : I 12,27 (стр. 34), L 1,12 (стр. 34).
 42 ga-fahan — πιάζω, ζωγρέω : I 7,30 (стр. 34), I 7,32 (стр. 34), I 10,39 (стр. 35), k 11,32 (стр. 35), t 2,26 (стр. 35).
 44 ga-fastan — φυλάσσω, τηρέω : I 17,12 (стр. 36), I 17,6 (стр. 36), L 18,21 (стр. 36), Mk 10,20 (стр. 36), t 4,7 (стр. 36). Sol 5,23 (стр. 36).
 45 ga-filhan — κρύπτω, θάπτω : M 8,21 (стр. 36), M 8,22 (стр. 37), I 8,59 (стр. 37), I 12,36 (стр. 37), L 16,22 (стр. 37).
 49 ga-frisahtnan — μορφόω : G 4,19 (стр. 37).
 51 ga-fulljan — γεμίζω, πίμπλημι : L 1,15 (стр. 38), N 15,36 (стр. 38), L 5,7 (стр. 38), I 6,13 (стр. 38).
 52 ga-fullnan — γεμίζω, πίμπλημι : L 1,41 (стр. 38), L 1,67 (стр. 38), Mk 4,37 (стр. 38).
 53 ga-gaggan — γίγνομαι : Mk 11,23 (стр. 39).
 54 ga-geigan — κερδαίνω : L 9,25 (стр. 39), Mk 8,36 (стр. 39), K 9,19 (стр. 39), K 9,20 (стр. 39), K 9,21 (стр. 39), K 9,22 (стр. 39).
 55 ga-haban — κρατέω, ἔχω : Mk 3,21 (стр. 39), M 10,23 (стр. 40), Mk 6,17 (стр. 39).
 56 ga-haftjan — κολλάω : L 15,15 (стр. 40).
 58 ga-haftnan — κολλάω : L 10,11 (стр. 40).
 59 ga-hailjan — θεραπεύω, ἰάομαι : M 8,7 (стр. 40), M 8,16 (стр. 40), L 4,40 (стр. 40), L 6,18 (стр. 41), L 7,21 (стр. 41), L 9,2 (стр. 41), L 9,11 (стр. 41), Mk 1,34 (стр. 41), Mk 3,10 (стр. 41), L 9,1 (стр. 41), Mk 6,5 (стр. 41), Mk 6,13 (стр. 41), L 9,42 (стр. 41).
 60 ga-hailnan — ἰάομαι : M 8,8 (стр. 41), M 8,13 (стр. 41), L 7,7 (стр. 41), L 8,47 (стр. 42), Mk 5,29 (стр. 42).
 63 ga-hardjan — σκληρύνω : R 9,18 (стр. 43).
 64 ga haunjan — ταπεινόω : k 12,21 (стр. 43), Fil 2,8 (стр. 43).
 65 ga-hausjan — ἀκούω : M 8,10 (стр. 43), M 9,12 (стр. 43), M 10,27 (стр. 43), M 11,2 (стр. 43), M 11,5 (стр. 44), M 11,15 (стр. 44), M 26,25 (стр. 44), M 27,47 (стр. 44), I 6,60 (стр. 44), I 9,32 (стр. 44), I 11,4 (стр. 44), I 12,12 (стр. 44), I 12,29 (стр. 44), I 19,8 (стр. 44), L 2,18 (стр. 44), L 7,3 (стр. 44), L 7,9 (стр. 44), L 7,29 (стр. 44), L 8,15 (стр. 44), L 8,21 (стр. 45), L 9,7 (стр. 45), L 10,24 (стр. 45), 2 pyr, L 14,15 (стр. 45), L 14,35 (стр. 45), L 15,25 (стр. 45), L 16,14 (стр. 45), L 18,22 (стр. 45), L 18,23 (стр. 45), L 18,36 (стр. 45), L 20,16

(стр. 45), L 20,45 (стр. 45), Mk 2,17 (стр. 45), Mk 3,8 (стр. 45), Mk 4,9 (стр. 45), Mk 4,15 (стр. 46), Mk 4,23 (стр. 46), Mk 5,27 (стр. 46), Mk 5,36 (стр. 46), Mk 6,14 (стр. 46), Mk 6,16 (стр. 46), Mk 6,29 (стр. 46), Mk 7,16 (стр. 46), Mk 7,25 (стр. 46), Mk 10,41 (стр. 46), Mk 10,47 (стр. 46), Mk 11,14 (стр. 46), Mk 15,35 (стр. 46), E 1,13 (стр. 47), E 1,15 (стр. 47), Fil 1,27 (стр. 47).

66 ga-hilpan — βοηθέω : k 6,2 (стр. 47).

67 ga-hnaiwjan — ταπεινώ : L 3,5 (стр. 47), L 14, II (стр. 47), L 18,14 (стр. 47), L 1,52 (стр. 47).

68 ga-hnipnan — στυγνάζω : Mk 10,22 (стр. 48).

69 ga-horinon — μοιχεύω : M 5,28 (стр. 48).

70 ga-hrainjan — καθαρίζω, καθαίρω : M 8,2 (стр. 48), I 15,2 (стр. 48), L 4,2 (стр. 48), L 17,17 (стр. 48), Mk 1,40 (стр. 48), L 5,12 (стр. 48), L 17,14 (стр. 48), E 5,26 (стр. 48), Mk 7,19 (стр. 48).

72 ga-huljan — καλύπτω : M 8,24 (стр. 49), M 10,26 (стр. 49), k 4,3 (стр. 49) 2 път.

73 ga-lzeilan — παύω : K 13,8 (стр. 49).

74 ga-heitjan — λευκαίνω : Mk 9,3 (стр. 49).

76 ga-ibnjan — ἐδαφίζω : L 19,44 (стр. 50).

78 ga-jiukan — νικάω : I 16,33 (стр. 50), R 12,21 (стр. 50) 2 път.

79 ga-kannjan — γνωρίζω, δηλώω : E 3,3 (стр. 50), Kol 1,8 (стр. 50), Kol 1,27 (стр. 51), Kol 4,7 (стр. 51), Kol 4,9 (стр. 51), I 15,15 (стр. 51), I 17,26 (стр. 51), L 2,15 (стр. 51), R 9,23 (стр. 51).

81 ga-kausjan — δοκιμάζω : k 8,22 (стр. 51).

82 ga-kiusen — δοκιμάζω : K 11,28 (стр. 52), K 16,3 (стр. 52), E 5,10 (стр. 52), T 3,10 (стр. 52), R 12,2 (стр. 52).

85 ga-kunnan — γινώσκω : L 8,17 (стр. 53), L 19,15 (стр. 53), G 4,9 (стр. 53).

86 ga-lagjan — τίθημι, κλίνω, βάλλω, κεῖμαι : M 6,30 (стр. 53), M 5,25 (стр. 54), M 27,60 (стр. 54), L 1,66 (стр. 54), L 2,12 (стр. 54), L 3,9 (стр. 54), L 5,18 (стр. 54), L 9,58 (стр. 54), Mk 12,36 (стр. 55), Mk 15,47 (стр. 55), Mk 16,6 (стр. 55), K 15,25 (стр. 55), R 9,33 (стр. 55), M 6,29 (стр. 55), I 15,6 (стр. 55), L 20,43 (стр. 54).

87 ga-laisjan — διδάσκω, μαθησίνω : Fil 4,9 (стр. 56), Fil 4,11 (стр. 56), T 2,11 (стр. 56), T 2,12 (стр. 56), T 5,4 (стр. 56), t 3,14 (стр. 56).

88 ga-laistjan — διώκω : R 12,13 (стр. 56).

90 ga-lapon — καλέω : K 1,24 (стр. 57), K 7,18 (стр. 57) 2 път, K 7,17 (стр. 57), K 7,21 (стр. 57).

92 ga-laugnjan — λανθάνω : L 8,47 (стр. 64), Mk 7,24 (стр. 64).

93 ga-lausjan — λύω, ρύομαι, πράττω, φυλάσσω : L 1,74 (стр. 64), L 19,23 (стр. 65), K 7,27 (стр. 65), k 1,10 (стр. 65) 3 път, Kol 1,13 (стр. 65), t 5,11 (стр. 65), sol 3,3 (стр. 65).

94 ga-leikan — ἀρέσκω, εὐδοκέω : k 12,10 (стр. 66), Kol 1,19 (стр. 66), Sol 2,15 (стр. 66), Sol 3,1 (стр. 66), Sol 4,1 (стр. 66), t 2,4 (стр. 67), Mk 6,22 (стр. 66), R 8,8 (стр. 65), L 1,3 (стр. 65), K 1,21 (стр. 66), Mk 1,11 (стр. 65), L 3,22 (стр. 65).

96 ga-leipan — ἐρχομαι : I 7,45 (стр. 68), Mk 5,38 (стр. 73).

98 ga-leikinon — θεραπεύω : L 8,2 (стр. 75), L 8,43 (стр. 75).

- 101 ga-liugan — γαμέω : Mk 6,17 (стр. 77).
 102 ga-liuhtjan — φωτίζω : K 4,5 (стр. 78), t 1,10 (стр. 78).
 103 ga-lukan — κλείω, ἀσφαλίζομαι : M 6,6 (стр. 78), M 27,66 (стр. 78).
 104 ga-luknan — κλείω : L 4,25 (стр. 78).
 106 ga-gamainjan — κοινώω — Mk 7,23 (стр. 79).
 109 ga-manwjan — ἐτοιμάζω : t 2,21 (стр. 80).
 111 ga-marzjan — σκανδαλίζω : M 11,6 (стр. 80), I 6,61 (стр. 80), L 7,23 (стр. 80), Mk 4,17 (стр. 80), Mk 6,3 (стр. 80), Mk 9,42 (стр. 80), K 8,13 (стр. 80) 2 пут.
 112 ga-matjan — φαγεῖν : L 17,8 (стр. 81), Mk 8,8 (стр. 81).
 114 ga-maurgjan — κολοβώω : Mk 13,20 (стр. 81) 2 пут.
 115 ga-meljan — γράφω : M 11,10 (стр. 81), I 5,46 (стр. 81), I 6,31 (стр. 81), I 6,45 (стр. 82) итд.
 116 ga-mikiljan — μεγαλύνω : L 1,58 (стр. 82).
 117 ga-mitan — μετρέω : k 10,13 (стр. 82).
 118 ga-motan — χωρέω : I 8,37 (стр. 82), k 7,2 (стр. 82), Mk 2,2 (стр. 82).
 120 ga-munan — μνημονεύω, μιμνήσκω : M 5,23 (стр. 83), M 26,75 (стр. 83), M 27,63 (стр. 84), I 16,4 (стр. 84), I 15,20 (стр. 84), L 1,54 (стр. 84), L 1,72 (стр. 84), L 17,32 (стр. 84), K 11,2 (стр. 84), E 2,11 (стр. 85), G 2,10 (стр. 85), Kol 4,19 (стр. 85), t 2,8 (стр. 85), I 16,21 (стр. 84), Mk 8,18 (стр. 84), I 12,16 (стр. 84), t 1,4 (стр. 85).
 122 ga-naitjan — ἀτιμώω : Mk 12,4 (стр. 85).
 124 ga-nanbjjan — παύω : L 5,4 (стр. 85).
 125 ga-nasjan — σώζω, ἰάομαι : M 9,22 (стр. 85), I 12,40 (стр. 85), I 12,47 (стр. 86), L 6,9 (стр. 86), L 6,19 (стр. 86), L 7,50 (стр. 86), L 8,48 (стр. 86), L 8,50 (стр. 86), L 9,24 (стр. 86), L 17,19 (стр. 86), L 17,33 (стр. 86), Mk 5,34 (стр. 86), Mk 8,35 (стр. 86), Mk 10,52 (стр. 86), Mk 15,31 (стр. 86) 2 пут, R 11,14 (стр. 86), K 7,16 (стр. 87), E 2,8 (стр. 87), T 4,16 (стр. 87), T 4,18 (стр. 87), K 1,21 (стр. 87), K 9,22 (стр. 87).
 126 ga-natjan — βρέχω : L 7,44 (стр. 87).
 127 ga-nawistran — θάπτω : K 15,4 (стр. 87).
 128 ga-niman — μανθάνω, κομίζω : M 9,13 (стр. 87), Mk 13,28 (стр. 88), k 5,10 (стр. 88), E 4,20 (стр. 88), E 6,8 (стр. 88), Kol 1,7 (стр. 89), I 6,45 (стр. 87), K 4,6 (стр. 88), t 3,14 (стр. 89).
 129 ga-nisan — σώζω : M 9,21 (стр. 89), L 8,12 (стр. 89), I 10,9 (стр. 89), L 18,26 (стр. 89), Mk 5,23 (стр. 89), Mk 5,28 (стр. 89), Mk 6,56 (стр. 89), Mk 10,26 (стр. 89), R 9,27 (стр. 90), R 10,9 (стр. 90), R 11,26 (стр. 90), K 1,18 (стр. 90), K 5,5 (стр. 90), k 2,15 (стр. 90), Sol 2,16 (стр. 90), T 2,4 (стр. 90), T 2,15 (стр. 90), R 10,13 (стр. 90), K 15,2 (стр. 90), L 8,36 (стр. 89), Mk 13,20 (стр. 90), K 10,33 (стр. 90), M 9,22 (стр. 89).
 130 ga-niutan — ἀγρεύω : Mk 12,13 (стр. 91).
 131 ga-nohjan — περισσεύω, ἀρκέω : E 1,8 (стр. 91), T 6,8 (стр. 91).
 132 ga-nohnan — περισσεύω : Sol 3,12 (стр. 91).
 134 ga-qiman — λύω : I 11,19 (стр. 91).
 139 ga-rahnan — τιμάω : M 27,9 (стр. 93).

141 ga-raihtjan — δικαιοῶ : K 4,4 (стр. 94).

142 ga-raþjan — ἀριθμῶ : M 10,30 (стр. 94).

145 ga-saiþjan — ὁράω, φαίνομαι, θεωρέω, βλέπω : M 5,16 (стр. 95), M 6,16 (стр. 95), M 6,18 (стр. 95), M 8,14 (стр. 95), M 8,18 (стр. 95), M 8,34 (стр. 95), M 9,2 (стр. 95), M 9,8 (стр. 95), M 9,9 (стр. 96), M 9,22 (стр. 96), M 9,23 (стр. 96), M 9,36 (стр. 96), M 26,71 (стр. 96), M 27,3 (стр. 96), M 27,42 (стр. 96), M 27,54 (стр. 96), I 6,2 (стр. 96), I 6,14 (стр. 96), I 6,19 (стр. 96), I 6,24 (стр. 96), I 6,36 (стр. 96), I 6,62 (стр. 96), I 8,38 (стр. 97), I 8,51 (стр. 97), I 8,56 (стр. 97) 2 пут, I 9,37 (стр. 97), I 11,31 (стр. 97), I 11,32 (стр. 97), I 11,33 (стр. 97), I 11,40 (стр. 97), I 12,21 (стр. 97), I 14,7 (стр. 97), I 16,19 (стр. 98), I 16,17 (стр. 98), I 16,16 (стр. 98), I 14,9 (стр. 98) 2 пут, L 1,22 (стр. 98), L 1,29 (стр. 98), L 2,17 (стр. 98), L 2,48 (стр. 98), L 3,6 (стр. 98), L 5,2 (стр. 98), L 5,12 (стр. 98), L 5,20 (стр. 98), L 5,26 (стр. 98), L 5,27 (стр. 99), L 7,13 (стр. 99), L 7,39 (стр. 99), L 8,28 (стр. 99), L 9,27 (стр. 99), L 9,31 (стр. 99), L 9,49 (стр. 100), L 9,54 (стр. 100), L 10,18 (стр. 100), L 15,20 (стр. 100), L 16,23 (стр. 100), L 17,22 (стр. 100) 2 пут, L 18,15 (стр. 100), L 18,43 (стр. 100), L 18,24 (стр. 100), L 19,3 (стр. 100), L 19,4 (стр. 101), L 19,5 (стр. 101), L 19,7 (стр. 101), L 19,41 (стр. 101), L 20,13 (стр. 101), L 20,14 (стр. 101), Mk 1,10 (стр. 101), Mk 1,16 (стр. 101), Mk 1,19 (стр. 101), Mk 2,5 (стр. 101), Mk 2,12 (стр. 101), Mk 2,14 (стр. 101), Mk 2,16 (стр. 101), Mk 3,11 (стр. 102), Mk 5,6 (стр. 102), Mk 5,15 (стр. 102), Mk 5,16 (стр. 102), Mk 7,2 (стр. 102), Mk 9,1 (стр. 102), Mk 9,8 (стр. 102), Mk 9,9 (стр. 103), Mk 9,14 (стр. 103), Mk 9,15 (стр. 103), Mk 9,20 (стр. 103), Mk 9,25 (стр. 103), Mk 10,14 (стр. 103), Mk 11,13 (стр. 103), Mk 11,20 (стр. 103) 2 пут, Mk 12,34 (стр. 103), Mk 13,26 (стр. 103), Mk 13,29 (стр. 103), Mk 14,62 (стр. 104), Mk 14,67 (стр. 104), Mk 14,69 (стр. 104), Mk 15,32 (стр. 104), Mk 15,39 (стр. 104), Mk 16,5 (стр. 104), Mk 16,7 (стр. 104), Mk 16,11 (стр. 104), G 2,7 (стр. 104), K 8,10 (стр. 104), K 15,6 (стр. 104), k 4,18 (стр. 105) 4 пут, k 12,6 (стр. 105), G 2,14 (стр. 105), Fil 1,27 (стр. 105), Fil 1,30 (стр. 105), Fil 2,28 (стр. 105), Sol 3,10 (стр. 105), t 1,4 (стр. 106).

146 ga-sakan — ἐλέγχω : I 8,46 (стр. 106), I 16,8 (стр. 106), L 3,19 (стр. 106) K 14,24 (стр. 107), Tit 1,13 (стр. 107), Tit 1,9 (стр. 107).

147 ga-salbon — χρίζω : I 12,3 (стр. 107), L 4,18 (стр. 107), L 7,38 (стр. 107), L 7,46 (стр. 108), Mk 16,1 (стр. 108).

148 ga-saljan — εἰδωλοθύω ; K 10,28 (стр. 108), K 8,10 (стр. 108).

150 ga-satjan — τίθημι, ἵστημι, κληρόω, κεῖμαι, τάσσω : L 7,8 (стр. 109), L 8,16 (стр. 109), L 9,47 (стр. 109), L 14,29 (стр. 109), R 13,1 (стр. 109), K 12,18 (стр. 109), E 1,11 (стр. 109), T 1,12 (стр. 110), T 2,7 (стр. 110), t 1,11 (стр. 110), L 6,48 (стр. 110), E 1,20 (стр. 111), L 4,9 (стр. 110), Mk 9,36 (стр. 110), K 16,15 (стр. 109).

152 ga-sigljjan — σφραγίζω : I 6,27 (стр. 111), E 1,13 (стр. 111), E 4,40 (стр. 111).

153 ga-siggqan — δόμομαι : Mk 1,32 (стр. 111).

155 ga-skaidan — στέλλω : sol 3,6 (стр. 112).

156 ga-skaidnan — χωρίζω : K 7,11 (стр. 112).

- 158 ga-skapjan — κτίζω, γίγνομαι : Mk 2,27 (стр. 112), E 2,10 (стр. 112), E 3,9 (стр. 112), Kol 1,16 (стр. 112), E 2,15 (стр. 112), T 4,4 (стр. 113), Mk 13,19 (стр. 112).
- 159 ga-skapjan — βλέπω, ἀδικέω : L 10,19 (стр. 113), G, 4,12 (стр. 113), Filem 18 (стр. 113), k 7,2 (стр. 113).
- 161 ga-slauan — σιγάω, σιωπάω : Mk 4,39 (стр. 114).
- 162 ga-sleipjan — ζημιόω : Fil 3,8 (стр. 114), L 9,25 (стр. 114), Mk 8,36 (стр. 114), k 7,9 (стр. 114).
- 163 ga-slepan — κοιμάω : I 11,11 (стр. 114), K 15,18 (стр. 114), K 15,20 (стр. 114).
- 166 ga-sniunjan — φθάνω : k 10,14 (стр. 115).
- 167 ga-sniwan — φθάνω : R 9,31 (стр. 115), Fil 3,16 (стр. 115).
- 169 ga-sopjan — χορτάζω : Mk 8,4 (стр. 115).
- 170 ga-speiwan — πτώω : I 9,6 (стр. 115).
- 173 ga-staldan — κτάομαι, ἔχω : Nehem 5,16 (стр. 116), K 9,19 (стр. 116).
- 174 ga-standan — ἵστημι : L 7,14 (стр. 117), L 8,44 (стр. 117), L 18,40 (стр. 117), Mk 10,49 (стр. 117), R 14,4 (стр. 117).
- 175 ga-staurknan — ξηραίνω : Mk 9,18 (стр. 118).
- 178 ga-stojan — κρίνω : k 2,1 (стр. 119), K 5,3 (стр. 118).
- 179 ga-straujan — στρώννυμι : Mk 14,15 (стр. 119).
- 182 — ga-supon — ἀρτῶω : L 14,34 (стр. 119), Kol 4,6 (стр. 119).
- 183 — ga-sweran — δοξάζω : I 12,16 (стр. 119).
- 186 — ga-swinpjan — δύναιμι : Kol 1,11 (стр. 123).
- 188 — ga-swogjan — στενάζω : Mk 7,34 (стр. 123).
- 190 — ga-tairan — λύω : M 5,19 (стр. 123), I 7,23 (стр. 123), I 10,35 (стр. 124).
- 192 — ga-tamjan — δαμάζω : Mk 5,4 (стр. 125).
- 193 — ga-tandjan — καυστηριάζω : T 4,2 (стр. 125).
- 194 — ga-tarhjan — δειγματίζω : Kol 2,15 (стр. 125).
- 196 — ga-taujan — ποιέω : M 5,36 (стр. 126), I 7,21 (стр. 126), I 9,26 (стр. 126), I 10,41 (стр. 126), I 11,45 (стр. 126), I 13,12 (стр. 127), I 18,35 (стр. 127), L 6,3 (стр. 128), L 9,15 (стр. 128) 2 път, L 9,43 (стр. 128), L 15,19 (стр. 128), L 16,8 (стр. 128), L 17,9 (стр. 128), L 17,10 (стр. 129), Mk 1,17 (стр. 129), Mk 2,25 (стр. 129), Mk 3,6 (стр. 129), Mk 6,5 (стр. 129), Mk 6,20 (стр. 129), Mk 7,37 (стр. 130) 2 път, Mk 9,13 (стр. 130), Mk 10,6 (стр. 130), Mk 14,8 (стр. 130), Mk 14,9 (стр. 130), Mk 15,14 (стр. 130), R 9,20 (стр. 130), k 5,21 (стр. 130), k 11,25 (стр. 131), E 2,14 (стр. 131), Fil 4,14 (стр. 131), Nehem 5,13 (стр. 131).
- 203 ga-timrjan — οἰκοδομέω : L 4,29 (стр. 134), L 7,5 (стр. 135), Mk 12,1 (стр. 135), M 7,24 (стр. 134), M 7,26 (стр. 135), Nehom 7,1 (стр. 135).
- 204 ga-tiuhan — ἔγω : L 9,13 (стр. 135), L 4,9 (стр. 135).
- 205 ga-trauan — θαρρέω, πείθομαι : R 8,38 (стр. 136), R 14,14 (стр. 136), k 10,7 (стр. 136), G 5,10 (стр. 136), Fil 1,14 (стр. 136), Tit 1,3, (стр. 137), Filem 21 (стр. 137).
- 207 ga-tulgjan — στηρίζω, βεβαιόω : L 51 (стр. 137), Sol 3,2 (стр. 138), Kol 1,23 (стр. 138).

- 208 ga-bahan — σιγάω, σιωπάω : Mk 10,48 (стр. 138), L 20,26 (стр. 138).
- 209 ga-baursnan — ξηραίνω : Mk 3,3 (стр. 108).
- 211 ga-pairsan — ξηραίνω ; I 15,6 (стр. 139), L 8,6 (стр. 139), Mk 4,6 (стр. 139), Mk 5,29 (стр. 139), Mk 11,21 (стр. 139).
- 213 ga-piupjan — εὐλογέω : Mk 8,7 (стр. 139), E 1,3 (стр. 139), L 9,16 (стр. 139).
- 214 ga-piwan — δουλόω : K 7,15 (стр. 140).
- 217 ga-pliuhan — φεύγειν : M 8,33 (стр. 141), L 8,34 (стр. 141), Mk 5,14 (стр. 141), Mk 14,50 (стр. 141), Mk 14,52 (стр. 141), Mk 16,8 (стр. 141).
- 221 ga-pwastjan — θεμελιόω : Kol 1,23 (стр. 143).
- 222 ga-wadjon — ἀρμόζω : k 11,2 (стр. 143).
- 223 ga-wagjan — σαλεύω, αἰρέω : L 6,48 (стр. 143), k 9,2 B (стр. 143).
- 224 ga-wairpan — βάλλω, ῥίπτω : Mk 9,45 (стр. 144), L 4,35 (стр. 144), Mk 9,18 (стр. 143).
- 230 ga-wandjan — στρέφω : L 7,44 (стр. 146), L 9,55 (стр. 147), L 10,21 (стр. 147), L 10,23 (стр. 147), L 14,25 (стр. 147).
- 232 ga-wasjan — ἱματίζω : L 8,35 (стр. 149), Mk 5,15 (стр. 150).
- 233 ga-waurkjan — ποιέω : I 9,11 (стр. 150), I 12,2 (стр. 150), L 5,29 (стр. 150), L 9,33 (стр. 151), L 14,16 (стр. 151), L 19,18 (стр. 151), Mk 3,14 (стр. 151), Mk 9,5 (стр. 151), I 9,6 (стр. 152).
- 234 ga-weiha — ἀγιδέζω, εὐλογέω : I 10,36 (стр. 152), t 2,21 (стр. 152).
- 239 ga-wigan — σαλεύω : L 6,38 (стр. 153).
- 240 ga-winnan — πάσχω : G 3,4 (стр. 153).
- 241 ga-wisan — μένω : L 8,27 (стр. 154).
- 244 ga-wundon — τραυματίζω : L 20,12 (стр. 154).

V

О употреби префикса *ga-* као средства за перфективизирање *κατ'ἐξοχήν* најјасније нам говоре она мјеста у којима су два грчка проста глагола, често истовјетна, у готском преведена један са симплексом, а други са *ga-* композитом. То је доказ јасног осјећаја видске разлике и улоге *ga-* у изражавању глаголског вида, јер је грчки идентичан глагол у готском видски диференциран помоћу префикса *ga-*.

Мјеста у којима су грчки глаголи симплекс : симплекс у готском преведени са симплекс: композит (или обрнуто):.

- M 6,18 *ei ni gasaiŕaiza u mannam fastands, ak attin þeinamma þamma in fulhsnja, jah atta þeins saiei saiŕiþ in fulhsnja, usgibiþ þus.* — ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι.
- I 9,22 *þata qeþun þai fadrein is, unte ohtedun sis Iudaiuns; þuþan auk gaqeþun sis Iudaeis, ei, jabai ŕas ina andhaihaiti Hristu, utana swnagogais wairþai.* — ταῦτα εἶπον οἱ γονεῖς αὐτοῦ, ὅτι ἐφοβοῦντο τοὺς Ἰουδαίους· ἤδη γὰρ συνετέθειντο οἱ Ἰουδαῖοι ἵνα ἐάν τις αὐτὸν ὁμολογήσῃ Χριστόν, ἀποσυνάγωγος γένηται.
- I 11, 11.12 *þo qaþ jah afar þata qibiþ du im: Lazarus, frijonds unsar, gasaizlep; akei gaggam, ei uswakjau ina. þanuh qeþun þai siponjos is: frauja, jabai slepiþ haila wairþiþ.* — ταῦτα εἶπεν, καὶ μετὰ τοῦτο λέγει αὐτοῖς· Λάζαρος ὁ φίλος ἡμῶν κεκοίμηται· ἀλλὰ πορεύομαι, ἵνα ἐξυπνίσω αὐτόν. εἶπον οὖν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ· κύριε, εἰ κεκοίμηται, σωθήσεται.
- I 13,15 *du frisahtai auk atgaf izwis, ei swaswe ik gatawida izwis, swa jus tauja iþ.* — ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ἵνα καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, καὶ ὑμεῖς ποιῇτε.
- I 16,16 *Leitil nauh jah ni saiŕiþ mik, jah aftra leitil jah gasaiŕiþ mik, unte ik gagga du attin.* — μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὁψεσθῆ με, ὅτι ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα.

- I 17,12 pan was miþ im in þamma fairhau, ik fastaida ins in namin þeinamma, þanzei atgaft mis gafastaida, jah ainshun us im ni fraqistnoda... — ὅτε ἤμην μετ' αὐτῶν ἐν τῷ κόσμῳ, ἐγὼ ἐτήρουν αὐτοὺς ἐν τῷ ὀνόματί σου, οὐς δέδωκάς μοι ἐφ' ὕλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο...
- I 17,26 jah gakan nida im namo þeinata jah kannja, ei friapwa þoei frijodes mik, in im sijai jah ik in im. — καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ἦ καὶ ἐν αὐτοῖς.
- L 1,57 ip Aileisabaip usfullnoda mel du bairan jah gabar sunu. — τῇ δὲ Ἑλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν.
- L 6,8 ip is wissuh mitonins ize jah qap du þamma mann, þamma þaursja habandin handu: urreis jah stand in midjaim. þaruh is urreisands gastop. — αὐτὸς δὲ ἤδει τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν καὶ εἶπεν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ξηρὰν ἔχοντι τὴν χεῖρα. ἔγειρε καὶ στήθι εἰς τὸ μέσον· ὁ δὲ ἀναστὰς ἔστη.
- L 7,46 alewa haubid meinata ni salbodes; ip si balsana gasalboda fotuns meinans. — ἐλαίῳ τὴν κηφαλήν μου οὐκ ἤλειψας, αὕτη δὲ μύρω ἤλειψεν τοὺς πόδας μου.
- L 8,8 ...saei habai ausona du hausjan, gahausjai. — ...ὁ ἔχων ὦτα ἀκούειν ἀκούετω.
- L 8,10 ...ip þaim anþaraim in gajukom, ei saiþandans ni gasaiþaina, jah gahausjandans ni frapjaina. — ...τοῖς δὲ λοιποῖς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν.
- L 10,24 qipa auk izwis þatei managai praufeteis jah þiudanos wildedun saiþan þatei jus saiþip jah ni gaseþun, jah hausjan þatei jus hauseip jah ni gahausidedun. — λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε καὶ οὐκ εἶδον, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε καὶ οὐκ ἤκουσαν.
- L 14,11 unte hazuh saei hauheip sik silba, gahnaiwjada, jah saei hnaiweiþ sik silban, ushauhjada. — ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινώθῃσεται, καὶ ὁ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.
- L 17,8 ak niu qibip du imma: manwei þa du naht matjau jah bigaurdans nadbahtei mis, unte matja jah drigka, jah biþe gamatjis jah gadrigkais þu? — ἀλλ' οὐχὶ ἐρεῖ αὐτῷ· ἐτοίμασον τί δειπνήσω, καὶ περιζωσάμενος διακόνει μοι, ἕως φάγω καὶ πίω, καὶ μετὰ ταῦτα φάγῃς καὶ πίῃς σὺ;
- L 17,10 swa jah jus, þan taujaip alla þo anabudanona izwis, qipaip þatei skalkos unbrukjai sijum, unte þatei skuldedum taujan gatawidedum. — οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ποιήσητε πάντα τὰ διαταχθέντα ὑμῖν, λέγετε ὅτι δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν, ὅτι ὁ ὠφελομεν ποιῇσαι πεποιήκαμεν.

- L 18,14 ...unte saḥazuh saei hauheip sik silba, gahnaiwjada, ip saei hnaiweip sik silba, ushauhjada. (paral. L 14,11). — ...ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.
- Mk 9,42.43 jah saḥazuh saei gamarzjai ainana pize leitolane pize galaubjandane du mis,...
- ...jah jabai marzjai puk handus peina... — καὶ ὅς ἐάν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς ἐμὲ...
...καὶ ἐάν σκανδαλίζῃ σε ἡ χεὶρ σου...
- R 9,15 du Mose auk qipip: gaarma panei arma, jah gableipja panei bleipja. — τῷ γὰρ Μωσῇ λέγει· ἐλθέσω ὃν ἄν ἐλεῶ, καὶ οἰκτερήσω ὃν ἄν οἰκτείρω.
- K 7,27 gabundans is qenai, ni sokei lausjan; galausips is qenai, ni sokei qen. — δέδουσαι γυναῖκες, μὴ ζῆται λύσιν· λέλυσαι ἀπὸ γυναικός, μὴ ζῆται γυναῖκα.
- K 9,24 niu witup batei pai in spaurd rinnandans allai rinnand, ip ains nimip sigislaun? swa rinnaip, ei garinnaip. — οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν, εἰς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; οὕτως τρέχετε ἵνα καταλάβητε.
- K 11,6 unte jabai ni huljai sik qino, skabaidau; ip jabai agl ist qinon du kapillon aipbau skaban, ga huljai... — εἰ γὰρ οὐ κατακαλύπτεται γυνή, καὶ κειράσθω· εἰ δὲ αἰσχρὸν γυναῖκα τὸ κείρασθαι ἢ ξυρᾶσθαι, κατακαλύπτέσθω...
- k 10,12 unte ni gadaursum domjan unsis silbans aipbau gadomjan uns du paim sik silbans anafilhandam; ak eis in sis silbam sik silbans mitandans jah gadomjandans sik silbans du sis silbam ni frapjand. — οὐ γὰρ τολμῶμεν ἐγκρίναι ἢ συγκρίναι ἑαυτοὺς τισιν τῶν ἑαυτοὺς συνιστανόντων· ἀλλὰ αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς ἑαυτοὺς μετροῦντες καὶ συγκρίνοντες ἑαυτοὺς ἑαυτοῖς οὐ συνιοῦσιν.

VI

Готски језик је од четири стара времена изгубио футур и аорист. Питање замјене ових времена у готском језику у Вулфилином преводу било је предмет многих расправа. Mourek⁴⁴ наводи исцрпно одговарајућа времена у готском према грчким временима. То је посебно питање. У њега улазим само утолико уколико се тим расвјетљује улога префикса *ga-*.

Грчки презент трајних глагола преведен је и у готском презентом трајног глагола. Презенту тренутног глагола одговара у готском презент перфективизираниог глагола, и то најчешће помоћу префикса *ga-*. Грчком аористу одговара понекад готски презент, који је тада историски.

Грчки трајни футур преведен је у готском трајним презентом или је описан са помоћним глаголима: *skulan*, *haban*, *duginnan* и инфинитивом⁴⁵. Већ у готском продире гл. *werden* за описивање футура: I 16,20... *jus saurgandans wairþiþ* — ὁμαῖς λυπηθήσεσθαι; првобитно се *werden* везао с партиципом, касније с инфинитивом. Грчки тренутни футур преведен је готским презентом са префиксом *ga-*. Истина, готски презент са *ga-* или без *ga-* (Види о томе и Delbrück, Vgl. Syntax 4) није еквивалент грчком футуру, већ донекле прилагођена замјена. Ниже наведена мјеста овде (VI, 2) показују да префикс *ga-* перфективизира глагол, јер је презент са *ga-* употребљен мјесто грчког футура. И презент оптатива често је употребљен за футур, најчешће у зависним реченицама.

Грчки аорист и готски претерит не подударају се потпуно у погледу значења, али су сродни. У већини случајева грчки аорист је преведен готским претеритом са *ga-*, као што је и партицип аориста преведен са готским партиципом претерита. Када је грчки партицип аориста преведен партиципом презента онда је тај увек са префиксом *ga-* (VI, 6).

(*tawida-gatawida* за грчки партицип аориста може се протумачити [види о томе Delbrück II Т стр. 124] значењем глагола *taujan*: „*taujan enthält schon in sich einen Hinweis auf den Punkt der Vollendung*“).

⁴⁴ Mourek, Syntaxis gotskych predložek, Prag 1890.

⁴⁵ Узор за ове описне футуре Н. Hirt (Hdb. des Urgerm. III Т, стр. 124 сл.) налази у старијем црквенолатинском: *incipere* и *habere* с инфинитивом. За ово би требало подробнијег испитивања односа Вулф. превода са латинским текстом, што се досада није могло довољно убоједљиво утврдити.

Готски нам је сачувао и стару употребу грчког перфекта са презентским значењем⁴⁶. Зато Wulfila често преводи грчки перфект готским презентом: Mk 4,29 *παρέστηκεν* *atist*, R 8,38 *πέπεισμαι* *gatraua*, R 14,14 *πέπεισμαι* *gatraua*, t 1,5 *πέπεισμαι* *gatraua* итд.

Претерито-презентски глаголи имају презентско значење: *gaders*, *ganañ*, *gamot*.

Према нашем задатку утврђивања улоге префикса *ga-* у перфективизирању глагола, налазимо слиједеће временске категорије:

1 гот. презент	грч. презент
2 гот. презент	грч. футур
3 гот. презент	грч. аорист, перфект, имперфект
4 гот. претерит	грч. аорист, перфект, имперфект, плусquamперфект.

Питање футура у индоевр. језицима као посебне временске категорије још је спорно. Док је Бругман мишљења да је грч. *sjo-*футур еманципирани коњ. аориста, јер постоји немали број облика за који нисмо у стању одредити да ли припадају иневр. футуру или коњ. аориста (*λῶσω*, *λύσῃ*), Delbrück (*Syntax II*) заступа мишљење да је то посебна временска категорија: *stind. dāsyāmi*, грч. *δῶσω* lit. *dū'siu* (грч. *δωσῶ* > *δωσέω*). Delbrück (о. с.) заснива своју поставку на разлици између футура и коњунктива: у грч. коњунктив изражава потстицај, наговор, вољу говорног лица, намеру; док футур не изражава намеру већ значи извршење радње коју субјект предузима. *sjo-*футура нема у италском гдје је стварно потиснут коњунктивом, што говори у прилог Бругмановог мишљења. *Stlat. faxo* одговара *stind.* и грч. коњ. аориста.; *fesego* је постао по аналогiji од *faxo*. Футур егзактни по свом пореклу је коњ. аориста.

Германски језици немају *sjo-* футура. У лит. изгледа да је сачуван стари иневр. — *s* футур — *dū'siu*. У слав. није сачуван осим у облику *byšāštii*. Да ли је сигматски футур у грч. исто што и футур у ариском? *stind. dāsyāmi*, грч. *δῶσω* лит. *dū'siu* (грч. *δωσῶ* > *δωσέω*). Тачно је да је у грч. од најранијег времена постојао коњ. аориста. Ја сам склон мишљењу да је *-s-jo* (*əs-jo*) од најстаријих времена био суфикс за образовање облика са футурским значењем. Овај облик је само у ариском и балт.-словенским језицима сигурно посвједочен (Brugmann, *Grundriss II*, 1090 сл.) Ништа не стоји на путу да се и грч. *δεῖξω* изведе од * *δεῖκ-σ-ω* (*stind. dēksyāmi*) *τενέω* *τενῶ* > *τεν-ε-σ-ω* (види Delbrück о с.) По томе би било вјероватно да су се у грч. иневр. облици са *-sio-* и коњунктиви аориста стопили. Уз индик. футура на *sio-* постојао је, изгледа, и партицип: *stind. da-syā-nt*, грч. *δῶ-σων* *stsl. byšāsteje*.

Иневр. *sjo-* футур је у италском нестao. Надомјештен је дијелом *b-*облицима (није сигурно да ли су инд. или коњ. облици), дијелом конкурентима *I* л. *ā*, *ē*, *m* или *i*, *i*, *o*. *fesego* је по поријеклу коњ. аориста; задржао је и аористно значење, у споредним реченицама

⁴⁶ Н. Hirt, *Hdb. des Urgem. III Teil*, стр. 124.

употребљава се у истом смислу као грч. и стинд. коњ. аориста (перфекта). L. Hirzel⁴⁷ мислим добро објашњава: * $\tau\epsilon\nu\epsilon\sigma\jmath\omega$ ($\tau\epsilon\nu\acute{\epsilon}\omega$, $\tau\epsilon\nu\acute{\omega}$ иневр. sio -футур, гдје поставља алтернативно: или је 1) $\tau\epsilon\nu\text{-}\epsilon\text{-}\sigma\jmath\acute{\omega}$ (ε помоћни вокал) или; је 2) ε из корена ες ($\tau\epsilon\nu\text{-}\epsilon\sigma\jmath\omega$). Ако је из корена ες онда је ово ε почетни глас корена презентског облика аs који се у иневр. употребљава за формирање футура. Можда је ε помоћни вокал метнут испред наставка-s j o: $\tau\epsilon\nu\text{-}\epsilon\text{-}\sigma\jmath\omega$. Према томе наставак иневр. футура је или а)-asjami -b)-sjami
а)-ε σ_ιω б)-σ_ιω

$d\bar{a}\text{-asj}\acute{a}mi > d\bar{a}s\jmath\acute{a}mi$ — $\delta\acute{o}\sigma\omega$

Почечно a је нестало или ослабило услед деловања акцента: у стинд. $a > i > \emptyset = s\jmath a m i$, у грч. $\alpha(\epsilon) > i = \lambda\epsilon\iota\pi\text{-}\sigma\omega$ (* $\lambda\epsilon\iota\pi\text{-}\epsilon\sigma\omega$).

I

Got. презент — грч. презент

- k 11,20 $us\jmath ulai\beta$, jabai $h\alpha s izwis ga\beta iwa i\beta$, jabai $h\alpha s fi\epsilon i\tau i\beta$, ...
— ἀνέχεσθε γὰρ εἴ τις ὑμᾶς κατὰ δουλοῦ, εἴ τις κατεσθίει ...
- t 1,6 in $\beta izozei waihtais gamaudja \beta uk ana\jmath iujan anst gudis$, sei ist in $\beta us \beta airh analagein handiwe meinaizo$. — δι' ἣν αἰτίαν ἀναμιμνήσκω σε ἀναζωπυρεῖν τὸ χάρισμα τοῦ θεοῦ, ὃ ἐστὶν ἐν σοὶ διὰ τῆς ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν μου.
- Mk 7,19 unte ni $galei\beta i\beta imma in hairto$, ak in $wamba$, jah in $urrunsa usgaggi\beta$, $gahrainei\beta allans matins$. — ὅτι οὐκ εἰσπορεύεται αὐτοῦ εἰς τὴν καρδίαν, ἀλλὰ εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ εἰς τὸν ἀφεδρῶνα ἐκπρεύεται καθαρίζων πάντα τὰ βρώματα;
- Κ 7,9 $i\beta jabai ni gahabaina sik$, $liugandau$; batizo ist auk $liugan \beta au intundnan$. — εἰ δὲ οὐκ ἐγκρατεῦνται, γαμησάτωσαν· κρεῖσσον γὰρ ἐστὶν γαμῆσαι ἢ πυροῦσθαι.
- R 11,23 jah $jainai$, niba $gatulgjand sik in ungalaubeinai$, $intrusg-janda$; $mahteigs auk ist gup aftra intrusgjan ins$. — καὶ ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσιν τῇ ἀπιστίᾳ, ἐγκεντρισιθήσονται. δυνατὸς γὰρ ἐστὶν ὁ θεὸς πάλιν ἐγκεντρίσαι αὐτούς.
- L 8,16 $ab\beta an ni manna lukarn tandjands dishuljib ita kasa aib\beta au uf ligr (ga)satjib$, ak ana $lukarnastabin (ga)satjib$, ei $\beta ai innaggandans sai\eta aina liuhad$. — οὐδεὶς δὲ λύχνον ἄψας καλύπτει αὐτὸν σκεύει ἢ ὑποκάτω κλίνης τίθεισιν, ἀλλ' ἐπὶ λυχνίας ἐπιτίθεισιν, ἵνα οἱ εἰσπορευόμενοι βλέπωσι τὸ φῶς.
- k 7,10 unte so $bi gup saurga idreiga du ganistai gatulgidai ustiuhada$; $i\beta \beta is fair\eta aus saurga dau\beta u gasmi\beta o\beta$. — ἡ γὰρ κατὰ θεὸν λύπη μετάνοιαν εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται, ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται.

⁴⁷ L. Hirzel, Zum Futurum im Indogermanischen [Zeitschrift für die vgl. Sprachforschung, Bd. XIII (1864) 215-22.

- Kol 1,28 panei weis gateiham tazjandans all manne jah laisjandans all manne in allai handugein ei atsatjaima all manne fullawitan in Xristau Iesu. — ὁν ἡμεῖς κατὰ γέλωτα νοουθετοῦντες πάντα ἄνθρωπον καὶ διδάσκοντες πάντα ἄνθρωπον ἐν πάσῃ σοφίᾳ ἵνα παραστήσωμεν πάντα ἄνθρωπον τέλειον ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ.
- K 11,4 h̄azuh abne bidjands aip̄pau praufetjands gahulidamma haudida gaaiwiskob̄ haubiḅ sein. — πᾶς ἀνὴρ προσευχόμενος ἢ προφητεύων κατὰ κεφαλῆς ἔχων κατὰ ισχύει τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ.
- K 11,5 ip̄ h̄oh qinono bidjandei aip̄pau praufetjandei andhulidamma haubida gaaiwiskob̄ haubiḅ sein; ain auk ist jah pata samo pizai biskabanon. — πᾶσα δὲ γυνὴ προσευχομένη ἢ προφητεύουσα ἀκατακαλύπτω τῇ κεφαλῇ κατὰ ισχύει τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· ἐν γὰρ ἐστὶν καὶ τὸ αὐτὸ τῇ ἐξυρημένῃ.
- K 11,22 ibai auk gardins ni habaiḅ du matjan jah drigkan? pau aiklesjon gudis frakunnub̄, jah gaaiwiskob̄ pans unhabandans?... — μὴ γὰρ οἰκίας οὐκ ἔχετε εἰς τὸ ἐσθίειν καὶ πίνειν; ἢ τῆς ἐκκλησίας τοῦ θεοῦ καταφρονεῖτε καὶ κατὰ ισχύετε τοὺς μὴ ἔχοντας;...
- Mk 10,42 ip̄ is athaitands ins qab̄ du im: witub̄ batei (paiei) puggkjand reikinoḅ piudom, gafraujinond im, ip̄ bai mikilans ize gawaldand im. — ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς· οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατὰ κυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν.
- L 8 15 ip̄ pata ana pizai godon airpai bai sind bai ize in haartin godamma jah seljamma gahausjandans pata waurd gahaband jah akran bairand in pulainai. — τὸ δὲ ἐν τῇ καλῇ γῇ, οὗτοί εἰσιν οἵτινες ἐν καρδίᾳ καλῇ καὶ ἀγαθῇ ἀκούσαντες τὸν λόγον κατέχουσιν καὶ καρποφοροῦσιν ἐν ὑπομονῇ.
- K 15,2 pairh̄ batei jah ganisiḅ: in h̄vo saubo wailamerida izwis, skulub̄ gamunan, niba sware galaubidedub̄. — δι' οὗ καὶ σώζεσθι· τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεῦσατε.
- Mk 5,40 jah bihlohun ina. ip̄ is uswairpands allaim ganimiḅ attan bis barnis jah aiḅein jah pans miḅ sis jah galaib̄ inn barei was pata barn ligando. — καὶ κατεγέλων αὐτοῦ· ὁ δὲ ἐκβαλὼν πάντας παραλαμβάνει τὸν πατέρα τοῦ παιδίου καὶ τὴν μητέρα καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ καὶ εἰσπορεύεται ὅπου ἦν τὸ παιδίον ἀνακείμενον.
- I 11,9 andhof Iesus: niu twalif sind h̄ceilos dagis? jabai h̄as gaggip̄ in dag, ni gastiggqip̄, unte liuhap̄ bis fairh̄aus gasai-h̄iḅ; — ἀπεκρίθη Ἰησοῦς· οὐχὶ δῶδεκά εἰσιν ὥραι τῆς ἡμέρας; εἴαν τις περιπατῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ, οὐ προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τούτου βλέπει.

- I 11,10 aḅḅan jabai ḥas gaggip in naht, gastiggqip, unte liuhad nist in imma. — ἔάν δέ τις περιπατῇ ἐν τῇ νυκτί, προσκόπτει, ὅτι τὸ φῶς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ.
- k 13,2 fauraqap jah aftra fauragateiha, swaswe andwairḅs anḅaramma sinḅa jah aljabro nu melja ḅaim faura frawaurkjandam jah anḅaraim allaim, ḅatei jabai qima, aftra ni freidja. — προεῖρηκα καὶ προλέγω· ὥς παρὼν τὸ δεύτερον καὶ ἀπὸν νῦν γράφω τοῖς προσημαρτηκόσιν καὶ τοῖς λοιποῖς πᾶσιν, ὅτι ἔάν ἔλθω εἰς τὸ πάλιν οὐ φείσομαι,
- T 5,8 aḅḅan jabai ḥas swesaim ḅishun ingardjam ni gaḅlaihiḅ, galaubein inwidip jah ist ungalaubjandin wairsiza. — εἰ δέ τις τῶν ἰδίων καὶ μάλιστα τῶν οἰκείων οὐ προνοεῖ, τὴν πίστιν ἥρνηται καὶ ἔστιν ἀπίστου χείρων.
- Mk 9,42 jah saḥazuh saei gamarzjai ainana ḅize leitilane ḅize galaubjandane du mis, goḅ ist imma mais ei galagjaidau asilugairnus ana halsaggan is jah frawaurpans wesi in marein. — καὶ ὅς ἐάν σκανδαλίσῃ ἓνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς ἐμέ, καλόν ἐστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περικεῖται λίθος μυλικὸς περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ καὶ βέβληται εἰς τὴν θάλασσαν.
- I 8,14 andhof Iesus jah qap du im: jah jabai ik weitwodja bi mik silban, sunja ist so weitwodipa meina, unte wait ḥapro qam jah ḥap galeiḅa, ip jus ni witup ḥapro qima, aiḅḅau ḥap galeiḅa. — ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς· κἂν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἐμαυτοῦ, ἀληθῆς ἐστὶν ἡ μαρτυρία μου, ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἴδατε πόθεν ἔρχομαι ἢ ποῦ ὑπάγω.
- I 8,21 ḅanuh qap aftra du im Iesus: ik galeiḅa, jah sokeip mik, jah in frawaurhtai izwarai gadaubniḅ. — εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἀμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε.
- I 14,28 Hausidedup ei ik qap izwis: galeiḅa jah qima at izwis; ἤκούσατε ὅτι ἐγὼ εἶπον ὑμῖν· ὑπάγω καὶ ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς.
- t 2,10 inuh ḅis all gaḅula di ḅans gawalidans, ei jah ḅai ganist gatilona, sei ist in Xristau Iesu miḅ wulḅau aiweinamma. — διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοῦς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσιν τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου.
- t 2,12 jabai gaḅulam, jah miḅḅiudanom; jabai afaikam, jah is afaikiḅ uns; — εἰ ὑπομένομεν, καὶ συμβασιλεύσομεν· εἰ ἀρνούμεθα, κακεῖνος ἀρνήσεται ἡμᾶς.

- t 2,23 ip þos dwalons jah untalons soknins biwandeī, witands patei gabairand sakjons. — τὰς δὲ μωρὰς καὶ ἀπαιδεύτους ζητήσεις παραιτοῦ, εἰδῶς ὅτι γεννῶσιν μάχας.
- L 7,43 andhafjands þan Seimon qap: þana gawenja þammei managizo fragesf. þaruh is qap du imma: raihtaba stauides. — ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Σίμων εἶπεν· ὑπολαμβάνω ὅτι ᾧ τὸ πλεῖον ἐχαρίσατο. ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ὁρθῶς ἐκρίνας.
- K 5,6 ni goda so hʒoftuli izwara; niu wituþ patei leitil beistis allana daig gabeisteiþ? — οὐ καλὸν τὸ καύχημα ὑμῶν· οὐκ οἴδατε ὅτι μικρὰ ζύμη ὅλον τὸ φύραμα ζυμοῖ;
- L 19,8 standands þan Zakkaius qap du frauin: sai, halbata aiginis meinis, frauja, gadailja unledaim, jah jabai hʒis hʒa afholoda, fidurfalþ fragilda. — σταθεὶς δὲ Ζακχαῖος εἶπεν πρὸς τὸν κύριον· ἰδοὺ τὰ ἡμίση τῶν ὑπαρχόντων μου, κύριε, δίδωμι τοῖς πτωχοῖς, καὶ εἴ τινός τι ἐσυκοφάντησα, ἀποδίδωμι τετραπλοῦν.
- K 6,1 Gadars hʒas izwara, wipra anþarana staua habands stojan fram inwidaim jah fram... — Τοῦ μὲν τις ὑμῶν πρᾶγμα ἔχων πρὸς τὸν ἕτερον κρίνεσθαι ἐπὶ τῶν ἀδίκων καὶ οὐχὶ ἐπὶ...
- k 10,12 unte ni gadaursum domjan unsis silbans aipþau gadomjan uns du þaim sik silbans anafilhandam;... οὐ γὰρ τοῦ μὲν ἐγριῖναι ἢ συγριῖναι ἑαυτοῦς τισιν τῶν ἑαυτοῦς συνιστανόντων...
- k 11,21 bi unsweriþai qiba, swe þatei weis siukai weseima; ip in þammei hʒe hʒas anananþeiþ, in unfrodein qiba, gadars jah ik; — κατὰ ἀτιμίαν λέγω, ὥς ὅτι ἡμεῖς ἡσθινησάμεν· ἐν ᾧ δ' ἂν τις τοῦ μὲν, ἐν ἀφροσύνῃ λέγω, τοῦ μὲν καγώ.
- R 8,36 swaswe gameliþ ist þatei in þuk gadauþjanda all dagis, rahnidai wesum swe lamba slauhtais. — καθὼς γέγραπται ὅτι ἔνεκεν σοῦ θανάτου μέθα ὅλην τὴν ἡμέραν, ἐλογίσθημεν ὥς πρόβατα σφαγῆς.
- Mk 9,48 þarei maþa ize ni gadauþniþ jah fon ni afhʒapniþ. — ὅπου ὁ σαώλης αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.
- K 15,22 unte swaswe in Adama allai gadauþnand, swah in Xristau allai gaqiunand. — ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδάμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθήσονται.
- K 13,8 friapwa aiw ni gadriusip, ip jappe praufetja gatairanda jappe razdos gaheiland jappe kunþi gataurnip. — ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει· εἴτε δὲ προφητεῖται, καταργηθήσονται, εἴτε γλῶσσαι, παύσονται, εἴτε γνώσεις, καταργηθήσεται.
- Mk 11,23 ...ushaufei þuk jah wairp þus in marein, jah ni tuzwerjai in hartin seinamma, ak galaubjai þata, ei þatei qiþiþ ga gaggip,

wairpiḅ imma piṣḥah bei qibiḅ. — ... ἄρθῃτι καὶ βλήθῃτι εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ μὴ διακριθῇ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ, ἀλλὰ πιστεύσῃ ὅτι ἂν λέγει γίνεταί, ἔσται αὐτῷ ὃ ἐὰν εἴπῃ.

R 9,18 pannu nu jai panei wili armaiḅ, iḅ panei wili gahardeiḅ.
— ἄρα οὖν ὃν θέλει ἔλεεῖ, ὃν δὲ θέλει σκληρύνει.

M 10,27 patei qiba izwis in riqiza, qibaḅ in luihada, jah patei in auso gahauseiḅ, merjaiḅ ana hrotam. — ὁ λέγω ὑμῖν ἐν τῇ σκοτίᾳ, εἵπατε ἐν τῷ φωτί· καὶ ὁ εἰς τὸ οὐς ἀκούετε κηρύξατε ἐπὶ τῶν δωματίων.

M 11,5 blindai ussaiḥand, jah haltai gaggand, prutsfillai hrainjai wairband, jah baudai gahausjand, jah daupai urreisand, jah unledai wailamerjanda: — τυφλοὶ ἀναβλέπουσι καὶ χωλοὶ περιπατοῦσι, λεπροὶ καθαρίζονται καὶ κωφοὶ ἀκούουσιν, καὶ νεκροὶ ἐγείρονται καὶ πτωχοὶ εὐαγγελίζονται.

L 7,22 jah andhafjands Iesus qap du im: gaggandans gateihats Iohannen patei gaseḥuts jah gahausideduts, patei blindai ussaiḥand, haltai gaggand, prutsfillai ghrainjanda, baudai gahausjand, naweis urreisand, unledai wailamerjanda; — καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγεῖλατε Ἰωάννῃ ὅτι εἶδετε καὶ ἤκούσατε, ὅτι τυφλοὶ ἀναβλέπουσιν, χωλοὶ περιπατοῦσιν, λεπροὶ καθαρίζονται, κωφοὶ ἀκούουσιν, νεκροὶ ἐγείρονται, πτωχοὶ εὐαγγελίζονται.

R 9,33 swaswe gameliḅ ist: sai, ga lagja in Sion stain bistuggqis jah hallu gamarzeinais, jah(sa) galaubjands du imma ni gaaiwiskoda. — καθὼς γέγραπται· ἰδοὺ τὸ ἱερεὺς ἐν Σιών λίθον προσκόμματος καὶ πέτραν σκανδάλου, καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυνθήσεται.

I 6,61 iḅ witands Iesus in sis silbin patei birodidedun bata pai siponjos is, qap du im: bata izwis gamarzeiḅ? — εἰδὼς δὲ ὁ Ἰησοῦς ἐν ἑαυτῷ ὅτι γογγύζουσι περὶ τούτου οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· τοῦτο ὑμεῖς σκανδαλίζετε;

Mk 4,17 jah ni haband waurtins in sis, ak ḥeilaḥairbai sind; paḥroh, biḅe qimib aglo aipbau wrakja in pis waurdis, suns gamarzejanda. — καὶ οὐκ ἔχουσιν ῥίζαν ἐν ἑαυτοῖς, ἀλλὰ πρόσκαιροὶ εἰσιν· εἴτα γενομένης θλίψεως ἢ διωγμοῦ διὰ τὸν λόγον εὐθέως σκανδαλίζονται.

K 8,13 dupbe jabai mats gamarzeiḅ broḅar, ni matja mimz aiw, ei ni gamarzejau broḅar meinana. — διόπερ εἰ βρῶμα σκανδαλίζει τὸν ἀδελφόν μου, οὐ μὴ φάγω κρέα εἰς τὸν αἰῶνα, ἵνα μὴ τὸν ἀδελφόν μου σκανδαλίσω.

- I 8,37 wait patei fraiw Abrahamis sijup; akei sokeip mis usqiman, unte waurd mein ni gamot in izwis. — οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτείνει, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν.
- G 2,10 patainei bizei unledane ei gamuneima patei usdaudida bata silbo taujan. — μόνον τῶν πτωχῶν ἵνα μνημονεύωμεν, ὁ καὶ ἐσπούδασα αὐτὸ τοῦτο ποιῆσαι.
- K 15,2 pairh patei jah ganisip: in hzo saupo wailamerida izwis, skulup gamunan, niba sware galaubidedup. — δι' οὗ καὶ σώζεσθαι· τίνι λόγῳ εὐηγγελισάμην ὑμῖν εἰ κατέχετε, ἐκτὸς εἰ μὴ εἰκῇ ἐπιστεύσατε.
- k 3,6 izei jah wairþans brahta uns andbahtans niujaizos triggwos, ni bokos, ak ahmins; unte boka usqimip, ip ahma gaqiujiþ. — ὅς καὶ ἐκάνωσεν ἡμᾶς διακόνους καινῆς διαθήκης, οὐ γράμματος ἀλλὰ πνεύματος· τὸ γὰρ γράμμα ἀποκτείνει, τὸ δὲ πνεῦμα ζωοποιεῖ.
- I 6,19 þaruh farjandans swe spaurde .k. jah .e. aipþau .l. gasaiþ and Iesu gaggandan ana marein jah neþa skipa qimandan jah ohtedun sis. — ἐληλακότες οὖν ὡς σταδίους εἴκοσι πέντε ἢ τριάκοντα θεωροῦσι τὸν Ἰησοῦν περιπατοῦντα ἐπὶ τῆς θαλάσσης καὶ ἐγγὺς τοῦ πλοίου γινόμενον, καὶ ἐφοβήθησαν.
- I 9,41 qap im Iesus: ip blindai weseip, ni þau habaidedeip frawaurhtais; ip nu qipip patei gasaiþ am; eipan frawaurhts izwara þairhwisip. — εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· εἰ τυφλοὶ ἦτε, οὐκ ἂν εἴχετε ἁμαρτίαν· νῦν δὲ λέγετε ὅτι βλέπομεν· ἡ οὖν ἁμαρτία ὑμῶν μένει.
- I 10,12 ip asneis jah saei nist hairdeis, bizei ni sind lamba swesa, gasaiþ ip wulf qimandan jah bileipip þaim lambam jah þliuhip, jah sa wulfs frawilwip þo jah distahjip þo lamba. — ὁ μισθωτὸς δὲ καὶ οὐκ ὢν ποιμὴν, οὐ οὐκ εἰσὶν τὰ πρόβατα ἴδια, θεωρεῖ τὸν λύκον ἐρχόμενον καὶ ἀφίησιν τὰ πρόβατα καὶ φεύγει, καὶ ὁ λύκος ἀρπάζει αὐτὰ καὶ σκορπίζει· τὰ πρόβατα.
- L 8,10 ... ip þaim anþaraim in gajukom, ei saiþandans ni gasaiþ aina, jah gahausjandans ni fraþjaina. — ... τοὺς δὲ λοιποὺς ἐν παραβολαῖς, ἵνα βλέποντες μὴ βλέπωσιν καὶ ἀκούοντες μὴ συνιῶσιν.
- Mk 5,15 jah atiddjedun du Iesua jah gasaiþ and pana wodan sitandan jah gawasidana jah fraþjandan pana saei habaida laigaion, jah ohtedun. — καὶ ἔρχονται πρὸς τὸν Ἰησοῦν, καὶ θεωροῦσιν τὸν δαιμονιζόμενον καὶ ἡμιμαρτυρούμενον καὶ σωφρονοῦντα, τὸν ἐσχηκότα τὸν λεγεῶνα, καὶ ἐφοβήθησαν.

- Mk 8,18 augona habandans ni gasaihiḡiḡ, jah ausona habandans ni gahauseiḡ jah ni gamunuḡ. — ὁφθαλμοὺς ἔχοντες οὐ βλέπετε καὶ ὦτα ἔχοντες οὐκ ἀκούετε καὶ οὐ μνημονεύετε.
- Mk 8,24 jah ussaiḡands qab: gasaiḡa mans, patei swe bagmans gasaiḡa gaggandans. — καὶ ἀναβλέψας ἔλεγεν· βλέπω τοὺς ἀνθρώπους, ὅτι ὡς δένδρα ὁρῶ περιπατοῦντας.
- R 7,23 abban gasaiḡa anḡar witop in liḡum meinaim, andwaihando witoda ahmins meinis jah frahinḡando mik in witoda fra-waurhtais ḡamma wisandin in liḡum meinaim. — βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεισίν μου ἀντιστρατευόμενον τῷ νόμῳ τοῦ νοός μου καὶ αἰχμαλωτίζοντά με ἐν τῷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεισίν μου.
- k 12,6 abban jabai wiljau ḡopan, ni sijau unwita, unte sunja qiba, iḡ freidja, ibai ḡas in mis ḡa muni ufar ḡatei gasaiḡiḡ aibḡau gahauseiḡ ḡa us mis. — ἐὰν δὲ θελήσω καυχῆσασθαι, οὐκ ἔσομαι ἄφρων, ἀλήθειαν γὰρ ἔρῳ· φοίδομαι δέ, μή τις εἰς ἐμὲ λογίσηται ὑπὲρ ὃ βλέπει με ἢ ἀκούει τι ἐξ ἐμοῦ.
- I 8,46 ḡas izwara gasakiḡ mik bi frawaurht? ḡande sunja qiba, duḡe ni galaubeiḡ mis? — τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με περὶ ἁμαρτίας; εἰ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς οὐ πιστεύετε μοι;
- K 14,24 iḡ jabai allai praufetjand, iḡ innatgaggai ḡas ungalaubjands aibḡau inweis, gasakada fram allaim, ussokjada fram allaim. — ἐὰν δὲ πάντες προφητεύωσιν, εἰσέλθῃ δὲ τις ἄπιστος ἢ ἰδιώτης, ἐλέγχεται ὑπὸ πάντων, ἀναιρίνεται ὑπὸ πάντων.
- I 9,7 jah qap du imma: gagg ḡwahan in swumsī Siloamis, ḡatei gaskeirjada insandips. galaiḡ jah afḡwoh jah qam saiḡands. καὶ εἶπεν αὐτῷ· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ, ὃ ἔρμηνεύεται ἀπεσταλμένος. ἀπῆλθεν οὖν καὶ ἐνίψατο καὶ ἤλθεν βλέπων.
- K 11,30 dupḡe in izwis managai siukai jah unhailai, jag-gaslepand ganohai. — διὰ τοῦτο ἐν ὑμῖν πολλοὶ ἀσθενεῖς καὶ ἄρρωστοι καὶ κοιμῶνται ἱκανοί.
- L 18,12 fasta twaim sinḡam sabbataus jah afdailja taihundon dail allis ḡize gastaḡda. — νηστεύω δις τοῦ σαββάτου, ἀποδεκατῶ πάντα ὅσα κτῶμαι.
- I 8,31 ḡanuh qab Iesus du ḡaim galaubjandam sis Iudaium: jabai jus gastandiḡ in waurda meinamma, bi sunjai sipoḡjos meinai sijuḡ. — ἔλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας αὐτῷ Ἰουδαίους· ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἔστε.

- T 2,15 ip ganisip pairh barne gabaurp, jabai gastand in ga-laubeinai jah friapwai jah weihpai mip gafrapjein. — σωθή-σεται δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ καὶ ἀγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.
- Mk 9,18 jah bisharuh bei ina gafahip, gawairpip ina, jah hapijip jah kriustip tunpuns seinans jah gastaurknip; jah qap siponjam beinaim ei usdreibeina ina, jah ni mahtedun. — καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίξει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ καὶ ξηραίνεται· καὶ εἶπον τοῖς μα-θηταῖς σου ἵνα αὐτὸ ἐκβάλωσιν, καὶ οὐκ ἔσχυσαν.
- Mk 9,44 barei mapa ize ni gaswiltip jah fon ni afhapnip. — ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.
- Mk 9,46 barei mapa ize ni gaswiltip jah fon ni afhapnip. — ὅπου ὁ σκώληξ αὐτῶν οὐ τελευτᾷ καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.
- M 7,17 swa all bagme godaize akrana goda gataujip, ip sa ubila bagms akrana ubila gataujip. — οὕτως πᾶν δένδρον ἀγαθὸν καρποὺς καλοὺς ποιεῖ, τὸ δὲ σαπρὸν δένδρον καρποὺς πονηροὺς ποιεῖ.
- Mk 4,32 jah pan saiada, urrinnip jah wairpip allaize grase maist jah gataujip astans mikilans, swaswe magun uf skadau is fuglos himinis gabauan. — καὶ ὅταν σπαρῇ, ἀναβαίνει καὶ γίνεται πάν-των τῶν λαχάνων μείζων καὶ ποιεῖ κλάδους μεγάλους, ὥστε δύνασθαι ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνοῦν.
- I 9,13 gatiuhand ina du Fareisaium, pana saei was blinds. — ἄγουσιν αὐτὸν πρὸς τοὺς Φαρισαίους, τὸν ποτε τυφλόν.
- k 5,8 abban gatrauam jah waljam mais usleiphan us pamma leika jah anahaimjaim wisan at frauin. — θαρροῦμεν δὲ καὶ εὐδο-κοῦμεν μᾶλλον ἐκδημῆσαι ἐκ τοῦ σώματος καὶ ἐνδημῆσαι πρὸς τὸν κύριον.
- k 7,16 fagino nu, unte in allamma gatraua in izwis. — χαίρω οὖν ὅτι ἐν παντί θαρρῶ ἐν ὑμῖν.
- k 10,1 ...abban aljar wisands gatraua in izwis. — ...ἀπὼν δὲ θαρρῶ εἰς ὑμᾶς.
- T 4,5 gaweihada auk pairh waurd gudis jah bida. — ἀγιάζεται γὰρ διὰ λόγου θεοῦ καὶ ἐντεύξεως.
- K 10,16 stikls piubiqissais panei gaweiham, niu gamaindups blobis frauins ist? ... — τὸ ποτήριον τῆς εὐλογίας ὃ εὐλογοῦμεν, οὐχὶ κοινωνία τοῦ αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐστίν;
- L 8,14 ip pata in paurnuns gadriusando pai sind pai(ei) gahausjan-dans jah af saurgom jah gabein jah gabaurjopum pizos libai-

nais gaggandans afflapnand jah ni gawrisqand. — τὸ δὲ εἰς τὰς ἀκάνθας πεσόν, οὗτοί εἰσιν οἱ ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ μεριμνῶν καὶ πλούτου καὶ ἡδονῶν τοῦ βίου πορευόμενοι συμπνίγονται καὶ οὐ τελεσφοροῦσιν.

- K 15,32 ... matjam jah drigkam, unte du maurgina gaswiltam. — ... φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὐριον γὰρ ἀποθνήσκομεν.
- I 8,24 qab nu izwis batei gadaubniḅ in frawaurhtim izwaraim; jabai auk ni galaubeiḅ batei ik im, gadaubniḅ in frawaurhtaim izwaraim. — εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.
- τ 70 jus galeiḅiḅ in dulpḅ bo, iḅ ik ni nauh galeiḅa in bo dulpḅ, unte meinata mel ni nauh usfulliḅ ist. — ὑμεῖς ἀνάβητε εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην· ἐγὼ οὐπω ἀναβαίνω εἰς τὴν ἑορτὴν ταύτην, ὅτι ὁ ἔμδος καιρὸς οὐπω πεπλήρωται.
- K 13,7 allata buḷaiḅ, allata galaubeiḅ, all weneiḅ, all gabeidiḅ. — πάντα στέγει, πάντα πιστεύει, πάντα ἐλπίζει, πάντα ὑπομένει.
- M 11,4 jah andhafjands Iesus qab du im: gaggandans gateihḅ Iohanne batei gahauseiḅ jah gasaiḷiḅ. — καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ὅ ἀκούετε καὶ βλέπετε.
- k 11,15 nist mikil, jabai andbahtos is gagaleikond sik swe andbahtos garaihteins, pizeei andeis wairḅiḅ bi waurstwam ize. — οὐ μέγα οὖν εἰ καὶ οἱ διάκονοι αὐτοῦ μετασχηματίζονται ὡς διάκονοι δικαιοσύνης· ὣν τὸ τέλος ἔσται κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.
- k 11,14 jah nist sildaleik, unte silba Satana gagaleikob sik aggil(1)au liuhadis. — καὶ οὐ θυμαστόν· αὐτὸς γὰρ ὁ σατανᾶς μετασχηματίζεται εἰς ἄγγελον φωτός.
- I 6,62 jabai nu gasaiḷiḅ sunu mans ussteigan, padei was faurpis? — ἐὰν οὖν θεωρῇτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου ἀναβαίνοντα ὅπου ἦν τὸ πρότερον;
- K 9,25 iḅ ḷazuh saei haifstjan sniwiḅ, allis sik gaparb(a)iḅ;... — πᾶς δὲ ὁ ἀγωνιζόμενος πάντα ἐγκρατεύεται...
- Mk 7,37 jah ufarassau sildaleikidedun qibandans: wai la allata gatawida jah baudans gataujiḅ gahausjan jah unrodjandans rodjan. — καὶ ὑπερπερισσῶς ἐξεπλήσσοντο λέγοντες· καλῶς πάντα πεποίηκεν, καὶ τοὺς κωφοὺς ποιεῖ ἀκούειν καὶ τοὺς ἀλάλους λαλεῖν.
- Mk 10,42 iḅ is athaitands ins qab du im: witubḅ batei (ḅaiei) ḅuggkjand reikinon biudom, gafraimjinond im, iḅ ḅai mikilans ize gawaldandu. — ὁ δὲ Ἰησοῦς προσκαλεσάμενος αὐτοὺς λέγει αὐτοῖς. οἴδατε ὅτι οἱ δοκοῦντες ἄρχειν τῶν ἐθνῶν κατακυριεύουσιν αὐτῶν καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν καταξουσιάζουσιν αὐτῶν.

- k 1,6 appan jabbe breihanda in izwaraizos gablaihtais jah naseinaiš
 bizos waurstweigons in stiwiŋja bizo samono bulaine, bozei jah
 weis winnam, jah wens unsara gatulgida faur izwis; jabbe
 gaprafstjanda in izwaraizos gablaihtais jah naseinaiš, —
 εἴτε δὲ θλιβόμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας
 τῆς ἐνεργουμένης ἐν ὑπομονῇ τῶν αὐτῶν παθημάτων ὧν καὶ ἡμεῖς
 πάσχομεν, καὶ ἡ ἐλπίς ἡμῶν βεβαία ὑπὲρ ὑμῶν· εἴτε παρακα-
 λούμεθα, ὑπὲρ τῆς ὑμῶν παρακλήσεως καὶ σωτηρίας,
- Mk 10,33 patei sai, usgaggam in Iairusaulwma jah sunus mans atgibada
 baim ufargudjam jah bokarjam, jah gawargjand ina dau-
 bau... — ὅτι ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ
 ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ τοῖς γραμματεῦσιν,
 καὶ κατακρινούσιν αὐτὸν θανάτῳ...
- Mk 9,12 ip is andhafjands qap du im: Helias sweþauh qimands faur-
 þis aftra ga boteiþ alla;... — ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτοῖς·
 Ἡλίας μὲν ἐλθὼν πρῶτον ἀποκαθιστᾷ πάντα...
- K 15,26 aftumista fijands gatairada daupus. — ἔσχατος ἐχθρὸς κα-
 ταργεῖται ὁ θάνατος...
- I 15,2 all taine in mis unbairandane akran gob, usnimip ita: jah
 all akran bairandane, gahraineip ita, ei managizo akran
 bairaina. — πᾶν κλῆμα ἐν ἐμοὶ μὴ φέρον καρπὸν, αἶρει αὐτό, καὶ
 πᾶν τὸ καρπὸν φέρον, καταλείρει αὐτό, ἵνα πλείονα καρπὸν φέρῃ.
- L 3,9 apþan ju so aqizi at waurtim bagme ligip; all nu bagme
 unbairandane akran god usmaitada jah in fon galagjada.
 — ἤδη δὲ καὶ ἡ ἀέλιος πρὸς τὴν ῥίζαν τῶν δένδρων κείται· πᾶν
 οὖν δένδρον μὴ ποιοῦν καρπὸν καλὸν ἐκκόπτεται καὶ εἰς πῦρ βάλλ-
 λεται.
- I 15,6 niba saei wisip in mis, uswairpada ut swe weinatains, jah
 gapaursnip jah galisada, jah in fon galagjand jah
 inbrannjada. — ἐὰν μὴ τις μένῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὥς τὸ
 κλῆμα καὶ ἐξηρανθή, καὶ συνάγουσιν αὐτὸ καὶ εἰς τὸ πῦρ
 βάλλουσιν, καὶ καίεται.
- K 11,26 swa ufta auk swe matjaiþ þana hlaif jab-þana stikl drigkaiþ,
 daupau frauþins gakanþjaiþ, unte qimai. — ὁσάκις γὰρ ἂν
 ἐσθίητε τὸν ἄρτον τοῦτον καὶ τὸ ποτήριον τοῦτο πίνητε, τὸν θά-
 νατον τοῦ κυρίου καταγγέλλετε, ἄχρις οὗ ἂν ἔλθῃ.

2

Гот. презент — грч. футур

- L 10,6 jah jabai sijai jainar sunus gawairþjis, gaheilaip sik ana
 imma gawairþi izwar; ip jabai ni, du izwis gawandjai. —
 καὶ ἐὰν ἡ ἐκεῖ υἱὸς εἰρήνης, ἐπαναπαύσεται ἐπ' αὐτὸν ἡ
 εἰρήνη ὑμῶν. εἰ δὲ μήγε, ἐφ' ὑμᾶς ἀνακάμψει.

- I 16,13 ip pan qimip jains, ahma sunjos, briggiþ izwis in allai sunjai; nih pan rodeip af sis silbin ak swa filu swe hauseip rodeip, jah þata anawairþo gateihip izwis. — *ὅταν δὲ ἔλθῃ ἑκείνος, τὸ πνεῦμα τῆς ἀληθείας, ὁδηγήσει ὑμᾶς εἰς πᾶσαν τὴν ἀλήθειαν· οὐ γὰρ λαλήσει ἄφ' ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὅσα ἂν ἀκούει λαλήσει, καὶ τὰ ἐρχόμενα ἀναγγελεῖ ὑμῖν.*
- I 16,14 jains mik hauheip, unte us meinamma nimip jah gateihip izwis. — *ἐκεῖνος ἐμὲ δοξάσει, ὅτι ἐκ τοῦ ἔμοῦ λήψεται καὶ ἀναγγελεῖ ὑμῖν.*
- Mk 14,13 jah insandida twans siponje seinaize qabuh du im: gaggats in þo baurg, jah gamoteip igqis manna kas watins bairands: gaggats afar þamma, — *καὶ ἀποστέλλει δύο τῶν μαθητῶν αὐτοῦ καὶ λέγει αὐτοῖς· ὑπάγετε εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἀπαντήσεται ὑμῖν ἄνθρωπος κεράμιον ὕδατος βαστάζων· ἀκολουθήσατε αὐτῷ.*
- I 6,68 þanuh andhof inma Seimon Paitrus: frauja, du ʒamma galeipaima? waurda libainais aiweinons habais. — *ἀπεκρίθη οὖν αὐτῷ Σίμων Πέτρος· κύριε, πρὸς τίνα ἀπελευσόμεθα; ῥήματα ζωῆς αἰωνίου ἔχεις.*
- t 4,4 abþan af sunjai hausein afwandjand, ip du spillam ga wandjand sik. — *καὶ ἀπὸ μὲν τῆς ἀληθείας τὴν ἀκοὴν ἀποστρέψουσιν, ἐπὶ δὲ τοὺς μύθους ἐκτραπήσονται.*
- K 15,54 þanuh-þan þata diwano gawasjada undiwanein, þanuh wairþip waurd þata gamelido: ufsagqips warþ daubus in sigis. — *ὅταν δὲ τὸ θνητὸν τοῦτο ἐνδύσῃται ἀθανασίαν, τότε γενήσεται ὁ λόγος ὁ γεγραμμένος· κατεπόθη ὁ θάνατος εἰς νῆκος.*
- I 14,21 ...jah þan saei frijop mik, frijoda fram attin meinamma, jah ik frijo ina jah ga bairhtja imma mik silban. — *...ὁ δὲ ἀγαπῶν με ἀγαπηθήσεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς μου, καὶ ἐγὼ ἀγαπήσω αὐτὸν καὶ ἐμφανίσω αὐτῷ ἐμυτὸν.*
- Mk 12,6 þanuh nauhþanuh ainana sunu aigands libana sis, insandida jah þana du im spedistana, qipands þatei gaaistand sunu meinana. — *ἔτι οὖν ἕνα υἱὸν ἔχων ἀγαπητὸν αὐτοῦ, ἀπέστειλεν καὶ αὐτὸν πρὸς αὐτοὺς ἔσχατον, λέγων ὅτι ἐντραπήσονται τὸν υἱόν μου.*
- Mk 13,27 jah þan insandeip aggiluns seinans jah galisip þans gawalidans seinans af fidwor windam fram andjam airþos und andi himinis. — *καὶ τότε ἀποστελεῖ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ καὶ ἐπισυνάξει τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων ἀπ' ὅπου γῆς ἕως ὅπου οὐρανοῦ.*
- T 3,5 ip jabai ʒas seinamma garda fauragaggan ni mag, ʒaiwa aiklesjon gudis gakarop? — *εἰ δέ τις τοῦ ἰδίου οἴκου προστήναι οὐκ οἶδεν, πῶς ἐκκλησίας θεοῦ ἐπιμελήσεται;*

- M 15,46 jah galeipand þai in balwein aiweinon, ip þai garaihtans in libain aiweinon. — και ἐπελεύσονται οὗτοι εἰς κόλασιν αἰώνιον, οἱ δὲ δίκαιοι εἰς ζωὴν αἰώνιον.
- Fil 1,19 unte wait ei þata mis gagaggiþ du ganistai þairh izwara bida jah andstald ahmins Xristaus Iesuis, — οἶδα γὰρ ὅτι τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν διὰ τῆς ὑμῶν δεήσεως και ἐπιχορηγίας τοῦ πνεύματος Ἰησοῦ Χριστοῦ,
- L 3,17 habands winþiskauron in handau seinai jah gahraineiþ gaprask sein jah briggip kaur in bansta seinamma, ... — οὗ τὸ πτύον ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, και διακαθαριεῖ τὴν ἄλωνα αὐτοῦ και συνάξει τὸν σῖτον εἰς τὴν ἀποθήκην αὐτοῦ, ...
- k 3,16 abþan miþþanei gawandeip du frauin, afnimada þata hustr. — ἦνίκα δ' ἂν ἐπιστρέψῃ. πρὸς κύριον, περιαιρεῖται τὸ κάλυμμα.
- L 1,16 jah managans suniwe Israelis gawandeip du frauin guda ize. — και πολλοὺς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ἐπιστρέψει ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν.
- R 10,11 qipip auk þata gamelip: izzuh sa galaubjands du imma ni gaaiwiskoda. — λέγει γὰρ ἡ γραφή· πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ κατασχυνθήσεται.
- R 9,33 swaswe gamelip ist: sai, galagja in Sion stain bistuggqis jah hallu gamarzeinai, jah (sa) galaubjands du imma ni gaaiwiskoda. — καθὼς γέγραπται· ἰδοὺ τίθημι ἐν Σιών λίθον προσκόμματος και πέτραν σκανδάλου, και πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ κατασχυνθήσεται.
- L 10,15 jah þu Kafarnaum, þu und himin ushauhido, und halja gaudrausjaza. — και σὺ Καπερναοὺμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα, ἕως ἄδου καταβιβασθήσῃ.
- M 11,23 jah þu Kafarnaum, þu und himin ushauhida, dalap und halja galeipis: ... — και σὺ Καπερναοὺμ, ἡ ἕως τοῦ οὐρανοῦ ὑψωθείσα, ἕως ἄδου καταβήσῃ...
- L 7,27 sa ist, bi þanei gamelid ist: sai, ik insandja aggilu meinana faura andwairþja þeinamma, saei gamanweid wig þeinana faura þus. — οὗτός ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.
- M 11,10 sa ist auk bi þanei gamelip ist: sai, ik insandja aggilu meinana faura þus, saei gamanweip wig þeinana faura þus. — οὗτος γὰρ ἐστιν περὶ οὗ γέγραπται· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἔμπροσθέν σου.

- Mk 1,2 swe gameliþ ist in Esaiin praufetau: sai, ik insandja aggilu meinana faura þus, sai gāmanweiþ wig þeinana faura þus. — ὡς γέγραπται ἐν τῷ Ἠσαΐα τῷ προφῆτῃ· ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τὸν ἄγγελόν μου πρὸ προσώπου σου, ὃς κατασκευάσει τὴν ὁδόν σου ἐμπροσθέν σου.
- Fil 3,11 ei ʒiwa gaqimau in usstassai us dauþaim. — εἴ πως καταντήσω εἰς τὴν ἐξανάστασιν τὴν ἐκ νεκρῶν.
- R 10,7 aibþau: ʒas gasteigib in afgrundipa? þat-ist Xristu us dauþaim iup ustiuhan- — ἢ· τίς καταβήσεται εἰς τὴν ἄβυσσον; τοῦτ' ἔστιν Χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν.
- Mk 14,58 þatei weis gahausidedum qibandan ina þatei ik gataira alh þo handuaurhton jah bi þrins dagans anþara unhanduaurhta gatimrja. — ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω.
- K 13,8 friapwa aiw ni gadriusiþ, ip japþe praufetja gatairanda japþe razdos gaʒeiland japþe kunþi gataurniþ. — ἡ ἀγάπη οὐδέποτε ἐκπίπτει· εἴτε δὲ προφητεῖται, καταργηθῇ ἡσονται, εἴτε γλῶσσαι, παύσονται, εἴτε γνώσεις, καταργηθῇ σεται.
- K 13,10 biþe qimiþ þatei ustauhan ist, gataurniþ þatei us dailai ist. — ὅταν δὲ ἔλθῃ τὸ τέλος, τὸ ἐκ μέρους καταργηθῇ σεται.
- I 13,21 þata qibands Iesus indrobnoda ahmin jah weitwotida jah qap: amen amen, qipa izwis þatei ains izwara galeweiþ mik. — ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς· ἐταράχθη τῷ πνεύματι καὶ ἐμαρτύρησεν καὶ εἶπεν· ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἷς ἐξ ὑμῶν παραδώσει με.
- R 14,10 ...allai auk gasatjanda faura stauastola Xristaus. — ...πάντες γὰρ παραστήσόμεθα τῷ βήματι τοῦ Χριστοῦ.
- k 4,14 witandans þatei sa urraisjands frauhan Iesu jah unsis þairh Iesu urraiseiþ jah fauragasatjiþ miþ izwis. — εἰδότες ὅτι ὁ ἐγεῖρας τὸν κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμεῖς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν.
- I 14,26 apþan sa parakletus, ahma sa weiha, þanei sandeiþ atta in namin meinamma, sa izwis laiseiþ allata jah gamaudeiþ izwis allis þatei qap du izwis. — ὁ δὲ παράκλητος, τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον, ὃ πέμψει ὁ πατὴρ ἐν τῷ ὀνόματί μου, ἐκεῖνος ὑμᾶς διδάξει πάντα καὶ ὑπομνήσει ὑμᾶς πάντα ἃ εἶπον ὑμῖν.
- k 10,8 apþan sweþauh jabai ʒa managizo ʒopam bi waldufni unsar, þatei atgaf frauja unsis du timreinai jah ni du gataurþai iz-

- warai, ni gaaiwiskonda. — εἰς τὴν γὰρ περισσότερόν τι καυχῆσθαι περὶ τῆς ἐξουσίας ἡμῶν ἢς ἔδωκεν ὁ κύριος ἡμῖν εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ εἰς καθάρσεις ὑμῶν, οὐκ αἰσχυνθήσομαι.
- R 9,15 du Mose auk qipib: gaarma panei arma, jah gableipja panei bleipja. — τῷ γὰρ Μωσῇ λέγει· ἐλῆσσω ὃν ἂν ἐλεῶ, καὶ οἰκτείρω ὃν ἂ οἰκτείρω.
- L 1,13 qap pan du imma sa aggilus: ni ogs pus, Zakaria, dupe ei andhausida ist bida beina, jah qens beina Aileisabaip gabairid sunu pus, jah haitais namo is Iohannen. — εἶπεν δὲ πρὸς αὐτὸν ὁ ἄγγελος· μὴ φοβοῦ, Ζαχαρία, διότι ἐισηκούσθη ἡ δέησίς σου, καὶ ἡ γυνή σου Ἐλισάβετ γεννήσει υἱόν σοι, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰωάννην.
- L 1,31 jah sai, ganimis in kilpein jah gabairis sunu jah haitais namo is Iesu. — καὶ ἰδοὺ συλλήψῃ ἐν γαστρὶ καὶ τέξῃ υἱόν καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ἰησοῦν.
- I 8,24 qap nu izwis patei gadaupnib in frawaurhtim izwaraim; jabai auk ni galaubeip patei ik im, gadaupnib in frawaurhtim izwaraim. — εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανέισθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· εἰ γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀποθανέισθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν.
- M 10,29 niu twai sparwans assarjau bugjanda? jah ains ize ni gadriusip ana airpa inuh attins izwaris wiljan. — οὐχὶ δύο στρουθία ἀσσαρίου πωλεῖται; καὶ ἐν ἑξ αὐτῶν οὐ πεσεῖται ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ τοῦ πατρὸς ὑμῶν.
- L 6,39 qapuh pan gajukon im: ibai mag blinds blindana tiuhan? niu bai in dal gadriusand? — εἶπεν δὲ παραβολὴν αὐτοῖς· μήτι δύναται τυφλὸς τυφλὸν ὁδηγεῖν; οὐχὶ ἀμφοτέροι εἰς βόθυνον πεσοῦνται;
- L 1,15 wairpib auk mikils in andwairbja frauins jah wein jah leipu ni drigkid jah ahmins weihs gafulljada nauhpan in wambai aipeins seinaizos, — ἔσται γὰρ μέγας ἐνώπιον τοῦ κυρίου καὶ οἶνον καὶ σίκερα οὐ μὴ πτῆν καὶ πνεύματος ἁγίου πλησθήσεται ἔτι ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτοῦ,
- M 8,7 jah qap du imma Iesus: ik qimands gahailja ina. — καὶ λέγει αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ ἐλθὼν θέραινω σε αὐτόν.
- M 8,8 jah andhafjands sa hundafaps qap: frauja, ni im wairps ei uf hrot mein inngaggais, ak batinei qip waurda jah gahailnib sa þiumagus meins. — καὶ ἀποκριθεὶς ὁ ἑκατόναρχος ἔφη· κύριε, οὐκ εἰμι ἱκανὸς ἵνα μου ὑπὸ τὴν στέγην εἰσέλθῃς. ἀλλὰ μόνον εἰπὲ λόγῳ, καὶ ἰαθήσεται ὁ παῖς μου.
- L 7,7 dupei ni mik silban wairpana rahnida at pus qiman; ak qip waurda, jah gahailnid sa þiumagus meins. — διὸ οὐδὲ

ἐμαυτὸν ἤξιωσα πρὸς σέ ἐλθεῖν· ἀλλὰ εἰπέ λόγῳ, καὶ ἰαθῇ-
σεται ὁ παῖς μου.

- L 3,5 all dalei usfulljada jah all fairgunje jah hlaine gahnaiw-
jada, jah wairþiþ þata wraiþo du raihtamma jah usdrusteis
du wigam slaihtaim. — πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ πᾶν
ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται τὰ σκολιὰ εἰς
εὐθεΐαν καὶ αἱ τραχεῖαι εἰς ὁδοὺς λείας,
- L 18,14 qiba izwis: atiddja sa garaihtoza gataihans du garda seinamma
þau raihtis jains; unte saþazuh saei hauheip sik silba, ga-
hnaiwjada, ip saei hnaiweiþ sik silba, ushauhjada. — λέγω
ὑμῖν, κατέβη οὗτος δεδικαιωμένος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ ἢ γὰρ
ἐκεῖνος. ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπει-
νὼν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.
- L 14,11 unte þazuh saei hauheip sik silba, gahnaiwjada, jah saei
hnaiweiþ sik silban, ushauhjada. — ὅτι πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν
ταπεινωθήσεται, καὶ ὁ ταπεινὼν ἑαυτὸν ὑψωθήσεται.
- L 19,44 jah airpai þuk gaibnjand jah barna þeina in þus jah ni
letand in þus stain ana staina, in þizei ni ufkunþes þata mel
niuhseinais þeinaizos. — καὶ ἐδαφιοῦσίν σε καὶ τὰ τέκνα
σου ἐν σοὶ καὶ οὐκ ἀφήσουσιν ἐν σοὶ λίθον ἐπὶ λίθῳ, ἀνθ' ὧν
οὐκ ἔγνων τὸν καιρὸν τῆς ἐπισκοπῆς σου.
- Kol 4,7 þatei bi mik ist, all gakanneiþ izwis Twkekus, sa liuba
broþar jah triggwa andbahts jah gaskalki in frauþin, — τὰ
κατ' ἐμὲ πάντα γνωρίσει ὑμῖν Τυχικὸς ὁ ἀγαπητὸς ἀδελφὸς
καὶ πιστὸς διάκονος καὶ σύνδουλος ἐν κυρίῳ,
- Kol 4,9 miþ Aunisimau þamma liubin jah triggwin broþr, saei, ist us
izwis, þaiei all izwis gakannjand þatei her ist. — σὺν
Ὁνησίμῳ τῷ πιστῷ καὶ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ, ὅς ἐστιν ἐξ ὑμῶν,
πάντα ὑμῖν γνωριοῦσιν τὰ ὧδε.
- K 16,3 abþan bipe qima, þanzei gakiusiþ þairh bokos þans sandja
briggan anst izwara in Iairusalem. — ὅταν δὲ παραγένωμαι,
οὗς ἐὰν δοκιμάσῃτε δι' ἐπιστολῶν, τούτους πέμψω ἀπενεγκεῖν
τὴν χάριν ὑμῶν εἰς Ἱερουσαλὴμ.
- sol 3,3 abþan triggws frauja saei gatulgeip izwis jah galausjai
izwis af þamma ubilin. — πιστὸς δὲ ἐστὶν ὁ κύριος, ὃς στη-
ρίξει ὑμᾶς καὶ φυλάξει ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.
- I 14,23 ...jabai þas mik frijop, (jah) waurd mein fastaiþ, jah atta
meins frijop ina, jah du imma galeiþos jah salipwos at
imma gatauþos. — ...ἐὰν τις ἀγαπᾷ με, τὸν λόγον μου τη-
ρήσει, καὶ ὁ πατήρ μου ἀγαπήσει αὐτόν, καὶ πρὸς αὐτόν ἐλευ-
σόμεθα καὶ μονὴν παρ' αὐτῷ ποιήσομεν.
- K 4,5 þannu nu ei faur mel ni stojaiþ, unte qimai frauja, saei jah
galiuhteip analaun riqizis jah gabairhteip runos

- hairtane;... — ὥστε νῆ πρὸ καιροῦ τι κρίνετε, ἕως ἁμέλθῃ ὁ κύριος, ὅς καὶ φωτίσει τὰ κρυπτὰ τοῦ σκοτοῦς καὶ φανερώσει τὰς βουλὰς τῶν καρδιῶν'...
- L 8,50 ip is gahausjands andhof imma gipands: ni faurhte; patainei galaubei, jah ganasjada. — ὁ δὲ Ἰησοῦς ἀκούσας ἀπεκρίθη αὐτῷ λέγων· μὴ φόβου· μόνον πίστευε, καὶ σωθήσεται.
- L 9,24 ...apban saei fraqisteip saiwalai seinai in meina, ganasjip bo. — ...ὅς δ' ἂν ἀπολέσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἕνεκεν ἑμοῦ, οὗτος σώσει αὐτήν.
- L 17,33 saei sokeip saiwala seinai ganasjan, fraqisteip izai, jah saei fraqisteip izai in meina, ganasjip bo. — ὅς ἐὰν ζητήσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σώσαι, ἀπολέσει αὐτήν, καὶ ὅς ἐὰν ἀπολέσῃ αὐτήν ἕνεκεν ἑμοῦ ζωογονήσει αὐτήν.
- R 11,14 ei haiwa in aljana briggau leuk mein jah ganasjau sumans us im. — εἰ πως παραζηλώσω μου τὴν σάρκα καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν.
- K 7,16 ha nuk- kannt þu, qino(n), ei aban ganasjais? aipþau ha kannt, guma, þatei qen þeina ganasjais? — τί γὰρ οἶδας, γύναι, εἰ τὸν ἄνδρα σώσεις; ἢ τί οἶδας, ἄνερ, εἰ τὴν γυναῖκα σώσεις;
- T 4,16 atsaiþ du þus silbin jah du laiseinai usdaudo, þairhwis in þaim; þatuh auk taujands jah þuk silban ganasjis jah hausjandans þus. — ἔπεχε σεαυτῷ καὶ τῇ διδασκαλίᾳ, ἐπίμενε αὐτοῖς· τοῦτο γὰρ ποιῶν καὶ σεαυτὸν σώσεις καὶ τοὺς ἀκούοντάς σου.
- E 6.8 ...taujiþ þiupis, þata ganimiþ at frauþin, jappþe skalks jappþe freis. — ...ποιήσῃ ἀγαθόν, τοῦτο κομίζεται παρὰ τοῦ κυρίου, εἴτε δοῦλος εἴτε ἐλεύθερος.
- M 9,21 qapuh auk in sis: jabai patainei atteka wastjai is, ganisa. ἔλεγεν γὰρ ἐν ἑαυτῇ· ἐὰν μόνον ᾤψωμαι τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, σωθήσομαι.
- I 10,9 ik im þata daur. þairh mik jabai has inngaggiþ, ganisiþ, jah inngaggiþ jah utgaggiþ jah winja bigitiþ. — ἐγὼ εἰμι ἡ θύρα· δι' ἑμοῦ ἐὰν τις εἰσέλθῃ, σωθήσεται καὶ εἰσελεύσεται καὶ ἐξελεύσεται καὶ νομὴν εὐρήσει.
- Mk 5,28 unte qap þatei jabai wastjom is atteka, ganisa. — ἔλεγεν γὰρ ὅτι καὶ τῶν ἱματίων αὐτοῦ ᾤψωμαι, σωθήσομαι.
- R 9,27 ip Esaiās hropeip bi Israel: jabai wesi rapjo suniwe Israelis swaswe malma mareins, laibos ganisand. — Ἡσαΐας δὲ κρᾶζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ· ἐὰν ᾗ ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὥς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατὰλειμμα σωθήσεται.

- R 10,9 bei jabai andhaitis in munba beinamma frauin Iesu jah galaubeis in hairtin beinamma patei guḅ ina urraisida us dau-
ḅaim, ganisis. — ὅτι ἐὰν ὁμολογήσης ἐν τῷ στόματί σου
κύριον Ἰησοῦν καὶ πιστεύσης ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν
ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ.
- R 11,26 jah swa allai Israell ganisand, swaswe gameliḅ ist: — ...καὶ
οὕτως πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται, καθὼς γέγραπται...
- T 2,15 iḅ ganisib ḅairh barne gabaurḅ, jabai gastand in galau-
beinai jah friapwai jah weihḅai miḅ gafrapjein. — σωθήσεται
δὲ διὰ τῆς τεκνογονίας, ἐὰν μείνωσιν ἐν πίστει καὶ ἀγάπῃ
καὶ ἀγιασμῷ μετὰ σωφροσύνης.
- R 10,13 ḱazuh auk saei anahaitib bidai namo frauins, ganisib. —
πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται τὸ ὄνομα κυρίου, σωθήσεται.
- I 8,51 amen amen qiba izwis: jabai ḱas waurd mein gastaib, dauḅu
ni gasaiḱiḅ aiwa dage. — ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ἐάν τις τὸν
λόγον τὸν ἐμὸν τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θείωρῃσιν εἰς τὸν αἰῶνα.
- I 11,40 qab izai Iesus: niu qab ḅus ḅatei jabai galaubeis, gasaiḱis
wulḅu gudis? — λέγει αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· οὐκ εἰπὸν σοι ὅτι ἐὰν
πιστεύσῃς, ὁ ψῆχόν σου ζήσῃ;
- I 16,19 ...leitil jah ni saiḱiḅ mik, iah aftra leitil jah gasaiḱiḅ mik.
— ...μικρὸν καὶ οὐ θεωρεῖτέ με, καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὁ ψε-
σθή με;
- I 16,16 Leitil nauh jah ni saiḱiḅ mik; jah aftra leitil jah gasaiḱiḅ
mik, unte ik gagga du attin. — μικρὸν καὶ οὐκέτι θεωρεῖτέ με,
καὶ πάλιν μικρὸν καὶ ὁ ψεσθή με, ὅτι ὑπάγω πρὸς τὸν πατέρα.
- L 3,6 jah gasaiḱiḅ all leike nasein gudis. — καὶ ὁ ψεσθῇ πᾶσα
σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ.
- L 17,22 qab ḅan du siponjam: apḅan qimand dagos, ḅan gairneib
ainana ḅize dage sunaus mans gasaiḱan jah ni gasaiḱiḅ. —
εἶπεν δὲ πρὸς τοὺς μαθητάς· ἐλεύσονται ἡμέραι ὅτε ἐπιθύμη-
σετε μίαν τῶν ἡμερῶν τοῦ υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἰδεῖν, καὶ οὐκ
ἔψεσθε.
- Mk 13,26 jah ḅan gasaiḱand sunu mans qimandan in milhmam miḅ
mahtai managai jah wulḅau. — καὶ τότε ὁψονται τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου ἐρχόμενον ἐν νεφέλαις μετὰ δυνάμεως πολλῆς καὶ δόξης.
- Mk 14,62 iḅ is qabuh: ik im; jah gasaiḱiḅ ḅana sunu mans af
taihswon sitandan mahtais jah qimandan miḅ milhmam hi-
minis. — ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν· ἐγώ εἰμι. καὶ ὁ ψεσθε τὸν υἱὸν
τοῦ ἀνθρώπου ἐκ δεξιῶν καθήμενον τῆς δυνάμεως καὶ ἐρχόμενον
μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ.
- Mk 16,7 akei gaggiḅ qibiduh du siponjam is jah du Paitrau ḅatei faur-
bigaggiḅ izwis in Galeilaian; ḅaruh ina gasaiḱiḅ, swaswe

qab izwis. — ἀλλ' ὑπάγετε εἰπατε τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ καὶ τῷ Πέτρῳ ὅτι προάγει ὑμᾶς εἰς τὴν Γαλιλαίαν· ἐκεῖ αὐτὸν ὁψεσθε, καθὼς εἶπεν ὑμῖν.

- I 16,8 jah qimands is gasakip bo manaseb bi frawaurht jah bi garaihtipa jah bi staua; — καὶ ἐλθὼν ἐκεῖνος ἐλέγξει τὸν κόσμον περὶ ἁμαρτίας καὶ περὶ δικαιοσύνης καὶ περὶ κρίσεως.
- L 10,19 sai, atgaf izwis waldufni trudan ufaro waurme jah skaurpjono jah ana allai mahtai fijandis, jah waihte ainohun izwis ni gaskapjiþ. — ἰδοὺ δέδωκα ὑμῖν τὴν ἐξουσίαν τοῦ πατεῖν ἐπάνω ὄφειων καὶ σκορπίων καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν δύναμιν τοῦ ἐχθροῦ, καὶ οὐδὲν ὑμᾶς οὐ μὴ ἀδικήσῃ.
- K 7,28 abban jabai nimis qen, ni frawaurhtes, jah jabai liugada mawi, ni frawauthta, ip aglon leikis gastaldand bo swaleika. ip ik izwis freidja... — ἐὰν δὲ καὶ γήμης, οὐχ ἡμαρτες, καὶ ἐὰν γήμη ἡ παρθένος, οὐχ ἡμαρτεν· θλίψιν δὲ τῇ σαρκὶ ἐξουσιν οἱ τοιοῦτοι, ἐγὼ δὲ ὑμῶν φείδομαι...
- k 13,1 Dridjo bata qima at izwis. ana munþa twaddje weitwode jabþrije gastandip all waurde. — Τρίτον τοῦτο ἔρχομαι πρὸς ὑμᾶς· ἐπὶ στόματος δύο μαρτύρων καὶ τριῶν σταθίσεται πᾶν ῥῆμα.
- L 14,34 god salt; ip jabai salt baud wairþip, he gasupoda? — καλὸν τὸ ἄλας· ἐὰν δὲ τὸ ἄλας μωρανθῇ, ἐν τίνι ἀρτυθήσεται;
- K 15,51 sai, runa izwis qiba: allai auk ni gaswiltam, ip allai inmaidjanda. — ἰδοὺ μυστήριον ὑμῖν λέγω· πάντες μὲν οὐ κοιμηθήσονται, πάντες δὲ ἀλλαγησόμεθα.
- Mk 1,17 jah qab im Iesus: hirjats afar mis, jah gatauja igqis wairþan nutans manne. — καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· δεῦτε ὀπίσω μου, καὶ ποιήσω ὑμᾶς γενέσθαι ἀλιεῖς ἀνθρώπων.
- k 9,10 abban sa andstaldans fraiwa þana saiandan jah hlaiba du mata andstaldip jah managjai fraiw izwar jah wahsjan gataujai akрана uswaurhtais izwaraizos; — ὁ δὲ ἐπιχορηγῶν σπέρμα τῷ σπεύροντι καὶ ἄρτον εἰς βρώσιν χορηγήσει καὶ πληθύνει τὸν σπόρον ὑμῶν καὶ ἀύξει ἡσεί τὰ γενήματα τῆς δικαιοσύνης ὑμῶν.
- Mk 14,58 þatei weis gahausidedum qibandana ina þatei ik gataira alh bo handuwaurhton jah bi þrins dagans anþara unhanduwaurhta gatimrja. — ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω.
- Mk 13,25 jah stairnons himinis wairþand driusandeins jah mahteis þos in himinam gawagjanda. — καὶ οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ ἔσονται πίπτοντες, καὶ αἱ δυνάμεις αἱ ἐν τοῖς οὐρανοῖς σαλευθήσονται.
- L 18,8 abban qiba izwis þatei gawrikiþ ins sprauto. — λέγω ὑμῖν ὅτι ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν ἐν τάχει.

- K 16,4 jah þan jabai ist mis wairþ galeiþan, galeiþand miþ mis. — εὼν δὲ ἡ ἀξιὸν τοῦ καμὲ πορεύεσθαι, σὺν ἐμοὶ πορεύονται.
- t 4,3 wairþiþ mel þan haila laisein ni uspuland, ak du seinaim lustum gadragand sis laisarjans, supjandans hausein; — ἔσται γὰρ καιρὸς ὅτε τῆς ὑγιανούσης διδασκαλίας οὐκ ἀνέξονται, ἀλλὰ πρὸς ἰδίας ἐπιθυμίας ἑαυτοῖς ἐπισωρεύουσιν διδασκάλους κνηθόμενοι τὴν ἀκοήν,
- M 7,21 ni hazuh saei qibiþ mis: frauja, frauja! inngaleiþiþ in þiudangardja himine, ak sa taujands wiljan attins meinis þis in himinam. — οὐ πᾶς ὁ λέγων μοι· κύριε κύριε, εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν, ἀλλ' ὁ ποιῶν τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς μου τοῦ ἐν οὐρανοῖς.
- L 8,17 ni auk ist analaugn, þatei swikunþ ni wairþai, nih fulgin, þatei ni gakunnaidau jah in swekunþamma qimai. — οὐ γὰρ ἔστιν κρυπτὸν ὃ οὐ φανερόν γενήσεται, οὐδὲ ἀπόκρυφον ὃ οὐ γνωσθήσεται καὶ εἰς φανερόν ἔλθῃ.
- K 15,22 unte swiswe in Adama allai gadauþnand, swah in Xristau allai gaqiunand. — ὥσπερ γὰρ ἐν τῷ Ἀδὰμ πάντες ἀποθνήσκουσιν, οὕτως καὶ ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιήθησονται.

3

Гот. презент — грч. аорист, перфект, имперфект

- I 11,16 ...gaggam jah weis, ei gaswiltaima miþ imma. — ...ἄγωμεν καὶ ἡμεῖς, ἵνα ἀποθάνωμεν μετ' αὐτοῦ.
- L 17,23 jah qiband izwis: sai her, aipþau sai jainar; ni galeiþaiþ nih laistjaiþ. — καὶ ἐροῦσιν ὑμῖν ἰδοὺ ὧδε ἡ· ἰδοὺ ἐκεῖ· μὴ ἀπέλθῃτε μὴδὲ διώξῃτε.
- I 6,50 sa ist hlaifs saei us himina atstaig, ei saei þis matjai, ni gadauþnai — οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατὰβάνων, ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ.
- sol 3,4 aþþan gatrauam in raujin in izwis, ei þatei anabudum izwis, jah taujiþ jah taujan habaiþ. — πεποιθήαμεν δὲ ἐν κυρίῳ ἐφ' ὑμᾶς, ὅτι ἀπαρχηγέλλομεν ὑμῖν καὶ ποιῶτε καὶ ποιήσετε.
- t 1,5 gamauðein andnimands þizos sei ist in þus unliutons galau-beinai sei bauaidi frauþis in awon þeinai Lauidjai jah aipein þeinai Aiwneikai, gaþ-þan-traua, þatei jah in þus. — ὑπόμνησιν λαμβάνων τῆς ἐν σοὶ ἀνυποκρίτου πίστεως, ἥτις ἐνέφεσεν πρῶτον ἐν τῇ μάμνῃ σου Λουίδι καὶ τῇ μητρὶ σου Εὐνίκῃ, πέπεισμαι δὲ ὅτι καὶ ἐν σοί.

- R 8, 38 gatraua auk patei ni daupus(ni libains) nih aggeljus ni reikja ni mahteis nih andwairbo nih anawairbo, — πέπεισμαι γάρ ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ οὔτε δυνάμεις οὔτε ἐνεστῶτα οὔτε μέλλοντα
- R 14,14 wait jat-gatraua in frauin Iesua, patei ni waiht gawamm pairh sik silbo,... — οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ ὅτι οὐδὲν κοινὸν δι' ἑαυτοῦ,...
- k 10,7 bo bi andwairbja saiḥip. jabai ḥas gatrauaip sik silban Xristaus wisan, bata pagkjai aftra af sis silbin, ei swaswe is Xristaus, swa jah weis. — τὰ κατὰ πρόσωπον βλέπετε. εἴ τις πέποιθεν ἑαυτῷ Χριστοῦ εἶναι, τοῦτο λογιζέσθω πάλιν ἀφ' ἑαυτοῦ, ὅτι καθὼς αὐτὸς Χριστοῦ, οὕτως καὶ ἡμεῖς.
- G 5,10 ik gatraua in izwis in frauin patei ni waiht aljis hugjip; — ἐγὼ πέποιθα εἰς ὑμᾶς ἐν κυρίῳ ὅτι οὐδὲν ἄλλο φρονήσετε.
- Fil 2,24 abban gatraua in frauin, bammei jah silba sprauto qima. πέποιθα δὲ ἐν κυρίῳ ὅτι καὶ αὐτὸς ταχέως ἐλεύσομαι.
- t 1,12 ...jah gatraua bammei mahteits ist paga anafilh mein fastan in jainana daga. — ...καὶ πέπεισμαι ὅτι δυνατός ἐστίν τὴν παραθήκην μου φυλάξαι εἰς ἐκείνην τὴν ἡμέραν.
- t 2,10 inuh bis all gabula bi pans gawalidans, ei jah bai ganist gatilona, sei ist in Xristau Iesu miḥ wulbau aiweinamma. — διὰ τοῦτο πάντα ὑπομένω διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, ἵνα καὶ αὐτοὶ σωτηρίας τύχωσιν τῆς ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ μετὰ δόξης αἰωνίου.
- sol 3,14 ip jabai ḥas ni ufhausjai waurda unsaramma pairh ḥos bokos, pana gatarhjaiḥ; ni blandaiḥ izwis miḥ imma, ei gaskamai sik. — εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς, τοῦτον σημειοῦσθε· καὶ μὴ συναναμίγυσθε αὐτῷ, ἵνα ἐντραπή.
- T 1,20 pizeci ist Hwmainaius jah Alaiksandrus, panzei anafalh Satanin, ei gatalzjaindau ni wajamerjan. — ὢν ἐστίν Ὑμέναιος καὶ Ἀλέξανδρος, οὓς παρέδωκα τῷ σατανᾷ ἵνα παιδεύθῳσιν μὴ βλασφημεῖν.
- M 5,19 ip saei nu gatairip aina anabusne pizo minnistono jah laisjai swa mans, minnista haitada in biudangardjai himine; ... — ὅς ἐάν οὖν λύσῃ μίαν τῶν ἐντολῶν τούτων ἐλαχίστων καὶ διδάξῃ οὕτως τοὺς ἀνθρώπους, ἐλάχιστος κληθήσεται ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν...
- k 7,9 nu fagino, ni uante gauridai wesup, ak in te gauridai wesup du idreigui; saurgaidedup auk bi gup, ei in waihtai ni gasleipjaindau us unsis. — νῦν χαίρω, οὐχ' ὅτι ἐλυπήθητε, ἀλλ' ὅτι ἐλυπήθητε εἰς μετάνοιαν· ἐλυπήθητε γὰρ κατὰ θεόν, ἵνα ἐν μηδενὶ ζημιωθῇτε ἐξ ἡμῶν.

- Mk 8,36 ἵνα αὐκ βοτειῖς μάλλον, ἰαβαὶ γαγεῖγαῖς ἡνα φαίρηαι ἀλλανὰ ἰα γασλεῖβεῖς σὶκ σαῖβαλαῖ σεῖναῖ? — τί γάρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἔαν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ;
- E 2,15 fijapwa, ana leika seinamma witoḅ anabusne garaideinim gatairands, ei pans twans gaskopi in sis silbin du ainamma niujamma mann, waurkjands gawairbi, — τὴν ἔχθραν, ἐν τῇ σαρκὶ αὐτοῦ τὸν νόμον τῶν ἐντολῶν ἐν δόγμασιν καταργήσας, ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον ποιεῶν εἰρήνην,
- K 7,11 ἰῖ ἰαβαὶ γασκαῖδναῖ, wisan unliugaida(i), aipḅau du abin seinamma afura gagawairḅjar, jah aban qen ni fraletan. — ἔαν δὲ καὶ χωρισθῇ, μενέτω ἄγαμος ἢ τῷ ἰδίῳ ἀνδρὶ καταλλαγῇτω, καὶ ἄνδρα γυναικα μὴ ἀφιέναι.
- Fil 1,30 ḅo samon haifst habandans, ḅoei gasaiḥiḅ in mis jah nu hauseiḅ in mis. — τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ἔχοντες ὅλον ἴδετε ἐν ἐμοὶ καὶ νῦν ἀκούετε ἐν ἐμοί.
- K 8,10 ἰαβαὶ αὐκ ἵας γασαῖḥiḅ ḅuk ἡνα habandan kunḅi in galiuge stada anakumbjandan, niu ... — ἔαν γάρ τις ἴδῃ σὲ τὸν ἔχοντα γυνῶσιν ἐν εἰδωλείῳ κατακείμενον, ...
- Mk 15,32 sa Xristus, sa ḅiudans Israelis, atsteigadau nu af ḅamma galgin, ei gasaiḥima jah galaubjaima... — ὁ Χριστὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ἰσραὴλ καταβάτω νῦν ἀπὸ τοῦ σταυροῦ, ἵνα ἴδωμεν καὶ πιστεύσωμεν. . . .
- Mk 13,29 swah jah jus, ḅan gasaiḥiḅ ḅata waitḅan, kunneiḅ ḅatei neiḥa sijuḅ at... — οὕτως καὶ ὑμεῖς, ὅταν ἴδῃτε ταῦτα γινόμενα, γινώσχετε ὅτι ἐγγύς ἐστὶν ἐπὶ. . .
- Mk 9,1 Jah qap du im: amen, qiba izwis ḅatei sind sumai ḅize her standandane, ḅai ize ni kausjand daupaus, unte gasaiḥand ḅiudinassu gudis qumanana in mahtai. — Καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς· ἀμὴν λέγω ὑμῖν ὅτι εἰσὶν τινες τῶν ὧδε ἐστεκότων οἵτινες οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου, ἕως ἴδωσιν τὴν βασιλείαν τοῦ θικοῦ ἐληλυθυῖαν ἐν δυνάμει.
- L 9,27 qipuh ḅan izwis sunja: sind sumai ḅize her standandane, ḅaiei ni kausjand daupau, unte gasaiḥand ḅiudinassau gudis. — λέγω δὲ ὑμῖν ἀληθῶς, εἰσὶν τινες τῶν ὧδε ἐστῶτων οἱ οὐ μὴ γεύσωνται θανάτου ἕως ἂν ἴδωσι τὴν βασιλείαν τοῦ θικοῦ.
- L 5,26 jah usfilmei dissat allans, jah mukilidedun guḅ jah fullai waurḅun agisis qipandans ḅatei gasaiḥam wulḅaga himmā daga. — καὶ ἔκυσταις ἔλαβεν ἅπαντας καὶ ἐδόξαζον τὸν θικοῦ καὶ ἐπλήσθησαν φόβου λέγοντες ὅτι εἶδομεν παράδοξα σήμερον.

- M 6,18 ei ni gasaiḥ aizau mannam fastands, ak attin þeinamma þamma in fulhsnj., jah atta þeins saci suliḥ in fulhsnja, usgibiḥ þus. — ὅπως μὴ φανῇς τοῖς ἀνθρώποις νηστεύων, ἀλλὰ τῷ πατρὶ σου τῷ ἐν τῷ κρυπτῷ, καὶ ὁ πατήρ σου ὁ βλέπων ἐν τῷ κρυπτῷ ἀποδώσει σοι.
- M 6,16 aḅban biḅe fastaiḅ, ni wairpaiḅ swaswe þai liurans gaurai; frawardjand auk andwairþja seina, ei gasaiḥ aindau mannam fastandans. . . — ὅταν δὲ νηστεύητε, μὴ γίνεσθε ὥσπερ οἱ ὑποκριταὶ σκυθρωποί· ἀφανίζουσι γὰρ πρόσωπα αὐτῶν, ὅπως φανῶσι τοῖς ἀνθρώποις νηστεύοντες. . .
- M 5,16 swa liuhtjai liuhap izwar in andwairþja manne, ei gasaiḥ aina izwara godi wurstwa jah hauhjaina attan izwarana þana in himinam. — οὕτως λαμψάτω τὸ φῶς ὑμῶν ἔμπροσθεν τῶν ἀνθρώπων ὅπως ἴδωσιν ὑμῶν τὰ καλὰ ἔργα καὶ δοξάσωσιν τὸν πατέρα ὑμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
- Mk 12,13 jah insandidedun du imma sumai þize Fareisaie jah Herodiane, ei ina ganuteina waurda. — καὶ ἀποστέλλουσιν πρὸς αὐτὸν τινὰς τῶν Φαρισαίων καὶ τῶν Ἑρωδιανῶν, ἵνα αὐτὸν ἀγρεύσωσιν λόγῳ.
- K 10,33 swaswe ik allaim all leika, ni sokjands patei mis bruk sijai, ak patei þaim managam, ei ganisaina. — καθὼς κἀγὼ πάντα πᾶσιν ἀρέσκω, μὴ ζητῶν τὸ ἑμαυτοῦ συμφέρον, ἀλλὰ τὸ τῶν πολλῶν, ἵνα σωθῶσιν.
- Sol 2,16 warjandans uns du þiudom rodjan ei ganisaina, akei du usfulljan seinos frawaurhtins sinteino; . . — κωλύόντων ἡμᾶς τοῖς ἔθνεσιν λαλῆσαι ἵνα σωθῶσιν, εἰς τὸ ἀναπληρῶσαι αὐτῶν τὰς ἀμαρτίας πάντοτε. . .
- K 5,5 atgiban þana swaleikana unhulþin du qisteinai leikis, ei ahma ganisai in daga frauþins Iesus. — παραδοῦναι τὸν τοιοῦτον τῷ σατανᾷ εἰς ὄλεθρον τῆς σαρκός, ἵνα τὸ πνεῦμα σωθῇ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ.
- Mk 5,23 jah baḅ ina filu, qibands þatei dauhtar meina aftumist habaiḅ, ei qimands lagjais ana þo handuns, ei ganisai jah libai. — καὶ παρεκάλει αὐτὸν πολλά, λέγων ὅτι τὸ θυγάτριόν μου ἐσχάτως ἔχει, ἵνα ἐλθὼν ἐπιθῇς αὐτῇ τὰς χεῖρας, ἵνα σωθῇ καὶ ζήσῃ.
- L 8,12 iḅ þai wiþra wig sind þai hausjandans; þaproh qimib diabulus jah usnimib þata waurd af hairtin ize, ei galaubjandans ni ganisaina. — οἱ δὲ πρὸς τὴν ὁδὸν εἰσιν οἱ ἀκούοντες, εἰτα ἔρχεται ὁ διάβολος καὶ αἶρει τὸν λόγον ἀπὸ τῆς καρδίας αὐτῶν, ἵνα μὴ πιστεύσαντες σωθῶσιν.
- K 4,6 aḅban (þo), broþrjus, þairhgaleikonda in mis jah Apaullon in izwara, ei in ugkis ganimaiḅ ni ufar þatei gameliḅ ist fraþjan, ei ains faur ainana ana anþarana ufblesans ni sijai. — ταῦτα δέ, ἀδελφοί, μετεσχημάτισα εἰς ἑμαυτὸν καὶ Ἀπολλῶ δι’

ὁμᾶς, ἵνα ἐν ἡμῖν μάθῃτε τὸ μὴ ὑπερ ὁ γέγραπται φρονεῖν,
ἵνα μὴ εἰς ὑπερ τοῦ ἐνὸς φυσιοῦσθιε κατὰ τοῦ ἑτέρου.

M 5,23 jabai nu bairais aibr þein du hunslastada jah jainar gamu-
neis þatei broþar þeins habaiþ ʔa bi þuk, — ἐὰν οὖν προσ-
φέρῃς τὸ δῶρόν σου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κἀκεῖ μνησθήσῃς ὅτι
ὁ ἀδελφός σου ἔχει τι κατὰ σοῦ,

Mk 9,42 jah saʔazuh saei gamarzjai ainana þize leitilane þize ga-
laubjandane du mis, goþ ist imma mais ei galagjaidau asilu-
qairnus ana halsaggan is jah frawaurpans wesi in marein. —
καὶ ὅς ἐάν σκανδαλίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς
ἐμέ, καλὸν ἔστιν αὐτῷ μᾶλλον εἰ περικείται λίθος μυλικὸς περὶ
τὸν τράχηλον αὐτοῦ...

L 7,23 jah audags ist saʔazuh saei ni gamarzjada in mis. — καὶ
μακάριός ἐστιν ὅς ἐάν μὴ σκανδαλίσθῃ ἐν ἐμοί.

M 11,6 jah audags ist ʔazuh saei ni gamarzjada in mis. — καὶ
μακάριός ἐστιν ὅς ἐάν μὴ σκανδαλίσθῃ ἐν ἐμοί.

L 20,43 unte ik galagja fijands þeinans fotubaurd fotiwe þeinaize. —
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἑχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.

K 15,25 skal auk is þiudanon und þatei galagjiþ(guþ) allans fijands
is uf fotuns imma. — δεῖ γὰρ αὐτὸν βασιλεῦειν, ἄχρις οὗ θῇ
πάντας τοὺς ἑχθρούς ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.

Mk 12,36 silba auk Daweid qaþ in ahmin weihamma: qibiþ frauja du
frauþin meinamma, sit af taihswon meinai, unte ik galagja
fijands þeinans fotaubaurd fotiwe þeinaize. — αὐτὸς γὰρ
Δαυεὶδ εἶπεν ἐν πνεύματι ἀγίῳ· λέγει ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου·
κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἑχθρούς σου ὑποπόδιον
τῶν ποδῶν σου.

L 9,58 jah qaþ du imma Iesus: fauhons grobos aigum jah fuglos hi-
minis sitlans; iþ sunus mans ni habaiþ ʔar haubiþ galagjai.
— καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς· αἱ ἀλώπεκες φωλεοὺς ἔχουσιν καὶ
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσεις, ὁ δὲ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου
οὐκ ἔχει ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνει.

M 5,25 sijais waila hugjands andastauin þeinamma sprauto, und þatei
is in wiga miþ imma, ibai ʔan atgibai þuk sa andastaua stauin,
jah sa staua þuk atgibai andbahta, jah in karkara galagja za.
— ἴσθι εὐνοῶν τῷ ἀντιδίκῳ σου ταχύ, ἕως ὅτου εἰ ἐν τῇ ὁδῷ
μετ' αὐτοῦ μὴ ποτέ σε παραδῷ ὁ ἀντίδικός τῷ κριτῇ, καὶ ὁ κριτής
σε παραδῷ τῷ ὑπηρέτῃ, καὶ εἰς φυλακὴν βληθῇ ἡ σῆ.

R 12,21 ni gajiukaizau af unþiuþa, ak gajiukais(af) þiuþa unþiuþ.
— μὴ νικῶ ὑπὸ τοῦ κακοῦ, ἀλλὰ νικᾷ ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸν κακόν.

Mk 4,15 aþþan þai wiþra wig sind, þarei saiada þata waurd, jah þan
gahausjand unkarjans, suns qimip Satanas jah usnimip

waurd pata insaiano in hairtam ize. — οὗτοι δὲ εἰσιν οἱ παρὰ τὴν ὁδὸν ὅπου σπείρεται ὁ λόγος, καὶ ὅταν ἀκούσωσιν, εὐθέως ἔρχεται ὁ σατανᾶς καὶ αἶρει τὸν λόγον τὸν ἐσπαρμένον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν.

Mk 8,36 ʔa auk boteip mannan, jabai gageigaiþ pana fairhu allana jah gasleipþeip sik saiwalai seinai? — τί γὰρ ὠφελήσει ἄνθρωπον ἂν κερδήσῃ τὸν κόσμον ὅλον καὶ ζημιωθῇ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

Sol 5,23 apþan silba guþ gawairþjis gaweihai izwis allandjo jah gahailana izwarana ahman, jah saiwala jah leuk usfairinona in quma frauþins unsaris Iesuis Xristaus gafastain dau. — αὐτὸς δὲ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἀγιάσαι ὑμᾶς ὁλοτελεῖς, καὶ ὁλόκληρον ὁμῶν τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα ἀμέμπτως ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τηρηθείη.

M 5,30 jah jabai taihswō þeina handus marzjai þuk, afmait þo jah wairp a þus; batuzo ist auk þus ei fraqistnai ains lipiwe þeinaize, jah ni allata leuk þein gadriusai in gaiainnan. — καὶ εἰ ἡ δεξιὰ σου χεὶρ σκανδαλίζει σε, ἔκκοψον αὐτήν καὶ βάλε ἀπὸ σοῦ· συμφέρει γὰρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν.

M 5,29 ...batizo ist auk þus ei fraqistnai ains lipiwe þeinaize, jah ni allata leuk þein gadriusai in gaiainnan. — συμφέρει γὰρ σοι ἵνα ἀπόληται ἐν τῶν μελῶν σου καὶ μὴ ὅλον τὸ σῶμά σου βληθῇ εἰς γέενναν.

Mk 9,41 saei auk allis gadragkjai izwis stikla watins in namin meinamma, unte Xristaus sijup, amen qiþa izwis ei ni fraqisteip mizdon seinai. — ὅς γὰρ ἂν ποτίσῃ ὑμᾶς ποτήριον ὕδατος ἐν ὀνόματί μου ὅτι Χριστοῦ ἐστε, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

M 10,42 jah saei gadragkeip ainana pize minnistane stikla kaldis watins þatainei in namins iponeis, amen qiþa izwis, ei ni fraqisteip mizdon seinai. — καὶ ὅς ἂν ποτίσῃ ἕνα τῶν μικρῶν τούτων ποτήριον ψυχροῦ μόνον εἰς ὄνομα μαθητοῦ, ἀμὴν λέγω ὑμῖν, οὐ μὴ ἀπολέσῃ τὸν μισθὸν αὐτοῦ.

L 20,28 qipandans: laisari, Moses gamelida uns, jabai ʔis broþar gadauþnai aigands qen, jah sa unbarnahs gadauþnai, ei nimai broþar is þo qen jah urraisjai fraiw boþr seiþamma. — λέγοντες· διδάσκαλε, Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ἂν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ ἐξαναστήσῃ σπέρμα τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ.

I 6,50 sa ist hlaifs saei us himina atstaig, ei saei þis matjai, ni gadauþnai. — οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάντων. ἵνα τις ἐξ αὐτοῦ φάγῃ καὶ μὴ ἀποθάνῃ.

- E 6,20 faur þoei airino in kunawidom, ei in izai gadaursjau, swe skuljau rodjan. — ὑπὲρ οὗ πρεσβεύω ἐν ἁλύσει, ἵνα ἐν αὐτῷ παρρησιάσωμαι ὥς δεῖ με λαλῆσαι.
- Mk 3,25 jah jabai gards wipra sik gadailjada, ni mag standan sa gards jains. — καὶ ἐὰν οἰκία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἢ οἰκία ἐκείνη.
- Mk 3,24 jah jabai þiudangardi wipra sik gadailjada, ni mag standan so þiudangardi jaina. — καὶ ἐὰν βασιλεία ἐφ' ἑαυτὴν μερισθῇ, οὐ δύναται σταθῆναι ἢ βασιλεία ἐκείνη.
- G 4,19 barnilona meina þanzei aftra fita, unte gabairhtjaidau Xristus in izwis. — τεκνία μου, οὓς πάλιν ᾧδίνω ἄχρις οὗ μορφωθῇ Χριστὸς ἐν ὑμῖν,
- Mk 4,22 nih allis ist ða fulginis þatei ni gabairhtjaidau:... — οὐ γὰρ ἐστὶν τι κρυπτὸν ὃ ἐὰν μὴ φανερωθῇ...
- R 11,32 galauk auk guþ allans in ungalaubeinai, ei allans gaarmai. — συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπειθειαν, ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ.
- R 11,31 swa jah þai nu ni galaubidedun izwarai armaion, ei jah eis gaarmaindau. — οὕτως καὶ αὐτοὶ νῦν ἠπειθήσαν τῷ ὑμετέρῳ ἐλέει, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσιν.
- k 2,11 ei ni gaaiginondau fram Satanin; unte ni sijum unwitandans munins is. — ἵνα μὴ πλεονεκτηθῶμεν ὑπὸ τοῦ σατανᾶ· οὐ γὰρ αὐτοῦ τὰ νοήματα ἄγνοοῦμεν.
- G 6,1 Broþrjus, jabai gafahaidau manna in ðizai missadede, jus þai ahmeinsans gabwastjaip þana swaleikana in ahmin qairreins, atsaiðands þuk silban, ibai jah þu frasaizau. — Ἀδελφοί, ἐὰν προληφθῇ ἄνθρωπος ἐν τινι παραπτώματι, ὑμεῖς οἱ πνευματικοὶ καταρτίζετε τὸν τοιοῦτον ἐν πνεύματι πραότητος, σκοπῶν σεαυτὸν, μὴ καὶ σὺ πειρασθῇς.
- k 9,5 naudipaurft nu man bidjan broþruns, ei galeibaina du izwis jah fauragamanwjaina þana fauragahaitanan aiwlaugian izwarana, þana manwjana wisan swaswe wailaqiss jan-ni swaswe bifaihon. — ἀναγκαῖον οὖν ἡγησάμην παρακαλέσαι τοὺς ἀδελφοὺς ἵνα προέλθωσιν εἰς ὑμᾶς καὶ προκαταρτίσωσιν τὴν προκατηγγελημένην εὐλογίαν ὑμῶν, ταύτην ἐτοίμην εἶναι οὕτως ὥς εὐλογίαν καὶ μὴ ὥς πλεονεξίαν.
- L 4,11 jah þatei ana handum þuk ufhaband, ei ðan ni gastagqjais bi staina fotu þeinana. — καὶ ὅτι ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε, μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου.
- K 16,6 ip at izwis waitei salja aipbau jah wintru wisa, ei jus mik gasandjaiþ þisðaduh þe ik wrato. — πρὸς ὑμᾶς δὲ τυχὸν παραμενῶ ἢ καὶ παρχειμάσω, ἵνα ὑμεῖς με προπέμψητε οὗ ἐὰν πορεύωμαι.

- Kol 4,8 panei insandida du izwis duppe ei kunnjai ha bi izwis ist, jah gaprafstjai hairtona izwara, — δν ἐπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο, ἵνα γινῶ τὰ περὶ ὑμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν,
- E 6,22 panei insandida du izwis, duppe ei kunneip ha bi mik ist, jah gaprafstjai hairtona izwara. — δν ἐπεμψα πρὸς ὑμᾶς εἰς αὐτὸ τοῦτο ἵνα γινῶτε τὰ περὶ ἡμῶν καὶ παρακαλέσῃ τὰς καρδίας ὑμῶν.
- k 2,7 swaei pata andaneipo izwis mais fragiban jah gaplaihan, ibai aufto managizein saurgai gasiggqai sa swaleiks. — ὥστε τοῦναντίον μᾶλλον ὑμᾶς χαρίσασθαι καὶ παρακαλέσαι, μήπως τῇ περισσοτέρᾳ λύπῃ καταποθῇ ὁ τοιοῦτος.
- K 9,24 niu witup batei pai in spaurd rinnandans allai rinnand, ip ains nimip sigislaun? swa rinnaip, ei garinnaip. — οὐκ οἴδατε ὅτι οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες πάντες μὲν τρέχουσιν, εἰς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον; οὕτως τρέχετε ἵνα καταλάβῃτε.
- Sol 5,4 abban jus, broþrjus, ni sijup in riqiza, ei sa dags izwis swe þiubs gafahai; — ὑμεῖς δέ, ἀδελφοί, οὐκ ἐστὲ ἐν σκοτεινῇ, ἵνα ἡμέρα ὑμᾶς ὥς κλέπτῃς καταλάβῃ.
- I 12,35 qap þan du im Iesus: nauh leitol mel liuhap in izwis ist. gaggip þande liuhap habaip, ei riqiz izwis ni gafahai;... — εἶπεν οὖν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· ἔτι μικρὸν χρόνον τὸ φῶς ἐν ὑμῖν ἐστίν. περιπατεῖτε, ἕως τὸ φῶς ἔχετε, ἵνα μὴ σκοτίῃ ὑμᾶς καταλάβῃ... .
- k 9,4 ibai jabai qimand mip mis Makidoneis jah bigitand izwis unmanwjans, gaaiwiskondau weis, ei ni qipau jus, in þamma stomin þizos hoftuljos. — μήπως ἐὰν ἔλθωσιν σὺν ἐμοὶ Μακεδόνες καὶ εὐρωσιν ὑμᾶς ἀπαρασκευάστους, καταίσχυθῶμεν ὑμεῖς ἵνα μὴ λέγωμεν ὑμεῖς, ἐν τῇ ὑποστάσει ταύτῃ τῆς καυχήσεως.
- L 17,4 jah jabai sibun sinþam ana daga frawaurkjai du þus, jah sibun sinþam ana dag gawandjai sik qipands: idreigo mik, fraletais imma. — καὶ ἐὰν ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἀμάρτη εἰς σὲ καὶ ἐπτάκις τῆς ἡμέρας ἐπιστρέψῃ λέγων· μετανοῶ, ἀφήσεις αὐτῷ.
- Mk 4,12 ei sailzandans sailzaina jah ni gaumjaina, jah hausjandans hausjaina jah ni frapjaina, ibai þan gawandjaina sik jah afletaindau im frawaurhteis. — ἵνα βλέποντες βλέπωσιν καὶ μὴ ἴδωσιν, καὶ ἀκούοντες ἀκούωσιν καὶ μὴ συνιῶσιν, μήποτε ἐπιστρέψωσιν καὶ ἀφεθῇ αὐτοῖς τὰ ἀμαρτήματα.
- Mk 5,12 jah bedun ina allos þos unhulþons qipandeins: insandei unsis in þo sweina, ei in þo galecipaima. — καὶ παρεκάλεσαν αὐτὸν πάντες οἱ δαίμονες λέγοντες· πέμψον ἡμᾶς εἰς τοὺς χοίρους, ἵνα εἰς αὐτοὺς ἐισέλθωμεν.

- L 20,20 jah afleipandans insandidedun ferjans, þans us liutein taiknjan-
dans sik garaihtans wisan, ei gafai faheina is waurdei jah
atgebeina ina reikja jah waldufnja kindinis. — και παρατηρή-
σαντες ἀπέστειλαν ἐγραφέτους ὑποκρινομένους ἑαυτοὺς δικαίους
εἶναι, ἵνα ἐπιλάβωνται αὐτοῦ λόγου εἰς τὸ παραδοῦναι αὐτὸν
τῇ ἀρχῇ και τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ ἡγεμόνος.
- R 9,17 qipib auk þata gamelido du Faraoni, unte in þize jah raisida
þuk, ei ga bairhtjau bi þus maht meina jah gateihaidau
namo mein and alla airþa. — λέγει γὰρ ἡ γραφή τῷ Φαραῶ
ὅτι εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά σε, ὅπως ἐνδείξωμαι ἐν σοὶ τὴν
δύναμίν μου, και ὅπως διαγγελῇ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῇ.
- sol 3,14 ib jabai ḥas ni ufhausjai waurda unsaramma þairh þos bokos,
þana gatarhjaiþ; ni blandaib izwis miþ imma, ei gaskamai
sik. — εἰ δέ τις οὐχ ὑπακούει τῷ λόγῳ ἡμῶν διὰ τῆς ἐπιστολῆς,
τοῦτον σημειοῦσθι· και μὴ συναναμίγνυσθι αὐτῷ, ἵνα ἐντραπῇ.
- I 15,6 niba saei wisib in mis, uswairpada ut swe weinatains, jah
gaþaursniþ jah galisada, jah in fon galagjand jah in-
brannjada. — ἐάν μὴ τις μείνῃ ἐν ἐμοί, ἐβλήθη ἔξω ὡς τὸ
κλήμα και ἐξηρανθή, και συναγουσιν αὐτὸ και εἰς τὸ πῦρ
βάλλουσιν, και καίεται.
- Mk 7,11 ib jus qipib: jabai qibai manna attin seinamma aiþbau aiþein:
kaurban, þatei ist maiþms, þisjah þatei us mis gaþatnis;
— ὑμεῖς δὲ λέγετε· ἐάν εἴπῃ ἄνθρωπος τῷ πατρὶ ἢ τῇ μητρὶ·
κορβαίν, ὃ ἐστὶν δῶρον, ὃ ἐάν ἐξ ἐμοῦ ὠφεληθῇς.
- k 5,1 Witum auh þatei, jabai sa airpeina unsar gards þizos hleibros
gatairada, ei gatimrjon us guda habam, gard unhandu-
waurhtana aiwenana in himinam. — Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ἐάν ἡ
ἐπίγειος ἡμῶν οἰκία τοῦ σκῆνους καταλυθῇ, οἰκοδομὴν ἐκ
θεοῦ ἔχομεν, οἰκίαν ἀχειροποίητον αἰώνιον ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
- K 15,28 þanuh biþe alla gakunnun sik faura imma, þanuh-þan is
silba sunus gakann sik faura þamma ufhnaiwjandin uf ina
þo alla, ei sijai guþ alla in allaim. — ὅταν δὲ ὑποταγῇ
αὐτῷ τὰ πάντα, τότε και αὐτὸς ὁ υἱὸς ὑποταγήσεται τῷ ὑποτά-
ξαντι αὐτῷ τὰ πάντα, ἵνα ἡ ὁ θεὸς τὰ πάντα ἐν πᾶσιν.
- I 11,25 qap þan(izai) Iesus: ik im so usstass jah libains: saei galau-
beib du mis, þauh ga-ba-daupniþ, libaid; — εἶπεν δὲ
αὐτῇ ὁ Ἰησοῦς· ἐγὼ εἰμι ἡ ἀνάστασις και ἡ ζωὴ· ὁ πιστεύων
εἰς ἐμὲ καὶ ἀποθάνῃ, ζήσεται.
- I 11,26 jah ḥazuh saei libaiþ jah galaubeib du mis, ni gadaupniþ
aiw. galaubeis þata? — και πᾶς ὁ ζῶν και πιστεύων εἰς ἐμὲ
οὐ μὴ ἀποθάνῃ εἰς τὸν αἰῶνα. πιστεύεις τοῦτο.
- Fil 2,23 þanuh nu wenja sandjan, biþe gasaitḥa ḥa bi mik ist, suns.
— τοῦτον μὲν οὖν ἐλπίζω πέμψαι ὡς ἂν ἀπὶ δώ τὰ περὶ ἐμὲ
ἐξχυτῇς.

- R 7,3 pannu pan at linandin abin haitada horinondei, jabai wairpiþ waira anþaramma; ip jabai gaswiltip wair, frija ist þis witodis, ei ni sijai horinondei waurþana abin anþaramma. — ἄρα οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρὸς μοιχαλὶς χρηματίζει, ἐὰν γένηται ἀνδρὶ ἐτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρα ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα γενομένην ἀνδρὶ ἐτέρῳ.
- Mk 9,18 jah þisharuh þei ina gafahiþ, gawairpiþ ina, jah hapiþ jah kriustip tunþuns seinans jah gastaurkniþ:... — καὶ ὅπου ἂν αὐτὸν καταλάβῃ, ῥήσσει αὐτόν, καὶ ἀφρίζει καὶ τρίζει τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ καὶ ξηραίνεται...
- Mk 12,36 silba auk Daweid qap in ahmin weihamma: qipib frauja du frauþin meinamma, sit af taihswon meinai, unte ik galagja fijands þeinans fotaubaurd fotiwe þcinaize. — αὐτὸς γάρ Δαυεὶδ εἶπεν ἐν πνεύματι ἀγίῳ. λέγει ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου· κάθου ἐκ δεξιῶν μου, ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.
- Kol 3,18 jus qinons, ufhausjaip wairam izwaraim, swe gaqimip in frauþin. — αἱ γυναῖκες, ὑποτάσσεσθε τοῖς ἀνδράσιν, ὥς ἀνῆκεν ἐν κυρίῳ.

Гот. претерит — грч. аорист, имперфект, перфект, плусквамперфект

- K 16,18 gaþrafstidedun auk jah meinana ahman jah izwarana; ufkunnaip nu þans swaleikans. — ἀνεπαυσαν γὰρ καὶ τὸ ἐμὸν πνεῦμα καὶ τὸ ὑμῶν· ἐπιγινώσκετε οὖν τοὺς τοιοῦτους.
- Fil 4,10 abþan faginoda in frauþin mikilaba, unte ju han gaþaihuþ du faur mik fraþjan, ana þammei jah froþuþ; abþan analatidai waurþuþ. — ἐχάρην δὲ ἐν κυρίῳ μεγάλως ὅτι ἤδη ποτὲ ἀνεθάλετε τὸ ὑπὲρ ἐμοῦ φρονεῖν· ἐφ' ᾧ καὶ ἐφρονεῖτε, ἡκαιρεῖσθε δέ.
- Mk 14,72 jah anþaramma sinþa hana wopida. jah gamunda Paitrus þara waurd, swe qap imma Iesus,... — καὶ ἐκ δευτέρου ἀλέκτωρ ἐφώνησεν, καὶ ἀνεμνήσθη ὁ Πέτρος τὸ ῥῆμα, ὃ εἶπεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς,...
- L 2,7 jah gabar sunu seinana þana frumabaur jah biwand ina jah galagida ina in uzetin, unte ni was im rumis in stada þamma. — καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὴν πρωτότοκον καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ, διότι οὐκ ἦν αὐτοῖς τόπος ἐν τῷ καταλύματι.
- k 12,11 warþ unwita hōpands, jus mik gabaidideduþ;... — γέγονα ἄφρων καυχώμενος· ὑμεῖς με ἠναγκάσατε...

- Mk 16,10 soh gaggandei gataih þaim miþ imma wisandam, qainondam jah gretandam. — ἐκείνη πορευθεῖσα ἀπὴ γγείλεν τοῖς μετ' αὐτοῦ γενομένοις, πενθοῦσιν καὶ κλαίουσιν.
- L 18,37 gataihun þan imma þatei Iesus Nazoraius þairhgaggip. — ἀπὴ γγείλεν δὲ αὐτῷ ὅτι Ἰησοῦς ὁ Ναζωραῖος παρέρχεται.
- L 14,21 jah qimands sa skalks gataih frauþin seinamma þata.... — καὶ παραγενόμενος ὁ δοῦλος ἀπὴ γγείλεν τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα...
- L 9,36 jah miþþanei warþ so stibna, bigitans warþ Iesus ains. jah eis bahaidedun jah mann ni gataihun in jainaim dagam ni waiht þizei gasēhun. — καὶ ἐν τῷ γενέσθαι τὴν φωνὴν εὐρέθη ὁ Ἰησοῦς μόνος. καὶ αὐτοὶ ἐσίγησαν καὶ οὐδενὶ ἀπὴ γγείλεν ἐν ἐκείναις ταῖς ἡμέραις οὐδὲν ὧν ἑωράκασιν.
- L 8,36 gataihun þan im jah þai gasaihandans haiwa ganas sa daimonareis. — ἀπὴ γγείλεν δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη ὁ δαιμονισθεὶς.
- L 7,18 jah gataihun Iohannen sippoþos is bi alla þo. — καὶ ἀπὴ γγείλεν Ἰωάννῃ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ πάντων τούτων.
- Sol 4,14 unte jabai galaubjam þatei Iesus gaswalt jah usstop, swa jah guþ þans þaiei anasaislepun þairh Iesu tiuhaip miþ imma. — εἰ γὰρ πιστεύομεν ὅτι Ἰησοῦς ἀπέθανεν καὶ ἀνέστη, οὕτως καὶ ὁ θεὸς τοὺς κοιμηθέντας διὰ τοῦ Ἰησοῦ ἄξει σὺν αὐτῷ.
- Kol 2,20 jabai gaswultuþ miþ Xristau af stabim þis fairhau, ha þanaseips swe qiwai in þamma fairhau urredip? — εἰ ἀπέθανετε σὺν Χριστῷ ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ κόσμου, τί ὥς ζῶντες ἐν κόσμῳ δογματίζεσθε;
- G 2,21 ni faurqipa anstai gudis; unte jabai þairh witop garaihtei, aiþþau jah Xristus sware gaswalt. — οὐκ ἀθετῶ τὴν χάριν τοῦ θεοῦ· εἰ γὰρ διὰ νόμου δικαιοσύνη, ἄρα Χριστὸς δωρεάν ἀπέθανεν.
- G 2,19 unte ik þairh witop witoda gaswalt, ei guda libau. — ἐγὼ γὰρ διὰ νόμου νόμῳ ἀπέθανον, ἵνα θεῷ ζήσω.
- k 5,15 domjandans þata þatei ains faur allans gaswalt, þannu allai gaswultun, jah faur allans gaswalt, ei þai libandans ni þanaseips sis silbam libaina... — κρίναντας τοῦτο, ὅτι εἷς ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν· ἄρα οἱ πάντες ἀπέθανον· καὶ ὑπὲρ πάντων ἀπέθανεν, ἵνα οἱ ζῶντες μηκέτι ἑαυτοῖς ζῶσιν...
- K 15,3 atgaf auk izwis in frumistjam þatei andnam, ei Xristus gaswalt faur fraurahtins unsaros afar bokom, — παρέδωκα γὰρ ὑμῖν ἐν πρώτοις, ὃ καὶ παρέλαβον, ὅτι Χριστὸς ἀπέθανεν ὑπὲρ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν κατὰ τὰς γραφάς.
- K 8,11 fraqistniþ auk sa unmahteiga ana þeinamma witubnja broþar in þize Xristus gaswalt. — ἀπόλλυται οὖν ὁ ἀσθενῶν ἀδελφὸς ἐπὶ τῇ σῇ γνώσει δι' ὃν Χριστὸς ἀπέθανεν.

- Mk 12,22 jah nemun þo samaleiko þai sibun jah ni bilipun fraiwa. spe-
dumista allaize gaswalt jah so qens. — και ἔλαβον αὐτὴν οἱ
ἐπίτᾳ και οὐκ ἀφῆκαν σπέρμα. ἐσχάτη πάντων ἀπέθανεν και
ἡ γυνή.
- Mk 9,26 jah hropjands jah filu tahjands ina usiddja; jah warþ swe
daups, swaswe managai qeþun þatei gaswalt. — και κράξαν
και πολλὰ σπαράξαν αὐτὸν ἐξῆλθεν και ἐγένετο ὥσει νεκρός,
ὥστε πολλοὺς λέγειν ὅτι ἀπέθανεν.
- Mk 5,35 nauhþanuh imma rodjandin qemun fram þamma swanagogafada,
qibandans þatei dauhtar þeina gaswalt;... — ἔτι αὐτοῦ
λαλοῦντος ἔρχονται ἀπὸ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγοντες ὅτι ἡ θυ-
γάτηρ σου ἀπέθανεν, ...
- L 20,31 jah þridja nam þo samaleiko; samaleiko þan jah þai sibun,
jah ni bilipun barne jah gaswultun. — και ὁ τρίτος ἔλαβεν
αὐτὴν ὡσαύτως, ὡσαύτως δὲ και οἱ ἐπίτᾳ, και οὐ κατέλιπον τέκνα
και ἀπέθανον.
- L 20,30 jah nam anþar þo qen, jah sa gaswalt unbarnahs. — και
ἔλαβεν ὁ δεύτερος τὴν γυναῖκα, και οὗτος ἀπέθανεν ἄτεκνος.
- L 8,52 gaigrotun þan allai jah faiflokun þo. þaruh qap: ni gretip,
unte ni gaswalt, ak slepiþ. — ἐκκλαιον δὲ πάντες και
ἐκόπτοντο αὐτὴν· ὁ δὲ εἶπεν· μὴ κλαίετε· οὐ γὰρ ἀπέθανεν,
ἀλλὰ καθεύδει.
- L 8,53 jah bihlohun ina gasaihandans þatei gaswalt. — και κατε-
γέλων αὐτοῦ ἰδόντες ὅτι ἀπέθανεν.
- I 6,49 attans izwarai matidedun manna in aupidai jah gaswultun.
— οἱ πατέρες ὑμῶν ἔφαγον τὸ μάννα ἐν τῇ ἐρήμῳ και ἀπέθανον.
- I 11,14 þanuh þan qap du im Iesus swikunþaba: Lazarus gaswalt.
τότε οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς παρρησίᾳ· Ἀδάζαρος ἀπέθανεν.
- M 9,24 afleiþiþ, unte ni gaswalt so mawi, ak slepiþ. jah bihlohun
ina. — ἀναχωρεῖτε, οὐ γὰρ ἀπέθανεν τὸ κοράσιον, ἀλλὰ
καθεύδει. και κατεγέλων αὐτοῦ.
- L 17,12 jah inngaggandin imma in suma haimo, gamotidedun
imma taihun þrutsfillai mans, þaih gastroþun fairrapro. —
και εἰσερχομένου αὐτοῦ εἶς τινα κώμην ἀπήντησαν αὐτῷ δέκα
λεπροὶ ἄνδρες, οἱ ἑστησαν πόρρωθεν,
- Mk 5,2 jah usgaggandin imma us skipa suns gamotida imma manna
us aurahjom in ahmin unhrainjamma, — και ἐξελθόντι αὐτῷ
ἐκ τοῦ πλοίου εὐθέως ἀπήντησεν αὐτῷ ἐκ τῶν μνημείων
ἄνθρωπος ἐν πνεύματι ἀκαθάρτῳ,
- M 8,28 jah qimandin imma hindar marein in gauja Gairgaisaine,
gamotidedun imma twai daimonarjos us hlaiwasnom rin-
nandans, sleidjai filu, swaswe ni mahta manna usleiþan þairh

pana wig jainana. — και ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ὑπὴντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι, χαλεποὶ λίαν, ὥστε μὴ ἰσχύσιν τινὰ παρελθεῖν διὰ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης.

- Kol 3,3 unte gadaubnodedub jah libains izwara gafulgina is miþ
Xristau in guda. — ἀπεθανετε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται
σὺν τῷ Χριστῷ ἐν θεῷ.
- R 7,10 ip ik gadaubnoda, jah bigitana warþ mis anabusns, sei
was du libainai, wisan du daubau. — ἐγὼ δὲ ἀπέθανον,
καὶ εὐρέθη μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνατον.
- Mk 12,21 jah anþar nam þo jah gadaubnoda jah ni sa bilaip fraiwa...
— καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτὴν καὶ ἀπέθανεν, καὶ οὐδὲ αὐτὸς
ἀφῆκεν σπέρμα...
- Mk 5,39 jah innatgaggands qab du im: þa auhjoþ jah gretip? þata
barn ni gadaubnoda, ak slepip. — καὶ εἰσελθὼν λέγει
αὐτοῖς· τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν
ἀλλὰ καθεύδει.
- L 20,32 Spedista allaize gadaubnoda jah so qens. — ὕστερον πάν-
των ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή.
- L 20,29 sibun nu broþrjus wesun, jah sa frumista nimands qen ga-
daubnoda unbarnahs. — ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν. καὶ ὁ πρῶ-
τος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος.
- L 20,28 qipandans: laisari, Moses gamelida uns, jabai þis broþar
gadaubnai aigands qen, jah sa unbarnahs gadaubnai, ei nimai
broþar isþoqen jah urraisjai fraiw broþr seinamma. — λέγοντες·
διδάσκαλε, Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν, ἕάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ
ἔχων γυναῖκα, καὶ οὗτος ἄτεκνος ἀποθάνῃ, ἵνα λάβῃ ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ τὴν γυναῖκα καὶ...
- I 11,21 þanuh qab Marþa du Iesua: frauja, ip weseis her, ni þau ga-
daubnodedi broþar meins. — εἶπεν οὖν Μάρθα πρὸς τὸν
Ἰησοῦν· κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός μου.
- I 8,53 ibai þu maiza is attin unsaramma Abrahamama, saei gadaub-
noda? jah praufeteis gadaubnodedun. izana þuk silban
taujis þu? — μὴ σὺ μεῖζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις
ἀπέθανεν; καὶ οἱ προφηταὶ ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν σὺ
ποιεῖς;
- I 8,52 ... Abraham gadaubnoda jah praufeteis, jah þu qipip:
jabai izas mein waurd fastai, nin kausjai daubau aiwa dage. —
... Ἀβραάμ ἀπέθανεν καὶ οἱ προφηταὶ, καὶ σὺ λέγεις· ἕάν
τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσῃται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα.

- I 6,58 sa ist hlaifs saei us himina atstaig, ni swaswe matidedun attans izwarai manna jah gadaupnodedun; ip saei matjip pana hlaif libaip in ajukdup. — αὐτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον· ὁ τρώγων τοῦτον τὸν ἄρτον ζήσκει εἰς τὸν αἰῶνα.
- Tit 1,5 in pizozei waihtais bilaiþ þus in Kretai, (in pize) ei wanata atgaraihtjais jah gasatjais and baurgs praizbwtairein, swaswe ik þus garaidida. — τοῦτου χάριν κατέλειπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιορθώσῃ καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὥς ἐγὼ σοι διεταξάμην,
- K 16,1 Ip bi gabaur þata þaim weiham, swaswe garaidida aikklesjom Galatiais, swa jah jus taujaiþ. — Περὶ δὲ τῆς λογίας τῆς εἰς τοὺς ἁγίους, ὥσπερ διέταξα ταῖς ἐκκλησίαις τῆς Γαλατίας, οὕτως καὶ ὑμεῖς ποιήσατε.
- L 2,17 gasaiþandans þan gakanñidedun bi þata waurd þatei rodip was du im bi þata barn. — ἰδόντες δὲ διεγνώρισαν περὶ τοῦ ῥήματος τοῦ λαληθέντος αὐτοῖς περὶ τοῦ παιδίου τοῦτου.
- E 1,4 swaswe gawalida unsis in imma faur gasatein fairhau, ei sijaima weis weihaþ jah unwammai in andwairþja is in friarþwai. καθὼς ἐξελέξατο ἡμᾶς ἐν αὐτῷ πρὸ καταβολῆς κόσμου, εἶναι ἡμᾶς ἁγίους καὶ ἀμώμους κατενώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγάπῃ.
- I 15,16 ni jus mik gawalidedup, ak ik gawalida izwis (jah gasatida izwis) ei jus sniwaip jah akran bairaiþ, jah akran izwar du aiwa sijai, ei þatahah þei bidjaiþ attan in namin meinamma, gibip izwis. — οὐχ ὑμεῖς μὲ ἐξελέξασθε, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς καὶ ἵνα ὑμεῖς ὑπάγητε καὶ καρπὸν φέρητε καὶ ὁ καρπὸς ὑμῶν μένῃ, ἵνα ὁ τι ἂν αἰτήσητε τὸν πατέρα ἐν τῷ ὀνόματι μου δῶ ὑμῖν.
- I 15,19 ...apþan unte us þamma fairhau ni sijup, ak ik gawalida izwis us þamma fairhau, dupþe fijaid izwis so manaseþs. — ...ὅτι δὲ ἐκ τοῦ κόσμου οὐκ ἐστέ, ἀλλ' ἐγὼ ἐξελεξάμην ὑμᾶς ἐκ τοῦ κόσμου, διὰ τοῦτο μισεῖ ὑμᾶς ὁ κόσμος.
- I 13,18 ni bi allans izwis qiþa. ik wait þarjans gawalida;... — οὐ περὶ πάντων ὑμῶν λέγω. ἐγὼ οἶδα τίνες ἐξελεξάμην.
- I 6,70 andhof im Iesus: niu ik izwis .b. gawalida jah izwara ains diabaulus ist? — ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς· οὐκ ἐγὼ ὑμᾶς τοὺς δώδεκα ἐξελεξάμην; καὶ ἐξ ὑμῶν εἷς διάβολός ἐστιν.
- E 1,20 þatei gawaurhta in Xristau, urraisjands ina us dauþaim jah gasatida in taihswon seinai in himinam. — ἣν ἐν ἡρώγῃ σεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ ἐκ ἀθίσειν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

- Mk 15,20 jah biþe bilailaikun ina andwasidedun ina þizai þaurþurai jah gawasidedun ina wastjom swesaim... — και οτε ἐνέπαιξαν αὐτῶ, ἐξέδυσαν αὐτὸν τὴν πορφύραν και ἐνέδυσαν αὐτὸν τὰ ἱμάτια τὰ ἴδια...
- G 2,8 unte saei waurstweig gatawida Paitrau du apaustaulein bimaitis, waurstweig gatawida jah mis in þiudos, — ó γάρ ἐνεργήσας Πέτρος εἰς ἀποστολὴν τῆς περιτομῆς ἐν ἡργήσεν και ἐμοὶ εἰς τὰ ἔθνη,
- k 11,25 ...þrim sinþam usfarþon gatawida us skipa;... — ...τοῖς ἐναυάγησα...
- L 1,53 gredagans gasoþida þiuþe jah gabignandans insandida lausans. — πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν και πλουτοῦντας ἐξάπείστελεν κενούς.
- G 5,7 runnup waila; has izwis galatida sunjai ni ufhausjan? — ἐτρέχετε καλῶς· τίς ὑμᾶς ἐνέκοψεν τῇ ἀληθείᾳ μὴ πείθεσθαι;
- L 1,62 gabandwidedun þan attin is, þata ʕaiwa wildedi haitan ina. — ἐνένευον δὲ τῷ πατρὶ αὐτοῦ τὸ τί ἂν θέλοι καλεῖσθαι αὐτόν.
- M 25,43 ...siuks jah in karkarai jan-ni gaweisodedup meina. — ...ἀσθενῆς και ἐν φυλακῇ και οὐκ ἐπεσκέψασθέ με.
- L 1,68 þiuþeigs frauja guþ Israelis, unte gaweisoda jah gawaurhta uslausein managein seinai, — εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο και ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ,
- L 7,16 dissat þan allans agis, jah mikilidedun guþ, qibandans þatei praufetus mikils urrais in unsis, jah þatei gaweisoda guþ manageins seinaiþos. — ἔλαβεν δὲ φόβος πάντας, και ἐδόξαζον τὸν θεὸν λέγοντες ὅτι προφήτης μέγας ἐγήγερται ἐν ἡμῖν, και ὅτι ἐπεσκέψατο ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ.
- M 8,26 jah qap du im Iesus: ʕa faurhteip, leitil galaubjandans! þanuh urreisands gasok windam jah marein, jah warþ wis mikil — και λέγει αὐτοῖς· τί δειλοὶ ἐστε, ὀλιγόπιστοι; τότε ἐγερθεῖς ἐπετίμησεν τοῖς ἀνέμοις και τῇ θαλάσσῃ, και ἐγένετο γαλήνη μεγάλη.
- Mk 9,25 gasaiþands þan Iesus þatei samap rann managei, gaþotida ahmin þamma unhrainjin, qibands du imma:... — ἰδὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς ὅτι ἐπισυντρέχει ὄχλος, ἐπετίμησεν τῷ ἀκαθάρτῳ λέγων αὐτῷ...
- L 9,42 þaruh nauhþan duatgaggandin imma, gabrak in sa unhulþa jah tahida. gaþotida þan Iesus ahmin þamma unhrainjin jah gahailida þana magu jah atgaf ina attin is. — ἐτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον και συνεσπάραξεν· ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, και ἰάσατο τὸν παῖδα και ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.

- L 4,35 jah gahotida imma Iesus qibands: afdobn jah usgagg us pamma... — και ἐπετίμησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς λέγων· φημώθητι και ἔξελθε ἐξ αὐτοῦ...
- Mk 14,11 ip eis gahausjandans faginodedun jah gahaihaitun imma faihu giban; jah sokida haiwa gatilaba ina galewidedi. — οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐχάρησαν και ἐπηγγείλαντο αὐτῷ ἀργύριον δοῦναι. και ἐζήτει πῶς· εὐκαίρως αὐτὸν παραδῶ.
- Tit 1,2 du wenai libainais aiweinons boei gahaihait unliugands guḅ(a) faur mela aiweina, — ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἣν ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδῆς θεὸς πρὸ χρόνων αἰώνων,
- R 15,3 ...pize idweitjandane puk gadrusun ana mik. — ...τῶν οὐκ ἐκζητούντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ.
- R 8,3 unte pata unmahteigo witodis, in pammei siuks was pairh leuk guḅ seinana sunu insandjands in galeikja leukis frawurhtais jah bi frawurht gawargida frawurht in leika, — τὸ γὰρ ἀδύνατον τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἡσθένει διὰ τῆς σαρκός, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι σαρκὸς ἁμαρτίας και περὶ ἁμαρτίας κατέκρινεν τὴν ἁμαρτίαν ἐν τῇ σαρκί,
- I 6,24 paruh pan gasaḥ managei patei Iesus nist jainar nih siponjos is, gastigun in skipa jah qemun in Kafarnaum sokjandans Iesu. ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν εἰς τὰ πλοῖα και ἦλθον εἰς Καπερναοὺμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν.
- R 7,9 ip ik qius (was) inu witoḅ simle, ip qimandein anabusnai frawurhts gaqiunoda; — ἐγὼ δ' ἔζων χωρὶς νόμου ποτέ. ἐλθούσης δὲ τῆς ἐντολῆς ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν,
- L 15,32 waila wisān jah faginon skuld was, unte bropar þeins dauḅs was jah gaqiunoda, jah fralusans jah bigitans warḅ. — εὐφρανθήναι δὲ και χαρῆναι ἔδει, ὅτι ὁ ἀδελφός σου οὗτος νεκρὸς ἦν και ἀνέζησεν, και ἀπολωλὼς και εὐρέθη.
- L 15,24 unte sa sunus meins dauḅs was jah gaqiunoda, jah fralusans was jah bigitans warḅ; jah dugunnun wisān. — ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν και ἀνέζησεν, και ἀπολωλὼς ἦν και εὐρέθη. και ἠρξάντο εὐφραίνεσθαι.
- I 7,10 ip bipe galipun þai broþrjus is, þanuh jah is galaip in þo dulḅ ni andaugjo, ak swe analaugniba. — ὥς δὲ ἐνέβησαν οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ, τότε και αὐτὸς ἐνέβη εἰς τὴν ἑορτήν, οὐ φανερώς ἀλλ' ὥς ἐν κρυπτῷ.
- L 8,22 warḅ þan in ainamma pize dage, jah is galaip in skip jah siponjos is, jah qaḅ du im: galeipam hindar þana marisaiw! jah galipun. — ἐγένετο δὲ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν και αὐτὸς ἐνέβη εἰς πλοῖον, και οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, και εἶπεν πρὸς αὐτούς· διέλθωμεν εἰς τὸ πέραν τῆς λίμνης· και ἀνῆχθησαν.

- Mk 12,26 apban bi dauþans, þatei urreisand, niu gakunnaideduþ ana bokom Mosezis ana aifzatundjai, lɿaiwa imma qap guþ qipands: ... — περί δὲ τῶν νεκρῶν, ὅτι ἐγείρονται, οὐκ ἀνέγνωτε ἐν τῇ βίβλῳ Μωσέως ἐπὶ τοῦ βράτου ὡς εἶπεν αὐτῷ ὁ θεὸς λέγων...
- M 27,3 þanuh gasaitɿands Iudas sa galewjands ina þatei du stauai gatauans warþ, idreigonds gawandida þans þrins tiguns silubrinaize gudjam jah sinistam. — τότε ἰδὼν Ἰούδας ὁ παραδιδούς αὐτὸν ὅτι κατεκρίθη, μεταμεληθεὶς ἀπέστρεψεν τὰ τριάκοντα ἀργύρια τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ τοῖς πρεσβυτέροις.
- T 4,3 warjandane liugos, gaparban mate, þanzei guþ gaskop du andniman miþ awiliudam galaubjandam jah ufkunnandam sunja. — κωλυόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων, ἃ ὁ θεὸς ἐκτίσεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωσκόσιν τὴν ἀλήθειαν.
- M 27,2 jah gabindandans ina gatauhun jah anafulhun ina Pauntiau Peilatau kindina. — καὶ δῆσαντες αὐτὸν ἀπὴ γαγον καὶ παρέδωκαν αὐτὸν Ποντίῳ Πειλάτῳ τῷ ἡγεμόνι.
- Mk 14,53 jah gatauhun Iesu du auhumistin gudjin: jah garunnun miþ imma auhumistans gudjans allai jah þai sinistans jah bokarjos. — καὶ ἀπὴ γαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερεῖα, καὶ συνέρχονται αὐτῷ πάντες οἱ ἀρχιερεῖς καὶ οἱ πρεσβύτεροι καὶ οἱ γραμματεῖς.
- Mk 15,16 iþ gadrauhteis gatauhun ina innana gardis, þatei ist praitoriaun, jah gahaihaitun alla hansa. — οἱ δὲ στρατιῶται ἀπὴ γαγον αὐτὸν ἔσω τῆς αὐλῆς, ὃ ἐστὶν πραιτώριον καὶ συγκαλοῦσιν ὅλην τὴν σπεῖραν.
- I 18,13 jah gatauhun ina du Annin frumist; sa was auk swaihra Kajafin, saei was auhumists weiha þis atapnjis. — καὶ ἀπὴ γαγον αὐτὸν πρὸς Ἄνναν πρῶτον· ἦν γὰρ πενθερὸς τοῦ Καϊάφα, ὃς ἦν ἀρχιερεὺς τοῦ ἐνιαυτοῦ ἐκείνου.
- Mk 3,5 ...jah ufrakida, jah gastop aftra so handus is. — ...καὶ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ.
- L 6,10 ...þaruh is ufrakida, jah gastop so handus is, swaswe so anþara. — ...ὁ δὲ ἐξέτεινεν, καὶ ἀπεκατεστάθη ἡ χεὶρ αὐτοῦ ὡς ἡ ἄλλη.
- Mk 14,10 jah Iudas Iskarioteis, ains þize twalibe, galaip du þaim gudjam, ei galewidedi ina im. — καὶ ὁ Ἰούδας ὁ Ἰσκαριώτης, εἷς τῶν δώδεκα, ἀπὸ τῆς θείας πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς, ἵνα παραδῷ αὐτὸν αὐτοῖς.
- Mk 12,12 ...fropun auk þatei du im þo gajukon qap. jah afletandans ina galipun. — ...ἔγνωσαν γὰρ ὅτι πρὸς αὐτοὺς τὴν παραβολὴν εἶπεν καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἀπὸ τῆς θείας.

- Mk 11,4 galipun pan jah bigetun fulan gabundanana at daura uta ana gagga; jah andbundun ina. — ἀπὴλθον δὲ καὶ εὗρον πῶλον δεδέμενον πρὸς τὴν θύραν ἔξω ἐπὶ τοῦ ἀμφοδίου, καὶ λύουσιν αὐτόν.
- Mk 7,24 jah jainpro usstandands galaip in markos Twre jah Seidone jah galeipands in gard ni wilda witan mannan jah ni mahta galaugnjan. — καὶ ἐκεῖθεν ἀναστὰς ἀπὴλθεν εἰς τὰ μεθόρια Τύρου καὶ Σιδῶνος. καὶ εἰσελθὼν εἰς οἰκίαν οὐδένα ἤθελεν γινῶναι καὶ οὐκ ἠδυνήθη λαθεῖν.
- Mk 5,24 jah galaip miþ imma, jah iddjedun afar imma manageins filu jah þraihun ina. — καὶ ἀπὴλθεν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἠκολούθει αὐτῷ ὄχλος πολὺς, καὶ συνέλιβον αὐτόν.
- Mk 5,20 jah galaip jah dugann merjan in Daikapaulein, han filu gatawida imma Iesus; jah allai sildaleikidedun. — καὶ ἀπὴλθεν καὶ ἤρξατο κηρύσσειν ἐν τῇ Δεκαπόλει ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς, καὶ πάντες ἐθαύμαζον.
- Mk 3,13 jah ustaig in fairguni jah athaihait þanzei wilda is, jah galipun du imma. — καὶ ἀναβαίνει εἰς τὸ ὄρος καὶ προσκαλεῖται οὓς ἠθελεν αὐτός, καὶ ἀπὴλθον πρὸς αὐτόν.
- Mk 1,35 jah air uhtwon usstandands usiddja jah galaip ana aubjana stap jah jainar bab. — καὶ πρῶτ' ἐννυχον λίαν ἀναστὰς ἐξῆλθεν καὶ ἀπὴλθεν εἰς ἔρημον τόπον καὶ ἐκεῖ προσήυχετο.
- Mk 1,20 jah suns haihait ins. jah afletandans attan seinana Zaibaidaiu in þamma skipa miþ asnjam, galipun afar imma. — καὶ εὐθέως ἐκάλεσεν αὐτούς. καὶ ἀφέντες τὸν πατέρα αὐτῶν Ζεβεδαῖον ἐν τῷ πλοίῳ μετὰ τῶν μισθωτῶν ἀπὴλθον ὀπίσω αὐτοῦ.
- L 5,25 jah sunsaiw usstandands in andwairþja ize, ushafjands ana þammei lag, galaip in gard seinana mikiljands guþ. — καὶ παρὰ κρήμα ἀναστὰς ἐνώπιον αὐτῶν, ἄρας ἐφ' ὃ κατέκειτο, ἀπὴλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ δοξάζων τὸν θεόν.
- L 2,15 jah warþ, biþe galipun fairra im in himinþ ai aggiljus, jah þai mans þai hairdjos qeþun du sis misso: þairhgaggaima ju und Beþlahaim jah sailhaima waurd bata waurþano, þatei frauja gakan nida unsis. — καὶ ἐγένετο ὥς ἀπὴλθον ἀπ' αὐτῶν εἰς τὸν οὐρανὸν οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ποιμένες εἶπον πρὸς ἀλλήλους· διέλθωμεν δὴ ἕως Βηθλαέμ καὶ ἴδωμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν.
- L 1,38 ...jah galaip fairra izai sa aggilus. — ...καὶ ἀπὴλθεν ἀπ' αὐτῆς ὁ ἄγγελος.
- I 18,6 þaruh swe qap im þatei ik im, galipun ibukai jah gadrusun dalap. — ὥς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀπὴλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπεσον χαμαί.

- L 1,23 jah warþ, biþe usfullnodedun dagos andbahteis is, galaip du garda seinamma. — και ἐγένετο ὥς ἐπλήσθησαν αἱ ἡμέραι τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
- I 12,36 ...þata rodida Iesus, jah galaip jah gafalh sik fuara im. — ...ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, και ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.
- I 12,19 þanuh þai Fareisaieis qeþun du sis misso: saiþip þatei ni boteip waiht; sai, so manaseds afar imma galaip. — οἱ οὖν Φαρισαῖοι εἶπον πρὸς αὐτούς· θεωρεῖτε ὅτι οὐκ ὠφελεῖτε οὐδέν· ἴδε ὁ κόσμος ὀπίσω αὐτοῦ ἀπῆλθεν.
- I 11,46 sumaiþþan ize galiþun du Fareisaium jah qeþun du im þatei gatawida Iesus. — τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπῆλθον πρὸς τοὺς Φαρισαίους και εἶπον αὐτοῖς ἀποίησεν ὁ Ἰησοῦς.
- I 11,28 jah þata qibandei galaip jah wopida Marjan, swistar sein... — και ταῦτα εἰποῦσα ἀπῆλθεν και ἐφώνησεν Μαρίαν τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς...
- I 10,40 jah galaip aftra ufar Iaurdanu in þana stad þarei was Iohannes frumist daupjands, jah salida jainar. — και ἀπῆλθεν πάλιν πέραν τοῦ Ἰορδάνου εἰς τὸν τόπον ὅπου ἦν Ἰωάννης τὸ πρῶτον βαπτίζων, και ἔμεινεν ἐκεῖ.
- I 6,66 uzuh þamma mela managai galiþun siponje is ibukai jah þanaseiþs miþ imma ni iddjedun. — ἐκ τούτου οὖν πολλοὶ ἀπῆλθον τῶν μαθητῶν αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω και οὐκέτι μετ' αὐτοῦ περιεπάτουν.
- I 6,22 iftumin daga managei sei stoþ hindar marein, seþun þatei skip anþar ni was jainar alja ain, iah þatai miþ-ni-qam siponjam seinaim Iesus in þata skip, ak ainai siponjos is galiþun. — τῇ ἐπαύριον ὁ ὄχλος ὁ ἐστηκὼς πέραν τῆς θαλάσσης εἶδον ὅτι πλοίαριον ἄλλο οὐκ ἦν ἐκεῖ εἰ μὴ ἓν, και ὅτι οὐ συνεισῆλθεν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ὁ Ἰησοῦς εἰς τὸ πλοίαριον, ἀλλὰ μόνοι οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἀπῆλθον,
- I 6,1 Afar þata galaip Iesus ufar marcin þo Galeilaie jah Tibairiade. — Μετὰ ταῦτα ἀπῆλθεν ὁ Ἰησοῦς πέραν τῆς θαλάσσης τῆς Γαλιλαίας και τῆς Τιβεριάδος.
- M 9,7 jah urreisands galaip in gard seinana — και ἐγερθεῖς ἀπῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
- M 8,32 jah qaþ du im: gaggip! ip eis usgaggandans galiþun in hairda sweine; jah sai, run gawaurhtedun sis alla so hairda and driuson in marcin jah gadauþnodedun in watnam. — και εἶπεν αὐτοῖς· ὑπάγετε, οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων· και ἰδοὺ ὥρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, και ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασι.

- I 9,15 ...ip is qar jah baim: fani galagida mis ana augonā jah afpwoh, jah saihā... — ὁ δὲ εἶπεν καὶ αὐτοῖς. πηλὸν ἐπέθῃ καὶ ἐν ἐν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, καὶ ἐνιψάμην καὶ βλέπω.
- k 1,14 swaswe gakunnaidedup uns bi sumata, unte hofutuli izwara sijum, swaswe jah jus unsara in daga frauins Iesus. — καθὼς καὶ ἐπέγνωτε ἡμᾶς ἀπὸ μέρους, ὅτι καύχημα ὑμῶν ἐσμεν, καθάπερ καὶ ὑμεῖς ἡμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τοῦ κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.
- L 19,15 jah warp, bipe atwandida sik aftra, andnimands biudangardja jah haihait wopjan du sis pans skalkans baimei atgaf bata silubr, ei gakunnaidedi iha harjizuh gawaurhtedix. — καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐπανελθεῖν αὐτὸν λαβόντα τὴν βασιλείαν, καὶ εἶπεν φωνηθῆναι αὐτῷ τοὺς δούλους τούτους οἷς ἔδωκεν τὸ ἀργύριον, ἵνα γνῶ τίς τίς διεπραγματεύσατο.
- L 1,29 ip si gasaitzandei gaplahsnoda bi innatgahtai is jah bahta sis iheleika wesi so goleins... — ἡ δὲ ἰδοῦσα διετεράχθη ἐπὶ τῷ λόγῳ αὐτοῦ καὶ διελογίζετο ποταπὸς εἶη ὁ ἀσπασμὸς οὗτος.
- G 2,5 baimei ni iheilohun gakunpedum ufhnaiwein, ei sunja aiwaggeljons gastandai at izwis. — οἷς οὐδὲ πρὸς ὥραν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμείνῃ πρὸς ὑμᾶς.
- L 2,51 ...jah aipei is gafastaida po waurda alla in hairtin seinamma. — ...καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ διετήρει τὰ ῥήματα ἅπαντα ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς.
- I 6,11 namuh pan pans hlaibans Iesus jah awiliudonds gadailida baim anakumbjandam;... — ἔλαβεν δὲ τοὺς ἄρτους ὁ Ἰησοῦς καὶ εὐχαριστήσας διέδωκεν τοῖς ἀνακειμένοις...
- Mk 15,43 qimands Iosef af Areimapias, gaguds ragineis, saei was (jah) silba beidands biudangardjos gudis, anananbjands galaip inn du Peilatau jah bab bis leikis Iesus. — ἐλθὼν Ἰωσήφ ὁ ἀπὸ Ἀριμαθαίας, εὐσχήμων βουλευτής, ὃς καὶ αὐτὸς ἦν προσδεχόμενος τὴν βασιλείαν τοῦ θεοῦ, τολμήσας εἰσῆλθαι πρὸς Πειλάτον καὶ...
- Mk 11,11 jah galaip in Iairusaulwma Iesus jah in alh;... — καὶ εἰσῆλθεν εἰς Ἱεροσόλυμα ὁ Ἰησοῦς καὶ εἰς τὸ ἱερόν...
- Mk 7,17 jah pan galaip in gard us pizai managein, frehun ina siponjos is bi po gajukon. — καὶ ὅτε εἰσῆλθεν εἰς οἶκον ἀπὸ τοῦ ὄχλου, ἐπηρώτων αὐτὸν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ περὶ τῆς παραβολῆς.
- Mk 5,13 jah uslaubida im Iesus suns. jah usgaggandans ahmans pai unhrainjans galipun in po sweina, juh rann so hairda and driuson in marein;... — καὶ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς εὐθεὶς ὁ Ἰησοῦς. καὶ ἐξεληλύθον τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα εἰσῆλθόντες εἰς τοὺς χοίρους, καὶ ὥρμησεν ἡ ἀγέλη κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν...

- Mk 3,1 Jah galaip aftra in swanagogen, jah was jainar manna gabaursana habands handu. — Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς τὴν συναγωγὴν, καὶ ἦν ἐκεῖ ἄνθρωπος ἐξηραμμένην ἔχων τὴν χεῖρα.
- Mk 2,26 h'aiwa galaip in gard gudis uf Abiaphara gudjin jah hlaibans faurlageinai matida, panzei ni skuld ist matjan niba ainaim gudjam, jah gaf jah baim miþ sis wisandam? — πῶς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ ἐπὶ Ἀβιάθαρ ἀρχιερέως καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔφαγεν, οὓς οὐκ ἔξεστιν φαγεῖν εἰ μὴ τοῖς ἱερεῦσιν, καὶ ἔδωκεν καὶ τοῖς σὺν αὐτῷ οὖσιν;
- Mk 2,1 Jah galaip aftra in Kafarnaum afar dagans, jah gafrehun batei in garda ist. — Καὶ εἰσῆλθεν πάλιν εἰς Καπερναοὺμ δι' ἡμερῶν καὶ ἡκούσθη ὅτι εἰς οἶκόν ἐστιν.
- L 17,27 etun jah drugkun, liugaidedun jah liugaidos wesun, und panei dag galaip Naucl in arka;... — ἡσθιον ἔπινον, ἐγάμου ἐξεγαμίζοντο, ἄχρι ἥς ἡμέρας εἰσῆλθεν Νῶε εἰς τὴν κιβωτόν...
- L 9,52 jah insandida airuns faura sis, jah gaggandans galipun in haim Samareite, swe manwjan imma. — καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸ προσώπου ἑαυτοῦ. καὶ πορευθέντες εἰσῆλθον εἰς κώμην Σαμαρειτῶν, ὥστε ἐτοιμάσαι αὐτῷ.
- L 9,46 galaip pan mitons in ins, bata harjis pau ize maists wesi. εἰσῆλθεν δὲ διαλογισμὸς ἐν αὐτοῖς, τὸ τίς ἂν εἴη μείζων αὐτῶν.
- L 8,33 usgaggandans pan suns pai unhulpans af pamma mann galipun in þo sweina... — ἐξελεθόντα δὲ τὰ δαιμόνια ἀπὸ τοῦ ἀνθρώπου εἰσῆλθον εἰς τοὺς χοίρους...
- L 8,30 frah pan ina Iesus qibands: ha ist namo þein? þaruh qar: harjis; unte unhulpons managos galipun in ina. — ἐπηρώτησεν δὲ αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς λέγων· τί σοί ἐστιν ὄνομα; ὁ δὲ εἶπεν· λεγεῶν, ὅτι δαιμόνια πολλά εἰσῆλθον εἰς αὐτόν.
- L 7,1 Bipe pan usfullida alla þo waurda seina in hliumans manageins, galaip in Kafarnaum. — Ἐπεὶ δὲ ἐπλήρωσεν πάντα τὰ ῥήματα αὐτοῦ εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ λαοῦ, εἰσῆλθεν εἰς Καπερναοὺμ.
- L 4,38 usstandands pan us þizai swanagogai galaip in gard Seimonis. ἀναστὰς δὲ ἐκ τῆς συναγωγῆς εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Σίμωνος.
- L 4,16 jah qam in Nazaraip, parei was fodips, jah galaip inn bi biuhtja seinamma in daga sabbato in swanagocin jah usstop siggwan bokos. — καὶ ἦλθεν εἰς τὴν Ναζαρέθ, οὗ ἦν τεθραμμένος καὶ εἰσῆλθεν κατὰ τὸ εἰωθὺς αὐτῷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων εἰς τὴν συναγωγὴν καὶ ἀνέστη ἀναγνῶναι.

- L 1,40 jah galaib in gard Zakariins jah golida Aileisabaib. — και εις η λθεν εις τον οικον Ζαχαριου και ησπασατο την Ἐλισάβετ.
- I 18,1 Dat a qibands Iesus usiddja miþ siponjam seinaim ufar rinnon þo Kaidron, þarei was aurtigards, in þanei galaib Iesus jah siponjos is. — Ταῦτα εἰπὼν ὁ Ἰησοῦς ἐξῆλθεν σὺν τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ πέραν τοῦ χειμάρρου τοῦ Κέδρων, ὅπου ἦν κήπος, εἰς ὃν εἰς η λθεν αὐτὸς και οἱ μαθηται αὐτοῦ.
- I 18,33 (þaruh) galaib in praitauria aftra Peilatus jah wopida Iesu qaruh imma: . . . — εις η λθεν οὖν εις τὸ πραιτώριον πάλιν ὁ Πειλάτος και ἐφώνησεν τὸν Ἰησοῦν και εἶπεν αὐτῷ . . .
- I 19,9 jah galaib in praitauria(un) aftra jah qar du Iesua: . . . — και εις η λθεν εις τὸ πραιτώριον πάλιν και λέγει τῷ Ἰησοῦ . . .
- I 13,26 jah afar þamma hlaiba þan galaib in jainana Satana . . . — και μετὰ τὸ ψωμίον, τότε εις η λθεν εις ἐκεῖνον ὁ σατανᾶς . . .
- k 8,17 unte raihtis bida andnam, apþan usdaudoza wisands silba wiljands galaib du izwis. — ὅτι τὴν μὲν παράκλησιν ἐδέξατο, σπουδαιότερος δὲ ὑπάρχων αὐθαίρετος ἐξ η λθεν πρὸς ὑμᾶς.
- R 10,18 akei qiba: ibai ni hausidedun? raihtis: and alla airpa galaib drunjus ize jah and andins midjungardis waurda ize. — ἀλλὰ λέγω· μή οὐκ ἤκουσαν; μενουῦνγε· εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξ η λθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν και εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.
- Mk 14,68 ip is afaiaik qibands: ni wait, ni kann iza þu qibis. jah galaib faur gard, jah hana wopida. — ὁ δὲ ἠρνήσατο λέγων· οὐκ οἶδα οὔτε ἐπίσταμαι τί σὺ λέγεις. και ἐξ η λθεν ἔξω εις τὸ προαύλιον, και ἀλέκτωρ ἐφώνησεν.
- .Mk 2,13 jah galaib aftra faur marein, jah all manageins iddjedun du imma, jah laisida ins. — και ἐξ η λθεν πάλιν παρὰ τὴν θάλασσαν· και πᾶς ὁ ὄχλος ἤρχετο πρὸς αὐτόν, και ἐδίδασκεν αὐτούς.
- I 13,30 biþe andnam þana hlaib jains, suns galaib ut. wasuh þan nahts, þan galaib ut. — λαβὼν οὖν τὸ ψωμίον ἐκεῖνος εὐθὺς ἐξ η λθεν. ἦν δὲ νύξ ὅτε ἐξ η λθεν.
- Mk 8,25 þaproh aftra galagida handuns ana þo augona is jah gatawida ina ussaihan; jah aftra gasatiþs warþ jah gasaþ bairhtaba allans. — εἶτα πάλιν ἐπέθηκεν τὰς χεῖρας ἐπὶ τοὺς ὁφθαλμοὺς αὐτοῦ και ἐποίησεν αὐτόν ἀναβλέψαι και ἀπεκατεστάθη, και ἐνέβλεψεν τηλαυγῶς ἅπαντας.
- Mk 3,17 jah Iakobau þamma Zaibaidaiaus jah Iohanne broþr Iakobaus jah gasatida im namna Bauanaigais, þatei ist: sunjus þeiþons; — και Ἰάκωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου και Ἰωάννην τὸν

ἀδελφὸν τοῦ Ἰακώβου, καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὀνόματα Βοανεργές,
ὅ ἐστιν υἱοὶ βροντῆς.

Neh 7,1 jah warþ, swe gatimrida warþ so baurgswaddjus, jah gasatida haurdins, jah gaweisodai waurþun daurawardos jah liuparjos jah Laiwwiteis; — Καὶ ἐγένετο ἡνίκα ᾠκοδομήθη τὸ τεῖχος καὶ ἐπέστησαν τὰς θύρας, καὶ ἐπεσκέπησαν οἱ πυλῶροι καὶ οἱ ᾠδοὶ καὶ οἱ Λευῖται.

Mk 3,16 jah gasatida Seimona namo Paitrus.; — καὶ ἐπέθηκεν τῷ Σίμωνι ὄνομα Πέτρον·

Mk 4,39 jah urreisands gasok winda jah qap du marein:... — καὶ διεγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ εἶπεν τῇ θαλάσῃ...

L 8,24 ...ip is urreisands gasok winda jah þamma wega watins;... — ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετίμησεν τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος...

L 4,39 jah atstandands ufar ija gasok þizai brinnon, jah aflailot ija. sunsaiw þan usstandande andbahtida im. — καὶ ἐπιστὰς ἐπάνω αὐτῆς ἐπετίμησεν τῷ πυρετῷ, καὶ ἀφῆκεν αὐτήν· παραχρῆμα δὲ ἀναστᾷσα διηκόνει αὐτοῖς.

Mk 6,5 jah ni mahta jainar ainohun mahte gataujan, niba fawaim siukaim handuns galagjands gahailida. — καὶ οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεὶς τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν.

Mk 11,7 jah brahtedun þana fulan at Iesua jah galagidedun ana (ina) wastjos seinos, jah gasat ana ina. — καὶ ἡγαγον τὸν ὧλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ.

I 19,2 jah þai gadrauhteis uswundun wipja us þaurnum jah galagidedun imma ana haubid jah wastjai paupurodai gawasidedun ina, — καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέθηκαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν,

R 7,8 ip lew nimandei frawaurhts þairh anabusn gawaurhta in mis allana lustu;... — ἀφορμὴν δὲ λαβοῦσα ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατεργάσατο ἐν ἐμοὶ πᾶσιν ἐπιθυμίαν...

L 9,16 nimands þan þans fimf hlaibans jah twans fiskans, insaiþands du himina gapiuþida ins jah gabrak jah gaf siponjam du faurlagjan þizai managein. — λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν εὐλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παρατιθέναι τῷ ὄχλῳ.

Mk 14,64 hausideduþ þo wajamercin is: iza izwis þugkeip? þaruh eis allai gadomidedun ina skulan wisan daupau. — ἠκούσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ· τί ὑμῖν φαίνεται; οἱ δὲ πάντες κατέκριναν αὐτόν εἶναι ἑνοχόν θανάτου.

- L 1,52 gadrausida mahteigans af stolam jah ushauhida gahnaiwi-dans; — καθεῖλεν θυνάστας ἀπὸ θρόνων καὶ ὤψωσεν ταπεινούς,
- R 9,30 ha nu qipam? patei piudos þos ni laistjandeins garaihtein gafai-fa-hun garaihtein, abþan garaihtein þo us galaubeinai; — τί οὖν ἐροῦμεν; ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα δικαιοσύνην κατέλαβεν δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως,
- L 4,42 biþeh þan warþ dags, usgaggands galaip ana auþjana stad, jah manageins sokidedun ina jah qemun und ina jah gaha-bai-dedun ina, ei ni aflipi fairra im. — γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξελθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι ἐζήτουν αὐτὸν καὶ ἤλθον ἕως αὐτοῦ καὶ κατέειχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν.
- Mk 15,46 jah usbugjands lein jah usnimands ita biwænd þamma leina jah galagida ita in hlaiwa, þatei was gadraban us staina, jah atwalwida stain du daura þis hlaiwis. — καὶ ἀγοράσας συνδόνα καὶ καθελὼν αὐτὸν ἐνείλησεν τῇ συνδόνι καὶ κατέθηκεν αὐτὸν ἐν μνημείῳ, ὃ ἦν λελατομημένον ἐκ πέτρας, καὶ προσεκύλισεν λίθον ἐπὶ τὴν θύραν τοῦ μνημείου.
- Mk 14,58 þatei weis gahausidedum qipandan ina þatei ik gataira alh þo handuwaurhton jah bi þrins dagans anþara unhanduwaurhta gatimrja. — ὅτι ἡμεῖς ἠκούσαμεν αὐτοῦ λέγοντος ὅτι ἐγὼ καταλύσω τὸν ναὸν τοῦτον τὸν χειροποίητον καὶ διὰ τριῶν ἡμερῶν ἄλλον ἀχειροποίητον οἰκοδομήσω.
- L 4,31 jah galaip in Kafarnaum, baurg Galeilais jah was lais-jands ins in sabbatim. — καὶ κατέβηεν εἰς Καπερναοὺμ πόλιν τῆς Γαλιλαίας καὶ ἦν διδάσκων αὐτοὺς ἐν τοῖς σάββασι.
- L 10,30 andhafjands þan Iesus qar: manna(sums) galaip af Iairu-salem in Iaireikon jah in waidedjans frarann... — ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν· ἀνθρωπὸς τις κατέβαινεν ἀπὸ Ἱερουσαλὴμ εἰς Ἱερειχὼ καὶ λησταῖς περιέπεσεν...
- L 3,20 anaaiuk jah þata ana alla jah galauk Iohannen in karkarai. — προσέθηκεν καὶ τοῦτο ἐπὶ πᾶσι καὶ κατέκλεισεν τὸν Ἰωάννην ἐν τῇ φυλακῇ.
- L 5,19 jah ni bigitandans hiaiwa innatbereina ina in manageins, ussteigandans ana hrot and skaljos, gasatidedun ina miþ þamma badja in midjaim faura Iesua. — καὶ μὴ εὐρόντες ποίας εἰσενέγκωσιν αὐτὸν διὰ τὸν ὄχλον, ἀναβάντες ἐπὶ τὸ δῶμα διὰ τῶν κεράμων καθεῖκον αὐτὸν σὺν τῷ κλινιδίῳ εἰς τὸ μέσον ἐμπροσθεν τοῦ Ἰησοῦ.
- Tit 1,5 in þizoei waihtais bilaip þus in Kretai, (in þize) ei wanata atgaraihtjais jah gasatjais and baurgs praizbwtairein, swaswe ik þus garaidida, — τοῦτου χάριν κατέλειπόν σε ἐν Κρήτῃ, ἵνα τὰ λείποντα ἐπιδιδώσῃ καὶ καταστήσῃς κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὥς ἐγὼ σοι διεταξάμην,

- G 2,18 unte jabai patei gatar, pata aftra timrja, missatauhandan mik silban ustaiknja. — εἰ γὰρ ἂ κατέλυσα ταῦτα πάλιν οἰκοδομῶ, παραβάτην ἑμαυτὸν συνύστημι.
- k 7,11 saiḥ auk silbo pata bi guḅ saurgan izwis, ἡελαuda gatawida izwis usdaudein, ... — ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι ὑμεῖς πόσῃν κατεργάσατο ὑμῖν σπουδῇ, ...
- t 3,10 ip ḅu galaista is laiseinai meinai, ... — σὺ δὲ παρηκολούθηκός μου τῇ διδασκαλίᾳ. ...
- Mk 3,19 jah Iudan Iskarioten, saei jah galewida ina. — καὶ Ἰούδαν Ἰσκαριώτην, ὃς καὶ παρέδωκεν αὐτόν.
- k 9,2 ... unte Axaia gamanwida ist fram fairnin jera, jah pata us izwis aljan gawagida pans managistans ize. — ... ὅτι Ἀχαΐα παρεσκευάσται ἀπὸ πέρουσι, καὶ ὁ ἐξ ὑμῶν ζῆλος ἡρέθισεν τοὺς πλείονας.
- k 9,3 abban fauragasandida broḅruns, ... — ἔπεμψα δὲ τοὺς ἀδελφούς, ...
- k 7,6 akei sa gablaihan(d)s hnaiwidaim gabrafstida uns guḅ in quma Teitau; — ἀλλ' ὁ παρακαλῶν τοὺς ταπεινοὺς παρεκάλεσεν ἡμεῖς ὁ θεὸς ἐν τῇ παρουσίᾳ Τίτου.
- T 4,6 pata insakands broḅrum goḅs wairḅis andbahts Xristaus Ie-suis, alends waurdam galaubeinai jah godaizos laiseinai boei galaistides. — ταῦτα ὑποτιθέμενος τοῖς ἀδελφοῖς καλὸς ἔσῃ διάκονος Χριστοῦ Ἰησοῦ, ἐντρεφόμενος τοῖς λόγοις τῆς πίστεως καὶ τῆς καλῆς διδασκαλίας ἧ παρεκολούθηκας.
- k 9,7 ḥarjizuh swaswe fauragahugida hairtin, ni us trigon aipḅau us nauḅai... — ἕκαστος καθὼς προῆρηται τῇ καρδίᾳ, μὴ ἐκ λύπης ἢ ἐξ ἀνάγκης...
- R 13,12 nahts framis galaip, ip dags atnehida; ... — ἡ νύξ προέκοψεν, ἡ δὲ ἡμέρα ἡγγικεν ...
- L 19,16 qam ḅan sa frumista qibands: frauja, skatts ḅeins gawaurhta taihun skattans. — παρεγένετο δὲ ὁ πρῶτος λέγων· κύριε, ἡ μνᾶ σου προσεργάσατο δέκα μνᾶς.
- L 1,24 afaruh ḅan pans dagans inkilḅo warḅ Aileisabaip qens is jah galaugnida sik menops fimf, qibandei: — μετὰ δὲ ταύτας τὰς ἡμέρας συνέλαβεν Ἐλισάβετ ἡ γυνὴ αὐτοῦ καὶ περιέκρυβεν ἑαυτὴν μῆνας πέντε, λέγουσα
- T 6,10 waurts allaize ubilaize ist faihugciro, bizoei sumai gairnjan-dans afairzidai waurḅun af galaubeinai jas-sik silbans gab-i-waidedun sairam managaim. — ῥίζα γὰρ πάντων τῶν κακῶν ἐστὶν ἡ φιλαργυρία, ἧς τινες ὀρεγόμενοι ἀπεπλανήθησαν ἀπὸ τῆς πίστεως καὶ ἑαυτοὺς περιέπειραν ὀδύναις πολλαῖς.

- M 6,29 qibuh pan izwis patēi nih Saulaumon in allamma wulpau scinamma gawasida sik swe ains pize. — λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομών ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβόλετο ὡς ἐν τούτων.
- I 19,2 jah bai gadrauhteis uswundun wipja us þaurnum jah galagidedun imma ana haubid jah wastjai paurpurodai gawasidedun ina, — καὶ οἱ στρατιῶται πλέξαντες στέφανον ἐξ ἀκανθῶν ἐπέδηκαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν καὶ ἱμάτιον πορφυροῦν περιέβαλον αὐτόν,
- G 2,5 þaimei ni ʒeilohun gakunþedum ufhnaiwein, ei sunja aiwaggeljons gastandai at izwis. — οἷς οὐδὲ πρὸς ὧγαν εἴξαμεν τῇ ὑποταγῇ, ἵνα ἡ ἀλήθεια τοῦ εὐαγγελίου διαμελῇ πρὸς ὑμᾶς.
- M 8,28 jah qimandin imma hindar marein in gauja Gairgaisaine, gamotidedun imma twai daimonarjos us hlaiwasnom rinnandans... — καὶ ἐλθόντι αὐτῷ εἰς τὸ πέραν εἰς τὴν χώραν τῶν Γεργεσηνῶν, ὑπὲντησαν αὐτῷ δύο δαιμονιζόμενοι ἐκ τῶν μνημείων ἐξερχόμενοι...
- I 11,30 nip-pan nauhþanuh qam Iesus in weihsa, ak was nauhþanuh in þamma stada þarei gamotida imma Marþa. — οὕτω δὲ ἐηλύθει ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν κώμην, ἀλλ' ἦν ἐτι ἐν τῷ τόπῳ ὅπου ὑπὲντησεν αὐτῷ ἡ Μάρθα.
- L 8,27 usgaggandin þan imma ana airþa, gamotida imma wairsums us þaurg saei habaida unhulþons mela lagga jah wastjom ni gawasips was jah in garda ni gawas, ak in hlaiwasnom. — ἐξελθόντι δὲ αὐτῷ ἐπὶ τὴν γῆν ὑπὲντησεν αὐτῷ ἀνὴρ τις ἐκ τῆς πόλεως, ὃς εἶχεν δαιμόνια ἐκ χρόνων ἱκανῶν καὶ ἱμάτιον οὐκ ἐνεδιδύσκετο καὶ ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνημασιν.
- I 12,11 unte managai in þis garunnun Iudaiei jah galaubidedun Iesua. — ὅτι πολλοὶ δι' αὐτόν ὑπῆγον τῶν Ἰουδαίων καὶ ἐπίστευον εἰς τὸν Ἰησοῦν.
- L 2,43 jah ustiuhandam þans dagans, miþþane gawandidedun sik aftra, gastop Iesus sa migus in Iairusalem, ni wissedun Iosef jah aiþei is. — καὶ τελειωσάντων τὰς ἡμέρας, ἐν τῷ ὑποστρέφειν αὐτοῦς, ὑπέμεινεν Ἰησοῦς ὁ παῖς ἐν Ἱερουσαλὴμ, καὶ οὐκ ἔγνω Ἰωσήφ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ.
- L 3,7 qar þan du þaim atgaggandeim manageim daupjan fram sis: kuni nadre, ʒas gataiknida izwis þliuhan faura þamma anawairpin hatiza? — ἔλεγεν οὖν τοῖς ἐκπορευομένοις ὄχλοις βαπτισθῆναι ὑπ' αὐτοῦ· γεννήματα ἐχιδνῶν, τίς ὑπέδειξεν ὑμῖν φυγεῖν ἀπὸ τῆς μελλούσης ὀργῆς;
- L 2,20 jah gawandidedun sik bai hairdjos mikiljandans jah hazjandans gup in allaize pizeei gahausidedun jah gasehʒun swaswe rodip was du im. — καὶ ὑπέστρεψαν οἱ ποιμένες δοξάζοντες καὶ αἰνοῦντες τὸν θεὸν ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἤκουσαν καὶ εἶδον καθὼς ἐλαλήθη πρὸς αὐτοῦς.

- L 2,39 jah bipe' ustauhun allata bi witoda fraujsins, gawandidedun sik in Galeilaian, in baurg seinā Nazaraip̄. — καὶ ὡς ἐτέλεσαν ἅπαντα κατὰ τὸν νόμον κυρίου, ὑπέστρεψαν εἰς τὴν Γαλιλαίαν εἰς τὴν πόλιν ἑαυτῶν Ναζαρέθ.
- L 2,45 jah ni bigitandona ina gawandidedun sik in Iairusalem sokjandona ina. — καὶ μὴ εὐρόντες αὐτὸν ὑπέστρεψαν εἰς Ἱερουσαλὴμ ζητοῦντες αὐτόν.
- L 4,1 Ip Iesus, ahmins weihis fulls, gawandida sik fram Iaurdanau jah tauhans was in ahmin in aupidai — Ἰησοῦς δὲ πνεύματος ἁγίου πλήρης ὑπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ Ἰορδάνου καὶ ἦγετο ἐν τῷ πνεύματι ἐν τῇ ἐρήμῳ
- L 4,14 jah gawandida sik Iesus in mahtai ahmins in Galeilaian, jah meripa urran and all gawi bisitande bi ina. — καὶ ὑπέστρεψεν Ἰησοῦς ἐν τῇ δυνάμει τοῦ πνεύματος εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ φήμη ἐξῆλθεν καθ' ὅλης τῆς περιχώρου περὶ αὐτοῦ.
- L 8,37 ...ip is galeipands in skip gawandida sik. — ...αὐτὸς δὲ ἐμβὰς εἰς τὸ πλοῖον ὑπέστρεψεν.
- L 8,39 gawandei buk du garda peinamma jah usspillo han filu gatawida bus gup. jah galaip and burg alla merjands han filu gatawida imma Iesus. — ὑπόστρεψε εἰς τὸν οἶκόν σου καὶ διηγοῦ ὅσα ἐποίησέν σοι ὁ θεός. καὶ ἀπῆλθεν, καθ' ὅλην τὴν πόλιν κηρύσσων ὅσα ἐποίησεν αὐτῷ ὁ Ἰησοῦς.
- L 8,55 jah gawandida ahman izos, jah ustob suns. jah anabaud izai giban mat. — καὶ ὑπέστρεψεν τὸ πνεῦμα αὐτῆς, καὶ ἀνέστη παραχρῆμα, καὶ διέταξεν αὐτῇ δοθῆναι φαγεῖν.
- L 10,17 gawandidedun pan sik pai sibuntehund mip fahedai qipandans ... — ὑπέστρεψαν δὲ οἱ ἐβδομήκοντα μετὰ χαρᾶς λέγοντες...
- L 1,56 gastob pan Mariam mip izai swe menchs prins jah gawandida sik du garda seinamma. — ἔμεινεν δὲ Μαριάμ σὺν αὐτῇ ὥσπερ μῆνας τρεῖς καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
- L 17,15 ip ains pan ize gaumjands pammei hrains warp, gawandida sik mip stibnai mikilai hauhjands gup. — εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν ἰδὼν ὅτι ἰάθη, ὑπέστρεψεν μετὰ φωνῆς μεγάλης δοξάζων τὸν θεόν
- Fil 2,27 jah auk siuks was neila dauþau, akei gup ina gaarmaida; καὶ γὰρ ἡσθένησεν παραπλήσιον θανάτῳ· ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτὸν ἠλέησεν...
- T 1,13 ikei faura was wajamerjands jah wraks jah ufbrigands, akei gaarmaips was, unte unwitands gatawida in ungalaubeinai. — τὸν πρότερον ὄντα βλάσφημον καὶ διώκτην καὶ ὑβριστήν· ἀλλὰ ἡλεήθη, ὅτι ἀγνοῶν ἐποίησα ἐν ἀπιστίᾳ.

- Mk 5,19 ...gagg du garda beinamma du beinaim jah gateih im, ðan filu þus frauja gatawida jah gaarmaida buk. — ...ὑπαγε εἰς τὸν οἶκόν σου πρὸς τοὺς σοὺς καὶ ἀνάγγειλον αὐτοῖς ὅσα σοὶ ὁ κύριος πεποίηκεν καὶ ἡ λέξησέν σε.
- L 1,57 ip Aileisabaip usfullnoda mel du bairan jah gabar sunu. — τῇ δὲ Ἐλισάβετ ἐπλήσθη ὁ χρόνος τοῦ τεκεῖν αὐτήν, καὶ ἐγέννησεν υἱόν.
- L 2,7 jah gabar sunu seinana þana frumabaur jah biwand ina jah galagida ina in uzetin, unte ni was im rumis in stada þamma. — καὶ ἔτεκεν τὸν υἱὸν αὐτῆς τὸν πρωτότοκον καὶ ἐσπαργάνωσεν αὐτὸν καὶ ἀνέκλινεν αὐτὸν ἐν τῇ φάτνῃ...
- I 17,6 gabairhtida þeinata namo mannam þanzei atgaf mis us þamma fairhau. þeinai wesun jah mis atgaf ins, jah þata waurd þeinara gafastaidedun. — ἐφανερώσά σου τὸ ὄνομα τοῖς ἀνθρώποις οὓς δέδωκάς μοι ἐκ τοῦ κόσμου. σοὶ ᾗσαν καὶ ἐμοὶ αὐτοὺς δέδωκάς, καὶ τὸν λόγον σου τετηρήκασιν.
- I 18,12 þaruh hansa jah sa þusundifaps jah andbahtos Iudaie undgripun Iesu jah gabundun ina, — ἡ οὖν σπεῖρα καὶ ὁ χιλιάρχος καὶ οἱ ὑπηρέται τῶν Ἰουδαίων συνέλαβον τὸν Ἰησοῦν καὶ ἔδησαν αὐτόν,
- k 4,4 in þaimei guþ þis aiwis gablindida fraþja þize ungalaubjandane... — ἐν οἷς ὁ θεὸς τοῦ αἰῶνος τούτου ἐτύφλωσεν τὰ νοήματα τῶν ἀπίστων...
- Mk 8,6 jah anabaup þizai managein anakumbjan ana airþai; jah ni-mands þans sibun hlaibans jah awiliudonds ga brak jah atgaf siponjam seinim, ei atlagidedeina faur... — καὶ παρήγγειλεν τῷ ὄχλῳ ἀναπεσεῖν ἐπὶ τῆς γῆς· καὶ λαβὼν τοὺς ἑπτὰ ἄρτους καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς αὐτοῦ ἵνα παραδώσιν· καὶ παρέθηκεν τῷ ὄχλῳ.
- Mk 8,19 þan þans fimf hlaibans ga brak fimf þusundjom, ðan managos tainjons fullos gabruko usnemup?... — ὅτε τοὺς πέντε ἄρτους ἔκλασα εἰς τοὺς πεντακισχιλίους, πόσους κοφίνους πλήρεις κλασμάτων ἦρατε;...
- K 11,24 jah awiliudonds gebrak jah qap:... — καὶ εὐχαριστήσας ἔκλασεν καὶ εἶπεν...
- L 9,42 þaruh nauhþan duatgaggandin imma, ga brak ina sa unhulþa jah tahida. gahtotida þan Iesus ahmin þamma unhrainjin jah ghailida þana magu jah atgaf ina attin is. — ἔτι δὲ προσερχομένου αὐτοῦ. ἔρρηξεν αὐτὸν τὸ δαιμόνιον καὶ συνεσπάραξεν. ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, καὶ ἴδσατο τὸν παῖδα καὶ ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.
- R 12,3 ...ak fraþjan du waila fraþjan, ðarjammeh swaswe guþ gadailida mitaþ galaubeinai. — ...ἀλλὰ φρονεῖν εἰς τὸ σωφρονεῖν, ἐκάστω ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισεν μέτρον πίστεως.

- K 7,17 ni ei, ħarjammeh swaswe gadailida guḅ, ainħarjatoh swaswe galaḅoda guḅ, swa gaggai;... — εἰ μὴ ἐκάστῳ ὡς ἐμέρισεν ὁ θεός, ἕκαστον ὡς κέκληκεν ὁ κύριος, οὕτως περιπατεῖτω...
- L 20,40 niḅ-ḅan ḅanaseiḅs gadaurstedun fraihnan ina ni waihtais. — οὐκέτι δὲ ἐτόλμων ἐπερωτᾶν αὐτὸν οὐδέν.
- Mk 12,34 ... jah ainshun ḅanaseiḅs ni gadaursta ina fraihnan. — ... καὶ οὐδεὶς οὐκέτι ἐτόλμα αὐτὸν ἐπερωτῆσαι.
- I 6,58 sa ist hlaifs saei us himina atstaig, ni swaswe matidedun attans izwarai manna jah gadauḅnodedun;... — οὗτός ἐστιν ὁ ἄρτος ὁ ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καταβάς, οὐ καθὼς ἔφαγον οἱ πατέρες ὑμῶν τὸ μάννα καὶ ἀπέθανον...
- I 8,52 ... Abraham gadauḅnoda jah praufeteis, jah ḅu qibis: jabai ħas mein waurd fastai, ni kausjai dauḅau aiwa dage. — ... Ἀβραάμ, ἀπέθανεν καὶ οἱ προφῆται, καὶ σὺ λέγεις ἂν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ, οὐ μὴ γεύσῃται θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα.
- I 8,53 ibai du maiza is attin unsaramma Abrahama, saei gadauḅnoda? jah praufeteis gadauḅnodedun... — μὴ σὺ μείζων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέθανεν; καὶ οἱ προφῆται ἀπέθανον...
- L 8,49 nauḅpan imma rodjandin gaggib sums manne fram ḅis fauramapleis swanagogais, qibands du imma ḅatei gadauḅnoda dauhtar ḅeina;... — ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος ἔρχεται τις παρὰ τοῦ ἀρχισυναγώγου λέγων αὐτῷ ὅτι τέθνηκεν ἡ θυγάτηρ σου...
- L 20,29 sibun nu broḅrjus wesun, jah sa frumista nimands qen gadauḅnoda unbarnahs. — ἑπτὰ οὖν ἀδελφοὶ ἦσαν. καὶ ὁ πρῶτος λαβὼν γυναῖκα ἀπέθανεν ἄτεκνος.
- L 20,32 Spedista allaize gadauḅnoda jah so qens. — ὕστερον πάντων ἀπέθανεν καὶ ἡ γυνή.
- Mk 5,39 jah innatgaggands qab du im: ħa auhjop jah gretip? ḅata barn ni gadauḅnoda, ak slepib. — καὶ εἰσελθὼν λέγει αὐτοῖς· τί θορυβεῖσθε καὶ κλαίετε; τὸ παιδίον οὐκ ἀπέθανεν ἀλλὰ καθεύδει.
- Mk 12,21 jah anḅar nam ḅo jah gadauḅnoda jah ni sa bilaib fraiwa. — καὶ ὁ δεύτερος ἔλαβεν αὐτήν καὶ ἀπέθανεν, καὶ οὐδὲ αὐτὸς ἀφῆκεν σπέρμα...
- R 7,10 ip ik gadauḅnoda, jah bigitana warḅ mis anabusns, sei was du libainai, wisan du dauḅau. — ἐγὼ δὲ ἀπέθανον, καὶ εὐρέθῃ μοι ἡ ἐντολὴ ἡ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνατον.
- Kol 3,3 unte gadauḅnodeduḅ jah libains izwara gafulgina ist miḅ Xristau in guda. — ἀπεθανέτε γάρ, καὶ ἡ ζωὴ ὑμῶν κέκρυπται σὺν τῷ Χριστῷ ἐν θεῷ.

- M 8,32 ...ip eis usgaggandans galipun in hairda sweine; jah sai, run guwaurhtedun sis alla so hairda and driuson in marein jah gadaupnodedun in watnam. — ...οἱ δὲ ἐξεληθόντες ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων· καὶ ἰδοὺ ὤρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασι.
- L 6,48 galeiks ist mann timrjandin razn, saei grob jah gadiupida jah gasatida grunduwaddjau ana staina. — ...ὁμοίος ἐστὶν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάρυνεν καὶ ἐθήκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν...
- M 7,25 jah atiddja dalap rign iah qemun aḥos jah waiwoun windos jah bistugqun bi pamma razna jainamma, jah ni gadraus, unte gasulip was ana staina. — καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέπεσον τῇ οἰκίᾳ ἐκεῖνῃ, καὶ οὐκ ἔπесεν· τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν.
- M 7,27 jah atiddja dalap rign jah qemun aḥos jah waiwoun windos jah bistugqun bi jainamma razna, jah gadraus, jah was drus is mikils. — καὶ κατέβη ἡ βροχὴ καὶ ἦλθον οἱ ποταμοὶ καὶ ἔπνευσαν οἱ ἄνεμοι καὶ προσέκοψαν τῇ οἰκίᾳ ἐκεῖνῃ, καὶ ἔπесεν, καὶ ἦν ἡ πτώσις αὐτῆς μεγάλη.
- L 6,49 ip sa haus,ands jah ni taujands galeiks ist mann timrjandin razn ana airpai inuh grunduwaddju, patei bistagq flodus, jah suns gadraus, jah warp so uswaltcins bis raznis mikila. — ὁ δὲ ἀκούσας καὶ μὴ ποιήσας ὁμοίος ἐστὶν ἀνθρώπῳ οἰκοδομήσαντι οἰκίαν ἐπὶ τὴν γῆν χωρὶς θεμελίου, ἣ προσέρρηξεν ὁ ποταμός, καὶ εὐθέως ἔπесεν...
- L 8,5 urran saians du saian fraiwa seinamma; jah mibpaneī saiso, sum gadraus faur wig jah gatrudan warp, jah fuglos himinis fretun pata. — ἐξῆλθεν ὁ σπείρων τοῦ σπείρειν τὸν σπόρον ἑαυτοῦ. καὶ ἐν τῷ σπείρειν αὐτὸν ὁ μὲν ἔπесεν παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό.
- L 8,6 jah anḥar gadraus ana staina jah uskijanata gabaursnoda, in pizeī ni habaida qrammipa. — καὶ ἕτερον ἔπесεν ἐπὶ τὴν πέτραν καὶ φυν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ εἶχειν ἱμάδα:
- L 8,7 jah sum gadraus in midumai paurniwe, jah... — καὶ ἕτερον ἔπесεν ἐν μέσῳ τῶν ἀκανθῶν, καὶ.
- L 8,8 jah anḥar gadraus ana airpai godai jah uskeinoda jah ta-wida akran taihuntaihunfalp... — καὶ ἕτερον ἔπесεν εἰς τὴν γῆν τὴν ἀγαθὴν καὶ ἔφυν καὶ ἐποίησεν καρπὸν ἑκατονταπλασίονα...
- Mk 4,4 jah warp, mibpaneī saiso, sum raihtis gadraus faur wig,... — καὶ ἐγένετο ἐν τῷ σπείρειν ὁ μὲν ἔπесεν παρὰ τὴν ὁδὸν...
- Mk 4,5 anḥarup-pan gadraus ana stainahamma... — ἄλλο δὲ ἔπесεν ἐπὶ τὸ πετρῶδες...

- Mk 4,7 jah sum gadraus in þaurnuns. — ...καὶ ἄλλο ἔπενεν εἰς τὰς ἀκάνθας...
- Mk 4,8 jah sum gadraus in airþa goda jah gaf akran. — ...καὶ ἄλλο ἔπενεν εἰς τὴν γῆν τὴν καλὴν καὶ ἐδίδου καρπὸν...
- I 18,6 þaruh swe qap im þatei ik im, galipun ibukai jah gadrusun dalap. — ὥς οὖν εἶπεν αὐτοῖς ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀπῆλθον εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἔπενον χαμαί.
- L 1,12 jah gadrobnoda Zakarias gasaiþands, jah agis disdraus ina. — καὶ ἐταράχθη Ζαχαρίας ἰδὼν, καὶ φόβος ἐπέπεσεν ἐπ' αὐτόν.
- I 17,12 ...þanzei atgaft mis gafastaida, jah ainshun us im ni fraqistnoda,... οὐς δέδωκάς μοι ἐφύλαξα, καὶ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν ἀπώλετο...
- L 18,21 ip is qapun: þata allata gafastaida us jundai meinai. — ὁ δὲ εἶπεν· ταῦτα πάντα ἐφύλαξά μεν ἐκ νεότητός μου.
- Mk 10,20 þaruh andhafjands qap du imma: laisari, þo alla gafastaida us jundai meinai. — ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπεν αὐτῷ· διδάσκαλε, ταῦτα πάντα ἐφύλαξά μεν ἐκ νεότητός μου.
- I 8,59 þaruh nemun stainans, ei waurpeina ana ina; is Iesus þan gafalh sik jah usiddja us alh usleipands þairh midjans ins, jah þarboda swa. — ἦραν οὖν λίθους, ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν καὶ παρήγεν οὕτως.
- I 12,36 ...þata rodida Iesus, jah galaip jah gafalh sik faura im. ταῦτα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἀπελθὼν ἐκρύβη ἀπ' αὐτῶν.
- L 5,7 jah bandwidedun gamanam þoei wesun in anþaramma skipa, ei atiddjedeina hilpan ize. jah qemun jah gafullidedun ba þo skipa, swe sugqun. — καὶ κατένευσαν τοῖς μετόχοις τοῖς ἐν τῷ ἐτέρῳ πλοίῳ τοῦ ἐλθόντος συλλαβέσθαι αὐτοῖς· καὶ ἦλθον, καὶ ἐπλήσαν ἀμφοτέρα τὰ πλοῖα ὥστε βυθίζεσθαι αὐτά.
- L 1,41 jah warþ, swe hausida Aileisabaip golein Mariins, lailaik barn in qipau izos, jah gafullnoda ahmins weihis Aileisabaip. — καὶ ἐγένετο, ὥς ἤκουσεν ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἀσπασμὸν τῆς Μαρίας, ἐσκίρτησεν τὸ βρέφος ἐν τῇ κοιλίᾳ αὐτῆς· καὶ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου ἡ Ἐλισάβετ.
- L 1,67 jah Zakarias, attra is, gafullnoda ahmnis weihis jah prau-fetida jah qap: — καὶ Ζαχαρίας ὁ πατήρ αὐτοῦ ἐπλήσθη πνεύματος ἁγίου καὶ προεφῆτευσεν λέγων...
- Mk 6,17 sa auk raihtis Herodes insandjands gahabaida Iohannen jah gaband ina in karkarai in Hairodiadins genais Filippaus broþrs seinis, unte þo galiugaida. — αὐτὸς γὰρ ὁ Ἡρώδης ἀποστείλας ἐκράτησεν τὸν Ἰωάννην καὶ ἔδησεν αὐτόν ἐν φυλακῇ διὰ Ἡρωδιάδα τὴν γυναῖκα Φιλίππου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, ὅτι αὐτὴν ἐγάμησεν.

- L 15,15 jah gaggands gahaftida sik sumamma baurgjane jainis gaujis, jah insadida ina haiþjos seinaiþos haldan sweina. — και πορευθεις ἐκολλήθη ἐνὶ τῶν πολιτῶν τῆς χώρας ἐκεῖνης, και ἐπεμφεν αὐτὸν εἰς τοὺς ἀγροὺς αὐτοῦ βόσκειν χοίρους.
- M 8,16 at andanahtja þan waurþanamma, atberun du imma daimo-narjans managans, jah uswarp þans ahmans waurda jah allans þans abil habandans gahailida, — ὁψίας δὲ γενομένης προσ-ῆνεγκαν αὐτῷ δαιμονιζομένους πολλούς· και ἐξέβαλεν τὰ πνεύματα λόγῳ και πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας ἐθεράπευσεν.
- L 4,40 ...iþ is anþarjammeh ize handuns analagjands gahailida ins. — ...ὁ δὲ ἐνὶ ἐκάστῳ αὐτῶν τὰς χεῖρας ἐπιθεις ἐθεράπευσεν αὐτούς.
- L 7,21 inuh þan þizai ʔeilai gahailida managans af sauhtim jah slahim jah ahmane ubilaize jah blindaim managaim fragaf siun. — ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ὥρᾳ ἐθεράπευσεν πολλοὺς ἀπὸ νόσων και μαστίγων και πνευμάτων πονηρῶν και τυφλοῖς πολλοῖς ἔχα-ρίσατο βλέπειν.
- L 9,11 ...jah andnimands ins rodida du im þo bi þiudangardja gudis jah þans þarbans leikinassaus gahailida. — ...και δεξιόμενος αὐτοὺς ἐλάλει αὐτοῖς τὰ περὶ τῆς βασιλείας τοῦ θεοῦ και τοὺς χρεῖαν ἔχοντας θεραπειὰς ἰᾶτο.
- Mk 1,34 jah gahailida managans ubil hanbandans missaleikaim sauhtim jah unhulþons managos uswarp jah ni fralailot rodjan þos unhulþons, unte kunþedun ina. — και ἐθεράπευσεν πολλοὺς κακῶς ἔχοντας ποικίλαις νόσοις και δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλεν και οὐκ ἤφιεν λαλεῖν τὰ δαιμόνια, ὅτι ἤδεισαν αὐτόν.
- Mk 3,10 managans auk gahailida, swaswe drusun ana ina ei imma attaitokeina, jah swa managai swe habaidedun wundufnjos. — πολλοὺς γὰρ ἐθεράπευσεν, ὥστε ἐπιπίπτειν αὐτῷ ἵνα αὐτοῦ ἄψωνται· ὅσοι εἶχον μᾶστιγας.
- Mk 6,5 jah ni mahta jainar ainohun mahte gatauþan, niba fawaim siukaim handuns galagjands gahailida. — και οὐκ ἐδύνατο ἐκεῖ οὐδεμίαν δύναμιν ποιῆσαι, εἰ μὴ ὀλίγοις ἀρρώστοις ἐπιθεις τὰς χεῖρας ἐθεράπευσεν.
- Mk 6,13 jah unhulþons managos usdribun jah gasalbodedun alewa managans siukans jah gahailidedun. — και δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλον και ἡλειφον ἐλαίῳ πολλοὺς ἀρρώστους και ἐθεράπευσεν.
- L 9,42 ...gahotida þan Iesus ahmin þamma unhrainjin jah gahailida þana magu jah atgaf ina attin is. — ...ἐπετίμησεν δὲ ὁ Ἰησοῦς τῷ πνεύματι τῷ ἀκαθάρτῳ, και ἰάσατο τὸν παῖδα και ἀπέδωκεν αὐτὸν τῷ πατρὶ αὐτοῦ.
- M 8,13 ...jah gahailnoda sa þiumagus is in jainai ʔeilai. — ...και ἰάθη ὁ παῖς αὐτοῦ ἐν τῇ ὥρᾳ ἐκεῖνῃ.

- L 8,47 gasaifzandei pan so qino batei ni galaugnida, reirandei (qam) jah atdriusandei du imma, in pizei attaitok imma, gataih imma in andwairþja allaizos manageins jah hziwa gahailnoda suns. — ἰδοῦσα δὲ ἡ γυνὴ ὅτι οὐκ ἔλαθεν, τρέμουσα ἦλθεν καὶ προσεπεσοῦσα αὐτῷ, δι' ἣν αἰτίαν ἤψατο αὐτοῦ, ἀπήγγειλεν αὐτῷ ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ ὥς ἐὰν ἡ παραχρῆμα.
- k 12,21 ibai aftra qimandan mik guþ gahaunjai at izwis jah qaino managans pize faura frawaurkjandane jan-ni idreigondane ana unhrainipai poei gatawidedun, horinassau jah aglaitja. — μὴ πάλιν ἐλθόντά με ταπεινώσῃ ὁ θεός μου πρὸς ὑμᾶς, καὶ πενθήσω πολλοὺς τῶν προημαρτηκότων καὶ μὴ μετανοησάντων ἐπὶ τῇ ἀκαθαρσίᾳ καὶ πορνείᾳ καὶ ἀσελείᾳ ἣ ἐπραξαίν.
- Fil 2,8 jah manaulja bigitans swe manna. gahaunida sik silban, waurþans ufhausjands attin und... — καὶ σχήματι ἐβρεθείς ὥς ἀνθρώπος· ἐταπείνωσεν ἑαυτὸν γενόμενος ὑπὸ ἡμοῦς...
- M 26,65 ... þaurbum weitwode? sai, nu gahausideduþ þo waja-merein is. — χρεῖαν ἔχομεν μαρτύρων; ἴδε νῦν ἡ κοῦσατε τὴν βλασφημίαν αὐτοῦ.
- I 19,8 biþe gahausida Peilatus þata waurd, mais ohta sis. — ὅτε οὖν ἡκούσεν ὁ Πειλᾶτος τὸν λόγον, μᾶλλον ἐφοβήθη.
- L 9,7 gahausida þan Herodis sa taitrarkes þo waurþanona fram imma alla jah þahta, unte qebun sumai þatei Iohannes urrais us daupaim. — ἡκούσεν δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης τὰ γενόμενα ὑπ' αὐτοῦ πάντα καὶ διηπόρει διὰ τὸ λέγεσθαι ὑπὸ τινῶν ὅτι Ἰωάννης ἐγγίγεται ἐκ νεκρῶν.
- L 10,24 qipa auk izwis batei managai praufeteis jah þiudanos wildedun saifzan batei jus saifþip jah ni gasehþun, jah hausjan batei jus (ga)hauseiþ jah ni (ga)hausidedun. — λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι πολλοὶ προφητῆται καὶ βασιλεῖς ἠθέλησαν ἰδεῖν ἃ ὑμεῖς βλέπετε καὶ οὐκ εἶδον, καὶ ἀκοῦσαι ἃ ἀκούετε καὶ οὐκ ἤκουσαν.
- L 15,25 ... jah qimands atiddja neþ razn jah gahausida saggwins jah laikins. — ... καὶ ὥς ἐρχόμενος ἡγγίσεν τῇ οἰκίᾳ, ἡκούσεν συμφωνίας καὶ χορῶν, ...
- L 16,14 gahausidedun þan þo alla jah þai Fareisaieis, faihufrikai wisandans, jah bimampidedun ina. — ἡκούον δὲ ταῦτα πάντα καὶ οἱ Φαρισαῖοι φυλάργυροι ὑπάρχοντες καὶ ἐξεμυκτήριζον αὐτόν.
- Mk 6,14 jah gahausida þiudans Herodes... — καὶ ἡκούσεν ὁ βασιλεὺς Ἡρώδης, ...
- Mk 11,14 ... jah gahausidedun þai siponjos is. — ... καὶ ἡκούον οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ.
- Mk 11,18 jah gahausidedun þai bokarjos jah gudjane auhumistans jah sokidedun, hziwa imma usqistidedeina... — καὶ ἡκούσαν οἱ γραμματεῖς καὶ οἱ ἀρχιερεῖς καὶ ἐζήτουν πῶς αὐτὸν ἀπολέσωσιν...

- k 6,2 mela auk, qipib, andanemjamma andhausida bus jah in daga naseinaiſ ga halp beina... — λέγει γάρ· καιρῷ δεκτῷ ἐπιήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοήθησά σοι...
- M 5,28 apban ik qipa izwis, patei hazuh saei saihib qinon du luston izos, jah gahorinoda izai in hairtin seinamma. — ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πᾶς ὁ βλέπων γυναῖκα πρὸς τὸ ἐπιθυμῆσαι αὐτήν ἤδη ἐμοίχευσεν αὐτήν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
- I 16,33 ...akei prafsteib izwis, ik gajukaida pana fairhu. — ...ἀλλὰ θαρσεῖτε, ἐγὼ νενίκηκα τὸν κόσμον.
- I 15,15 ...unte skalks ni wait ha taujib is frauja, ip ik izwis qap frijonds, unte all patei hausida at attin meinamma, gakan nida izwis. — ...ὅτι ὁ δοῦλος οὐκ οἶδεν τί ποιεῖ αὐτοῦ ὁ κύριος· ὑμεῖς δὲ εἰρηκα φίλους, ὅτι πάντα ᾗ ἤκουσα παρὰ τοῦ πατρὸς μου ἐγνώρισα ὑμῖν.
- I 17,26 jah gakannida im namo beinata jah kannja, ei friapwa poei frijodes mik, in im sijai jah ik in im. — καὶ ἐγνώρισα αὐτοῖς τὸ ὄνομά σου καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ ἀγάπη ἣν ἠγάπησάς με ἐν αὐτοῖς ἦ καγὼ ἐν αὐτοῖς.
- L 2,15 ...bairhaggaima ju und Beplahaim jah saihaima waurd bata waurpano, patei frauja gakannida unsis. — διελθώμεν δὴ ἕως Βηθλεέμ καὶ ἰδώμεν τὸ ῥῆμα τοῦτο τὸ γεγονός, ὃ ὁ κύριος ἐγνώρισεν ἡμῖν.
- R 9,23 ei gakannidedi gabein wulpaus seinis bi kasam armaions poci fauragamanwida du wulpau. — ἵνα γνωρίσῃ τὸν πλοῦτον τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκεύη ἐλέους, ἃ προητοίμασεν εἰς δόξαν;
- k 8,22 insandidedum pan mip im bropar unsarana panci gaka usid edum in managaim ufta usdaudana wisandan... — συνεπέψαμεν δὲ αὐτοῖς τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν, ὃν ἐδοκιμάσαμεν ἐν πολλοῖς πολλάκις σπουδαῖον ὄντα...
- M 27,60 jah galagida ita in niujamma seinamma hlaiwa patci ushuloda ana staina jah faurwalwjands staina mikilamma dau rons bis hlaiwis galaib. — καὶ ἐθίκεν αὐτὸ ἐν τῷ καινῷ αὐτοῦ μνημείῳ. ὃ ἐλατόμησεν ἐν τῇ πέτρᾳ, καὶ προσκυλίσας λίθον μέγαν τῇ θύρᾳ τοῦ μνημείου ἀπέκλειθεν.
- L 1,66 jah galagidedun allai pai hausjandans in hairtin seinamma qibandans:... — καὶ ἐθεντο πάντες οἱ ἀκούσαντες ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, λέγοντες...
- Mk 16,6 ...nist her, urrais, sai pana stap parei galagideun ina. — ...ἡγέρθη, οὐκ ἔστιν ὧδε. Ἴδε ὁ τόπος ὅπου ἐθήκαν αὐτόν.
- Mk 6,29 jah gahausjandans siponjos is qemun jah usnemun leuk is jah galagidedun ita ih hlaiwa. — καὶ ἀκούσαντες οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ ἦλθον καὶ ἤραν τὸ πτόμα αὐτοῦ καὶ ἐθήκαν αὐτὸ ἐν μνημείῳ.

- Fil 4,9 patei jah galaisidedup izwis jah ganemup jah gahausidedup jah gasehup in mis, bata taujaip, jah guþ gawairþeis sijai miþ izwis. — ὁ καὶ ἐμαρτύρετε καὶ παρελάβετε καὶ ἡκούσατε καὶ ἴδετε ἐν ἑμοί, ταῦτα πράσσετε· καὶ ὁ θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν.
- Fil 4,11 ni patei bi þarbai qipau, unte ik galaisida mik in þaimeim ganohips wisan. — οὐχ ὅτι καθ' ὑστέρησιν λέγω· ἐγὼ γὰρ ἔμαθον ἐν οἷς εἰμι ἀντάρκης εἶναι.
- t 3,14 ip þu framwairþis wisais in þaime galaisides þuk jah gatrauida sind þus, witands at þamma ganamt. — σὺ δὲ μένε ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστάθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες,
- K 7,18 bimaitans galapoda warþ has, ni ufrakjai; miþ fraura-fillja galapops warþ has, ni bimaitai. — περιτετμημένος τις ἐκ λήθης, μὴ ἐπισπάσθω ἐν ἀκροβυστίᾳ κέκληται τις, μὴ περιτεμνέσθω.
- k 1,10 izei us swaleikaim daupum uns galausida jah galauseip, du þammei wenidedum ei galausip. — ὃς ἐκ τηλικούτων θανάτων ἐρρύσατο ἡμᾶς καὶ ῥύσεται, εἰς ὃν ἠλπικαμεν ὅτι καὶ ἔτι ῥύσεται.
- Kol 1,13 saei galausida izwis us waldufnja riqizis jah atnam in þiudangardja sunaus friapwos seinaiþos. — ὃς ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ τῆς ἐξουσίας τοῦ σκότους καὶ μετέστησεν εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ υἱοῦ τῆς ἀγάπης αὐτοῦ,
- t 3,11 ... jah us allaim mik galausida frauia. — ... καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ κύριος.
- I 7,45 galiþun þan þai andbahtos du þaim auhumistam gudjam jah Fareisaium; ... — ἡλθον οὖν οἱ ὑπηρέται πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς καὶ Φαρισαίους...
- L 4,42 biþeh þan warþ dags, usgaggands galaiþ ana aubjana stad, jah manageins sokidedun ina jah qemun und ina jah gahabaidedun ina, ei ni afliþi fairra im. — γενομένης δὲ ἡμέρας ἐξεληθὼν ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον, καὶ οἱ ὄχλοι ἐζήτουν αὐτὸν καὶ ἦλθον ἕως αὐτοῦ καὶ κατέλιχον αὐτὸν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἀπ' αὐτῶν.
- L 5.3 galaip þan in ain þize skipe, batei was Seimonis; ... — ἐμβὰς δὲ εἰς ἓν τῶν πλοίων, ὃ ἦν τοῦ Σίμωνος,
- Mk 8,10 jah galaiþ sunsaiw in skip miþ siponjam seinaim, jah qam ana fera Magdalan. — καὶ ἐμβὰς εὐθέως εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ ἦλθεν εἰς τὰ μέρη Δαλμανουθά.

- t 4,10 unte. Demas mis bilaip, frijonds þo nu ald, jah galaip du Ðaissalauneikai, Kriskus du Galatiai. — Δημᾶς γάρ με ἐγκατέλειπεν ἀγαπήσας τὸν νῦν αἰῶνα καὶ ἐπορεύθη εἰς Θεσσαλονίκην, Κρήσκης εἰς Γαλατίαν,
- M 27,66 ip eis gaggandans galukun þata hlaiw, faursigljandans þana. ... — οἱ δὲ πορευθέντες ἡσφάλισαντο τὸν τάφον σφραγίσαντες τὸν...
- L 4,25 abþan bi sunjai qiba izwis þatei managos widuwons wesun in dagam Heleiins in Israela, þan galuknoda himins du jeram þrim jah menops saihs. ... — ἐπ' ἀληθείας δὲ λέγω ὑμῖν ὅτι πολλοὶ χῆραι ἦσαν ἐν ταῖς ἡμέραις Ἡλίου ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ὅτε ἐκλείσθη ὁ οὐρανὸς ἐπὶ ἔτη τρία καὶ μῆνας ἕξ...
- Mk 8,8 gamatidedun þan lah sadai waurþun; ... — ἔφαγον δὲ καὶ ἐχορτάσθησαν...
- Mk 13,20 ...akei in þize gawalidane, þanzei gawalida, gamaurgida þans dagans. — ...ἀλλὰ διὰ τοὺς ἐκλεκτούς, οὓς ἐξελέξατο, ἐκολόβωσεν τὰς ἡμέρας.
- I 5,46 jabai allis Mose galaubidedeip, ga-þau-laubidedeip mis; bi mik auk jains gamelida. — εἰ γὰρ ἐπιστεύετε Μωσῇ, ἐπιστεύετε ἂν ἐμοί· περὶ γὰρ ἐμοῦ ἐκεῖνος ἔγραψεν.
- L 1,63 ip is sokjands spilda(nam) ga(h)melida qipands. ... — καὶ αἰτήσας πινακίδιον ἔγραψεν λέγων...
- Mk 10,5 jah andhafjands Iesus qap du im: wipra harduhairtein izwara gamelida izwis þo anabusn. — καὶ ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πρὸς τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν ἔγραψεν ὑμῖν τὴν ἐντολὴν ταύτην.
- Mk 12,19 laisari, Moses gamelida unsis þatei jabai þis broþar ga-daupnai jah... — διδάσκαλε, Μωσῆς ἔγραψεν ἡμῖν ὅτι ἐάν τινος ἀδελφὸς ἀποθάνῃ καὶ...
- k 2,3 jah þata silbo gamelida izwis, ei qimands saurga ni habau fram þaimai skulda faginon. ... — καὶ ἔγραψα ὑμῖν τοῦτο αὐτὸ ἵνα μὴ ἐλθὼν λύπην ἔχω ἀπ' ὧν ἔδει με χαίρειν...
- k 2,4 abþan us managai aglon jah aggwipai hairtins gamelida izwis þairh managa tagra, ... — ἐκ γὰρ πολλῆς θλίψεως καὶ συνοχῆς καρδίας ἔγραψα ὑμῖν διὰ πολλῶν δακρύων...
- G 6,11 sai, þileikaim bokom izwis gamelida meinai handau. — ἴδετε πηλίκους ὑμῖν γραμμασίς ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί.
- Filem 19 ik Pawlus gamelida meinai handau: ... — ἐγὼ Παῦλος ἔγραψα τῇ ἐμῇ χειρί, ...
- L 1,58 jah hausidedun bisitands jah ganipjos izos, unte gamikilida frauja armahairtein scina bi izai, jah miþfaginodedun izai. —

καὶ ἤκουσαν οἱ περίοικοι καὶ οἱ συγγενεῖς αὐτῆς ὅτι ἐμεγα-
λυνεν κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ μετ' αὐτῆς, καὶ συνέχαιρον αὐτῇ·

- k 10,13 ip weis ni inu mitap hōpam, akei bi mitap garaideinaiis poei gamat unsis guḡ mitap fairrinnandein und jah izwis. — ἡμεῖς δὲ οὐκ εἰς τὰ ἄμετρα καυχησόμεθα, ἀλλὰ κατὰ τὸ μέτρον τοῦ κανόνος, οὗ ἐμέτρησεν ἡμῖν ὁ θεὸς μέτρου, ἐφικέσθαι ἄχρι καὶ ὁμῶν
- M 26,75 jah gamunda Paitrus waurdis Iesuis qipanis du sis:... — καὶ ἐμνήσθη ὁ Πέτρος τοῦ ῥήματος Ἰησοῦ εἰρηκότος αὐτῷ...
- M 27,63 qipandans: frauja, gamundedum patei jains airzjands qap nauh libands: afar þrins dagans urreisa. — λέγοντες· κύριε, ἐμνήσθημεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ πλάνας εἶπεν ἔτι ζῶν· μετὰ τρεῖς ἡμέρας ἐγείρομαι.
- I 12,16 ...ak bipe gasweraips was Iesus, þanuh gamundedun þatei þata was du þamma gameliþ, jah þata gatawidedun imma. — ...ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ.
- L 5,4 bipeh þan gaandida (gananþida) rodjands, qap du Seimonau:... — ὡς δὲ ἐπαύσατο λαλῶν, εἶπεν πρὸς τὸν Σίμων·
- M 9,22 ...þrafstei þuk dauhtar! galaubeins þeina ganasida þuk. jah ganas so qino fram þizai izelai jainai, — ...θάρσει, θυγάτηρ· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. καὶ ἐσώθη ἡ γυνὴ ἀπὸ τῆς ὥρας ἐκείνης.
- I 12,40 gablindida ize augona jah gadaubida ize hairtona... — τετύφλωκεν αὐτῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ πεπώρωκεν αὐτῶν τὴν καρδίαν...
- L 6,19 jah alla managei sokidedun attekan imma, unte mahts af imma usiddja jah ganasida allans. — καὶ πᾶς ὁ ὄχλος ἐζήτηε ἅπτεσθαι αὐτοῦ, ὅτι δύναμις παρ' αὐτοῦ ἐξήρχετο καὶ ἰᾶτο πάντας.
- Mk 15,31 ...anþarans ganasida, ip sik silban ni mag ganasjan. — ...ἄλλους ἔσωσεν, ἑαυτὸν οὐ δύναται σῶσαι.
- L 7,44 ...ip si tagram seinaim ganatida meinans fotuns jah... — ...αὕτη δὲ τοῖς δάκρυσιν ἔβρεξέν μου τοὺς πόδας καὶ...
- k 5,10 unte allai weis ataugjan skuldai sijum faura stauastolā Xristaus, ei ganimai þarjizuh þo swesona leikis, afar þaimeī gatawida.... — τοὺς γὰρ πάντας ἡμᾶς φανερωθῆναι δεῖ ἐμπροσθεν τοῦ βήματος τοῦ Χριστοῦ, ἵνα κομίσῃται ἕκαστος τὰ διὰ τοῦ σώματος πρὸς ᾧ ἔπραξεν...
- E 4,20 ip jus ni swa ganemuþ Xristu. — ὑμεῖς δὲ οὐχ οὕτως ἐμάθετε τὸν Χριστόν,

- Fil 4,9 patei jah galaisidedup izwis jah ganemup jah gahau-
sidedub jah gasehup in mis... — ἀ καὶ ἐμάθετε
καὶ παρελάβετε καὶ ἡκούσατε καὶ ἴδετε ἐν ἐμοί...
- t 3,14 ip bu framwairbis wisais in baimei galaisides buk jah gatrau-
uaida sind bus, witands at hamma ganamt. — σὺ δὲ μένε
ἐν οἷς ἔμαθες καὶ ἐπιστάθης, εἰδὼς παρὰ τίνος ἔμαθες.
- Mk 6,56 ...jah swa managai swe attaitokun imma, ganesun. — ..καὶ
οἱ οὖν ἤπτοντο αὐτοῦ, ἐσώζοντο.
- L 8,36 gataihun pan im jah pai gahaihandans haiwa ganas sa
daimonareis. — ἀπήγγειλαν δὲ αὐτοῖς καὶ οἱ ἰδόντες πῶς ἐσώθη
ὁ δαιμονισθεὶς.
- E 1,8 boei ufarassau ganohida in uns in allai handugein jah fro-
dein, — ἥς ἐπερίσσευσεν εἰς ἡμᾶς ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ φρο-
νήσει,
- I 11,19 jah managai iudaie gagemun bi Marpan jah Marjan, ... —
καὶ πολλοὶ ἐκ τῶν Ἰουδαίων ἐληλύθεισαν πρὸς τὰς περὶ
Μάρθαν καὶ Μάρναν, ...
- M 27,9 ... jah usnemun prins tiguns silubreinaize andawairbi bis wair-
podins, patei garahnidedun fram sunum Israelis, — ...καὶ
ἔλαβον τὰ τριάκοντα ἀργύρια, τὴν τιμὴν τοῦ τετιμημένου, ὃν ἐτι-
μήσαντο ἀπὸ υἱῶν Ἰσραὴλ,
- M 8,14 jah qimands Iesus in garda Paitraus, (jah) gasah swaihron
is ligandein (jah) in heitom. — καὶ ἐλθὼν ὁ Ἰησοῦς εἰς τὴν
οἰκίαν Πέτρου εἶδεν τὴν πενθερὰν αὐτοῦ βεβλημένην καὶ πυρέσ-
σουσαν.
- M 9,9 jah pairhleibands Iesus jainbro gasah mannan sitandan at
motai, ... — καὶ παράγων ὁ Ἰησοῦς ἐκεῖθεν εἶδεν ἄνθρωπον
καθήμενον ἐπὶ τῷ τελώνιον, ...
- M 26,71 usgaggandan pan ina in daur, gasah ina anpara jah qab du
baim jainar: ... — ἐξεληθόντα δὲ αὐτὸν εἰς τὸν πυλῶνα, εἶδεν
αὐτὸν ὄλλῃ καὶ λέγει τοῖς ἐκεῖ ...
- I 6,24 paruh pan gasah managei patei Iesus nist jainar nih siponjos
is, gastigun in skipa jah qemun in Kafarnaum sokjandans
Iesu. — ὅτε οὖν εἶδεν ὁ ὄχλος ὅτι Ἰησοῦς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ οὐδὲ
οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ, ἐνέβησαν εἰς τὰ πλοῖα καὶ ἦλθον εἰς Κα-
περναοὺμ ζητοῦντες τὸν Ἰησοῦν.
- I 8,56 Abraham atta izwar sifaida ei gasei dag meinana, jah gasah
jah faginoda. — Ἀβραάμ ὁ πατὴρ ὑμῶν ἡγαλλιάσατο ἵνα ἴδῃ
τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδεν καὶ ἐχάρη.
- I 11,33 panuh Iesus, sunsei gasah ija greitandein jah Iudaiuns patei
qemun miþ izai gratandans, inrauhtida ahmin jah inwagida sik
silban. — Ἰησοῦς οὖν ὥς εἶδεν αὐτὴν κλαίουσαν καὶ τοὺς συν-

ελθόντας αὐτῇ Ἰουδαίους κλαίοντας, ἐνεβριμήσατο τῷ πνεύματι καὶ ἐτάραξεν ἑαυτόν.

- L 5,2 jah gasaḥ twa skipa standandona at ḡamma saiwa, ... — καὶ εἶδεν δύο πλοῖα ἐστῶτα παρὰ τὴν λίμνην...
- L 5,27 jah afar ḡata usiddja jah gasaḥ motari, namin Laiwwi... — καὶ μετὰ ταῦτα ἐξῆλθεν καὶ ἐθεάσατο τελώνην ὀνόματι Λευι.
- L 9,49 andhafjands ḡan Iohannes qab: talzjand, gaseḥ um sumana ana ḡeinamma namin usdreibandan unhulḡons jah waridedun imma, unte ni laisteiḡ miḡ unsis. — ἀποκριθεὶς δὲ ὁ Ἰωάννης εἶπεν. ἐπιστάτα, εἶδομέν τινα ἐπὶ τῷ ὀνόματι σου ἐκβάλλοντα δαιμόνια καὶ ἐκωλύσαμεν αὐτόν, ὅτι οὐκ ἀκολουθεῖ μεθ' ἡμῶν.
- L 10,18 qab ḡan du im: gasaḥ Satanan swe luhmunja driusandan us himina. — εἶπεν δὲ αὐτοῖς· ἐθεώρουσ τὸν σατανᾶν ὡς ἄστρα-πὴν πεσόντα ἐκ τοῦ οὐρανοῦ.
- L 15,20 jah usstandands qam at attin seinamma. nauhḡanuh ḡan fairra wisandan gasaḥ ina atta is jah infeinoda... — καὶ ἀναστὰς ἦλθεν πρὸς τὸν πατέρα ἑαυτοῦ· ἔτι δὲ αὐτοῦ μακρὰν ἀπέχοντος, εἶδεν αὐτόν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἐσπλαγνίσθη...
- L 16,23 jah in haljai ushafjands augona seinu wisands in balweinim gasaḥ ḡan Abraham fairrapro jah Lazzaru in barmim is. — καὶ ἐν τῷ ᾄδῃ ἐπάρας τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ὑπάρχων ἐν βασι-νοῖς, ὁρᾷ τὸν Ἀβραάμ ἀπὸ μακρόθεν καὶ Λάζαρον ἐν τοῖς κόλ-ποις αὐτοῦ.
- L 19,5 jah biḡe qam ana ḡamma stada, insaiḥands iup Iesus gasaḥ ina jah qab du imma:... — καὶ ὡς ἦλθεν ἐπὶ τὸν τόπον, ἀνα-βλέψας ὁ Ἰησοῦς εἶδεν αὐτόν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν...
- Mk 1,10 jah suns usgaggands us ḡamma watin gasaḥ usluḡnans himi-nans jah ahman swe ahak atgaggandan ana ina. — καὶ εὐθέως ἀναβαίνων ἐκ τοῦ ὕδατος εἶδεν σχιζομένους τοὺς οὐρανοὺς καὶ τὸ πνεῦμα ὡς περιστερὰν καταβαῖνον ἐπ' αὐτόν.
- Mk 1,16 jah ḡarbonds faur marein Galeilaias gasaḥ Seimonu jah... — καὶ παράγων παρὰ τὴν θάλασσαν τῆς Γαλιλαίας εἶδεν Σίμωνα καὶ...
- Mk 1,19 jah jainḡro innaggaggands framis leit(ilat)a gasaḥ Iakobu ḡana Zaibaidaias jah... — καὶ προβάς ἐκεῖθεν ὀλίγον εἶδεν Ἰά-κωβον τὸν τοῦ Ζεβεδαίου καὶ...
- Mk 2,12 jah urrais suns jah ushafjands badi usiddja faura andwairḡja allaize, swaswe usgeisnodedun allai jah hauhidedun mikiljan-dans qub, qibandans ḡatei aiw swa ni gaseḥ un. — καὶ ἡγέρθη εὐθέως καὶ ἄρας τὸν κράβαττον ἐξῆλθεν ἐναντίον πάντων, ὥστε ἐξίστασθαι πάντας καὶ δοξάζειν τὸν θεόν, λέγοντας ὅτι οὐδέποτε οὕτως εἶδομεν.

- Mk 2,14 jah h̄arbons gasaḥ Laiwwi pana Alfaiaus sitandan at mo-
tai... — και παράγων εἶδεν Λεὺν τὸν τοῦ Ἀλφαίου καθήμενον
ἐπὶ τῷ τελώνιον...
- Mk 3,11 jah ahmans unhrainjans, paih pan ina gaseḥ un, drusun du
imma jah hropidedun qipandans patei pu is sunus gudis. —
και τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα, ὅταν αὐτὸν ἐθεώρῃ, προσέ-
πιπτεν αὐτῷ και ἔκραζεν λέγοντα ὅτι σύ εἶ ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ.
- Mk 9,8 jah anaks insaiḥandans ni panaseips ainohun gaseḥ un, alja
Iesu ainana miḥ sis. — και ἐξάπινα περιβεβήμενοι οὐκέτι
οὐδένα εἶδον, ἀλλὰ τὸν Ἰησοῦν μόνον μεθ' ἑαυτῶν.
- Mk 9,9 dalap pan atgaggandan im af pamma fairgunja, anabaup im
ei mannhun ni spillodeina patei gaseḥ un, niba biḥe sunus
mans us dauḥaim usstopi. — καταβαινόντων δὲ αὐτῶν ἀπὸ τοῦ
ὄρους, διεστέλατο αὐτοῖς ἵνα μηδενὶ διηγῶνται ἃ εἶδον, εἰ
μὴ ὅταν ὁ υἱὸς τοῦ ἀνθρώπου ἐκ νεκρῶν ἀναστῇ.
- Mk 9,14 jah qimands at siponjam gasaḥ filu manageins bi ins jah
bokarjans sokjandans miḥ im. — και ἐλθὼν πρὸς τοὺς μα-
θητάς εἶδεν ὄχλον πολὺν περὶ αὐτοὺς και γραμματεῖς συζη-
τοῦντας αὐτοῖς.
- Mk 11,20 jah in maurgin fauragaggandans gaseḥ un pana smakkabagm
poursjana us waurtim. — και πρῶτ' παραπορευόμενοι εἶδον τὴν
συκῆν ἐξηραμμένην ἐκ ῥιζῶν.
- Mk 16,5 jah atgaggandeins in bata hlaiw gaseḥ un juggalaup sitan-
dan in taihswai biwaibidana wastjai h̄eitai; jah usgeisnodedun.
— και εἰσελθοῦσαι εἰς τὸ μνημεῖον εἶδον νεανίσκον καθήμενον ἐν
τοῖς δεξιόις περιβεβλημένον στολὴν λευκὴν, και ἐξευαμβήθησαν.
- K 15,6 paproh gasaiḥans ist managizam pau fimf hundam (taihun-
tewjam) broḥre suns, pizeei pai managistans sind und hita,
sumaiḥ-pan gasaizlepun. — ἔπειτα ὥφθη ἐπάνω πενταχο-
σίσις ἀδελφοῖς ἐφάπαξ, ἐξ ὧν οἱ πλείους μένουσιν ἕως ἄρτι, τινὲς
δὲ και ἐκοιμήθησαν.
- G 2,14 ake biḥe ik gasaḥ patei ni raihtaba gaggand du sunjai
aiwaggeljons, qap du Paitrau fuara allaim... — ἀλλ' ὅτε εἶδον
ὅτι οὐκ ὀρθοποδοῦσιν πρὸς τὴν ἀλήθειαν τοῦ εὐαγγελίου, εἶπον
τῷ Πέτρῳ ἔμπροσθεν πάντων...
- I 12,3 iḥ Marja nam pund balsanis nardaus bistikeinis filugalaubis
jah gasalboda fotuns Iesua jah biswarb fotuns is skufta
seinamma: — ...ἡ οὖν Μαρία λαβοῦσα λίτρην μύρου νάρδου.
πιστικῆς πολυτίμου ἥλειψεν τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ και ἐξέμαξεν
ταῖς θριξίν αὐτῆς τοὺς πόδας αὐτοῦ...
- L 4,18 ahma frauḥins ana mis, in pizei gasalboda mik du waila-
merjan unledaim... — πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὐ εἴνεκεν
ἐχρίσέν με εὐαγγελίσασθαι πτωχοῖς...

- L 7,38 jah standandei faura fotum is aftaro greitandei, dugann natjan fotuns is tagram jah skufta haubidis seinis biswarb jah kukida fotum is jah gasalboda þamma balsana. — καὶ στήσα παρὰ τοῦς πόδας αὐτοῦ ὀπίσω κλαίουσα, ἤρξατο βρέχειν τοῦς πόδας αὐτοῦ τοῖς δάκρυσιν καὶ ταῖς θριξίν τῆς κεφαλῆς αὐτῆς ἐξέμασσεν καὶ κατεφίλει τοῦς πόδας αὐτοῦ καὶ ἤλειπεν τῷ μύρῳ.
- L 7,46 alewa haubid meinata ni salbodes; ip·si balsana gasalboda fotuns meinans. — ἐλαίῳ τὴν κεφαλὴν μου οὐκ ἤλειψας, αὕτη δὲ μύρῳ ἤλειπεν τοῦς πόδας μου.
- Mk 6,13 jah unhulþons managos usdribun jah gasalbodedun alewa managans siukans jah gahailidedun. — καὶ δαιμόνια πολλὰ ἐξέβαλλον καὶ ἤλειπον ἐλαίῳ πολλοὺς ἄρρώστους καὶ ἐθεράπευον.
- L 9,47 ip Iesus gasaiþands þo miton hairtins ize, fairgreipands barn gasatida faura sis. — ὁ δὲ Ἰησοῦς ἰδὼν τὸν διαλογισμὸν τῆς καρδίας αὐτῶν, ἐπιλαβόμενος παιδίον ἔστησεν αὐτὸ παρ' ἐαυτοῦ,
- K 12,18 ip nu guþ gasatida lipuns ainþarjanoh ize in leika, swaswe wilda. — νυνὶ δὲ ὁ θεὸς ἔθετο τὰ μέλη, ἐν ἑκαστῷ αὐτῶν ἐν τῷ σώματι, καθὼς ἠθέλησεν.
- K 16,15 bidja izwis, broþrjus, wituþ gard Staifanaus, patei sind awastodeins Akaþje jah du andbahtja þaim weiham gasatidedun sik, — παρακαλῶ δὲ ὑμεῖς, ἀδελφοί· οἴδατε τὴν οἰκίαν Στεφανῶ, ὅτι ἐστὶν ἀπαρχὴ τῆς Ἀγαίας καὶ εἰς διακονίαν τοῖς ἀγίοις ἔταξαν ἑαυτούς.
- Mk 9,36 jah nimands þern gasatida ita in midjaim im jah ana armins nimands ita qap du im: — καὶ λαβὼν παιδίον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέσῳ αὐτῶν καὶ ἐναγκαλισάμενος αὐτὸ εἶπεν αὐτοῖς·
- L 6,48 galeiks ist mann timrjandin razn, saei grob jah gadiupida jah gasatida grunduweddjau ana staina... — ὁμοίός ἐστιν ἀνθρώπῳ οἰκοδομοῦντι οἰκίαν, ὃς ἔσκαψεν καὶ ἐβάθυνεν καὶ ἔθηκεν θεμέλιον ἐπὶ τὴν πέτραν...
- E 1,20 patei gawaurhta in Kristau, urraisjands ina us dauþaim jah gasatida in taihswon seinai in himinam — ἦν ἐνήργησεν ἐν τῷ Χριστῷ ἐγείρας αὐτὸν ἐκ νεκρῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐν δεξιᾷ αὐτοῦ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.
- L 4,9 þaproh gatauh ina in Iairusalem jah gasatida ina ana giblin alhs jah qap du imma: ... — καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ·
- I 6,27 ... þanuh auk atta gasiglida guþ. — ... τοῦτον γὰρ ὁ πατήρ ἐσφράγισεν ὁ θεός.
- Mk 1,32 andanahtja þan waurþanamma, þan gasaggq sauil, berun du imma allans þans ubil habandans jah unhulþons habandans. — ὀψίας δὲ γενομένης, ὅτε ἔδυ ὁ ἥλιος, ἔφερον πρὸς αὐτὸν πάντας τοὺς κακῶς ἔχοντας καὶ τοὺς δαιμονιζομένους.

- I 6,3 usiddja þan ana fairguni Iesus jah jainar gas at miþ siponjam seinaim. — ἀνῆλθεν δὲ εἰς τὸ ὄρος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἐκεῖ ἐκάθιτο μετὰ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ.
- I 12,14 bigat þan Iesus asilu, (jah) gas at ana ina, swaswe ist gameliþ: — εὐρών δὲ ὁ Ἰησοῦς ὀνάριον ἐκάθισεν ἐπ' αὐτό, καθὼς ἐστὶν γεγραμμένον.
- L 4,20 jah faifalþ þos bokos jah usgibands andbahta gas at... — καὶ πτόξας τὸ βιβλίον ἀποδοὺς τῷ ὑπηρέτῃ ἐκάθισεν...
- Mk 11,7 jah brahtedun þana fulan at Iesua jah galagidedun ana (ina) wastjos seinos, jah gas at ana ina. — καὶ ἡγαγον τὸν πῶλον πρὸς τὸν Ἰησοῦν καὶ ἐπέβαλον αὐτῷ τὰ ἱμάτια αὐτῶν, καὶ ἐκάθισεν ἐπ' αὐτῷ.
- Mk 13,19 wairband auk þai dagos jainai aglo swaleika, swe ni was swaleika fram anastodeinai gaskaftais þoei gaskop gup, und hita, jah ni wairþiþ. — ἔσονται γὰρ αἱ ἡμέραι ἐκεῖναι θλίψεις, οἷα οὐ γέγονεν τοιαύτη ἀπ' ἀρχῆς κτίσεως, ἧς ἔκτισεν ὁ θεός, ἕως τοῦ νῦν, καὶ οὐ μὴ γένηται.
- T 4,3 warjandane liugos, gaparban mate, þanzei gup gaskop du andniman miþ awiliudam galaub, andam jah ufkunnandam sunja. — κωλύόντων γαμεῖν, ἀπέχεσθαι βρωμάτων ἃ ὁ θεός ἔκτισεν εἰς μετάληψιν μετὰ εὐχαριστίας τοῖς πιστοῖς καὶ ἐπεγνωκόσιν τὴν ἀλήθειαν.
- G 4,12 æþpan wairþaþ swe ik, unte jah ik swe jus, broþrius, bidja izwis. ni waiht mis gaskop þ. — γίνεσθε ὡς ἐγώ, ὅτι καγὼ ὡς ὑμεῖς, ἀδελφοί, δέομαι ὑμῶν. οὐδὲν με ἡδίκησατε.
- Filem 18 iþ jabai þa gaskop þus aipþau skula ist, þata mis rahnei. — εἰ δέ τι ἡδίκησέν σε ἢ ὀφείλει, τοῦτο ἐμοὶ ἐλλόγει.
- k 7,2 gamoteima in izwis; ni ainummehun gaskopum, ni ainnohun frawardidedum, ni ainnohun bifaihodedum. — χωρήσατε ἡμᾶς, οὐδένα ἡδίκησαμεν, οὐδένα ἐφθείραμεν, οὐδένα ἐπλεονεκτήσαμεν.
- k 10,14 ni auk swaswe ni fairrinnandans und izwis ufarassau ufþanjam uns, unte jah und izwis gasniumidedum in aiwaggeljon Xristaus, — οὐ γὰρ ὡς μὴ ἐφικνούμενοι εἰς ὑμᾶς ὑπερεκτείνομεν ἑαυτοὺς, ἄχρη γὰρ καὶ ὑμῶν ἐφθάσαμεν ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ Χριστοῦ.
- R 9,31 iþ Israel laistjands witop garaihteins bi witop garaihteins ni gasnau. — Ἰσραὴλ δὲ διώκων νόμον δικαιοσύνης εἰς νόμον δικαιοσύνης οὐκ ἔφθασεν.
- Fil 3,16 æþpan sweþauh du þammei gasnewum, ei samo hugjaima... — πλὴν εἰς ὃ ἐφθάσαμεν, τῷ αὐτῷ στοιχεῖν...

- I 9,6 pata qipands gaspaiw dalap, jah gawurhta fani us bam-
ma spaiskuldra... — ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ καὶ ἐποί-
ησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος καὶ ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν
πηλὸν ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ,
- Nehem 5,16 jah waurstw bizos baurgswaddjaus inswinbida, jah baurp ni
gastaistald, jah piwos meinai jah allai pai galisanans du
bamma waurstwa. — καὶ ἐν ἔργῳ τοῦ τείχους τούτου κατίσχυσα
καὶ ἀγρὸν οὐκ ἐκτεσάμην καὶ τὰ παιδάριά μου καὶ πάντες οἱ
συνηγμένοι ἐκεῖ ἐπὶ τὸ ἔργον.
- I 8,44 ...jains manamaurbrja was fram frumistja jah in sunjai ni ga-
stob;... — ...ἐκεῖνος ἀνθρώποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς καὶ ἐν τῇ
ἀληθείᾳ οὐχ' ἔστηκεν...
- L 1,56 gastob pan Mariam miþ izai swe menops prins jah gawan-
dida sik du garda seinamma. — ἔμεινεν δὲ Μαριάμ σὺν
αὐτῇ ὥσθι μῆνας τρεῖς καὶ ὑπέστρεψεν εἰς τὸν οἶκον αὐτῆς.
- L 6,8 ...paruh is urreisands gastob. — ...ὁ δὲ ἀναστάς ἔστη...
- L 6,17 jah atgaggands dalap miþ im gastob ana stada ibnamma
jah hiума siponje is... — καὶ καταβάς μετ' αὐτῶν ἔστη ἐπὶ
τόπου πεδινοῦ, καὶ ὄχλος μαθητῶν αὐτοῦ...
- L 7,14 jah duatgaggands attaitok hilftrjom; ip pai bairandans ga-
stobun; jah qap: juggalaud, du bus qipa: urreis! — καὶ
προσελθὼν ἤψατο τῆς σοροῦ, οἱ δὲ βασιτάζοντες ἔστησαν καὶ
εἶπεν· νεανίσκε, σοὶ λέγω, ἐγέρθητι.
- L 8,44 atgaggandei du aftaro attaitok skauta wastjos is, jah suns
gastob sa runs blopis izos. — προσελθοῦσα ὀπισθεν ἤψατο
τοῦ κρασπέδου τοῦ ἱματίου αὐτοῦ, καὶ παραχρῆμα ἔστη ἡ ῥύσις
τοῦ αἵματος αὐτῆς.
- L 17,12 jah inngaggandin imma in suma haimo, gamotidedun imma
taihun þrutsfillai mans, jaih gastobun fairraþro. — καὶ
ἐλσερχομένου αὐτοῦ εἷς τινα κώμην ἀπῆντησαν αὐτῷ δέκα λεπτοὶ
ἄνδρες, οἱ ἔστησαν πόρρωθεν,
- k 2,1 Abban gastauida pata silbo at mis, ei aftra in saurgai ni
qimau at izwis. — Ἐκρίνα δὲ ἐμαυτῷ τοῦτο, τὸ μὴ πάλιν ἐν
λύπῃ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς.
- I 12,16 ...ak bipe gasweraips was Iesus, panuh gamundedun
batei pata was du bamma gamelip, jah pata gatawidedun
imma. — ...ἀλλ' ὅτε ἐδοξάσθη ὁ Ἰησοῦς, τότε ἐμνήσθησαν
ὅτι ταῦτα ἦν ἐπ' αὐτῷ γεγραμμένα καὶ ταῦτα ἐποίησαν αὐτῷ.
- M 9,18 miþbanci is rodida pata du im, paruh reiks ains qimands
inwait ina, qipands batei dauhtar meina nu gaswalt;... —
ταῦτα αὐτοῦ λαλοῦντος αὐτοῖς, ἰδοὺ ἀρχὼν εἷς ἐλθὼν προσεκύνη
αὐτῷ λέγων ὅτι ἡ θυγάτηρ μου ἄρτι ἐτελεύτησεν...

- Mk 7,34 jah ussaiḡands du himina gaswogida jah qab du imma:... — και ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἔστειναξεν και λέγει αὐτῷ...
- I 7,23 ...ip mis hatizob, unte allana mannan hailana gatawida in sabbato? — ...ἐμοὶ χολᾷτε ὅτι ὅλον ἀνθρώπον ὑγιῇ ἐποίησα ἐν σαββάτῳ;
- Kol 2,15 andhamonds sik leika, reikja jah waldufnja gatarhida bal-paba, gablaupjands po bairhtaba in sis. — ἀπεκδυσάμενος τὰς ἀρχὰς και τὰς ἐξουσίας ἐδειγμάτισεν ἐν παρρησίᾳ, θριαμβεύσας αὐτοῦς ἐν αὐτῷ.
- M 7,22 managai qipand mis in jainamma daga: frauja, frauja! niu þeinamma namin praufetidedum, jah þeinamma namin unhulþons uswaurpum, jah þeinamma namin mahtins mikilos gatawidedum? — πολλοὶ ἐροῦσί μοι ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ· κύριε κύριε, οὐ τῷ σῷ ὀνόματι δαιμόνια ἐξεβάλομεν, και τῷ σῷ ὀνόματι δυνάμεις πολλὰς ἐποίησαμεν;
- I 7,21 andhof Iesus jah qab du im: ain waurstw gatawida, jah allai sildaleikeip. — ἀπεκρίθη Ἰησοῦς και εἶπεν αὐτοῖς, ἐν ἔργον ἐποίησα και πάντες θαυμάζετε.
- I 9,26 panuh qebun (du imma) aftra: ἦα gatawida þus? ἦaiwa uslauk þus augona? — εἶπον δὲ αὐτῷ πάλιν· τί ἐποίησέν σοι; πῶς ἤνοιξέν σου τοὺς ὀφθαλμοὺς;
- I 10,41 jah managai qemun at imma jah qebun þatei Iohannes gatawida taikne ni ainohun:... — και πολλοὶ ἦλθον πρὸς αὐτόν και ἔλεγον ὅτι Ἰωάννης μὲν ἐποίησεν σημεῖον οὐδέν...
- I 11,45 panuh managai þize Iudaiei þai qimandans at Marjin jah saiḡandans þatei gatawida, galaubidedun imma. — πολλοὶ οὖν ἐκ τῶν Ἰουδαίων οἱ ἐλθόντες πρὸς τὴν Μαρίαν και θεωσάμενοι ἃ ἐποίησεν, ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.
- I 13,15 du frisahtai auk atgaf izwis, ei swaswe ik gatawida izwis, swa jus taujaiþ. — ὑπόδειγμα γὰρ ἔδωκα ὑμῖν, ὥς καθὼς ἐγὼ ἐποίησα ὑμῖν, και ὑμεῖς ποιῆτε.
- I 18,35 ...so þiuda þeina jah gudjans anafulhun þuk mis; ἦα gatawides? — ...τὸ ἔθνος τὸ σὸν και οἱ ἀρχιερεῖς παρέδωκάν σε ἐμοί· τί ἐποίησας;
- I 15,24 ip þo waurstwa ni gatawidedjau in im þoei anþar ainshun ni gatawida, frawaurht ni habaidedeina; ip nu jah gaseḡun, mik jah fjaidedun jah mik jah attan meinana. — εἰ τὰ ἔργα μὴ ἐποίησα ἐν αὐτοῖς ἃ οὐδεὶς ἄλλος πεποίηκεν, ἀμαρτίαν οὐκ εἶχον. νῦν δὲ ὥς ῥά κασι και μεμισήκασι και ἐμὲ και τὸν πατέρα μου.
- L I,49 unte gatawida mis mikilein sa mahteiga, jah weih namo is. — ὅτι ἐποίησέν μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατός· και ἄγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ,

- L 1,51 gatawida swinbein in arma seinamma, distahida mikilpuh-
tans gahugdai hairtins seinis; — ἐποίησεν κράτος ἐν βρα-
χίονι αὐτοῦ, διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν.
- L 6,3 jah andhafjands wipra ins Iesus qab: ni bata ussuggwud batei
gatawida Daweid, þan gredags was, silba jah batei miþ
imma wesun? — καὶ ἀποκριθεὶς πρὸς αὐτοὺς εἶπεν ὁ Ἰησοῦς·
οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησεν Δαυεὶδ, ὅποτε ἐπείνασεν
αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ ὄντες;
- L 9,15 jah gatawidedun swa jah gatawidedun anakum-
bjan allans. — καὶ ἐποίησαν οὕτως καὶ ἀνέκλιναν
ἀπαντας.
- L 9,43 ...at allaim þan sildaleikjandam bi alla þoei gatawida
Iesus... — ...πάντων δὲ θαυμαζόντων ἐπὶ πᾶσιν οἷς ἐποίησεν
ὁ Ἰησοῦς...
- L 16,8 jah hazida sa frauja þana fauragaggjan inwindipos, unte fro-
daba gatawida;... — καὶ ἐπήνεσεν ὁ κύριος τὸν οἰκονόμον
τῆς ἀδικίας, ὅτι φρονίμως ἐποίησεν...
- L 17,9 iba þank þu fairhaitis skalka jainamma, unte gatawida
batei anabudan was? ni man. — μὴ χάριν ἔχει τῷ δούλῳ ἐκείνῳ
ὅτι ἐποίησεν τὰ διαταχθέντα; οὐ δοκῶ.
- Mk 2,25 jah is qab du im: niu ussuggwup aiw þa gatawida Daweid
þan þaurfta jah gredags was, is jah þai miþ imma? — καὶ
αὐτὸς εἶπεν αὐτοῖς· οὐδέποτε ἀνέγνωτε τί ἐποίησεν Δαυεὶδ,
ὅτε χρεῖαν ἔσχεν καὶ ἐπείνασεν, αὐτὸς καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ.
- Mk 3,6 jah gaggandans þan Fareisaieis sunsaiw miþ þaim Herodianum
garuni gatawidedun bi ina, ei imma usqemeina. — καὶ
ἐξελθόντες οἱ Φαρισαῖοι εὐθέως μετὰ τῶν Ἡρωδιανῶν συμβούλιον
ἐποίησιν· κατ' αὐτοῦ, ὅπως αὐτὸν ἀπολέσωσιν.
- Mk 6,20 unte Herodis ohta sis Iohannen, kunnands ina wair garaihtana
jah weihana, jah witaida imma jah hausjands imma mang ga-
tawida jah gabaurjaba imma andhausida. — ὁ γὰρ Ἡρώδης
ἐφοβεῖτο τὸν Ἰωάννην, εἰδὼς αὐτὸν ἄνδρα δίκαιον καὶ ἅγιον, καὶ
συνετήρει αὐτὸν καὶ ἀκούσας αὐτοῦ πολλὰ ἐποίησε καὶ ἡδέως
αὐτοῦ ἤκουεν.
- Mk 9,13 akei qiþa izwis batei ju Helias qam jah gatawidedun
imma swa filu swe wildedun, swaswe gameliþ ist bi ina. —
ἀλλὰ λέγω ὑμῖν ὅτι καὶ Ἡλίας ἐλήλυθεν, καὶ ἐποίησαν αὐτῷ
ὅσα ἠθέλησαν, καθὼς γέγραπται ἐπ' αὐτόν.
- Mk 10,6 iþ af anastodeinai gaskafais gumein jah qinein gatawida
guþ. — ἀπὸ δὲ ἀρχῆς κτίσεως ἄρσεν καὶ θῆλυ ἐποίησεν
αὐτοὺς ὁ Θεός.
- Mk 14,8 batei habaida so gatawida; faursnau salbon mcin leuk du
usfilha. — ὃ ἔσχεν αὕτη ἐποίησεν· προέλαβεν μυρίσαι μου τὸ
σῶμα εἰς τὸν ἐνταφιασμόν.

- Mk 14,9 amen, qipa izwis: bisiharuh bei merjada so aiwaggeljo and alla manaseb, jah batei gatawida so rodjada du gumandai izos. — ἀμήν λέγω ὑμῖν, ὅπου ἐὰν κηρυχθῇ τὸ εὐαγγέλιον τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ ὁ ἐποίησεν αὕτη λαληθήσεται εἰς μνημόσυνον αὐτῆς.
- Mk 15,14 ip Peilatus qap du im: ἦα allis ubilis gatawida?... — ὁ δὲ Πειλαῖτος ἔλεγεν αὐτοῖς· τί γὰρ κακὸν ἐποίησεν;...
- R 9,20 ...ibai qipib gadikis du bamma digandin: ἦα mik gatawides swa? — μή ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι. τί με ἐποίησας οὕτως;
- K 1,20 ...nih dwala gatawida gup handugein bis fairḡaus? — ...οὐχὶ ἐμώρανε ν ὁ θεὸς τὴν σοφίαν τοῦ κόσμου τούτου;
- k 5,21 unte pana izei ni kunpa frawaurht, faur uns gatawida frawaurht, ei weis waurpeima garaihte gudis in imma. — τὸν γὰρ μὴ γνόντα ἁμαρτίαν ὑπὲρ ἡμῶν ἁμαρτίαν ἐποίησεν, ἵνα ἡμεῖς γενώμεθα δικαιοσύνη θεοῦ ἐν αὐτῷ.
- k 7,11 saiḡ auk silbo pata bi gup saurgan izwis, ἡελαuda gatawida izwis usdaudein... — ἰδοὺ γὰρ αὐτὸ τοῦτο τὸ κατὰ θεὸν λυπηθῆναι ὑμᾶς πόσῃν κατεργάσατο ὑμῖν σπουδῇν...
- k 11,25 ...prim sinpam usfarpon gatawida us skipa;... — ...τρεῖς ἐναυάγησα...
- E 3,11 bi muna aiwe panei gatawida in Xristau Iesu frauin unsaramma, — κατὰ πρόθεσιν τῶν αἰώνων ἦν ἐποίησεν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν,
- Fil 4,14 abpan swebauh waila gatawidedup gamainja briggandans meina aglon. — πλὴν καλῶς ἐποιήσατε συνκοινωνήσαντές μου τῇ θλίψει.
- T 5,12 habandeins staua, unte frumein galaubein wana gatawidedun. — ἔχουσαι κρίμα ὅτε τὴν πρώτην πίστιν ἡ θείατησαν.
- Nehem 5,13 ...jah hazidedun frauja jah gatawidedun pata waurd alla so managei. — ...καὶ ἤνεσαν τὸν κύριον. καὶ ἐποίησαν τὸ ῥῆμα τοῦτο ὁ λαός.
- L 7,5 unte frijop piuda unsara, jah swnagogcin is gatimrida unsis. — ἀγαπᾷ γὰρ τὸ ἔθνος ἡμῶν, καὶ τὴν συναγωγὴν αὐτοῦς φιλοδόμησεν ἡμῖν.
- Mk 12,1 ...weinagard ussatida manna jah bisatida ina fabom jah usgrof fal uf mesa jah gatamrida kelikn jah anafalh ina waurstwjah jah aflaiþ aljab. — ...ἀμπελῶνα ἐφύτευσεν ἄνθρωπος καὶ περιέθηκεν φραγμὸν καὶ ὥρυξεν ὑπολήνιον καὶ φιλοδόμησεν πύργον καὶ ἐξέδοτο αὐτὸν γεωργοῖς καὶ ἀπεδήμησεν.

- M 7,24 h̄azuh nu saei hauseip waurda meina jah taujip bo, galeiko ina waira frodamma, saei gatimrida razn sein ana staina. — πᾶς οὖν ὅστις ἀκούει μου τοὺς λόγους καὶ ποιεῖ αὐτούς, ὁμοιωσῶ αὐτὸν ἀνδρὶ φρονίμῳ, ὅστις ᾠκοδόμησεν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν πέτραν.
- M 7,26 jah h̄azuh saei hauseip waurda meina jah ni taujip bo, galeikoda mann dwalamma, saei gatimrida razn sein ana malmin. — καὶ πᾶς ὁ ἀκούων μου τοὺς λόγους καὶ μὴ ποιῶν αὐτοὺς ὁμοιωθήσεται ἀνδρὶ μωρῷ, ὅστις ᾠκοδόμησεν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ἄμυν.
- L 4,9 paproh gatauh ina in Iairusalem jah gasatida ina ana giblin alhs jah qab du imma:... — καὶ ἦγαγεν αὐτὸν εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἔστησεν αὐτὸν ἐπὶ τὸ πτερύγιον τοῦ ἱεροῦ, καὶ εἶπεν αὐτῷ...
- L 9,51 warp pan in pammei usfulnodedun dagos andanumtais is, jah is andwairpi seinata gatulgida du gaggan in Iairusalem. ἐγένετο δὲ ἐν τῷ συμπληροῦσθαι τὰς ἡμέρας τῆς ἀναλήψεως αὐτοῦ, καὶ αὐτὸς τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐστῆριξεν τοῦ πορεύεσθαι εἰς Ἱερουσαλὴμ,
- L 20,26 jah ni mahtedun gafahan is waurde in andwairpja manageins jah sildaleikjandans andawaurde is gaphahaidedun. — καὶ οὐκ ἴσχυσαν ἐπιλαβέσθαι αὐτοῦ ῥήματος ἐναντίον τοῦ λαοῦ καὶ θαυμάσαντες ἐπὶ τῇ ἀποκρίσει αὐτοῦ ἐσίγησαν.
- L 8,5 ...jah mibpaneī saiso, sum gadraus faur wig jah gatrudan warp, jah fuglos himinis fretun pata. — ...καὶ ἐν τῷ σπεῖρειν αὐτὸν ὁ μὲν ἔπесεν παρὰ τὴν ὁδὸν καὶ κατεπατήθη, καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατέφαγεν αὐτό.
- L 8,6 jah anbar gadraus ana staina jah uskijanata gaphaursnoda, in pizeī ni habaida qrammipa. — καὶ ἕτερον ἔπесεν ἐπὶ τὴν πέτραν καὶ φυνὲν ἐξηράνθη διὰ τὸ μὴ ἔχειν ἰκμάδα.
- Mk 4,6 at sunnin pan urrinnandin ufbrann, jah unte ni habaida waurtins, gaphaursnoda. — ἡλίου δὲ ἀνατείλαντος ἐκαυματίσθη καὶ διὰ τὸ μὴ ἔχειν ῥίζαν ἐξηράνθη.
- Mk 5,29 jah sunsaiw gaphaursnoda sa brunna blopis izos, jah uf-kunpa ana leika patei gahailnoda af pamma slaha. — καὶ εὐθέως ἐξηράνθη ἡ πηγὴ τοῦ αἵματος αὐτῆς, καὶ ἔγνω τῷ σώματι ὅτι ἔσται ἀπὸ τῆς μάστιγος.
- Mk 11,21 ...rabbei, sai, smakkabagms panei fraqast gaphaursnoda. — ...ῥαββί, ἴδε ἡ συκῆ ἣν κατηράσω ἐξήρανται.
- L 9,16 nimands pan pans fimf hlaibans jah twans fiskans, insailands du himina gapiupida ins jah gabrak jah gaf siponjam du faurlagjan managein. — λαβὼν δὲ τοὺς πέντε ἄρτους καὶ τοὺς δύο ἰχθύας, ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἐβλόγησεν αὐτοὺς καὶ κατέκλασεν καὶ ἐδίδου τοῖς μαθηταῖς παρατιθέναι τῷ ὄχλῳ.

- Mk 8,33 ip bai haldandans gaplauhun jah galeibandans gataihun in baurg all bi pans daimonarjans. — οἱ δὲ βόσκοντες ἔφυγον, καὶ ἀπελθόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπ' ἡγγειλαν πάντα καὶ τὰ τῶν δαιμονιζομένων.
- L 8,34 gasaihandans pan bai haldandans bata waurpano gaplauhun jah gataihun in baurg jah in weihsa. — ἰδόντες δὲ οἱ βόσκοντες τὸ γεγενημένον ἔφυγον, καὶ ἀπ' ἡγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς.
- Mk 5,14 jah bai haldandans po sweina gaplauhun jah gataihun in baurg jah in haimom, ... — καὶ οἱ βόσκοντες τοὺς χοίρους ἔφυγον καὶ ἀπ' ἡγγειλαν εἰς τὴν πόλιν καὶ εἰς τοὺς ἀγρούς...
- Mk 14,50 jah afletandans ina gaplauhun allai. — καὶ ἀφέντες αὐτὸν ἔφυγον πάντες.
- Mk 14,53 jah gatauhun Iesu du auhumistin gudjin... — καὶ ἀπ' ἡγαγον τὸν Ἰησοῦν πρὸς τὸν ἀρχιερέα,...
- Mk 14,52 ip is bileipands pamma leina naqaps gaplauh faura im. — ὁ δὲ καταλιπὼν τὴν σινδόνα γυμνὸς ἔφυγεν ἀπ' αὐτῶν.
- Mk 16,8 jah usgaggandeins af pamma hlaiwa gaplauhun; ... — καὶ ἐξελθούσαι ἔφυγον ἀπὸ τοῦ μνημείου...
- k 11,2 ... gawadjoda auk izwis ainamma waira mauja swikna du usgiban Xristau. — ... ἡρμოსάμην γὰρ ὑμᾶς ἐνὶ ἀνδρὶ παραθένον ἀγνὴν παραστῆσαι τῷ Χριστῷ.
- I 9,11 andhof jains jah qap: manna haitans Iesus fani gawaurhta jah bismait mis augona jah qap mis: gagg afpwahan in bata swumfsl Siloamis; ip ik galaiþ jah biþwahands ussaiz. — ἀπεκρίθη ἐκεῖνος καὶ εἶπεν· ἄνθρωπος λεγόμενος Ἰησοῦς πηλὸν ἐποίησεν καὶ ἐπέχρισέν μου τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπέν μοι· ὕπαγε νίψαι εἰς τὴν κολυμβήθραν τοῦ Σιλωάμ. ἀπελθὼν δὲ καὶ...
- I 9,14 wasuh þan sabbato, þan bata fani gawaurhta Iesus jah uslauk imma augona. — ἦν δὲ σάββατον ὅτε τὸν πηλὸν ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς καὶ ἀνέωξεν αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς.
- I 12,2 paruh gawaurhtedun imma nahtamat jainar, jah Marþa andbahtida... — ἐποίησαν οὖν αὐτῷ δεῖπνον ἐκεῖ, καὶ ἡ Μάρθα διηκόνει...
- L 5,29 jah gawaurhta dauht mikila Laiwweis imma in garda seinamma... — καὶ ἐποίησεν δοχὴν μεγάλην Λευεὶς αὐτῷ ἐν τῇ οἰκίᾳ αὐτοῦ...
- L 14,16 paruh qap imma frauja: manna sums gawaurhta nahtamat mikilana jah haihait managans. — ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· ἄνθρωπος τις ἐποίησεν δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσεν πολλούς.

- L 19,18 jah qam anpar qipands: frauja, skatts þeins gawaurhta fimf skattans. — και ἤλθεν ὁ δεῦτερος λέγων· κύριε, ἡ μὲν σου ἐποίησεν πέντε μνᾶς.
- Mk 3,14 jah gawaurhta twalif du wisan miþ sis, jah ei insandidedi ins merjan. — και ἐποίησεν δώδεκα ἵνα ᾧσιν μετ' αὐτοῦ και ἵνα ἀποστέλλῃ αὐτοὺς κηρύσσειν.
- I 9,6 pata qipands gaspaiw dalap, jah gawaurhta fani us þamma spaiskuldra, jah gasmait imma ana augona pata fani þamma blindin. — ταῦτα εἰπὼν ἔπτυσεν χαμαὶ και ἐποίησεν πηλὸν ἐκ τοῦ πτύσματος και ἐπέχρισεν αὐτοῦ τὸν πηλὸν ἐπὶ τοῦς ὀφθαλμοὺς τοῦ τυφλοῦ.
- L 1,68 þiuþeigs frauja guþ Isr̥aelis, unte gaweisoda jah gawaurhta uslausein managein seinai. — εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ἰσραὴλ, ὅτι ἐπεσκέψατο και ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ.
- L 3,19 iþ Herodes sa taitrarkes gasakans fram imma bi Hercdiadein qen broþrs is, jah bi alla þoei gawaurhta ubila Herodes. — ὁ δὲ Ἡρώδης ὁ τετράρχης, ἐλεγχόμενος ὑπ' αὐτοῦ περὶ Ἡρωδιάδος τῆς γυναικὸς τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ και περὶ πάντων ὧν ἐποίησεν πονηρῶν ὁ Ἡρώδης.
- M 8,32 jah qap du im: gaggip! iþ eis usgaggandans galipun in hairda sweine; jah sai, run gawaurhtedun sis alla so hairda and driuson in marein jah gadauþnodedun in watnam. — και εἶπεν αὐτοῖς· ὑπάγετε. οἱ δὲ ἐξελθόντες ἀπῆλθον εἰς τὴν ἀγέλην τῶν χοίρων· και ἰδοὺ ὥρμησεν πᾶσα ἡ ἀγέλη τῶν χοίρων κατὰ τοῦ κρημνοῦ εἰς τὴν θάλασσαν, και ἀπέθανον ἐν τοῖς ὕδασιν.
- I 10,36 þanei atta gaweihaida jah insandida in þana fairhū... — ὃν ὁ πατὴρ ἡγάσεν και ἀπέστειλεν εἰς τὸν κόσμον...
- G 3,4 swa filu gawunnub sware? aþþan jabai sware! — τοσαῦτα ἐπάθετε εἰκῇ· εἰ γε και εἰκῇ.
- L 8,27 ...jah in garda ni gawas, ak in hlaiwasnom. — ...και ἐν οἰκίᾳ οὐκ ἔμενεν, ἀλλ' ἐν τοῖς μνήμασιν.
- Kol 1,7 swaswe ganemup at Aipaftrin þamma liubin gaskalkja unsaramma... — καθὼς ἐμάθετε ἀπὸ Ἐπαφρᾶ τοῦ ἀγαπητοῦ συνδούλου ἡμῶν...
- L 7,22 jah andhaljands Iesus qap du im: gaggandans gateihats Iohannen þatei gaseihs uts jah gahausideduts... — και ἀποκριθεὶς ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτοῖς· πορευθέντες ἀπαγγείλατε Ἰωάννῃ ὅ ἐἵδετε και ἡκούσατε...

- L 16,22 ...gaswalt þan jah sa gabeiga jah gafulhans warþ. — ...ἀπέθανεν δὲ καὶ ὁ πλούσιος καὶ ἐτάφη.
- I 19,7 andhofun imma Iudaieis: weis witop aihum, jai bi þamma witoda unsaramma skal gaswiltan, unte sik silban gudis sunu gatawida. — ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι· ἡμεῖς νόμον ἔχομεν, καὶ κατὰ τὸν νόμον ἡμῶν ὀφείλει ἀποθανεῖν, ὅτι ἐαυτὸν θεοῦ υἱὸν ἐποίησεν.
- L 6,4 haiwa inn galaip in gard gudis jah hlaibans faurlageinaiš usnam jah matida... — ὥς εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ καὶ τοὺς ἄρτους τῆς προθέσεως ἔλαβεν καὶ ἔφαγεν...
- t 4,7 haifst þo godon haifstida, run ustauh, galaubein gafastaida; — τὸν ἁγῶνα τὸν καλὸν ἡγώνισμαι, τὸν δρόμον τετέλεκα, τὴν πίστιν τετήρηκα.
- L 17,10 ...unte þatei skuðdedum taujan gatawidedum. — ...ὅτι δὲ ὀφείλομεν ποιῆσαι πεποιθήκαμεν.
- R 15,3 ...þize idweitjandane þuk gadrusun ana mik. — τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσον ἐπ' ἐμέ.
- I 12,27 nu saiwala meina gadrobnoda, jah ha qipau? ... — νῦν ἡ ψυχὴ μου τετάρακται, καὶ τί εἴπω;...
- K 7,17 ni ei, harjammeh swaswe gadailida gup, ainharjatoh swaswe galaþoda gup, swa gaggai;... — εἰ μὴ ἐκάστῳ ὥς ἐμέρισεν ὁ θεός, ἕκαστον ὥς κέκληκεν ὁ κύριος, οὕτως περιπατεῖτω...
- L 7,50 ip is qap þan du þizai qinon: galaubeins þeina ganasida þuk, gagg in gawairþi. — εἶπεν δὲ πρὸς τὴν γυναῖκα· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε, πορεύου εἰς εἰρήνην.
- L 8,48 ...galaubeins þeina ganasida þuk: gagg in gawairþja. — ...ἡ πίστις σου σέσωκέν σε. πορεύου εἰς εἰρήνην.
- L 17,19 jah qap du imma: usstandands gagg, galaubeins þeina ganasida þuk. — καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἀναστὰς πορεύου· ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.
- L 18,42 jah Iesus qap du imma: ussaiþ, galaubeins þeina ganasida þuk. — καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ἀνάβληψον, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε.
- Mk 5,34 ...dauhtar, galaubeins þeina ganasida þuk,... — ...θύγατερ, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε...
- Mk 10,52 ip Iesus qap du imma: gagg, galaubeins þeina ganasida þuk. — ὁ δὲ Ἰησοῦς εἶπεν αὐτῷ· ὑπάγε, ἡ πίστις σου σέσωκέν σε...
- I 6,36 akei qap izwis þatei gasehup mik jah ni galaubeip. — ἀλλ' εἶπον ὑμῖν ὅτι ἑώρακα τέ με καὶ οὐ πιστεύετε.

- Mk 3,12 jah filu andbait ins ei ina ni gaswikunþidedeina. — και πολλὰ ἐπετίμα αὐτοῖς ἵνα μὴ φανερόν αὐτὸν ποιήσωσιν.
- E 5,26 ei þo gaweihaidedi gahrainjands þwahla watins in waurda, — ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ καθάρισας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι.
- L 19,15 jah warþ, biþe atwandida sik aftra, andnimands þiudangardja jah haihait wopjan du sis þans skalkans þaimei atgaf þata silubr, ei gakunnaidedi ἡα ἡarjizuh gawaurhtedi. — ... ἵνα γνῶ τίς τίς διεπραγματεύσατο.
- Mk 10,48 jah ἡotidedun imma managai ei gaþahaidedi; ip is filu mais hropida: sunau Daweidis, armai mik! — και ἐπετίμων αὐτῷ πολλοὶ ἵνα σιωπήσῃ ὃ δὲ πολλῷ μᾶλλον ἔκραζεν υἱὲ Δαυεὶδ, ἐλέησόν με.
- L 19,48 jah ni bigetun ἡα gatawidedeina; managai auk alakjo hahaida du hausjan imma. — και οὐχ εὕρισκον τί ποιήσωσιν ὃ λαὸς γὰρ ἅπας ἐξεκρέματο αὐτοῦ ἀκούων.
- Mk 16,1 jah inwisandins sabbate dagis Marja so Magdalene jah Marja so Iakobis jah Salome usbauhtedun aromata, ei atgaggandeins gasalbodedeina ina. — Και διαγενομένου τοῦ σαββάτου Μαρία ἡ Μαγδαληνὴ καὶ Μαρία ἡ Ἰακώβου καὶ Σαλώμῃ ἡγόρασαν ἀρώματα, ἵνα ἐλθοῦσαι ἀλείψωσιν αὐτόν.
- L 19,4 jah biþragjands faur usstaig ana smakkabagm, ei gaseh i ina, unte is and þata munaida þairhgaggan. — Και προσδραμών ἐμ-προσθεν ἀνέβη ἐπὶ συκομοραίαν, ἵνα ἴδῃ αὐτόν, ὅτι ἐκείνης ἐμελλεν διέρχεσθαι.
- L 19,23 jah duþe ni atlagiðes þata silubr mein du skattjam? jah (ik) qimands miþ wokra galausidedjau þata. — και διὰτί οὐκ ἔδωκάς μου τὸ ἀργύριον ἐπὶ τράπεζαν; καὶ ἐγὼ ἐλθὼν σὺν τόκῳ ἂν ἔπραξα αὐτό.
- E 3,3 unte bi andhuleinai gakannida was mis so runa, swe fauragamelida in leitilamma, — ὅτι κατὰ ἀποκάλυψιν ἐγνώ-ρισθῇ μοι τὸ μυστήριον, καθὼς προέγραψα ἐν ὀλίγῳ.
- K 9,19 ...ei managizans gagaigaidedjau. — ἵνα τοὺς πλείονας κερδήσω.
- K 9,20 jah warþ Iudaium swe Iudaius, ei Iudaiuns gagei-gaid(edj)au; þaim uf witoda swe uf witoda, ni wisands silba uf witoda, ak uf anstai, ei þans uf witoda gageig(g)-aidedjau; — και ἐγενόμην τοῖς Ἰουδαίοις ὥς Ἰουδαῖος, ἵνα Ἰουδαίους κερδήσω· τοῖς ὑπὲρ νόμον ὥς ὑπὲρ νόμον, μὴ ὧν αὐτοὺς ὑπὲρ νόμον, ἵνα τοὺς ὑπὲρ νόμον κερδήσω.
- k 9,21 þaim witodalausam swe witodalaus, ni wisands witodis laus gudis, ak inwitop(s) Xristaus, ei gageig(g)/aidedjau

witodalausans. — τοῖς ἀνόμοις ὡς ἄνομος, μὴ ὦν ἄνομος θεοῦ, ἀλλ' ἔνομος Χριστοῦ, ἵνα κερδήσω ἀνόμους.

- K 9,22 was þaim unmahteigam swe unmahteigs, ei unmahteigans gageig(g)aidedjau; allaim was all, ei haiwa sumans gapanasjau. — ἐγενόμην τοῖς ἀσθενέσιν ὡς ἀσθενής, ἵνα τοὺς ἀσθενεῖς κερδήσω. τοῖς πᾶσιν γέγονα τὰ πάντα, ἵνα πάντως τινὰς σώσω.
- I 7,32 ...inuhsandidedun andbahtans þai Fareisaieis jah þai auhumistans gudjans, ei gafaiþaheina ina. — ...καὶ ἀπέστειλαν ὑπηρέτας οἱ Φαρισαῖοι καὶ οἱ ἀρχιερεῖς, ἵνα πιάσωσιν αὐτόν.
- R 11,11 ...ei gadruseina? nis-sijai!... — ...ἵνα πέσωσιν; μὴ γένοιτο.
- I 11,21 þanuh qap Mārþa du Iesua: frauja, iþ weseis her, ni þau gadauþnodedi broþar meins. — εἶπεν οὖν Μάρθα πρὸς τὸν Ἰησοῦν, κύριε, εἰ ἦς ὧδε, οὐκ ἂν ἀπέθανεν ὁ ἀδελφός μου.
- I 16,21 ...iþ biþe gabauran ist barn, ni þanaseiþs ni gaman þizos aglons faura fahedai, unte gabaurans warþ manna in fairigau. — ...ὅταν δὲ γενήσῃ τὸ παιδίον, οὐκέτι μνημονεύει τῆς θλίψεως διὰ τὴν χαράν, ὅτι ἐγενήθη ἄνθρωπος εἰς τὸν κόσμον.
- E 2,16 jah gafriþodedi þans bans in ainamma leika guda þairh galgan, afslahen(d)s fijaþwa in sis silbin. — καὶ ἀποκαταλλάξῃ τοὺς ἀμφοτέρους ἐν ἐνὶ σώματι τῷ θεῷ διὰ τοῦ σταυροῦ, ἀποκτείνας τὴν ἑχθρὰν ἐν αὐτῷ.

*

Brugmann приписује највећу моћ перфективизирања у иневр. језицима оним префиксима чије је првобитно значење *sa, mit, zusammen*. У готском је то префикс *ga-* коме по значењу одговара стинд. *sa-*, грч. σύν, лат. *cu-*, сл. *su-*. Материјално значење пре-префикса је: сабирање, здружење, скупљање, према томе довршавање, привођење крају. Иевр. *km* од кога Agrell⁴⁸ изводи сл. *su-*, germ. *ga* део би у гот. *ha*. Osthoffova⁴⁹ етимологија гот. *handugs* је привлачна, али за очување *g* остаје једини разлог помјерање нагласка.

Од 244 сложеннице са *ga-* 163 преводе грчке просте глаголе (*simplicia*). Осим што грч. сложенницама са σύν природно одговарају гот. сложеннице са *ga-*, још 15 других грч. префикса сложених са глаголом преведени су готским сложенницама са *ga*. Само ова чињеница била је довољна да се испитају разлози те специјалне улоге префикса *ga*.

Дајући да сам материјал говори за себе, не наметајући му улогу доказа за унапријед постављену тезу, пошлн смо од основног мате-

⁴⁸ S. Agrell, op. cit. стр. 84.

⁴⁹ Osthoff, Etymologia I PBB 13 (395—463).

ријалног значења префикса га-. Сви аутори примају то значење. Појам спајања изазива појам потпуности и даље појам свршености. Многи су аутори показали улогу других префикса у готском у перфективизирању глагола. У томе префикс га- отскаче изнад свих других, тако да је с правом назван „Perfektivierungsmittel *kaht* ἔξοχόν”. Штрајтбергово образложење да је га- због тога постао најраширеније средство за перфективизирање, јер је највише од свих префикса изгубио на свом материјалном значењу, чини нам се неприхватљиво. — Префикс перфективизира глагол на основу свог материјалног значења, а да би га у највећој мјери перфективизирао, мора то значење изгубити. — Основа те моћи и раширености префикса га- у улози средства за перфективизирање, налази се, напротив, управо у његовом значењу. То значење у себи укључује и изазива појам свршености, привођења крају, перфективности. Док други префикси перфективизирају глагол само тиме што му се додају, га- то чини не само због спајања са глаголом него и због свог материјалног значења, које у себи укључује појам свршености, перфективности. Зато је га најраширеније средство за перфективизирање.

А. Белић је (ор. cit.) убједљивим примјерима показао да је глаголски вид једино у сл. језику морфологисан. У осталим иевр. језицима глаголски вид је факултативан, синтактички условљен. У германском глагол је перфективан или имперфективан према ситуацији у реченици. Овдје смо, примјера ради, навели само неколико мјеста која показују да нису изјесна *simplicia* увијек перфективни нити нека *composita* само имперфективни, како то Streitberg сматра. Готски глаголски вид није морфологисан, не смијемо га мјерити према појавама у слав. глаголском виду, који има примарни и секундарни.

Није свака сложеница са га- перфективног значења. То су случајеви када га преводи грч. *σύν* са глаголом имперфективним. У том случају префикс га има само своје значење за које нема другог префикса у готском, а не перфективизира глагол.

Под II изијели смо цјелокупан материјал који илустрира улогу префикса га у измјени глаголског вида. Ту се види да је мали број случајева у којима га не мијења глаголски вид. Чини нам се да би се и ти имперфективни глаголи дали схватити као тренутни-итеративни — итеративност се спаја у имперфективност. На томе не инсистирамо, јер се опире смисао реченице, и тумачење текста изгледало би произвољно.

Преводећи грчке сложенице са *σύν*, префикс га- перфективизира глагол у сваком оном случају када је глагол и у грч. перфективан. Тиме се ограничава опсег Штрајтбергове поставке да га увијек перфективизира глагол. У трећем случају, (C) када га само перфективизира глагол — било да преводи грч. симплекс, или композитум са напријед споменутих префиксима — увијек је материјално значење префикса га довело до тога перфективизирања. Да не би ставио симплекс, који може бити имперфективан или перфективан, Wulfila је ставио композит са га и тиме јасно перфективизирао глагол. И друге грчке префиксе са глаголима превео је са га- сложеницама

управо у оним случајевима гдје је требало да се види јасно перфективност глагола. Префикс *ga* због свога значења јасније перфективизира глагол него макоји други префикс, зато га је Wulfila употребио и тамо гдје је могао употребити и неки други готски префикс, који би по значењу боље одговарао. Из овог се може закључити да је у готском само значење композита са префиксом *ga*- секундарног квалитета, а да је промјена вида примарна.

Улога префикса *ga* у перфективизирању глагола најјасније се види у примјерима наведеним под V, у паралелама гот. симплекс-композитум са *ga* према истовјетном грчком облику. Ови примјери потпуно одбацују тврдњу Веера⁵⁰ да је Wulfila произвољно употребљавао префикс *ga*.

Префикс *ga* перфективизирајући глагол помогао је и у надокнађивању несталих футура и аориста у готском. Питање времена у готском обухваћено је (VI) само толико да се покаже улога префикса *ga* у перфективизирању глагола, а тиме и превођењу грч. глаголских облика свршене радње. Најјасније се та улога види у томе што је грч. тренутни футур преведен готским презентом са *ga*. Аорист, имперфект, перфект и плусквамперфект преведен је свршеним глаголом. Гдје по самој ситуацији у реченици није јасна перфективност, употребљен је композит са *ga*.

⁵⁰ Beer, Tři studie o videch slovesného děje v gotštině. Část první: dějiny otázky. Prag 1915.

ZUSAMMENFASSUNG

Vuk Stef. Karadžić teilt in der Vorrede zu seinem Serb. Wörterbuch (*Skupljeni gramatički i polemički spisi Vuka Stef. Karadžića*, Knj. druga, XI, Beograd 1894—1895) die Zeitwörter im Serbischen in perfektive und imperfektive ein. Die imperfektive Aktionsart (*vid*, Aspekt) bezeichnet die dauernde Handlung, in ihrer ununterbrochenen Dauer; die perfektive dagegen einmalige und vollendete Handlung, ohne Unterschied zwischen dem Anfang, oder dem Abschluss einer begonnenen Handlung. Diese Einteilung betrachtet er als die wichtigste im Serbischen, derer die anderen Sprachen entbehren und derer Mangel sie durch das Tempus ersetzen. „Wir verfügen also mit der doppelten Zahl der Zeitwörter im Vergleich zu anderen Völkern“ (o.c.S. 63).

Diesen Ansatz berücksichtigte J. Grimm in der Vorrede zu seiner Übersetzung von Vuks Kl. serbischen Grammatik (XLIX—VI), indem er die Richtigkeit dieser Einteilung anerkennt und bemerkt, dass es einem Deutschen nicht so leicht wird sich davon den gehörigen Begriff zu bilden.

Im Slavischen ist die Aktionsart zum System ausgebaut. Man suchte Ähnliches auch in anderen Sprachen, besonders im Germanischen, zu finden. So ging man falsche Wege, indem gewisse Autoren die idg. freie, syntaktisch bedingte Aktionsart mit der im Slavischen morphologisierten, an eine Form gebundenen Aktionsart verglichen. Im Slavischen ist neben der primären Aktionsart, wo die Zeitwörter von Haus aus nur perfektiv bzw. imperfektiv sind, auch eine sekundäre Aktionsart (abgeleitete, grammatische), ebenso schon morphologisiert (darüber S. Agrell, o.c.) vorhanden. Die Entstehung der sekundären Aktionsart ist noch nicht genügend erklärt und zwar: die Beziehung zwischen Verbalstamm und Präfix; haben die Präfixe in jeder Zusammensetzung mit Verbalstamm perfektivierende Kraft; Verhältnis zwischen Aktionsart und Tempus usw.

Kommt dem Präfix als solchem perfektivierende Kraft zu? Diese Frage wurde von vielen Autoren erörtert (H. Hirt, *Hdb.d.Urg.*, III Teil (1936), S. 132; O. Behaghel, *D. Synt.*, II Bd (1924), S. 96 u a.). Während es einige annahmen, liessen es andere mit Voraussetzung, dass die Präposition an ihrer räumlichen (materiellen) Bedeutung verliert, gelten, oder liessen diese Funktion erst vermittels der Form für die Vergangenheit entstehen. Man prüfte, besonders im Germanischen, das Verhältnis zwischen Simplex und Kompositum, wie wenn jedes Kompositum perfektiv wäre. Fast übereinstimmend kam man zum Ergebnis, dass die Präposition in

den meisten Fällen, nicht aber in allen, die perfektive Aktionsart hervorruft, besonders solche Präpositionen, die an ihrer räumlichen Bedeutung Einbusse erlitten. So trat das Präfix *ga-* in den Vordergrund der Betrachtungen. Man glaubte feststellen zu können, dass das Präfix *ga-* im Gotischen ein Perfektivierungsmittel κατ' ἐξοχήν wäre. Streitbergs Lehre (W. Streitberg, Perfektive und imperfektive Aktionsart im Gotischen) stiess aber auf Widerspruch. Der Vergleich der germ. Verhältnisse mit den slavischen führte unbedingt zu falschen Ergebnissen, weil das Germanische eben darin vom Slavischen verschieden ist, besonders im Bezug auf das slav. Aktionsartsystem, das im Slavischen völlig entwickelt und zum abgeschlossenen System wurde, während es im Germanischen auf älterer Entwicklungsstufe, bei der freien, fakultativen Aktionsart blieb.

Die bisherigen Arbeiten hatten noch einen Nachteil: sie haben nicht den ganzen, zur Verfügung stehenden Sprachstoff herangezogen. Um möglichst sicher zum Ziele zu kommen, habe ich den gesamten Stoff geprüft und jede Stelle der gotischen Übersetzung mit der griechischen Vorlage verglichen.

Die ersten Forschungen über die Aktionsart im Germanischen haben im Bezug auf den Sprachstoff den man prüfte gute Wege eingeschlagen; man nahm Wulfilas Bibelgotisch. Das hatte viele Vorteile: 1) das Bibelgotische ist Übersetzungssprache und zwar aus dem Griechischen, wo das Verbsystem konservativer ist als im Gotischen, während das Gotische darin Einbusse erlitten hatte. 2) Der Verlust fast aller Kategorien für Vergangenheit und Zukunft im Gotischen stellte für den Übersetzer eine schwere Aufgabe vor. So sind viele Abweichungen, wie auch viele Eigentümlichkeiten entstanden. Dabei spielten auch die Parallelstellen grosse Rolle.

Wir haben ausserdem festgestellt, dass die Aktionstarten (vermittels der perfektivierenden Kraft des *ga-*) den Ersatz für die verlorenen Verbalkategorien boten.

Im Gotischen ist die Aktionsart fakultativ, d.h. das Zeitwort wird erst in bestimmter syntaktischer Lage perfektiv bzw. imperfektiv. Den meisten Forschern entging, weiter, der Unterschied zwischen der primären und der sekundären (agbleiteten, grammatischen) Aktionsart. Man war geneigt die perfektive Aktionsart im Slavischen nur den Zusammensetzungen mit Präpositionen zuzuschreiben, als ob Simplizia immer imperfektiv wären. Das trug man auch ins Germanische über. Im Slavischen aber ist ein Zeitwort perfektiv oder imperfektiv seiner natur nach, auch ausserhalb des Satzes für sich genommen, während im Germanischen ein Zeitwort erst im Satze perfektiv oder imperfektiv wird.

Im Gotischen gibt es Zeitwörter die nur als Simplizia, solche die nur als Komposita und wieder solche die als Simplizia und Komposita vorkommen. Wie alle Simplizia nicht imperfektiv sind, so sind auch nicht alle Komposita perfektiv. Dasselbe gilt auch für die sekundäre Aktionsart, die mit grammatischen Mitteln gebildet ist. Solche gramamtische Mittel können auch die Präpositionen sein, besonders wenn sie in ihrer materiellen Bedeutung schon den Begriff der Vollendung in sich haben.

Für Streitbergs Lehre von den Aktionsarten (W. Streitberg, Perfektive und imperf. Aktionsart im Got. PBB 15), die bahnbrechend für alle späteren Arbeiten wurde, bildete den Ausgangspunkt der Vergleich mit

dem Slavischen. Streitberg ging von den Arbeiten E. Bernhards, Dorfelds und Navratils aus, und kam zum Ergebnis, dass *ga-* seine räumliche Bedeutung im Gotischen schon verloren hatte oder wenigstens, dass diese Bedeutung verblasst war. Das Präfix *ga-* habe, im Vergleich zu anderen Präpositionen, seinen individuellen Inhalt am wenigsten bewahrt. In seiner Kraft zur Perfektivierung aber übertreffe *ga-* alle anderen Präpositionen. Den Grund dieser Erscheinung sieht Streitberg eben in diesem Minimum der bewahrten materiellen Bedeutung des *ga-*. Dasselbe findet auch H. Hirt (Hdb. d. Urg. III, S. 132), fügt aber hinzu: „wenn das Verbum perfektiv war“. Zwischen *saihan* und *ga-saihan* kam es zum Unterschied der Aktionsart durch *ga-*, nicht weil *ga-* seine räumliche Bedeutung verloren hätte, sondern weil *ga-* in seiner räumlichen Bedeutung „zusammen“ auch den Nebenbegriff der Vollendung hervorruft. Das Präfix *ga-* war ein Adverb mit seiner adverbialen Bedeutung und Funktion wie alle Adverbia im Indogermanischen. In Wulfilas Bibelübersetzung kommt *ga-* nicht selbständig vor, sondern überwiegend in verbalen Zusammensetzungen und einigemal in nominalen Zusammensetzungen. Es gibt aber Fälle wo *ga-* noch gewissermassen vom Zeitworte getrennt ist, ein Zeugnis seiner früheren Selbständigkeit: *ga-u-ṛa-seṛi* (Mc 8,23), *ga-u-laubjats* (M 9,28), *ga-pan-laubidedeip* (I 5,46), *ga-u-laubeis* (I 9,35), *ga-ba-daupnib* (I 11,25), *gaḥ-pan-traua* (t I,5), *gaḥ-pan-miḥ-sandide m(k 8,18)* was sich mit. lat. *ob vos sacro* (vos obsecro), *sub vos placo* (vos subplaco) vergleichen lässt. Darüber im Zusammenhang steht auch die Doppelstellung der Präposition *ga-* mit Zeitwörtern die schon ein *ga-* bei sich haben: *gagatilon*, *ga-gahaftjan*, *gagamainjan*, *ga-galeikon*, *ga-gawairþjan* (—þnan).

Den Gebrauch des Präfixes *ga-* als verbreitesten Perfektivierungsmittels schrieb K. Brugmann (K. vgl. Gr. 1922) seiner ursprünglichen Bedeutung „zusammen“ zu. Nach H. Hirt (Hdb d. Urg. III, S. 133) bedeutete *ga-* eigentlich „zusammen“ und ist mit ai. *sám*, gr. *σύν*, lat. *cum*, asl. *sŭ* gleichbedeutend.

Ai. *sám* entspricht seiner Bedeutung nach dem germ. *ga-*. B. Delbrück führt dafür folgende Beispiele an: *sam-pa*, *sam-piš*, *sam-bhu*. Im ai. *sam-an*, *sam-jiv*, *sam-tat* kommt „die Anschauung des Sammelns zum Ausdruck und der Gedanke der Vollendung tritt hervor“. (B. Delbrück, o.c. S. 730 ff). Got. *ga-* entspricht seiner Bedeutung nach auch asl. *sŭ*, so Miklosich (Vgl. Syntax d. sl. Spr.) „Als Präfix bezeichnet *sŭ* entsprechend dem gr. *σύν*, lat. *cum*, got. *ga-* a) ein zusammen, so dass entweder durch die Handlung eine Vereinigung mehrerer Gegenstände bewirkt (colligere) oder so, dass eine Handlung von mehreren Subjekten zugleich unternommen wird (convivere), b) bewirkt es mit dem Schwinden der Bedeutung des *sŭ* bloss Perfektivierung des Verbums“. Zum gleichen Ergebnis kommt auch S. Agrell (Aspektänderung und Aktionsartbildung, S. 84) und führt an, dass sl. *sŭ* und got. *ga-* seiner Bedeutung und seiner Funktion nach gleich sind. K. Dorfeld geht von derselben materiellen Bedeutung des *ga-* aus und meint, dass dieser noch andere Bedeutungen zugekommen wären. „*gc-* bezeichnet die Vereinigung, das Zusammensein, Vollständigkeit und geht allmählich

in eine Verstärkung über, bezeichnet temporale Vollendung“. Adelung schreibt denselben Ursprung dem *ga-* wie dem lat. *com-*, *con-* zu und meint, dass Wulfila *ga-*“ als ein Merkmal der Verbindung“ verwendet. Nach Tabler ist *ga-* „*particula expletiva, nihil fere significans*“ und J. Grimm (D. Gr. 2/752) hält *ga-* für sehr nahe verwandt mit lat. *cum-*, *com-*, wenn nicht gleich (*con-sors: ga-hlozo; con-sonus: gahel* usw.).

Nach allem kann man ohne Bedenken annehmen, dass die räumliche (materielle) Bedeutung des Präfixes *ga-*: „*zusammen, sū, con, sām*“, also die der Vollendung, Zusammenführung, des Zuendeführens u. ä ist. Weit wichtiger aber ist die Frage nach der Ähnlichkeit der Formen, der eventuellen etymologischen Gleichheit des *ga-* und lat. *cum* (*com con, co*). Dem widerspricht auf den ersten Blick der Anlaut wie auch das Fehlen der auslautenden Liquida bei *ga-*. Im Germanischen erwartet man *h* für lat. *c*. Die Spuren dieses *h* findet man wirklich in Formen wie: *ham-eidii* (*con-iuratores, g-eido* fränk. *ham-edjo* (*edjo*) ahd. *eidēo, eido*), *ha-mallus*, ahd. *ga-mahalo* (*socius, defensor in lite*), *hamallare*, got. *ga-stalds, cum-stadul*, ahd. *ca-staldo* (Beispiele nach J. Grimm, D. Gr. 2). J. Pokorný (Zur Urgsch. d. K. u. Ill., Sd. aus ZfCelt Phil. Bd XX, H. 2 u. 3, 1938) zählt zu lexikalischen kelt. — ital. und germanischen Gleichungen auch das idg. Präfix *kom* und verweist auf“ lautlich völlig einwandfreie Gleichung alfränk. *ham-* — lat. *com* (Glosse: *hamedii id sunt con-iuratores*); *edii-iuratores*. N. Jokl (ZONF X, 1934, S. 192 f.) verweist auf Verwandtschaft des alb. *ke-* mit lat. *cum*. S. Bugge (Etym. St. ü. germ. Lautverschiebung, PBB XII, 3 H) stellte fest, dass urgerm. *p, t, k* in der ersten Periode im Germanischen im Anlaut, *f, þ, h* ergaben. Wenn die Hauptbetonung auf der dritten Silbe, oder weiter nach dem Wortende zu lag, sind dann *f, þ, h* in die sth. Spiranten *b, d, g* weiter verschoben worden, die später in *b, d, g* übergingen. Danach kann die Präposition *ga-* folgende Entwicklung haben: *k_m — ko — ka — ha — ga — ga*. Durch Angleichungsprozess wurde später anl. *h* auch dort zurückgedrängt wo es nach der Betonung berechtigt war. Es gibt gewiss Fälle wo anl. *k, t, p* nicht in *h, þ, f* verschoben sind, sondern sth. blieben: zu ahd. *bach*, ae. *becc*, an. *bekkr* kann man gr. *πηγή* setzen (H. Hirt, Hdb.d.Urg. I (1931), S. 94). Es gibt eine Reihe Etymologien die dafür sprechen (nach H. Hirt „ansprechend“ sind), dass im Anlaut sth. Spiranten blieben, die später in *b, d, g* übergingen: ahd. *biost* (*colostrum*) — gr. *πύζ* — ai. *pijušam* (*Bistmilch*); got. *brusts-* ai. *prštis* (*Rippe*); got. *bautan-* lat. *pavio-*, gr. *παίω* (H. Hirt, o.c.S. 94). Zum Unterstreichen ist besonders got. *dis-*, gr. *δις* ahd. *zer*. Auch Osthoff (Etymologie I, PBB XIII (345—463) geht für got. *handugs* (*σφός*) vom *han-dug-s* aus, wo *han* idg. *k_m* lat. *com, con*, entspricht. S. Agrell (o.c.S. 84) leitet asl. *sū* und got. *ga-* vom idg. *k_m* ab, und zieht auch acimr. *cant* (*can-t*), das dieselbe Bedeutung wie *ga-hat*, heran.

k > x > g kann sich am besten durch die Sandhiereignisse erklären. In normaler Rede spricht man nicht in Wörtern, sondern in Sätzen. Durch die Stellung der Lautung sind die Änderungen, die im absoluten Anlaut und

absoluten Auslaut eintreten, als besondere Kategorien des Lautwandels abzutrennen. So sind manche dieser lautlichen Veränderungen die in der Regel im Widerspruch mit der Sprache selbst stehen, zur Norm erhoben worden (Brugmann, K. vgl. Gram. S. 261). So finden wir ahd. *mezzis ahs* statt *mezzi-rahs* „Speisemesser“ nach *sahs*; alat. wurde *kn-gn: gnixus*; *gn*-wurde später zu *n: nixus, nitor, narro* (Brugm. o.c. § 359); urgerm s-aus *ks-*: got. *sauls*, ahd. *sul* „Säule“, gr. *ξύλον* „Holz, Balken“; ahd. *sedal* „Wohnsitz“, ai *kšiti-š*. Bei Notker wechseln *t-k-p* mit *d-g-b* je nach der Verschiedenheit des Auslauts: in *tih-* gegen in *dih*. (Brugm. o.c. § 361, Grdr. I² S. 935 f., Jellinek, Zf. öst. G. 1898 S. 516); ahd. *tw-* aus *dw: twerh* „quer“, got. *þwairhs*; got. *juggs-juhiza*; got. *fagrs* „passend“, ahd. *fagar* „schön: gr. *πάσχαλος* „Pflock“ aus *πάγκαλος*; got. *ai h-aigum*

Im Satzanlaut also, durch die Wirkung des Vernerschen Gesetzes, entstand *ga-* anstatt des zu erwartenden *ha-*, was später auch im absoluten Anlaut verallgemeinert wurde.

Wir haben feststellen können, dass *ga-* in sehr vielen Fällen seine räumliche Bedeutung hatte und, gleich den anderen Präpositionen, die perfektivierende Kraft hat. Seine besondere Rolle aber, als „Perfektivierungsmittel κατ' ἐξοχήν“, so dass *ga-* auch in jenen Fällen gebraucht wird, wo andere Präpositionen besser entsprochen hätten, verdankt *ga-* diesem Nebengriff der Vollendung. Das beweisen die gotischen Zusammensetzungen mit *ga-* für griechische Zusammensetzungen mit 16 verschiedenen Präfixen, für die im Gotischen andere, der Bedeutung nach nähere, Präfixe dem Übersetzer zu Gebote standen. Das Präfix *ga-* aber, infolge seiner räumlichen Bedeutung, hatte den Vorteil die Perfektivität besser und klarer als andere Präfixe auszudrücken.

Streitbergs Ergebnis, „das Gotische kennt den Unterschied zwischen perfektiver und imperfektiver Aktionsart ebensowohl wie das Slavische (a.a.O.) ist irreführend. Das Gotische kennt nur die primäre Aktionsart, die nicht an die bestimmte Form gebunden ist; die sekundäre aber, mit grammatischen Mitteln erzeugte, ist im Gotischen noch im Prozess der Morphologisierung. Streitbergs Lehre, die zuerst reichen Beifall erntete, stiess bald darauf auf Widerspruch, so besonders bei Wustmann, Mourek, Beer u.a.

Das Bibelgotische zählt insgesamt 244 Zeitwörter die in Zusammensetzungen mit *ga-* vorkommen. Von diesen sind 87 die kein entsprechendes Simplex haben. Von S. 21 sind vollständig die Sätze angeführt, in denen *ga-* Komposita griechische Komposita und Simplicia übersetzen. Daraus sind jene Fälle gesondert (S. 155) in denen *ga-* Komposita griech. Komposita mit 16 verschiedenen Präfixen übersetzen: *ἀνά, ἀντί, ἀμφί, ἀπό, διά, εἰς, ἐκ, ἐπί, κατά, παρά, περί, πρός, σύν, ὑπό*.

Daraus geht klar hervor: der Übersetzer verwendete mit Absicht *ga-* Kompositum in allen Fällen wo er 1) die materielle Bedeutung des *ga-* zum Ausdruck bringen wollte, 2) in allen Fällen wo es ihm daran lag, die Perfektivität der Handlung zum Vorschein kommen zu lassen. Das tut er auch in Fällen, wo er eine andere Präposition hätte verwenden können, durch die er die materielle Bedeutung des Zeitwortes sicher besser hätte hervorbringen können. Das Kompositum mit *ga-* brachte aber die Perfektivität der Handlung besser als die anderen, ihm zu Gebote stehenden

Präpositionen, zum Ausdruck; daran war es ihm gelegen. Für uns ist es wichtig festzustellen, dass diese Präposition eben *g a*-ist. Das zeugt einerseits von seiner Perfektivierungskraft, andererseits, dass man in diesem Sprachzustand von Anfängen der Morphologisierung der Aktionsarten (sekundärer) im Gotischen reden kann. Dasselbe beweisen auch die Fälle (S. 213) wo gr. Simplizia mit got. *g a*-Zusammensetzungen wiedergegeben sind; und noch klarer wo griech. Simplizia im denselben Satze im Gotischen einmal als *g a*-Kompositum, ein andermal als Simplex erscheinen. Das zeugt von absichtlichem, planmässigem Gebrauch des Prafixes *g a*.

Wir finden daher drei Entwicklungsstufen des *g a*:- 1) wo die materielle Bedeutung vollkommen bewahrt ist; *g a*-hat keine besondere Kraft zur Perfektivierung, 2) die materielle Bedeutung des *g a*-ist noch bewahrt, es wird aber zum Perfektivierungsmittel mehr als andere Präfixe und 3) *g a*-hat völlig seine materielle Bedeutung verloren und ist, infolge seiner früheren Bedeutung, zum Perfektivierungsmittel κατ' ἐξοχήν geworden. Demzufolge übernimmt *g a*-dreifache Funktion: 1) negative (im Bezug auf unser Problem), d.h. bewirkt keine Veränderung der Aktionsart, 2) verursacht die Veränderung der Aktionsart, indem es zugleich noch seine räumliche Bedeutung bewahrt und 3) wird zum blossen Perfektivierungsmittel.

In der Lehre von den Aktionsarten ist das Verhältnis von Aktionsart und Tempus noch nicht klar gestellt. Eines ist sicher festgestellt, dass in vielen Sprachen die Aktionsarten die untergegangenen Tempora ersetzen. Es war von Interesse das auch im Gotischen zu verfolgen, weil das Gotische mit seinen sehr kargen Tempuskategorien dem im Griechischen reich entwickelten und noch vorhandenen Verbalsystem gegenüberstand. S. 317 ff. zeigen das, was das Präfix *g a*- darbot, um die Lücke des got. Verbalsystems zu ersetzen.

Gr. imperf. Präsens wird in der Regel mit got. imperf. Präsens übersetzt. Gr. perf. Präsens wird mit got. perf. Präsens, meist mit *g a*-Kompositum, wiedergegeben. Während überwiegend got. imperf. Präsens das gr. imperf. Futur wiedergibt, wird gr. perf. Futur mit got. Präsens mit *g a*-Kompositum übersetzt. Gr. Aorist und got. Präterit stimmen nicht völlig überein; sie sind aber nahe verwandt. In den meisten Fällen ist gr. Aorist mit got. Präterit mit *g a*-Kompositum wiedergegeben. Wenn gr. Part. Aor. mit got. Part. Präsens wiedergegeben ist, dann ist es fast immer mit dem des *g a*-Kompositums. In der Wiedergabe des gr. Perfektums durch got. Präsens ist uns die alte Verwendung des gr. Perfektums erhalten (H. Hirt, Hdb. d. Urg., III S. 124).

Die Aktionsart im Bibelgotischen ist fakultativ; sie ist von der gegebenen Situation im Satze abhängig, so das jedes Zeitwort, Simplex oder Kompositum (ausser der Komposita mit *g a*-dritter Kategorie) perfektiv, oder imperfektiv sein kann. Die Aktionsarten im Gotischen sind im Begriff auch mit grammatischen Mitteln gebildet zu werden (sekundäre Aktionsart). Ein solches Mittel war das Präfix *g a*-und zwar kraft seiner räumlichen (materiellen) Bedeutung „zusammen“, die auch den Nebenbegriff der Vervollendung, des Zuendeführens in sich hatte.

UPOTREBLJENA LITERATURA

- Agrell S.*, Aspektänderung und Aktionsartbildung beim polnischen Zeitworte. Lunds Universitets Årskrift N. F. Afd I Bd 4 Nr. 2 1908.
- Beer A.*, Tři studie o videch slovesného děje v gotštině. Část první: dějiny otázky. Prag 1915.
- Beer A.*, Beiträge zur gothischen Grammatik, I gawisan, PBB 43.
- Behaghel O.*, Deutsche Syntax II, Heidelberg 1924.
- Berhardt E.*, Die Partikel ga- als Hilfsmittel bei der gotischen Konjugation. Zs. f. d. Ph. 2, 158.
- Белић А.*, О језичкој природи и језичком развиту. СКА Фил. и фил. списи Књига 35. Београд 1941.
- Белић А.*, Постанак прасловенске глаголске системе. Глас СКА CLXIV Разред други 84. Београд 1935.
- Blankenstein M.*, Griechischen *κατά* und seine Verwandten. IF XXI.
- Braune W.*, Gotische Grammatik, II Aufl. Halle 1928.
- Brugmann K.*, Kurze vgl. Grammatik der idg. Sprachen. 1922.
- Bugge S.*, Etymologische Studien über germanische Lautverschiebung I Teil. PBB 12,3 Heft.
- Delbrück B.*, Vergleichende Syntax der idg. Sprachen (Brugmann Grundriss IV) Anz. f. idg. Spr. u. A. XI Bd.
- Herbig G.*, Aktionsart und Zeitstufe, IF XXX VI.
- Jakobsen H.*, Aspektfragen, IF LI.
- Jantzen H.*, Gotische Sprachdenkmäler. Göschen 79. 1929.
- Grimm J.*, Wuks Stephanovitsch kleine Serbische Grammatik verdeutscht und mit einer Vorrede von J. Grimm. Leipzig—Berlin 1824.
- Grimm J.*, Kleinere Schriften III—IV Teil.
- Grimm J.*, Deutsche Grammatik.
- Hirt H.*, Handbuch des Urgermanischen, III Teil 1934.
- Lenk R.*, Die Syntax der Skeireins PBB 36.
- Löwe R.*, Germanische Sprachwissenschaft, I. Göschen 238, 1933.
- Lake Rice Allan*, Gothic prepositional compounds in their relation to their greek originals (Thesis) Philadelphia 1932.
- Mallow G.*, Über den Futurgebrauch griechischer Präsenta KZ XXVI.
- Meltzer H.*, Vemeintliche Perfektivierung durch präpositionale Zusammensetzung im Griechischen, IF 12.
- Miklosich F.*, Vergleichende Syntax der slavischen Sprachen. Wien 1874, 1883.
- Mirowicz A.*, Die Aspektfrage im Gotischen (Rozprawy i mater. Wilno 1936) po prikazu K. H. Meyera u IF LV.

- Mourck V. E.*, Syntaxis gotskych předložek. Prag 1890.
- Paul H.*, Deutsche Grammatik Bd IV T IV, 2H. 1920.
- Paul H.*, — *Girach E.*, Mittelhochdeutsche Grammatik, 12 Aufl. 1929.
- Pedersen*, Zur Lehre von den Aktionsarten, KZ 37 (1907).
- Pietsch P.*, Einige Bemerkungen über ge-bei Verben, PBB 13.
- Pokorny J.*, Zur Urgeschichte der Kelten und Illyrier (Sonderdruck aus Zs. f. celt. Phil. B XX, H. 2 u.3, 1938).
- Pollak H.*, Studien zum germanischen Verbum, I Über Aktionsarten PBB 44.
- Pollak H.*, Phonetische Untersuchungen, II Akzent und Aktionsart (Sitzb. d. Ak. d. Wiss. in Wien, 192 Bd, Abh. 4, 1919).
- Purdie E.*, The perfektive „Aktionsart“ in Polybius, IF IX, 1898.
- Sorensen H. Chr.*, Aspect et temps en Slave. Universitetsforlaget in Aarhus, 1949.
- Streitberg W.*, Perfektive und imperfektive Aktionsart im Germanischen, PBB 15.
- Streitberg W.*, Über Delbrücks Auffassung von perf. und imperf. Zeitwörter, IF Anz. XI.
- Streitberg W.*, Zum Perfektiv, IF XXIV.
- Streitberg W.*, Zum gotischen Perfektiv, IF XXI.
- Streitberg W.*, Die gotische Bibel. Heidelberg 1919.
- Streitberg W.*, Gotisches Elementarbuch, V—VI Aufl. Heidelberg 1920.
- Travniček F.*, Studie o českém vidu slovesném (Rozpr. i mater. Česke Akd. Tr. 3 Č 53, 1923).
- Wilmanns W.*, Deutsche Grammatik, II Wortbildung, 2Aufl. Strassburg 1899.
- Wustmann R.*, Verba perfectiva namentlich im Heliand, Leipzig 1894.

С К Р А Ћ Е Н И Ц Е

M	=	Еванђеље по Матеју
I	=	„ „ Ивану
L	=	„ „ Луки
Mk	=	„ „ Марку
R	=	Посланица Римљанима
K	=	„ Коринћанима I
k	=	„ Коринћанима II
E	=	„ Ефежанима
G	=	„ Галаћанима
F	=	„ Филиплџанима
Kol	=	„ Колошанима
S	=	„ Солуњанима I
s	=	„ Солуњанима II
T	=	„ Тимотеју I
t	=	„ Тимотеју II
Tit	=	„ Титу
Fil	=	„ Филемону
Neh	=	„ Нехемија
Skeir	=	„ Skeireins aiwaggeljons þairh Johannen

НАУЧНО ДРУШТВО НР БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ДЈЕЛА

Књ. VII

ОДЈЕЉЕЊЕ ИСТОРИСКО-ФИЛОЛОШКИХ НАУКА

Књ. 6

ИВАН ПУДИЋ

ПРЕФИКС GA-
У ГОТСКОМ ЈЕЗИКУ
— ПРИЛОГ УЧЕЊУ О ГЛАГОЛСКОМ ВИДУ

Научно дело

ИЗДАВАЧКА УСТАНОВА САН

БЕОГРАД

1957